

ആനന്ദരാമായണം

മെ. ശങ്കരൻ മുസ്സത്.

ആനന്ദരത്നമാണ്.

DATE: 01/01/2000 11:00

ശ്രീ ആനന്ദരാമായണം (ഗദ്യം)

പരിഭാഷകൻ:

പുത്താങ്ങുപി, തായ്പടി, വീരശിനി, കാളിശ്ശേരി, രണ്ടു രാജാക്കന്മാർ,
സാഹിത്യകൗസ്തുഭം, പ്രബന്ധഭൂഷണം, പ്രാചീനമന്ദിരം, ഉപ്പൂതി,
ശങ്കരാചാര്യർ, ശ്രീസ്തതി, ശ്രീകൃഷ്ണവിലാസം, നെടുമുടി,
ശ്രീമദ്യുക്തം, മേപ്പള്ളം മേതിരി, നിരഞ്ജന
മുതലായ ഗുരുക്കന്മാരുടെ കർമ്മാവതര
പണ്ഡിതർ, കെ. വാസുദേവൻ മുസ്സത്.

പ്രസാദകൻ :

കെ. ശങ്കരൻ മുസ്സത്.

തൃശ്ശിവപേരൂർ,
ജ്ഞാനസാഗരം പബ്ലിഷറായ,
1101.

(പകർപ്പവകാശം പ്രസാദകനുവേണ്ടതാകുന്നു.)

Price 2-0-0]

[വിവരം 2-0-0

PRINTED AT THE VIDYA VINODINI PRESS, TRICHUR.

മുഖവുര.

രാമായണം കഥ പലരുടെ വകയായും പലപ്രകാരത്തിൽ ഉള്ളതിൽ ഓരോന്നും ഓരോ വിഷയത്തിൽ പ്രത്യേകം കേൾവിപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. വൽഭീകിരാമായണം വണ്ണന്മാർക്കിതിലും അലങ്കാരശോഭയിലും സൗഭാഗ്യാദികളിലും പ്രസിദ്ധമാണ്. അതേകാരണത്താൽത്തന്നെ, അത് ആദികാവ്യം എന്നു പറയപ്പെടുന്നു. അദ്ധ്യാത്മരാമായണം ഭക്തിവിഷയത്തിൽ മറ്റുള്ളവയെ അതിശയിക്കുന്നു. അദ്ധ്യാത്മശ്ലോകം മനോഹരമാകയാൽ അതിന്നു മറ്റു രാമായണങ്ങളിലുടനീളം ഉൽക്കർഷ്ടമല്ലെന്നു പറയാം. അതിന്ന് അദ്ധ്യാത്മരാമായണം എന്നു പേരുണ്ടായത്. അതുപോലെതന്നെ, പ്രസ്തുതമായ ആനന്ദരാമായണം കഥാവിഷയത്തിൽ ഇലോം പ്രസിദ്ധിയെ പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്നു. ശ്രീരാമകഥകളെ ചേർക്കുന്നതിൽ ശ്രോതാക്കൾക്ക് അധികമായ ആനന്ദം ഉണ്ടാകുന്നതുകൊണ്ടായിരിക്കണം ഈ രാമായണത്തിന് ആനന്ദരാമായണം എന്നു പേരുണ്ടായത്. ഇതിലെ ഓരോ വിചിത്രകഥകൾ ശ്രോതാക്കളുടെ ഹൃദയത്തെ സ്വയംമുമ്പെ അതന്തിപ്പിക്കുന്നവയാകുന്നു.

ഈ രാമായണത്തിൽ കഥകൾക്കുള്ള വൈചിത്ര്യം വിമർശകന്മാരുടെ സവിശേഷമായ ശ്രദ്ധയെ അർപ്പിക്കുന്നതാണ്. സാധാരണ രാമായണങ്ങളിൽ ശൈലമഹാരാജാവിന്റെ പുത്രചിന്തയോടു കൂടിയാണല്ലോ കഥ ആരംഭിക്കുന്നത്. ഇതിലാകകട്ടെ കൈസലയുടെ വിവാഹാലോചന മുതൽക്കുതന്നെ തുടങ്ങുന്നുണ്ട്. ശൈലന്റെ മൂന്നു ഭാര്യമാരിൽ ഏറ്റയവളായി സുമിത്രയെയാണല്ലോ പറഞ്ഞു കണ്ടിട്ടുള്ളത്. ഇതിലാകട്ടെ ശൈലന്റെ ഏറ്റവും ഏറ്റയ ഭാര്യ കൈകേയിയാകുന്നു. മണ്ടു കാഗം പായസം കിട്ടിയതും മണ്ടു പുത്രന്മാരുണ്ടായതും സുമിത്രയ്ക്കു കൈകേയിക്കാണ്. ആകയാൽ സൗമിത്രിയായ മണ്ടു

ജനൻ കേരളൻറെ ദൃഷ്ടിയാകുന്നു. ഇതിനെ ആധികാരികമായ കഥയെന്ന ഇതിൽ കേൾച്ചാണു വർണ്ണിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്.

സാധാരണ രാമായണത്തിൽ പ്രത്യേകം വർണ്ണിക്കാതെ വിട്ടുകളഞ്ഞിട്ടുള്ള കഥകൾ ഈ ആനന്ദരാമായണത്തിൽ വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ട്. കൈകേയി ശരമംഗനാഭരിച്ചു സ്വർഗ്ഗലോകത്തിലേയ്ക്കു യുദ്ധത്തിനു പോയതും ആ യുദ്ധത്തിൽ ശരമംഗൻറെ മഹാകുങ്കിലം മുറിക്കുകപോയതും അപ്പോൾ കൈകേയി തന്റെ ഏടത്തെ കയ്യിന്റെ വിരൽ അങ്കുരീലത്തിന്റെ സമാനതയുവെച്ചു ശരമംഗനെ കണ്ടിട്ടും ശരമംഗൻ സന്തോഷിച്ചു രണ്ടു വർഷം കൈകേയിയെ കൊടുക്കാമെന്നു പ്രതിജ്ഞചെയ്തതായ കഥ ഇതിൽ വിവരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതുപോലെതന്നെ ശരമംഗൻറെ നായാട്ടും വൈദ്യത്യാപസനിൽ നിന്നുള്ള ശാപപ്രാപ്തിയും ഇതിൽ വിവരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ രണ്ടും ആധികാരികമായ രാമകഥയിൽ പ്രാധാന്യമുള്ള സംഭവമായിരിക്കുന്നതും അഭിഷേകവിഷ്ണു, വനവാസം എന്നിവയ്ക്കും എന്തേവേണ്ട രാവണവധത്തിനുതന്നെയും മൂലകാരണമാവുകയാൽ ഇവയുടെ വർണ്ണന ഇതിലെ കഥാഗതിക്കു തുടരാം ചമൽക്കാരമുളവാക്കുന്നുണ്ട്.

ഇതുതൂടാതെ കഥയിലെ നായികയായ സീതയുടെയും നായകനായ ശ്രീരാമൻറെയും പൂർവ്വചരിത്രം അറിയുവാൻ ചരിത്രം, കൈകേയിയുടെ പൂർവ്വചരിത്രം, ശരമംഗൻറെ പൂർവ്വചരിത്രം, രാവണൻറെ പൂർവ്വചരിത്രം, ഹനുമാൻറെ പൂർവ്വചരിത്രം മുതലായവയും ഇതിൽ വിവരിച്ചു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ഈ വക കഥകൾ സാധാരണ രാമായണങ്ങളിൽ പൂർവ്വവിചിത്രങ്ങളല്ലാതെ ഇതിനെ വിവരിച്ചിട്ടില്ല. ഇതുപോലെതന്നെ രാമശ്വരണെ കേരളപ്രതിഷ്ഠ മുതലായവയും വളരെ വിശദമായി ഇതിൽ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ട്.

രാമായണകഥയിലെ പ്രതിനായകയായ രാവണനെ ഈ സാധാരണമായ ഒരു സമ്പ്രദായത്തിലാണ് ഇതിൽ വർണ്ണിച്ചി

രിക്കുന്നത്. ചാവേൻ ബ്രഹ്മാവിന്റെ വാക്കിൽനിന്നു തന്റെ നാശകേന്ദ്രമായ രാമൻ ദശരഥന്റെ പുത്രനായി കൈസലയിൽ ജനിച്ചതുകൊണ്ടു കേട്ടിട്ടു കൈസലയാദേശമന്മാരടെ വിവാഹത്തെത്തന്നെ വില്ലപ്പെട്ടതുകൊണ്ട് ശ്രമിക്കുന്നു. സീതയെ, ആ ദേവി പത്മ എന്ന പേരിൽ അവകീർണ്ണമായ കാലത്തുതന്നെ ചാവേൻ അപഹരിക്കുകയാൽ ശ്രമം ചെയ്യുന്നുണ്ട്. സീതാസ്വയംവരത്തിൽ ധനുരാരോപണമെന്ന വീരവേഷത്തിൽ ചാവേനും പത്മചേനും പരാജിതരായി പിൻമാറുന്നുണ്ട്. ഇങ്ങനെ ആലോചിച്ചുതോക്കിയാൽ ഇതിലെ കഥയുടെ ഗതി സാധാരണ രാമായണങ്ങളിൽനിന്നു തുലോം വ്യത്യസ്തവും പൂർണ്ണവുമായ ഒരു രീതിയിലാണെന്ന് ഏവരും ബോധ്യപ്പെടാതിരിക്കയില്ല.

രാമായണങ്ങൾ ശതകോടി പ്രവിസ്യമുള്ളായിട്ടുണ്ടെന്നു പ്രസിദ്ധമാണല്ലോ. ഈ ശതകോടിരാമായണങ്ങളുടെ ഉൽപത്തിയും അവ കാരോ ഭൂമണ്ഡലങ്ങളിൽ പ്രചാരത്തിൽ വന്ന പ്രകാരവും ഈ ആനന്ദരാമായണത്തിൽത്തന്നെ കരിടത്തു (യാത്രാ കാന്ധത്തിൽ) വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ട്. സാധാരണ രാമായണങ്ങളിൽ ആറു കാന്ധമുള്ളതിന്നു പകരം ഇതിൽ ഒമ്പതു കാന്ധങ്ങളുണ്ട്. പിന്നെ ഒരു വിശേഷവുമുണ്ടുണ്ട്: സാധാരണ രാമായണങ്ങളിൽ ആറു മുതൽ അവസാനാവരേണ്ണ കഥകൾ എല്ലാ കാന്ധങ്ങളിലുമായി വർണ്ണിക്കുന്നതല്ലോ ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. ഇതിലാകട്ടെ ആദ്യത്തെ കാന്ധത്തിൽത്തന്നെ കഥകൾ മുഴുവനും അവസാനിക്കുന്നു. ശേഷമുള്ള കാന്ധങ്ങൾ രാമപട്ടാഭിഷേകത്തിന്നു ശേഷമുള്ള കാരോ സംഭവങ്ങളുടെ വിവരമാണ്. വിസ്മയാത്മകങ്ങളായ ഈ കാന്ധങ്ങൾ നാനാവസ്തുക്കളുടെയും വിവിധലോകവ്യവഹാരങ്ങളുടെയും ജന്മാന്തത്തിന്നു തുലോം പ്രയോജനപ്പെടുന്നവയുമാണ്. ഉദാഹരണത്തിനായി ഈ പ്രസിദ്ധീകരണത്തിൽത്തന്നെ അന്തർവിച്ചിട്ടുള്ള ഞാനും മൂന്നാം കാന്ധങ്ങളെ എടുത്തും അന്തർവേദമായ യാത്രാകാന്ധം

കോണ്ടു ഭാരതവർഷത്തിലുള്ള പുണ്യതീർത്ഥങ്ങളുടെ ഒരു സമുച്ചയമായ അതായവും, അടുത്തതായ താഗകാണ്ഡംകൊണ്ട് അശ്വമേധതാഗത്തിന്റെ ഒരു സ്വരൂപജനനവും വായനക്കാർക്കുണ്ടാകുന്നതാണ്.

മേൽപ്രകാരം തവകാണ്ഡത്തെകൊണ്ട് ആനന്ദരാമായണത്തെ മുതൽക്കു കാണുമ്പോൾ ഉടങ്ങിയ മൂന്നു ഖണ്ഡങ്ങളായിത്തീർന്നു ചെല്ലുന്നതായതുകൊണ്ടു മറ്റൊരു വിധത്തിൽ പ്രസിദ്ധം ചെയ്തതാണ് ഈ പ്രസിദ്ധീകരണംകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളത്. ആയതിൽ (1) സാരകാണ്ഡം, (2) താഗകാണ്ഡം, (3) താഗകാണ്ഡം എന്നിവയടങ്ങിയ ഒന്നാമത്തെ ഖണ്ഡമാണ് വായനക്കാരുടെ മുമ്പിൽ വെക്കുന്നതായ പ്രസ്തുത പുസ്തകം. (4) വില്വാസകാണ്ഡം, (5) അമ്പകാണ്ഡം, (6) വിവാഹകാണ്ഡം എന്നിവയടങ്ങിയ രണ്ടാം ഖണ്ഡം ഇതിടത്തുള്ളതുകൊണ്ടു പ്രസിദ്ധം ചെയ്യുന്നതുമാണ്.

ഈ കൃതി സംസ്കൃതത്തിലുള്ള മൂലഗ്രന്ഥത്തിൽനിന്നു ചെളി തറച്ചുതിരിയിൽ തഴ്ന്നു ചെയ്തതാകുന്നു. മൂലകൃതി വാൽമീകി യുദ്ധകാവ്യമാണെന്നു കാണുന്നത്. എന്നാൽ, ആദികാവ്യമായ വാൽമീകിമാരുടെയെക്കാൾ സാമ്യപ്പെടുത്തത്തക്കവിധം കാവ്യഗുണങ്ങളോടുകൂടിയ ഒരു ഭാഗവും ഇതിൽ കാണുന്നില്ല. കഥ കളെ പ്രസക്താണുപ്രസക്തമായി വരത്തിലൊണ്ടു പോകുന്നതിൽ പ്രസ്തുത കവിതയ്ക്കു സാമന്ത്രിം അന്യോദ്യമാണ്. സാഹിത്യഗുണങ്ങളെല്ലാം ബന്ധിച്ചുകൂട്ടേ ഇദേഹം തീരെ ശ്രദ്ധിച്ചിട്ടുമില്ല. ഇതിന്റെ മൂലകാരൻ വാൽമീകിയാണെന്നതിൽ അദ്ദേഹം ആദികാവ്യകർത്താവായ വാൽമീകിയിൽനിന്നു മിന്നുന്നെന്നൊന്നു കവിതാകാരകളുനിരൂപണം ചെയ്യുന്ന ഒരു വിമർശനം വിചാരിപ്പാൻ യാതുമില്ല.

പ്രസ്തുതകൃതിയുടെ തഴ്ന്നതുകിൽ മൂലഗ്രന്ഥത്തിന്നു അംഗം വരുന്നതായിട്ടുള്ള പല സ്വരൂപങ്ങളും എടുത്തിട്ടുണ്ട്. ഒപ്പം ചില ചെട്ടങ്ങളിൽ ചില ചെറുചെട്ടങ്ങളും ചേർത്തിട്ടുണ്ട്.

സമാധാനം.

ഒന്നാം സർവ്വേ.

പരമേശ്വരൻ പരമേശ്വരൻ

ശ്രീരാമന്റെ രംഗപാഠവയ്ക്കുണ്ടെന്ന ആദ്യം പറയാം. ഞ്ഞിതാകാതെക്കുടന്നു ബ്രഹ്മദേവൻ അവിട്വിട്ടു. ബ്രഹ്മദേവകൽതിനു മറീചിത്തം, മറീചിയിൽനിന്നു കശ്യപനും, കശ്യപകൽതിന്നു സൂര്യനും ഉണ്ടായി. സൂര്യകൽതിന്നുണ്ടു ശ്രാദ്ധദേവൻ എന്നുകൂടി പേരുള്ള ഒരവയവപുരുഷൻ അദ്ദേഹം മരിച്ചത്. ആ മനുഷ്യകൽതിന്നു പരാശുരാഹിയായുരു ഇഷ്ടപാദം

വുമാ, അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നു വൃഷ്ടിയും, വൃഷ്ടിയിൽനിന്നു പുഷ്പം
 യൻ എന്നു പറയപ്പെടുന്ന കകൽസ്ഥാനം, അദ്ദേഹത്തിൽനി
 ന്നു ഇന്ദ്രധാരനും ഉണ്ടായി ഇന്ദ്രധാരനിൽനിന്നു വിശ്വപാ
 ണിയും അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നു ചന്ദ്രനും ചന്ദ്രകൽനിന്നു പ്രതാ
 പശാലിയായ യമനാശപനും, യമനാശപകൽനിന്നു ചാപ
 സ്ഥാനം, അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നു സുപ്രസിദ്ധനായ ബൃഹദശ്വരനും
 ഉണ്ടായിട്ടു, ബൃഹദശ്വരകൽനിന്നു കവലയാശപൻ, അദ്ദേഹ
 ത്തിൽനിന്നു ദ്രവശാശൻ, ദ്രവശാശകൽനിന്നു ഹർഷശാശൻ, ഹ
 ഷ്ടശാശകൽനിന്നു തിരക്കുശൻ, എന്നിങ്ങനെയിരിക്കുമ്പോൾ പുത്ര
 നായി ഭൂഗണാശ്വരനും ഉണ്ടായി. ഭൂഗണാശ്വരകൽനിന്നാണു
 കൃതാശ്വരന്റെ ജനനം കൃതാശ്വരന്റെ പുത്രൻ സേനമുഖിയു
 സേനമുഖിയുടെ പുത്രൻ യമനാശപൻ, യമനാശപന്റെ പു
 ത്രൻ സുപ്രസിദ്ധനായ മായാശാപവു, മായാശാപികൽനിന്നു
 പുഷ്പകശ്വരനും, പുഷ്പകശ്വരകൽനിന്നു കൃത്യദസ്യു എന്നാപകളു
 ണ്ണരനാണെന്നും, അനന്തരാമയണകൽനിന്നു ഹർഷശാശനും അദ്ദേഹത്തി
 ൽനിന്നു അരുണനും, അരുണത്തിൽനിന്നു ത്രിബന്ധനനും ഉണ്ടാ
 യി. ത്രിബന്ധനന്റെ പുത്രനാണു ലിംഗഭുജ അഥവാ സത്യവ്ര
 തൻ. ഈ ലിംഗഭുജ എന്ന സത്യവ്രതൻ്റെ പുത്രനാണു സത്യയി
 ണ്ണനായ ഹരിശ്ചന്ദ്രൻ ഹരിശ്ചന്ദ്രന്റെ പുത്രൻ വ്യാഹിനനും,
 അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുത്രൻ അരുദനും അരുദൻ്റെ പുത്രൻ അരിദ്രേ
 ത്തിൽനിന്നു ചന്ദ്രനും ചന്ദ്രനകൽനിന്നു സുഭദ്രനും, സുഭദ്രയിൽനി
 ന്നു വിശ്വനരനും വിശ്വനരയിൽനിന്നു ദേശനും അദ്ദേഹത്തിൽനി
 ന്നു വിശ്വനരനും വിശ്വനരയിൽനിന്നു ബാഹുലനും, ബാഹുലയിൽ
 നിന്നു സഗരനും ജനിച്ചു. സഗരന്റെ പുത്രൻ അസമഞ്ജൻ,
 അസമഞ്ജന്റെ പുത്രൻ അശ്വതാൻ, അശ്വതാന്റെ പുത്രൻ
 ദിലീപൻ ദിലീപത്തിൽനിന്നു ശരീരമന്ദാ, ശരീരമന്ദകൽനിന്നു
 ശ്രുതനും, ശ്രുതകൽനിന്നു താമരനും, താമരകൽനിന്നു സന്ധ്യദീ
 പനും ഉണ്ടായി. സന്ധ്യദീപന്റെ പുത്രൻ അമൃതായുസ്സും, അ
 മൃതായുസ്സിന്റെ പുത്രൻ പ്രജപത്തും, പ്രജപത്തന്റെ പുത്രൻ
 കൽനാഷ്ടപാദനെന്നു പറയപ്പെടുന്ന സുഭാസനും സുഭാസ

ഒൻപതു മുതൽ അമ്പതുവരും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ പൂർണ്ണ താമിരവ ചൻ അഥവാ മൂലകനും ആകുന്നു. മൂലകനായിത്തീർന്ന ശരഭമ നും ശരഭമകൾക്കായിത്തീർന്ന ജഡപിഡനും, ജഡപിഡനക്കായിത്തീർന്ന വിശപ്പുവരും അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നു വട്ടപാശനും വട്ടപാശ കൾക്കായിത്തീർന്ന ഗ്രീവാഭംഗമായ ദിലിപനും ജനിച്ചു. ഈ ദിലി പന്റെ പൂർണ്ണ രാജ്യം, രാജ്യത്തിന്റെ പൂർണ്ണ അഭ്യന്തരം, അഭ്യന്തര പൂർണ്ണ ശരഭമന്ത്രി, ശരഭമന്റെ പൂർണ്ണ വിദ്യാഭ്യാസ പരമപൂർണ്ണമായ ശ്രീരാമദേവന്റെ തിരുവചനം ചെയ്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

ശ്രീരാമദേവന്റെ അഗ്രന്യങ്ങളായ ചിത്താന്തങ്ങളെ മഹാ തിമാർ തരസ്സുവെച്ചുകൊണ്ട് എപ്പോഴും സ്തുതിചെയ്യുന്നു. മേൽകാണിച്ചപ്രകാരം ആദിയാചാര്യന്മാർ മുതൽ 61 തലമുറകൾക്കു പിന്നെ 61 തലമുറകൾക്കും തട്ടവിൽ തായകകളായി വീളുന്ന ശ്രീരാമദേവന്റെ ചരിത്രം ഭൂമിയിൽ നിന്നും അന്തർലോകത്തിൽ നിന്നും പരമേശ്വരനും സമയത്തിന്റെ കരയിൽ ഉള്ള അന്തർലോകത്തിൽ ത്രിഭുവനപ്രസിദ്ധനും, മഹാശാസ്ത്രശാലിയും ഇഷ്ടപാകകലാലങ്കാരവും, ഐശ്വര്യസ്വർണ്ണഭൂമിസ്വർണ്ണമാന ശരഭമഹാമാജാവും വാണകൊണ്ടു ജന്മമുപേക്ഷിച്ച് ഭൂമിയിൽ നിന്നും ആത്മത്തിൽനിന്നും ഉത്ഭവിച്ചതായിത്തീർന്നു. ഭൂമിയിൽനിന്നും അന്തർലോകത്തിൽനിന്നും ഉത്ഭവിച്ചതായിത്തീർന്നു. ഭൂമിയിൽനിന്നും അന്തർലോകത്തിൽനിന്നും ഉത്ഭവിച്ചതായിത്തീർന്നു.

അക്കാലത്ത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സർവ്വവശാലുള്ള കോസ ലക്ഷണങ്ങളിൽപ്പെട്ട കോസലം എന്ന പട്ടണത്തിൽ പുണ്യശാലിയായ കോസലൻ എന്ന രാജാവു കല്പം വാഴുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്നു കൈസരി എന്ന പേരുമായി ഒരു കന്യക ഉണ്ടായിരുന്നു. തട്ടവിതയായതിനാലെന്നതും കൈസരിയുടെ പേരായിത്തീർന്നതായാണു കോസലരാജാവു തിരഞ്ഞെടുത്തത്. ഈ വിവരം ശരഭമന്ത്രി അറിയിക്കുവാനായി കോസലൻ തന്റെ ഭൃതന്മാരും അന്തർലോകത്തിൽ ഭൃതന്മാർ അന്തർലോകത്തിൽ പോയി ശരഭമന്ത്രിയെ വിവരം ധരിപ്പിച്ചു. ചിത്താന്തമുദ്രയും തിരുവെഴുതിച്ചു ഭരണി വരികയും ചെയ്തു. ഭൃതന്മാർ ചെന്നു

പോലും ശരണമഹാരാജാവു മന്ത്രിമാരോടും ബന്ധുശിശുക്കളോടുംകൂടി രാഗധനാജാവും വാനികളുടേയും സുതികൾ കേട്ടും, താസികളുടെ ഗാനം ധ്വനിച്ചും, തോരിപ്രകാശത്തോടും സേന്യങ്ങളുടെ കായംകൂടുകൂടി, രാത്രിസമയത്തു സമയഗതിയിൽ തോണി കളിക്കുകയായിരുന്നു.

ഇതേസമയത്തുതന്നെ ലങ്കയിലുൾപ്പെട്ട രാവണൻ ബ്രഹ്മാവിനെ ലങ്കയിലേക്കു വരുത്തി അദ്ദേഹത്തോടു 'എനിക്ക് ആരുടെ ഭക്തകൊണ്ടു മാണം കല്പിക്കുമെന്നു സൂക്ഷ്മമായി പറയണം' എന്ന് ആവശ്യപ്പെടുകയുണ്ടായി അപ്പോൾ ബ്രഹ്മാവു പറഞ്ഞു. 'ശരണമഹാരാജാവിന്നു ഭക്തസമൂഹത്തിൽ ആദിരാജാജനനായ വിഷ്ണുവിന്റെ അശാവതാരമായിട്ടു കാലം കഴിഞ്ഞുവെങ്കിലും അർച്ചനാർ അർച്ചിക്കുന്നു. അവരിൽനിന്നു നമസ്കരം കൈകൊണ്ടു ഞ്ഞിരിക്കുക മാണം ഭവിക്കുക. ഓഹി! രാവണാ! ഇന്നുമുതൽ അജാതമുതൽ ദിവാസം കൈസങ്കല്പം ശരണമെന്നു തമ്മലുള്ള വിവാഹം വൈദികബ്രാഹ്മണക്കുക്കൊണ്ടു നടത്തിക്കൊണ്ടു കൊണ്ടുവരുന്നതു വിശ്വസിച്ചിരിക്കുന്നു.' എന്നിങ്ങനെ അരുളിച്ചെയ്തു ബ്രഹ്മാവേൻ സ്വർഗ്ഗപാകത്തേക്കു മടങ്ങിപ്പോയി.

ബ്രഹ്മാവേൻ വന്നു കേട്ടതു രാവണൻ അപ്പോൾതന്നെ പുഷ്പകിന്ദ്രത്തിൽ ചെന്നു അംഗശല്പം ചെയ്തപ്പോൾ കേൾക്കുകയും കേൾക്കുകയും ചെയ്തു. അതിനാൽ അദ്ദേഹം പൂരിയിലേക്കു ചെന്നു. ആ സമയത്തു ശരണമഹാരാജാവു തോണി കളിക്കുകയായിരുന്ന അവിടെ ചെന്നുവന്ന രാവണനും ശരണനും തമ്മിൽ ചോദ്യമായ ഒരു യുദ്ധമുണ്ടായി. യുദ്ധത്തിൽ രാവണൻ ശരണനെ ജയിക്കുകയും, ശരണൻ കയറിയതന്നെ കളിത്തോണിയെ കാൽകൊണ്ടു പവിട്ടി പാളത്തു കളകയും ചെയ്തു. തോണിയിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന അനേകം ആളുകളുടെ ശരണമഹാരാജാവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ മന്ത്രി സുമന്ത്രനും ഒഴികെ എല്ലാവരും വെള്ളത്തിൽ വീണു മുങ്ങി മരിച്ചുപോയി. ശരണനും സുമന്ത്രനുംകൂടി, ചൊല്ലിത്തന്ന ഗാനവുമുട ഒരു പലകുരുന്നി

ഇതന്നു സരയൂതടിയുടെകടുത്തു നിമിശം ഗംഗാനദിയിലും, അവിടെ നിന്നു സമുദ്രത്തിലും ഒഴുകിപ്പോയെങ്കിലും, ഇതപോകയാൽ അത്ഭുതം ഉണ്ടാകുമെന്നു കരുതി. ഓരോന്നു നോക്കിയിട്ട് നിന്നു കോസലത്തിലേയ്ക്കു പോകയും കോസലരാജാവിനെ യജമാനം ചെയ്തു ജയിച്ച് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുത്രിയായ കൌസല്യയെ ബാല്യമേതന്നെ അവഹരിച്ച്, ഏറ്റവും സന്തോഷത്തോടെയും, ആകാശാഗ്നിയുടെ ചകാപുരിയിലേയ്ക്കു പോകയും ചെയ്തു. പോകുന്നവഴിയിൽ ഓരോന്നു സമുദ്രത്തിൽ ഒരു തിരിംഗലത്തെ കണ്ടു. അപ്പോൾ അദ്ദേഹം 'ദേവന്മാർ എനിക്കു തേക്കുകയായതുകൊണ്ട് എന്തുവിധത്തിലേകിലും ഈ കന്യകയെ കൊണ്ടുപോയേയ്ക്കൂ. അതുകൊണ്ട് ഇവളെ അൻ ചോദിക്കുമ്പോൾ അങ്ങനെയൊന്നു കല്പിച്ച് ഈ തിരിംഗലത്തെ എല്ലിടുകയാണു നല്ലത്' എന്നു വാചാരിച്ചു കന്യകയെ ഒരു പെട്ടിയിലാക്കി ആ പെട്ടി തിരിംഗലത്തിന്റെ മേകവശം എല്പിച്ചു ചകാപുരിയിലേയ്ക്കു പോകയും ചെയ്തു.

ഓരോന്നു കല്പനപ്രകാരം കന്യകയെ വാങ്ങിയ തിരിംഗലം, അവളെ അറക്കും ചെയ്തിട്ടുള്ള പെട്ടി തന്റെ വായിലാക്കിക്കൊണ്ടു, സമുദ്രത്തിൽ സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടുവന്നു. അതിനിടയിൽ ആ തിരിംഗലത്തോടു യുദ്ധത്തിന്നു തുടങ്ങിയ തിരിംഗലം തേരിട്ടു ചെന്നു. അതിനെ കണ്ടപ്പോൾ ആദ്യത്തെ തിരിംഗലം യുദ്ധത്താലാണെന്നു ചിന്തിച്ചു. അതു തന്റെ വായിലുള്ള പെട്ടി സമീപത്തുള്ള ഒരു ദീപിൽ ഉച്ചിട്ടാണു കണ്ടുവെന്നു തോന്നി. ചെന്നത് അതിരമ്പലം, മുമ്പു പറഞ്ഞപ്രകാരം സരയൂതടിയെനിന്നു തോന്നു പടലമേൽ ഒഴുകിപ്പോന്നിരുന്ന ശശമന്തന്റെയും സുന്ദരനും സമുദ്രത്തോടുള്ള മേല്പാത്ത ദീപിൽ തദ്യജ്ഞാ വന്നാലന്നു കരക്കിറങ്ങിയപ്പോൾ അവിടെ ഒരു പെട്ടി ഇരിക്കുന്നതായി കണ്ടുകയ്യാതെ അയാൾ ഉച്ചിട്ട പെട്ടി തുറന്നപ്പോൾ കൌസല്യയെ കണ്ടതു കയ്യും ചെയ്യും അപ്രതീക്ഷിതമായ വിധത്തിൽ കന്യകയെ കണ്ടു. ഇതുകണ്ടു ദശമന്റെ ആത്മയുക്തമായ, സ്മരിച്ചുപോയി അ

പോയിരുന്ന ശ്രീമന്തൻ ഗാന്ധർവ്വവിധിപ്രകാരം കൗസല്യയെ വധിക്കുകയും അന്തരം കാലവും ഭാര്യയും മന്ത്രിയായ്ക്കൂടി ആ പെട്ടിയിൽക്കുറന്ന കടന്നിന്നു പെട്ടി വൃന്ദസ്ഥിതിയിൽ പൂട്ടുകയും ചെയ്തു. ഹിന്ന ശ്രീമന്തൻ കൗസല്യയും ഉണ്ടായ സംഭവങ്ങളെല്ലാം അന്ത്യോന്ത്യം പറഞ്ഞു പറിപ്പിച്ചു. ഇവയ്ക്കു വിവാഹം നടന്നതു മുഖ്യ കീച്ചുറപ്പുണ്ടായിരുന്ന മുഹൂർത്തത്തിൽക്കുന്നതാണ്.

കിരീടംഗലം തന്റെ ശത്രുവിനെ യുദ്ധത്തിൽ ജയിച്ചു മുമ്പത്തെപ്പോലെതന്നെ പെട്ടി വായിപ്പാക്കിക്കൊണ്ടു വീണ്ടും സമുദ്രത്തിൽ സഞ്ചരിച്ചുതുടങ്ങി. അതിനിടയിൽ നാലുപ്രായം, ബ്രഹ്മാവിനെ പിന്നേയും സഭയിൽ പൂജ വരുത്തി അദ്ദേഹത്തോടു 'ഹേ ബ്രഹ്മാവ! ഇവിടുന്നു പറഞ്ഞ വർത്തമാനം യഥാർത്ഥമല്ലാതെ വന്ന ശ്രീമന്തനെ നീ യുദ്ധത്തിൽ കൊല്ലുകയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാര്യയായാൻ മെച്ചമെന്ന കൗസല്യയെ ഉപായത്തിൽ ഒളിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു' എന്നു പറഞ്ഞു. ബ്രഹ്മാവ് ഇതു കേട്ട് അയ്യയത്തോടുകൂടി 'ഹേ ശത്രുവാ! നീ പറയുന്നതു പരമാർത്ഥമല്ല. ശ്രീമന്തൻ കൗസല്യയും തമ്മിൽ നിശ്ചയിച്ചിരുന്ന വിവാഹം നിശ്ചിതം നടന്നു' അവർ ദമ്പതിമാരായി തീർന്നിരിക്കുന്നു' എന്നു പറഞ്ഞു.

ബ്രഹ്മാവു പറഞ്ഞതു സത്യമല്ലെന്നു ചെന്നൽ ചുറ്റായി വിശ്വസിച്ചു. ഉടൻതന്നെ ദൂതൻ കേട്ടിട്ട് ആ കിരീടംഗലത്തിന്റെ കൈവശം എപ്പിച്ചിരുന്ന പെട്ടി തന്റെ ഭവനക്കുവരത്തിക്കുകയും ചെയ്തു. പെട്ടി ബ്രഹ്മാവന്റെ ഭവനത്തിലായിരുന്നപ്പോൾ അതിൽ ദൂതൻപർ ഇരിക്കുന്നതായി കണ്ടു രാവണൻ അമ്പരന്നുപോയി. അവനെ കണ്ടു കോപാഗ്രാഭത്താൽ തീന്നിട്ടു രാവണൻ തൽക്കണ്ഠാഭരണ വാധി ഉറയിൽനിന്ന് ഉറക്കി അവനെ വെട്ടുവാൻ ഭാവിച്ചു. അപ്പോൾ ബ്രഹ്മാവ് അദ്ദേഹത്തെ ചെട്ടെന്ന് തടുത്ത് ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു. 'ഹേ ശത്രുനാഥ! നീ എന്താണു ചെയ്യുവാൻ ജാറിക്കുന്നതെടു സാരസമായി കന്നു പ്രവരണ പരമത്. നീ ചുറ്റുപാടുകൾക്ക് എന്തു

[illegible][illegible]

കേയി തന്റെ കൈയിൽ വെച്ചിരിക്കുന്നതായും കണ്ടിട്ടു ഒരു മെൻ വളരെ സന്തോഷിക്കുകയും, മായയുടെ ഉചിതങ്ങളായ പ്രശംസിക്കുകയും ചെയ്തു. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു, "ഓ! പ്രാണനായികേ! നിന്റെ സാമർത്ഥ്യമെന്നതാണ് സാക്ഷാത്കാരം നിന്റെ ധീരതകളുടെ നിറപ്പത്താൽ ഞെട്ടു വരണം തന്നെകൊള്ളുന്നു. അത് എന്താണ് ഇപ്പോഴത്തെവെച്ചാൽ ചോദിച്ചുകൊൾക" അതിന്നു കൈകൾ "അല്ല! ഇപ്പോൾ എന്തിരിക്കുന്നവരണം ഞാനും ഞാൻ ഇവിടുത്തെ കയ്യിൽക്കൊന്നു എഴുതിച്ചുകൊള്ളുന്നു. എന്തിന് ആവശ്യം വരുന്നവർ ചോദിച്ചുകൊള്ളാം. അപ്പോൾ മുന്നാൽത്തന്നെ എന്ന് പറഞ്ഞു. ഒരേമെൻ അപ്രകാരം ചെയ്യുന്നതും സമ്മതിക്കുകയും ചെയ്തതോടുകൂടി ഭവമുപകരണത്തിന് അയോധ്യനിൽപ്പെട്ടു മരണിപ്പാരികയും ചെയ്തു. ഇതിനടു ശ്രീചാമുനി പറഞ്ഞു, "ഒരു സ്ത്രീയുടെ കൈയിലിന്നു ദൈവമായ മെമ്മിന്റെ ശക്തിയെ താങ്ങാൻ സാധിച്ചത് എന്തിനെന്നു അത്" ഉപ ചോദ്യത്തിന്നു പരമശിവൻ മറുപടി പറഞ്ഞു. "അപ്പോൾ ചാമുനി നിന്റെ സംഭവം ഞാൻ അറിയാം. കൈകൾ നിന്റെ ബാഹ്യകാലത്തു തപോയുക്തമായ ഒരു മഹതിയുടെ മുഖത്തു കരി അമൃതമെന്നു കളഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അപ്പോൾ അദ്ദേഹം കൊവിച്ചു 'ഭാവികാലത്തിൽ നിന്നെ' ഒരു അപവാദം ഉണ്ടാകയും, നന്നിമിത്തം തീ ആരുടെയും മുഖത്തുതാക്കുമ്പോൾ യോഗ്യതയില്ലാത്തവളായിത്തീരുകയും ചെയ്യുമെ' എന്നു പ്രവചിച്ചു ശാപം കേട്ടപ്പോൾ നാലുഗുരുവന്തിത്തന്നെ കൈകൾ, കയ്യിയുടെ കാൽ തമ്മെടുത്ത് അതും പ്രാപിക്കുകയും, മഹതി സന്തോഷമായിട്ടു 'നിന്റെ എന്തിനെന്നു വരുമ്പോൾ ഉറപ്പുള്ളതായി മരിക്കട്ടെ. ആ കയ്യിന് എന്തുകാലും മെന്താണു ശക്തി ഉണ്ടാകട്ടെ' എന്നു അവൾക്ക് ഒരു വാഗ്ദാനം കൊടുത്തു. ഈ വാഗ്ദാനം ശക്തികൊണ്ടാണു കൈകൾക്ക് ആവൽക്കൂട്ടത്തിൽ മഹാവാതെ സഹായിപ്പാൻ സാധിച്ചത്"

ഇങ്ങിനെ അമ്മളിയെപ്പറ്റു പരമശിവൻ പ്രസ്തുതമായ കഥ

[illegible]

പ്രത്യഗ്ഗൃഹംഗന്റെ അത്യുത്തമ ശിക്ഷകളെ ദൈവനാൽ സന്തോഷിച്ച് അദ്ദേഹം ചെയ്യുന്ന കർമ്മങ്ങൾക്കു സാക്ഷ്യമുണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കണമെന്നു വാസിയുതരുന്നി പരത്തു ദൈവമനു നേസ്സിലായി ഉടൻ തന്നെ ദൈവം, പ്രത്യഗ്ഗൃഹത്തെ തന്റെ രാജധാനിയെപ്പോലെ സഭിച്ചു വരുത്തി, അദ്ദേഹത്തെക്കൊണ്ടു പുത്രകാര്യം എന്നു പേരുായ ഒരു യോഗം കഴിപ്പിച്ചു. ആ യോഗത്തെ തന്റെ രാജ്യത്തിൽ അഗ്നികേവലം അഗ്നികണ്ഡത്തിൽ നിന്നു, കയ്യിൽ ഒരു പായസപാത്രവുമായി ആവിർബ്ബിച്ച് 'ഋതു അമ്മയുടെ മായുമാർക്കു ഭക്ഷിക്കുവാൻ കൊടുക്കുക' എന്നു പറഞ്ഞു അന്നുഭോജനം ചെയ്തു. യോഗാവസാനത്തിൽ ദൈവം ആ പായസം തന്റെ മായുമാർക്കു ഭുജിപ്പിച്ചു. അഗ്നിയു കൈയ്ക്കു ഭക്ഷകമായി പായസം കിട്ടിയപ്പോൾ രാത്രിയിൽ രണ്ടു നേരം ഒരു റിപാരമായി ഇരിക്കുകയായിരുന്നു. അയ്യകൊണ്ടു പായസം മുഴുവൻ ഭക്ഷിക്കാതെ അതിൽ ഒരു ഗം കയ്യു വെട്ടിച്ച് അവിടെ അടുത്തുള്ള അജ്ഞാതലയിലേക്ക് ഏറിത്തു.

ആ രാത്രിയ്ക്കു മുകളിൽ സുവർച്ചയെ ഏറുന്നതും സ്പീ കഴുകന്റെ രൂപത്തിൽ പാർക്കുന്നതായതും ആവർ ഒരു കാലത്തു സത്യലോകത്തിൽ ബ്രഹ്മാവിന്റെ സഭയിൽ നൽകിയതിന്നു ഏറുന്ന കാരണത്താൽ ബ്രഹ്മാവ് അദ്ദേഹം ശപിച്ചതു കൊണ്ടാണ് അദ്ദേഹം കഴുകിന്റെ രൂപം ധരിച്ച് അജ്ഞാതലയിൽ പരമാൻ ഏറിയതെന്ന് ഭക്ഷകയിരുടെ കല്പനയും കൊണ്ട് അദ്ദേഹം ശാപം നിവൃത്തിക്കുമെന്നു ബ്രഹ്മദേവൻ ശാപമോക്ഷം അരുളിച്ചെയ്യുന്നതും ഭക്ഷകയി ഏറിത്ത പായസം ദേവപ്രദത്ത കഴുകന്റെ ദേവ കൊള്ളുകയും, തൽക്കണം കഴുകിന്റെ രൂപം പലായി സുവർച്ചയെ മുറുത്തു സ്വരൂപം കിട്ടുകയും, അദ്ദേഹം ബ്രഹ്മദേവന്റെ സമീപത്തുള്ളതെന്നു വേദകയും ചെയ്തു.

ഇതിന്നുശേഷം ദൈവപ്രതിമാനായ കൗസല്യയും, സുമിത്രയും, ഭക്ഷകയിയും ദേവപ്രദത്ത പായസത്തെ ഭാഗിച്ചു ഭക്ഷിക്കുകയും, അതിന്റെ പ്രഭാവംകൊണ്ട് അവർ മൂപ്പരും ഗദ

ധരിക്കുകയും ചെയ്തു ഗർഭലക്ഷണങ്ങളെക്കൊണ്ട്, അവർക്കു അതിദ്രിശ്യനാരായ പൂത്രനാൽ ഉണ്ടാകുമെന്നു കാണുകയാൽ, ദേശമെന്നും നാട്ടുകാരും വലിയ സന്തോഷത്തിൽ തിരഞ്ഞായി

സാക്ഷാത്കാരം ഒന്നാം സർഗ്ഗം സമാപ്തം

—o—o—o—

രണ്ടാം സർഗ്ഗം

പാശ്ചാത്യർ പറയുന്നു.

അർക്കപാത്ത് കര ദീപസം ഭൂതീദേവി കാവണന്റെ ദുഷ്ടനകൾ സമീപ്തൻ വയ്ക്കുന്നായിട്ടു സത്യലോകത്തു ചെന്നു ബ്രഹ്മവിത്തോടു തന്റെ സകടങ്ങൾ അറിയിച്ചു. സകടപരിഹാരത്തിന്നു കൈയോടുകൂടിയവകയായ മഹാവിഷ്ണുവിന്നു ശരണം പ്രാപിക്കുകയെന്നു വേണ്ടതെന്ന് ബ്രഹ്മാവ് പറകയാൽ ഭൂതീദേവി ബ്രഹ്മാവിത്തോടുകൂടി കീരാണ്ണശാഖിയാതവിഷ്ണുവിന്റെ സന്നിധാനത്തെ പ്രാപിച്ചു. ത്രിലോകകണ്ടകനായ രാവണനെക്കൊണ്ടു ഭൂലോകവാസികൾ അനുഭവിക്കുന്ന സകടങ്ങളെ കേട്ടപ്പോൾ തോർദ്ദാഹിയായ മതിതീൻ വിഷ്ണുഗോപാൽ "നിങ്ങളാരും മേലപ്പോലുള്ള രാവണനിഗ്രഹത്തിനായി ജ്ഞാൻ ഭൂതീയിൽ അവതരിക്കുന്നുണ്ട്" എന്നിങ്ങനെ സഹായമായിട്ടു ദേവന്മാർ ഭൂലോകത്തിൽ വാതകന്മാരായി ജനിക്കുമെ. ജ്ഞാൻ അതോദ്ധ്യാധിപതിയായ ദേശമന്റെ പൂത്രനായി ചാലൻ എന്നു ചേരിലാണവനെപ്പിൻ ചോകുന്നത്. ദേശമൻ എതിക്കു പട്ടാഭിഷേകം ചെയ്യുവാൻ ശ്രമിക്കും. ആ ശ്രമം സഫലമായാൽ രാവണനിഗ്രഹത്തിന്നു സൌകര്യമാകയില്ല. അതു കൊണ്ടു പട്ടാഭിഷേകം മുടക്കുവാനായി ഭരൂഭി എന്ന അപ്പാരസ്ത്രീ മന്മഥയായി ജനിക്കുന്നു. അവൾ പിന്നെ ഭാപരയുഗത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ കണ്ഡന്റെ നഗരത്തിൽ ഒരു കൂമ്പിയാൽ ജനിക്കും" എന്നിങ്ങനെ അരുളിച്ചെയ്തു. അതുകേട്ടു സമാധാന

നവം നൂറ്റാണ്ടും ചങ്ങനാശി കിഴക്കുവശമായിരുന്നതിനാൽ ആ യാത്രയ്ക്കു കഷ്ടതയുണ്ടെന്നും പേരിട്ടു. മലകൾക്കു തുളുമ്പുന്ന പശ്ചാത്യ പുത്രന്മാരിൽ മുക്കുവൻ ചെറുക്കോണിയിലേക്കു വന്നു എത്തിയിരുന്ന ചിറക്കുളം തുളുമ്പിയിരുന്നതുകൊണ്ട് ആ കരാറനു കേരളത്തോടു, ഇളയവൻ ശത്രുസംവാദിയാണെന്നു കാണിക്കുന്ന ചിറക്കുളം തുളുമ്പുന്നതായിരുന്നതുകൊണ്ട് ആ പുത്രൻ ശത്രുസ്ഥാനത്തു പേരിട്ടു. കലശലായ വശിഷ്ഠാശിഷ്യൻ കേരളക്കരയെക്കുറിച്ചു ശാസ്ത്രാതമവിധിപ്രകാരം തന്റെ പുത്രന്മാർക്കു മേൽപ്രകാരം യാമകരണം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

[illegible]

നും അതല്ലതായി കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. ഇപ്രകാരം ബാഹ്യ സ്വഭാവസുഖങ്ങളായ പലതരം ലീലകളെക്കൊണ്ടും, പൂർണ്ണൻ പോഴിച്ചുനന്ന കളിവചനങ്ങളെക്കൊണ്ടും, മാമാദികളായ ബാലന്മാർ താഴാപിതാക്കളുടെ മനസ്സിനെ ആകർഷിച്ചു. കാദിയും മാദിയും തമ്മിൽ കെട്ടിപ്പിടിച്ചു കൂർത്താടിയും പരസ്പര മുഖമുഖബന്ധനാദികൾ ചെയ്തും കതിരകുതലായ നാഹനങ്ങളുടെ പുറത്തുകയറി സഞ്ചരിച്ചും ബാലന്മാർ അപ്പുനന്മാരെ കണക്കിലധികം കൊത്തുകയും ജയിപ്പിച്ചുവന്നു. ചിലപ്പോൾ ദേശമന്ത്രി സിംഹാസനത്തിലിരുന്ന് രാജകാര്യങ്ങൾ നടത്തുമ്പോൾ ബാലന്മാർ മാടിയെത്തി അപ്പുനെ വണങ്ങി അപ്പുന്റെ ഒപ്പം സിംഹാസനത്തിന്മേൽ കയറിയിരിക്കും. ഈ സമയത്തു രാജാവിനും സമൃദ്ധാർക്കുമാകുന്ന ആനന്ദം അതിവലമായിരുന്നു.

ഉണ്ണികൾ വളന്നുവന്നു വരുമ്പോഴുട്ടി ആനന്ദമണ്ഡപത്തോടുകൂടി ദേശമന്ത്രി രാജകുമാരന്മാരോടുകൂടി യമകുമാരന്മാരും ഉപനയനം വിധിപാലനംനടത്തും. ഉപനയനം എന്ന നഷ്ടം ബ്രഹ്മചര്യത്തിനെ കാക്കുന്നതായ ബ്രഹ്മണന്മാർ അഞ്ചര വയസ്സുപോൾ ഭൂമിയിലിരുന്ന് ആഗ്രഹിച്ചവയെ വാലാക്കളിയുടെ ആനന്ദത്തെ വയസ്സിപ്പോൾ വയലകിടക്കുകയും കളയ കോശങ്ങളെ വളർത്തുകയും ചെയ്യുന്നതെന്നും അല്ലാ ശാസ്ത്രവിധി. ആ വിധിപാലനതന്നെയാണ് ദേശമന്ത്രി ആ കർമ്മ നടത്തുന്നത്. വസിഷ്ഠൻ മുതലായ മഹർഷിമാരായും വിശിഷ്ടന്മാരായ ബ്രഹ്മണന്മാരും സന്നിദ്ധ്യയുള്ളപ്പോൾ ആഭിമുഖ്യം ഉള്ളിയാണ് ഉപനയനം നടത്തപ്പെടുക. ഉപനയനാനന്തരം ശ്രീമദ്വേദത്തിൽ ദേശമന്ത്രി വസിഷ്ഠനെ കൊണ്ട് ഉണ്ണികളുടെ ചേദനംകൂടിപ്പിക്കുകയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കീഴിൽത്തന്നെ നാലു വേദങ്ങളും അറിയും അഭ്യസിക്കും അഞ്ചരവയസുള്ളപ്പോൾ അഞ്ചര വയസ്സുള്ളപ്പോൾ ഉണ്ണിയെ വിദ്യാഭ്യാസവും ബ്രഹ്മചര്യവും കഴിഞ്ഞതിൽപ്പിന്നെ വസിഷ്ഠമഹർഷിയോടു കൂടി ആറര വയസിൽ യമസഞ്ചാ

നും ചെല്ലാത്താിട്ടും ശൈലം തന്റെ കൈയെ പറഞ്ഞു. ഈ തീർത്ഥയാത്രയെപ്പറ്റി ആരും, തേർ, കാലാൾ, കുതിരപ്പടയോടും കൂടിയായിരുന്നു. സാമകാലികർ ഈ തീർത്ഥയാത്രയെ യഥാവിധി തിരിച്ചറിച്ചു. പട്ടണത്തിൽ മടങ്ങിവന്ന് അച്ഛന്റെ കല്പനകൾക്കു കീഴടങ്ങിയും ബുദ്ധിമാന്മാരെക്കും വിവിതമാരെക്കും പെൻ നേടിയും പത്തുവന്നു. പിതൃഭക്തി, ഗുരുഭക്തി, ഇരശ്വരഭക്തി, ഭാര്യ, വിനയം, ദയയും, കാമവും എന്നു മൂടക്കിയ വിശിഷ്ടഗുണങ്ങളെക്കൊണ്ടു മാതാപിതാക്കൾക്കും നാട്ടുകാർക്കും 'കണ്ണിലുണ്ണി'കളായിട്ടു സാമകാലികന്മാരെക്കൊന്നുവെക്കുന്നതിന്നു തീർച്ചയായിട്ടു. അതുകൊണ്ടു ചതുർവ്യയങ്ങളോടോ ചതുർവ്യയങ്ങളോടോ അല്ലാത്ത ദാസികളോ ഉപരികൾക്കു പാടുള്ളതല്ലായിരുന്നു.

സാമകാണനം രണ്ടാം സർഗ്ഗം സമാപ്തം.

മൂന്നാം സർഗ്ഗം.

പാശ്ചാത്യർ പറയുന്നു

മേൽപറഞ്ഞപ്രകാരം മാനുഷനായ നാലുകുമാരനാലും സുഖമായി വസിക്കുന്ന കാലത്തു ദിക്കിൽ മഹാതപസ്വിയാരു വിശ്വാമിത്രനായി ശൈലന്റെ കാഞ്ഞാറായി അയോദ്ധ്യനഗരത്തിൽ വന്നു. ശൈലൻ മഹർഷിയെ ആരെപ്പറ്റും സ്ഥിരീകരിച്ചുപോകുമ്പോൾ കശലപ്പട്ടം മെഴുത്തും അദ്ദേഹം സ്വന്തം പുനാരിട്ടു കഷ്ടവിധമെ അനുഗ്രഹിക്കയും ചെയ്തു എന്നുതന്നെ, ശൈലൻ— ഇവിടുത്തെ ആഗമങ്ങൾ കീഴെ അപ്രസിദ്ധീകരണ. വിശേഷിച്ചു വല്ലഭം ഉണ്ടായിട്ടാണോ ഈ വരവു എന്നറിവാൻ ബദ്ധപ്പെട്ടുകാണിക്കുന്നു. ആകയാൽ ആഗമനകാരണം പറഞ്ഞ് എഴുന്ന കൃത്യത്വത്താക്കുവാൻവേണ്ട. വിശ്വാമിത്രൻ— കുറച്ചൊന്നുകൊണ്ടും പറയാൻ എന്തുണ്ടെന്നാൽ— ഞാൻ ഒരു യാഗം ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിന്റെ കർമ്മമായി അങ്ങയുടെ പുത്രൻ നായ നാലുകുമാരനാലെ എ

൭൯൦൧൩൩ ബഹുമാന്യരായ അദ്ധ്യക്ഷന്മാരേ, ഞങ്ങൾ കേരളി
 പലം ആശ്രമത്തിൽ കാലമിട്ടു യോഗത്തെ ഇഷ്ടപ്പെട്ടതായി
 നന്ദിക്കുന്നു.

ഇദ്ദേഹം വിശ്വവിജയത്തിലേക്കു അപേക്ഷിത ഭരണമന്ത്രിയായി കലാപരമായ വലിയൊരു വിപ്ലവത്തിലും ഇദ്ദേഹം പങ്കെടുത്തു. ഇദ്ദേഹം പലതരത്തിലുള്ള കലാപങ്ങളിൽ പങ്കെടുത്തു. ഇദ്ദേഹം പലതരത്തിലുള്ള കലാപങ്ങളിൽ പങ്കെടുത്തു. ഇദ്ദേഹം പലതരത്തിലുള്ള കലാപങ്ങളിൽ പങ്കെടുത്തു.

வித்யாபாஸம் கதிவருதிநாஸகம் மஹிஷம் உப
 பாஸ்ய. பூதபூத சாஸனமிது ப்ரபாஸக் வதணிவரு ம
 ஹிஷாஸம் தாம் உபநாமினா சாஸனநாஸகம், வித்ய
 அமிது நாமத்யுஷா சமகரஞ்சனிஷா வதிவித்தகம் தகனா
 வதம் ஹிஷாபிதாநயத்யுஷா தாகக ஆன சாஸனஸூதிரதம்
 ஹிஷாபித்யுஷா வதம் து. தம் திஷ்ய. யதாசுமிஷ்யுஷு உத்யு

തിരിഞ്ഞു വന്നവാനുകൂലനം പുറക്കും വലിപ്പമുള്ളതും സ
നോക്കവും സമാധാനവുമുണ്ടായി. മറ്റൊരു നിരീക്ഷിച്ചു
കൂലായ കാലകു ഒരു അപ്പോസ്തോലിയെന്നും. ഒരു മറ്റൊ
സ്ത്രീ ഒരു മഹാകിരണ ദ്രോഹിച്ചുകൊണ്ട് അദ്ദാഹനം കേവലിച്ചു
"നി" ഒരു രാജാവിനായിത്തീർന്നു സുന്ദരനെന്ന അനുവാക്കോ
കാഴ്ചയായിത്തന്നെ മാറിവന്നു, സുന്ദരനായ പുറത്തിരിയെ പോ
ക്കു രണ്ടു അസുരന്മാർ പ്രവേശിക്കുക" എന്നു ശോചിച്ചു ശാ
പാത്തതരം മഹാകിരണം അടങ്ങി ശാന്തനായ ഒരു "നി" മറ്റൊ
രവാനെത്താൽ വധിക്കപ്പെട്ടുവന്നു ശോചനപാതി പൂച്ചയായി
തിരച്ചു പ്രവേശിക്കും" എന്നു ശോചനമേ കൂറും കൊണ്ടു ആശ
യപൽ കാലകു മറ്റൊരു നിരീക്ഷിച്ചുകൂലായ "നി" മറ്റൊരു നി
രീക്ഷിച്ചുവന്നുവന്നു ചിരിക്കുകയും "നി" മറ്റൊരു നിരീക്ഷിച്ചു
യയ്ക്കുകയും പ്രഭാവത്താൽ പുതിയ സങ്കല്പനം കലിച്ച്" എ
ന്നുതന്നെയും ശ്രദ്ധയോടെ നോക്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ടു പോയി

ഇത്രയും സഹനിക്കുക കഴിഞ്ഞെന്നുവരുന്നു. റിപ്പോർട്ട് മേൽക്കൂര മേലേക്കുണസുകിത്തോടുകൂടി ഭരണകൂടം പാർലമെന്റിലെത്തിച്ചു. എന്നാൽ ഭരണകൂടം അതേ അഭിപ്രായം അംഗീകരിച്ചില്ല. അതുകൊണ്ട് അഭിപ്രായം തിരിച്ചറിയുകയും ചെയ്തു. അതുകൊണ്ട് അഭിപ്രായം തിരിച്ചറിയുകയും ചെയ്തു. അതുകൊണ്ട് അഭിപ്രായം തിരിച്ചറിയുകയും ചെയ്തു.

[illegible]

വർണ്ണനങ്ങൾ പറഞ്ഞപ്പോൾ മിഥിലാപുരത്തിലെ രാജാവാന് ജനകരാജി തന്റെ പുത്രിമാർക്കു ഭർത്താക്കന്മാരെ തിരഞ്ഞെടുക്കേണ്ടതിനായി സ്വയംവരം നടത്തുവാൻ തീരുമാനിച്ചിട്ടുള്ള വിവരം പ്രസംഗപരമാൽ പ്രസാദിക്കുകയുണ്ടായി. ഈ വിവരം അറിച്ച് കിട്ടിയപ്പോൾ വിശ്വാമിത്രന്റെ അടുത്തുണ്ടായൊരാളായി മിഥിലയിലുള്ള പുരപ്പെട്ടു. പോകുന്ന വഴിയിൽ സൂത്രപത്തോടുകൂടിയതായ ഒരു ശിലയെ ശ്രീരാമൻ കാണിച്ചുകൊടുത്ത് അതിന്റെ ചരിത്രത്തെ വിശ്വാമിത്രൻ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു.

സൃഷ്ടിക്കാവാൻ ബ്രഹ്മാവു പ്രഭുകളെ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനിടയിൽ അതുതന്നെയുള്ള ഒരു സൂത്രപത്തെ സൃഷ്ടിച്ചു. അവർക്കു ബ്രഹ്മാവ് അഹസ്താ എന്നു പേരിട്ടു. അവർക്കു തക്കതായ ഭർത്താവിനെ കണ്ടുപിടിക്കുവാനായിട്ടു ബ്രഹ്മാവു ദേവലോകത്തുള്ള പോയി. ദേവലോകത്തുള്ള എല്ലാ പുരുഷന്മാരെയും തോക്കിയതിന്നുശേഷം ബ്രഹ്മാവു വരാന്തപുഷ്പത്തിനായിത്തന്നെ ഭൂലോകത്തുള്ള വഞ്ചൻ പുരപ്പെട്ടു. അപ്പോൾ ഉന്മാദികളായ ദികപാലകന്മാർ അറവുകയെ തങ്ങൾക്കു തക്കതാക്കുന്ന ബ്രഹ്മാവിനോടടുക്കി. ബ്രഹ്മാവുകൂട്ടേ അഹസ്താ എന്ന പേരിൽ അറവുകൾക്കു നൽകി വൻ ഇഷ്ടപ്പെട്ടില്ല. ആകയാൽ അദ്ദേഹം ഭൂലോകത്തിലേയ്ക്കുതന്നെ വന്നു ഗൗരതമഹകിയെ സ്വദശിച്ചു. മഹായാതകയായ ഗൗരതമന്റെ മട്ട് ആകപ്പാടെ ബ്രഹ്മാവിന്നു പിടിച്ചു അദ്ദേഹത്തിന് അഹസ്തയെ പാണി ഗ്രഹണം ചെയ്യുകൊടുത്തു ബ്രഹ്മാവു തന്റെ ലോകത്തിലേയ്ക്കുതന്നെ പോകയും ചെയ്തു.

അഹസ്തയുടെ ഭർത്താവാതിത്തീർന്ന ഗൗരതമൻ അവളോടു കൂടി ധൂമസ്ഥാക്രമം സ്വീകരിച്ചു തിന്മയെല്ലാമിങ്ങനെയുള്ളതും, തപസ്സും, യാഗം മുതലായവയേയും ശാസ്ത്രവിധിപ്രകാരം ചെയ്തുവന്നു. ഗൗരതമൻ വളരെ സന്തോഷമുണ്ടായി. എന്നാൽ കർമ്മം എന്നൊരു അസ്മയഃശാപം വർഷിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അതു സ്വഗ്ഗലോകപരിതായ ദേവേന്ദ്രയല്ലാതെ മറ്റൊരുവരും

പ്ര. ബ്രഹ്മാവ് അതിസുന്ദരിയായ അഹര്യയെ തന്നെ നോക്കി നവസുധിയായ ഗൗരവമെന്നു തൽക്കിയതാണു ദേവേന്ദ്രന്റെ അസുയയ്ക്കു കാരണം. "ആദ്യ ഇതിന്നു ഗൗരവമെന്നു മനസ്സിലാക്കണം" എന്നു കരകി ദേവേന്ദ്രൻ രാമസുന്ദരയമ്മളിൽ ഗൗരവപ്രകാരത്തിൽചേർന്നു അവിടുത്തെ മട്ടുകൾ മനസ്സിലാക്കുവാൻ ഇടമുണ്ടു. അമ്മിനെ ഇരിപ്പുവേദാർത്ഥം മെച്ചമായിട്ടു ഗൗരവമേ അകത്തില്ലാത്ത അവസരത്തിൽ ദേവേന്ദ്രൻ ഗൗരവമേ വേക്കുവെച്ചിട്ടു ആശ്രമത്തിൽചേർന്നു അഹര്യയോടു കൂടി ശ്രീധർമ്മാസുഖം അനുഭവിച്ചു മടങ്ങിപ്പോന്നു. ഈ പ്രവൃത്തി സംഗതിയെ ഗൗരവമേ അനുഭവിച്ചുകൊണ്ടു കണ്ട് കപിതനായിത്തീർന്ന ഗൗരവമേ ദേവേന്ദ്രനെ നോക്കി "കുറേ ചോക്കത്തു മേൽ അധിപനായിരിക്കുന്ന നീ ഈ അധിപത്യം പ്രവർത്തിച്ചു ഇരിക്കുകയല്ല. നീ കുറേ യോനിയെ ആക്കിട്ടു ഇതു ചോക്കു ഇരിക്കുകയല്ല നിന്റെ ദേഹത്തിൽ ആയിരം യോനികൾ ഉണ്ടാകട്ടെ" എന്നു ശപിച്ചു. മേൽക്കയുടെ ശാപത്താൽ ദേവേന്ദ്രന്റെ ദേഹമെല്ലാം പൂർണ്ണമായതായ യോനികളെക്കൊണ്ടു നിറഞ്ഞു. ഇമ്മിനെത്തന്നെ ദേവേന്ദ്രപുത്രനായിത്തന്നെ ചങ്ങനാടും സന്താപത്തോടുകൂടി ഇന്ദ്രൻ സ്വപ്നാലോകത്തിൽ ചെന്നിട്ടു തന്റെ ഗുരുവും ദിവ്യനുമായ ബ്രഹ്മസുതൻ മേൽക്കിയെ വരുത്തി തനിക്കു പിണഞ്ഞു അഹര്യയെ തന്റെ സ്വദേശം വെച്ചുകൊണ്ടു ഗൗരവമേ അനുഭവിച്ചു കൈ നിവാരണം ഉണ്ടാക്കിത്തന്നെന്നു ചോദിച്ചു. ബ്രഹ്മസുതനോടു "മോദിനി തന്റെ ശാപം വിധവമാകയില്ല പക്ഷെ ഞാൻ കുറേ ദൈവഗുഹ്യം തന്നെ. നിന്റെ ദേഹത്തിൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ളതെല്ലാം കാണുന്നവർക്കു കണ്ണുകൾക്കുണ്ടെന്നു തോന്നുമാറാകട്ടെ" എന്ന് അമ്മളിട്ടെല്ലാം അമ്മിനെയും ദേവേന്ദ്രൻ സമസ്പാഷ്ടനായിത്തീർന്നു.

ഗൗരവമേക്കി ദേവേന്ദ്രനെ ശപിച്ചതിന്നുശേഷം അഹര്യയുടെ മനോഭാവത്തെ "എന്റെ പത്നിയായിരുന്ന ഈ നീയം ചരവെട്ടിയെക്കൊണ്ടു പാലായ നീ കുറേ കല്ലായപ്പോകട്ടെ" എന്നു ശപിച്ചു. ആ ശാപമൊന്നു കേട്ടു ചിന്തയും ൨

ബീച്ചിൽ കുന്ദാരി അക്കാലിൽ ഒരു ബുദ്ധാധികയാൽ അടിയ ന്ന വലിയ ബ്രഹ്മണൻ പക്ഷേ തോണിയിൽ വല്ല കല്ലും ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുത്തു എന്ന് ഉറപ്പില്ല. തിന്നിക്കുടകത്തു ക്കാൽക്കുറ്റാടി കല്ലിനെ സ്ത്രീയാക്കിക്കൊടുത്തു ശക്തിയുള്ള താണെന്നു കേൾക്കുന്നുണ്ട്. അതുകൊണ്ടു തുടർച്ചയ്ക്കു ഗം ഗാലയിൽ അടിയന്റെ കൈകൊണ്ടു നല്ലവണ്ണം കഴുകി പൊടി കളഞ്ഞിട്ടുവേണം തോണിയിൽ കയറുവാൻ ഇപ്പോൾ അടിയന് ഒരു കെട്ടിയവർ ഉണ്ട് ഇതി കണ്ടെടുക്കുവാൻ അടിയനെക്കൊണ്ടു ചുവക്കുന്നതായില്ല. എന്നല്ല കല്ലും മേവും കൊണ്ടുവെക്കുന്നതുകേട്ടിട്ടുണ്ട്. അതുകൊണ്ട് അടിയന്റെ ഈ തോണിയും ഒരു പെണ്ണായിത്തീർന്നു പോയാൽ അടിയന്റെ ഉപജീവനമാഗ്രവും അടങ്ങുവോ കൂടി തോണിക്കാലാൻ ഈ വാക്കു കേട്ടിട്ടു ശ്രീമാൻ വല്ലതെ ആഗ്രഹിച്ചു. അതന്നു അവൻ ശ്രീമാന്റെ തുടർ കഴുകിക്കളയും എല്ലാമാക്കുകയും തോണിയിൽ കയറി തരി കടന്നു മിഥിമാനഗരിയിൽ ചെന്നു ചോരകയും ചെയ്തു.

ഈ സമയത്തു മിഥിമാപുരിയിൽ വെച്ചു നന്മകുമാരൻ ഒരു ചെറിയ പൂട്ടിയ തട്ടെ സ്വയംഭരണത്തിനായി കണ്ടുപിടിച്ചു പല ചോരകയും മറ്റും ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. മകൻ ജാഗ്രത ചെയ്താൽ തനിക്കു കണ്ടു കിട്ടിയല്ലെങ്കിലും സ്വയംഭരണത്തന്നെ കേട്ടു പുതുക്കുന്നതാണെന്ന് കുന്ദാരി മന്ത്രികളോടുകൂടി ചെന്നിരുന്നു. നന്മകുമാരന്റെ കൈകൾ വിനയപൂർവ്വം കണ്ടുപിടിച്ചുവെങ്കിലും അദ്ദേഹം തന്റെ പുത്രന്മാരുടെ ചോരകത്താൽ അടുത്തില്ലാത്തതുകൊണ്ടുള്ള വിരോധം വന്നതിന്നു സ്വയംഭരണത്തന്നെ വരികയുണ്ടായില്ല. ഇങ്ങനെയിരിക്കുന്ന സമയത്തു വിശ്വാമിത്രന്റെ ചോരകത്താൽ രോഷം മൂന്നു മാറ്റംകൂടി മെമ്പനും മിഥിമാപുരോപകണ്ഠത്തിലുള്ള കൈവലത്താൽ പ്രവേശിച്ചു. വിശ്വാമിത്രൻ വന്നു തോണിയിൽ നന്മകുമാരന്റെ വ് അദ്ദേഹത്തെ എങ്കിലും കൊണ്ടുപോവുന്നതിന്നു സമ്മതിചെയ്തതായി പറയപ്പെട്ടു. അപ്പോ

“യു വിശ്വാമിത്രന്റെ ഒരു ശിഷ്യൻ അജ്ഞാതനെന്ന ചെന്നു-
 തന്നുകൾ മുതിശിഷ്യന്റെ വന്ദിച്ച വർമ്മാനന്ദം ചോദിച്ചപ്പോൾ
 അദ്ദേഹം രാജാവിന്റെ ഒരു പിടിച്ചുകൊണ്ടു സ്വകാര്യമായ
 ഒരു സ്ഥലത്തു ചെന്നു ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. — “രാജാജ്! ദശ-
 ഹമന്റെ പുത്രനായ മഹാവിക്രമനായ രാജകുമാരനായ
 മഹർഷി സ്വയംവരത്തിന്നു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവന്നിട്ടുണ്ട് ശ്രീരാമൻ
 തിരുമുഖേ നിഷ്യാപകാരം ശിവധനുസ്സിനെ അടിച്ചു സീത-
 യെ വിവാഹം ചെയ്യാൻ പോകുന്നു. രാമാനുജനായ ലക്ഷ-
 ണൻ ഉറച്ചിട്ടുള്ളതും വിവാഹം ചെയ്യുന്നതാണ്. അകയാൽ
 തിരുവിതാംകൂറിലെ വരന്മാർ ഉചിതമായ വിധത്തിൽ എന്തി-
 നേറ്റ് അനുമതിപ്പെടുത്തുകയും കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരണം. വില്ല മുറിച്ചു
 കഴിയുന്നതുവരെ ഈ സംഗതി പുറത്തു പറയാതെ സ്വകാര്യ-
 മായി വേണ്ടുകയും വേണം. ഈ സംഗതികൾ ഇവിടെപ്പുറ-
 യുവരായ! എന്റെ ഗുരുവായ വിശ്വാമിത്രമഹർഷി എന്നെ
 അയച്ചിരിക്കുകയാണ്” എന്നും പറഞ്ഞു. മഹർഷിശിഷ്യൻ തിരി-
 കെ പോയി.

അനന്തജനകമഹാരാജാവു പരമസാദനാർത്ഥത്തോടുകൂടി
 കരതരണാദികളുമൊണ്ടു നഗരം മുഴുവൻ അലങ്കരിപ്പിച്ചു
 മന്ത്രിസമന്തനായി ആന, കേൽ, കാലാഹി, കുതിരപ്പടകളുടെ
 അകമ്പടിയോടും, അന്തേകം സാമന്തരാജാക്കന്മാരോടും മറ്റൊ-
 ള്ളരുമായ പലവിധം വാദ്യഘോഷോടുംകൂടി കോളാസമന്തനാ-
 യി ചെന്നുനിൽക്കുന്ന രാജകീയഗൃഹങ്ങളുടെ പുറത്തു അന്ധാരിക-
 ളോടുകൂടി രാജകുമാരനായ വിശ്വാമിത്ര മഹർഷിയുടെ
 അരികത്തുചെന്നു വണങ്ങി പിന്നെ ഒന്നും അറിയാതെ രാ-
 വണത്തിൽ കരാന്മാർ രണ്ടുപരോളം കിരണപ്രസ്തരമെണ്ണ അ-
 വർഷ പിതാമഹരും, ആരോണരും, മുതലായവ ഉപഹാരമായി
 കൊടുത്തു. അവരെ രണ്ടുപരോളം കോളാ ആനകളുടെ പുറ-
 ത്തുകയറി അലാഭവും കിടതഴ്ചയുമായ ഭൂതലായ രാജകുമാരനെ
 ളോടും വിശ്വാമിത്രന്റെ സാന്നിധ്യത്തോടുകൂടി ഘോഷയാത്ര-
 യായി രാജധാനിയിലേക്കു കെ ആപ്പോയി. അപ്പോൾ നഗ-

[illegible]

പ്രസരമയ്ക്കിന്നുള്ളിൽ സ്വയംബരമേന്ദ്രാധിപതിന്റെ സദീപ
 ത്ത് എത്തിച്ചേന്നു. അപ്പോൾ മഹാഭാരത കഥാകഥാകര
 ആത്മപുരുഷനാണ് ഇറക്കി വിശ്വാമിത്രന്റെ മുന്നിലും അവരെ
 പിന്നിലുമായി തടങ്ങി മേയ്ക്കിമാരാൽ പരിവൃതമായ ശാഖയി
 ലേക്കു പ്രവേശിപ്പിച്ചു. അവിടെ വിശ്വാമിത്രന്റെ മുമ്പാകെ
 ചിരിച്ചിരുന്നതിനോടുകൂടി അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുമ്പാകെയായി രാമചക്ര
 അന്ധാരോം ആസന്നസ്ഥനാകാക്കി.

ഏ പാവുതി! പിന്നെ ജനകമഹാഭാരതാദി സ്വയംവകാശ
 നായക രാജാക്കന്മാരെക്കൊണ്ടി ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു. "അല്ലയോ
 ബഹുമാനപ്പെട്ട രാജാക്കന്മാരേ! എന്റെ കണ്ഠകയുടെ വിവാ
 ഹത്തിന്നു ഞാൻ മുൻപുതന്നെ തീർത്തിട്ടുള്ളതുകാരം ശിവ
 ധനുസ്സിനെ കയ്യിലാക്കി അവസരം ഇതാ ആസന്നമായി
 ിക്കുന്നു. പണ്ടു പരശുരാമൻ പരമശിവന്റെ അടുക്കൽ ധ
 നുവൃദ്യമായ അഭ്യസിച്ചതിന്റെ അവസാനത്തിൽ അദ്ദേഹ
 ത്താണ് ആ വിദ്യയിൽ സിദ്ധിച്ച മൈത്രേയ്യംകൂടാ തിരുവുള്ള
 മൂലമായി ഭഗവാൻ പരമശിവൻ താൻ ത്രിപുരയാകെ ജയിക്കു
 ന്നതിൽ ഉപയോഗിച്ച ഈ മാഹാത്മ്യമേറിയ മാധവത്തെ പര
 ശുരാമൻ സ്വയംവകാശമായി കല്പിച്ചുകൊടുത്തു. അദ്ദേഹം ഈ
 വില്ലുകൊണ്ടു 21 പ്രാവശ്യം പ്രേരിപ്പിക്കണം ചെയ്തു സകലക്ക
 ത്രിയുടെയും ജയിക്കുകയും വിശേഷിച്ചു തന്റെ പിതൃഘോരിയും
 സഹസ്രബാഹുവുമായ കാന്തവർഷാസ്ത്രനന്ദന കൃതാ എന്ന അ
 തിഥിനാശകയും മേയ്ക്കുശാലം ശത്രുനാശനാശനായി പെണ്ണു
 മേയ്ക്കുതൊണ്ടി പുറപ്പെട്ടു പോകുമ്പോൾ ഈ വില്ലി എ
 ന്ന്റെ രാജധാനിയിൽ മെല്ലെകൊണ്ടുണ്ടാക്കുവാൻ അങ്ങനെ
 കടറുകയും കഴിഞ്ഞതിനോടുകൂടി ഓടുകയും എന്റെ കമാലിയാ
 യ സീത കാരോ കളികൾ ചെയ്യുന്നത നിടയിൽ ഈ വില്ലും ക
 യ്യിലേക്കുള്ള വിളയാടിക്കൊണ്ടുണ്ടെന്നു. ഇതു, വില്ലിന്റെ ഉദയ
 സ്ഥനായ പരശുരാമൻകൂടാ സീത മഹാലക്ഷ്മിയുടെ അവതാര
 മാതിരിക്കണമെന്നു മനസ്സിൽ കരുതി പുറന്നു വിളിച്ചു് ആ
 മൈത്രേയ്യം വെല്ലുവാൻ കഴിയാത്ത ഈ വില്ലി എന്താ കലാ

ജ്ഞാനം വരുത്താൻ സീതയുടെ മഹാഭാരതം മഹാഗുരുവായിട്ടുള്ളത്. അതുകൊണ്ട് ഈ വില്ലിനെ സീതാസ്വയംവരത്തിൽ ഒരു പരിജ്ഞാസാധനമായി വെച്ചുകൊടുക്കു" എന്നിങ്ങനെ ഏതൊരു കല്പിപ്പോലും ഉണ്ടായി. ഇതുകൾ രാജാക്കന്മാരോട് ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞശേഷം തന്റെ ആത്മധർമ്മമായിട്ടുള്ള ഒരു മഹാഭാരതം അത്തരം കാളകളെ പൂട്ടിയ ഒരു വലിയ വെളിയിൽ എറിക്കൊണ്ടു സ്വയംവരസഭയുടെ മദ്ധ്യത്തിൽക്കൊണ്ടുവന്നു വെട്ടിച്ചു. പിന്നെ സഭാംഗങ്ങൾക്കും മഹാഭാരതം ഉണ്ടാക്കുന്നതിനുള്ള സാധനമായ മഹാഭാരതം എറിക്കൽ എറിക്കൽ മകൾ സീത വരണമാലയെ അർപ്പിക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ വില്ലി കലയ്ക്കാവുന്നതാണ്" എന്ന് എല്ലാവരും കേൾക്കുവാൻ ഉള്ളതിൽ പറഞ്ഞു.

ഇതുകൊണ്ട് ഈ രാജാക്കന്മാർ എല്ലാ രാജാക്കന്മാരും തങ്ങളുടെ മുമ്പിൽ ഇരിക്കുന്ന പദ്യസഭയോടുകൂടി യന്ത്രിയെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയും ചെയ്തു. മഹാഭാരതം ഉണ്ടാക്കുന്നതിനായി സീത വെട്ടിയ വില്ലിന്റെ അടുത്തുകൊണ്ട് അതിനെ എടുത്തുവെക്കുകയോ ചെയ്താൽ, മകളുടെ പ്രാപ്തിയിലുള്ളവർ സാധിക്കാതെ മരിക്കും. മഹാഭാരതം കൊണ്ടു കൊണ്ടു എങ്കിലും തിരിയുന്നവർ സാധിക്കാതെ സ്വയംവരസഭയായി. ഈ വില്ലിന് എടുത്തുവെക്കുന്നവർക്കു പ്രാപ്തിയിലുള്ളവർ കലയ്ക്കുന്നവർക്കും വില്ലിന്റെയോ കഴിയാത്തതാണെന്നു കരുതി രാജാക്കന്മാരും ഇരിപ്പായി. അതുകൊണ്ടു മഹാഭാരതം സ്വയംവരസഭയെ സമാഗതനായിരുന്ന രാവണൻ തന്റെ സ്വയംവരസഭയായിട്ടുള്ള ഗുരുത്തോടുകൂടെ വില്ലിന്റെ അരികത്തുകൊണ്ടു ചിരിച്ചുകൊണ്ടു "ഓ! ഇതുകൊണ്ടേ! എന്റെ ഈ ഇരപതുക്കെകൾ സകല ദൈവങ്ങളും എന്നിവയെ മഹാഭാരതം വാസിക്കുള്ള എല്ലാം തന്നെയും അതിൽ കൊല്ലിച്ച വില്ലിന്റെ മുമ്പിൽ നിന്നുതന്നെ വരുന്നതാണ്. ഈ കൈകൾ കൈയെഴുത്തുകാരനായിട്ടു

പോകി അമ്മയമാടിയവയാണ്. തത്സമയത്തുതന്നെ എന്റെ കൈകളുടെ ശക്തിയെ ഈ രാജാക്കന്മാരുടെ മുമ്പിൽ വെച്ച് ഈ തുരുമ്പിപ്പിച്ച റിലീന്ദ്രൻ പ്രകടിപ്പിച്ച കാരണത്താലാണ് അത് ആഗ്രഹിക്കുന്നുണ്ടോ? എന്നു ഗംഭീരമായി ചോദിച്ചുകൊണ്ടു റിലീന്ദ്രൻ കൈകൾ, എടുത്തു കൈകളിൽ കണ്ടുകൊണ്ടു സാവണൻ പിടിച്ചുതാക്കിയപ്പോൾ റിലീന്ദ്രൻ അമ്മയിൽ. അപ്പോൾ ഒരു വലത്തുകൈകൊണ്ടു പിടിച്ചു തോക്കി. അപ്പോഴും തലമേവ് ഇരുകൾ അടുത്തടുത്തു കൈകളും ഉടുപ്പിപ്പിച്ചു നോക്കിയിട്ടും റിലീന്ദ്രൻ സ്വയത്തുതന്നെ എളുക്കിയല്ല. അന്നത്തരം കാരണമായി ഇരുപതു കൈകളും ഉടുപ്പിപ്പിച്ച് കൈയുടെ കൈയിൽ വെള്ളാമ്പതു കൈകളെക്കൊണ്ടും താങ്ങിപ്പിടിച്ചപ്പോൾ ഒരു കൈകൊണ്ടു താങ്ങി എടുത്തുവെക്കുകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ 20 കിടപ്പിലും ശിരസ്സിൽനിന്നു വേർപെട്ടു മറ്റിരുന്ന് വെച്ചു. മന്ത്രിമാർ അദ്ദേഹം കണ്ണുകൾ വട്ടംവട്ടം. ചുറ്റുമായി നോക്കി. മറ്റൊരു വലിയ മേതിലുള്ളതായ സാവണൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സമാധാനം ചുറ്റും വന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാനത്തു വിരക്തിയെന്ന ധന്യമായ അവിടെനിന്നു തിരിഞ്ഞു കളുവാൻ ശ്രമം തുടങ്ങി. പക്ഷിയെടുത്തും പ്രയാഗിച്ചും വെച്ച് ധ്വജങ്ങളും എളുക്കിയില്ല. സാവണൻ ഉടുത്തിട്ടുള്ള വിചാരിയ പീടിക വെക്കുകയും മറ്റൊരു തറത്തുപോയി. അദ്ദേഹം മറ്റൊരു കൈകൾവെച്ചു. അതുകൊണ്ടു ജനകമഹാരാജാവ് "ഈ ജലോകത്തിൽ വിജയം ആരെയെല്ലാം ചെയ്തു. ഈ സമയം

അരികത്തുചെന്നു നോക്കിയാൽമുതൽക്കുളായ മറ്റുകുഞ്ഞു
കൊണ്ട് ആ വില്ലെട്ടുകൊണ്ട് ഭാവികളായ ചെമ്പറ്റയിൽ കെ
ളിക്കുകയാണെന്നു വീഴ്ചയും സൗന്ദര്യവും അന്തഃപുണ്യകളുടെ
മുന്നിലിൽ അമൃതവർഷം പെയ്തു അവരെല്ലാവരും "ആരോണാ
രികൾ ഇല്ലാത്തകളാണെന്നു ഇത്രത്തോളം കറുത്തുപോയിയെന്നു
ഈ ചെങ്കുറാൻ തന്നെയാണ് സിങ്കാപ്പോരിന്റെ കർമ്മാലയം
യെന്ന്" എന്നു വിചാരിച്ച് ആ കറുപ്പും സിങ്കിടയായായി മേ
ല്ലാട്ടുതൊക്കി ജഗദീശപരേതാഴ്വരയിലുള്ള അവന്റെ ക
ണ്ണിൻകാണുന്ന ശ്രീരാമസ്വാമി ബ്രഹ്മാവിഷ്ണുഭഗവാകുന്ന ത്രി
മൂർത്തികളും ചെന്നു സ്വർക്കാൽ ആദിതാഭായണയെന്നറിയാതെ
അവർ "ഓ വിഷ്ണു! ഓ വിഷ്ണു! ഓ പരമശിവ! അന്നു
പല ജന്മങ്ങളിൽ ചെയ്തിട്ടുള്ള നൃത്തനാടികളുടെ ഫലമായി ഞ
ന്റെ കണ്ണുവെണ്ണ പൊകുന്ന ഈ വില്ല പുതുചായപോലൊട്ടു
വായി ഭാവികളേ, എന്നാൽ സിങ്ക്ളർ ഭഗവതാകൃഷ്ണന്മാരെ
മാത്രമേ, അതുകൾ അങ്ങനെയെ കണ്ണുകളെ സഹജമാക്കു
വാൻ അനുഗ്രഹിക്കാൻ" എന്നു പ്രാർത്ഥിച്ചു. ആസമയത്തു സ
ഖീപരമേശ്വര സിങ്കാപ്പോരി ശ്രീരാമ ഭഗവത കണ്ട് ആനന്ദവാ
ഴ്ച തുടിക്കൊണ്ട് ഇരിക്കുന്നതെന്തിന്നു എഴുന്നേറ്റ് തന്റെ
ഇഷ്ടസഖിയായ ഇളസിത്തട്ട ചുവലിൽ ശിരിയൊക്കുമെന്നു
കേൾക്കുമ്പോഴാണ് അവളോട് ഇങ്ങിയെ പറഞ്ഞത്. "എന്റെ
വിവാഹത്തിന് ഇത്ര കഠിനമായ പരീക്ഷയെ എഴുപ്പത്തിൽ
വിജയിച്ച് എന്തിന്നു വിരോധിച്ചിട്ടാണ് ഇപ്പോൾ വന്നിരിക്കു
ന്നത് എന്തുമാക്കണമെന്നാൽ ഞാൻ എത്രയോ മൃദലായ ഭഗവ
ത്തോടുകൂടിയവൻ, ഈ ശിവധന്വന്ത്യ, വേറൊരു മലയാള
കഠിനവരകളായ ഈ വില്ലകളെല്ലാവാൻ ഇദ്ദേഹത്തെക്കൊണ്ടു
എങ്ങനെ സാധിക്കുമോ ഓ മലയാളി നീ എന്നാണ് ചെ
മ്മാൻപോകുന്നത്. തിന്റെ ഭഗവത എന്തെന്ന് എന്തിന്നു മ
നസ്സിലാക്കുന്നില്ല അന്ന് വാവാൻ വിജയത്തിൽ ഞാനെ കൂടി
മുറ്റത്തുനിന്നു മനസ്സുകൊണ്ടു വിചാരിക്കുകപോലെ ചെയ്തിട്ടി
ല്ല എന്റെ സകല്പത്തിന്നു വിജയമായി അപ്പൻ എന്നു

രേറാക പുരയന്ന കൊടുക്കുന്നതായാൽ ഞാൻ ഈ രത്നത്തിൽനിന്നു വാടി മേയ്ക്കുകയോ ചെയ്യുന്നതാണ്. ഹേ വിധേ! ഹേ ശങ്കരാ! ഹേ ദുഷ്ടാദേവീ! ഹേ ഗാതരീ! ഹേ സാവിത്രി! ഹേ സരസ്വതീ! ഹേ ഇന്ദ്രാ! ഹേ യമ! ഹേ വകുണ്ഠ! ഹേ കൃഷ്ണ! ഹേ അഗ്നി! ഹേ ലക്ഷ്മീ! ഹേ വിഷ്ണു! ഹേ ഗന്ധാ! ഹേ അരുണ! ഹേ ഇന്ദ്രാഭിവേന്ദാഭേ! ഞാൻ നിങ്ങളോടൊക്കെയും സവിനയം പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു. നിങ്ങൾ നിങ്ങളുടെ ശക്തികൊണ്ട് ഈ വില്ലിനെ കസ്യപസുഹൃദാദാകിണിത്തുതിക്കുകയോ മിച്ഛുകയോ ചെയ്താൽ ഭരണത്തിൽ സംശയിപ്പിച്ച് ഈ വില്ലുകൾപ്പാൻ സാധിക്കാത്തതിന്നു അനുഗ്രഹിക്കണം! ഭാവിയിൽ ഒരു ദൃഷ്ടിവഴിയായ പോലെ പതിനാലുകൊല്ലം കൂട്ടിൽ പാക്കുവാൻ എനിക്കു യോഗമുണ്ടെന്നു നിങ്ങൾ അറിഞ്ഞിരിക്കുമല്ലോ ആ യോഗം ഫലിക്കത്തക്കവിധം മരുന്ന് പണിയാകുവാൻ എന്നു നിങ്ങൾ അനുഗ്രഹിക്കുവിൻ "

ഇപ്രകാരം സീതാദോഷം അന്തിച്ചുറപ്പിക്കുകയും സ്വയം വസന്തയിലുള്ളി രാജ കുന്ദാങ്കം കടന്നു പരുന്നതിന്നിടയിൽ, ശ്രീരാമപുത്രൻ ശിവപരസ്സിനെ ഭൂതപ്രഭുക്കിന്നും ചെയ്ത തന്ത്രവിദ്യ, അതിന്റെ അധഃപേതമായ പരശുവതയും, തന്റെ പിതാവായ ശരണാഭയും, മാതാവായ കൈകൾക്കുതന്നെയും ആചാര്യന്മാരായ വിശ്വമിത്രന്മാരെയും, മേൽപുറം ശ്രീമദ്യുദ്ധകാണ്ഠ, ഏകദശ കൈകൊണ്ടു വില്ലു പിടിച്ചു, വലഞ്ഞ കൈകൊണ്ടു തിന്തുതാസം ഞാണെന്നുള്ള കവച്ചു വില്ലിനെ വളച്ചു. അപ്പോൾ വാദ്യങ്ങൾ മുഴങ്ങി. വരികൾ നൃത്തിലുടങ്ങി എല്ലാവരും ആനന്ദസാഗരത്തിൽ മുക്കി. രാമൻ വില്ലെടുത്തു വളച്ചപ്പോൾ അതു ഭൂതം വന്നുതാമി ഭൂമിത്തലത്തിൽ വന്നു. ആ വിൽ ഭൂമിത്തലവും ആകാശം മുഴുവൻ പരന്നു. ഭൂമികുലുക്കയും, സമുദ്രങ്ങൾ കലങ്ങുകയും ചെയ്തു. മേൽകരമായ മാപരംഗസ്ഥിതി പത്തു ദിക്കുകളിലും മാക്കുന്നതിക്കൊണ്ടു, ജ്യോതിഗ്രാഹങ്ങൾ ശബ്ദശക്തിയാൽ ഏല്പുകി നൽകുവാൻ ഭൂമിയിൽ വന്നു. അനന്തന്റെ ആതിര പരമേശ്വരൻ

വിരമിച്ചു. ഈ സമയത്തു മന്ദമാനസൻ പരിമളം പൊഴിക്കുകൊണ്ടു വീശി ദൈവകർമ്മ ആകാശത്തിൽ നിന്നു നന്ദനോദ്ധ്യാനത്തിലെ പുതിയ പാരമ്പര്യപുഷ്പങ്ങളെ വെച്ചിട്ടു ദൈവദൂതരികൾ മുഴക്കി അപ്പൊസ്തലികൾ ആനന്ദംകൊണ്ടു ധൂമംകൂടത്തി. സ്വയംവരമണ്ഡപത്തിലും, ദൂതരി മുതലായ രംഗമൂലാഭ്യസ്തർ ഘോഷിക്കപ്പെട്ടു. ദാസികളുടെ ആട്ടവും ഉണ്ടായി. അമരനയിലെ അഭിരുചിയിലിരുന്ന അന്നപൂരസ്തലികൾ കലനാലംകൃതങ്ങളായ മകകളെക്കൊണ്ടു രാമന്റെ ശിരസ്സിൽ പുഷ്പവൃന്ദി ചേക്കുയും ചെയ്തു.

ഈ സമയത്തു ലക്ഷ്മണൻ കിരീടം വീണുപോയ പത്തു കലകളും താഴ്ന്നു വന്നു അഴിക്കുക തഗ്നതാതിങ്ങിനിന്നു രാവണൻ, കൈവീശി ഏഴുനേരൻ താമിഷ്വരനോടൊപ്പം സഭയിൽ നില്ക്കുന്ന ലക്ഷ്മണന്റെ കാലിക്കുളങ്ങര. രാമൻ വീഴു മുറിച്ചു കണ്ടിട്ടു സ്തംഭങ്ങളെല്ലാം സന്ദർശിച്ചു, ഭയമുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു, കൈകൾ കൊട്ടി കൈമാറലും കൂട്ടി അപ്പോൾ സീതാദേവിയും പരമാനന്ദംകൊണ്ടു പുലകിതാശ്ചിയാതിങ്ങിനിന്നിടവാല്പ്രലാപമെന്നുമായ നേത്രങ്ങളെക്കൊണ്ടു, ശ്രീരാമനെ അനുഗ്രഹത്തോടു കൂടി സ്വസ്തം നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്ന അപ്പോൾ ജനകമഹാരാജാവു മന്ത്ര രാജരാജ 'ഹേ സമീപന്മാരേ! തമ്മുക്കു പുതിയായ സീതയെ ആനന്ദപൂർത്തരനി താമുപുവും മേസന്യങ്ങളുടെ കാവലാടു കൂടി ഈ സഭയിലെല്ലാ ഘോഷതാളത്തായി കൊണ്ടുവരവിൽ' എന്നു കല്പിച്ചു 'ഉത്തരവുപോലെ' എന്നു പറഞ്ഞു മന്ത്രിമാർ ഉടൻതന്നെ സീതാദേവിയുടെ സമീപത്തു പോയി അങ്ങേയ്ക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടു 'ഹേ ഇന്ദീവരാണിയേ ഗജഗാമിനിയുമായ ജനകീദേവീ! ഇവിടുത്തെ രാഗ്യാക്കുന്ന രാഗ്യാ സൂര്യരശ്മിയിൽ ദൈവപുത്രനായി പിറന്ന രാമചന്ദ്രൻ രാജസഭയിൽവെച്ചു ശിവധനുസ്സിനെ നിശ്ചിതം സംകലിച്ച് ഇതാ മുറിച്ചുകഴിക്കുക. ആകയാൽ ഹേ ദൈവ! ദേവഗം ഏഴുനേരൻ അമ്മൾ കൊണ്ടുവന്നിട്ടുള്ള പിടിയാത്തയുടെ പുറത്തു കയറി രാമന്റെ സമീപത്തേക്കു ഏഴുമെണ്ണണം.

അദ്വൈതത്തിന്റെ കണ്ഠത്തിൽ സ്വാത്മാനുഭവമെന്ന ആദ്യീക
ണം എന്നു മധുരമായി പറഞ്ഞു. അപ്രകാരമെന്ന സീതാ
ദേവി അല്പനമസ്കാരം ചെയ്തു സഖീസൗമ്യയായി ആനന്ദപു
ത്തു കയറി ഇരുന്നു. ആ ആനന്ദന്റെ മുന്നിലും പിന്നിലും പല
മംഗളവാദ്യങ്ങൾ ഘോഷിക്കപ്പെട്ടു അസംഖ്യം കണ്ഡകികൾ
രാജകീയമൃദുകളാടുകൂടി ആനന്ദന്റെ മുമ്പിൽ അകമ്പടിയായി
നിൽക്കുന്നു, ഘോഷത്താളം കാണ്മാൻ വരുന്ന ജനസംഘത്തെ ദീപ
കിരണമൊഴുകി, താള ചെമ്പു ഭാസികളുടെ നൃത്തവും, വരിക
ളുടെ സ്മൃതിയും, തടന്മാരുടെ പാടും പൊടിപൊടിച്ചു. സീത
യുടെ ദാസമാർ വിശേഷപ്പെട്ട വസ്ത്രധാരകാരുടെ മേലായി
കുതിരകളുടെ പുറത്തു കയറി, ആനന്ദന്റെ ചുറ്റും നിന്നു മാ
രുന്ന വീട്ടുക മുതലായ ഉപദാസികളെ ചൊല്ലും ശുഭാശങ്കാക്കി
മഹത്തര അനേകം വൃദ്ധസ്ത്രീകൾ ചക്കകളിൽ വൃന്ദയും, തങ്ക
തടിയും ധരിച്ചുകൊണ്ടു കമ്പിപ്പെറുത്തു കയറി, ആനന്ദന്റെ പ
ശ്ചേഷ്ഠിയിൽ സീതയെ അനുഗമിച്ചു വേറെ ചില സ്ത്രീകൾ
പുഷ്പവേഷം ധരിച്ചുകൊണ്ടു ഘോഷത്താളത്തിൽ പകുചേർ.
അതിന്റെ പിന്നിലായി കണ്ഡകസ്ത്രീകൾ മുഖമുടിത്തോടുകൂടി,
കമ്പിപ്പെറുത്തു വന്നുകൊണ്ടു നിൽക്കുന്നു. അതന്റെ പിന്നാലെ ത
ന്ത്രിമഹദ്വ്യം അവനവരുടെ വാഹനങ്ങളിലേറി കൈനൃത്ത
ത്തം നടക്കുകൊണ്ടു. നൃത്തത്തിന്റെ ചുറ്റും ആനന്ദപ്പുറത്തു കയറിയ സ്ത്രീ
കൾ ഏകദീപകത ചെഞ്ചെറുത്തുളള ദീപികകൊണ്ടു നിൽക്കുന്നു. ഇ
ങ്ങിനെ ഘോഷത്താളം ചൊല്ലുന്ന കന്യകയുടെ മിഴിപ്പിരിയിൽ പ
ഞ്ചങ്ങളെ വെളിച്ചമുണ്ടാക്കുന്നു. വിദ്യല്ലാസംഗീതമായ സീതാദേവി ക
യ്യിൽ തണുത്തു. ആയി കോലാഹലം അയക്കുന്ന ഗംഗാപ്രഭാക
ണം ചെമ്പു സ്വരസംഗമങ്ങളുടെ സമീപത്തു ചെന്നു കണ്ഠപ്പു
റത്തു നില്ക്കുന്ന ഇറങ്ങി, ശ്രീരാമദേവനെ കണ്ടുകിട്ടുകൊണ്ട്, ഇ
ന്ദ്രേശത്തോടുകൂടി കാൽനടയായി നിൽക്കുന്നു, നന്മന്റെ സമീപ
ത്തിൽ ചെന്നതിനാൽ, രണ്ടു ചക്കകളെയും കൊണ്ട് ആ രാമ
അദ്വൈതത്തിന്റെ കണ്ഠത്തിൽ അണിനിർത്തി, അദ്വൈതത്തിന്റെ
നുകാലുകളിൽ തപസ്സായി പരന്നു ചെമ്പു, ലജ്ജാതകുളി

അതി സമീപത്തു സ്ഥിതി ചെയ്ത ഇടങ്ങളെ തിരിച്ചു നന്നാക്കാനും ലാഭമുണ്ടായ സിങ്കള ശ്രീമാൻ സത്യാനന്ദൻ കുമാർ കുറേക്കൂടി വിശ്വാസത്തോടെയും വലിയ

വിശ്വമതിഭയേന്ദ്രി വിജയിതായ ശ്രീരാമനെ സമ്പന്നനാക്കു മകളിപ്പണൻ മടിയിൽ വെച്ചു, വാത്സല്യത്തോടെ ശിശുക്കൾ മുക്കി. അതന്നും അനുകരാലായു മിശ്രമംഗളസ്വരൂപിണിതായ സീതയെ രാമന്റെ അരികേ ഇരുത്തി അവർ ഒന്നുചേർന്നു മമ്മിൽ ഭക്തബന്ധുത്വം പ്രസാദമായി കാണപ്പെട്ടു. വിശ്വമതികൾ ഈ വധുവരന്മാരെ സന്ദർശിക്കുക ആശിച്ചിരുന്നു, തന്റെ ഭർത്താവുമായി ചില കൃതജ്ഞതപ്പെട്ടു. അപ്പോൾ അതുകൾ വിശ്വമതികളായാട്ടു മേൽ മഹാമതി അന്നുതന്നെ പ്രസാദത്താൽ അന്ന് ധന്യനായി. എന്റെ വംശവും ധന്യതയെ പ്രാപിച്ചു എന്റെ മാതാപിതാക്കളും ധന്യന്മാരായി മരിച്ചു. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ ശ്രീരാമചന്ദ്രന്റെ ശാസ്ത്രത്തായി തീരാനുള്ള മഹാഭാഗ്യം എനിക്കു സിദ്ധിച്ചുവല്ലോ' എന്നിങ്ങനെ പറഞ്ഞു മഹതിയെ വണങ്ങി. ഈ അവസരത്തിൽ സമീപമുള്ള മാതാക്കളാലെയും സീതയുടെ അസാധാരണമായ സൗന്ദര്യം കണ്ടു അമ്പലത്തറയായി. ചിലർ സീതയെ തമ്മിൽ മുക്കിക്കൊണ്ടു പോയതിൽ ദൈവത്തെ ശപിക്കുകയും മറ്റുചിലർ നന്ദാവിചാരങ്ങളിൽ മുർച്ഛിതനായി കിടക്കുകയും മോശ ചിലർ പണ്ടുകാണു മുമ്പേ തല്ലി മരിച്ച പ്രാകൃതാചാര്യൻ അകപ്പെടുകയും ചെയ്തു ഇങ്ങനെ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന മാതാക്കളോടു ഭക്തകന്യാരാജാവിനെയുള്ള മനസ്സുവായ അന്ന് സീതയുടെ പിതാവായ ശോഭനനായി നടത്തുവാൻ തീർത്തിച്ചിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടു, തിങ്ങലല്ലാ അ കുറച്ചുദിവസം ഇവിടെ താമസിച്ചു ഈ മംഗളകർമ്മം ചെയ്തു പോലെ നടത്തി തമ്മണം' എന്ന് അറിയപ്പെട്ടു. ഇതുകേട്ടു നാനാഭാവമുള്ള അ കുഞ്ഞിപ്പാലൻ ഒരു കൂടിയാലോചന നടത്തുകയും അതിൽചെയ്ത തമ്മറ്റക്കിറുക്കു അവനായം മരിച്ചാൽ ശ്രീരാമകുമാരനായ ചാൽ തമ്മുള്ള എല്ലാ കോളിപ്പ

കുന്യാകാരണത്തെ കണ്ണുലാക്കുവാനും ഏകീയാതയ്ക്കും, മനസ്സിന് പുറം
 കണ്ണുലാക്കുന്ന സമയത്തിന്റെ ഭോഷംകൊണ്ടാണെന്നും, കണ്ണു
 ലാ കണ്ണുലാക്കുവെച്ചു ഭാരതാഭ്യർക്കും മേലുമാകും ജയിപ്പാൻ പ്ര
 താസമാകുകയാണ്, ഇതിനിമിത്തം തല്ലേതരം തോക്കി പുറ
 കണ്ണു മേണം നാമത്തെ ജയിക്കുന്നതാണ് തല്ലേതരം, പ്രസ്തുത
 സമയത്തു ജനകന്റെ കണ്ണം സ്വീകരിക്കുകകരണ എന്നും നി
 മ്ബാപ്തത്തി സിദ്ധാവിവാഹം കഴിയുന്നതുവരെ അവരല്ലാവ
 റും മന്ദ്രിമയർക്കുന്ന നാമസിദ്ധാഭരണ ചരണകം കണ്ണുലാ
 മതകമോരോരവ സമ്മതമായിട്ട്, ഏല്പാലാഭരണങ്ങൾ പ്ര
 തേകും പ്രത്യേകം കാമസിദ്ധാഭരണ മാളികകൾ കഴിച്ചുകൊടു
 ത്തു, സല്ലാക്കുന്നിനുള്ള ഏല്പാ ഏല്പാകളും മേലുമാകും, സപ്ര
 കാരണകരണ വിശ്വാസികൾ ഭൂമധായനരേതരം അധികയ്ക്കു കര
 വണ്ണം മേലുമാകിച്ചു കാമസിദ്ധിപ്പെടുകയും മേലു.

[illegible]

[illegible]

ഒരുതന്നെ ആവളെ" എന്നു സമ്മതിച്ചു. അനന്തരം അഹല്യയുടെ പുത്രനും ജനകന്റെ പുരോഹിതനുമായ ശതാനന്ദൻ കിടന്നു കിടന്നു സീതയെ അഭയാധിഷ്ഠിതനാക്കുകയും ചെയ്തു. അദ്ദേഹം വളർന്നു, ജനകൻ പറഞ്ഞുവെല്ലാത്ത അഭയാധിഷ്ഠിതനായി എന്നു സവിസ്തരം പറഞ്ഞു. അന്നു രാത്രി ആവശ്യപ്പെട്ടു. ശതാനന്ദനാകട്ടെ ശതാനന്ദൻ "അതു കേൾക്കേണ്ട വിഷയമൊന്നെയാണ്, എല്ലാവരും അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടതുമാണ്" എന്നു മുഖവുരയോടുകൂടി സീതയുടെ മാതൃതന്റെ വിശദമായി പറഞ്ഞു.

"പണ്ടു പത്തനാമൻ എന്നു പേരിട്ടത് ഒരു നാലാലുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ചോക പന്ത്രണ്ടാമത്തെ ആലോചിച്ചതിൽ എല്ലാമനുഷ്ഠാനം ലക്ഷ്യമായിട്ടുള്ള കടാക്ഷമെന്നാണ് ആഗ്രഹിക്കുന്നതെന്നു കണ്ടു. എങ്കിലും ഒരു പെണ്ണുചെയ്തു ലക്ഷ്യമായിട്ടുള്ള പുത്രിയായി ലഭിക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നതായിട്ടുള്ള പെണ്ണാകാൻ കാട്ടിൽചെന്നു ലക്ഷ്യമെടുത്തു. ഉഗ്രമായ ഒരു പെണ്ണു തുടങ്ങി തപസ്സിന്റെ പ്രഭാവത്താൽ ദേവി പ്രത്യക്ഷമാകയും പത്തനാമൻ ലക്ഷ്യമായിട്ടുള്ള 'ഇറ' എന്നു പറഞ്ഞ് പുത്രിയായി ആവശ്യമായി എന്നു കൃതാർത്ഥനാകുന്നു" എന്നു പ്രാർത്ഥിക്കുകയും ചെയ്തു. അതന്നു ലക്ഷ്യമായി "അമ്മേ! ഞാൻ മഹാവിഷ്ണുവന്റെ അധീനനാണ്. അദ്ദേഹത്തെ നമിക്കുകയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആഗ്രഹം സാധിക്കും" എന്നു പറഞ്ഞ് പറഞ്ഞു. പിന്നെ പത്തനാമൻ മഹാവിഷ്ണുവായ തപസ്സുചെയ്തു പ്രത്യക്ഷമാകുകയും എന്തു ചെയ്താൽ വേണ്ടെന്നു ചോദിച്ചപ്പോൾ ലക്ഷ്യമായിട്ടുള്ള പുത്രിയായി ജനകന്മാർ വരുന്നതെന്നു പറഞ്ഞു. അപ്പോഴാണ് ലക്ഷ്യമായിട്ടുള്ള വിഷ്ണുവേദാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കയ്യിൽ കൊടുത്ത് അന്നുവേദം ചെയ്തു. അപ്പോൾ ആ കായകൻ തോക്കിയപ്പോൾ അതിന്റെ ഒരു ലക്ഷണത്താൽ സ്വപ്നാർത്ഥം കണ്ടു. ഒരു പെണ്ണാകട്ടെ ഇരിക്കുന്നതായി കണ്ടു. അപ്പോഴാണ് അദ്ദേഹം ത

ജൻ ഇന്ത്യപ്രകാരം തന്നെ മനോഹരമായ കച്ചകളെ കിട്ടി തുകിൽ സന്തോഷിച്ച് അറുപതു കയ്യൊപ്പമുള്ള മാനിച്ച് അ കയ്യക ഭവനമുള്ളകൊണ്ടു ചാനിട്ടുള്ള മനസ്സിലെ കവര ന്നചലാച്ചിത്തനതെൽ ജനങ്ങൾ അറുപതു 'പഴമ' എന്ന വിളിച്ചുവന്നു.

[illegible]

മോദകളെ അതിമൃദുവായ തുളസിയെ പരമാർത്ഥമായി പരമമായ പിടിച്ചാതായി അവളുടെ അരികുള്ള മലമ്പുറം ആ സമയത്തു ഗതാഗതമില്ലായ്മയാൽ പരമ അഗ്നിപ്രവേശം ചെയ്തു ശുദ്ധമായി ഭവിക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ സംഗതി ആരു അറിയാത്തതുകൊണ്ട് അവയെല്ലാം പരമമായ ദൈവമോടെ പട്ടണം മുഴുവൻ തന്നെ എന്നിട്ടും കണ്ടെത്താത്തതാൽ അതായതിൽ ഒളിച്ചിരിക്കുന്നതിനുള്ള എന്തെങ്കിലും വിചാരമുണ്ട്. കോടിക്കോടിക്കോടിയും ഇടിച്ചതകളുള്ള പരമാർത്ഥൻ രാജധാനിയിൽ ശുദ്ധമായിത്തീർന്ന അപ്പാർവ്വതത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന വിവേകികളായ ചിലർ 'കണ്ടില്ലെങ്കിലും വെളിച്ചമായിട്ടായിട്ടില്ല പരമാർത്ഥൻ ഗതി കണ്ടെത്താൻ വിചാരമായ മഹാകാലം ചെലവായ ആഗ്രഹിക്കാത്തതും ചെലവില്ലാത്തതും മനസ്സിലാക്കുന്ന ഏകദേശത്തിൽ മനസ്സിലാക്കുന്ന പരമാർത്ഥൻ ഉണ്ടാകുന്ന സ്വഭാവമോടുകൂടിയവളായതുകൊണ്ട് തന്റെ വിവേകമില്ലാത്തതാൽ മാത്രമേ ചെലവായ ആഗ്രഹിക്കരുള്ളൂ എന്നു പറഞ്ഞു. പരമാർത്ഥൻ തുളസിയെ കൈമാറ്റം ചെയ്തതുകൊണ്ട് പരമാർത്ഥൻ ഉണ്ടാകുന്ന സ്വഭാവമോടുകൂടിയവളായതുകൊണ്ട് തന്റെ വിവേകമില്ലാത്തതാൽ മാത്രമേ ചെലവായ ആഗ്രഹിക്കരുള്ളൂ എന്നു പറഞ്ഞു. പരമാർത്ഥൻ തുളസിയെ കൈമാറ്റം ചെയ്തതുകൊണ്ട് പരമാർത്ഥൻ ഉണ്ടാകുന്ന സ്വഭാവമോടുകൂടിയവളായതുകൊണ്ട് തന്റെ വിവേകമില്ലാത്തതാൽ മാത്രമേ ചെലവായ ആഗ്രഹിക്കരുള്ളൂ എന്നു പറഞ്ഞു.

പരമ എന്ന കന്യകയുടെ മോഹിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള നാശമില്ലാത്ത ശക്തിയാകയാൽ അവർ ചിലർ അഗ്നികണ്ഡത്തിൽ അയക്കുകയും തന്നെയും ചെയ്തതുകൊണ്ട് പരമാർത്ഥൻ ഉണ്ടാകുന്ന സ്വഭാവമോടുകൂടിയവളായതുകൊണ്ട് തന്റെ വിവേകമില്ലാത്തതാൽ മാത്രമേ ചെലവായ ആഗ്രഹിക്കരുള്ളൂ എന്നു പറഞ്ഞു. പരമാർത്ഥൻ തുളസിയെ കൈമാറ്റം ചെയ്തതുകൊണ്ട് പരമാർത്ഥൻ ഉണ്ടാകുന്ന സ്വഭാവമോടുകൂടിയവളായതുകൊണ്ട് തന്റെ വിവേകമില്ലാത്തതാൽ മാത്രമേ ചെലവായ ആഗ്രഹിക്കരുള്ളൂ എന്നു പറഞ്ഞു.

അദ്ദേഹം മകളായ പത്മി എന്നു പറഞ്ഞു. ഇതു കേട്ടു രാവണൻ യോജിതപ്പോൾ പരമമായ കാര്യമായും തൽക്കരമായതെന്നു കാണാത്തതായിട്ടു വിമാനം കീഴ് വോട്ടിറക്കി പരമമായ ബാല്യം അന്നു പിടിച്ചാൻ ചെല്ലുകയും ചെയ്തു. പക്ഷേ രാവണൻ അടുത്തതായിട്ടു പരമ ദുരവസ്ഥയുണ്ടായതെന്നു അറിയിൽ അന്നുതന്നെ ചെയ്യുകയുണ്ടായി. പിന്നെ രാവണൻ അവൾ ഉറങ്ങുന്ന സ്ഥലത്തെ യോജിക്കാൻ 'യോ പത്മ! നിന്റെ വാസസ്ഥാനം എന്തിന്നു മനസ്സിലാക്കി. നീ ഇപ്രകാരം ഇവിടെ മരണമടിക്കുന്ന ദേവസുന്ദരിയെ തമ്മിൽ ശത്രുക്കളാക്കുന്നതുകൊണ്ട് ഈ സ്ഥലം പ്രാബല്യം പരിഭ്രാന്തമായി വാൻ അൻ ഉറച്ചിരിക്കുന്നു" എന്നു പറഞ്ഞു. രാക്ഷസന്മാരെക്കൊണ്ട് ആ അഗ്നികണ്ഠത്തിൽ വെള്ളം ഒഴിപ്പിച്ച് അഗ്നിയെ കെടുത്തു അതിനെ വെള്ളത്തിൽ രാവണൻ എടുത്തു പരിഭ്രാന്തമായി. അതിൽനിന്ന് അത്യന്തമായ അഞ്ചു ഞ്ഞാൻ കിട്ടി. രാവണൻ അവനെ എടുത്ത ഒരു പെട്ടിയിലാക്കി വിമാനത്തിൽ ചെവിൽ ചെവി തന്റെ ദാസ്യത്തിൽ ചെവി പൂജാദാനത്തിൽ നിക്ഷേപിച്ചു.

അന്നു രാത്രിയിൽ രാജധാനിയിലെ കിരീടങ്ങളിൽ ഇരിക്കുന്ന സമയത്തു രാവണൻ 'പ്രിയത്വ' നീ കണ്ടാൽ അശ്വത്തം തോന്നുന്ന അഞ്ചു ദിവ്യരത്നങ്ങൾ അൻ സമ്പാദിച്ച് ഒരു പെട്ടിയിലാക്കി പൂജപ്പാതയിൽ വെച്ചിട്ടുണ്ട് അതു നീ എടുത്തു കൊൾക' എന്നു പറഞ്ഞു. ഉടൻതന്നെ രാജധാനി പൂജപ്പാതയിൽ ചെന്നു പെട്ടി എടുത്തുവാൻ തോന്നി പക്ഷേ പെട്ടി ഇരിക്കുന്ന ദിക്കിൽനിന്ന് എഴുന്നീൽക്കുന്ന അതു കണ്ട് അശ്വത്തം തോന്നി രാജധാനിയിൽ വിവരം അറിയിച്ചു. പിന്നെ രാവണൻ ചെന്നു യോജിതപ്പോഴും പെട്ടി എടുത്തു അങ്ങാതില്ല. പെട്ടിയെ കൈവശത്തിലും എടുത്തു കൊണ്ടുവരുവാൻ സാധിക്കാതില്ലെന്നു കണ്ടപ്പോൾ അവിടെവെച്ചുതന്നെ രാവണൻ അതു തുറക്കുകയും ചെയ്തു. പെട്ടി തുറന്നപ്പോൾ കണ്ട കാര്യം അത്യന്തമായിരുന്നു. അതിന്നുള്ളിൽ താൻ

മുഖ് അഗ്നികണ്ഡത്തിന്റെ സരിപത്തു കണ്ട കാന്തിമതിയാ
 യ കന്യക ഇരിപ്പുന്നതായി കാണപ്പെട്ടു. മായനന്ദൻ ഒരു ദേ
 കസന്ധാനം കന്യകയെ കണ്ട് ആശ്ചര്യപ്പെട്ടപ്പോൾ ആ സ
 മയത്തു ചൊല്ലാൻ 'ദേവ ദണ്ഡാദേ! ഈ പെൺകുമാരി പ
 താക്കം അവിന്റെ മകളാണ്. പത്ത എന്നാണ് പേര്. ഇ
 വളരെ വിവാഹത്തിനായി പണ്ടു പത്താക്കൻ എപ്പോഴെ
 യ സ്വയംവരത്തിൽവെച്ചു ഭൂവാകത്തിലും സ്വർഗ്ഗാചാരത്തി
 ലും ഉള്ള സകല ചരണന്മാരും ചേർന്ന പത്താക്കന്മാരുടെ മുമ്പം
 ചെന്നു അഭയംകൊണ്ടു അഭയംകൊണ്ടിന്റെ നഗരത്തെയും നാ
 മാദേശ്വരന്മാരിൽ ഇവളെ പിടിച്ചുനായി ചെന്നപ്പോൾ
 ഇവൾ തിരികെ ചാരികളെത്തി പിന്നീട് അന്ന് ആ തിരു
 കെട്ടുള്ള പരിശോധിച്ചപ്പോൾ അതിൽ അഞ്ചു തൊണ്ടും ഇ
 റിപ്പുന്നതായി കണ്ട് അവ എടുത്ത് ഈ പെട്ടിയിൽ ചാരികൊ
 ആ ചാരിയ്ക്കു പുറത്തു മണ്ഡലത്തിലായി പാഞ്ഞു. അതുകൊ
 മണ്ഡലം ചാരിയ്ക്കൊരു ദുഃഖത്തോടുകൂടി 'നാഥാ! പിപ്പലാ
 ന്ന്റെ മകളായ കൃഷ്ണികാവേരിയെപ്പോലെ തന്റെ മക്കൾ
 ശം ചെയ്തു ഇവൾ ഈ ചാരികൾക്കു നന്നേ ഇളയതോളമൊ
 രും വരത്തിനുള്ള സ്ഥിതിക്കു കറച്ചുകുടി കഴിഞ്ഞാൽ ഇവ
 ൾ എന്തുതന്നെ ചെയ്യാമല്ലോ. എന്നതാണിവിടെ ജ്ഞാത
 കൊണ്ടുവന്നത്? അന്ന് വിചാരിക്കുന്നു ഈ കന്യക നിമിത്ത
 മായി അമ്മയ്ക്കു മരണം വരികമേന്ന് ആകയാൽ ഒട്ടും കാര
 സിക്കതെ ഈ പെട്ടിയൊടുക്കിതന്നെ ഇവളെ കാട്ടിൽ കൊ
 ണ്ടുപോയി ഇടണം' എന്നു പറഞ്ഞു. മണ്ഡലത്തിങ്കൽ ഈ
 വാക്കു ന്യാതാണെന്നു വിചാരിച്ചു മായനന്ദൻ അപ്പോൾത
 ന്നെ ഭൂതന്മാരെ വിളിച്ച് ആ കന്യകയെ പെട്ടിയൊടുക്കി
 കാട്ടിൽ കൊണ്ടുപോയി വിട്രവാൻ കല്പന കൊടുത്തു. ഭൂത
 ന്മാർ പുറപ്പെട്ടപ്പോൾ മണ്ഡലത്തിൽ അദ്ദേഹം 'ഈ പെട്ടിയി
 ലുള്ള കന്യക കാണുന്നവരുടെ മക്കൾക്കു നശിപ്പിക്കുന്ന സ്വ
 യമുള്ളവളാകയാൽ ഈ പെട്ടി പുറത്തേക്കു ഇറക്കി ഭൂമി
 യിൽ കളിച്ചാടണം. ഈ കന്യക കറച്ചുകാലത്തിന്നുശേഷം ഏ

[illegible]

മെൽപ്പകാടും പെട്ടാമെ സ്ഥാപിച്ചതായ ശ്രീകെ. വി. രാമകൃഷ്ണൻ നായർ ന്യൂനഗുണവൃദ്ധകാലത്തിൽ മോ.ദികയാ
യ ഒരു ബ്രാഹ്മണൻ ദാനം ചെയ്തു. ബ്രാഹ്മണൻ ഒരു ഭൂമിയിൽ
കുറുപ്പു വാങ്ങുന്നതിനായി അന്നത്തെ അന്നത്തെ

ചങ്ങയ്ക്കു നല്ല മുഹൂർത്തം കിട്ടിയില്ല. പിന്നെ ഏതാനും ഹോ
ബ്രമമായ ഒരു മുഹൂർത്തം ഉണ്ടായി. ആ മുഹൂർത്തത്തിൽ ബ്രാഹ്മ
ണൻ ഒരു കൃഷിക്കാരനെക്കൊണ്ടു മുമ്പിൽ കണ പൂട്ടിച്ചു. ആ
സ്വമയത്തു കരിച്ചാലിൽനിന്നു പെട്ടി വെളിച്ചിൽവന്നു. അതു
കണ്ടപ്പോൾ കൃഷിക്കാരൻ പെട്ടിയെടുത്തു ഭൂമിഉടമസ്ഥന്റെ
ശ്രമത്തിൽ ചെയ്ത "തിരുമയി" ഇവിടുന്നു നിശ്ചയിച്ച ഭൂതാ
ർത്തം വളരെ വിശേഷപ്പെട്ടതാണ്. ഇപ്പോഴുള്ളതെന്നു കരിച്ചാ
ലിൽനിന്ന് ഇതാ ഒരു തിരക്കുപപ്പെട്ടി കിട്ടിയിരിക്കുന്നു. പെ
ട്ടിയുടെ കയറുകൊണ്ട് ഇതിൽ നിന്നെ തിരിയണമെന്നാണു
ഭവാനെന്നത്" എന്നു പറഞ്ഞു പെട്ടി അദ്ദേഹത്തിന്നു കൊടു
ത്തു. ബ്രാഹ്മണൻ അതു വാങ്ങി വഴിമുറയായിത്തന്നെ കൊട്ടാ
ക്കുതിൽ ചെന്നു മന്ത്രിമാരുടെ മുമ്പാകെ വെച്ച് ആ പെട്ടിയു
ടെ ആഗമം പറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കി അത് എടുത്തുകൊൾവാ
ൻ രാജാവിനോടു പറഞ്ഞു.

രാജാവു - ബ്രാഹ്മണശ്രേഷ്ഠ! ആ ഭൂമി ഞാൻ അങ്ങയ്ക്കു ദാനം
തന്നതാണ്. അതിലുള്ള സകല വസ്തുക്കൾക്കും ഉടമസ്ഥൻ
അങ്ങു തന്നെയാണ്. ആകയാൽ പെട്ടി അങ്ങുതന്നെ കൊ
ടുപൊയ്ക്കൂട്ടൂ.

ബ്രാഹ്മണൻ രാജാവേ! അത് എന്തിന്നു ദുരിയെ ദാനം ചെ
യ്യൂത്ത് ഇങ്ങിയെ ഒരു പെട്ടി അതിനുള്ളിൽ ഉള്ള സഹേതി
മനസ്സിലാക്കാതെകൊണ്ടാണ് അതുകൊണ്ടു നിധി തിരഞ്ഞു
ഈ പെട്ടി അങ്ങയുടെ സ്വത്താണ്. എന്തിന്ന് അവകാശ
മില്ലാത്ത ഒരു സ്വത്തു ഞാൻ എടുക്കുന്നതായാൽ എന്തിന്നു
പാപമുണ്ടാവും. അതു കൂടാതെ കഴിപ്പായാതി ഇത് ഇവി
ടെത്തന്നെ സ്വീകരിക്കണം.

രാജാവു പെട്ടി ഞാൻ സ്വീകരിക്കയില്ലെന്നതെന്നു പറ
ഞ്ഞു. ബ്രാഹ്മണൻ വീണ്ടും സ്വീകരിപ്പായാതി തിബ്ബന്ധിക്കു
കയും ചെയ്തു. രാജാവും ബ്രാഹ്മണനും തമ്മിൽ ഇങ്ങിയെ വാ
ക്കുന്നതിയിടെയിൽ സഭ്യന്മാർ 'ആദ്യ, ഈ പെട്ടി നന്നു തുറ
ന്നാവാക്കുക. ഇതിന്റെ ഉള്ളിലുള്ള വസ്തു എന്താണെന്നറി

അതിന്റെശേഷം ഈ വാദം തീർത്തുകൊണ്ട് എന്ന് അഭി
പ്രായപ്പെട്ടു. അതു കേൾപ്പോൾ സമ്മതിക്കുകയാൽ രാജാവു സ
ഭയിൽവെച്ചുതന്നെ ഭൃത്യന്മാരെക്കൊണ്ടു പെട്ടി തുറപ്പിച്ചു. പെ
ട്ടിയിടെ ഉള്ളിൽ അതിപ്രകാരമേതാളും അസാധാരണ സൈന്യ
യുണ്ടാകുമ്പോൾ ഒരു കമ്പുകു ഇരിക്കുന്നതായി കണ്ടു രാജാവി
ന്ന് ആശ്ചര്യവും സന്തോഷവും ഉണ്ടായി. ബ്രാഹ്മണൻ പെ
ട്ടി രാജാവിന്നു കൊടുത്തു ഗൃഹത്തിലേയ്ക്കു പോകയും രാജാവു ക
മ്പുകൾ പെട്ടിയിൽനിന്ന് എടുത്ത് അന്തഃപുരത്തിലേയ്ക്കു കൊ
ണ്ടുപോകയും ചെയ്തു. ആ സമയത്തു ദേവകളുടെ വാദ്യഘോ
ഷവും, പൂക്കുവൃഷ്ടിയും, ഗന്ധവ്യന്മാരുടെ ഗാനവും അപ്പരമ്പ്രദീപ
കളുടെ നൃത്തവും ഉണ്ടായി. വാദമോരാജാവ് ആ കമ്പുകൾ ത
ന്റെ പുത്രിയായി സങ്കല്പിച്ച പുരോഹിതനേയും ചെവരികന്മാ
രേയും വരുത്തി ജാതകക്കർമ്മമായ ക്രിയകളെ വിധിപ്രകാ
രം കഴിക്കുകയും ബ്രാഹ്മണൻ അദ്ദേഹം ദായമന്ദിരം ചെയ്തതും
ചെയ്തു. ഈ കമ്പുകു ഒന്നാമതു മാതാപിതാക്കളായിനിന്നു പുറ
പ്പെട്ടവളാകയാൽ മാതൃഭൂമി എന്നും, കുടുംബം അഗ്നിക
ണ്ഡത്തിൽ പാർത്തുകൊണ്ട് അഗ്നിഗർഭ എന്നും, ജ്ഞാനപര
യികണകിയാൽ ജ്ഞാതരി എന്നും, ഭൂമിയിൽനിന്ന് ആവിർ
വിമുതളുകൊണ്ടു പുത്രി എന്നും, വിദേഹരാജാവായ ജനക
നാൽ വളർത്തപ്പെട്ടതുകൊണ്ടു ജാതകി എന്നും, പത്മാക്ഷരാജാ
വിന്നു പത്മസ്തിന്റെ ഛായയായി സിദ്ധിച്ച ആളാകയാൽ പ
ത്മ എന്നും ഒടുവിൽ സീത(-കരിച്ചാൽ)യിൽനിന്നു പ്രത്യക്ഷ
പ്പെടുകയാൽ സീത എന്നും പല പേരുകളാൽ പ്രസിദ്ധമായി
തിന്നു.

ഹരി കേരളമഹാരാജാവേ പത്മയുടെ സ്വതഃവരത്തി
ന്നു പണ്ടു പത്മാക്ഷൻ ചെയ്തിരുന്ന നിശ്ചയം അവളെ ആകാ
ശത്തിലെ നീലനിറം ഉടലിൽ പൂശുന്ന പുഷ്പം രാജ്യയാത്ര
കൊടുക്കാമെന്നാണല്ലോ അങ്ങയുടെ പുത്രനായ ശ്രീരാമൻ
ആകാശത്തിന്റെ നീലമ കൊല്ലുന്ന നിറമുടയവയാകയാൽ
ഇവളുടെ പാണിഗ്രഹണത്തിന്നു സർവ്വാർഹയാകുന്നു. അ

[illegible]

വധുചിതാവായ ജനകൻ വാദ്യങ്ങളോടും ദേവകൂടി അവിടെ വന്ന രാമാദികൾക്കു വിവാഹാവസരത്തിൽ ധരിപ്പാനുള്ള വസ്ത്രംഭരണങ്ങൾ കൊടുക്കുകയും വരന്മാർ അവരയെ ധരിക്കുകയും ചെയ്തു.

പിന്നെ ജനകൻ രാമാദികളായ കുമാരന്മാർ നാലുപേരേയും ആനന്ദപ്പറമ്പു കയറ്റി സുന്ദരിമാരായ സ്ത്രീകളെക്കൊണ്ടു മയക്കുമാനക്കുറ പിടിപ്പിച്ചു മയക്കുമാരങ്ങളും വീശിച്ചു അക്കരവർക്കുതൊട്ടും വാദ്യഘോഷത്തോടും മനരം കൂടി കൂട്ടിക്കൊണ്ടു പോയി ഈ ഘോഷയാത്രയെക്കണ്ടു എല്ലാവരും ആനന്ദിച്ചു ഭൃത്യന്മാർ അഗ്നിയേറിയ തൊട്ടികളിൽ വിചിത്രമായി വെള്ളപ്പെട്ട പൂക്കുടികളേയും പൂസ്തൂക്കുടങ്ങളേയും എടുത്തുകൊണ്ടു വരവുവരിയായി നടന്നു. പൂവ്വ്, ധ്വജം, ആകാശധ്വജം, നക്ഷത്രധ്വജം, ചന്ദ്രധ്വജം, കമ്പം, വക്രി, ഭുജായുധം, കരിങ്കണ്ണാലയംഗങ്ങളും ഉണ്ടായി. ചെറിയ രീപങ്ങളെക്കൊണ്ടും, പന്തളമുളകൊണ്ടും, ചന്ദ്രാകൃതിയിലുള്ള രീപങ്ങളെക്കൊണ്ടും റീമികളെല്ലാം മണപാശംവെട്ടും വിളങ്ങി. കൃത്രിമമായി ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ട സിംഹം, പൂവിരുൾമായ മൃഗങ്ങളും, മയിൽ, ചക്രവാകം മുതലായ പക്ഷികളും ഈ ഘോഷയാത്രയിൽ സവിശേഷം ശോഭിച്ചു. ഇങ്ങിയെ കൊണ്ടുവരപ്പെട്ട കുമാരന്മാരെ ജനകൻ വിചിത്രാകൃതിയിൽ അലങ്കരിക്കപ്പെട്ട ഒരു മണ്ഡപത്തിൽ ഇരുത്തി.

അവിടെ ശേഷമുള്ളവായ വസിയുന്ത, ജനകഗുരവായ ശങ്കരാരുന്ത എന്തിനും, വാൽമീകി, വിശ്വാമിത്രൻ മുതലായ മഹത്മിമാരും സന്നിഹിതരായിരുന്നു. അവരെ മധുവർഷാദികളെക്കൊണ്ടു പൂരിച്ചു വിധിപ്രകാരം ബഹുമാനിച്ചു വസിയുന്തൻ വചനപ്രകാരം ശേഷമൻ സ്ത്രീജനങ്ങളെ സല്ലപിച്ചു പിന്നെ സിന്ധുതലായ നാലു കന്യകമാരെയും വിവചിപ്പിച്ചു പട്ടുകളെക്കൊണ്ടു കൂടി വിവാഹാവശിയിൽ യഥാക്രമം ഇരുത്തി. അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്ന എല്ലാ സ്ത്രീപുരുഷന്മാരും പുണ്യങ്ങളും അർക്കങ്ങളും കൊടുത്തു ദേവതാദൈവങ്ങളെ അർപ്പിച്ചുവിട്ടു അവരെ

രോഗം വരുമ്പോൾ ഗണപതി സുബ്രഹ്മണ്യൻ മുഖമായവ
 രോടപ്രാർത്ഥിച്ചു. അതനുസരിച്ചുണ്ടായ അത്ഭുതത്തോടു കൂടി കന്യാ
 കമാക്കുട്ടി കൂടാതെ എട്ടു മറ്റു ശുഭദൃഷ്ടിയിൽ ശ്രീരാ
 മൻ, ചണ്ഡീദേവൻ, ഭാഗ്യദേവൻ, ശത്രുഘ്നൻ എന്നിവരോടൊന്നിച്ച് സീ
 ത, ഉമ്മിളി, മാണുവടി, കൂതകിള്ളി എന്നിവരായ മാതൃമഹാ
 ണിഗൃഹങ്ങൾ മേയ്ക്കുകയും ചാങ്ങപ്പൊരി മുഖമായ മോരങ്ങൾ
 വഴിപോലെ കഴിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ സമയത്തു അതികൂ
 ടത ആദ്യം വരികളുടെ സ്വരകളും തടസ്സമായ രോഗഗാത്ര
 മൂലം ആശ്ചര്യത്തോടുകൂടി തടസ്സപ്പെട്ടിരുന്നു. വധുവരന്മാ
 രുടെ പിതാക്കന്മാർ ശ്രോതൃത്വ പ്രാപ്തിക്കു പല ദിനങ്ങളും
 ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. പിന്നെ അതികൂടാതെ യാചകപരങ്ങളും
 വരുമ്പോൾ മാതൃമാരെയും പട്ടകംബളങ്ങളിൽ ഇരുത്തി ചന്ദനം,
 താമരപ്പൂവ് മുഖമായ രോഗവ്രതങ്ങൾ കൊടുത്ത് അവരെ
 കൈസല്യാദികളായ അമ്മമാരോടുകൂടി മോക്ഷശാലയിലേക്കു
 കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി.

ഏ പാവുതീ! മോക്ഷശാലയിൽ ശ്രീരാമൻ മുഖമായവർ
 തടസ്സമായ മാതൃമാരോടുകൂടി തിന്നുന്നതും ഏതെന്നും സ
 കളിച്ച് പൂജകൾ ചെയ്തു സുരംഗലിനായ സ്രീകൃഷ്ണൻ പരി
 വൃത്തമായി സന്ദർശനം ചെയ്തുകൊടുത്തു. ദൈവമന്ത്രം മന്ത്ര
 യിമാരോടും രാജശ്രോതൃന്മാരോടും പെരുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ
 ജനകഗൃഹത്തിൽ മേയ്ക്കുകയും കൃതാർത്ഥതയോടെ മോക്ഷംചെയ്തു.
 പിന്നെ കൈസല്യമുഖമായ ദേവിമാർ ഇന്ദ്രമുഖങ്ങളോടുകൂടി
 ജനകന്റെ ഗൃഹത്തിലുള്ള മേല്ക്കുകയും അവിടെ സുരമയ്ക്കുതാൽ
 തഥാമന്ത്രം സ്വീകരിക്കപ്പെട്ട മോക്ഷം കഴിക്കുകയും ചെയ്തു.
 ഉല്പകാരം ജനകമഹാരാജാവു ശൈലമഹാരാജാവിനേയും പ
 രിവാർത്തയേയും വലിയ പരിധിയിൽ സമ്മതിച്ചതിന്നുശേഷം
 അതികൂടാതെ സമാധാനമായി ആചാര്യപരമേശ്വരൻ അ
 ത്തന്മാരുടെ കാക്കൽ അഭിവാദ്യം ചെയ്തുകൊണ്ടു ഹാരിവ
 രിതന്മാരായ കൈയേയും അവരുടെ മാതൃമാരെയും ആസനങ്ങ
 ലിൽ ഇരുത്തി കന്യാകമാക്കുട്ടി കാലകളിൽ കരകൾ അലകൾ

യ്ക്ക് അവരെ അവരുടെ മോക്ഷമാർഗ്ഗം മടിയിൽ വെച്ച് ആ ഇന്ദ്രപുഷ്പം ആനന്ദസാഗരത്തിൽ മുങ്ങുകയും ചെയ്തു. ദിവ്യമായ ചീതാബലേഖിച്ച് കരുണാകടാക്ഷത്തോടെ ലോകം മുഴുവൻ തിരഞ്ഞുവഴുന്ന ത്രിലാകമൃന്ദാമണിയായ ശ്രീമാൻ ജഗദീശ്വരിയായ ലക്ഷ്മീദേവിയുടെ അംശമായി ജീവതമിച്ച് സ്വതഃദേവിയെ ഇപ്രകാരം പാണിഗ്രന്ഥം ചെയ്ത് അതുപ്രകാരം മഹിമയോടുകൂടി ശോഭിച്ചു.

വിവാഹം കഴിഞ്ഞതിന്റെ താലോദിവസം രാത്രിയിൽ അടുക്കളിൽ തിരി കൊളുത്തിവെച്ച്, ദേവതിമാർക്ക് ആരാത്രിയും ചെയ്തുപ്പെട്ടു. ജനകമഹാരാജാവു ദേവതിമാർക്കു അസംഖ്യം ദാസന്മാരെയും ദാസിമാരെയും, മന്ദഗജതുരഗപാദാദികളെയും സ്പ്രീധനമായി തല്പി. അവരെ എല്ലാം സ്വീകരിച്ച് ദശരഥ മഹാരാജാവു ശ്രീരാമദികളോടുകൂടെ അന്തേകം വാദ്യഘോഷങ്ങളെ മുഴക്കിപ്പോകുന്നത് ആത്മപ്പറമ്പു കന്ദി കന്റെ വാസസ്ഥാനത്തു ചെന്നുചേർന്നു. ജനകൻ കാല്പയുത്തോടുകൂടി അപേക്ഷിച്ചതുകൊണ്ട് ദശരഥമഹാരാജാവും പരിവാരങ്ങളും ഒരു ദാസം കാരം മിഥിലാപട്ടണത്തിൽതന്നെ താമസിച്ചു. പിന്നെ നല്ല ദൈവം തോക്കി നവദേവതിമാരോടും പത്നിമാരോടും പരിവാരങ്ങളോടുംകൂടി ആഘോഷമായി അഭയാഭ്യുതിലേയ്ക്കു പുറപ്പെട്ടു. സീത മുതലായ കന്യകമാൾക്കു തങ്ങളുടെ ദാസ്വല്യമേറിയ മാതൃപിതാക്കളാലും വീട്ടുപോകുന്നതിൽ വലിയ വ്യസനം ഉണ്ടായി എങ്കിലും സുദമയുടെ ലോകതത്ത്വോപദേശങ്ങളെക്കൊണ്ട് ഒരു വിധം സമാധാനം ഉണ്ടായി. മിഥിലാപട്ടണത്തിന്റെ അകത്തരിവരെയും ജനകൻ അന്നയാത്ര ചെയ്തും അവിടെവെച്ച് ദശരഥന്റെ അനുവാദത്തോടുകൂടി താൻ അഭയവരേയും വളരെ ലാഭിച്ചു വളർന്നു കന്യകമാരെ മേലിൽ തന്നെപ്പോലെത്തന്നെ വോദിക്കേണ്ടതായ കാരം ദശരഥനിൽ എല്ലിച്ച മടങ്ങിപ്പോരികയും ചെയ്തു.

ദശരഥൻ തന്റെ മക്കളോടും ഭാര്യമാരോടും സ്നേഹമാരോടും കൈന്യത്തുണ്ടാകുമ്പോൾ മിഥിലയിൽനിന്നു നാലു കാരം വ

[illegible]

പ്രാണമിക്കുമെ കരണമെ" എന്നിങ്ങനെ അഞ്ചുവിധസ്വരണോടുകൂടി അപേക്ഷിച്ചു. എന്നാൽ ശ്രീരാമൻ ദശമസ്കന്ദത്തിൽ വാക്കുപോലെത്തന്നെ താക്കോൽ മേയ്ക്കും പരിഭ്രമവും കൂടാതെ അചഞ്ചലനായിക്കൊണ്ടുതന്നെ സ്ഥിതിചെയ്തു. അതു കണ്ടിട്ടു പരശുരാമൻ പത്മപുഷ്പവൃക്ഷത്തിലിരുന്ന ദശമസ്കന്ദത്തിൽ ഗണിക്കാതെ ശ്രീരാമന്റെ മനസ്സെ ചെന്നു "എന്താ കല്പനാധാരാ ! മാനുഷൻ എന്നുള്ള എന്റെ പേർ തിരയ്ക്കും ധരിച്ചു ഗദ്യം എഴുതിയിട്ടു മരിക്കുകയാണോ ? തീ കര കല്പനയാണെങ്കിൽ എന്തൊരു നൃപതിയെന്നു വാ കാണട്ടെ മിത്രം" എന്നു ഉഗ്രസ്വരത്തിൽ ഗർജിച്ചതിനനുശേഷം "ആ ഭൂമിപ്പുറപ്പെട്ടു പഴയ മിഥു മിറിച്ചു എന്നുവെച്ചു തീ അത്രാക്കൊളം ഗദ്യംകേൾക്കൂ. ഇതാ എന്റെ കയ്യിലുള്ള ഈ ദൈവസ്തുവചാപം ഒന്നു കരച്ചു തിരിന്റെ ദശസ്വരത്തെ ആദ്യം കാണിക്കൂ" വിന്നേതനായ അദ്ദേഹം ഈ വിലു തീ കലശ്ശാക്കുപയോഗം ഇതേക്കണത്തിൽ കല്പനാധാരകത്തന്നെ പ്രസിദ്ധമായ അറൻ തിരുമേളി എല്ലാം കൂട്ടത്തോടെ കോണകളായ്" എന്നിങ്ങനെ ശ്രോത്രശാസ്ത്രാക്കാരായി പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ ശ്രീരാമൻ "ഓ ശബ്ദമേ ! ഇങ്ങനെയൊരു പാതയെ, ദൈവനാർ, പശുക്കൾ, സ്ത്രീകൾ, ബ്രാഹ്മണർ എന്നിവരുടെ നേരെ ആദ്യം പ്രയോഗിക്കുന്നതു ചെല്ലവേണ്ടതാണെന്നു അങ്ങനെയൊരു വിചാരമാണ്. അങ്ങനാൽ പൂജിക്കപ്പെടേണ്ടവനായ ബ്രാഹ്മണശാസ്ത്രം ! അങ്ങനെയൊരു പാതാവിരുത്തിൽ അങ്ങനെയൊരു പാതയെ പ്രാണനെ സമർപ്പിച്ചെടുക്കും. അങ്ങനാൽ ഇപ്പോഴാണു ചെല്ലവേണ്ടതാണെന്നു, അങ്ങനെയൊരു നേരെ വിളമ്പുകയല്ല" എന്നു വിനയപൂർവ്വം മറുപടി പറഞ്ഞു. ഈ വാക്കുകൾക്കപ്പോൾ പരശുരാമൻ അസഹ്യമായ കോപം പൂർണ്ണമായിത്തീർന്നു. അതിന്റെ ശക്തികൊണ്ടു സമുത്ഭവിച്ച അദ്ദേഹത്തിന്റെ കയ്യിലുള്ള ദൈവസ്തുവചാപം വാങ്ങി തിരി

യാസം കലച്ചു തന്റെ ആറു താഴിയിൽനിന്ന് ഒരമ്പര എടുത്തു തൊട്ടെ "ഏ പ്രാഹ്ലണോത്തമാ! രാമൻ തൊട്ടെൻ അമ്പര വൃത്തിമാതാ ചോകാക്കരുതുകൊണ്ട്, നെഹിൽ അങ്ങയുടെ പാതാവിന്ദം, അല്ലെങ്കിൽ പാദപാകം ജ്ഞാതമാണ് ഇതിന്നു ലക്ഷ്യമാക്കി കാണിച്ചുതരണം" എന്നു പറഞ്ഞു.

ശ്രീരാമന്റെ ഈ വാക്കു കേട്ടപ്പോൾ പാശ്ചാത്യരന്റെ മുമ്പു വല്ലാതെ താടിപ്പൊതി. അദ്ദേഹത്തിന്നു തന്റെ പൂർവ്വജന്മാനന്തരം കാഴ്ചയിൽ വന്നു. എന്നിട്ടു ശാന്തമായി ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു. "ഏ വിദാധിവിജ്ഞാതാ! അങ്ങനെയ ഈ ശേഷൻ എന്നും, ജ്ഞാതിപുരുഷനായ വർണ്ണവേഷം, സൃഷ്ടിസ്ഥിതിസംഹാരകോമണനെന്നും ജ്ഞാൻ അറിയുന്നു. കാഞ്ചനീയ്ക്കു നല്ലതരം കൊല്ലുവാനായും ദീപാരം ചോകുവാനായും അവതരിച്ച ശ്രീമൽ താരായണന്റെ അംശമായ ജ്ഞാൻ ആ താരായണമുൾക്കൊണ്ടു പ്രത്യക്ഷമായി കാണുവാനായിട്ട് എന്റെ മോചനത്തിൽ ഗൗരവമേറിയതിലേ താഗമീർത്തത്തിൽ ചോരമായ തപസ്സു ചെയ്യുക ഉണ്ടായി. തപസ്സുകൊണ്ടു സന്തോഷിച്ച് ആ ദിനാങ്കായണൻ ശേഷപശുഗവോപശയോലിയാതി പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. "ഏ പ്രാഹ്ലണാ തിന്റെ തപസ്സു സഫലമായി. തീ എന്റെ അംശമാകയാൽ തിന്റെ അച്ഛനേക്കൊന്നു കാഞ്ചനീയ്ക്കു നല്ലതരം സാധരിച്ചു 21 പ്രാവശ്യം കുളിതവധുരമായും ഉപശാന്തരംകൊണ്ടു ദ്വമി ദുര്യവൻ അക്കി പിന്നെ ആ ദ്വമി കശുപന്നു ദാനമയ്യ ശാന്തിയെ പ്രാപിക്കും. വരുന്ന ഭൂതായുഗത്തിൽ ജ്ഞാൻ ദശഭുജനായ രാജനായിട്ട് അവതരിക്കും. അപ്പോൾ തീ എന്നെ കേൾക്കുമെങ്കിലും കാണും. തിന്നിൽ തിരിക്കുവാനിരിക്കുന്ന എന്റെ ശക്തിയെ ജ്ഞാൻ തിരിയെ എടുത്തുകൊള്ളും. പിന്നെ തീ ശാന്തപിത്തനായിട്ട് ഒരു ബ്രഹ്മകല്പംകൂടി ജീവിച്ചിരിക്കും" എന്ന് അനുഗ്രഹിച്ചു. അവിടുന്ന് ആ ജ്ഞാപിച്ചു കാർത്തുരേഖല്ലാം ചെയ്യുകഴിഞ്ഞു. അങ്ങനെ ബ്രഹ്മവിന്റെ അപേക്ഷപ്രകാരം അവതരിച്ച മഹാവിഷ്ണുവാകയാൽ ഹൃദ്യ" എന്നിൽ തിരിക്കുവാനു ശക്തിയെ പ്രശ്നാധാരണം ചെയ്

ഈ സൂതിക്കോടുകൂടി, പാഠകന്മാരുടെ ഗൗരവത്തോടുകൂടി ശൈഖൻ തഹസ്പ്രദയൻ ചെയ്ത സമാധാനാത്മകമായി ചങ്ങലാനിരയിലുള്ള മോക്ഷം. അവിടെ ലഭിക്കേണ്ടതിനെ പൂർത്തീകരിക്കുകയും ചെയ്തു. ത്രിതത്വപരമേശ്വരൻ പല ഭാവങ്ങൾ കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. ദശാഗ്രന്ഥൻ പരമാത്മൻ പൂജ. അദ്വൈതം അവിടെ വന്നിരുന്ന ഒരു സുഖാഭിമാനനോടും, ശൈഖനും ശ്രീരാമൻകളും വസ്ത്രങ്ങൾ അല്ലെ സ്തത്രാണിച്ച് കൈയായ ഉപചാരം ചെയ്തതും അവിടെ ഒരു സന്താനങ്ങൾ വാങ്ങി തഥോചിതം പ്രത്യേകമായ ചെറുകയും ചെയ്ത കമ്മർ കമ്മളുടെ നഗരങ്ങളിലുള്ള മേക്കിപ്പോയി. ശൈഖൻ അന്റെ ചാതുസംഹാരത്തോടെ യഥാർത്ഥമായി ഒരു പാഞ്ചതന്ത്രം അവിടെയെന്ന കമ്മളപ്പിച്ച്. പിന്നെ ശ്രീരാമൻ കളായ താമസം കമ്മളുടെ ചാതുര്യത്തോടുകൂടി സുഖമായി താമസിച്ചു.

ഇപ്പോൾ പരശുരാമൻ പാവുതിരവിനോടു ശ്രീരാമന്റെ ഭരതത്തോടു വിവാഹം ചെയ്ത കഥയെ അഭിമുഖ്യപ്പെടുത്തി ശ്രീപാദുടി "പ്രാണനാഥൻ പരമേശ്വരൻ മഹാവിഷ്ണുവിന്റെ അംശമാണെന്നു പറഞ്ഞുവെല്ലോ. അതുപോലെ ശ്രീരാമൻ മഹാവിഷ്ണുവിന്റെ അംശമാണെന്നു പറഞ്ഞു വിശദമായി അഭിമുഖ്യം" എന്നു പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ പരമേശ്വരൻ മറുപടി പറഞ്ഞു. "പാദുതിരവിന്റെ അംശമാണെങ്കിൽ എന്തും അംശാവതാരങ്ങൾ ഉണ്ടാകും. മഹാവിഷ്ണു കൃഷ്ണാവതാരം എന്ന അംശാവതാരങ്ങൾ മാത്രമേ പൂർണ്ണാവതാരമായി ഇവ അകയാൽ ഈ അംശാവതാരങ്ങൾ മറ്റുള്ളവയെക്കാൾ മഹത്വമുള്ളവയാണ്. - അകൃഷ്ണമാർഗ്ഗത്തോടു ചേർന്ന സത്യസന്ധതയും, തിരഞ്ഞിരുന്നതും അധികമുള്ള കഷ്ടതയോടെയാണ് മേലേ എന്നിങ്ങനെയൊക്കെ. മറ്റുള്ളവർ കാര്യത്തോടു സമതാപ്യ കൃഷ്ണൻ കറുത്ത തിരഞ്ഞിരുന്നതൊക്കെ കാര്യം കഴിഞ്ഞിരിക്കാത്തതാണ്. മഹാ പാവുതിര സിന്ധുസമുദയം അടങ്ങിയ ഈ അദ്വൈതം കേൾക്കുന്നവർക്ക് സർവ്വഭാവങ്ങളും മരിക്കും.

സാക്ഷാത്കാരം കൃഷ്ണാസക്തം സമാപ്തം.

നാലാംസ്കന്ധം.

പരമേശ്വരൻ പാർവത.

ശ്രീരാമൻ അന്തഃകൃത്യത്തിൽ ശരണമെന്നു തൂങ്ങിക്കൊണ്ടു സീതാരവിയോടുകൂടി പാർവതയാണു സുഖഭോഗങ്ങളെ അനുഭവിക്കുകയും വാഴുന്ന കാലത്തു ജനകമഹാരാജാവു ശരണത്തിൽ ആശ്രയമാനസത്തിൽ വരുന്ന ഭീപാവളിമഹോത്സവത്തിന്നു ശരണമഹാരാജാവിനെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരവെന്നായി രാജാ മന്ത്രിമാരെ അന്തഃകൃത്യത്തിലയ്ക്കു പറഞ്ഞതായു. അന്തഃകൃത്യത്തിൽ വന്ന ജനകമന്ത്രിമാരെ ശരണമൻ കൈവിട്ടു ഉപചരിച്ച് അദ്ദേഹം വരവാനുണ്ടായ കാലത്തു ചോദിച്ചപ്പോൾ "വരുന്ന ഭീപാവളി ഉത്സവത്തിന്നു ഇവിടുത്തെ ബന്ധുവായ ജനകമഹാരാജാവു ഇവിടുത്തെയും കടംബങ്ങളെയും ഇഷ്ടമിളയങ്ങളെയും അണിച്ച് കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരവാൻ കല്പിച്ചതല്ലാതെ" എന്നു മന്ത്രിമാർ പറഞ്ഞു. ശരണമൻ അപ്രകാരം ചെയ്താൻ സന്തതംതന്നെ ഭീപാവളി ഉത്സവത്തിന്നു താൻ മിഥിലാപുരത്തിലേക്കു പോകുന്നുവെന്നു പുരവാസികളെയും സാത്തന്മാരും അന്ധരെയും അറയിച്ച് അറയ്ക്കു കൂടി പുറപ്പെടുവിക്കുവാൻ ഉത്തരവാകട്ടെ കല്പിക്കുകയും ചെയ്തു.

പിന്നെ ഒരു തല്ലു മണ്ഡലത്തിൽ ശരണമൻ പുരവാസി കൂട്ടിലും ദൈതാജാക്കന്മാരായും പരിവൃതനായി ചതുരംഗാഭസന്ധ്യയോടുകൂടി അതപ്പൊതു കയറി മിഥിലയിലേക്കു പുറപ്പെട്ടു അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിന്നിലായി രാജകുമാരന്മാരേതരരത്രെ പ്ലന്ധനം വിശേഷപ്പെട്ട അലങ്കാരങ്ങളെ ധരിച്ചു ഗജാസ്രവണാകായി പുറപ്പെട്ടു. അവരുടേയും പിന്നിൽ കൈസഖ്യകൃതമായ രാജമഹിമിതാകം സീതയുടെയെ പുത്രനായുമാകും മിഥിലാജ്ഞാതാൽ അലങ്കൃതമാകയും ദാസിമാർ പരിവൃതന്മാരായും പിടിയുന്നകളുടെ പുറത്തു കയറിക്കൊണ്ടു പുറപ്പെട്ടു. ഇപ്രകാരം ശരണമൻ എല്ലാവരോടുംകൂടി മിഥിലാപുരത്തിന്റെ സമീപത്തു എത്തിയപ്പോൾ ജനകൻ വിവരം ധരിച്ചു തഗവോ

സികളോടും വാക്യംവാക്കുകളോടും അഭ്യർത്ഥിക്കുന്ന ഏതീരേറ പട്ടണപ്രഭാതിണമായി രാജധാനിയിലേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി. അപ്പോൾ തെരുവുകളിലെല്ലാം ഭാസിമാർ നൽകത്തക്കതായും സൂരിപാകന്മാർ പാടുകയും പൊന്തൊരിമാർ മാളികകളിൽ കയറി പുത്തൂർ വരിക്കയും ചെയ്തു. ഉദ്യോഗാലയത്തിലേക്കൊക്കെ പൊതു ശ്രമമാക്കിക്കളഞ്ഞുകൊണ്ട് അവരായി പ്രത്യേകം തെരുവുകളെയും സകല വസ്തുക്കളെയും സംഭരിച്ചതും ആയ മാളികകളിൽ കൊണ്ടുപോന്ന വസ്തുക്കളെക്കൊണ്ടു തല്ലിക്കൊല്ലിക്കൊണ്ടു തീരാത്തതായും ഉപയോഗപ്പെട്ടു. അന്നു രാത്രിയിൽ ശ്രമമാക്കിക്കളായ എല്ലാവരും താഴെ ഉറങ്ങിയപ്പോൾ പൊതുവായ വിജയം നേടിയതും അതാകയാൽ ഓരോരുകാരും ഹൃദയത്തോടെ പരസ്പരം അറിയാതെ തിരികെത്തന്നു. എല്ലാവരെയും സന്തോഷിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. കൈസ്വർഗ്ഗമാകുന്നതായ ദൈവമാർക്കും സീതാദൈവമാകുന്നതായ കന്യകാപുത്രിമാർക്കും ദൈവമാകുന്നതായ വന്നിട്ടുള്ള ദൈവമാർക്കും പരസ്പരം അറിയാതെ തിരികെത്തന്നു. സന്തോഷം വരുത്തി പണ്ടു മോശമായിത്തീർന്നുവന്ന കാര്യം കൊണ്ടാടിയിരുന്നതും ലോകത്തിന്നു അതന്തകരവും ആയ ഈ ദീപാവളി മഹോത്സവത്തെ മിഥിലാപട്ടണത്തിലുള്ള എല്ലാവരും അവരവരുടെ വീടുകളിൽ വെച്ചു ശ്രദ്ധയോടെ അനുഷ്ഠിച്ചു. മിഥിലാത്തലത്തെ മഹോത്സവത്തെ അഭ്യർത്ഥിച്ചു സന്തോഷം ചെയ്തു.

ഈ മഹോത്സവം അവസാനിച്ചതിന്നുശേഷം ശ്രമമാക്കിക്കൊണ്ടു തന്നെ സൈന്യങ്ങളോടും മന്ത്രിമാരോടും ശ്രീമാൻ ഭക്തമായ എല്ലാവരോടുംകൂടി മിഥിലയിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടു വരുന്ന വഴിയിൽ, മുൻപു സീതാസ്വയംവരത്തിൽവെച്ചു അവരായും തേരിട്ടു ചെന്നുവന്നതല്ലാത്തതല്ലാത്ത സൈന്യസമേതം പുറപ്പെട്ടു വന്ന് അഭ്യർത്ഥിക്കുന്ന ഏതീരും അപ്പോൾ ശ്രമമാക്കി എന്താണു ചെയ്തതെന്നു വിചാരിച്ചു മന്ത്രിമാരോട് അഭ്യർത്ഥിച്ചു. അപ്പോൾ വിചാരിച്ചു ശ്രീമാൻ ഭക്തനായതോടുകൂടി അതിവേഗത്തിൽ അഭ്യർത്ഥിക്കുന്ന ഭക്ത

മ്പിൽ ചെന്നു വന്നപ്പോൾ “അച്ഛാ! അതിരിടക്കുമ്പോൾ അച്ഛനെക്കുറിച്ച് വിചാരിച്ചപ്പോൾ ഒരു തിരിച്ചറിയലിൽ ഇവരെല്ലാവരെയും അറിയുകയുണ്ടാകും. എന്റെ കൈയ്ക്കുള്ള കണ്ണുകൾക്കും” എന്നു പറഞ്ഞു. ഇങ്ങിയെ പറയുന്ന ഒരു സന്ദർഭത്തോടു ആഖ്യായനം ചെയ്യുകൊണ്ടു കേൾക്കൻ “ഉണ്ണീ! തീർത്തു വരുന്നതായ ഒരു കട്ടിയല്ലേ? ഇവരോടു യുദ്ധം ചെയ്യാൻ തീർക്കേണ്ടുന്നതു ശരിയാണോ? ഇവ കാട്ടിൽ വെച്ചു ഭയത്തോടെ കാണുകയോ ചെയ്യാൻ? എന്തുകൊണ്ടു ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. അതുകൊണ്ടു അറിയുന്ന അവരോടു യുദ്ധം ചെയ്യാം. തീർക്കേണ്ടതുമില്ല. മറ്റും കാണുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത് മതി” എന്നു പറഞ്ഞു. ശ്രീരാമൻ വിചക്ഷി. എന്നാൽ ശ്രീരാമൻ “അറിയുന്ന യുദ്ധം ചെയ്യാം. യുദ്ധത്തിൽ എന്തിനു ശക്തിയുണ്ടാകും വരുന്നതായി കണ്ടാൽ ഇവിടുന്നു വന്നു സഹായിച്ചാൽ മതി. അതേവരെയും അച്ഛൻ അറിയുന്നതുപോലെ ഇവ സ്ഥലത്തുതന്നെ സന്തുഷ്ടരും കടന്നുവരുന്നതും കാണുകൊണ്ടിരിക്കണം” എന്നു പറഞ്ഞു. അച്ഛനെ വന്നപ്പോൾ വില്ലും കയ്യിലുമുള്ള തേരിൽ കയറി യുദ്ധത്തിന്നു പുറപ്പെട്ടു. അതുകണ്ടു ചങ്ങനാശ്വരൻ അദ്ദേഹത്തെ ഇങ്ങനെയാണു തന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിന്നാലെ ശത്രുക്കളും അവരവരുടെ ദൈവകളിൽ കയറി യുദ്ധസന്നദ്ധരായി പോയി.

ശത്രുക്കളോടൊന്നി കൂട്ടിച്ചേർത്ത ഉടയെ ശ്രീരാമൻ അവരെ എന്തു ചെയ്യാനായി തന്റെ കൈയ്ക്കുള്ള പതിയായിരത്തൊന്നായി ഭൂമിയിൽ വിട്ടു. അവരെ കണ്ട് ശത്രുക്കൾ “ഇതാ രാമൻ പിതാവിന്റെ തേരിലേക്കു വന്നു കഴിഞ്ഞു. അതാ ഒരു വലിയ ഒരു ശാലകളോടുകൂടി കണ്ടിട്ടല്ലേ? അതോടെ കേൾക്കൻ അരികുള്ള കോവിലാലേറിയം. ഇവ രേരിൽ കേൾക്കൻ കല്പനപ്രകാരം അതേക്കു ആയുധങ്ങൾ തിരിച്ചിട്ടുള്ളതു കണ്ടിട്ടല്ലേ? അതാ ആ പാലത്തിന്റെ അഗ്രത്തിൽ അതേക്കു കൊട്ടിക്കുറുക്കുക പറയുന്നു.” എന്നിങ്ങനെ പലരും മറ്റേതെങ്കിലും പറഞ്ഞുകൊണ്ടു യുദ്ധം ആരംഭിച്ചു. പിന്നെ മറ്റു ചേരിയിൽ

മറ്റു സൈന്യങ്ങളും അസുശസ്ത്രങ്ങളുമൊക്കെയും മിഥയിപാലം
 ശക്തിയിൽ ഉടക്കിയ ആയുധങ്ങളുമൊക്കെയും അതിശയോന്മയ തു
 ങ്കൾ ചെയ്തു. രാജാക്കന്മാർ പ്രാദേശത്തോടുകൂടിട്ട് സാധാരണ
 ക്കും പരക്കോൻ ശത്രുക്കൾ വന്നിട്ടു. അതുകൊണ്ട് ചെട്ടുനാളോ
 ശസ്ത്രപ്പന്മാർ വേഗത്തിൽ പ്രാദേശൻ അരികിൽ എത്തിയെ
 ന്നു. ചിലന്നു നേട്ടപടകാക്കു കയ്യിൽ ഉണ്ടായ തുടർ ന്യായ
 ശസ്ത്രസ്ഥാരിയും കാരകാസുരനും തമ്മിലുണ്ടായ തുടർപാലം
 പ്രചണ്ഡമായിരുന്നു. അതിനിടയിൽ ശത്രുക്കൾ എല്ലാവരും
 കൂടി മരണാനന്ദമിടുകയും അദ്ദേഹത്തെ അസുശസ്ത്രപ്പന്മാരും
 ആ മോഹാലസ്യപ്പെട്ടതുകൊണ്ട് മരണ കൈകൾനിന്നു താ
 രാ വീങ്ങു. അതുകൊണ്ട് ശത്രുക്കൾ ശത്രുക്കളെ എതിർക്കുകയും
 അദ്ദേഹവും അദ്ദേഹം ശസ്ത്രങ്ങളുമൊക്കെയും ദ്രവ്യമുണ്ടാകയും
 ചെയ്തു. ചെട്ടുനാളായതും ശത്രുക്കൾ എതിർന്ന് അസുശസ്ത്രപ്പ
 ന്മാരും വിധാലാലം ചെയ്തു. മടുവിൽ അർദ്ധ നാളോടെ
 പ്രധാനപടയോട്ടം പ്രാദേശൻ നാലു ശത്രുക്കൾ ഉടക്കി. ഉട
 സകവത്തുള്ള ഒരു കാരസംഭവം ഉണ്ടായതായാകാം സിംഹ തു
 ത്തിതവനും സേനയിൽ ശത്രുക്കളെ പടയോട്ടത്തിൽ കൂടെ തോ
 കിക്കൊണ്ടുവന്നു. പ്രാദേശവേൽ ചെറു വെട്ടിൽ വെട്ടാതെ
 അകന്നുപി കൂട്ട് അകൽ വാതന്യായത്തെ അറിയിച്ചു പ്ര
 തോധിച്ചു. ആ അസുശസ്ത്ര പ്രചണ്ഡശത്രുക്കൾ പാലം
 ചെയ്ത പകരത്തോടുകൂടി യുദ്ധം അകന്നുവന്നതല്ല. കൂടുത
 ലെന്നുള്ളതല്ലാതെ ആകാശത്തിൽ പറപ്പിച്ചു സമുദ്രതടത്തിൽ
 കൊണ്ടുവന്നുവന്നു. ശത്രുക്കൾ സൈന്യങ്ങളെ മോഹയാ
 സുരകൾ മോഹാലസ്യപ്പെട്ടതിൽ മരിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇങ്ങനെ ശത്രുക്കളെല്ലാം മരിക്കുകയും ചെയ്തു. പുറത്തു
 ഉടക്കി.

ഇതിനെ തുടർച്ചയായി മരണ കൈകൾനിന്നുവന്നു
 കിടക്കുന്നതിന്നു. അപ്പോഴും കൈകൾ ചെയ്യുന്നത് സമു
 ദ്രത്തിൽ കരളിയെന്നു കൈകൾ മരണ കൈകൾ വിധവീ
 യൻ ഉടക്കി. അതുകൊണ്ടുപി ശത്രുക്കൾ കൈകൾ മര

ചായവക്കു വല്ലാതെ വൃസതിച്ചു. അപ്പോൾ ശ്രീരാമൻ അവ
 രെ ഏല്പാം സമാധാനപ്പെടുത്തിയിട്ടു ലക്ഷണത്തെ വിളിച്ച് "ഇ
 വിടെതിന്നു കുറച്ചുകുചഞ്ചാതി മുൽഗലമുതിയുടെ ആശ്രം ഉ
 ണ്ട്. മഹിമയുടെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആശ്രമത്തിൽ ഭൂതസഞ്ചി
 വിതി മുക്തായ വള്ളികൾ തില്പുന്നുണ്ടു്. അവ ഇവയക ഘ
 ന്തത്തിൽ കേരളം കരണവയാണ. തി വേഗം പോതി അവ
 രെ ചരിച്ചുകൊണ്ടു വരുന്നു" എന്നു പറഞ്ഞു. ലക്ഷണൻ അ
 സിരതരുന്ന സമ്മതിച്ചു മഹതിയുടെ പശ്ചാത്താപത്തിലുള്ള വേ
 ഗത്തിൽ ചെന്നു മഹതിയുടെ ശിഷ്യന്മാരോട് മഠേയത്തുള്ള
 പ്ലന്നി ചോദിച്ചപ്പോൾ ശിഷ്യന്മാർ "ഇപ്പോൾ മഹതി സ
 മാധിയിൽ ഇരിക്കയാണ്. അതിൽനിന്നു ഉണർന്നിന്നുപശ
 യും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കല്പന വാങ്ങി വേണം മഠേയത്തു ത
 നും കല്പനകളാകെ തരുവാൻ അങ്ങനെയു സ്വപ്നശ്രുതില്ല"
 എന്നു മറുത്തു പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ ലക്ഷണൻ "അയ്യോ എ
 തിപ്പു നേരം മരവകി" എന്നു പറഞ്ഞ് ആശ്രമത്തിൽനിന്നു
 മടങ്ങി രാമസവിധത്തിൽ ചെന്നു വിവരം പറഞ്ഞപ്പോൾ ശ്രീ
 രാമൻ "ലക്ഷണാ! തി ആശ്രമത്തിൽ ചെന്നു മഹതിക്കും ശി
 ഷ്യന്മാർക്കും താതോരു ഉപദ്രവവും ചെയ്യാതെ മഠേയചെരിക
 കള മാത്രം പഠിച്ചുകൊണ്ടുവാ" എന്നു കല്പിച്ചു വീണ്ടും ലക്ഷ
 ണനെയ ആശ്രമത്തിലേയ്ക്കു് അയച്ചു. അമൃപ്രകാശം ലക്ഷണൻ
 പിന്നെയും ആശ്രമത്തിൽ ചെന്നു മുതിശിഷ്യന്മാരെ പറഞ്ഞു
 സമാധാനപ്പെടുത്തി മഠേയത്തുള്ള നിലാൽക്കാരണ പഠിച്ചു
 കൊണ്ടുവന്നു ശ്രീരാമന്റെ കയ്യിൽ കൊടുക്കുകയും അദ്ദേഹം
 അവരതകൊണ്ടു മേന്മശത്രുക്കന്മാരെ ഭൂമതിൽനിന്നു് ഉണ
 ുത്തുകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ മൈക്കകതിയും ദൈവമൻ ഭൂതലാ
 യവക്കു സന്നേഹിച്ചു ശ്രീരാമനെ ആഖിഗതയചെയ്തു പ്രശം
 സിക്കുകയും അനന്തരം മേന്മശത്രുക്കന്മാരോടും ആദ്യത്തിലക
 യും, പിന്നെ വശിഷ്ഠമഹതിയോടും മഹാപ്രാർത്ഥനാരോടുംകൂടി
 അവിടെവെച്ച് മഹ വഹിത മഹോത്സവം ആഘോഷിക്കുകയും
 ചെയ്തു.

[illegible]

കൊസല മുഖമാന ഭവേദാതം മഹതിഭയത്തം അഭ്യുഹഞ്ചി
 മന്ദാ ഭയ്യാനാത സുതരിഭയത്തം തന്യുഭിത്ത് അവർ ചെയ്തു ഉ
 പചാരങ്ങളെ സ്വീകരിച്ചു യഥാസ്ഥാനം ഇരുന്നു. അപ്പോൾ
 ശൈലമൻ മഹതിഭയത്തം "സപതിൻ! ഞാൻ ചെയ്തു കുറഞ്ഞ
 അഭ്യുഹഞ്ചന ഇവിടുന്നു അഭിമുഖം" എന്നു പ്രാർത്ഥിച്ചു.
 മഹതിഭയത്തം "കുറഞ്ഞ, അയ്യോ! എന്തിനെ കുറഞ്ഞ വ
 ചിയ ഉപചാരമാണു ചെയ്തത്" ഇതില്ലെങ്കിൽ അയ്യോയുടെ പ
 ത്വമായ മാന്യതയെക്കാൾ അവതരിച്ച ശ്രീമാനനെ ചിന്തിച്ച്
 എങ്ങിനെ കാണാൻ സാധിക്കും?" എന്നു മറുപടി പറഞ്ഞു.
 മഹതിഭയത്തം കോപം ശരിച്ചു എന്നു കണ്ടപ്പോൾ ശൈലമൻ വ
 ണമണത്തോടുകൂടി "എന്തിന് ഇവിടത്തോട് ഒരു കാൽക്കും സം
 സാരിച്ചാൽ കൊള്ളാമെന്നാണ് എന്ന് അറിയിച്ചു മഹതി
 കുറഞ്ഞതും ആലോചിച്ചു ശൈലമനു ചോദിക്കുവാനുള്ള കാ
 ത്തം ഇന്നുതന്നെ ധ്യാനംകൊണ്ടിരിക്കിട്ട് അഭ്യുഹഞ്ചന
 ഒരു തുളസിക്കാളിലേയ്ക്കു ചേർന്നു വിളിച്ച് അവിടെവെച്ച് "അ
 യ്യോ! അറിയാനുള്ളത എന്തെന്നുതന്നെ ചെയ്യാൽ ചോദിച്ചു
 കൊൾക. ഞാൻ മറുപടി പറയാം." എന്നു പറഞ്ഞു. അ
 പ്പോൾ ശൈലമൻ "സപതിൻ! മാനുഷാവിനിൽ വഴവായി
 തിടുന്ന ഗുണഭോജങ്ങൾ എന്തെല്ലാമാണെന്ന് അന്വേഷിച്ചു
 കേട്ടാൽ കൊള്ളാം" എന്നു പറഞ്ഞും മഹതി അതുപ്രകാരം
 പറഞ്ഞു ഇടയ്ക്കുകയും ചെയ്തു.

‘ഹേ കേശമനോഹര! ഭാഗവേ! സർവ്വപ്രാപകമായ ശ്രീരാമൻ നാരായണമേ! അങ്ങയ്ക്കു വരം തന്നിരിക്കുകൊണ്ടും, ഭക്തിയിലൂടെ ശിഷ്യപരിപാലനങ്ങളെ ചെയ്തു ഭൂമിയുടെ ഭാരം ഒഴിവാക്കാൻ മുമ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തും, അധർമ്മത്തെ അകറ്റി ഗർഭത്തെ സ്ഥാപിക്കുകയും ചെയ്തും, അങ്ങയുടെ മണ്ണുസ്പർശത്താൽ അങ്ങയുടെ പുത്രനായ ശ്രീരാമനായി അവതരിച്ചിരിക്കുന്നത്. അങ്ങനെ സ്വപ്നഭാവമെന്നു ചെയ്തതിനാലേയും ശ്രീരാമൻ കേശമനോഹരനായവനായി ഏകമമളാപകിയായി പരമനാരായണൻ വരുകയും ചെയ്തും, അദ്ദേഹം സർവ്വ

ദീപങ്ങൾക്കും അധിവതിയായി ഭവിക്കും അദ്ദേഹത്തിന്നു ഇ
 അവാന്മാരായ ഒരു പുത്രന്മാർ ഉണ്ടായും അദ്ദേഹം ആപ്തം
 ഉൾക്കൊള്ളുന്നതായ വിവാഹം ചെയ്തും അദ്ദേഹം 12 പുത്ര
 ന്മാരും 12 പുത്രിമാരും ഭവിക്കയും ചെയ്യും. ഈ 24 പുത്രന്മാർ
 വഴിയായി അങ്ങനെയെ വംശം വളരെ വരുന്നവരായും എന്തി
 കുറച്ചുകാലത്തിനുള്ളിൽ ബുദ്ധന്റെ ശാപം അനുഭവിക്കുവാനാ
 യി ശ്രീരാമൻ അധികാരസ്ത്രവാസം ചെയ്തും അതു കഴിഞ്ഞ
 തിന്നശേഷം മേൽപ്രകാരം അദ്ദേഹം പരിപാലിക്കയും ചെയ്യും."

മേൽക്കി ഇത്രയും പറഞ്ഞപ്പോൾ ദേശംഗൻ ഈ ബുദ്ധന് എ
 ന്ന പറഞ്ഞത് ആരാജനം അയർ ആക്കും ചെയ്തതാണെ
 ന്നും അദ്ദേഹം ശാപം മഹാവിഷ്ണുവിന്ന് എങ്ങനെ സംഭവി
 ച്ചു എന്നും വിവരമായി പറയാൻ അനുവദിക്കുകയും മേൽക്കി
 തുടങ്ങുപറയും ചെയ്തു. "ഹേ ദേശംഗാദേവ! പണ്ടൊരു കാല
 ഈ പരമേശിവരും ജലന്ധര സുന്ദരൻ തമ്മിൽ ഒരു യുദ്ധമുദാ
 യി. ആ യുദ്ധത്തിൽ പരാശിവൻ പലവിധത്തിൽ അവനെ
 ഹിംസിച്ചുവെങ്കിലും അവൻ ചാവറക്കു ഇരിക്കുന്നതു കണ്ടു
 പാർവ്വതിദേവി വിഷ്ണുവിനോട് 'ഈ അസുരൻ ഇനിയും ജീവി
 ച്ചിരിക്കുന്നത് ഇവന്റെ ചെയ്തതായ ബുദ്ധന്റെ പാപപ്രഭു
 കരിക്കൊണ്ടാണ്' എന്നു പറഞ്ഞു. അതു കേട്ടപ്പോൾ വിഷ്ണു
 താമസിക്കാതെ ജലന്ധരസുന്ദരൻ പട്ടണത്തിൽ ചെന്ന് ഇ
 പാതത്തിൽ ബുദ്ധനോടു സംസാരിച്ചു ചെയ്ത് അദ്ദേഹം പാതി
 വ്രത്യത്തിന്നു ശേഷം വരുന്നതാണെന്നു വിചാരിച്ചു. ആ സമയ
 ഈ ജലന്ധരസുന്ദരൻ അനന്തത്തിൽ സുഖമായി വിദ്യ ചെയ്
 ത്തുകൊണ്ടിരുന്ന ബുദ്ധൻ തന്റെ മേൽക്കൂറ്റ് എണ്ണ തേച്ച് ഒരു
 എരുമയുടെ പുറത്തു കയറി തെക്കോട്ടു യോക്കി പോകുന്നതാ
 യും അപ്പോൾ അദ്ദേഹം തലയില്ലാതെ ഭൂമിയിൽ താഴിയിരുന്ന
 തായും ആ സ്ഥലത്തിൽ അദ്ദേഹം ഇരുളിൽ മറഞ്ഞു. അദ്ദേ
 ശ്രുതായി ഭവിക്കുകയും ഒരു സ്വപ്നം കണ്ടു. ഈ സ്വപ്നത്തി
 മിന്നും ബുദ്ധൻ വല്ലാതെ മന്ത്രിമാരിൽ അകപ്പെട്ടു. മന്ത്രി
 സ്ഥിരത ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഈ വിചാരം പോകുവാനായി വരാ

[illegible]

അപ്പോൾ ബുദ്ധൻ ഒരു മറുപടിയാക മറുപടി കണ്ട് അത്ഭുതപ്പെട്ടു ഭൂമിയിൽ വീണ തന്മൂലിച്ചു 'ഓം സിദ്ധിപുരം'വാ കൃപാ താപ തിന്തിയവരി അടിമയെ ഈ വലിയ ആപത്തിൽനിന്ന രക്ഷിച്ചുവല്ലോ. എന്തി അറിയാൻ ഒരു കാഴ്ച ഉണ്ടായിരുന്ന വിമോചനം അതു കേട്ടു മറുപടി അർപ്പിച്ചപ്പോൾ തിരുവള്ളിപ്പുഴയുടെ അറ്റത്തു. അതിനാൽ അക്കാലത്തു ജലസേചനം പരക്കെ വന്നതായിരുന്നു. അക്കാലം പൊതുവെ അപ്പോൾ ഇപ്പോൾ യുദ്ധത്തിൽ എന്തു സ്ഥിതിയിൽ

ക്കി ഇരിക്കുന്നു എന്ന് അറക്കുമ്പോഴാണ് കൊള്ളാം എന്നു പറ
 ന്നത്. മേൽക്കി അതു കേട്ടു മോൻദ്രഹൃദയമായിട്ട് ആകാശത്തെ
 മൂലം യോധിതപ്പെട്ടു. അദ്ദേഹത്തിനു ഒരു വാനമുണ്ട്. ഇറങ്ങി
 അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുമ്പിൽ വന്നുനിൽക്കും. മേൽക്കി ഒരു വാനം
 യാത്രയ്ക്കു വരികയെന്നു എന്തെന്നു അറിയുന്നതും കാണുന്നതും
 കയ്യും അതിന്റെ താഴ്വരയും മറ്റുമില്ലാത്തതും അദ്ദേഹത്തിന്റെ
 മേൽക്കിയിൽ ചാടി വെട്ടുകയും ചെയ്യും. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മേൽക്കിയിൽ
 വാനമെങ്കിൽ വീണ്ടും കീഴ്പ്പോട്ടിറങ്ങി വന്നു മേൽക്കിയുടെ മ
 മുമ്പിൽ തിരിച്ചുകയും അപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തെ സമീപത്തു സന്ധ്യയാ
 സ്മരണയ്ക്കു ചെയ്യും. ഒരു കൈകളും കിടക്കുന്നതായി കാണുക
 യും ചെയ്യും. അതു കാണുന്നതായാ ഏതെങ്കിലും കൈയ്ക്കു മേൽക്കി
 മേൽക്കിയായതായിത്തീർന്നു. വ്യസനം സമീകരിക്കുക മേൽക്കിയിൽ മ
 മേൽക്കിയായി വീണ്ടുമായി, അപ്പോൾ മേൽക്കിയുടെ കയ്യ്
 പറ്റി കൈയെടുക്കുകയായിത്തീർന്നു. കൈയ്ക്കു മേൽക്കിയുടെ
 മേൽക്കിയ്ക്കു തട്ടിക്കൊണ്ടും ആ സമയത്തു ഏതെങ്കിലും കൈയ്ക്കു
 എഴുന്നേൽക്കുകയും ചെയ്യും. പിന്നെ കൈയ്ക്കു മേൽക്കിയ്ക്കു മേൽക്കിയ്ക്കു
 കൈയ്ക്കു മേൽക്കിയ്ക്കു മേൽക്കിയ്ക്കു 'മേൽക്കിയ്ക്കു' തിരികെ വരികി
 തവെത്തുവന്നതായി എന്റെ മേൽക്കിയ്ക്കു മേൽക്കിയ്ക്കു മേൽക്കിയ്ക്കു. തി
 തിരികെ വരികി' അതിനുശേഷം ശരണി ഉണ്ടെന്നു എന്തിനു തി
 തിരികെ വരികി' എന്നു മേൽക്കിയ്ക്കു പറയുക. അതിന്നു മേൽക്കി
 'അറിവില്ലാത്ത പെണ്ണേ! നല്ലതായിട്ട് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൈ
 കൊണ്ടു മേൽക്കിയ്ക്കു പ്രാപിച്ചവനെ ആരെക്കൊണ്ടും മേൽക്കിയ്ക്കു
 ന്നു കഴികില്ല. എങ്കിലും എന്തിനു തിരികെ വരികി വരി
 കെ കൈയ്ക്കു തോന്നുന്നതുകൊണ്ടു അന്ന് അവനെ മേൽക്കിയ്ക്കു
 കൈ' എന്നു പറയുക. പിന്നെ മേൽക്കിയ്ക്കു അദ്ദേഹത്തെ അന്ധരായ
 ചെയ്യും. കൈയ്ക്കു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അന്ധരായവന്റെ മേൽക്കിയ്ക്കു
 മേൽക്കിയ്ക്കു അരികത്തു വന്ന് അദ്ദേഹത്തെ ആലിംഗനം ചെയ്യും.
 മേൽക്കിയ്ക്കു പിന്നെ അദ്ദേഹത്തെ മേൽക്കിയ്ക്കു സുഖമായി വ
 സിപ്പും.

ഇക്കാര്യം ഇരിക്കുന്ന കാരണം മനസ്സിലാക്കുന്നതിനായി

പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തു. നാമുണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്നായി ചാമൻ രാമൻ രാജാജായാ യെ ചിലിക്കുകയും ചെയ്ത് അദ്ദേഹം സമോദയമായ സുഗ്രീവനെ കിഷ്കിന്ധാപാലാക്ഷി വാടിക്കുകയും അവനായി സഖ്യം ചെയ്ത് അവന്റെ സഹായത്താൽ സമുദ്രത്തിൽ സേതു ബന്ധിച്ച് ഒരു മാതൃകയുടെ കൈയിൽ മെന്ന് ചാ.വിടെയുള്ള ദുഷ്ടകാഷ്ടമന്ദം എല്ലാം കൈയെ സീതയെ വീണ്ടെടുത്ത് അതേയ്ക്കു തിരിച്ചു വരും. ചെന്നെ പ്രിയമാൻ ദിഗ്ജയതന്ത്രം അശ്വമേധയ ഗവ്യം മോദം ചെയ്തു സമുദ്രീയങ്ങളും കൈച്ചെട്ടിയെടുത്തു സിന്ധുതാടം അന്ധനായോടും ബന്ധുക്കളോടും കൂടി സുഖമായി താമസിക്കും താൻ പറഞ്ഞ ഈ സംഗതികളെല്ലാം സ്വകാര്യമായ അങ്ങനെയെ മനസ്സിൽ മാത്രം ചെയ്യുകയാണെന്നാൽ മതി. ആരോടും ഉപയോഗം പ്രസാദിക്കരുത്.”

മേൽപ്രകാരം മുൻഗാഥയിൽ പറഞ്ഞതു കേട്ട ഭരതൻ സന്തോഷിച്ച് അദ്ദേഹത്തെ തത്സമീപിച്ചു തന്റെ പൂർവ്വജന്മത്തെയും തനിക്കു പുത്രനായി മോദിപ്പിച്ചും പുത്രനായി ലക്ഷ്മീദേവിയും പിറക്കുവാൻ മാത്രം താൻ ചെയ്തുകൊണ്ടു സകലം ഏതാണെന്നു ചോദിച്ചു കൂടി അദ്ദേഹം മറുത്തു അദ്ദേഹം പറഞ്ഞുകൊണ്ടും അതുപ്രകാരം മേൽ പറഞ്ഞും പറയാനാകുകയും ചെയ്തു “ഹേ മഹാപാലാവേ! സഹൃദികൾ സമീപമുള്ള കരവീരം എന്ന നഗരത്തിൽ സമുദ്രതീരത്തായായി ധർമ്മത്താൽ എന്ന പ്രസിദ്ധമായ ഒരു ബ്രഹ്മണൻ ഉണ്ടായിരുന്നു അദ്ദേഹം വിജ്ഞാന പ്രദാനകരനായ അനേകം പ്രതിജ്ഞകളായി പൂജ ചെയ്തും പേരുകൾ വിളിച്ചു എന്ന വാസുദേവമന്ത്രത്തെ ഏതൊരു ഉപയോഗവും അധികമല്ല പൂജിച്ചുകൊണ്ടും പത്തു വരികളും ചെയ്തു അക്കാലത്ത് ഒരിക്കൽ കാൽകരാസത്താൽ എങ്കിലോ വീരസം ഉപവാസം ചെയ്തു മാത്രമായി ഉപയോഗിച്ചു പാരമ്പര്യം പ്രദാനത്തിൽ പൂജാസാധനങ്ങളോടുകൂടി കേൾക്കുന്നവർക്കു പരമപുണ്യം വഴിയിൽ ദേവാനാം പൂജകളോടും മഹാദുഷ്ടികളോടും

ഇങ്ങിനെ ജീവിക്കുകയും ആപാദമുഖം എല്ലാ ദിക്കുമായ
സ്വപ്രവേശനാഭ്യർത്ഥനകൾക്കു കാരണമായി പലപ്പോൾ
ശബ്ദമുണ്ടാകുകയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ നേരിട്ടവന്നു. ബ്രാഹ്മ
ണൻ ആ സമയത്തെ കണ്ടു തെല്ലൊട്ടു പൂജാദ്രവ്യങ്ങൾ അവളു
ടെ നേരെ എറിഞ്ഞു പറഞ്ഞുസങ്കീർണ്ണം ചെയ്തു വിട്ടുവി
തെ ഗ്യാനാർച്ച തുളസിയിൽ കയ്യിലേടുത്ത് അവളുടെ മേൽ
തളിച്ചു കീഴ്മ അതളുടെ മേൽ വീണുപോയതിൽ അധർ
സമുപാപങ്ങളിൽനിന്നും വിമുക്തനായിത്തീർന്നു. അപ്പോൾ
പൂജാദ്രവ്യങ്ങളും ഉപാധി പിന്നെ അവർ ധർമ്മത്തെ
നോക്കി 'ഓഹ ബ്രാഹ്മണാ! ദുഷ്ടന്മാരിൽ ചെയ്ത ദുഷ്ട
കൃത്യം തിരിച്ചും എന്റെ ഗതി ഇങ്ങിനെതായി ഇതിനാൽ
ഗതി വരുവാനുള്ള വഴി എന്തെന്ന് ഉപദേശിച്ചുതരണം' എ
ന്നു പറഞ്ഞപ്പോൾ അദ്ദേഹം തെളിയിക്കുകയും തുളസിയിൽ
അതിന്റെ മഹിമ വിചാരിച്ച് അതുതന്നെയാകട്ടെയും അവളോ
ട് 'തിങ്ങാ' ഈ ഗതി വരുവാൻ എന്തു ദുഷ്ടന്മാരെ ദണ്ഡ
യിൽ ചെയ്യുക. തീ എവിടെയിന്നു വരുന്നു. തീ എന്തു സമ്പ്ര
ദായക്കാരെയാണ്' എന്നു ചോദിച്ചു അതിന്നു കാരണി ഇ
ങ്ങിനെ മറുപടി പറഞ്ഞു.

'ഓഹ ബ്രാഹ്മണാ! സൗകര്യമേതെങ്കിൽ മിഷു എന്നു
പേരുമായി ഒരു ബ്രാഹ്മണൻ ഉണ്ട്. അദ്ദേഹത്തെയാണു ഞാൻ
മോശമായി പ്രാപിച്ചത്. എന്റെ പേര് കലഹ എന്നാണ്.
ഞാൻ ഏതൊക്കെ മോശവും പറയുന്നതിന്നു ഏതിനായി പ്രവ
ർത്തിച്ചുവന്നു. സ്നേഹമുണ്ടാകട്ടെ അദ്ദേഹത്തെക്കുറിച്ചു സംസാരിക്കു
മ്പോ പലപ്രകാരം മരിക്കുകയും ഞാൻ ചെയ്തില്ല മരിക്കുവാ
കട്ടെയും ഇഷ്ടിക്കുകയും മരിക്കുകയും ഞാൻ അദ്ദേഹത്തിന്നു ക
ഷണം വിട്ടുവിടുകയും ഉണ്ടായിട്ടില്ല അതുതന്നെ
എന്റെ ഉടമസ്ഥമായി കഴിച്ചതെന്നുവേണ്ടതെ ചെയ്തിന്നു
ള്ള. ഇങ്ങിനെ തുടർക്കു മോശവ് മരിക്കൽ കരന്റെ ഒരു ആപ്ത
ബന്ധവിവേകം താൻ പറഞ്ഞുകൊണ്ടും താൻ അനുസരിക്കുന്ന
തുകൊണ്ട് അവരെ നേർവഴിക്ക് തിരിയുവാൻ ഒരു ഉപായം

പറഞ്ഞുതന്നതാണ് ആവശ്യപ്പെട്ട സ്റ്റേഡിയം അവർ എങ്ങനെയൊക്കെ വിപരീതമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ടെന്നു വിശദമായി പറയാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടപ്പോൾ അദ്ദേഹം താൻ എന്തു പറയുന്നുവോ അതിന്നൊക്കെ വിപരീതമായേ അവർ പ്രവർത്തിക്കുന്നു എന്ന് വിസ്മയിച്ചു പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ സ്റ്റേഡിയം "അങ്ങനെയൊക്കെകിൽ അങ്ങയ്ക്ക് എന്തെല്ലാമുണ്ടാവാമെന്ന് അതെല്ലാം വേണ്ടെന്നു പറയുക എന്നാൽ തഥാർത്ഥത്തിൽ വേണ്ടതെല്ലാം ചെയ്യുമെന്നാണു തോന്നുന്നത്" എന്നു ഒരു ശക്തി പറഞ്ഞുകൊടുത്തു. അങ്ങനെയൊക്കെ പരിഹരിക്കുന്നതു പറഞ്ഞു കൊണ്ടു ഹാജരിൽ വന്നു എന്നു ടി. കെ.എം. ഇന്ന് ഉറപ്പിനപ്പുറമെ ആരെയും അണിക്കുന്നു. എന്റെ സ്റ്റേഡിയം വളരെ അപകടകരമാണ്" എന്നു പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ അന്ന് "തിരുവല്ലയിൽ സ്റ്റേഡിയം എന്താണു്. അദ്ദേഹത്തെ അന്ന് ഇന്ന് ഉത്താൻ അണിക്കും" എന്നു പറഞ്ഞു സ്റ്റേഡിയത്തെ വലക്കി സൂക്ഷിച്ചു കൊണ്ടു കൊടുത്തു. അതു മുതൽ കൊണ്ടു തന്റെ ആഗ്രഹം വിപരീതമായി പറഞ്ഞു എല്ലാ ആഗ്രഹങ്ങളേയും സാധിച്ചു കൊണ്ടു വന്നു. അങ്ങനെയൊക്കെ കഴിയുന്നതിനിടയിൽ ഒരു ദിവസം കൊണ്ടു അപ്പോൾ പ്രാപ്തമായിരുന്നു. അന്നു കൊണ്ടു "കെ.എം. ഇന്ന് അപ്പോൾ പ്രാപ്തമായിരുന്നു. പ്രാപ്തമാൻ ഉത്താൻ വിചാരിക്കുന്നില്ല" എന്നു എന്തൊരു പറഞ്ഞു. ഉത്താൻ അന്ന് പ്രാപ്തമായി വിശദമായിട്ടു പ്രാപ്തമാൻ അണിക്കുകൊണ്ടു വന്നു കൊണ്ടു "നല്ലകാലം തിരുവല്ലയിൽ ഇങ്ങനെയൊക്കെ എന്താണു്. അപ്പോൾ പുത്രനായി പിറന്നിട്ടു പ്രാപ്തം ഉത്താണെന്നു തോന്നിയപ്പോൾ. തിരുവല്ല" എന്തൊരു താണു വലക്കി എന്ന് അറിഞ്ഞില്ല" എന്നു പറഞ്ഞു. അങ്ങനെയൊക്കെ 'തിരുവല്ലയിൽ വളർച്ചകൾക്കൊക്കെ വിശദമായിട്ടു വലക്കിയെന്നു ഉത്താണെന്നു. പ്രാപ്തമാണെന്നു അധികം അണിക്കുന്നു. എന്തൊക്കെ കൊണ്ടു കൊണ്ടു' എന്നു വലക്കി പറഞ്ഞു. അതൊക്കെ തോന്നു

നാമെ 18 ബ്രഹ്മണരെ ക്ഷണിക്കുകയും കല്പിച്ച ശുദ്ധമായി
 ഉൾക്കൊണ്ടു പഠിപ്പിച്ചു. ശ്രാദ്ധപരമമായതുകൊണ്ടു നാമെ
 കയും മെയ്യു ബാല്യം ബാല്യം 'കലഹം! ഇന്നു നമുക്കു
 ശ്രാദ്ധം' എന്നു സുഖമായി ഉപേക്ഷിക്കുക. യാതി
 ഉള്ളതുകൊണ്ടു പഠിക്കുകയും ഉടുത്തു മരി' എന്നു പറ
 ന്നതും, അയാളുടെ 'നമുക്കു കല്പിച്ചു. അപ്പോൾ ശ്രാദ്ധമാ
 യിട്ടു ആദ്യം ഉപേക്ഷിച്ചു ബ്രഹ്മണക്കു ഉപ്പിച്ചു കൊടു
 ക്കുകയും അന്നിട്ടു വിചാരം തന്നെ' എന്നു പറഞ്ഞ് ശ്രാ
 ധം വിചാരിക്കുകയും കല്പിച്ചു. ശ്രാദ്ധത്തിന്റെ എണ്ണയായ
 പാണ്ഡിത്യം, തത്ത്വം മുതലായവ കല്പിക്കാൻ അയാൾ
 ബാൻ ഇന്നു ക്ഷണം കല്പിക്കാതെ പട്ടിണികിടക്കുകയാണു്
 വിചാരിക്കുന്നതെന്നു പറഞ്ഞു. അന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ബു
 ദ്ധിയെ നോക്കി 'ശ്രാദ്ധം ഉടുട്ടു പട്ടിണികിടന്നാൽ ആവ
 ളിക്കുന്നതും എന്താണു് വിചാരിച്ചതുകൊണ്ടു് നിങ്ങൾ തീർച്ച
 യായും ഉള്ളതും' എന്നു പറഞ്ഞ് അതായതും സകലപദങ്ങളെ
 അദ്ദേഹം കല്പിച്ചു സുഖമായി കോരണം വിളമ്പിക്കൊടുത്തു. പി
 ഒന്നു അയാൾ എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ സാധാരണയായി പറയാ
 മല്ല പരിവിതരണം ശ്രാദ്ധപിണ്ഡങ്ങളെ ശുദ്ധമായ തീ
 ണ്മത്താൽ കൊണ്ടുപോയി ഉടുത്തു എന്നോടു പറകയും
 ബാൻ എന്റെ ചരിയു മറക്കരുതു. ആ പാണ്ഡിത്യം കൈമാ
 ക്കുകയും കൊണ്ടുപോയി ഉടുത്തു ചെയ്യും. ഈ വിവരം അ
 റത്തെപ്പോൾ അയാൾ ഉടുത്തു വ്യാസന കയും 'കലഹം' എ
 ന്നു മന്ത്രിച്ചു എന്നോടു അദ്ദേഹം ആ പാണ്ഡിത്യം എന്തിനെക്കൊ
 ളായിത്തന്നെ എടുക്കുക എന്നു പറകയും ചെയ്തു. ഉടനെ
 ബാൻ പാണ്ഡിത്യം കല്പിച്ചതാണെന്നു എടുത്തുകൊണ്ടുവന്നു.
 അതു കണ്ടപ്പോൾ ഉടൻ ഉടുത്തു ശുദ്ധമായ ജലത്തിൽ ഏങ്ങാ
 നും ഉടുത്തു. എന്നു പറയുകയും ബാൻ അയാളെല്ലാം പരി
 ശുദ്ധമായ തീർത്ഥത്തിൽ തന്നെ ഉടുത്തു ചെയ്തു. ഉടനെ
 അയാൾ പറയുന്നതായാലും അൻ പാണ്ഡിത്യം കല്പിച്ചു
 എന്നു കണ്ടു് അദ്ദേഹത്തിന്നു എന്തിനെക്കൊണ്ടു്

കോണുകളും മേൽ ഒരു വിധാനം ചെയ്താണ് ശ്രമിക്കുകയും ചെയ്യും. അത് അറിഞ്ഞിട്ടു അത് വിചാരിച്ചു മരിക്കുകയും ചെയ്യും. മരണസമയത്തു അദ്ദേഹങ്ങൾ എന്നെ പിടിച്ചു തടയുകയും ചെയ്തു. അതിന്റെ മുമ്പിൽ കൊണ്ടുപോയി അത് ചിത്രം വരയ്ക്കാനും എന്റെ പുണ്യപാപങ്ങളെ വിവരിക്കുവാൻ കല്പിച്ചു. ചിത്രമെഴുതാൻ അദ്ദേഹങ്ങൾ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നുണ്ട് അറിയിച്ചത്. "സാമിൻ, ഇവർ പുണ്യമനുഷ്യർ ചെയ്തിട്ടുള്ള പരിവേഷം കൊണ്ടാണ് ഉണ്ടാകുന്ന മുമ്പ് അങ്ങനെയൊരു കഴിയില്ലെന്നു. ആ പാവത്തിൽ തന്റെ മേൽത്താൽ തന്നെ തിന്നുന്ന വസ്തു എന്ന പ്രാണിയായിട്ടു ഇവർ ഭരിക്കുന്നു. ഇവർ കൊണ്ടിന്റെ വാക്കു കേൾക്കാതെ കലഹം ചെയ്യുന്നതും ആ പരിവേഷം അറിയിച്ചു കൊണ്ടുണ്ട്. "പ്രകൃതി കാര്യമായി ചെയ്യുന്ന പാപങ്ങളെക്കുറിച്ച് തന്നെ ഒരു ജനം കഴിയില്ലെന്നതും കൊണ്ടു പേറാൻ തന്നെ തിന്നുന്ന പൂച്ചയായിട്ടു പിറക്കുന്നു. അതും വേറെ കണ്ടാൽ ഞങ്ങളുടെ ആരോ ചിട്ടപ്പോൾ ആത്മവിശ്വാസം ചെയ്യുകയാണ് കറുത്തുപോയ പ്രകൃതിയായി തരക്കുകയും വേണം. എന്നെ തന്നെ കിടന്നു കയറിക്കൊണ്ട് ഇവർ പാവയെക്കുറിച്ച് തള്ളിയിടുന്നു. അവിടെയും അതേകൊണ്ട് പ്രേതമായിത്തന്നെ ഇരിക്കണം. പിന്നെയും മൂന്നു ജനങ്ങൾ പാവം ചെയ്യുന്നതും ഇവർ കഴിച്ചു കൂട്ടണം." ചിത്രമെഴുതാൻ ഇഷ്ടപ്പെട്ട പാവത്തെ കേട്ടു തന്റെ പ്രകാരമുള്ള എല്ലാം കല്പിക്കുകയും തരക്കുകയും ചെയ്തു. പിന്നെ എന്നെ പാവയെക്കുറിച്ച് കൊണ്ടുപോയി തള്ളുകയും ചെയ്തു. ആ വസ്തുവിൽ എന്റെ ദണ്ഡ് നിമിത്തം പരിവേഷം കൊണ്ടു കൊണ്ടു വരുന്ന ദണ്ഡ് അതേവിധം വിശപ്പും കൊണ്ടു അതേകൊണ്ടു കഴിച്ചുകൂട്ടി തന്നെ ശേഷം അത് അറിയാൻ വന്നു കിട്ടിയത്. "പ്രകൃതി കാര്യമായി ചെയ്യുന്ന പാപങ്ങളെക്കുറിച്ച് തന്നെ ഒരു ജനം കഴിയില്ലെന്നതും കൊണ്ടു പേറാൻ തന്നെ തിന്നുന്ന പൂച്ചയായിട്ടു പിറക്കുന്നു. അതും വേറെ കണ്ടാൽ ഞങ്ങളുടെ ആരോ ചിട്ടപ്പോൾ ആത്മവിശ്വാസം ചെയ്യുകയാണ് കറുത്തുപോയ പ്രകൃതിയായി തരക്കുകയും വേണം. എന്നെ തന്നെ കിടന്നു കയറിക്കൊണ്ട് ഇവർ പാവയെക്കുറിച്ച് തള്ളിയിടുന്നു. അവിടെയും അതേകൊണ്ട് പ്രേതമായിത്തന്നെ ഇരിക്കണം. പിന്നെയും മൂന്നു ജനങ്ങൾ പാവം ചെയ്യുന്നതും ഇവർ കഴിച്ചു കൂട്ടണം." ചിത്രമെഴുതാൻ ഇഷ്ടപ്പെട്ട പാവത്തെ കേട്ടു തന്റെ പ്രകാരമുള്ള എല്ലാം കല്പിക്കുകയും തരക്കുകയും ചെയ്തു. പിന്നെ എന്നെ പാവയെക്കുറിച്ച് കൊണ്ടുപോയി തള്ളുകയും ചെയ്തു. ആ വസ്തുവിൽ എന്റെ ദണ്ഡ് നിമിത്തം പരിവേഷം കൊണ്ടു കൊണ്ടു വരുന്ന ദണ്ഡ് അതേവിധം വിശപ്പും കൊണ്ടു അതേകൊണ്ടു കഴിച്ചുകൂട്ടി തന്നെ ശേഷം അത് അറിയാൻ വന്നു കിട്ടിയത്.

എന്ന വാക്കുകൾ കൂടാതെ "പ്രകൃതി കാര്യമായി ചെയ്യുന്ന പാപങ്ങളെക്കുറിച്ച് തന്നെ ഒരു ജനം കഴിയില്ലെന്നതും കൊണ്ടു പേറാൻ തന്നെ തിന്നുന്ന പൂച്ചയായിട്ടു പിറക്കുന്നു. അതും വേറെ കണ്ടാൽ ഞങ്ങളുടെ ആരോ ചിട്ടപ്പോൾ ആത്മവിശ്വാസം ചെയ്യുകയാണ് കറുത്തുപോയ പ്രകൃതിയായി തരക്കുകയും വേണം. എന്നെ തന്നെ കിടന്നു കയറിക്കൊണ്ട് ഇവർ പാവയെക്കുറിച്ച് തള്ളിയിടുന്നു. അവിടെയും അതേകൊണ്ട് പ്രേതമായിത്തന്നെ ഇരിക്കണം. പിന്നെയും മൂന്നു ജനങ്ങൾ പാവം ചെയ്യുന്നതും ഇവർ കഴിച്ചു കൂട്ടണം." ചിത്രമെഴുതാൻ ഇഷ്ടപ്പെട്ട പാവത്തെ കേട്ടു തന്റെ പ്രകാരമുള്ള എല്ലാം കല്പിക്കുകയും തരക്കുകയും ചെയ്തു. പിന്നെ എന്നെ പാവയെക്കുറിച്ച് കൊണ്ടുപോയി തള്ളുകയും ചെയ്തു. ആ വസ്തുവിൽ എന്റെ ദണ്ഡ് നിമിത്തം പരിവേഷം കൊണ്ടു കൊണ്ടു വരുന്ന ദണ്ഡ് അതേവിധം വിശപ്പും കൊണ്ടു അതേകൊണ്ടു കഴിച്ചുകൂട്ടി തന്നെ ശേഷം അത് അറിയാൻ വന്നു കിട്ടിയത്.

കുറുകെയാണെന്നു സൂചനയിൽ പകുതി നിങ്ങളുടെ കൈ-
യെക്കൊണ്ടു തീർത്തതെന്ന് പ്രാപിച്ചാൽ കാക്കുകയു-
ണ്ടെന്നു സമയമിട്ടു മറ്റൊരു പുണ്യകർമ്മം ഇല്ല. തന്നെ,
താനും, നിങ്ങളുടെയും മുമ്പായവയെപ്പോലെ അധികം പ്രേമപൂർവ്വം
നിങ്ങളെ കാണുകയുണ്ടാകും.

ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു ധർമ്മൻ ഒരു മാർഗ്ഗത്തിലൂടെ ചെ-
ലിൽക്കൂടി ചെന്നു വന്നുവെന്ന് അറിയാൻ പറ്റിയില്ല. അദ്ദേഹം
വെളിപ്പെടുത്തിയതുകൊണ്ടു സ്നേഹം ചേർത്തിട്ടു അദ്ദേഹം
അവിടെ പ്രേമപൂർവ്വമായിത്തന്നെ മുമ്പായി അതിർത്തിയോടടുത്തു
ചെന്നു വന്നു. ഇപ്പോൾ അദ്ദേഹം ചെന്നുവന്നു. അദ്ദേഹം
ഇപ്പോൾ അവിടെ എത്തിട്ടു അവിടെ ധർമ്മന്റെ കാ-
ക്കൽ വന്നു തെളിയിച്ചു "ഏതെങ്കിലും" കൃപയായി
യേ! നിങ്ങളുടെയും കാക്കുകയെന്ന് അറിയാൻ തക്കതാ-
വെന്നതിൽനിന്നു മോചനം ലഭിച്ചു. വാപസമുദയത്തിൽ മുമ്പി-
കകൊണ്ടുതന്നെ പ്രേമപൂർവ്വമായിത്തന്നെ നിങ്ങളുടെ അവി-
ധമമായി ചെന്നു" എന്നു പറഞ്ഞുപോയിട്ടു. അദ്ദേഹം
അവിടെ വിജയപാതയ്ക്കായി കൊണ്ടുവന്നുവെന്ന് അറിയാൻ
അദ്ദേഹം കാക്കുകയായി. അതിൽ കയറിവന്നിരുന്ന പുണ്യ-
ശിഖർ, സുരേഷൻ മുമ്പായ വിജയപാതയെ അല്ലെങ്കിൽ
മോളംകൂടി മേൽപാഞ്ഞു കയറിയുടെ സമീപത്തു വന്ന് അവി-
ടെ വിജയത്തിൽ കയറി. അതു കണ്ട് അദ്ദേഹം മുമ്പായി
കൂടി ധർമ്മന്റെ തെളിയിച്ചപ്പോൾ വിജയപാതയ്ക്കായി അദ്ദേ-
ഹത്തെ "ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു. "ഏതെങ്കിലും കാക്കുകയെ!
അദ്ദേഹം ചെന്നു തെളിയിച്ചു. അദ്ദേഹം വിജയത്തെ വഴി-
പോലെ പൂർത്തിയാക്കിയെന്നു സാധ്യമാകുമ്പോൾ അദ്ദേഹം
അദ്ദേഹം ധർമ്മന്റെ കാക്കുകയെന്ന് മുമ്പായിത്തന്നെ അദ്ദേഹം
തെളിയിച്ചു അദ്ദേഹം വിജയത്തെ സന്തോഷിപ്പിച്ചു
വെന്ന്. അദ്ദേഹം മറ്റൊരു മുമ്പായി അദ്ദേഹം ചെന്നു വന്നു
കാക്കുകയെപ്പോലെ പകുതിയോളം ചെന്നു സാധ്യമാകുമ്പോൾ
കൊടുത്തുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം ചെന്നു മറ്റ് എന്തിനെയും

ഈ ചെമ്പുപ്പട്ടൻ ഇവൾ പല അമ്മളിലും ചെമ്പുപ്പട്ടൻ പാപങ്ങളെല്ലാം തിന്റെ പുണ്യദേവതയ്ക്കൽ ഒഴിഞ്ഞുപോയി. എന്നതാകട്ടെ തിന്റെ ഹരിയാസനാഗ്രഹം ഭക്തന്റെ സർവ്വകാര്യങ്ങളുടെ ഫലമായി ഈ വിമാനം ഇവിടെ വന്നു തുളസി തീർത്ഥാടനംകൊണ്ട് എന്തിനുള്ള അമ്മളിലെ പാപങ്ങളിൽ നിന്നു കൂടി വിരക്തനായ ഇവളെ കൊണ്ടുപോകുവാൻ തെയ്യം നാകയും ചെമ്പുപ്പട്ടൻ. ഇതിൽ കാത്തിരിക്കുവാൻ ഭീഷണി ചെമ്പു പുണ്യത്തായ ഈ ഇവൾക്കു ഭക്തന്റെയായ ഈ കൃപ സിദ്ധിച്ചത് തിന്റെ തുളസീപൂജയാകുന്ന സൂര്യനാകാർണ്യം ഇവൾക്കു വിഷ്ണുസന്നിധിയിലുള്ള ചെല്ലവാനുള്ള മാഗ്യവും സിദ്ധിച്ചിരിക്കുന്നു. ഓ ഏതൊരു സാധുവായാ! സകല ഭാഗ്യസമ്പന്നനായ ഇവളെ അങ്ങൻ വൈകുണ്ഠത്തിലുള്ള കൊണ്ടുപോകുന്നു അമ്മളും ഈ അമ്മളിന്റെ അപസ്മരത്തിൽ വിഷ്ണുസായുജ്യം സിദ്ധിച്ച മാതൃഭാഗ്യമേ വൈകുണ്ഠത്തിലുള്ള വരും. നിങ്ങളെപ്പോലെ ഭക്തിയോടുകൂടി വിഷ്ണുവിനെ ഭജിച്ചവരായ സകലരും ധന്യന്മാരും പുണ്യശാലികളും ആതിരുന്ന അനുസാരികളെ പ്രാപിക്കും എന്ന ആശയം ധർമ്മമായ ഭക്തന്റെ നല്ല ധർമ്മം കൊടുത്തുവന്നുവന്നു വിഷ്ണു ഉത്തരപാദഭാഗവിന്റെ പുത്രൻ അമ്മളെ വയസ്സിൽ പ്രവേശിക്കുന്ന വിഷ്ണുഗോപൻ കല്പിച്ച കൊടുത്തില്ല. ഉത്തരപാദഭാഗവിനെ തിരുവിതാംകൂറൽ ഇടവിടാതെ ഭക്തിപൂർവ്വം പൂജിച്ചുവന്നുകൊണ്ടു നിങ്ങളുടെ ഭക്തി ഭക്തി ഭക്തിയോടുകൂടി വിഷ്ണുലോകം പ്രാപിച്ച് എണ്ണാനിരും സംവത്സരം വിഷ്ണുവിനെ സാക്ഷാത്തായി സേവിച്ചു തവേസാന്തത്തിൽ സൂര്യരശ്മിയിൽ ദശമമഹാഭാഗവായി പ്രാപിക്കുകയും ഭക്തി ഭക്തിയോടെ പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്ത പിന്നെ അമ്മളുടെ പകുതി പുണ്യകൊണ്ടു സർഗ്ഗത്തിനെ പ്രാപിച്ച് ഈ കലാഭക്തരോടൊന്നിന്റെ പുത്രിയായി ഭവിച്ച് അമ്മളുടെ ഭൂമിയിൽ മാതൃതായി ഭവിക്കും. ഈ അമ്മളിലും ഭാഗവിഷ്ണു അമ്മളെ പ്രത്യക്ഷപ്പെടും കലിയും ദേവകിയുടെയുമായി മാതൃഭാഗം

കിട്ടി അങ്ങനെയൊരു പുത്രനായിട്ട് അവതരിച്ച് വരുന്നതിനുള്ള
 തയ്യാറെടുപ്പുകൾ സംഘടിച്ച് മാത്രം പരിപാടിക്കൊണ്ടു ചെന്നു.
 അങ്ങനെയൊരു വിശ്വവൃത്തങ്ങളാൽ തന്നെയല്ലാത്തതി
 നോക്കുമ്പോൾ തന്നെ, മാനം, തീർത്ഥാടകന്മാരും മുതലായവ
 എത്രയും അടുത്താണ്. ആകയാൽ ഹൃദയത്തോടു എതി
 രുള്ള കാലത്തും തിരുവിതാംകൂറിലുള്ളവരുടെയും അനുഷ്ഠിച്ചുകൊണ്ടു,
 മറ്റൊരുവിധത്തിൽ എങ്ങനെയെന്നതുകൊണ്ടും, സ്വർഗ്ഗലോ
 കസമുദായത്തോടു കൂടി വസിക്കുന്നവർ കാൽക്കുമ്പോൾ മാത്രമേ
 സഭാമന്ദിരം, മറ്റൊരുവിധമെന്നിവയ്ക്കും എന്തിനായിട്ട് കൊല്ലം
 കൊണ്ടു മുറയ്ക്കുന്ന പ്രാർത്ഥനയെ ചെയ്യുന്നു. എങ്കിലും പ്രകൃ
 ത്താൽപ്പരമായും ഇളയിടത്തു പൂക്കളെയും ഇളയിടത്തുവെച്ചു
 സംരക്ഷിക്കുകയും വേണം. പ്രാർത്ഥന, പട്ടികൾ, വിശ്വകൈ
 യർ എന്നിവയെ എടുത്തും സേവിക്കുകയും വേണം. ചുരുക്ക
 യ, കരുതിക്കൊണ്ടു മുതലായവ ഉപയോഗിക്കുക. ഇതിനെ ഉ
 തന്നാൽ തിരുവിതാംകൂറിലുള്ളവർ വിശ്വസാധാരണ പ്രാ
 പിതം. ഹേ! പ്രാർത്ഥനയ്ക്കായി! വിശ്വകൈയായ അങ്ങന
 ൾ സൂത്രതാൽ കൊടുക്കുന്നതിനും ഇവയെ അങ്ങനെയ്ക്കൊ
 കൊണ്ടുപോകുന്നു. അങ്ങനെയൊരു ധർമ്മത്താണ് എന്നു പ
 റത്തു വിശ്വസാധാരണ കലയായ വിശ്വതത്തിൽ കരുതി
 വൈകുന്നേരംകൊണ്ടു കൊണ്ടുപോയി.

ഹേ ശ്രീമദ്യോഗാദിപതി! വിശ്വപാപനാശകര ഉപ
 ശൈലപ്രകാരം ധർമ്മത്തെ പിടുന്നതും വിശ്വവൃത്തങ്ങളെ അനു
 ഷ്ഠിക്കുകയും അതുകൊണ്ടു പ്രകാരം തന്നെ അനുപ്രസാദത്തിൽ
 ഞ്ഞു മാത്രമാണോളംകൂടി വൈകുന്നേരംകൊണ്ടു തി
 രുവിതാംകൂറിലുള്ളവർകൾക്കും ഇവയെ സേവിക്കുക
 യും തന്നെത്തന്നെ ശ്രീമദ്യോഗാദിപതി ഇവയെ സേവിക്കുക
 സൂത്രപ്രകാരത്തിൽ തിരുക്കുകയും ചെയ്യും. ആ ധർമ്മത്തെ ത
 ന്നതാണ് അങ്ങനെയ്ക്കൊന്നു മാത്രമായിട്ട് മുതലായ
 ഉൾ മഹാവിശ്വ പ്രാർത്ഥനയും ഇളയവളിൽ ആദിശൈലൻ
 പരമേശ്വരനും, മറ്റൊരുവിധം മറ്റൊരുവിധം ശാഖപ്രകാരം മറ്റൊ

[illegible]

പ്രിയൻ പ്രഭാതത്തിൽ ഉണന്ന കോട്ടയിൽ ചെന്ന് പ
 കിവാതി സ്നാനം ചെയ്താൻ ഗംഗാനദിയിലേക്ക് ചെല്ലും. ന
 ദീനീമത്തു പല്ലക്കിൽനിന്നു ഊണി മന്ത്രിമാരോടുകൂടി നദി
 കടന്നു കിട്ടിയപ്പോൾ ചെന്ന നദിയെ വണങ്ങി ശാസ്ത്രാക്കര
 യ ദിഗണ്ണിൽ സ്നാനത്തെ തീർത്തശേഷം പന്നെ അമരകം
 പ്രാമണ്യമോടുകൂടി സന്ധ്യാവന്ദനമാകുകയും തിര്യകമുഖം
 ചെയ്ത് ആ പ്രാമണ്യം ഗോമന്ദം, ഭൂമന്ദം മുഖപാതവയും
 വിധിപ്രകാരം ചെയ്തു അവരേയും സരസ്വതീയും പൂജയും
 പിന്നെ ദിവ്യാലങ്കാരങ്ങൾ അണിയിച്ചു കതിരകളെ പൂട്ടി
 യാത്രയിൽ കയറി സരസ്വതീയെക്കൊണ്ട് പരിശുദ്ധനായ സ്വാ
 മിയെ ദേവർ കൈമാറി കല്പിച്ച ഭഗവതിയെ സേവിക്കുകയും
 കിഷ്കിന്ദ്രത്തിലേക്കു പോകുകയും ചെയ്തു.

ഉദാ ചേരുകകാൻ ഭൂമിയിൽ തന്നെ വഴി കാട്ടുപ്പട്ടം കാണാ
 തിയിടവെല്ല ചേല്ലും ആ സമയത്തു സ്രീകർ വെട്ടുണ്ടുള
 ലിടയും ചേരും. ഇങ്ങിനെ സൂര്യകാശിപ്രകാശത്തോടു
 യ തന്റെ അനന്തതയിലേക്കു ശ്രീരാമൻ ചേർന്നുവന്നുപോയും സീ
 താദേവി കാൽ കഴുകുവാനും ആരാധിക്കാനും ഉള്ള അവയുകൊ
 ണ്ടു തെയ്യനായി നില്ക്കും അവയെ സ്വീകരിച്ചു ഭാരൻ കര
 കരിയടി ഇട്ടുകൊണ്ട് അഗ്നിഹോത്രശാഖയിലവെട്ടു ചേർക്കും.
 അവിടെ ഭിദ്യമായ ആസനത്തിൽ ചേർന്നിരിക്കട്ടെ ഇന്നേ
 ശാസ്ത്രാക്കപ്രകാരം അഗ്നിഹോത്രം അനുഷ്ഠിക്കും. പിന്നീട്
 ചോരക്കുളിപ്പിച്ചവരോടും ഇരപ്പോരായാത ചേരുന്നതെന്നു കാ
 അറിപ്പാത്താ ഏതാ ഭോജനാദി സമ്പന്നമായ ശ്രീരാമൻ
 സ്തംഭികളിഹത്തിൽ പാർത്തിയതെ ആവാഹിച്ചു കർമ്മകാണ്ഡ
 അനുഷ്ഠാന വിധിപ്രകാരം വിശ്വപരമം, തുളസീമുഖം, പുഷ്പം, ഭൂ
 ചാതപരമമായാണ് അർച്ചനയും സിന്ധവേദിയാൽ കൊണ്ടുവര
 പ്പെട്ട പകുപാനംകൊണ്ടു തിരയെടുത്തു ചേരും, ബ്രാഹ്മണനോ ഭാ
 യംകൊണ്ടു പൂജിച്ച് അവയെ ആശീർവാദം വാക്കിത്തന്നശ
 ണം തുളസ പൂജ, തുളസപൂജ, പശുപൂജ, അശ്വപൂജ മുഖയാതവ
 യ ചേരും. തന്മേന്തരം സൂര്യതരസ്സാരം, ബ്രാഹ്മണനോ ഏ
 ന്നിവ ചേരും, സിന്ധവോടുളി തുളസീവര പുരാണഗ്രന്ഥങ്ങൾ
 ചേരും. പിന്നെ പെട്ടെന്ന്കിന്തരം പൂജിച്ചു കർമ്മ വേ
 സ്വരോദ്യോഗം ബ്രാഹ്മണരോടുളി ത ഉദികരം, വിളമ്പലം, ഭാ
 വനം, മരുഭൂമിപലം, വാഴപ്പഴം, ചക്കപ്പഴം മുഖയാത ചേരും
 ഭൂതം, തുളസീവര തെയ്യയിൽ പാകംചെയ്തു കണ്ണാണിളയും തഥാ
 സുഖം കോർച്ച കാമ്പും ചർച്ചണം ചെയ്തു കണ്ണാണിയിൽ ഭൂത
 യോക്കി, സിന്ധവേതരം ചേരും സത്തുമ്പുതായി മന്ത്രിപ്രധാനിക
 ലേ ങ്കം വാഴ്ചലാത്തോളംകൂട്ടി തേരിൽ കലർന്നു അമ്മുത
 രം ഗുഹത്തിൽ ചൊന്ന പ്രദക്ഷിണം ചെയ്തു തരസ്സുരിച്ചു, പി
 ന്നേ സാധാരണസ്വരമായ ശബ്ദമൊഴിച്ചാവിത ചൊന്ന
 വരിച്ച് അർച്ചനത്തിന്റെ കല്പനപ്രകാരം ആസനത്തിൽ ഇ
 ന്നേ കാർയ്യാകാര്യങ്ങളെ ആചരിക്കുകയും അങ്ങിനെ കർമ്മം

[illegible]

புதிய பருந்தி சம்பந்தம் கவிதைகளிலும் உ
 ள்விதம் போலக் குறையின் அகநாற்புதுகளிலு
 ம் வந்திருக்கலால் பாண்ட வாகுகளிலும் எழுந்த
 புது குறையின் சான்று இம் சம்பந்தத்தினை உணர
 தியவரின் அந்தரங்க சபகங்களை உருவாக்கி

ഈ ഉപേക്ഷി വന്നപ്പോഴൊട്ടു “ശ്രീമാന്! തീ ഉറക്കേ
 തോ തീർന്നാൽ അവനരിച്ചു മറുവിയ്ക്കുവല്ലേ? മറുവിയ്ക്ക
 ത്തിൽ അറിവില്ലാത്തതൊക്കെ തന്നെ എന്റെ പുത്രനെന്നു ഗ്ര
 ഹിച്ചിരിക്കുന്നു. മാതൃപുത്രനായിരിക്കുകയുള്ള സന്ധ്യ അപരി
 യാതമാകയാൽ ആ സന്ധ്യയിൽനിന്നു മോചനം വരുവാന്താ
 ത്തി നിന്റെ ഭാരതാൽ മോചിതയാതെ അൻ നിന്റെ കയ്യിൽ
 നിന്നു അന്താപഭയം കിട്ടേണമെന്നു മോഹിക്കുന്നു” എ
 ന്നു പറഞ്ഞു. അതിന്നു ശ്രീമാൻ “പിതാവേ! അവിടുന്ന്
 മോദിച്ചുതുടപോം അൻ പറയും എന്റെ മകാവാന
 കൈസംഗ്രഹം അതു കേൾക്കട്ടെ” എന്നു പറഞ്ഞപ്പോൾ മക
 സന്ധ്യയേ നേർക്കുനോട്ടമായി നൂക്കിയെ പറയുവാൻ തുടങ്ങി
 “മുള്ള കിപ്പിയിൽ അരുമ്പുതിയും, മരുവിൽ സല്ലഭ്യ
 നും ശൈലികയിൽ അരുമ്പുതിയും ഭോജനത്തുടപോം ചോക
 ത്തിൽ സത്യവൃദ്ധമായ തിമിരം കേടുന്നതാകയാൽ ആ
 വൃദ്ധി കേവലം മിശ്രമാകുന്നു. ഇപ്രകാരമെന്നു മോചന
 ത്തും മോചകത്തിൽ അന്തരം തിമിരം ആരുമുണ്ടാകയാ
 ല്ലവല്ലാതെ അറിയിക്കുന്നു”. അതായ കളാകട്ടെ മോദികൾ
 മിശ്രകളായിത്തീരുന്നതിന്നു് അന്തരമെന്നു പറഞ്ഞു
 വസ്തുവായ ആരും സത്യവൃദ്ധമെന്നു കാണുവാൻ ശ്രമിക്ക
 ന്നു. ആത്മാവു പരിശുദ്ധവും സമീകാരസമ്പന്നവും ആ
 കുന്നു. ഖോകേശപരമായ ബ്രഹ്മം. മൃഗങ്ങളു എല്ലാ ജീവി
 കളും ആ ആത്മാവിന്റെ അംശങ്ങളാണു് ഖോകത്തിൽ സൃ
 ത്തിപിരിവുണ്ടാക്കുകയെന്നു മാനുഷമെന്ന ആത്മാവു
 വേർപരിയപ്പെടുക. പല ബ്രഹ്മങ്ങളു എടുത്തുണ്ടാകിയ
 ആ മാനുഷം ഇലാപ മേ നിർമ്മലവും നിത്യതയുള്ളതും
 സത്തയായതായ ആത്മാവിൽ സംബന്ധിക്കുന്നല്ല മാതൃപു
 ത്രാകളുള്ളതായതായവകയെ വിലാകംകൊണ്ടുകുറി ആ
 വൃദ്ധിയെ ചിതയായതായ പരബ്രഹ്മത്തിൽ ചേർക്കൽ താൻ
 കണന്നപ്പോൾ ശ്രീമാൻ തിമിരസമ്പന്നനാണെന്നു കാ
 ണുന്നതു ആരോ മോൻ സംസാദേവതകളിൽനിന്നു വിഭക്ത
 യാവും. അതിന്നു സത്യം, മേ, മേദമേ, ശാന്തി, ഇന്ദ്രിയനി

ഗ്രാമികൾ, അധീനരും, ഭരണി, വേദമോഴ്സാണെന്നും മുതലായ സമസ്ത ജനങ്ങളെ നിരന്തരം അനുഷ്ഠിക്കേണ്ടതാണ്. ഇവയ്ക്കു വിപരീതമായുള്ള കൂട്ടം, ചുട്ട്, കറുപ്പും, മാണുക്കും, വംശം, ശ്രീരം, രോമം, മായം, കോപം, ദുഃഖം, ഹീനകാര്യങ്ങളിൽ പ്രവേശം, വേദമോഴ്സാണെന്നും സഞ്ചാരങ്ങളും സമ്പ്രദാനിമാനങ്ങളും തിരികൾ, പരദൈവങ്ങൾ, ഏതെങ്കിലും മുതലായ ദുഷ്ടങ്ങളെ ഉൾക്കൊള്ളുന്നവർ സ്വീകരിക്കരുതെന്ന് അഞ്ചാം മുഖ്യവൃത്തത്തിൽ തപസ്സുചെയ്ത അറൻ അങ്ങയുടെ പുത്രനായി ജനിക്കണമെന്ന പ്രാർത്ഥനയനുസരിച്ചു അറൻ ജനിക്കുകയുണ്ടായി. എന്നാൽ ഉപദേശിക്കപ്പെട്ട ഈ അഞ്ചാം വൃത്തത്തിലായാണെന്നാൽ അതു പൂർണ്ണ ആകാശം പ്രസാദിക്കുന്നത്."

ഉപകാരം അതോപദേശം ചെയ്തു ശ്രീരാമദേവന്റെ വചനാമൃതത്തെ ശ്രോത്രങ്ങളിലുടനീളം പാരംചെയ്തു ദശകഥൻ മാതാവസ്ഥയിൽനിന്നു സത്വപരിപൂർണ്ണയായി സർവ്വംഗം പൂർണ്ണമായും ഉദമകേന്ദ്രമായാകട്ടെ ശ്രീരാമനെ വന്ദിച്ചു. അപ്പോൾ അദ്ദേഹം "പിതാവേ! ഞാൻ അമ്മയുടെ പുത്രനായ ഇതുകൊണ്ട് ഇങ്ങിനെ എല്ലാം ചെയ്യുന്നത് ശ്രീരാമൻ ഇപ്പോൾ ഞാൻ മാതാകൾക്കു മനുഷ്യവേഷം പൂണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ അത് ഉദ്ദേശ്യമല്ല ഉപഹാസത്തിന്നു കാരണമായി ഭവിക്കും. ആകയാൽ കേന്ദ്രമായാകട്ടെ എന്റെ സ്വരൂപത്തെ എപ്പോഴും പ്രാപിച്ചാൽ മതി അമ്മയുടെ ജീവൻ, മനുഷ്യമെന്നായ പൂർണ്ണതയും എന്നിൽ സമർപ്പിക്കുക" എന്നു പറഞ്ഞ് എഴുന്നേറ്റിറുന്ന് അച്ഛനെയും അമ്മയെയും നമസ്കരിച്ച് അവരുടെ അനുവാദം വാങ്ങി മൊത്തവുമായി ശ്രീരാമൻ തന്റെ ഗുഹത്തിലേയ്ക്കു പോയി. ശ്രീരാമൻ ചിലപ്പോൾ തന്റെ മാതൃഗൃഹങ്ങളിലും ചിലദിവസങ്ങളിൽ സഹോദരഗൃഹങ്ങളിലും ചിലപ്പോൾ പിതാവിന്റെ സന്നിധിയിലും പോയി ഭോജനം കഴിക്കു പതിവാണ്. ചിലദിവസങ്ങളിൽ തന്റെ ഗുഹത്തിലേയ്ക്കു തന്റെ അമ്മമാർ സഹോദരന്മാർ പിതാവ് എന്നിവരെയും നഗരങ്ങളിലുള്ള ശ്രേണിയ ദ്രാവിണരെയും കൂട്ടിക്കൊണ്ടു

വന്ന് അവരോടൊന്നിച്ച് ഭോജനം ചെയ്തും പരിവർത്തിതനും.

ഇങ്ങിനെ ഇരിക്കുന്ന കാലത്തു ശ്രീരാമദർശനത്തിനായി ഭക്തപാവനവാസികളായ മഹാജനങ്ങളെ സമുഹങ്ങൾ കൂടാതെ വീടുകളും അതോടുകൂടിയുള്ള വനങ്ങളിലും അവർ ശ്രീരാമന്റെ അടുത്തടുത്തായി ചെന്നു അദ്ദേഹത്തെ പരവിധത്തിൽ സ്മരിക്കുകയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആധിപത്യം സ്വീകരിച്ചു കൃതാർത്ഥരായും ചെന്നുവന്നു. ചില മഹാജനങ്ങൾ നന്നാണുദിവസം അതോടുകൂടിയുള്ള കാര്യം ചെയ്തിട്ടു പുണ്യകഥാപ്രസംഗംകൊണ്ടു ശ്രീരാമനെ സന്തോഷിപ്പിച്ചു തങ്ങളുടെ ആശ്രമങ്ങളിലുള്ള മേടങ്ങളെപ്പോലും പതിവുതന്നെ ഇംഗിതമായിത്തന്നെ സീതാദേവിയുടെ മേൽ വിനയം കാണിച്ചു കൊണ്ടുവന്നു. അതോടുകൂടി പത്തു സംവത്സരങ്ങളായിട്ടുള്ള ചോലപ്പുഴയുടെ തീരത്തുള്ള 1000 സംവത്സരങ്ങളിലുള്ള കലിയുഗത്തിലെ 1000 സംവത്സരങ്ങളിലുള്ള ശ്രേഷ്ഠമായതും അതു ശ്രീരാമൻ അനുഭവിച്ച സുഖം അനുഭവിക്കാൻ കഴിയാത്തതായിരുന്നു എന്നു പറയാവുന്നതാണ്. കാരണകാലത്തു ഇത്രയുംകൂടാതെ പുണ്യങ്ങൾ, ഫലങ്ങൾ, പഴങ്ങൾ മുതലായവ എല്ലാം എത്രകാലത്തും കിട്ടിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അതായതി, ചോരകളും, പ്രാണിമാർക്കും, മൃഗങ്ങൾക്കും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ജനങ്ങൾ ദിവ്യഭോഗങ്ങളെ അനുഭവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

ഇങ്ങിനെ ഇരിക്കുന്ന കാലത്തു മേകികളുടെ സമൂഹം തന്നെ അധികമായിത്തന്നെ മേകുകളായ ഭരതനെയും ശത്രുഘ്നനെയും ഭക്തമന്ദിരൻ അനുഭവിക്കാത്തതിന്നു കേകയമാക്കിയതിലേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി. മേക പാവുതി ഇങ്ങിനെയാണ് ശ്രീരാമന്റെ ധ്യാനപരിതം. ദേവന്മാരും മനുഷ്യരും ആ

ജാൻ യോഗ്യനെന്നു പറക ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വാക്ക് അസത്യമാക്കുവാൻ പാടില്ലെന്നതുകൊണ്ടു ഞാൻ ഇവിടുത്തെടുത്തു വരണമെന്നുള്ള പോരണിയിരിക്കുന്നു. ഇതാണ് ഒരു കാരണം. മറ്റൊരുത് എന്റെ സ്വയംവരണിൽ ഇവിടുത്തെ വില്ലെടുക്കുവാനായി ചെന്നപ്പോൾ ഇവിടേയ്ക്ക് ആ വില്ലിനെ പുതുപ്പാലോടുകൂടി എടുത്തുവരണമെന്നു ഞാൻ ദേവകിയോടു പ്രാർത്ഥിച്ചതായുള്ള ദേവകിയുടെ അഭിപ്രായം പരിഗണിച്ചു സംഭവങ്ങൾ കൈവീഴ്ത്താത്തതിനായി വരവായും ചെയ്യണമെന്നു ഞാൻ പ്രതിജ്ഞ ചെയ്തു ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ആ പ്രതിജ്ഞ നിറവേറുന്നതിനും ഞാൻ വരണമെന്നുള്ള പരാധനയെ അറിയിച്ചു. എന്നാൽ ഞാൻ കല്പനയെക്കുറിച്ചും മറ്റൊരു കാര്യം കേട്ടിട്ടുള്ളതിൽ സീതയോടു കൂടാതെ മറ്റൊരു വരവായും ചെയ്യുവാൻ കേട്ടിട്ടില്ല. അതുകൊണ്ട് എന്നോടുകൂടി കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരണം വരണമെന്നുള്ള പോകാൻ എന്ന് അറിയിച്ചു. ഈ വാക്കുകൾപ്പോൾ ശ്രീരാമൻ ആനന്ദമെന്നൊരാളുടെ സീതയെ ആലംഗരിക്കുമ്പോൾ അങ്ങനെയെന്നു ചെയ്യണമെന്നു സമ്മതിച്ചു.

പിന്നെ ഒരു ദിവസം ശശമംഗലാഭയാസം ശ്രീരാമനെ യുദ്ധം ചെയ്തായി പട്ടാഭിഷേകം ചെയ്തെന്നു സങ്കല്പിച്ചു. തന്റെ ഗുഹയായ വസിഷ്ഠാഗരിയെ ആക്കി അയ്യപ്പനായി വരണമി "നമ്മുടെ പാപം ഇവിടുന്നു യുദ്ധം പട്ടാഭിഷേകം നടത്തിച്ചതല്ലേ" എന്നു പറഞ്ഞു. വസിഷ്ഠാഗരിയെക്കുറിച്ചു ശശമംഗലം കൊടുക്കുകയും ഗുഹയിലുള്ള കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി കൊടുക്കുകയും സമീപത്തു ചെന്നു ചെന്നു വെച്ച് ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു. "നിങ്ങളെല്ലാവരും കേൾക്കണം. മറ്റൊരാളുടെ വരവിനെക്കുറിച്ച് ശ്രീരാമൻ ചങ്ങലയോടും സീതയോടും കൂടി യാത്ര ഇവിടെയിന്നു ഭഗവാനെത്തുന്നതിനുള്ള പുറപ്പെട്ടു. പിന്നെ കടകാലം വരവായും ചെയ്യണമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു. നിങ്ങൾ ഇതൊന്നും അറിയാത്ത ഭാവത്തിൽ അഭിമാനപരമായതുകൊണ്ടു കഷ്ടതകളിൽ വ്യാപനം ചെയ്താൽ മറ്റൊരു മന്ത്രിയായ സുമന്ത്രൻ മുഖേന സ്വയംവരണം ചെയ്യണം

നാടക എല്ലാം കണ്ടിട്ടുവന്നു. എന്നു വേദഗ്രന്ഥത്തിൽ ചില
 ഉള്ള ശാഖകളാലും ചിലർ വേർവാർകളാലും അന്നു
 അധികം കാമസിക്കാരെ സ്വർഗ്ഗാരോഹണം ചെയ്തും. അദ്ദേ
 ഹൻ രാജാവായി ശ്രീരാമൻ രാജാവിടക്കകത്തുവന്നതിൽ
 ഇരിക്കുന്നതിനെ കേരസവ്യകത സന്തോഷിക്കും. അന്നു
 വിരുന്നാതുവന്നതിൽ അകാശത്തിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുകയാണു്
 ആ രഹസ്യം കണ്ടു. അന്നുതന്നെ ചിതവ്യകത പ്രകാ
 ഷികൾ വിചാരിച്ചാൽകൂടി ഭക്തരാണ് സാധിക്കുന്നില്ല. ഈ
 പ്രകാശം വന്നിട്ടുവെങ്കിലും പാശ്ചാത്യർ ദൈവമൻ സഭയിൽ
 കലനം മന്ത്രിമാരെ വിളിച്ചു ഉത്തരം ഉപേക്ഷിക്കും. സ്വദേശം
 സ്വന്തം വേദം ഭക്തിപുണ്യവന്നാലും അതിനനുസരിച്ചു വര
 ന്നുവാനും പട്ടണം മുഴുവൻ വിചാരിച്ചാൽ അലക്കിക്കൊണ്ടു
 കല്പന കൊടുത്തു. അതിപ്രകാരം മന്ത്രിമാർ താങ്ങിക്കൊള്ളി
 ലേയും ഉത്തരം അയക്കുകയും തോരണം, കൊരിട്ടു, സ്വ
 സ്തംഭം, മുതലായവയെക്കൊണ്ടു് അന്ത്യോന്ത്യം വന്നു. മ
 യോഹനനായി അലക്കിക്കൊള്ളുകയും ചെയ്തു. അന്നുതന്നെ വ
 സിഷ്ടകൾ മന്ത്രിസഭയായ സുന്ദരന്മാർ 'താമ്ര പ്രകാ
 ഷത്തിൽ തന്നെ പ്രകാശമെഴുത്തിൽ അരങ്ങേറുന്നതിന്നു
 ചില കരുതനും, പൊന്നണിഞ്ഞ പരിയാർ ആനകളും,
 ഐക്യത്തിന്റെ വശത്തിൽ പറ്റുന്ന താൽക്കാരവന്നത
 യും തെളാവുന്നതിലേക്കും പല പുണ്യതിരുത്തലും നിറച്ച
 അന്ത്യോന്ത്യം പൊൻകിടങ്ങളും, മൂന്നുപുലിത്തോലും, മുത
 ളായും, സ്വർണ്ണഭംഗംതോട്ടുകൾ തുടങ്ങിയവയെക്കൊണ്ടും,
 ദിവ്യങ്ങളായ മാലകൾ, വസ്ത്രങ്ങൾ, ഭൂമണങ്ങൾ മുതലായവ
 യും കെട്ടുന്നതാണു്. ചങ്ങകിരോരോരസ്മികളും, സൂര്യപാ
 രകന്മാരും, വാദ്യക്കാർ അലയകളെ പ്രവൃത്തികൾ ഉത്സാഹ
 തോടുകൂടി ചെയ്യുന്നു. പുറത്തുള്ള പ്രകാശത്തിൽ ചതുര
 കസന്ധിപ്പൻ ആയുധങ്ങളോടുകൂടി കെത്തിയില്ലെന്നും. ഈ പട്ട
 ണത്തിലുള്ള എല്ലാ കേളങ്ങളിലേയും ദൈവന്മാരെ പൂജ മുതലാ
 യവയെ പ്രവൃത്തിക്കുകയും ഭക്തിയോടുകൂടിയും തടങ്ങിക്കൊള്ളുകയും

യും വേണം. പൂജാർച്ച പട്ടാഭിഷേകത്തിനായി വരുന്ന സപ്തശതാഭിഷേകന്മാരെയും അവരവരുടെ വിജയകാലാഭ്യർത്ഥി മുഹൂർത്തസമയത്തിൽ കർമ്മം പൂർത്തമാക്കുകയും വേണം' എന്ന് അജ്ഞാപിച്ചു.

പിന്നെ വാസിയുൻ മേൽ കയറി ശ്രീരാമഭഗവൻ സമീപത്തു ചെന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉപചാരം സ്വീകരിച്ചു 'ഓം നമഃ' ഇത ഉപയോഗിക്കുക തീ കൈ നിമിത്തമാത്രമാണ്. താമര വിവരം പൂർത്തമാക്കി സീതയോടും ലക്ഷ്മണനോടുംകൂടി ഭക്തകാര്യങ്ങളിൽ ചെന്നു പതിനാലുവയസ്സാകാലം അവിടെ കാരുണ്യം കാവണമെന്നു നിഗ്രഹിച്ചു തന്നെയും രാജ്യപരിപാലനം ചെയ്തവനാണ് തീ ഭാവിക്കുന്നത്. ലോകാചാരത്തിന് അനുസരിച്ചു തന്റെ പിതാവു താമര ചെയ്താൻ പോകുന്ന രാജ്യപട്ടാഭിഷേകത്തെ തീ സ്വീകരിച്ചുകാൾ. അതിനുവേണ്ടി നിത്യം സീതയും ഇന്നത്തെ ദിവസം ശ്രീരാമയുടേതാകട്ടെ പരിശുദ്ധനായിരുന്ന ഉപവാസം ചെയ്തു രാത്രിയിൽ ഭൂമിയിൽ ശതനാമം ചെയ്യുകയും വേണം എന്നു പറഞ്ഞു ലിച്ച് ഇത വിവരം സീതയോടും ലക്ഷ്മണനോടുംകൂടി അറിയിച്ചു മഹാശാസ്ത്രമായി ശ്രമമാർന്ന രാജധാനിയിലുള്ളതെന്നു പറഞ്ഞു.

ഇത സമയത്തു കൈസലയുടേ സുമിത്രയും ഗുരുഭാവന രാമന്റെ പട്ടാഭിഷേകം അനുഗമിക്കണമെന്ന് അറിഞ്ഞിരുന്നിട്ടുകൂടി രാമന്റെ പേരിലുള്ള സ്നേഹം നിമിത്തം പട്ടാഭിഷേകത്തിന്നു വരുവാൻപോകുന്ന വാസ്തവങ്ങളുടെ പരിഹാരത്തിനായി ദേവപൂജ മുതലായവയെ ചെയ്യുകയും മഹർഷിമാരെക്കൊണ്ടു ചിലി, ഭാരം മുതലായവ ചെയ്യിച്ചു ശാന്തിദൈവം തടങ്ങിക്കുകയും ചെയ്തു.

ഇങ്ങനെ ഇരിക്കുമ്പോൾ അന്നു സമാർത്ഥരായ താഴെ കൽക്കരയും വാസപുരിയായ കണ്ഡക എന്നവർ രാമകുമാരൻ കയറി തഗരം കംഗിതമായി അലങ്കരിച്ചിട്ടുള്ളതുകൊണ്ട് ഇത അലങ്കാരങ്ങൾക്കുള്ളതാകുന്നു എന്നാണെന്നു മീഥി

യിൽ നില്ക്കുന്ന ഒരു വൃന്ദാഭയാട്ടം ചോദിക്കുകയും അവർ ശ്രീരാമന്റെ പട്ടാഭിഷേകം പ്രമാണിച്ചാണ് നഗരം അവകാശപ്പെടുന്നതെന്നു പറയുകയും ചെയ്തു. മന്ദാര ഉടമയെന്ന കൈകേയിയുടെ സമീപത്തു ചെന്നു ഈ വിവരം ധരിപ്പിച്ചു. കൈകേയി കമാനമായ ശ്രീരാമന്റെ പട്ടാഭിഷേകവർഷമാർക്കു പരമസത്തുയ്ക്കായി ഭവിക്കുകയും സന്തോഷസ്പർശമായി അവർക്കു മനോഹരമായ ഒരു ആരോണം സമ്മാനിക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ സന്തോഷസമയത്ത് ആകാശത്തുനിന്ന് ഒരു അശ്വരീഭിവാക്കു കേൾക്കപ്പെട്ടു. അതു കേട്ടു മന്ദാര മയങ്ങിപ്പോവുകയും ആശ്ചര്യഭരിതയായിരിക്കുന്ന കൈകേയിയോട് ഇങ്ങിനെ പറയുകയും ചെയ്തു. 'ഹേ ബുദ്ധിഹീനതായവളേ! തിന്റെ കാര്യം ഇതു അവസാനിച്ചിരിക്കുന്നു. ഈ സമയത്തു നീ സന്തോഷിക്കുന്നതെന്താണ്. രാമൻ പട്ടാഭിഷേകം ചെയ്യാൻ നീ കൌസല്യയുടെ അസിദ്ധതയെ ഭയപ്പെടുന്നു. ആകയാൽ ഞാൻ പറയുന്നതു കേട്ട് അതുപ്രകാരം പ്രവർത്തിക്കുക നിങ്ങളുടെ ഹാരാജാവു രണ്ടു വർഷം തടയാത്തതല്ല. അതിൽ മനുഷ്യരുടെ പട്ടാഭിഷേകം വെട്ടുണ്ടെന്നും മറ്റൊന്നു രാമൻ തടയായി കാട്ടിൽ ചെന്നു പതിന്നാലുവർഷം അനുസിക്കണമെന്നും ആയിരിക്കണമെന്ന് അപേക്ഷിക്കുക. ഈ ഉദ്ദേശം നിവൃത്തിക്കുന്നതിന്നുവേണ്ടി ഇപ്പോൾ നീ ശ്രാദ്ധാഗാരത്തിൽ പോയി കിടന്നുകൊൾക.' ഇതുകേട്ടു കൈകേയിയുടെ മന്ദാരയുടെ വാക്കു തന്മിതം അനുഭവമാണെന്നു ഭയപ്പെടുകയും നാലു വർഷം അവർ അവർ പരസ്പരമനുഭവത്തെ പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്തു.

അന്നു രാത്രിയിൽ ശക്രമൻ, കൈകേയി കോപശൃംഗത്തിൽ പ്രവേശിച്ചിരിക്കുന്നതായി അറിഞ്ഞു. വലിയ പരിഭ്രമത്തോടു കൂടി അവിടെ ചെന്നുചേർന്നു. ആ സമയത്തു കൈകേയി കുന്നളഭാരത്തെ അടിച്ചു പത്തെറി ആരോണത്തുപോലും വലിപ്പമില്ലാത്ത വെറും സിംഹത്തു കിടക്കുകയാണെന്നു. ഇത്ര വലിയ ഒരു കോപത്തിന്നു കാരണമെന്തെന്നു സഖിമാരോടു ചോ

രിച്ചതിൽ, കൈകളിൽ താൻ കൊടുക്കുവാൻ വാഗ്ദത്തം ചെയ്തിട്ടുള്ള ഒരു വരക്കുള്ള അവർ ഇപ്പോൾ വരികുവാൻ പോകുന്നു എന്നും അവയിൽ ഒന്നു ഭാര്യയെ പട്ടാഭിഷേകം ചെയ്യണമെന്നും, മറ്റൊന്നു ചെറിയ കുട്ടിയെക്കൂടി അയക്കേണ്ടെന്നും ആയിരിക്കുമെന്നും അറിഞ്ഞു. അപ്രതീക്ഷിതവും അത്യന്തം സ്വന്തം പകരവുമായ ഈ വർത്തമാനം കേട്ടപ്പോൾ മഹാഭാര്യയും മോഹാചന്ദ്രപ്പോട്ടു മൂരിയിൽ വീണുപോയി. ഉടൻതന്നെ ഈ സ്വഗതി മന്ത്രിസങ്കമമായ സുന്ദ്രന്ത് അറിയ കിട്ടുകയും അദ്ദേഹം ചെന്നപ്പോട്ടു ചോദ്യങ്ങൾ സമീപത്തേക്കു് എത്തുകയും ചെയ്തു. സുന്ദ്രന്ത് മോഹാഭാര്യയുടെ സമീപത്തു ഇരിക്കുന്ന കൈകളിൽത്താൻ സ്വഗതി എന്നെന്നു ചോദിച്ചപ്പോൾ മാലിഖ്യാനായ കൈകളിൽ മോഹാഭാര്യ ഇപ്പോൾ അടിയന്തരമായി ചമയ കാണുവാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നുണ്ടെന്നും, അതു കൊണ്ടു മറ്റൊരു വേഗം കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരേണ്ടെന്നും കല്പിച്ചു. അതിന്നു മന്ത്രി ചാരുകല്പനകൾക്കു താൻ അമ്മിയെ ചെന്നു പറയുന്നതു ന്യായമല്ലെന്നു മറുപടി പറഞ്ഞപ്പോൾ ശരണൻ ഗർഭകേന്ദ്രത്താൽട്ട് “ഏ മന്ത്രിസങ്കമ! ചമയെ അതി വേഗത്തിൽ ഇവിടെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരണം” എന്നു ആത്മകാപിച്ചു. ഉടൻതന്നെ മന്ത്രി ശ്രീരാമനെ അവിടേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവന്നു. ചമൻ വന്നു തന്റെ പിതാവിനെ കാണുമ്പോൾ കൈകൾ ഹിതമായാട്ടു “ഏ ചമ! നിന്റെ പിതാവ് എന്തിനു ഭയം തന്നിട്ടുള്ള വരങ്ങളിൽ ഒന്നുകൊണ്ട് ഉന്നതനെന്നു തിന്നുന്ന ഭണ്ഡകാരണത്തിലേക്കു് അയക്കേണ്ടെന്നു തോൻ ആവശ്യപ്പെട്ടു” എന്നു പറയും അതിന്നു ശ്രീരാമൻ “അമ്മേ! വളരെ നല്ലത്. തോൻ അമ്മിയെതന്നെ ചെയ്യാം” എന്നു പറയും ചെയ്തു. ചെന്നു ചമൻ ശരണത്തോടു “ഏ യോഗ്യമായ പിതാവേ! ഇവിടുന്ന് മട്ടം വ്യവസ്ഥിക്കണം. എന്റെ പെന്തിയമ്മയുടെ ആഗ്രഹം സാധിക്കുവാനായി തോൻ ഭണ്ഡകാരണത്തിലേക്കു ചോകുവാൻ ഉറച്ചിരിക്കുന്നു” എന്നു പറഞ്ഞു. ഇതുകേട്ട ശരണൻ, “വഞ്ചി എന്നു വാട്ടുപിടിക്കണം സിംഹ

വ്യാജാദികളായ ഹിംസ്രജന്തുക്കളാൽ പരിവൃതമായ വനത്തിലേയ്ക്കു പോകുവാൻ തീർപ്പുണ്ടെന്നു ചൊല്ലി "എന്നു പറയുകയും തൽക്ഷണം മുമ്പാകെപ്പോയി മുമ്പാകെയായി വീഴുകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ ശ്രീരാമൻ ശീതാപവാദാദികളെക്കൊണ്ടു പിതാവിന്റെ മുമ്പാകെ ചേർത്തിട്ട് "പ്രിയപിതാവേ! ഞാൻ ഈ പ്രതിജ്ഞയെ നിറവേറ്റി കഴിക്കാൻ കഴിയാതെ കഴിഞ്ഞു. ഇവിടുത്തെ സന്നിധിയിൽ എത്തിക്കൊള്ളാം. ഇപ്പോൾതന്നെ ഞാൻ പുറപ്പെട്ടിട്ടില്ലെങ്കിൽ ചെറിയയയുടെ ദേഹാധിപാദം ശരിക്കെന്നുള്ളതു അതുകൊണ്ട് എന്റെ അമ്മയെയും മാനം വേഗം ചെന്നു പറഞ്ഞു സമാധാനിപ്പിച്ച് ഇപ്പോൾതന്നെ ഇവിടുക്കോട്ടു താഴെ ചെന്നു എററവും തൃപ്തിയാർക്കു സുഖത്താക്കും കൂടി കാട്ടിത്തന്നു പുറപ്പെടുന്നുണ്ട്" എന്നു പറഞ്ഞ് അവിടെയിന്നു കടന്നു മാകയാത കൈസംഗ്രാമിയുടെ സമീപത്തു ചെന്നു അവരെ പറഞ്ഞു സമാധാനപ്പെടുത്തി പ്രദക്ഷിണംവെച്ചു തിരിച്ചുവെച്ച് അവിടെനിന്നു അന്റെ ചാലധനിയെടുത്തെന്നു ചെന്നു സിന്ധവയുടെ സകല സംഗതികളും പറഞ്ഞു ചരിപ്പിച്ചു അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്ന ചെങ്കുന്നൻ മേയ്യന്റെയും വയലാരുടെയും നീക്കപ്പെട്ടിട്ടു "മേയ്യ! അങ്ങനെയൊരു ചോദ്യം ഉണ്ടെന്നു ശരിയല്ല. അങ്ങനെയൊരു പക്ഷം തീർച്ചയായും കൂട്ടിക്കൊണ്ടു പോകണം" എന്നു വിധയപൂർവ്വം പ്രതികരിച്ചു. അതിന്നു ശ്രീരാമൻ "ശരി, എന്നാൽ ദാഹത്തിൽ പുറപ്പെടുക" എന്നു പറഞ്ഞു ബ്രഹ്മണനെ വാങ്ങി താഴെത്തന്നു ചെന്നു അങ്ങിനെ തന്നെയും എടുത്തു സീതയാടും ചെങ്കുന്നനാടുംകൂടി കാൽനടയായി അപ്പോൾ കണ്ട താഴെ പറയുന്നവൻ അടുത്തത്തിന്റെ ചാലധനിയെടുത്തു പുറപ്പെട്ടു. ആ താഴെ കണ്ടിട്ടു പട്ടണവാസികളായ ജനങ്ങൾ എല്ലാവരും എന്നാൽ വ്യസനത്തോടു കൂടി കണ്ണുകളിൽ ചുണ്ണാമ്പുകാണിക്കുന്നു. ശ്രീരാമൻ അങ്ങനെയൊരു ഗോഷാലത്തെത്തേക്കു ചെന്നു പിതാവിന്റെ കാക്കൽ വിഴുതാക്കിയെടുത്തു. പിന്നെ കൈകളിൽ ഒരു യോജി "അമ്മ! വനത്തിലുള്ള ചോദ്യംവെച്ച് അങ്ങനെയൊരു തരത്തിൽ!" എന്നു ച

നമ്മുടെ അപ്പോൾ അകലെയ്ക്കി അങ്ങനെയൊക്കെയെന്നു ചോ
 ന്ന മേയ്ക്കി മരപാത്രമെന്നു അടുത്തൊന്നു കൊടുത്തു. ശ്രീരാ
 മൻ അതുകൾ വാങ്ങി ആദ്യം താൻ ധരിക്കുകയും പിന്നെ സ്ത്രീ
 കളെ കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. സിന്ധവകുട, മരിയൂരി ഉടുക്ക
 ലെക്ക് എങ്ങനെയെന്നു തേങ്ങിപ്പോകാതെ അന്ധനായി തി
 ന്നുപോയി. അപ്പോൾ ശ്രീരാമൻ ഇന്നുകൊണ്ട് ധരിക്കുന്ന
 ഒന്നു പറഞ്ഞുകൊടുത്തു. ആ വാക്കു സദീപത്തുതന്നെ കേട്ടി
 കുന്ന വഴിയുതലുകി എന്നുവെക്കോട്ടെങ്കിലും കൈകൾ
 തോട്ട "ഹേ സ്വർഗ്ഗത്തിനായ പാപി! തിന്നക്കുള്ള വരം നമു
 മൻ മറ്റും കാട്ടിലേക്കു പോകേണ്ടെന്നുണ്ടല്ലോ. ആ സ്ഥി
 തിക്കു മേൽക്കു മേയ്ക്കി കൊടുത്തു ന്യായമെന്നു. എന്നാൽ
 ഹേ ദേവ! സിന്ധു മേയ്ക്കി കൊടുക്കുക എന്നു കാണുകയാ
 ളാണ്" എന്നു പറഞ്ഞു ദിവ്യവസ്ത്രങ്ങളെ കൊണ്ടുവരിച്ചു
 സിന്ധു ധരിക്കവേ താൻ കൊടുത്തു. ഈ അടുത്തത്തിൽ
 ശരമൻ മേയ്ക്കിയെ വിളിച്ചു "ധനുസ്സേ! ഈ ഭൂതംപോലും
 കാട്ടിലേക്കു പോകുവാനുള്ള ഹോ തേങ്ങി നാളെ" എന്നു കല്പിച്ചു.
 പിന്നെ ശ്രീരാമൻ മാനുഷരായാണെന്നു പ്രദർശിപ്പിച്ചു.
 അവിടെനിന്നു പുറത്തു പോന്നു അവരെ കണ്ടുനാടി നി
 ത്തിരുന്ന മേയ്ക്കിൽ സിന്ധവയും പശുനാടാകാട്ടുകൾ കയറ
 കയും, സാമഗ്രിയെ മരം മേയ്ക്കിൽ കൊണ്ടുവന്നു ആ
 കെ പിടുകയും ചെയ്തു. പിന്നെ അരികിൽ തീർന്നു കൊ
 സപ്പായയും, സുഗന്ധവും, ദേശമിതയും, പട്ടണവസിക്കുക
 യും സമാധാനപ്പെടുത്തി പുറപ്പെട്ട മേയ്ക്കിൽ തെങ്ങുകിട്ട
 മരിയൂരിയിൽ വെണ്ടുമാർ. ഈ വന്ദനാളെ നന്നു സമാധ
 ന്നാണെന്നു പ്രായം 18 വയസ്സായിരുന്നു. ഇതു മാറ്റുകയാണു
 ത്തിൽ വെണ്ടുപക്ഷത്തിൽ പക്ഷമി നിമിത്തമുള്ളതെന്തെ
 എന്തെന്നതിൽ ആരെ നന്നെന്നു

[illegible]

തിരികെത്തന്നുവണ്ണം സകല സൗകര്യങ്ങളും ചെയ്തിരുന്നു. ത
 രസാഗരിയുടെ മീമത്തിൽ ശ്രീരാമൻ ഒരു ദിവസം താമസി
 ച്ചു. പിന്നെ അവിടെനിന്നു പുറപ്പെട്ട ശൃംഗിരയപ്പുറത്തിൽ
 ചെന്നുചേർന്നു. ആ പട്ടണത്തിലെ അധിപനായ ഗുഹാൻ
 ഉപചാരങ്ങളെ സ്വീകരിച്ച് അന്നുരാത്രി അവിടെ കഴിച്ചുകൂട്ടി.
 പിന്നെ ഗുഹൻ മുഖേന തല അടവിയിടുന്നവരുള്ള പാൽവക
 ന്നുകളും മധോരിയാതി സ്വീകര്യമെന്നു സഹിതയാതി തോണി
 തിൽ കയറുകയും, പിന്നെ സുരേന്ദ്രനേട്ട തേക്കുകൊണ്ട് അ
 യോദ്ധ്യയിലെയ്ക്കു മടങ്ങിപ്പോകുവാൻ അന്താവാക്കുകയും ചെയ്തു.
 അപ്പോൾ ഗുഹൻ, രാമൻ അന്നു കളായ ആളുകളെ
 കൊണ്ടു ഗംഗാതീർത്ഥത്തിൽ പ്രാർത്ഥന കഴിയിത തോണിയെ തുടർച്ച
 തോണി ഗംഗാതീർത്ഥത്തിൽ എത്തിയപ്പോൾ സ്ഥിത
 "ഹേ ഗംഗാദേവി! ഞാൻ മരതിയെ വരികുന്നു. അമ്മൻ
 മൂന്നുപേരെ വന്ദനാസംകഴിക്കുക തിരികെ വരുന്നവർ രോഗി
 കളെ മധുരമാസാദികളെക്കൊണ്ടു ബലിപൂജ ചെയ്യുകൊള്ളൂ"
 എന്നിങ്ങനെ പ്രാർത്ഥിച്ചു. അപ്പോഴല്ല തോണി. അക്കരയൻ
 ചെന്നുചേർന്നു. ഉടനെ രാമാദികളായ മൂന്നുപേരെ തോണി
 തിൽനിന്നു കരളിങ്ങി ഗുഹന്തോടു യാത്രപറഞ്ഞു അയയ്ക്കു
 കയും, ആ രാത്രി ഗംഗാതീർത്ഥത്തിൽ കഴിച്ചുകൂട്ടി പി
 റന്നു പുലർകാലം പുറപ്പെട്ടു പട്ടാക തന്നെ മരവോ
 മരിച്ചിട്ടുള്ള ആശ്രമത്തിൽ ചെല്ലുകയും, അവിടെ മരിക്കി ചെ
 യ്ക്കുവാൻ ഉപചാരങ്ങളെ സ്വീകരിച്ച് അപ്പോഴത്തെ താമസിക്കുക
 യും ചെയ്തു. പിന്നെ പ്രയാഗത്തിലേക്കു യത്രയായിട്ടെ വ
 തിക്കുകയും, ആ യാത്രയെ കടന്നു മഹാവനത്തിലേയ്ക്കു പ്രവ
 ശിക്കുകയും ചെയ്തു. വനത്തിൽ ഹൈന്ദവ മെന്നതു വാണി
 കിദ്വതിയുടെ ആശ്രമത്തിലേയ്ക്കു അത്. വാണികി രാമാദികളെ
 യാഗാചാര്യം പൂജിക്കുകയും അതർ ആ പൂജയെ സ്വീകരിച്ച്
 ആശ്രമത്തിൽ കുറച്ചു യാഗം ഉറപ്പിക്കുകയും, കരതന്നെ അവിടെ
 നിന്നു പുറപ്പെട്ടു യാത്രയായിട്ടെ വനത്തിൽ ചെന്നുചേരുകയും ചെയ്തു.
 അവിടെ ചെല്ലുന്ന സന്യാസനായ ഒരു പട്ടാശ്രമത്തെ പ

ബിരുദവും രാമൻ ഉഗ്രതാസകൊണ്ട് ആ ചങ്ങുശാലയ്ക്കു വാസ്തവലിമയ കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ ആശ്രമത്തിൽ ഇരിക്കുവാനും കിടക്കുവാനും പാകം ചെയ്യാനും അഗ്നിമോളം, തേവാരം മുതലായവ ചെയ്യാനും പ്രത്യേകം പ്രത്യേകം ഉജ്ജസ്വലങ്ങൾ സൂക്ഷപണ്ണങ്ങളാകൊണ്ടു തിമ്മിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. ഈ ആശ്രമത്തിൽ അമ്പർ ഭൂതപേരു അഭയാക്യതയെന്ന പോലെതന്നെ സുഖമായി പാർത്തുവന്നു. ആശ്രമത്തിൽ അതിഥികളായി അന്യേകം മഹർഷിമാർ വന്നുകൊണ്ടിരിക്കുകയും രാമൻ അവരും കണ്യമുഖമധാരികളാകൊണ്ട് ആതിഥ്യം ചെയ്തു വൃത്തിക്കും ചെയ്യുപോന്നു.

ഇങ്ങിനെ ഇരിക്കുന്നകാലം ഒരു ദിവസം ശ്രീരാമൻ സ്നീതയുടെ മടിയിൽ കയറവെച്ചുകിടന്ന് ഉറങ്ങുകയായിരുന്നു. അതുകണ്ടിട്ട് ഇസ്രപുത്രനായ ജയന്തൻ ഒരു കാക്കയുടെ രൂപം ധരിച്ച് അവിടെ വരികയും രാത്രിമുഴുത്തും പക്കവെണ്ണവുമായ സ്നീതയുടെ പെരുവിരൽ (സൂര്യനെന്നും പക്ഷം നരകമുണ്ട്) മാംസത്തെ തിന്നുവാൻ മോഹിച്ചു തലമുണ്ടുണ്ടാകൊണ്ടു കൊത്തുകയും ചെയ്തു. സ്നീതയാകട്ടെ അങ്ങവിന്റെ തിരസ്സു കേൾവെന്നുള്ളതെന്തെന്ന് ആ കാക്കയെ തടുക്കുകയുണ്ടായില്ല. ശ്രീരാമൻ ഉറക്കമൊന്നെന്ന് ഏഴുതേരവാപ്പാർ സ്നീതയുടെ പെരുവിരലിൽനിന്നു ഒക്കുകയും കൂകുന്നതും കാക്ക വായിൽനിന്നു ഒക്കും മുഴുകിക്കൊണ്ട് ചാടുന്നതും കണ്ടു. രാമൻ കോപിച്ചു കാക്കയുടെ മേക്ക് ഇഷ്ടീകാന്തം അഭിമന്ത്രിച്ച് അയയ്ക്കുകയും ആ അന്തം കാക്കയെ പിന്തുടന്നുകൊണ്ടു ബഹുദൂരം പാഞ്ഞുകൊല്ലുകയും ചെയ്തു. ആ അന്ത്യത്തിൽനിന്നു കിടക്കയെ രക്ഷിക്കുവാൻ ബ്രഹ്മാസൗഹൃദത്തിൽ ആരുമില്ലാതിരുന്നതുകൊണ്ട് ഒട്ടവിൽ കാകൻ ശ്രീരാമന്റെ ചരണത്തൊന്നു ശരണംപ്രാപിച്ചു. ശ്രീരാമൻ യാതൊരുതീയുടെ അഭിപ്രായപ്രകാരം ആ കാക്കയുടെ ഒരു കണ്ണുതാളം ചക്രമാക്കിക്കൊൾവാൻ അസ്യത്തോടു മന്ത്രിക്കുകയും അസ്യം അജ്ഞാതരെന്നെ കാകവേഷധാരിതായ ജയന്തന്റെ ഒരു നേത്രത്തെ അപഹരിക്കുകയും

ചെട്ടി ഇതിനെ സെക്കന്ററി ഫല സ്വീകരിക്കുകയും ചെട്ടികൾക്ക് കാരാദികൾ സുഖമായി വിശ്രമത്തിൽ ചെന്നു വന്നു.

ക്രിമിനൽ കമ്മിഷൻ നിയമസഭയിൽ സ്പെഷ്യൽ ഗവർണ്ണറുടെ അധീനതയിൽ രാജ്യത്ത് വിവിധ മേഖലകളിൽ അന്വേഷണത്തിന് ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുകയും ചെയ്തു. ക്രിമിനൽ കമ്മിഷൻ നിയമസഭയിൽ സ്പെഷ്യൽ ഗവർണ്ണറുടെ അധീനതയിൽ രാജ്യത്ത് വിവിധ മേഖലകളിൽ അന്വേഷണത്തിന് ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുകയും ചെയ്തു. ക്രിമിനൽ കമ്മിഷൻ നിയമസഭയിൽ സ്പെഷ്യൽ ഗവർണ്ണറുടെ അധീനതയിൽ രാജ്യത്ത് വിവിധ മേഖലകളിൽ അന്വേഷണത്തിന് ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുകയും ചെയ്തു.

വാസത്തിന്നുപാത ശ്രീരാമനെ വനത്തിൽനിന്ന തിരികെ ത
 ഗത്തെക്കൊണ്ടു കൂട്ടിക്കൊണ്ടു വരണമെന്നാണു രാജൻ തീർപ്പു
 ചെയ്തതെന്ന് അതിന്നായി മന്ത്രിപ്രധാനികളോടുകൂടി രാ
 ഷൻ അന്വേഷണം കൂട്ടിക്കൊണ്ടു ശ്രീരാമനെക്കണ്ടാതായ പുര
 ഠാസികളിൽ പരിവൃതനായിട്ടു രാജൻ അന്വേഷ്യയിൽനിന്നു
 പുറപ്പെട്ടു. ഗംഗാനദിയുടെ തീരത്തിലൊക്കിയപ്പോൾ ഗുഹയ്ക്കു
 മുമ്പത്തെ പൂലിക്കകത്തു ഒരു പൂജയെ സ്വീകരിച്ചു ഗംഗയുടെ കര
 ന്നു് അദ്ദേഹം രാജാജിഹ്വയുടെ മധ്യഭാഗത്തു ചെന്നു ചെന്നു.
 അതിദ്രാഗ്ദ്ധനായ രാജാജിഹ്വയ്ക്കു് തപശ്ശുകരിക്കൊണ്ടു രാജൻ
 ആശ്രമത്തെ സ്വശ്ശുമാക്കിക്കൊണ്ടു രാജൻ ആശ്രമത്തെ വന്നി
 ട്വയ്ക്കു് സേവ്യരുടെ ഏല്പണം വരിയ പരീക്ഷയിൽ സമ്യക്തര
 ളും ചെയ്തു രാജൻ രാജാജിഹ്വയെ വന്നു അദ്ദേഹം പര
 ജനകര്യങ്ങൾ വഴിയ്ക്കുകയും ചെയ്തി പാത്രമുപാധവത്തു്
 ചെയ്തുകൊണ്ടു അവിടെയെല്ലാ സ്വീകാരക്കുറുത്ത സഹിതമായി പ
 ണ്ണശാലയിൽ താമസിക്കുന്ന രാജൻ ആയുധമായ ശ്രീരാമനെ
 കണ്ടു സാക്ഷാൽ തമ്മുതരികയും ചെയ്തു. ചാമൻ രാജനെ
 ഏഴുതേളിച്ച് ആഴ്ത്തുകയും ചെയ്തു രാജൻ ഉണ്ടായ സംഗതി
 കളെല്ലാം വശമോയി അദ്ദേഹത്തെ ടു പറഞ്ഞു. പിന്നാലി
 രാജൻ സ്വശ്ശുമാക്കണം അറിഞ്ഞു ശ്രീരാമൻ ഗംഗാനദിയി
 ലെല്ലാ ചെന്നു പുലകളിൽ ഉദകൂലി മുതലായ കർമ്മങ്ങളെല്ലാം
 വാധാപ്രകാരം ചെയ്തു പണ്ണശാലയിലുള്ളതന്നെ വന്നു. അ
 ണ്ണാൾ രാജൻ ഗുഹയായ വസിഷ്ഠനെ പുരസ്കരിച്ച ശ്രീരാ
 മന്മായ്ക്ക് അന്വേഷ്യതിലുള്ളവനെ പറ്റാമിടത്തും ചെയ്തു ചന്ദ്ര
 പരിപാലിക്കണമെന്ന് അപേക്ഷിച്ചു ശ്രീരാമനാകട്ടെ രാജൻ
 അമ്മിയെ ചെയ്യുന്നതല്ലെന്നു മണ്ഡിതമായി ദൈവദി പരക
 യാജനമെന്നത്. അപ്പോൾ ഉല്പാദകഗണത്തിൽപെട്ട രാജൻ
 തിരിച്ചു മേപ്പുവെക്കു മുമ്പെ ഉയിരോടെ അങ്ങനെ കഴിക്കുന്ന
 ചന്ദ്രാ എന്നു പ്രതിജ്ഞചെയ്തു് അമ്മയ്ക്കു കിടന്നു. രാജൻ
 ഉൾക്കൊള്ളിയ ചന്ദ്രാ അദ്ദേഹത്തെ സമാധാനിപ്പിക്കു
 മെന്നായി ചാമൻ വസിഷ്ഠന്മാരായ ഒരു ശുഭശ്രേഷ്ഠ. അ

ഇപ്രകാരം വരിയ്ക്കൽ ഭരണൻ്റെ അരികത്തുകയന്ന "ഘേ ഭര
 ത! സാക്ഷി! മഹാവിജയനെന്നു ഞ് ഭൂമി വാർത്തയെഴുതിയവ
 ണി ശ്രീരാമനാട്ട്" അടക്കമിച്ചിരിക്കുന്നത് മുമ്പ് കട്ടി
 ലേയ്ക്കു പുറംകട്ടിയുള്ള രാവണൻ മുതലായ രാക്ഷസന്മാരെ
 കൊല്ലുവാനായതുണ്ട്. ആകയാൽ ഈ വിഷയത്തിൽ തി
 ഇങ്ങനെയൊക്കെ പിടിക്കുന്നതുകൊണ്ടു പ്രയാസമില്ല" എ
 ന്നിങ്ങനെ ശ്രീരാമൻ്റെ പരമാർത്ഥാവസ്ഥയെ പറഞ്ഞു മന
 സ്സിലാക്കി. തന്റെ ബ്രഹ്മാൻ്റെ ശ്രീരാമനെന്നു ചരിയാണെന്നു
 യെസ്സിലാക്കുമ്പോൾ ഭരതൻ അദ്ദേഹത്തോടു "ഘേ ബ്രഹ്മാ!
 അങ്ങയുടെ മ.യും ജീവിക്കുന്നതിനായും എന്തിനു പ്രതിഭിവന്ധം
 തൊഴുതു പൂജിക്കുന്നതിനായും അങ്ങയുടെ ഭക്തിയടികൾ എ
 റിക്കു തരണം. അങ്ങയുടെ വന്ദനം സകലമായ പതിന്നാലു
 ചക്രവും ഭക്തൻ ഞാൻ മുദാ വല്ലഭപ്രിയയായി അങ്ങയുടെ വ
 ഛിതന കാത്തുനോക്കു മനസ്സെഴുതിയ പുറത്തു താമസിച്ച രാ
 മുപരിപാലനം ചെയ്യാനാണ് ഉദ്ദേശിക്കുന്നതു പതിന്നാലു
 ചക്രങ്ങളിൽത്തന്നെ പരമനമ്പോത്തമ കെല്ലും സൗഭാഗ്യം ദിവ
 വസം സൂര്യൻ അസ്മദിക്കു വരയും ഞാൻ കാത്തിരിക്കു. പി
 ഒന്നു അങ്ങനെയെന്നു വന്നുകാണാത്തപക്ഷം തീർച്ചയായും ഞാൻ അ
 ശ്വിപ്രഭവരം ചെയ്യുന്നതാണ് ഉള്ള സത്യം" എന്നു പറ
 ഞ്ഞു. മുമ്പ് അങ്ങനെയെന്നതുകൊണ്ടു എന്നു മറുപടിപറഞ്ഞു
 തന്റെ അനുകൂലതയുള്ളതായ ഭക്തിയടികൾ ഉദാ! ഭരതനു
 കൊടുത്ത് അദ്ദേഹത്തോടു അയോദ്ധ്യയിലുള്ള പോകുവാൻ
 ആജ്ഞാപിച്ച ഭരതനാകട്ടെ ആ ദൃഢപാദകകളെ വിത്ത
 പൂവും വാങ്ങി മേതിയായട്ടുടി ശിരസ്സിൽ അപ്പിച്ച് ഏറാവും
 കൃതാർത്ഥമായ രാവണൻ്റെ അന്തകം പ്രാവശ്യം ശ്രീരാമനെ
 പ്രഭഞ്ചിക്കുമെന്നു തരസ്സായി അർത്ഥാഭാഷം ചെയ്യുന്നതാ
 ള്ളായി അന്തരം മിടിച്ചു പുറം പുറംകട്ടിയായി പക
 രുകതി "ഘേ രാമ ഞാൻ ചെയ്യുന്നതൊന്നാണ്. അതായത് പ
 ക്കരിക്കുന്നത് എന്നിങ്ങനെ ശ്രീരാമനാട്ടു പറഞ്ഞു. അതി
 ന്നു അദ്ദേഹം "ഘേ രാമസപ്രഭുജ് മാനവ! ഇവിടുന്ന് താ

[illegible]

ശ്രീമാൻ ചിത്രകോട്ടിയിൽ എന്ന അന്യകം മനോഹര കൽ പരിവൃത്തമായിട്ടു വാസിച്ചുപോന്നു. അക്കാലത്തു സീതയുടെ നൊമ്പരമേൽ സുന്ദരനായ കിടകം കൊടുവീട്ടും ഗണ്ഡമണിയിൽ പലവണ്ണത്തിലുള്ള പുല്ലുവളർച്ച മാന്ദുകമുളക്കൊണ്ട് പരമലതകളെ ഏഴുതും രാമൻ റീനാദിച്ചു അക്കാലത്തു പട്ടണപ്രസിക്തമായ ജനങ്ങൾ പലരും അവിടെ വന്നു ശ്രീമാനെ സന്ദർശിക്കുന്നതു പതിവായിത്തീർന്നു. ചന്ദ്രവാസിയായ രാമന് ഇന്ദ്രനാഗരികന്മാരുടെ സാന്നിദ്ധ്യം സുഖമായി തോന്നിയില്ല. ഇതിലൂടെയിന്നു ചോകയാണു നല്ലത് എന്നു വിചാരിച്ചു രാമൻ സീതയെക്കൂടുന്നതോടുകൂടി അവിടെയിന്നു അഗ്നിമഹിമയുടെ ആശ്രമത്തിലേക്കു പോയി. ദേഹിനി കാമരേണു

ഉചിതമായ വിധത്തിൽ പൂജിച്ചതിനാലേയും സീതയോടു തന്റെ പത്നിയെ കാണുവാൻ പറഞ്ഞപ്രകാരം സീത അദ്വിതീയനായ അനന്യതയെ നമസ്സരിച്ചു. അനന്യയ സീതയെ ആശ്ലയിച്ചു മടിയിൽ ഇരുത്തി വിശേഷകാവിതാൽ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ട രണ്ടു കണ്ഡലങ്ങളും, രണ്ടു പട്ടുകളും വിചിത്രമായ അംഗവേദനവും സീതയ്ക്കു സമ്മാനമായി കൊടുത്തു. അനന്തരം തുനി പത്നി "ദേവ സീതേ! ഈ അംഗവേദന ശരീരത്തിൽ ധരിച്ചിരിക്കുന്നത് സൗന്ദര്യം എന്നും നിലനില്ക്കുന്നതിന്നു പുറമേ ഇതു തിന്റെ പാതിവ്രത്യത്തെ രക്ഷിക്കുകയും തിന്നെ കാമയോടു ചേർക്കുകയും ചെയ്യും. ഇതു നീ ധരിച്ചിരിക്കുന്നത് മാമൻ തിന്നേയും ലക്ഷ്മണനേയും കൂടി വന്ദവാസകാലം സുഖമായി കഴിച്ചു തന്റെ രാജ്യത്തെ പ്രാപിക്കാൻ എന്നിങ്ങിനെ അനുഗ്രഹിച്ചു. അദ്വിതീയൻ്റെ കാമദികളായ മൂന്നുപേരേയും ഉചിതമായ രോജനംകൊടുത്തു ഉപചരിക്കുകയും മാമൻ അദ്വിതീയനെ ആതിഥ്യം സ്വീകരിച്ചു മൂന്നു ദിവസം ആശ്രമത്തിൽ കാരുഷ്യത്തിനാലേയും മരണാഭാവത്തെപ്പോലുള്ള ചെറുപ്പം ചെയ്തു. ഇങ്ങിനെ ഒരു കൊല്ലത്തെ വന്ദവാസം അവസാനിച്ചു. ദേവ പാർവ്വതി! ഇപ്പോൾ രാമന്റെ ബാഹ്യവരിത്രം കേവലം തിന്നോടു പറഞ്ഞു കഴിഞ്ഞു.

സാക്ഷാത്കാശം ആരംഭം സദ്ഗുണം സമാപ്തം.

—അടുത്ത—

ഏഴാം സർഗ്ഗം.

പാശ്ചാത്യൻ്റെ ചരമം.

ദേവ പാർവ്വതി! അനന്തരം ശ്രീരാമൻ വീട്ടും കലച്ചു സീതാലക്ഷ്മണന്മാരോടുകൂടി ദണ്ഡകാരണ്യത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു താൻ മുമ്പിലും സീത തന്റെ പിന്നിലും ലക്ഷ്മണൻ്റെ സീതയുടെ പിന്നിലുമായി സഞ്ചരിച്ചു. ലക്ഷ്മണനും കലവില്ലാത്ത മനസ്സോടെ അനുഗമിക്കുന്നത്. ഇങ്ങിനെ പോകുമ്പോഴായി ഒരു തടാകം കാണപ്പെട്ടു. അവർ മൂവരും ആ തടാകത്തിലിറങ്ങി സ്നാനംചെയ്തു അതിലെ പരിശുദ്ധമായ ജലത്തെ തൃപ്തി

താകുവാളും പാതകവരും കരയില്ലാത്ത മരണമുണ്ടു പഴക്കമേ
 പഠിച്ചു കേൾച്ചു കറച്ചുതേക്കും ആ കരാകുനീഞ്ഞിൽ വിശ്രമിച്ചു.
 ആ സമയത്തു വിരധൻ എന്നു പേരായ ഒരു ദാസ്യൻ കുറ
 ണികൾക്കു മേൽ തോന്നിക്കുന്ന ഭൂതാകൃതിയായ ശരീരത്തോടു
 വാതിൽ മുറുകുന്നതും കഷ്ടകാലാലും കൂടിത്തന്നായി വേദാന്തോതി
 ത്തോടനുസരിച്ചുകൊണ്ടും അതേക്കു മനസ്സു കഴുത്തിൽ കടന്നി
 കോൽത്തായ ഒരു ശുദ്ധായുധം ധരിച്ചുകൊണ്ടും വ്യാക്കു, ഗന്ധ,
 രുഹിതം മുതലായ മൃഗത്തോടു കൊന്നുതിന്നുകൊണ്ടും കത്തളക്കു
 യെരിട്ടുവരുന്നതായി കാണപ്പെട്ടു. അപ്പോൾ ശ്രീരാമൻ 'ഹേ
 ചക്രണ! തീ സീതയെ കാത്തുകൊണ്ടു ഇക്കാരകാൾക. അൻ
 ദൂതാ ഇവ വരുന്ന കേരള സാഹസികത്വ' എന്നു പറഞ്ഞു.
 അപ്പോഴുള്ള വിരധൻ അവക്കു അടുത്ത് എത്തിക്കുറിക്കുന്നു.
 അവൻ മുമ്പോടും പ്രത്യേകം പ്രത്യേകം തിരുവി ആരാണെന്നു
 ചോദിക്കുകയും അതിന്നു ശ്രീരാമൻ മരുൾ ഇന്നവരാണെന്നു
 പറഞ്ഞുതുടങ്ങുകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ വിരധൻ ചിരിച്ചു
 കൊണ്ടു 'അൻ ചോകപ്രാപ്തമായ വിരക്തയാണെന്നുള്ള സം
 ഗതി അറിഞ്ഞില്ല മിദിക്കും! എന്നു മോശപ്പെട്ടു ഉൾകളിൽ പാ
 ളിക്കുന്ന അന്തരം മുമ്പാൻ ഇരുന്ന സമയം അറിയാത്തവിധ
 മിൽ കാടകളുണ്ടു. തിരുവി നേരപേക്കു ൪ മയിൽ കൊ
 തി ഉണ്ടെങ്കിൽ തിരുമുണ്ടു ആയുധത്തോളവും ഇവിടെ ഇട്ടു
 ചോദിക്കൽ കേൾക്കാൻപിൻ. ഉല്ലാസത്തോളം ഇതിനിൽ
 അർത്ഥമെന്ന തിരുമുണ്ടു അൻ കാരകളും' എന്നു പറഞ്ഞു.
 അൻ വലിയ കൈകൾ തീട്ടു കൊണ്ടു സ് തമകു പിടിച്ചുതാ
 തി എത്തി. തൽക്കണം ശ്രീരാമൻ ഒരു ബാണം പ്രയോഗിച്ച്
 അവന്റെ ഒരു കൈകളും ചേർച്ചകളുണ്ടു. അപ്പോൾ
 വിരധൻ ഏതൊരു കഷ്ടതയായിത്തീർന്നു ശുദ്ധതോല്പാദന
 നായ് പിടിക്കുകയും ശ്രീരാമന്റെ മേൽ പാഞ്ഞു. ആ സ
 മയത്തു രാമൻ മറ്റൊരു ബാണം പ്രയോഗിച്ച് അവന്റെ കാ
 ലുകൾക്കും മുറിച്ചുകളഞ്ഞു. കഷ്ടം കഷ്ടം ഉല്ലാസത്തോതി

കിന്ന വിമാനൻ തിരുത്തു വിത്ത് ഉണ്ടു തന്റെ ശ്രീകാകാദോ
 ത ശ്രീകാകാദോ പെരുമ്പാമ്പിന്റെ ചെങ്കിയിൽ വെട്ടുകൊണ്ടു
 അഗാധമായ വാഴ്ചിറ്റുകൊണ്ടു വാഴു ചെങ്കിയാക്കേണ്ടിത്തു
 അപ്പാരി ശ്രീകാകൻ വെളരെ ആശുതൃപ്പെട്ട് ചെങ്കിയാകാകാ
 യ കെ അസ്സുകൊണ്ട് അവനെ സംഹരിച്ചു സിതത്തു കെരി
 കണ്ടെത്തു ചെയ്തു. സീത തന്റെ മേന്മാവിനെ കണ്ടു സന്തോ
 ഛിച്ച് ആവേശത്തോടെയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിദ്യാനുകൂ
 ലത പ്രശംസിക്കുകയും ചെയ്തു. കടന്നാസാഗാമായ ശ്രീകാ
 ദോദേവൻ ഉപേക്ഷാരു വിമാധനത തിട്ടു നില്ക്കു കണ്ടു കൈ
 താർ സന്തോഛിച്ച് ദിവ്യവാദ്യങ്ങളെ മുഴക്കി. അകിതികിൽ
 വിമാനന്റെ ശരണത്തിൽനിന്നു ദിവ്യരൂപധാരിയായ കൈവൻ
 പുറപ്പെട്ട് അദ്ദേഹത്തെ വണങ്ങി "ഹേ കടന്നാതിധോ അന്ന
 പണ്ടു കെ വിദ്യാധരനായിരുന്നു. മേന്മകാരു ദുഷ്ടാസസ്സി
 ന്ന്റെ ശാപംകൊണ്ടു പിന്നെ രാജസത്താതിനിന്നതാണ്. ഇ
 പ്പോൾ തിന്നിക്കവടി തിമിഴൊരാതിട്ട് അറിഞ്ഞു ശാപമോച
 നം കേൾപ്പിച്ച് എന്ന പറഞ്ഞു. ശ്രീകാകനെ സ്മരിക്കുകയും വി
 മാതാപ്രസാദമായി ദിവ്യലോകത്തേയ്ക്കു പോകുകയും ചെയ്തു.

പിന്നെ ശ്രീകാകൻ സിന്ധവക്കുഴത്തോടോടു കൂടി സമു
 ദ്രസമുദ്രത്തോടു തിടയറമായ ശരണഗാത്രത്തെ പ്രാപിച്ച്
 ആ മേന്മകിടെ ഉതിച്ച് അദ്ദേഹം ചെയ്തു ഉപചാരങ്ങളെ
 സ്വീകരിച്ച് കെ കാലം കാരസിച്ച് പിറ്റേദിവസം രാവിലെ
 ശരണഗാതരികി കാൻ സന്ധാരിച്ചിട്ടുള്ള പുണ്യരേഖാം ശ്രീരാമ
 കൻ സമർപ്പിച്ച് അദ്ദേഹത്തെ പലപ്രകാരത്തിൽ സ്മരിച്ച് പ
 ലിക്കുന്ന ചിതഗ്നാനന്ദി മാല തന്റെ സ്കന്ധമേലേക്കു ഉ
 പേക്കിച്ച് വിഷ്ണുപാതകരോകൻ ആയിത്തായ വർമ്മാത്തിൽ
 കതറി കൈകളുപേക്ഷത്തേയ്ക്കു പോയി. രാമാരികർ അവി
 ത്തേന്നു സ്മരിച്ചു മേന്മകിടയുടെ ആശ്രമത്തിലേയ്ക്കാണ് പോയ
 ന്. ആശ്രമത്തിൽ സ്മരിച്ചു ചെയ്തു സമുദ്രത്തോടു സ്വീക
 റിച്ച് അവർ സമുദ്രമായി കാരസിച്ച്

ശ്രീകാകൻ സ്മരിച്ചു ശ്രമത്തിൽ തരുന്നിന്നെ ആ കല

വന്ദനത്തിൽ പാർക്കുന്ന നാനാമുനിയന്മങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തെ സന്ദർശിക്കുവാൻ പതിവായി വന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. അവർ ശ്രീരാമനെ വണങ്ങി സ്മരിക്കുകയും സീതാലക്ഷ്മണസഹിതനായ അദ്ദേഹത്തെ തങ്ങളുടെ ആശ്രമങ്ങളിലേയ്ക്കു ക്ഷണിച്ചു കൂട്ടിക്കൊണ്ടു പോകയും ചെയ്തു. അവിടെ ചിലർ ഒരു ദിവസവും, ചിലർ രണ്ടു ദിവസവും, ചിലർ അഞ്ചു ദിവസവും, ചിലർ ഏഴു ദിവസവും, ചിലർ ഒരു വക്കവും, ചിലർ ഒരു മാസവും, ചിലർ ഒന്നു മാസവും, ചിലർ രണ്ടു മാസവും, ചിലർ അഞ്ചു മാസവും, ചിലർ ഒരു മാസവും, ചിലർ ഏഴു മാസവും, ചിലർ പതിനൊന്നു മാസവും, ചിലർ ഒരു സംവത്സരവും രാത്രികളെ തങ്ങളുടെ ആശ്രമങ്ങളിൽ താമസിപ്പിച്ചു വിശേഷത്തിൽ ഉപചരിച്ചു തൃപ്തികരമായ വിധത്തിൽ പൂജിക്കുകയും ചെയ്തു. ഉല്പകാരം ശ്രീരാമൻ തന്റെ ഭണ്ഡകാരന്മാരായ അവിടു വെട്ടു വയസ്സു മുററവും സുഖമായി കഴിച്ചുകൂട്ടി. ഈ കാലങ്ങളിൽ ശ്രീരാമൻ സീതാലക്ഷ്മണന്മാരോടുകൂടി സഞ്ചരിക്കുന്ന വഴിയിൽ അവിടുവിടെ കാണപ്പെട്ട രാക്ഷസന്മാരെ എല്ലാം സംഹരിക്കുകയും അവിടുങ്ങളിലുള്ള മുതിർപ്പുഗവന്മാരുടെ ആശ്രമങ്ങളിലും, പൂജാർത്ഥങ്ങളിലും ഉപവന്മങ്ങളിലും, നദി, തടാകം, പൂന്തടം, കൊടുമുടി എന്നിവയിലും മരങ്ങളുടെ അടികളിലും സിന്ധന്മാരുടേയും, കൈലാസത്തിൽ പാർവ്വതീയാദികളായ പരമശിവന്മാരോടൊപ്പം, പാശുര വിജ്ഞാപികളും ചെയ്തു.

അനന്തരം ശ്രീരാമൻ അഗസ്ത്യ ശ്രമികളുടെ അനുജനായ സുമതി എന്ന മുതിയുടെ ആശ്രമത്തിൽ ചെന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ സല്ക്കാരം സ്വീകരിക്കുകയും അവിടെനിന്നു നാനാവൃക്ഷരാജങ്ങളാൽ നിർവ്വഹമായ അഗസ്ത്യ ശ്രമങ്ങളിലേയ്ക്കു പോകുകയും ചെയ്തു. അഗസ്ത്യൻ അനന്തരം മഹാർഷിമാരോടും ശിഷ്യന്മാരോടും കൂടി ചെന്നു എങ്കിലേറെ ശ്രീരാമനെ ആവിംഗതം ചെയ്തു ആലംബങ്ങളെല്ലാം കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവന്നു വിധിപ്രകാരം ഉപചരിച്ചു. ശ്രീരാമൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പൂജയെ ആദരപൂർവ്വം

സ്വീകരിച്ചു കുറച്ചുദിവസം അവിടെ താമസിച്ചു. അപ്പോൾ അഗസ്ത്യൻ പണ്ടു ഭദ്രോന്മാൻ ശ്രീരാമൻ സമർപ്പിക്കുവാനായി തന്റെ കയ്യിൽ എല്പിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്ന ഒരു ഗന്ധസ്പിരേയും, രണ്ടു തൂണുകളിലേയും മണമയരായ പിടിയോടുകൂടിയ ഒരു ലർഗംഗങ്ങളും ശ്രീരാമൻ കൊടുക്കുക ഉണ്ടായി. ശ്രീരാമൻ അഗസ്ത്യന്റെ ഉപദേശപ്രകാരം പഞ്ചവടിയിലുള്ള പൂരപ്പട്ടം ദഗ്ദ്ധമായി എന്ന നാദിയുടെ ഉത്തരകീരണത്തിൽത്തന്നെ യാത്രചെയ്തു. അവിടെ പദ്മനാഭനാമം അർപ്പണപുരസ്കാരം ആയ ജടായുവിനെ കണ്ടിട്ടു ശ്രീരാമൻ "അമ്മേ" എന്നെൻ പിതാവായ ദശമനാഥൻ ഉപാസനയുമാർപ്പിക്കൂ" എന്നു ചോദിച്ചു. അന്യസമാഗതപ്രീതനായ ജടായുവിനോടു കുറച്ചുനേരം സംഭാഷണം ചെയ്തിട്ട് അവിടാനിന്നു പോയി പഞ്ചവടിയെ പ്രദർശിച്ചു. അവിടെ കിടക്കുന്ന മുമ്പു ചിതുകൂടഗിരിയിൽ എന്നപോലെ പർവ്വതശാലകളെ കെട്ടി ഉണ്ടാക്കി ഭൂഗമാന്യങ്ങളെക്കൊണ്ടു വാസസ്ഥലത്തെ ചെയ്തു. ശ്രീരാമൻ സീതാലക്ഷ്മണസഹിതയായി സന്ധ്യയെ താമസിച്ചു. അപ്പോൾ ജടായുവും അവിടെ ചെന്നു മാർഗ്ഗികളെ കാത്തുകൊണ്ടിരുന്നു. ഓരോ പാർവ്വതീ! ഈ പഞ്ചവടിയെ ശ്രീരാമൻ മുന്നുകൊല്ലുകയും താമസിക്കുക ഉണ്ടായി.

അക്കാലത്തു ശുദ്ധിസ്ഥലം എന്നു പേരായ നാലുനിയുടെ പുത്രനായ ശാരദൻ എന്നവൻ ഒരു വനത്തിൽ ഏറാവും നിവൃത്തിയായ തപസ്സിനെ ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. തപസ്സുകൊണ്ടു പ്രിയമായ ബ്രഹ്മവു പ്രപഞ്ചമാമി അവൻ ഒരു ലർഗവും അനുഗ്രഹവും കൊടുത്തു ബ്രഹ്മലോകത്തേയ്ക്കു മടങ്ങിപ്പോയി. പക്ഷേ തപസ്സിൽതന്നെ മനസ്സിനെ നിറുത്തുവാനായിരുന്ന ശാരദൻ ബ്രഹ്മവു വന്നതും പോയതും കാൽ ഉണ്ടായല്ല. ധ്യാനത്തിന്മേലായിരുന്ന അവന്റെ ചുറ്റും ചെടികളും വൃക്ഷങ്ങളും വളർന്നു അവനെ മൂടിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ആ പ്രദേശം കണ്ടാൽ ഒരു വർണ്ണമുദിതമാണെന്നല്ലാതെ അന്യമില്ലാത്ത ഒരു വൃക്ഷങ്ങളെത്തന്നെ ആക്കി വേർതിരിച്ചു. ആ പ്രദേശത്തു വക്കുണൻ

തെ സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. അതാ എന്റെ അനുജൻ ലക്ഷ്മണൻ ഉണ്ടല്ലോ. ഈ കാഴ്ചക്കുതോന്നിയ വാക്കുകയാണ് നല്ലത് എന്നു മേഘദി പറഞ്ഞു. അദ്ദേഹിൻ ശുഭപ്പണയ ലക്ഷ്മണന്റെ അരികത്തു ചെന്നു അദ്ദേഹത്തോടു കന്റെ ഭർത്താവാതി ഇരിക്കണമെന്നു അപേക്ഷിച്ചു. അദ്ദേഹം അപേക്ഷ ലക്ഷ്മണൻ "അൻ ശ്രീമാദഭയഹർഗാസനാബ്. തീ എന്നു കേൾക്കുമായി ലഭിക്കുന്നതാവാൽ തിരയും ഭാസിയാകുന്നിവരും" എന്നു മേഘദി പറഞ്ഞു. അതു കേട്ട ശുഭപ്പണയവേഗത്തിൽ സീതയുടെ സമീപത്തു ചെന്നു ഹവദെ ഏകദയയായി ഭാവിച്ചു. അപ്പോൾ ശ്രീരാമൻ ഹരിശ്ചന്ദ്രപ്പണയ ഇവിടെ വാ! ഇവിടെ വാ! എന്നിങ്ങനെ ശ്രീരാമൻ വിളിച്ചു "ഇതാ ഈ അസ്രം കൊണ്ടുപോയി ലക്ഷ്മണന്നു" അടയ്ക്കുമായി കാട്ടിക്കൊടുക്കുക. എന്നാൽ തിന്റെ മത്തൊരഥം സാധിക്കും" എന്നു പറഞ്ഞ് ഒരു അസ്രം അമ്പലമുക്ക് കയ്യിൽ കൊടുത്തു. ശുഭപ്പണയ കന്റെ ദാഹം വിശ്വസിച്ചു ആ അസ്രം കൊണ്ടുപോയി ലക്ഷ്മണന്റെ കയ്യിൽ കൊടുത്തു. അസ്രം കണ്ടിട്ടു ലക്ഷ്മണൻ ജ്യേഷ്ഠന്റെ അനുഗ്രഹം ഇന്നതെന്നു മനസ്സിലാക്കി ആ അസ്രം ചിലിൽ കൊടുത്തു ശുഭപ്പണയയുടെ നേരെ പ്രയാഗിക്കുകയും രാജനാഥം കൊത്തിയതായ ആ അമ്പ് അതിവേഗത്താൽ ചെന്നു ശുഭപ്പണയയുടെ കണ്ണന്താസികകളേയും, സുന്ദരങ്ങളേയും ചേർത്തു അന്നന്തരംകൊണ്ടു ശ്രീരാമന്റെ മുന്നിരത്തിൽ മെന്താമോരുകയും ചെയ്തു. ഇപ്പോൾ രാജനാഥം താഴായിത്തീർന്ന ശുഭപ്പണയ ഹാ, ഹി, എന്ന് അപേക്ഷിക്കുന്ന കന്റെ സഭയാകുമൊരുതായ ലാഭമുണ്ടെന്നുവരുടെ പരിപരക്കെ കാണിച്ചുപോയി. ലക്ഷ്മണൻ, ഉച്ചന്നൻ, ലിശിപ്പസ്സ് എന്നു മൂന്നുപേരും ശുഭപ്പണയയുടെ വികൃതരൂപം കണ്ടു പശ്ചാത്താപമുണ്ടാകുന്ന അദ്ദേഹം ചെന്നിട്ടു മനസ്സിനു കൈയും മടന്തെന്നു അതിനായ പാപത്തെ മറ്റുടൻ ചെന്നുചെന്നു കൊല്ലുവാൻ തീരുമാനമായ വരുന്നവരുടെ അനുഗ്രഹം തിരുമാനിച്ചതായും ചെയ്തു അദ്ദേഹം പരന്നുവെക്കുകയും ചെയ്തെന്നുവന്നു.

നായി വന്ന് എതിരിട്ടപ്പോൾ ശ്രീരാമൻ പതിന്നാലു ബാണങ്ങളെ പ്രയോഗിച്ചു തിരൂതാസമായി അവരെ അന്ധകനാക്കി വിതാക്കിത്തീർത്തു. തന്റെ ചോരക്കുതിരയ്ക്കു പറ്റത്തക്കതു പതിന്നാലുപദങ്ങളും ശ്രീരാമൻ കൈനതായി അറിഞ്ഞപ്പോൾ ചരമമുത്തു. താൻ പൂർവ്വധികം കേപിച്ച വശാസനങ്ങളും കടും കാരാധിക്കാതെ പതിന്നാലായിരം സൈന്യങ്ങളോടുകൂടി രാമനോടു യുദ്ധത്തിന്നു പുറപ്പെടുകയും ചെയ്തു. രാക്ഷസന്മാരുടെ വാലുകൾക്കു ത്രിരാമൻ സീതയെയും മകളുമാനെയും അടുത്തുപിടിച്ചു കൈയ്യിൽ ഇരുത്തി താൻ മാത്രം വില്ലാശനായും കയ്യിലേക്കു അവരോട് എതിരിട്ടു. ആ രാക്ഷസന്മാരുടെയേക്കാൾ ശ്രീരാമൻ കേളുത്തരും അസ്പഷ്ടപ്രായാഗ്രം ചെയ്യതിന്നുശേഷം ആ പതിന്നാലായിരം രാക്ഷസന്മാരുടെ മുമ്പുകൂടി പതിന്നാലായിരം ചാമന്മാരായി നിന്നു യുദ്ധമെടുത്തും കണക്കെരുകെന്ന് അവരെ എല്ലാം സന്തരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. ഉടനെ ചാമൻ എതിരിട്ടു. അവനെയും ശ്രീരാമൻ വധിച്ചു. ചാമനെ ഇങ്ങനെയൊക്കെ ദൂഷണനും അവിന്റെ പിന്നാലെ ത്രിശിരസ്സായും ചാമനെയും അവനെയും ശ്രീരാമൻ തിരൂതാസം സഹരിച്ചു. ചോരകളായവകൾക്കിടലയ്ക്ക് അടയ്ക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ പറഞ്ഞ സംഭവങ്ങളെല്ലാം ഗോതമീതലിനടുത്തു തീർത്തിട്ടുവെച്ചു മക മൃഗങ്ങളായതരിന്മേൽ താഴ്മയിക്കപ്പെട്ടു. ചാമനെ ത്രിശിരസ്സുകൾ പാത്തുവന്ന സ്ഥലത്തുനിന്നു തിരികെക്കുറുത്തു ചാമൻ പറഞ്ഞുവന്നിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തെ മരണശേഷം ആ സ്ഥലത്തിന്നു "മൃതാഞ്ചലകാലം" എന്ന പേർ സ്ഥിതിച്ചു. രാക്ഷസന്മാരുടെ മേൽക്കിട നിന്നു വിടുകയായ ഈ മൃതസ്ഥനായ ഒരു ത്രാമൻ വിശിഷ്ടനായ ബ്രാഹ്മണന്റെ ഭാര്യയെപ്പോലെ അദ്ദേഹം സുഖമായി താമസിപ്പിച്ചു. യുദ്ധത്തിൽ ജനം പ്രാപിച്ച വിജയലക്ഷ്യമോടുകൂടി ചാമൻ സീതയുടെ സരിപത്തു ചെയ്തപ്പോൾ സീത എന്നവൾ സന്തോഷിച്ചു. അപ്പോഴൊരു പക്ഷം വധത്തിൽ പ്രശംസിച്ചു പ്രശംസിക്കാതുകൂടി ആലിംഗനംചെയ്തു.

ഈ സമയത്തു ശ്രീരാമൻ സീതയെ പ്രത്യേകമായ രീതി

ഞേയ്ക്കു റിളിച്ച് "പേ. സീതേ! തീ ഈ പലപ്പേരുകൾ മൂന്നു വർഷമുളളതിനിന്നു മുമ്പാണത്രെ ഉണ്ടായി അതിനിന്നും സമാപ്തമായിട്ട് എന്റെ വലത്തുതാലത്തു, ദേശഗ്രീവതെ മയക്കുവാൻ വേണ്ടി ചൊല്ലിയതിനായി പഞ്ചവടിയിലെ ആശ്രമത്തിലും പാക്കണം" എന്ന് അങ്ങനെയൊക്കെയും അതുപ്രകാരം സിന്ധവേദി മൂന്നു രൂപങ്ങളെ വരിച്ചു മേൽ പറഞ്ഞ മൂന്നു സ്ഥലങ്ങളിൽ സന്നിഹിതനായിരിക്കുകയും ചെയ്തു.

മുകു മുറിഞ്ഞ ശുദ്ധ്വണ്ഡ ചക്രാപുരിയിൽ ചെന്നു കാവണാതാട്ട് "മേയ്യാ! തീ വലിയ മൂലമാണ്, ലോകത്തിൽ കാണാത്തവരെയും അവിടുടെ തടക്കുന്ന സംഗതികളെ ചാക്കുമാർ മുഖേന ഉടൻതന്നെ അറിഞ്ഞു പരിവാണ് അതു നീ കേൾപ്പോലും ശ്രദ്ധിക്കുന്നില്ല, ഓരൻ എന്നു പേരുള്ള മനുഷ്യൻ ജനസ്ഥാനത്തിൽ വന്നു പതിന്നാലായിരം സൈന്യങ്ങളെയും നിന്റെ പടയോട്ടത്തോൾ മൂന്നുപേരെയും യമംകരങ്ങളെ അയച്ചിരിക്കുന്നു. പ്രതാപവാനായ തിരുനെല്ലാം അറിഞ്ഞു വോ?" എന്നു പറഞ്ഞു ഇതു കേട്ടു കാവണൻ അകമുട്ടി മുമ്പേണേയ്ക്കു നോക്കിയപ്പോൾ മുകുമുതലായ അംഗങ്ങളും മുറിഞ്ഞു പോയിരിക്കുന്നതായി കണ്ടു സിന്ധവേദിയിൽനിന്നു വെളിപ്പെട്ട് ഇറങ്ങി 'തീ ഈ സ്ഥിതിയിലായിരുന്നു ജനസ്ഥാനത്തിൽ ഇരുമുണ്ടായതിന്നും കാരണമെന്ത്?' എന്നു ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ ശുദ്ധ്വണ്ഡ 'പേ. ജനസ്ഥാനത്തിൽ സഞ്ചരിച്ചും കൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ അവിടെ ജനകിയെ സന്ദർശിക്കുകയുണ്ടായി അ.വി. എന്തും സന്ദർശിക്കുന്നതുകൊണ്ട് അവിടെ നിന്നുണ്ടായതിന്നു കാരണമായവരായി പിടിപ്പാൻ ചൊല്ലിപ്പോൾ കണ്ണുണൻ പ്രതോഹിച്ച ഒരു ശരംകൊണ്ട് എനിക്ക് ഈ ഗതി സംഭവിച്ചു. ഓരൻ കല്പനപ്രകാരം ലക്കുണൻ, തപസ്സുചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ശേഷമേതെ യാതൊരു കാരണവും ഉണ്ടാകാതെ കൊണ്ടുളള ഒരു മുതലായവരും എനിക്കുവേണ്ടി യോഗ്യമായ മരണം പ്രാപിച്ചു. അകമാൽ

[illegible]

സഹജത്തിൽ ഹാ ലക്ഷണാ! ഹാ സീതേ! എന്നിങ്ങിനെ ഉറക്കം തിളവിളിച്ചുകൊൾക. ആ സമയത്തു ഞാൻ സീതയെയും എടുത്തു ലങ്കയിലേയ്ക്കു പോന്നതും കാര്യം സാധിച്ചാൽ നിന്റെ അദ്ധാരത്തിന്നു പ്രസിദ്ധമായി ലങ്കാരാജ്യത്തിൽ പകുതി അരികയും ചെയ്യാം" എന്നിങ്ങിനെ പലതും പറഞ്ഞു മാരിയനെ പുറപ്പെട്ടുകൊണ്ടു കൂട്ടിച്ചു മാരിയൻ ഗൃഹത്തിലില്ലാതെ രാവണന്റെ ദാകിന്നു കീഴടക്കുകയാണ് ഉണ്ടായത്. ഈ ചാപിയുടെ കൈകൊണ്ടു ഞായറന്നിന്നു മരിക്കുന്നു. ശ്രീരാമന്റെ കൈകൊണ്ടു രണ്ടാം ഭവിയ്ക്കാൽ എന്തിനെന്നു സർഗ്ഗത്തിൽ സിദ്ധിക്കും എന്നിങ്ങിനെ മനസ്സിൽ വിചാരിച്ചുകൊണ്ടു രാവണനോടു "ഓ രാമനെപ്പറ്റിന്റെ ഇഷ്ടപ്രകാരം ഞാൻ പ്രവൃത്തിക്കാം" എന്നു പറഞ്ഞു രാവണനോടു കൂടി തെരിൽ കയറി മാരിയൻ പഞ്ചവടിയിലേയ്ക്കു ചെന്നു. ചാപിയുടെ തവണയിന്നും കലന്ന ഒരു പൊൻമാതായി ചരഞ്ഞു സീതയുടെ മുമ്പിൽ ചെന്നു കളിച്ച് അവൾക്കു മോഹം ജനിപ്പിച്ചു. ചാതാസിത ആ മന്ത്രിനെ കണ്ടിട്ടു ശ്രദ്ധമേന്മാൻ "ഓ പ്രാണനാഥാ! ഈ മാന്ത്രിനെ എന്തുകൊണ്ടു പിടിച്ചുതന്നോ. ഇതിനെ നീവനോടുകൂടി ചിട്ടിയാൽ ഇതനോടുകൂടി ക്രിമിക്കാം കൊന്നിട്ടു കിട്ടിയല്ലോ എങ്കിൽ ഇതന്റെ അങ്കുരം കൊണ്ടു കണ്ണുകൾ മുറുത്തു നീക്കുകയും ചെയ്യാം" എന്നു പറഞ്ഞു. രാമൻ വരുവാൻ പോകുന്ന സമഗ്രതികൾ അറിഞ്ഞിട്ടു ലക്ഷണനെ വിളിച്ചു "ഓ കമാലാ! നീ സീതയുടെ കൂടെ ഇരിക്കണം. ഞാൻ ഈ മാന്ത്രിനെ പിടിച്ചുകൊണ്ടു വരാം" എന്നു പറഞ്ഞു പൊൻമാന്ത്രിന്റെ പിന്നാലെ നടക്കൊണ്ടു. ആ മാന്ത്രിയനെ അധികം ദൂരത്തേയ്ക്കു കൊണ്ടുപോവാൻ വേണ്ടി ചില ദിക്കിൽ നെത്തരും നെറു ചില ദിക്കിൽ നെളിത്തരും വിളമ്പിക്കൊണ്ടു വളരെ ദൂരം ചെന്നപ്പോൾ ശ്രീരാമൻ കുറച്ചുനേരം ആലോചിച്ച് ഒരു സ്വാനം എടുത്തു മാന്ത്രിന്റെ മേൽ എയ്യുകയും അപ്പോൾ രാമവേഷം പൂണ്ടു മാരിയൻ ഹാ സീതേ ! ഹാ ലക്ഷണാ ! ഞാൻ ഇതാ മരിക്കുന്നു. എന്നിങ്ങി

ഇതു താഴെയാണെന്നു എന്തെങ്കിലും കാരണങ്ങൾ ഉണ്ടായിരിക്കാം. ഇതു താഴെയാണെന്നു കേട്ടു സീത അതു പറയുന്നവരെ ഒരു സത്യാന്വേഷണത്തിന്നു തയ്യാറാക്കി അദ്ദേഹത്തിന്നു കൊടുക്കുവാൻ ഭിക്ഷയും കയ്യിലേക്കു് ആശ്രമത്തിന്റെ സമീപത്തിൽ ചെന്നു. സീത ചാപരഖയുടെ ഉള്ളിൽ തിന്നുകൊണ്ടു ഭിക്ഷയെടുത്തു കൈ നീട്ടി പുറത്തുയില്ക്കുന്ന സത്യാന്വേഷകൻ അതു കൈകൾക്കുവെച്ചു വാങ്ങിക്കൊണ്ടുപോകുന്നു. സത്യാന്വേഷകന്റെ താഴെപ്പുഴുപാലു മേന്മാനായ ഒരു കണ്ണുകൾക്കു കീഴിൽ സീതയെ കണ്ടിട്ട് "ഇത്ര അകലെയിന്നു നീ ഭിക്ഷ തന്നതും അതാൻ വാങ്ങുന്നതും ശരിയല്ല. തിന്നാതെ നമുക്കു് ഗൃഹസ്ഥത്തിങ്കൽ സംഭരിക്കേണ്ടതെന്നു മോഹമുണ്ടെങ്കിൽ നീ ഇതു ഭക്ഷയുടെ പുറത്തുവന്നു ഭിക്ഷ തല്കണമേ അതാൻ തിന്നാൻ ഉചിതം" എന്നു പറഞ്ഞു. അതു കേട്ടപ്പോൾ സീത ധർമ്മത്തിന്നു വിശ്വാസം വരുവാൻ എന്നാണു കാരണം എന്ന് ആലോചിച്ചു മനസ്സാലോചനയെക്കൂടി ഭക്ഷയുടെ പുറത്തു എടുത്തെ കാൽപ്പതു മുറുക്കത്തുപോലെതന്നെ കൈനട്ടി ഇതാ ഭിക്ഷ വാങ്ങിക്കൊണ്ടു പുറത്തുപോകുന്നു. ഉടൻതന്നെ അവൻ സീതയെ കണ്ടുപിടിച്ചു സത്യാന്വേഷകൻ കളഞ്ഞ സാധനങ്ങളെ കൈക്കൊണ്ടു കഴുകുകയും പൂട്ടിയ തന്റെ തോളിൽ സീതയെയും കയ്യിൽ ലക്ഷണഗുണങ്ങളെല്ലാം പുറപ്പെടുവിക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ ആ വഴിയിൽക്കൂടെ ആശ്രമം വന്നിരുന്ന ജടായു, ഓരോന്നു സീതയെ അപഹരിച്ചുപോകയാണെന്നറിഞ്ഞ അപമാനം യുദ്ധത്തിന്നു മുമ്പുവെച്ചു. പക്ഷെ ശ്രേഷ്ഠനായ ജടയു തന്റെ കാലുകൾക്കൊണ്ടു ചാവിട്ടിട്ടും, കൊക്കുകൊണ്ടു കൊത്തിയും, ഓരോന്നു് ഫലത്തെ മരണമെന്നാക്കുകയും, ഫലത്തിന്മേൽ കെട്ടിയിരുന്ന എട്ടു കൊമ്പുകൾക്കു കളയും കൊല്ലുകയും, അവന്റെ വസ്ത്രം ഒടിമുക്കയും മറ്റാരുമില്ലാത്ത അവന്റെ വസ്ത്രം കിടന്നിട്ടും തട്ടിക്കളഞ്ഞു അവന്റെ ശരീരത്തെ മാനുഷികമായി പരിചരിക്കുകയും, അവനെ മോഹാലസ്യപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു സീതയെയും എടുത്തുകൊ

ആ പിന്നാക്കം തിരിച്ചു. തർക്കങ്ങളെന്ന രാവണൻ
 ഭൂമി തെളിഞ്ഞു എഴുന്നേറ്റു വീണ്ടും ജടാമുഖിയോട് എ
 തുറന്നു യുദ്ധം ചെയ്തു. അറങ്ങുന്ന ഭേരഹം തളി പിളന്നു
 കൈ മെളിപ്പിച്ച സീതയെ തട്ടിപ്പറിച്ച് അകാശാന്തരേത
 ഉയരായി. അപ്പോൾ സീത അർദ്ധ ചന്ദ്ര ന ഭൂമിത്തൊട്ടുകി ഭൂ
 മിയിലേയ്ക്കു തോക്കിക്കൊണ്ടു ധാരാളമായി സ്ഥിതി ചെയ്തു.
 കുറച്ചുദൂരം ചെന്നപ്പോൾ വഴിയ്ക്ക് ഒരു ഭവനമുണ്ടായി. അ
 ബുദ്ധന്മാരായാർക്കും ഇരിക്കുന്നതായി കണ്ടു. അപ്പോൾ സീ
 ത തന്റെ ആഭരണങ്ങളിൽ ചിലത് അഴിച്ചു ഉണക്കിയതി
 ന്റെ ദുസ്സന്ധി കെട്ടി മുട്ടി ഇങ്ങനെ എന്റെ ഭർ
 വന്നു അറ. പോയ വഴിയെ കാണിക്കട്ടെ എന്ന ആശംസ
 നു മുട്ടുകി ആ ഉണക്കിയ മുട്ടയ്ക്കു ദാനമെന്നുവെന്ന് മേൽക്കൽ
 വിട്ടുവെക്കിപ്പോ. തട്ടു. പിന്നെ റ്റക്കുകയായ രാവണൻ ല
 ക്ഷ്മൽ ചെന്ന സീതയെ അശാക്തവനികാരകൃത്തിൽ നെടു
 കയ്ക്കു ചേർത്തു കാർമ്മിൻ അനന്ത ദുസ്സന്ധി വാക്കുസന്ധി
 തിരയ ശിക്ഷകയ്ക്കു ചെയ്തു. രാവണൻ സീതയെ 6 അനന്ത
 വധങ്ങളിൽ പ്രതിച്ചു. എങ്കിലും അപ്പോഴേക്കു സീത അവ
 ണൻ ഭേരഹ തോക്കുകയായ ഭൂമിയിൽ പറയുകയാണുണ്ടായ
 യുദ്ധം. അപ്പോൾ രാവണൻ ആദ്യ പിന്നെ നെക്കാം എങ്ക
 വിചാരിച്ചു ഭേരഹ ന ഭൂധനിയ മേൽക്കൽ

ആ സമാജികർക്കു വിവിധ കലാപ്രകാരം ദേശേ
 ന്നും പ്രശസ്തിയും സിദ്ധിച്ച ഒരു പാഠനം കൊണ്ടുണ്ടാകാത്ത
 ഒരു അതിനുള്ള വിശേഷം എന്തെന്നാൽ അതു രാജ്യത്തിൽ
 പലരും ഒരു സംവത്സര കലാപ്രകാരം വിശപ്പ് ഉണ്ടായില്ല എ
 ന്നുള്ളതും കണ്ടു. സിരാ ദേശേനാശിതമായ ഒരു പാഠനത്തിൽ
 നിന്നു കറുപ്പ് എടുത്തു വേദാർദ്ധപാലികളായ ദേശികൾക്കു കാല
 കളിനാമം കണ്ടു. അതിനാൽ പലരും പലരും സകലകലയും
 നാട്യവും കലയും കറുപ്പ് ഉണ്ടാക്കു കൊടുക്കുകയും ചെയ്തിട്ടു ശി
 ഷ്ടമെന്നു് നന്നു രാജ്യം ഉത്തരയിൽ കാവണൻ ആരോ
 മന്ദ സകലം ആരോപിച്ചു. മറ്റൊരു നാമം കൊല്ലുന്നതും

തി പരിതാപ രാജസന്ധാര പരത്തെയ്യും എങ്കിലും മാർഗ്ഗര
 ത്വത്തിൽ വെച്ചു കണ്ഡം എന്ന് വേറായ ദണ്ഡം അസ്യ
 കൻ അദ്ധാരം എല്ലാം പിടിച്ചു നിന്നുകൊണ്ട് ഉണ്ടായത് വെ
 ന്തായതി പരത്തേ മാർഗ്ഗൻ ചരയുന്നതെങ്ങേയെപ്പട്ട് എ
 തെല്ലാം സ്ഥലങ്ങളിൽ തിരിഞ്ഞു നിന്നാവാ ആ സ്ഥലങ്ങളെ
 ല്ലാം ചെട്ടിയെളും നഗരങ്ങളെക്കൊണ്ടി പരിണമിച്ചു. ആ മാർഗ്ഗ ക
 ലിൽ അണിഞ്ഞു എന്നായ നൂപുരം (തള) ചെട്ടിയെളിയെക്ക
 ക്കിഞ്ഞിൽ വിണയക്കൊണ്ട് ആ സ്ഥലങ്ങളെന്ന് ഇന്നും നൂപുര
 ഗ്രാമം എന്നു പേരുണ്ടായിരിക്കുന്നു ആ മാർഗ്ഗൻ അദ്ധ
 രാച്ചു പലപലങ്ങളായ കണ്ണുകൾ ഉള്ളതി താതൊരു സ്ഥലത്തു
 വിത്താവാ ആ സ്ഥലങ്ങളെ മാർഗ്ഗഗ്രാമം എന്നും പേരുപി
 ടിച്ചിരിക്കുന്നു. ഈ സ്ഥലം ഇന്നും പ്രത്യേകതയ്ക്ക് കാണുന്നു
 ന്ത് ചെട്ടിയെളി പലപലങ്ങളായ മാർഗ്ഗം തിരിച്ചുകൊണ്ടു മേഖ
 രേകരായ ചെട്ടിയെളി ഇപ്പോൾ കാണപ്പെട
 ന്താണ് മേയ് മാർഗ്ഗം ആ സ്ഥലങ്ങളിൽ അധികളായ സാ
 യുജനങ്ങളെ കണ്ണിന് ഇന്നും ചെട്ടിയെളിയെ കണ്ണി
 വെട്ടുന്നു. എന്നാൽ അങ്ങനെയായ പരമം കണ്ണി
 ന്ന അവർ ശിഖാപ്രായം കണ്ണി കാണപ്പെടുന്നുള്ളു. ഗോദാ
 തരിയിൽ മാർഗ്ഗം ചെട്ടിയെളിയെ സ്ഥലം സ്ഥലം ചെട്ടിയെളി
 തിരിഞ്ഞു ഇന്നും അവിടെ പേരുള്ളു ചെട്ടിയെളി, ചെട്ടി
 അതിർപ്പു, സ താരിർപ്പു എന്നിങ്ങനെയായ പലപലങ്ങളായ
 സ്ഥലങ്ങളായ ആ മേയ് മാർഗ്ഗം ആ സ്ഥലങ്ങളെ കണ്ണി
 കണ്ണിയിൽ. ആ മേയ് മാർഗ്ഗം കണ്ണിയിൽ കണ്ണിയിൽ
 ശാസ്ത്ര ചെട്ടിയെളിയെ കണ്ണിയിൽ കണ്ണിയിൽ

ശ്രീമാൻ സർവ്വപ്രഭു സിന്ധവൻ നിബന്ധിച്ച
 പരത്തെയ്യെപ്പട്ടു ചെട്ടിയെളിയെ കണ്ണിയിൽ കണ്ണിയിൽ
 അദ്ദേഹം ചെട്ടിയെളിയെ കണ്ണിയിൽ കണ്ണിയിൽ
 ശ്രീമാൻ സർവ്വപ്രഭു സിന്ധവൻ നിബന്ധിച്ച
 പരത്തെയ്യെപ്പട്ടു ചെട്ടിയെളിയെ കണ്ണിയിൽ കണ്ണിയിൽ

രിച്ച് ഒരു സ്ത്രീയെ വിവാഹംചെയ്ത് അവൾ നിമിത്തം ദൈവികന കഷ്ടതകളെ അനുഭവിക്കുന്നു. ഇതു കേവലം കെട്ടിനയമാണ് എന്നു ഞാൻ തിന്നോടു സമാധാനവും പറഞ്ഞു. പിന്നെ തീർത്തു പരിണിപ്പായായി ശ്രീരാമൻ സഞ്ചരിക്കുന്ന കാട്ടിൽ ചെന്നു സീതാവേയം ധരിച്ച് അദ്ദേഹത്തോടു "ഏകമഖല്ലോക്കനായ രാജാ! അങ്ങൻ എന്നിന്നു വ്യസരിക്കുന്നു. ഇതാ ജാതകിയായ ഞാൻ വന്നിരിക്കുന്നു. എന്നോടുകൂടി കളിച്ചു സുഖിച്ചാലും. വരൂ. നമുക്കു പോവുക" എന്നു പറഞ്ഞപ്പോൾ അദ്ദേഹം മന്ദസ്ഥിതം ചെയ്തു "ഭവതി ആരാണു" ഭവതി സീതയല്ല. മേകിയെ ഞാൻ അറിയുകയില്ല. സീതാവേയം ധരിച്ച് പുറന്നു അന്ധാളിപ്പിക്കുവാനായിട്ടാണു ഭവതി ഈ കാട്ടിൽ വന്നിരിക്കുന്നത്" എന്നു പല പ്രാവശ്യം പറഞ്ഞപ്പോൾ തീ ഞാൻ പറഞ്ഞ പരമാർത്ഥത്തെ മനസ്സിലാക്കി അദ്ദേഹത്തെ വഴങ്ങി മടങ്ങിപ്പോന്നു കൈമാസത്തിലേയ്ക്കു വരികയും ചെയ്തുവല്ലോ. ഏതു സ്ഥലത്തു വെട്ടാണോ അദ്ദേഹം നിന്നോടു ഭവതി ജറാഭണന്നു പലകുറി ചോദിച്ചത് ആ സ്ഥലത്തു തീ ഇപ്പോഴും "തലകാംബിക" എന്ന നാമത്തോടു കൂടി സന്നിധാനം ചെയ്യുന്നുണ്ട്. ശ്രീരാമൻ തിന്നെ ലഭിച്ചു കൂടവളാക്കിത്തീർത്ത് എവിടെയെപ്പോണോ അവിടെ "തലകാംബിക" എന്നൊരു പട്ടണം ഉണ്ടായിരിക്കുന്നു എന്നിങ്ങിനെ ശിവൻ പാവുകിക്കു ശ്രീരാമന്റെ വാസ്യവരനെ ഉപദേശിച്ചു.

പിന്നെ സമരക്കുണന്മാർ തങ്ങളുടെ മുമ്പിൽ കാണപ്പെട്ട ജനകരൂപികളായ പല രാഷ്ട്രസന്മാരെയും കൊന്നൊടുക്കി ഒക്കിണാമിമലമായി പോകുമ്പോൾ കുമ്പസംഗൻ എന്ന പേരായ അസുരൻ അവരുടെ വഴിയെ തടഞ്ഞു. അവന്റെ കൈകൾ ഒരു കാലം വഴി നീട്ടിമുറ്റിയവയായിരുന്നു. രാമകുമാരന്മാർ തോക്കിത്തപ്പാൾ അവനും കാലും നിലയും ഉടുത്തുനടന്ന് കാരോതങ്ങളും കാരോ വാണം പ്രയോഗിച്ച് അവന്റെ കൈകളെ മേൽമീട്ടുകയുണ്ടായി. അപ്പോൾ അവന്റെ ദേഹം

അതിൽനിന്നു ദിവ്യരൂപിയായ ഒരു പുരുഷൻ പ്രത്യക്ഷനായി ശ്രീരാമന്റെ മുമ്പിൽ വന്നു നമസ്കരിച്ചു “ഓം ഓം! പണ്ടു ഞാൻ ഒരു ഗന്ധർവ്വനായിരുന്നു. എന്നേ ആർക്കു കൊല്ലുവാൻ കഴികയില്ലെന്നുള്ള വരം ബ്രഹ്മാവിനോടു വാങ്ങി ഗവ്വികുന്തായി തുടങ്ങുന്ന കാലം അയ്യാവസ്രമേഹകിയെ പരിഹസിപ്പുകയാൽ അദ്ദേഹം കോപിച്ച് എന്നെ ശപിക്കുകയും ആ ശാപത്താൽ ഞാൻ ഒരു ചാക്കുസന്തായി പാറപ്പെടുകയും ചെയ്തു. ആ തായഗത്തിൽ ശ്രീരാമവേഷണന്മാർ എന്റെ മീശത്തായ കൈകളെ കൈകൊണ്ടു മുറിക്കുകയും, എന്നാൽ പുണ്ടെന്ന ഗന്ധർവ്വരൂപംതന്നെ സിദ്ധിക്കുമെന്നും മറ്റൊരി എന്തിങ്കു ശാപമോക്കം കുന്നിട്ടുണ്ട്, ശാപം തിരിച്ചും ചാക്കുസന്തായതിന്നുശേഷം ഞാൻ ദേവന്ത്രയോട് എന്തുതപ്പോൾ അദ്ദേഹം വളായയും കൊണ്ട് എന്റെ ശിരസ്സിൽ പ്രവേശിക്കുകയും അപ്പോൾ ശിരസ്സു കാലകളും ഉണ്ടെന്നുള്ളിവേണ്ടു വരികുകയും ചെയ്തു ബ്രഹ്മാവിന്റെ വരവുപത്താൽ വളാഹരനായതുകൊണ്ടും ഞാൻ മരിച്ചില്ല. അപ്പോൾ ഇന്ദ്രൻ എന്റെ അവസ്ഥ കണ്ടു യെങ്കോന്നി എന്തിങ്കു വതറിനുള്ളിൽ മുമ്പു ഉണ്ടാകുമെന്നും കൈകൾ മേ കാകം തീർത്തുവയാകുമെന്നും അനുഗ്രഹിച്ചു. അന്നേമുതൽ ഇതു വതത്തിൽ എന്റെ കൈകളിൽപ്പറ്റു സർവ്വപ്രാണികളെയും തിന്നുകൊണ്ടു ജീവിയുവന്നു. അതാ ആ കാണുന്ന കാട്ടിൽ ശബരി എന്നു പേരായ ഒരുവൾ മരുഗന്ധർവ്വകിയെ ശുശ്രൂഷിച്ചുകൊണ്ടു പാർന്നുണ്ട്. അവൾ വളരെ കാലമായി ഇവിടുത്തെ വരവു കാത്തുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. ഓം ഓം! അങ്ങയ്ക്കു സിരതേ വീണെടുക്കുവാനുള്ള വഴികൾ ശബരി പറഞ്ഞുതരും” എന്നു പറഞ്ഞു ഓരോരുത്തരും അത് സ്മരിച്ചു സ്വർഗ്ഗലോകത്തേയ്ക്കു പോയി.

രാമവേഷണന്മാർ കരവന്ധൻ പറഞ്ഞ പ്രകാരംതന്നെ ശബരിയുടെ സമീപത്തു ചെന്നു. ശബരി അവരെ കണ്ടു വന്നപ്പോൾ അതുകാരാൽ താൻ ശബരിയുവേട്ടിന്നു ഫലവർഗ്ഗങ്ങളെ അവൾ കൊടുത്തു ഇപ്പിപ്പോഴേക്കിതെന്നുശേഷം ഇതി

റെ പറഞ്ഞു. “ഓ കാര്യവന്ദാ! പ്രശ്നമുതലായതും എന്ന പദ്യം
 അതിന്റെ മുകളിൽ സുഗ്രീവൻ തന്റെ മന്ത്രിമാരെക്കൂട്ടി ഇരി-
 കുന്നുണ്ട്. ഇവിടുന്ന് അവരോടു സഖ്യംചെയ്ത് അവരെ
 യന്ധവരാക്കിയാൽ സീതയെ വീണ്ടുകൊണ്ടുവരവാൻ സാധി-
 ക്കും. നിങ്ങൾ ഇവിടെയിങ്ങ പോകുന്ന വഴിയിൽ പമ്പ എ-
 ന്നു പേരായ ഒരു വലിയ തടാകം ഉണ്ട്. അതിന്റെ ചുറ്റും
 മലികരങ്ങളായ ഫലങ്ങളോടുകൂടിയ പല വൃക്ഷങ്ങളും നില്ക്കു-
 ന്നുണ്ട്. അവയെ പറിച്ചു തിന്ന വിശപ്പും ദാഹവും തീർത്തു സു-
 ഖമായി സുഗ്രീവസമീപത്തിൽ ചെന്നുകൊൾക” ശബരി ഇ-
 അതിനെ സീതാപാദാപാതം പറഞ്ഞുകൊടുത്തു. ഭഗവാന്റെ ന-
 മസ്തമിച്ച് ഉദൻതന്നെ അഗ്നിപ്രവേശനംചെയ്തു ഭഗവൽദർശന-
 പുണ്യങ്ങൾ വൈകുണ്ഠലോകത്തേയ്ക്കു പോയി.

പിന്നെ ശ്രീരാമൻ ലക്ഷ്മണനോടുകൂടി പതുക്കെ നടന്നു
 പമ്പാസരസ്സിലെ പ്രാവിടുകളും അതിന്റെ തീരത്തുള്ള മര-
 ങ്ങളിൽനിന്നു മധുരഫലങ്ങളെ പറിച്ചുതിന്നും സരസ്സിലെ സ്വ-
 സ്ഥ്വജലം കുടിച്ചും വിശപ്പും ദാഹവും തീർത്ത് അവിടെയിന്നു പ്ര-
 ശ്നമുതലായിത്തീർന്നു ചുറ്റപ്പെടുകയും ചെയ്തു. പോകുവഴിയിൽ
 കാണപ്പെട്ട വിതോദകരമായ വൃക്ഷങ്ങളുടെ തിബിഡതയാൽ
 ഉൽകണ്ഠിതനായിത്തീർന്ന സീതാരേഖയെ സ്മരിച്ചുകൊണ്ടും
 കണ്ണുനീരോടെയിൽ എല്ലാം ദനാക്കിക്കൊണ്ടുമാണു ശ്രീരാമൻ
 യാത്രചെയ്തത്.

സാക്ഷാത്ഭാവം ഏതും സർഗ്ഗം സമാപ്തം.

എട്ടാം സർഗ്ഗം.

പരമശിവൻ പറയുന്നു.

ദൂരത്തുകൊണ്ടു കാണുന്നതാൽ നാലുഭാഗത്തുമുള്ള കാഴ്ച
 കൾ കണ്ടുകൊണ്ട് പ്രശ്നമുതലായതതിന്റെ സമീപത്തേയ്ക്കു
 ചെല്ലുമ്പോൾ ആ ഗിരിയുടെ ശിഖരത്തിൽ താമസിക്കുന്ന സു-

ഗ്രീവൻ, അടിവാരത്തിൽക്കൂടെ വരുന്ന ഈ മണു പേരേയും ക
ണ്ട് അവർ ആരാതിരിക്കുമെന്നു പറച്ചുതന്നു. ആദ്യമായിട്ടു
അവനും തന്റെ മന്ത്രിയായ ഹനുമാനോടു പറഞ്ഞു. "ഹേ
ഹനുമാനേ! അതാ അടിവാരത്തിൽക്കൂടെ മണുപേർ വരുന്നു.
അവർ എന്നെ നിഗ്രഹിക്കുവാൻ താലാതാൽ അതതു മറ്റു വ
കായിരിക്കുമോ എന്നു സംശയം കോന്നതം. എന്തു കോന്നത
ന്നാൽ അവിടെവരും ചാപശാണങ്ങളെ മരിച്ചുകൊണ്ടാണു
വരുന്നത്. അതുകൊണ്ടു നമുക്ക് ഇവിടെനിന്നു വല്ലവിധത്തി
ലും താലാ കഷ്ട പ്രാപിക്കണം. നീ ഒരു ഗ്രന്ഥിമാലയുടെ വേ
ക്കു മരിച്ച് അവന്റെ സമീപത്തു ചെന്നു സംഗതികൾ ഉ
പാദത്തിൽ അറിയാനും. അവർ ഭയപ്പെടേണ്ടതാകട്ടെ വരുന്ന
വരുന്നതിൽ അവിടെനിന്നു കൈകൊണ്ട് ആഗ്രഹം കാണി
ക്കണം. അല്ല സമുദ്രശാജനാഭാരുദ്രിതവരണത്തിൽ ഭരണി
ക്കുമായു സംഗതി വെളിപ്പെടുത്തണം". ഇപ്രകാരം സ്വഗ്രീ
വനാൽ ആജ്ഞാപുനന്ത ഹനുമാൻ പാലകജ്ഞാപുനന്തെ ആടു
ത്തുപോന്നു വണങ്ങി. "ഹേ, പുകയെന്തെന്താണു! നിങ്ങൾ ആ
കാണു? എന്നു ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ ലക്ഷ്മണൻ, നമ്മളുടെ
സകല വർത്തമാനങ്ങളും സവിസ്തരം പറയും. തൽകാലം ശ
ബരിയുടെ ദാമരപ്രകാരം സ്വഗ്രീവനോടൊ സഖ്യമെല്ലാൻ
വരികയാണെന്നുള്ള വാസ്തവത്തെ പ്രസ്താവിക്കുകയും ചെയ്തു.
തൽക്കാലം ഹനുമാൻ തന്റെ സ്വന്തം രൂപം അവരെ കാണി
ക്കുകയും, നമ്മളുടെ വർത്തമാനങ്ങൾ ക്രിയാമുതാടു സവിസ്തരം
അറിയിക്കുകയും ചെയ്തു. എന്നിട്ടു "നിങ്ങൾ മരുപേതം എ
നി കാൽനടയായി ഈ മല കയറുന്നതു ശരിയല്ല. ഏതെങ്ക
ലാലിൽ കയറി ഇറങ്ങുകൊൾക. ഞാൻ നിങ്ങളെ പറ്റു
താഗ്രത്തിനേൽ കൊണ്ടുപോയാക്കാം" എന്നു പറഞ്ഞു. അ
തുപ്രകാരം ചെലക്കുന്നതാൽ ഹനുമാന്റെ ചുരുവിൽ കയറി
ഇരിക്കുകയും ഹനുമാൻ വലുതായ സ്വരൂപം കൈക്കൊണ്ട് ക
ര ചാട്ടത്തിന്നു മെരുക്കുകയും ചെയ്ത് അവരെ ഒരു വൃക്കപ്പുറ
യിൽ ഇറക്കി ഇറക്കുകയും ചെയ്തു. പിന്നെ സ്വഗ്രീവന്റെ

അദ്യക്ഷമെന്നു കാമകളെന്നുവരുടെ ദൃഷ്ടാന്തം ഇന്നതാണെന്നു, അവർ വരുന്നതു മിത്രഭാവത്തോടുകൂടിയാണെന്നു അറിയിച്ചു. അപ്പോൾ സുഗ്രീവൻ നന്തുഴുതായിട്ടു രാജകുടുംബത്തോടു എതിരേറ്റു വൃത്തിയുടേ അയയുടെ മുമ്പിൽ അഗ്നിപുരം പെരിപ്പിച്ചു അവരോടു സ്നേഹഭാവത്തിൽ ഇരുന്നുകൊണ്ടിരുന്ന അഗ്നി സാക്ഷിയായി പ്രതിജ്ഞപെടുത്തു, സ്നേഹസൂചകമായി അവരെ ആലിംഗനം ചെയ്തു വൃക്കശാഖകളെക്കൊണ്ടു കല്പിതമായ ആസനങ്ങളിൽ അവരെ ഇരുത്തി താനും മന്ത്രിമാരോടുകൂടി ഇരുന്നു. പിന്നെ ശ്രീരാമനും സുഗ്രീവനും താനും അദ്യക്ഷ വർത്തനം മുഴുവൻ പരസ്പരം വിവരമായി പറഞ്ഞുവരിപ്പിച്ചു. സുഗ്രീവൻ ലക്ഷണമെന്തോടീ ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. "ബാലിയെക്കൊണ്ട് എതിരേണ്ടതായ കഷ്ടതകളെ ഒന്നാമതു പറയാം. അതു യോഗ്യമായ കേൾക്കണം. പണ്ടുപഴകാത്തതു മെന്തെന്ന് കേൾക്കുകയും ചെയ്താൽ മനസ്സാൽ കഷ്ടി സമ്പന്നം സമപത്തു മറ്റൊരു ഉത്തമത്തിൽ അടുത്തുവെച്ചു ബാലിയെ യുദ്ധത്തിന്നു വിളിച്ചു. ബാലി അമരുന്ന എന്തുതത് അറിയുന്ന ഒരു കരകളിൽ നിൽക്കുന്നതിൽ പെരിപ്പിച്ചു അസുരൻ വേടിച്ച് കഷ്ടതകൾക്കു ഗുഹയിലേയ്ക്കു കടന്നപ്പോൾ ബാലിയും അവനെ പിൻതുടർന്നു അങ്ങോട്ടു ചെന്നു. കൂടെ തോന്നും പോയിരുന്നു. അപ്പോൾ ബാലി എങ്ങനാടു പുറത്തു നില്ക്കേണ്ടെന്നും താൻ ഗുഹയുടെ ഉള്ളിൽ പോയി വരാമെന്നും പറഞ്ഞു ഗുഹയിലേയ്ക്കു പ്രവേശിച്ചു. പിന്നെ ഒരു മഹാകാലാണ്ടു ബാലി ഗുഹയിൽനിന്നു പുറത്തുവന്നിട്ടു. അതിന്നുശേഷം ഗുഹാഭാഗത്തിൽനിന്നു മേൽക്കും വരുന്നതായി കണ്ടു അന്ന് മെല്ലെപ്പോകയും ബാലിയെ മുതൽക്കു കൊന്നിരിക്കുമെന്നു വിചാരിച്ചു പ്രസന്നം കേൾക്കും ചെയ്തു. ഈ സമയത്തുതന്നെ കിഷ്കിന്ധയെ ശത്രുക്കൾ ആക്രമിച്ചതായി കേട്ടു അന്ന് ആ ഗുഹാഭാഗത്തെ ഒരു വലിയ മലയെക്കൊണ്ട് അടച്ചു കിഷ്കിന്ധയിലേയ്ക്കു പോകയും ചെയ്തു. എന്നു കണ്ടപ്പോൾ ശത്രുക്കൾ യോഗ്യമായി

[illegible]

യ്ക്ക് അങ്ങനെയൊരു അടക്കം കൊണ്ടുവരാമെന്നു പ്രതിജ്ഞ ചെയ്തു കൊള്ളുന്നു. ഓവണൻ സീതാദേവിയെ ആകാശാന്തർവ്വായം കൊണ്ടുപോയതു അന്ന് കാണുക ഉണ്ടായി. അപ്പോൾ രേഖിതന്റെ ആരോണങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടായിട്ട് കെട്ടി ഇങ്ങോട്ട് ഇടുകയും ഉണ്ടായി. ഇതാ ആ ആരോണങ്ങൾ. ഇങ്ങിയെ പരന്നു സുഗ്രീവൻ സീതയുടെ ആരോണങ്ങൾ പൊതിഞ്ഞു ഉണ്ടായിട്ട് എഴുന്നള്ളി ശ്രീരാമനെ കൊടുക്കുകയും അദ്ദേഹം അതു കയ്യിൽ വാങ്ങി ചക്രങ്ങളാക്കി— "ഓ കരാ! ഈ പണ്ടാൽ സീത ധരിച്ചിരുന്നതായി കണ്ടിട്ടുണ്ടോ? ഇവ അവളുടേതു തന്നെയാണെന്ന് ഉറപ്പുപറയുവാൻ കഴിയുമോ?" എന്നു ചോദിക്കുകയും ചെയ്തു. ചക്രങ്ങളാക്കിട്ട്, ദേവിപാദങ്ങളിൽ അണിഞ്ഞിരുന്ന ആപുരങ്ങളെ മാത്രം താൻ പ്രതിരിയ്ക്ക. പ്രതിരിയ്ക്ക പലതു വണങ്ങുന്ന സമയത്തു കണ്ടിട്ടുണ്ടെന്നും അറിയുവാനും താൻ കാണുക ഉണ്ടായിട്ടില്ലെന്നും പറഞ്ഞു. സീതയുടെ ആരോണങ്ങൾ കണ്ടതുതന്നെ ശ്രീരാമൻ സീതയെ അന്നു കണ്ടതുപോലെത്തന്നെ സന്ദർശിച്ചു ഉണ്ടായി.

പിന്നെ ശ്രീരാമൻ സുഗ്രീവനെ അന്റെ സാമന്തന്മാരെ കാട്ടുവാനായിട്ട് അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്ന ഭൃശമുഖൻ ശിരസ്സിനെ തന്റെ കാലിന്റെ ചെതവിൽകൊണ്ട് എററുകയും ചെയ്തതായ ആ ശിരസ്സ് പത്തുദയമുണ്ടാകാതെ ഭൂതങ്ങളിൽ ചെന്നുവീഴുകയും ചെയ്തു. ഇതു കേട്ടാൽ അവിടെ കിടന്നു ചന്ദ്രാകൃതിയിൽ തിന്നിരുന്ന എഴു കരിമ്പന്ത രണ്ടരള കാണുകയും ആ രണ്ടരള ഭൂമിയുടെ ഉള്ളിലുള്ള ഒരു സ്തൂപ്പത്തിന്റെ ഉടലിൽനിന്നു ഭൂമുണ്ടായതാണെന്ന് അറിയുകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ ശ്രീരാമൻ തന്റെ കാൽപെകുവിൽകൊണ്ട് അല്ലെന്ന് അർക്കുകയും കൽക്കണ്ഡം ആദിശങ്കരശാസ്ത്രം ആ പാണ്ഡ് ഉടയിട്ടുതരിൽ ആവുകയാൽ വട്ടത്തിൽനിന്നിരുന്ന കരിമ്പന്തകൾ വരിയായി തരികയും ഉടനെ ഒരു ബാണം പ്രയാഗിച്ചു ശ്രീരാമൻ അവയെ ഭരണിക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ രണ്ടരള സ്തൂപ്പത്തിന്റെ ഭേദത്തിൽ ഭൂമുണ്ടായതല്ല കാരണം പറയാം. പ

ബോധിതൻ ബാധി എഴു പരമ്പരക്കും അവൻ തൃപ്തനാ
കൊണ്ടുവരുന്നതായി കണ്ടു. അവ തന്റെ ഗുഹയിൽ വെള്ള
വാൻ ബാധി അവനോട് ആത്മാവിട്ടു പിന്നെ ബാധി
വെമ്പുന്നതായിത്തോന്നി. ആ പരമ്പരക്കും എഴുചേർന്നു കെ
ലാമ്പായി ഭവിച്ചിരിക്കുന്നതുകണ്ടു തിന്റെ ഉടലിൽ എഴു തെ
ക്കും മുളയ്ക്കട്ടെ എന്നു സ്പഷ്ടം ശ്ലാഘിച്ചു. ഉത്തര സ്പഷ്ടം
‘ആ മരണമെ ആർ മുറിക്കുന്നുവോ അവൻ കിട്ടിയതും തി
ന്നെ കൊല്ലുകയും ചെയ്തു’ എന്ന് ബാധിയായും ശ്ലാഘിച്ചു
ഇതിനെയുള്ള സപ്താക്ഷരങ്ങളെ ശ്രീരാമൻ അനന്തരം
ഭാവിച്ചതുകണ്ടു സുഗ്രീവൻ വളരെ സന്തോഷിച്ചു. സന്തു
ഷ്ടനായ സുഗ്രീവൻ ശ്രീരാമനോടു “സ്വാമിൻ! എനി അൻ
കു ദിശയോ പരമാ. ദേവ.ധീവതിയായ ഇന്ദ്രൻ പണ്ടു
ബാധിതൻ കെ മേല കെ മേല ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ആ രാക്ഷസ
രിച്ചിരിക്കുന്നതാന്റെ മുഖത്തു ആർ തോക്കുന്നുവോ അവന്റെ
ഭയം മേല നൽകും. ആ ൧൨ ബാധിതൻ കിട്ടിയത്
എന്തിനെ എന്നാൽ ൧൨൦൦൦ ൨൦൦൦ കല്പവലംപതിനീ
രും തെല്ലാമൊരു പരമശിവന്റെ കയ്യിൽനിന്ന് ആ
രാധന ചെയ്തു കല്പം തന്റെ പുത്രനായ ദേവ
നന്ദ സമ്മതിച്ചു ദേവനന്ദൻ അതു സ്വപുത്രനായ ബാധി
തനാൽ. ബാധി എപ്പോഴും ആ രാക്ഷസ കല്പത്തിൽ
അണിഞ്ഞിരിക്കുന്നതുകൊണ്ട് അവനെ അയ്യന്ന കാണുന്നതാ
ൽ അയ്യന്നെ ഭയപ്പെടും അസ്മദിച്ചുപോകും. അതുകൊ
ണ്ട് ഉപദേശിക്കുന്ന മന്ത്രികളാണുള്ള ഉപായമുണ്ടി ആരോ
മാകണം” എന്നു പറഞ്ഞു. അതുകേട്ടപ്പോൾ ശ്രീരാമൻ അ
വിടെ കിന്നിന്ന സ്പഷ്ടമായ “ഓ സ്പഷ്ടശ്രദ്ധ! തിന്റെ
മേൽ മുളച്ചിരുന്ന മരണമെ വെട്ടിക്കളഞ്ഞു തിന്നുക അൻ
ശാപമേക്കും തന്നുവല്ല. അതിന്നു പകരമായി തി കിട്ടി
സ്ഥതിൽ പോയിട്ടു ബാധി ഉണ്ടുന്ന സമയത്ത് അവന്റെ ക
ല്പത്തിലുള്ള രാക്ഷസന്മാരെക്കൊണ്ടുവരണം” എന്നു കല്പിച്ചു
അതുപ്രകാരമെന്ന സ്പഷ്ടം കിട്ടിസ്ഥതിൽചേന്ന ബാധിയുടെ

അന്ത്യോന്ത്യങ്ങളിൽ വെച്ചിരുന്ന മരുപാടങ്ങൾ മാത്രം എഴുതിയ ശ്രീരാമൻ കോണ്ടവന്നു കൊടുത്തു. മാത്രം കരുതിക്കിട്ടിയ ഉടനെ ശ്രീരാമൻ സ്വഗ്രീവനോടു ബാലിയെക്കൊണ്ടു അയക്കി. വെളിച്ചാൻ കല്പിക്കുകയും, അതുപ്രകാരമെന്ന സ്വഗ്രീവൻ കിഷ്കിന്ധയിൽചെന്നു ബാലിയെ അയക്കു ചെല്ലാതായി വെളിച്ചാക്കയും ചെയ്തു. ഉടനെ ബാലിസ്വഗ്രീവനോടു തമ്മിൽ ചോരമായ യുദ്ധം ആരംഭിച്ചു. മദ്ധ്യപക്ഷം തോൽവതോടുകൂടിയതായും, ബാലിയോടുകൂടിയും, തെല്ലും വൃത്യാസമിദ്യായും സപരവത്തോടുകൂടിയും യുദ്ധം ചെയ്യുന്നതുകണ്ടു ശ്രീരാമൻ അപ്പോൾ അസ്രം പ്രയാഗിച്ചിട്ടു. അസ്രം പ്രയാഗിച്ചാൽ അദ്ദേഹം ആരോടൊന്നി സ്വഗ്രീവൻ കൊണ്ടുവന്നു എന്ന് ശങ്കിച്ചിട്ടുണ്ടു പ്രയാഗിക്കാത്തത് സ്വഗ്രീവൻ അസ്രംമററാൽ ശത്രുതാശങ്കിതനാകുകയും മിത്രയാശമാണല്ലോ മരിക്കുക. അതു വിചാരിച്ച ശ്രീരാമൻ ഉദാസീയനായിരുന്നു. കുറേ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ സ്വഗ്രീവൻ ഉല്ലാസം കിടന്നിട്ടു ബാലിയോടുള്ള യുദ്ധം മതിയാക്കി ശ്രീരാമന്റെ സർവ്വപണ്ടയ്ക്ക് മാടിവന്നു "ഹേ രാമ! എന്നെ ഇങ്ങനെയെ ബാലിയുടെ കയ്യിൽ ഇരയാക്കിക്കിട്ടിരുന്നെന്ന് എന്താണ് അങ്ങയ്ക്ക് എന്നെ കൊല്ലണമെന്നു മോഹമുള്ളവരും സ്വന്തം കൈകൊണ്ടുതന്നെ കൊന്നയ്ക്കുക" എന്നു പറഞ്ഞു. ഇതുവേണ്ടു ശ്രീരാമൻ ചമഞ്ഞനെയക്കൊണ്ടു സ്വഗ്രീവന്റെ കയ്യിൽ ഒരു പുത്തുമാല ഉണ്ടാക്കിച്ച് അണിയിച്ചുകൊണ്ടു വീണ്ടും സ്വഗ്രീവനെ യുദ്ധത്തിന് അയയ്ക്കുകയും ചെയ്തു. സ്വഗ്രീവൻ അങ്ങനെയെന്ന ചെന്നു ബാലിയെ മുമ്പെങ്ങല്ലോ ചെന്നു യുദ്ധത്തിന്നു വിളിച്ചപ്പോൾ ബാലി യഥാവർത്തിയായുണ്ടായി പുറപ്പെട്ടു.

ബാലിയുടെ ഈ പുറപ്പെട്ടുകൊണ്ടു അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാതൃതായ രാമ ഇങ്ങനെയെ പറഞ്ഞു. "യാഥാ! രാമൻ എന്നു ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു ഇവിടെയെന്ന സ്വഗ്രീവന്റെ അന്ത്യം സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ളതായി അഹരേകമാൽ പറയുകയുണ്ടായി. ആകയാൽ അത് ഇപ്പോൾ യുദ്ധത്തിന്നുപോകാതെ രാമനെ ചെന്നു യുദ്ധം

സ്തരിച്ച് അന്തർ സൂഗ്രീവനെ തേയോടെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവന്നു യുദ്ധമാവാൻ അഭിഷേകം ചെയ്തപ്പോൾ എന്റെ വാക്കു തള്ളിക്കളയരുത്" ഇങ്ങനെ താൻ പ്രാർത്ഥിച്ചപ്പോൾ ബാലി "ഘോരനാ! ഞാൻ പറയുന്നതു കേൾക്കുക രാമൻ എന്നു പറയുന്നതു കേൾക്കാവതും ചെയ്യാവുന്നിട്ടുള്ള സാക്ഷാൽതാദായങ്ങൾതന്നെയാണെന്ന് എനിക്കറിവുണ്ട് അശ്വമേധിന്റെ കൈകൊണ്ടു മരണംവന്ന പരമപരമത്തെ പ്രാപിക്കുവാനുള്ള വിധി എന്തിക്കുണ്ട്. നീ ഇവിടെതന്നെ സൂഗ്രീവാനെ സേവിച്ചുകൊണ്ടു സുഖമായി ഇരുത്തുകൊൾക. സൂഗ്രീവൻ പക്ഷേ, തിന്നിൽ പ്രേമമുള്ളവരായി ഭവിച്ചുയ്ക്കും. അങ്ങനെ ആയാൽ അവന്റെ ഇഷ്ടമിന്നു ക്കും വരുത്തുവത അവനോടു കൂടി സുഖമനുഭവിച്ചുകൊൾക എന്നാൽ ഞാൻ അവന്റെ ഭാഷയെ അനുഭവിച്ചതിന്നു പ്രതിവിധിയുമാകും. എന്തിങ്കു മരണം അടുത്തിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടുവെന്നതാണ് കരിക്കുവും എന്റെ കയ്യിൽനിന്നു പൊഴുത്തുകൊണ്ടുതായ മാല ഞാൻ അറിയാതെ മറഞ്ഞിരിക്കുന്നത് ഇന്നു ഞാൻ അപരംഗത്തിൽവെച്ചു കഥയുപേക്ഷിക്കാൻ പ്രേരിപ്പിക്കപ്പെട്ടു മരിക്കുവാൻ പോകുന്ന മുകൾ ഞാൻ പശ്ചാത്തപ്തം എന്റെ ചേതാവിതാകുന്ദാകം പശ്ചാത്തപ്തം ആകയാൽ ഞാൻ അപേക്ഷിക്കു പോകുന്നു നീ ദ്വേശമിക്കേണ്ടതില്ല" എന്നു സമഗ്ര തത്പരത്തെ അപേക്ഷിക്കുന്നതെന്നു ചോയി. ചോദ്യംചെയ്തിട്ട് ആപൽസുഖകരമായ പല ദുഷ്ടകൃത്യങ്ങളും കണ്ടു ബാലി സന്തോഷിക്കുകയാണ് ഉണ്ടാമത് അപേക്ഷിക്കുന്ന പ്രാപിച്ച സൂഗ്രീവനോടടുത്തു ബാലി കുറിയത ന് അപേക്ഷിക്കുകയെങ്കിലുമ്പോൾ ശ്രീരാമൻ ഒരു മനു മറഞ്ഞുതിരുകയാണ് അപ്പോൾ പ്രയോഗിച്ചു മാലിക്കെ തിരിച്ചു പതിച്ചു മൂലകാലത്തെ ബാലിപതിയായ താൻ അപേക്ഷിക്കുക കടിയെന്നു ചൊല്ലുന്നതായി തിരിച്ചുവന്നു അ കടക്കുന്ന ബാലിക്കെ കണ്ടു വളരെ ദുഷ്ടമിട്ടു. ഇതേ വസരത്തിൽ ബാലി ചക്കിടുന്നതായ പ്രകാരമെന്നു തോന്നി "ഇവിടെന്ന് ഒരു വിധമായ രണ്യം എന്റെ മാനസ്സു, മരണ

അതിന്ന് അമ്പലത്തുറകോട് ഇവിടുത്തെ കിഷിട വലി
യ കളിക്കു പറന്തിരിക്കുന്നു എതിടാകട്ടെ ഇതുകൊണ്ടു മ
നക്കാരു ഗുണമാണു കിട്ടിയിരിക്കുന്നത്. എന്നാൽ ഈ വിധ
ത്തിൽ തന്നെ തിഗ്രഹിക്കത്തക്കവിധം ഇവിടുേയ്ക്ക് എന്തൊരു
ദ്രോഹമാണു അൻ ചെയ്തിട്ടുള്ളത്? എന്നു ചോദിച്ചു. അതി
ന്നു ശ്രീരാമൻ ഉത്തരമെ സമാധാനം പറഞ്ഞു. “രേഖയാലീ
തിന്റെ സഹോദരനായ സുഗ്രീവന്റെ ഭാര്യയെ തീ അപഹ
രിച്ച് ഒരു ഗുഹയിൽ കൊണ്ടുപോയി വേലുതുളകൾക്കു സു
ഗ്രീവനേയും അടിച്ചുപറഞ്ഞാക്കിപ്പോലുവാൻ ശ്രമിച്ചതായ ക
റുത്തണയാണ് എതിടുകു കൊപത്താണി തന്നെ കൊല്ല
വാനുണ്ടായ കാരണം. സുഗ്രീവന്റെ പത്നിയായ ഉഷഭവരേ
യും തീ അന്തരിച്ചതിന്നു പകരമായി ഇതിരേൽ തിന്റെ പ
ത്നിയായ കാരയെ എന്റെ അനുവാദത്തോടു കൂടി സുഗ്രീവനു
അനുവദിക്കും. മിന്റെ ദുഷ്ടവൃത്തികൾ തിരിച്ചും അൻ ത
ന്നെ കൊന്നുമാക്കുന്നതിന്നു ഇതിന്നുപകരം മറ്റാപരയുഗത്തിൽ
തിത്തോളം കാട്ടാളയാടി ഒതിച്ചു പ്രാസരക്കളത്തിലവേളു്
എന്റെ കാലിന്ദൻ ഒരു അമ്പലത്തു അൻ ചെയ്തതായ ഈ
കൃത്യത്തിന്നു പ്രതിതിയ ചെയ്യുകയും ആ ജന്മത്തിൽതന്നെ തി
ണക്കു മോക്കും കിട്ടുകയും ചെയ്യും” ഉത്തരമെ ശ്രീരാമൻ പ
റഞ്ഞപ്പോൾ അവിടു “വേദാലയാ! എതിക്ക് അങ്ങിനെ
ചൊക്കും മരിക്കുമെന്നുള്ളു വാപുഷ്യം തന്നെ. എന്നാൽ സീ
കാടലിവിടെ രാവണൻ അപഹരിച്ചു കൊണ്ടുപോയ സുഗ്രഹി
മുഖ്യതന്നെ എന്തെ അറിയിച്ചിരുന്നുവെങ്കിൽ അൻ ഒരു തീ
മിഷത്തിനുള്ളിൽ ആ രാവണനെക്കൊണ്ടുതന്നെ സിങ്ങു
ഇവിടുത്തെ ഭുവിൽ കൊണ്ടുവന്നു കരവാക്കുമാറിക്കുന്നു. അതി
രിക്കട്ടെ. ഇതി എന്റെ മകൻ അംഗരനായ ഇവിടുത്തെതന്നെ
മക്കിക്കുടരും” എന്നു പ്രാർഥിച്ചു യുദ്ധമുഷ്ടിയിൽവെച്ചു പ്രാ
ണമെ ഉപേക്ഷിച്ചു. അതിന്നുശേഷം ശ്രീരാമൻ അംഗരനെ
കൊണ്ടു ബാലിയുടെ ശേഷശിരകൾ വിധിപ്രകാരം കടപ്പി
ച്ചു. അയന്നതും സുഗ്രീവൻ ശ്രീരാമനെ വണങ്ങി അവിടുത്തു

ഒന്ന കിഷ്കിന്ധാശാസാവായി ഇരിക്കണമെന്ന് അപേക്ഷിച്ചു. എങ്കിലും ശ്രീരാമൻ അതു സ്വീകരിക്കാതെ ചമട്ടണത്തോടോ ആ സുഗ്രീവനു കിഷ്കിന്ധാശാജ്യപട്ടാഭിയേകം ചേർത്തിരിക്കുകയാണ് ഉണ്ടായത്. ഉത്രയോതപ്പൊഴിയ്ക്കു വടകാലം ആരംഭിച്ചിരുന്നു. പിന്നത്തെ താവളമാസം സുഖമായി താമസിക്കുവാൻ പററിയ സമയം എതാണെന്ന് ആലോചിച്ചതിൽ കിഷ്കിന്ധാ പകഞ്ഞൊലിച്ചുള്ള പ്രവർത്തനപദ്യങ്ങളിന്റെ അഗ്രത്തിൽ സൂട്ടികരമായൊരു മഴ ഗുഹയുണ്ടെന്നറിഞ്ഞ് ശ്രീരാമൻ അങ്ങോട്ടു ചെന്നു. ആ ഗുഹയുടെ ചുറ്റും പരിമളമുള്ള രത്നത്തിന്റെ അനുരണനം, മധുരമധുരമുള്ള ഘണ്ടനാദം ധാരാളം ഉണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ട് അത് ഉചിതമായ വാസസ്ഥാനമാണെന്ന് ഉറപ്പു ശ്രീരാമൻ ചമട്ടണത്തോടു കൂടി അവിടെ താമസം തുടങ്ങി.

[illegible]

പക്ഷാഭാവം ഉണ്ടാകാൻ സാധ്യത കൂടിയതായി കണ്ടു.

വായനയുടെ അല്ലെങ്കിൽ മനസ്സിലാക്കുന്നതിനായി സൃഷ്ടി
 വൻ ഹൃദയത്തെ വിളിച്ചു പങ്കുണ്ടെന്ന സമയാതയോടെ
 കൂട്ടിക്കൊണ്ടു വരുവാൻ എല്പിച്ചതല്ല. ഹൃദയം പങ്കുണ്ടാ
 ന്നതായാൽ ചെന്നു നല്ല വാക്കുകൾ പറഞ്ഞ് അടുത്തതോ
 സമയാതയോടെ കേൾക്കുക തട്ടിയില്ലെന്ന് മനസ്സിലാക്കിയിരുന്ന
 കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവന്നു. അവിടെ പങ്കുണ്ടെന്ന സമയാതയില്ലാ
 മാതാതി സൃഷ്ടിയാൽ അതല്ലെങ്കിൽ അതും ചെന്നുചെന്നു
 കാൻ പങ്കുണ്ടായാൽ "സൃഷ്ടിയാൽ വളരെ ഭാരമായി പങ്കുണ്ടാ
 വായനയെത്തന്നെല്ലെ വില്ലാം വരുവാൻ കല്പിച്ചുപ്രകാരം ഇ
 ത്താ അതായതി വായനയാൽ വന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഇവിടുന്ന്
 കോപിക്കരുത്" എന്നു പറഞ്ഞു സമയാതയോടെ പങ്കു
 ണയെന്നും കൂട്ടിക്കൊണ്ടു സൃഷ്ടിയാൽ അതല്ലെങ്കിൽ പങ്കു
 ചെന്നു. സൃഷ്ടിയാൽ പങ്കുണ്ടായെ കണ്ടു ഉടൻ അസന്തതിയിൽ
 തിന്ന് പുറത്തേക്ക് ഉപചാരം ചെയ്യപ്പെട്ടാൽ പങ്കുണ്ടാൻ
 'ഹേ സൃഷ്ടിയാൽ പങ്കുണ്ടായെത്തന്നെല്ലെ വില്ലാം വരുവാൻ
 പങ്കുണ്ടായെന്നു. അവിടെ വന്നുവന്നു ചെന്നു വില്ലാ
 ന്ന പ്രതിഷേധംകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. തിരുക്കുറുപ്പിന്റെ പങ്കു
 കൊണ്ടു മരിച്ചു അവിടെ പങ്കുണ്ടായെത്തന്നെല്ലെ വില്ലാം
 വന്നുവന്നു എന്നു പറഞ്ഞു ഇപ്രകാരം കരിയവാക്കുകളെ പ
 റയുന്ന പങ്കുണ്ടായാൽ ഹൃദയം 'അതും ഇവിടുന്ന് ഉടൻ
 യെ പറയുന്നത് എന്നാണ്? അതല്ലെങ്കിൽ അതും സൃഷ്ടിയാൽ
 പ്രതിഷേധം മറന്നിട്ടില്ല. അവിടുത്തെ കാൽക്കൽ എല്പിച്ചു
 ഉള്ളിവെച്ചുകൊണ്ടാണ് ഇരിക്കുന്നത്' എന്നു പറഞ്ഞു സമ
 യാതയില്ലാ സൃഷ്ടിയാൽ പങ്കുണ്ടെന്നു പങ്കുണ്ടായെ
 കല്പിച്ചു. പന്നെ സൃഷ്ടിയാൽ പ്രയാതപ്പെട്ട വായനയോടെ
 താൽ പങ്കുണ്ടായെത്തന്നെല്ലെ വില്ലാം വരുവാൻ പങ്കുണ്ടായെ
 തന്നെ 'അതും ഇതും ഇവിടുത്തെ കേൾക്കുകയോടെവന്നു വ
 ന്നിരിക്കുന്ന പങ്കുണ്ടായെത്തന്നെല്ലെ വില്ലാം പങ്കുണ്ടായെ
 പങ്കുണ്ടായെത്തന്നെല്ലെ വില്ലാം പങ്കുണ്ടായെത്തന്നെല്ലെ
 പങ്കുണ്ടായെത്തന്നെല്ലെ വില്ലാം പങ്കുണ്ടായെത്തന്നെല്ലെ

ഈ അനന്തര കാലം കല്പനപ്രകാരം ആ മനുഷ്യന്മാരെ തിരിച്ചു അന്ധവാൻ, അംഗനൻ, ഹന്തമാൻ, തട്ടൻ, സുരൻ, ശരണൻ, മേന്മൻ എന്നിവരെ പരിവാരങ്ങളാക്കി തെക്കേ മിക്കിമേയ്ക്കും മറ്റുള്ളവരെ മറ്റു മൂന്നു മിക്കകളിലേയ്ക്കും പോകുവാൻ കല്പിക്കുകയും സീത ഇരിക്കുന്ന സ്ഥലത്തെ ദേവി പ്ലിരിച്ച് ഒരു മാതൃകാലതാനത്തിൽ മേങ്ങി വെക്കുക പക്ഷം അതാണു എല്ലാം മരിക്കുമെങ്കിലും ചെയ്യുമെന്ന് അനുമാപിക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ സുഗ്രീവാർക്കായ ശിരസാ വെട്ടിച്ച് പുറപ്പെട്ടു വന്ന വാതന്മാരെ കൂട്ടത്തിൽനിന്നു ഹന്തമാനെ ശ്രീരാമൻ വേറെ വിളിച്ചു തന്റെ താമരദ്രാകിടമായ മോതിരം ഉഴരി കയ്യിൽ കൊടുത്ത് 'ഇതു സ്വകാര്യമായി സിതയുടെ കയ്യിൽ കൊടുക്കണം' എന്നു പറഞ്ഞു. അദ്ദേഹവും ഉപദേശിച്ചു. വാതന്മാർ ഹന്തമാൻ ആ മന്ത്രത്തെ പക്ഷം പ്രാപ്യം ഭവിക്കുകയും പക്ഷം പ്രാപ്യം എട്ടിൽ എഴുതുകയും ചെയ്തു. പകാതാഗളത്തിൽ പോയി വരുവാൻ അതുവുമായ സാമന്ത്രിയെ പ്രാപിച്ചു. ഉടനിയെ മന്ത്രസിദ്ധി പരിച്ചു ഹന്തമാൻ ശ്രീരാമനെ വചനമെല്ലാ തരസ്സെടുത്തു വാതന്മാരെ സത്യങ്ങളാക്കി പുറപ്പെട്ടു. അപ്പോൾ ശ്രീരാമൻ 'ഓ ഹന്തമാനേ! ചിത്രകുലേയരത്തിൽ വെച്ചു സിതയുടെ ഗർഭാശയത്തിൽ താമസമാകുകയാൽ പത്മകലിംഗപുഷ്പമുണ്ടാവിട്ടുണ്ട്. ഈ രീതിയും അതായതുവാക്കാതെ സിതയെ ആ പരമക' എന്നും പറഞ്ഞു.

വാതന്മാരെ സത്യന്മാർ സുഗ്രീവാർക്കപ്രകാരം അയയ്ക്കുക മിക്കകളിലേയ്ക്കു ചെന്നു അന്തോലനം നടത്തിയതിൽ പരിജ്ഞാതം വരുത്തുകയും മിക്കകളിലേയ്ക്കു പോയവർ സീതയെ കാണാത്തതാൽ മകുടാസത്തിനുള്ളിൽ മേങ്ങി വന്ന സുഗ്രീവാറെ വാതം ധരിപ്പിച്ചു തെക്കേ മിക്കിമേയ്ക്കു പോയ അംഗദാദികൾ കാട്ടാതാർ സിതയെ തിരഞ്ഞുകൊണ്ടു പോകുമെങ്കിൽ ഒരു ചെങ്കുത്ത കാക്കയും ചാവണമാണെന്നു ധരിച്ച് അയയെ കൊല്ലുകയും ചെയ്തു. പിന്നേയും അന്തോലനം ചെങ്കുത്താൽ അയർ കണ്ടെത്തുകയും ചാവണമാണെന്നു സംഭ

തങ്ങൾ അവരേയും കൊല്ലുകയും ചെയ്തു. ഇങ്ങിയെ പോകുന്ന സമയത്തു വാതരന്മാരും വെള്ളം കുടിക്കേണമെന്നു തോന്നുകയാൽ അതിന്നു തക്ക ജലാശയം വല്ല ഭിക്ഷിവും ഉണ്ടോ എന്ന് അവർ അന്വേഷിച്ചു. അപ്പോൾ അടുത്തുള്ള ഒരു പശുതരിന്റെ ഇഹാപാശത്തിൽനിന്ന് അന്തരം പക്ഷികൾ നന്മയെ കൊടുക്കുകയുണ്ടായി. പുറത്തു വരുന്നതു കണ്ട് ആ ഗുഹയിൽ നല്ലവെള്ളം ഉണ്ടായിരിക്കുമെന്നു കരുതി വാതരന്മാരും പ്ലം കൂടി ഇഹാപാശത്തിലേക്കു പ്രവേശിച്ചു. ഇതയുടെ അഞ്ചാറു ഗാഢാന്തരങ്ങളിൽ നിബിഢമായിരുന്നതുകൊണ്ടു മടങ്ങിപ്പോകുവാനുള്ള വഴി അറിയാതെയും, അന്വേഷണം സാധിക്കാതെയും ഇതയുടെ ഉള്ളിൽ അടുക്കുമായും ചുറ്റിത്തിരിഞ്ഞ് ഒരു മാസകാലം കഴിച്ചുകൂട്ടി അപ്പോൾ അവിടെ രത്നമെന്നായ ഒരു ഗുഹയെ കണ്ട് അതിൽ കടന്നു നോക്കുകയും, അതിനുള്ളിൽ മംഗളമുണ്ടിതായ ഒരു സ്ത്രീയെ കാണുകയും ചെയ്തു. ആ സ്ത്രീയാട് വാതരന്മാർ അടുക്കുക വർത്തമാനങ്ങളെ പറഞ്ഞ് അവളുടെ വിവരം പറയുവാനാവശ്യപ്പെട്ടു. ആ നോശിയി വാതരന്മാരെ സങ്കീർണ്ണമായി വർത്തമാനങ്ങൾ കാഴ്ചപ്പെടുത്തിക്കൊടുത്തുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു.

“വിശ്വപക്ഷാവിന്റെ പുത്രിയായ ഹേമ എന്നവൾ പരമശിവനെ നൃത്തംകൊണ്ടു സന്തോഷിപ്പിച്ചതു തിരിഞ്ഞു ശിവൻ പ്രസാദിച്ച് ഈ പട്ടണം അവിൾക്കു കൊടുത്തു. ഇവിടെ ഹേമ വളർത്തക്കൊണ്ടു വെച്ചിരുന്നു. അന്ന് അവളുടെ പരിചരിക്കുവാനും ഉത്തരവുപോന്നു. പിന്നെ അവിൾ സ്വർഗ്ഗാരോഹണം ചെയ്തു കാലത്ത് എന്നെന്നേക്കുമായി ‘അല്ലകുഞ്ജത്തി’ അമൽ ശ്രീരാമസ്വാമി ഇവിടെ വരും തീ അവിടുത്തെ ശിഷ്യ പുഷ്പം തരസ്സാരവും മൊയ്ക്ക് എന്റെ അടുക്കൽ വന്നു കൊൾക’ എന്ന് എന്നോടു പറയുക ഉണ്ടായി. എന്നിക്കു പേര് സ്വയംപ്രഭ എന്നാണ്. ചരമഭരതാരായ തിരുവിൽക്കൽ എണ്ണപമാരോണം അന്ന് ചെയ്തതുകൊണ്ട് ഇങ്ങനെ സ്വയംപ്രഭ പറഞ്ഞപ്പോൾ അംഗരോതികൾ ആ ഗുഹയുള്ളിൽ

[illegible]

[illegible]

പിന്നെ അംഗമായിട്ടുള്ള വായനക്കാർ കാര്യക്ഷമത

സമുദ്രധൗഘനം ചെയ്യുന്നതിൽ അധഃപതയ്ക്കുള്ള ബലത്തെപ്പറ്റി പരസ്സരം പറയുമ്പോൾ അപ്പോൾ രാജാവുമായ അംബ വാൻ അവയ്ക്കുള്ള ബലമെകാണാനും സമുദ്രം കടക്കുവാൻ സാധിക്കുമെന്നു കണ്ടു ഹനമാന്റെ അടുത്തുചെന്ന് അയാൾ ജനനമുതൽ ചെയ്തിട്ടുള്ള പരാക്രമത്തോളം ഓടുന്നായി ശ്രദ്ധിച്ചു പറയുകയും പ്രകൃതത്തിൽ അത്യാവശ്യമായിരിക്കുന്ന സമുദ്രധൗഘനം എന്ന വലിയകാര്യം സാധിച്ചാൻ ഹനമാൻ വിചാരിച്ചാലേ കഴിവുള്ള എന്ന് പറഞ്ഞ് അയാളെ അതിന്നു പ്രേരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. അതുകേട്ടപ്പോൾ ഹനമാൻ അവിടെയുള്ള മേഘസ്പർശത്തിന്റെ മുകളിൽകയറി സമുദ്രം കടന്നു ചരയിൽ ചെല്ലുവാനുള്ള ഉദ്ദേശത്തോടെ ആകാശത്തേയ്ക്കു കീഴിച്ചു ഹനമാന്റെ കതിയുടെ ശക്തിയാൽ മേഘസ്പർശം മൂലമായും താങ്ങുപോയി.

സാരമാണു ഏതാസത്വം മഴിഞ്ഞു.

—o—

ഒമ്പതാം സർഗ്ഗം.

പരമേശ്വരൻ പറയുന്നു.

മേഘസ്പർശത്തിൽനിന്നു ചാടിയ ഹനമാൻ ആകാശ മാഗ്നറ്റിന്റെ പോക്കുസ്വാർത്ഥം ദേവകൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ബലം പരീക്ഷിച്ചാൻ വേണ്ടി സുരസ എന്നവളെ അയയ്ക്കുകയും അവൾ ഹനമാന്റെ മുമ്പിൽ ചെന്ന് അദ്ദേഹത്തോടു തന്റെ വാതിൽ പ്രവേശിച്ചാൻ പറയുകയും ചെയ്തു. ഹനമാന്മാകട്ടെ ശ്രീരാമദേവന്റെ കാര്യം സാധിച്ചതിനനുശേഷം അവളുടെ ഇഷ്ടപോലെ ചെയ്യാമെന്നു പറയുകയാണുണ്ടായത്. സുരസ അതു സമ്മതിക്കാതെ ഹനമാന്റെ യാത്രയ്ക്കു വില്ലം ചെയ്യാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ അദ്ദേഹം തന്റെ ഉടലിനെ സുരസയുടെ വായിൽ കയ്യിടുന്നതു വല്ലപ്പുറത്തുകൊണ്ടിട്ടു. തൽക്ഷണം സുരസ ഹനമാന്റെ ആ വലിയ ദേഹം തിട്ടുതാങ്ങു കൊള്ളത്ത

അവിധം വലുപ്പത്തിൽ തന്റെ വായ് പിളന്നും അപ്പോൾ ഹ
ത്താൻ അംഗുഷ്ഠമാത്രമായ സ്വന്തം കൈകൾക്കാണ് അവളു
ടെ വായിൽ പ്രവേശിച്ചത് അപ്പോൾ തന്നെ പുറത്തുള്ള വെ
രികളും മേയ് സുരസ ഇതു കണ്ട് അത്ഭുതപ്പെട്ട് ഹത്താ
ൻറെ വലുപ്പത്തെ ചുരുട്ടി അവിടെനിന്നു സ്വർഗ്ഗലോകത്തുള്ള
പോയി.

ഹത്താൻ പിന്നെയും മുൻപുവെക്കുമ്പോൾ ആകാശത്തുണ്ടെ
പോയിക്കൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ മതിയാകും എന്നു പേരായ പദ്യ
തും സമുദ്രതീരത്തു കല്പനപ്രകാരം ഹത്താൻ വിശ്രമം നല്ല
നന്തിനായി തണുത്തതായ ശിഖരങ്ങളോടു കൂടി സമുദ്രത്തിൽ
നിന്നു പോയി. ആ ശിഖരങ്ങളുടെ മുകളിൽ ഒരു മനുഷ്യരൂ
പം ധരിച്ചുനിന്നു മതിയാകും ഹത്താൻ 'ഓ ഹത്താൻ!
ഞാൻ മതിയാകുവർത്താണ്', എന്റെ മേൽ അമൃതസമങ്ങളാ
യ ഫലങ്ങൾ ഉണ്ട്, അവയെ തിന്നു കറച്ചുതരും ഇന്നു ത
ളച്ച് തീർത്തുപോകാം' എന്നു പറഞ്ഞു. വീണ്ടും 'പണ്ടൊരിക്കൽ
പദ്യങ്ങളും മേന്മയും തമ്മിൽ കഠിനമായ ഒരു യുദ്ധം ഉണ്ടാ
യി. അന്നു ദശരഥമഹാരാജാവാണ് ഇന്ദ്രന്റെ കയ്യിൽനിന്ന്
എന്നെ കൈപ്പിട് അതുതൽ ഞാൻ ഈ സമുദ്രത്തിൽ പാ
ളുവെന്നു. ദശരഥപുത്രനായ ശ്രീരാമന്റെ കാൽക്കൽനിന്നുവെ
ണ്ടി പോകുന്ന തിന്നാക്കു വിശ്രമം നൽകുക എന്ന പ്രത്യേകാ
രം മേയ് കൃതാർത്ഥതയെ പ്രാപിക്കണമെന്ന് എനിക്ക് ആ
ഗ്രഹമുണ്ട്' എന്നിങ്ങനെ പ്രസാദിച്ചു. അതിന്നു ഹത്താൻ
"ഓ മഹതാകദമ! മാതൃകാശ്ചിതമായി പോകുന്ന എനിക്ക്
തളച്ച് എന്താണ് ഇല്ലതെന്നു. സ്വാതികാളും സാധിക്കുമ
മെ താമസം ഞാൻ മേലു കുന്നത്തുപോയി' എന്നു പറഞ്ഞപ്പോൾ
മതിയാകും 'യല്ലേ', എന്നാൽ എന്നെ കൊട്ടു പരിശുദ്ധയാക്കു
ക' എന്നു പറയുകയും അതുപ്രകാരം ഹത്താൻ തന്റെ കൈ
കൾക്കു മതിയാകുവർത്തന്റെ ശിഖരം തൊട്ട് 'അമ്മിയെത്തന്നെ
ആതാമം എന്നു പറഞ്ഞു വീണ്ടും താളു തുടങ്ങുകയും ചെയ്തു.
അതർക്കം സിംഹിക എന്നു പേരായ രാജസി ആകാശസ

ജ്വാലിതായ ഹസ്തമാന്റെ നിഴൽ പടിച്ചുയിർന്നു! ഈ സിംഹി-
കളുടെ പാപ്ത് സമുദ്രമെങ്ങിലാണ്. മുകളിൽ കൂടെ പറക്കുന്ന
സമുദ്രാണികളുടെയും നിഴൽ പിടിച്ചു നിൽക്കുന്നതായ ഒരു
നമിഞ്ഞനൂകോണ്ടു വിഹ്വിതമുള്ള ചക്രാഗ്രഹണി എന്ന പേ-
രേണുയിരിക്കുന്നു. സിംഹികളുടെ നിഴൽപിടത്തുകൊണ്ടു ഹ-
സ്തമാന്റെ ഗതിക്കു തടസ്സം വന്നപ്പോൾ അദ്ദേഹം അതിന്നു
കുറഞ്ഞമേൽക്കുന്നു. നാലുപുറവും തോക്കി ചുറ്റുമ്പോൾ കാണാത്ത
താൽ കിഷ്കിന്ദ്രയാക്കുകയും അപ്പോൾ വായുപിളർന്നു നില്ക്കുന്ന
സിംഹികയേ കാണുകയും ചെയ്യും. ഹസ്തൻ അപ്പോൾ വായു-
യിൽ വേഗത്തിൽ വീണു രാജൻദയോത്തേ വലുതാക്കിത്തള്ളി
ആ കാഷ്ഠസിയുടെ ദേഹത്തിലുള്ള അന്തസ്സകുഴപ്പവും ഒത്തു-
മുട്ട് അവയെല്ലാ നിഗ്രഹിക്കുകയും പിന്നെ അവിടെനിന്നു പെ-
ണ്ണി വകയുടെ ഒരു ഗോപായ സമുദ്രത്തിന്റെ കരക്കുകൾക്കായിൽ
ചെന്നു ചേരുകയും ചെയ്യും. അവിടെ ഹസ്തൻ തന്റെ ദത്ത
മിട്ട കണ്ടു കാവണാസാദിതായ ഭൂതങ്ങൾ എന്ന കാഷ്ഠിയെ
സമുദ്രകുഴപ്പത്തിൽവെച്ച് എത്രത്തു സമർപ്പിക്കുകയും ചെയ്താൽ
പോലെ നിഗ്രഹിച്ച്, സൂര്യസൂര്യനേക്കിത്തന്നുശേഷം പാകാ-
ച്ചിത്തത്തിൽ ഹസ്തൻ പ്രവേശിച്ചപ്പോൾ തിരുക്കണ്ണി എന്ന
പേരായ ഒരു കാഷ്ഠി പുത്രങ്ങളെയും അവളെ ഹസ്തൻ ത-
ന്റെ എടത്തേക്കെ ചുമട്ടി കരികൊടുത്തു നാലു പാത്രങ്ങളും
ചെയ്തു. മൃഗത്തിൽ വീണപ്പോൾ ആ കാഷ്ഠിക്ക് വണ്ടു ബ്ര-
ഹ്മാവു കെട്ടത്തക്കതായ ദത്തത്തിന്റെ കർമ്മവന്നു. എന്നിട്ട് അ-
വൾ ഹസ്തമാനോട് 'ആയുസ് എങ്ങനേണോ വിന്നെ ഒരു കര-
ക്കൻ അപമാനിച്ചു മരിക്കുന്നത് അന്നു കാവണയെ കൊല്ലു-
വതായി ശ്രീമാൻ ലകുഷിൽ വന്നു' എന്നു ബ്രഹ്മാവു വണ്ടു
പറകു ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ഉപ്പോൾ കാൽ കാവണയെക്കൊല്ലു-
ന്നുള്ളതിൽനിന്നുതാണ്. അതുകൊണ്ടു നീ ജന്മം പ്രാപിക്കു-
ന്നിടകയിൽ ചെന്ന് അശോകവനസ്ഥനായ സിന്ധവ ക-
ണ്ടുകൊണ്ടു ഏത വാങ്ങും. വിന്നെ ഹസ്തൻ പ്രകൃതവ-
ർത്തത്തിന്റെ മുകളിൽ അലകുറഞ്ഞുവെച്ചു ഉരിക്കുന്ന വകയെ

[illegible]

ഈ സ്ത്രീയിൽ കാണാനാകുന്ന ഏതു പരിവേഷിപ്പിൽ കാണാത്താൽ ഹനുമാൻ ചരമചരിതത്തെക്കുറിച്ചറിയാം.

[illegible]

കാളഭാഗവതം പൊതു. അതിനിടയിൽ മഹാവിഷ്ണു ഒരു ബ്രാഹ്മണന്റെ ഭാര്യയെ മടുപ്പിച്ചു വേണമെന്ന് പറയുന്ന വഴിയിൽ ചെന്നു. അവനോട് 'ഓം ഭാവണാ! പരമശിവൻ തന്റെ പത്നിയായ പാർവ്വതിയെ പാതാളഭാഗവതത്തിൽ തന്റെ ഹൃദയത്തിൽ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചു. മറ്റൊരു സ്ത്രീയെ തിന്നുക കഴിയാത്തതായി എന്ന താഴ്മയിൽ തിന്നുക എന്ന് തിന്നെ മരിക്കുകയാണ് ചെയ്യൽ. മേതിലോ സ്വർഗ്ഗത്തിലോ ഉൾപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നതോടൊത്തുള്ളതെന്നും പാതാളഭാഗവതം തന്റെ സ്വന്തം ഭാഗവതമാകുന്നത് അവിടെ തീർക്കണം. തോന്നുക ഇല്ലെന്നും വിചാരിച്ചാണ് ശിവൻ തന്റെ ഭാര്യയെ പാതാളത്തിൽ കൊണ്ടുവെച്ചത്. ആകയാൽ തീർച്ചപ്പെടുത്തുന്ന പാതാളത്തിൽ ചെന്നു തെറ്റാത്തതിൽ ഇരിക്കുന്ന പാർവ്വതിയെ ഭാര്യയാക്കി സ്വീകരിക്കുക' എന്നു പറഞ്ഞു.

ഇതുകേട്ട ഭാവണൻ പിടന്നതും ഇവിടെവെന്ന് ഏകദേശം പറഞ്ഞു. "അങ്ങനെയൊരു ഉദ്ദേശം എന്തിനു മനസ്സിലായി. അങ്ങനെയൊരു ഭാര്യയെ പാതാളഭാഗവതത്തിൽ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചു എന്തിനു മറ്റൊരു സ്ത്രീയെ എന്ന് പറയുന്ന മരിക്കുകയാണ് ചെയ്യൽ. ആകയാൽ എന്തിനെന്നു സ്ത്രീ ഇവിടെവെന്ന് ഇരിക്കട്ടെ. ഇപ്പോൾതന്നെ അത് പാതാളത്തിൽ ചെന്നു അവിടെയുള്ള കന്യകയെക്കൊണ്ടുപോകുന്നുണ്ട്" എന്നു പറഞ്ഞു. ഭാവണൻ തിന്നെ ഇവിടെവെച്ചു വേഗത്തിൽ പാതാളത്തിലേക്കു പോയി. വഴിയിൽവെച്ചു ഭാവണനും ഭൃഗുനും ഉണ്ടായി. വഴിയിൽത്തന്നെ വന്നിരുന്ന ഒരു ബ്രാഹ്മണനോട് ഭാവണൻ "ഓം ബ്രാഹ്മണശ്രേഷ്ഠ! ശിവന്റെ ഈ ആത്മലിംഗത്തെ കുറച്ചുതന്നെ കയ്യിൽപിടിക്ക. അത് വേഗം ഭൃഗുനകളെ തീർത്തുവെന്ന് ഇതു വാങ്ങിക്കൊള്ളാം" എന്നു പറഞ്ഞു. ആ കാണപ്പെട്ട ബ്രാഹ്മണൻ വിട്ടുപോയെന്നായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ഭാവണന്റെ വാക്കുകേട്ടിട്ട് "ഒരു മൃഗത്തിനെയെന്നാലും ഈ ലിംഗത്തെ അത് കയ്യിൽവെക്കും. അതിനിടയിൽ അങ്ങനെയൊരു വാക്കു കേൾക്കും ഇതു തിരിച്ചുവെച്ചു അത് എന്റെ പാദത്തിൽ പോ

യേജുസ് എന്നു പറകയും ചെയ്താൽ അതിനെയാവട്ടെ എന്നു
 അതിശയം ചെയ്യും. അതുപ്രകാരമെന്നു ചെയ്താൽ ലിംഗത്തെ
 ബ്രാഹ്മണന്റെ കയ്യിൽ കൊടുത്തു മുൾക്കയ്യിൽ പോയി.
 ചെയ്താൽ ബ്രാഹ്മണന്റെ പുറത്തു സമന്തത്തിനുള്ളിൽ
 മടക്കിവെക്കുവാൻ സാധിക്കാത്തപോയതുകൊണ്ടു ബ്രാഹ്മണൻ
 ആ ലിംഗത്തെ പശ്ചിമസമുദ്രത്തിലോ അല്ലെങ്കിൽ വെച്ചു
 തന്റെ വഴിക്കു പോയതുമാത്രം. ചെയ്താൽ ദാസ്യംകൊണ്ടു
 പ്പോൾ ശിരം ലിംഗം ഭൂമിയിൽ ഉൾക്കൊള്ളുകയും അതിനെ
 എടുത്താൽ ശ്രീച്ചു വാക്കു അതു ഭൂമിയിൽ വെച്ചുനിന്നു ഉറപ്പു
 ചെയ്തതുകൊണ്ടു അവനാൽ എടുക്കുവാൻ സാധിച്ചില്ല.
 ആ ലിംഗത്തിന്റെ മുകളിൽ ചെയ്തിട്ടുള്ള തുളസീപാലം കൈ
 പോന്നു ഉണ്ടാകുന്നു. ചെയ്താൽ ആ പാലത്തിൽ ഉറപ്പായാ
 ക്കിയാൽപ്പോൾ അതിൽ ചെയ്തിട്ടുള്ള കണ്ണികൾപോലെയുള്ള സാ
 മ്യം കാണപ്പെടും. ആകുന്നതും ആ ലിംഗം ഭൂമിയിൽ കണ്ണും
 പോലെയും ആകുന്നതുകൊണ്ടു അന്നുമുതൽ ആ ലിംഗം ഉറപ്പു
 സ്ഥലത്തിന്നു ഗോപസ്തംഭമെന്നു പേരുണ്ടായി. ഇങ്ങിനെ
 ശിരം ലിംഗം വെച്ചാൽ വളരെ വ്യത്യസ്തമാകുന്നതും ചെയ്
 താൻ പരമ ദീപ്തമാകുന്നതും മെന്നു. ചെയ്താൽ മേൽമേൽ
 ഗുഹയിൽ സ്ത്രീകൾക്കു ശിരം വെച്ചാൽ മണ്ണാക്കിയതുകൊണ്ടു
 ചെയ്താൽ അവയെ അതിൽ വെച്ചുതായി തടയണമെന്നു
 ആവശ്യപ്പെടുകയും മേൽ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന മണ്ണു മേൽ ചെയ്താൽ
 നവീകരണം കഴിച്ചുകൊടുക്കുകയും ചെയ്യും. മേൽ ചെയ്താൽ
 ബ്രഹ്മണന്റെ അന്തരം ലിംഗവസ്തുക്കളെയും ആരോണമെന്നു
 മേൽക്കൊള്ളുകയും ശത്രുവിനെയെങ്കിലും പ്രത്യക്ഷപ്പെടു
 ത്തുകൊണ്ടു ശത്രു. എന്നു കൈ ആയുധങ്ങളെയും കൊടുക്കുക ഉ
 ണ്ടായാ മണ്ണാക്കിയതും മണ്ണു കൈമാറിയിരുന്നതുകൊണ്ടു (മ
 ണ്ണാക്കി) (മണ്ണാക്കി—കൃഷ്ണാക്കി) എന്നു ചേർ ഉൾക്കൊ
 ല്ലുന്നതുകൊണ്ടു എന്നു കൈയിൽ സാക്ഷാത്ത് ആവശ്യപ്പെടു
 ന്നു ചെയ്താൽ കൈയിൽ ഉള്ള മണ്ണും. അപ്പോൾ ചെയ്താൽ അ
 മിതാൻ പറഞ്ഞപ്രകാരം ശിരം ലിംഗം കൊണ്ടുവരാത്തതിൽ

[illegible]

ഇതിനിടയിൽ ഓവണൻ ചങ്കാഴ്ചയിൽ ഒരു വായ
 ന്ൻ കണ്ടവന്ന് അക്കോകവതികയിൽ ഇര എന്ന സിന്ധവക
 ന്നതായി ഒരു സ്വപ്നംകണ്ടു അങ്ങിതന്നെ ഇങ്ങിതെ വിചാ
 രിച്ചു. “ശ്രീമാനൻറെ കൈകൊണ്ടു മരണം സംഭവിച്ച് എ
 തിനു വേഗത്തിൽ സ്ഥിതി സിദ്ധിക്കണം. അതിന്ന് ഇ
 പ്പോൾതന്നെ അൻ സിന്ധവക അടുത്തുചെന്ന് അടുത്തു
 ഗ്രഹിക്കുന്നതായി കാണിക്കുന്നുണ്ട്. വായനൻ അതുകണ്ടു
 രാമനോടു ചെന്നുപറഞ്ഞു. എന്നാൽ ഉടൻതന്നെ രാമൻ ഇ
 വിടെവന്നു അടുത്തു ചെന്നുകൊല്ലുവാനിടവക” എന്നി
 ത്തിനെ ഓവണൻ തെറ്റിൽ വിചാരിച്ച് ഉടൻതന്നെ അതേ
 കം സ്ത്രീകളാൽ പരിവൃതമായി ആഡംബരങ്ങൾകൂട്ടി പുറ
 ചെല്ലു കളവുവെച്ചു സിന്ധവക സമീപത്തു ചെന്നു. ഓവ
 ണൻ ഇങ്ങിതെ വകാവാൻ അടുത്തു കൂടെവന്ന സ്ത്രീകളോടേ
 യ്പുറം മുതലായ ആരോണങ്ങളോടേ ഗിങ്ങിരണ്ടു കണ്ണുകൾ
 ത്തി സിന്ധവക വെച്ചു. ഓവണൻ സിന്ധവക മുഖിൽ
 വന്ന് ഇങ്ങിതെ പറഞ്ഞു. ‘ഹേ സാതകീ! തിന്മയ്ക്കാണ് എ
 ന്നതുകണ്ടു വെച്ചു കണ്ടിട്ടിരിക്കുന്നത്. രാമൻ രാജ്യത്തു
 ത്തി കരൻ രാജാപിതാക്കന്മാരോടും ബന്ധുക്കളോടും വിട്ടു
 ജടയോ വല്ലവരും ധരിച്ച്, ഏകാകിതായി വാസംചെയ്തു തി
 ന്ൻ പേരിൽ കെല്ലുപോലും സ്നേഹമില്ലാത്തതായിരിക്കുന്നത്.
 അകത്താൽ തീ അടുത്തു ഉപേക്ഷിച്ചു കൈയോടു ധരിച്ചതും
 ത്തി പരാക്രമിയും മേഘസ്ത്രീകളാൽ ശൂന്യമായിത്തീർന്നു.
 ഉള്ള ഹോമാഗ്രം സിദ്ധിച്ച് ഉന്നതപരവതാൽ ഉരിക്കുന്നവ
 വന്മാരായ ഏതെ വരിച്ചു സുഖമായി ഇരിക്കുക. ഇന്നുതൻ
 മരണയാക്കി മുതലായ എല്ലാ സ്ത്രീകളോടും തിന്റെ ഭാസികളാ
 കി ചെല്ലേണം. എന്റെ ചെല്ലത്തോടും ജീവതമെന്നതും തി
 ന്ൻ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിൽ വിട്ടുതന്നേണം.” ഇങ്ങിതെ പകവിധ
 ത്തിൽ ഓവണൻ പ്രണയപ്രാണനകളെ ചെല്ലത്തോൾ സിന്ധ
 ഏഴാണനറെ അധമുഖിതായിതിന്ന് ഒരു ചെല്ലത്തോടു ഓവ
 ണന്റെ മുഖിൽ ഇത് ആ ചെല്ലത്തേ തോക്കിക്കൊണ്ടു പറഞ്ഞു.

"ഓ തീവ തീ നാരായണ പേരിട്ടു സത്യാസിദ്ധയെക്കൂടി വിര ന്നായ രാമലക്ഷ്മണന്മാർ ഇവരും ഏകദേശം അരികുതില്ലാ ൽ സമയംതോക്കി ആശ്രമത്തിൽ വന്ന് ഇവന് 'അന്ധ ഷേരി'യിലെന്ന് ശ്രീനകൻ മന്ത്രക്കൊണ്ടു ശ്രീനാരായണ പൂരോദ്ധാ ങ്കം' കുട്ടികൊണ്ടുപോകുവാമെന്ന് നിങ്ങളെന്ന് അപഹരിച്ചു കൊണ്ടുപോന്നില്ലേ? അതിന്റെ ധാരാളം തിരച്ചൽ വേഗത്തിൽ അനുഭവമാകും. ലോകനാഥനായ ശ്രീനാരായണ ഇവിടെവന്നു യുദ്ധമെടുത്തതിന്റെ ശരീരം അസ്പഷ്ടമെങ്കിലും ചിന്നമി ന്നമാക്കിയിരിക്കുകൊല്ലുന്ന സമയം നാമൻ മനുഷ്യനാണെന്ന് അധർമ്മമെടുത്തു കൂടിയതിന്റെ ഭവിയ്ക്കുന്നതിനാൽ അറിയാവുക." ഇത്ര വാക്കുകളെ കേട്ടപ്പോൾ വല്ലാതെ കോ പിച്ച് രാവണൻ,

രാവീന്ദ്രനാഥൻ ത്രിശങ്കരതേ ശ്ലാക്കിരചിരാൽ
സരമോചി സ്ഥാനാനി യുധിപുരതോ ലക്ഷ്മണസഖ
രഥാത്മാവ്യയ്യമെച്ചു" ൧] പദ മനുജനായാമുദിഖ
ജയശ്രീമാമമസ്യാന്ന മമ ചെറുതോക്കോളമുദേവൻ.

എന്ന ഒരു ശ്ലോകത്തെ സിദ്ധമെടുത്തു. ഓ സിന്ധവ! ല ക്കയിൽ ദേവന്മാരും മൃഗം വേഗത്തിൽ വാടും. നാമനും ല ക്ഷ്മണനും യുദ്ധത്തിൽ എന്തുതോക്കും എന്റെ മുമ്പിൽ തില്ലില്ല. ജടാധരിയായ നാമൻ അനുജനൊടു കൂടി വലിയ ആവ ണ്തിൽ അകപ്പെടും. നാമനും ജയം വരിക ഇല്ല. എന്തിനും ജ യംകിട്ടും. പിന്നെ എന്തിനും വലിയ സന്തോഷത്തിന് ഇടവ ക്കും" എന്നാണു ശ്ലോകത്തിനു രാമനാൽ ഉദ്ദേശിച്ച അർത്ഥം. ഇതു കേട്ടപ്പോൾ സീത "വിദ്വേഷം സന്തോഷമെങ്കിലും പരപുത്ര!" തന്റെ ശ്ലോകത്തിൽ ആനന്ദത്തെതിന്ദ്രപുരമുള്ള രാമ അർത്ഥങ്ങൾ എല്ലാ പദങ്ങളിൽനിന്നും തിരിച്ചു വായിച്ചു നോക്കും എന്നു മറുപടി പറഞ്ഞു. (ആദ്യത്തെ പാദത്തിൽ എഴുത്തുകാരനായ "ഉ]" എന്ന അക്ഷരം തിരിച്ചാൽ ലക്ഷ്മണൻ ദൈവമെന്നു് അതായതു രാവണനും വാട്ടുവരും എന്നർത്ഥം കും. രണ്ടാമത്തെ പാദത്തിൽ പൂരോദ്ധയെന്നായ "യ" എന്ന

അക്കര കള്ളിയാൽ രാമൻ തൂക്കത്തിൽ മുവ്വിൽയില്ല എന്നാ
കു അർത്ഥം. മൂന്നാമത്തെപാട്ടിൽ എഴുതപ്പെടുന്ന "സ്ത്രീ"
എന്നതു പോയാൽ രാമൻ അന്നത്തോടു കൂടെ വലിയ പക്ഷി
യെ പ്രാപിക്കും എന്നർത്ഥം കിട്ടും. താലാപാളത്തിൽ "തീ"
എന്ന എഴുത്തു അക്കര തീക്കിയാൽ രാമൻ ഭയശ്രീ മരിക്കും
എന്നർത്ഥം വരും. ഇങ്ങിനെ സ്പെഷലൈസേഷൻ ഉണ്ടായിട്ടു
പാട്ടുകളെ മോശ്ശിയാൽ കിട്ടുന്ന അർത്ഥപോലെയാണു കാൽ
ക്കുറി സംഭവിക്കുക എന്നാണു സിദ്ധ പരമ്പരയിന്റെ സാരം.

ഇപ്രകാരം സിദ്ധ തന്റെ വാക്കുകളാകുന്ന ബാണങ്ങളാൽ
രാവണനെ ജയിച്ചപ്പോൾ അവൻ തൽക്കണ്ഠയെന്ന
വളരെ കോപിച്ചു വാഴ്ത്തി പിടിച്ചുകൊണ്ടു സന്തതം വെട്ടുമാ
തായി പാഞ്ഞുകൊണ്ടു. ആ സമയത്തു മണ്ഡാക്കി രാവണ
ന്റെ മേക കടന്നുപിടിച്ചു "യാഥാ! അന്നം ഏതെന്നുപോക്കു
സോതയ്ക്കുള്ള അന്നംകു സ്രീകളും അന്നത്തു ഇപ്പോൾ ഉപ
വസിച്ചു സന്തതം എന്നിന്നു മോഹിക്കുന്നു. വിദ്യ, വിദ്യ" എന്നു
പറഞ്ഞു തടുത്തു. അപ്പോൾ രാവണൻ സിന്ധുക്കൾ കായൽ
ക്കാരായ രാജാക്കളോടു "സിന്ധു ഏതെന്നു മോഹിക്കുകയും ഏ
തിന്നു സ്വാധീനതാകയും ചെയ്യുന്നതിന്നു വേണ്ട തന്ത്രപാ
ലായങ്ങളെ തിരച്ചു പ്രയോഗിക്കണം. ഇതിന്നു രണ്ടു മാധ്യ
മങ്ങളിൽ ഇവർ എതിക്കു വശഗതാകാശപക്ഷം തിരച്ചു
ഇവരെ കൊന്ന് ഏതിക്കു പ്രാദുർഭാവിക്കീടുവാൻ" എന്ന്
ആജ്ഞാപിച്ചു. ഇതുകേട്ടപ്പോൾ സിന്ധുക്കൾ വീണ്ടും ഇങ്ങി
നെ പറഞ്ഞു. "ഹേ ഭൂലാശാസക! നീ പണ്ട് ഒരു പെട്ടിയിൽ
എന്നെ തണുപ്പായിട്ടു കൊണ്ടുവന്ന് ഇവിടെവെച്ചു ഇറക്കു തോ
ക്കിയപ്പോൾ അന്ന് ഒരു കയ്യകതായി തിന്നോടു അന്ന് ഇ
പ്പോൾ പോയി കുറച്ചുകാലം കഴിഞ്ഞാൽ തിന്നുന്ന വശത്തോ
ടു കിട്ടുകൊല്ലുവാൻവേണ്ടി വീണ്ടും ഇങ്ങോട്ടു വരുമെന്നു പറക
തന്നായിട്ടുണ്ടല്ലോ. ആ പറഞ്ഞതു സത്യമാക്കുവാൻവേണ്ടി
താണ് അന്ന് ഇപ്പോൾ വന്നിരിക്കുന്നത്. തിന്നേയും തി
ന്റെ മണ്ഡുക്കളും തിന്റെ സന്തതികളും അതിവേഗ

ത്തിൽ രാജാവേണിറ കയ്യിന്ന് ഇരയാക്കുന്നുണ്ട്. അപ്പോൾ
 തന്റെ പിതാമഹഗൃഹത്തിൽ പാർന്ന തിരുവെഴുത്തായ
 പേരിട്ടുകൾ ദീപന്തരോസിയാ ശതമുഖരാവണനെ സ
 ധനമാക്കിക്കൊണ്ട് ഈ ലങ്കയിൽ രാജാവായി ഭവിച്ചു. അ
 കാലത്തു മൂന്നാമതായികൽക്കട്ടി അൻ ലങ്കയിലുള്ള വന്ദ
 പേരി കടന്നു ശതമുഖരാവണനെയും കൊന്ന് അയാളു
 ളിലേയ്ക്കുതന്നെ പോകു പിടന്നയും കറുപ്പുകുടിക്കാൽ നാ
 ലാമുറ്റം അൻ പട്ടികവിമാനത്തിൽ കയറി ഇവന്റെ മൃതക
 യും കണ്ടെടുത്തുവെച്ചു മൃതകൾ അന്തിമം യുദ്ധം ചെയ്തു
 കൊല്ലുകയും ചെയ്തു. ഈ സംഗതികളെല്ലാം മുമ്പുതന്നെ
 അൻ തിന്നോട്ട പറഞ്ഞത് മൗലവെച്ചുവെക്കുക. ഇതു ക
 നേയും പണ്ട് ബ്രഹ്മവ്യ തിന്റെ മരണത്തെപ്പറ്റി പറഞ്ഞതും
 മൗല്യോത്താപക. കൊസമ്യയെ ഒരു പെട്ടിയലാക്കി തി എ
 ട്തു കൊണ്ടു വന്നു പിടന്ന പെട്ടി ഇന്നുതാക്കിത്തപ്പോൾ അ
 തൻ അയാളുപിപത നായ ദശമന്തം കൊസമ്യയെക്കൂടി
 ഇരിക്കുന്നതായി കണ്ട് ആ പെട്ടി കൊസമ്യയെപ്പോലും കൊ
 ന്നുപോയി ഇടുവാൻ കല്പിച്ചു തി ദൂതന്മാരെ അയച്ചുപ്രകാരം
 മടുവിൽ ആ പെട്ടി സാക്ഷകതഗ്രന്ഥത്തിൽനിന്നു എത്തി ഇ
 തെല്ലാം മെടവെകല്പിതമാണ് തീ എന്നു അവർ ഉള്ളവ
 ന്റെ മരണത്തിന്നുതന്നെയാണ് ആകയാൽ ഗൃഹത്തിൽ
 ചെന്നു സഖാ അനുഭവിച്ച് ഇരണ്ട്. ശ്രീരാമൻ ദേവത്തിൽ
 വന്നു തിന്ന കൊല്ലം സിന്ധുക്കുളം വാക്കുകൾ രാമ
 ന്ന്റെ ഏതെങ്കിൽ വാണങ്ങളെപ്പോലെ നല്ലതും അ
 വൻ താണുകകട്ട് കണ്ടുവെച്ചു മറുപടി പറയാതെ കാലധാര
 ളിലേയ്ക്കു പോകയും ചെയ്തു.

തദനന്തരം രാവണന്റെ കല്പനപ്രകാരം കാവല്ലാതിക
 ൊയ രാജാസിംഹൻ സീതയുടെ അടുക്കൽ ചെന്നു ചിലർ കൂടെ
 നായ വാക്കുകൾ പറഞ്ഞു. ചിലർ വായ പിള്ളൻ തീ രാവ
 ന്ന്റെ ഇയ്യപ്പോലെ തടക്കാതെപക്കം തന്നെ വിട്ടുനി ക
 ളുരുണ തേപ്പെടുത്തുകയും വാൾ വാളു് കൊണ്ടുകൊണ്ടു തി

ചർ കയ്ക്ക് ഭാഷിക്കാണും ദേവിയെ മനപ്പെടുത്തി. അപ്പോൾ വിജീഷണന്റെ പതിനായ കൂടെ അവരെ കടുത്ത "വിഷാദം" സീതയെ മനപ്പെടുത്തുന്നു. നേരേറിയ വണങ്ങുകയാണു വേണ്ടത്. ഉടൻ ശ്രീകാശദേവൻ മേന്മയുസമേതനായി ഇവിടെ വന്ന ചകയെ കയ്യിട്ടു കാണുന്നതും കൊണ്ടു സീതയെ വീണ്ടു കൊണ്ടുപോയതായും ഭാവങ്ങൾ എണ്ണതെച്ച പ്രണയില്ലാതെ ചാണകക്കുഴിയിൽ വീണു കിടക്കുന്നതായും അവരെ സ്വപ്നം കണ്ടു. ആകയാൽ താനു സീതയ്ക്കു ഹിതം പ്രവർത്തിക്കുന്നതായാൽ ശ്രീകാശൻ നമുക്ക് അതേം തരം. അല്ലാ ഉപദ്രവമാണു ചെയ്യുന്നതെങ്കിൽ തങ്ങളും തശ്ശിച്ചേയ്യൂ. ആകയാൽ സ്വാമസം മന്നം ചെയ്യാതെ ഇരിക്കുവിൻ" എന്ന് അവരെ പരഞ്ഞു പറച്ചിട്ടു അതുപ്രകാരം രാജസിംഹൻ സീതയെ ഉപദ്രവിക്കാതെ ഉരിക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ സമയത്തു സീത വല്ലാതെ വ്യസനിച്ചു് ഇങ്ങിയ വിചാരിക്കുക ഉണ്ടായി. "ഞാൻ ഇതി ഇപ്പോൾതന്നെ മരണം പ്രാപിക്കണം. അവിന്ന് എന്താണ് ഉപായം. എന്റെ നീണ്ട മലമുടികൊണ്ടു കടുത്തിൽ കെട്ടുകതന്നെയാണു തന്നെ ഉപായം. മറ്റെ ചങ്ങവടിയിൽവെച്ചു തിരപരാധമായ ചെട്ടുത്തനെ ശ്രവണശേഷം എന്തു ഞാൻ ഉപദ്രവിക്കുക ഉണ്ടായി. അതിന്റെ ഫലമായിട്ടാണ് ഈ രാജസിംഹന്റെ ഉപദ്രവം എനിക്കു് അനുഭവമായത്. ഗോ-ശരീരദിത്യുടെ കീഴെങ്കിൽ വെച്ചു ചെട്ടുത്തനെ മനോഹരം വരുത്തിയതായ പാപത്തെ പോക്കുവാൻ തന്നെ പ്രായശ്ചിത്തം ഇപ്പോൾ ആനന്ദയെ ചെയ്യുന്നതുതന്നെയാണ്" ഇങ്ങിയെ ഭാരതാനു വിചാരിച്ചു മരിക്കുവാൻവെച്ചു സീതാദേവിയുടെ കഷ്ടാവസ്ഥ കണ്ടു വായുപുത്രനായ ഹനുമാൻ ഇതി മറ്റും താമസിക്കുവാൻ പാടില്ലെന്നു വിചാരിച്ചു വളരെ പതുക്കെ സീതയുടെ തലയ്ക്കുതന്നെ മുക്കുമ്പുള്ള വൃക്കശാഖയിൽ മറഞ്ഞിരുന്നു ശ്രീകാശദേവൻ അതോടുകൂടെ ഗതം വിട്ടു പുറപ്പെട്ടതു മുതൽ താൻ സീതയെ കണ്ടതുവരെയുള്ള കഥകളെല്ലാം അനുകൂലമായും സീതയ്ക്കു മനപ്രസാദം വര

അക്കവിധത്തിലും പറഞ്ഞു. രാജവേദന്റെ വാങ്ങാത്ത കേട്ടപ്പോൾ സീത അതുതപരക്കെത്രയായി പറഞ്ഞു. "ഇതെന്തൊരു കേൾക്കുന്നതും രാത്രികാലമാകയാൽ തൊൻ സ്വപ്നം കാണുകയായിരിക്കുമോ? അല്ല! ഇതു പരമാർത്ഥമാണെന്നതിൽ അതൃതവേഷം! പാലുള്ള ഈ വാക്കുകളെ പറഞ്ഞ മോഷ്ടാക്കൾ എന്റെ മുമ്പിൽ വരട്ടെ" എന്നിങ്ങിനെ സീത പറഞ്ഞപ്പോൾ ഹനുമാൻ വൃക്കശാഖയിൽനിന്ന് ഇറങ്ങി സിതയുടെ മുമ്പിൽ വന്നു വണങ്ങി സ്തുതിച്ചു പിന്നെയും രാജവേദന്റെ കഥകളെ സംക്ഷിപ്തമായി പറഞ്ഞ് അദ്ദേഹം തന്റെ കയ്യിൽ അടയാളമായി കണയച്ചിട്ടുള്ള രത്നാശുഖികം സിതയുടെ കയ്യിൽ കൊടുത്തു. സീത തന്റെ പ്രാണനാഥന്റെ മോതിരം വാങ്ങി തൊക്കി ചുമച്ചിടുകയും ആയതു കണ്ണിന്റെ ചുറ്റണത്തുകയും ചെയ്തു. ഹനുമാനോടു തിരിച്ചു മറ്റൊരു കണ്ടു മുതലുള്ള കഥ സവിസ്തരമായി മെലിമകൂട്ടി പറഞ്ഞു. "എന്നു അങ്ങനെയൊരു അതുപ്രകാരം ഹനുമാൻ തന്റെ ശ്രീഭക്തനായ കണ്ടുമുതലുള്ള ഉണ്ടായതെല്ലാം പറഞ്ഞശേഷം 'അമ്മ! ശ്രീരാജവേദൻ അടിമന്റെ ചുമലിൽ കയറി വന്തരമനുഷ്യനല്ലെന്നു മറ്റൊരു ഇവിടെ വന്നു കാവണാത്തു ശരണംചെയ്ത് അറയെ കൊണ്ട് ഇവിടുത്തെ ഉടൽതന്നെ വെട്ടുകൊണ്ടുപോക. മാലിന്യൻ പറയുന്നതു വിശ്വസിച്ചു മരംകൊണ്ടു വൃക്കശാഖ" എന്നു പറഞ്ഞ് സമധാനിപ്പെടുകയും സിതയ്ക്കു ദ്രവ്യം ശ്വാസം വരുവാനായി തന്റെ വിശ്വപ്രപഞ്ച കാണിക്കുകയും ചെയ്തു. അത്തരം ഹനുമാൻ പറഞ്ഞു. "അമ്മ! മൺവു ചിത്രകുമാരിയിൽവെച്ചു ശ്രീരാജൻ ഇവിടുത്തെ കപോലത്തിൽ തെന്തൊരു കണ്ടു ചിത്രകുമാരി എഴുതിയ വിവരം അതോളുമാകാതെ ഇവിടെ പറയണമെന്നും ശ്രീരാജൻ കല്പിച്ചതല്ലിട്ടുണ്ട്." ഇതു കേട്ടപ്പോൾ സീത ഏല്ലാ ശകുനവും നിന്നു പരമാർത്ഥത്തെ പ്രാപിച്ചു. അതു കണ്ടപ്പോൾ ഹനുമാൻ "അമ്മ! അഭിമാനം ഇപ്പോൾതന്നെ കാണൽസമയത്തിൽ പോകേണ്ടതിരിക്കുന്നു. അതിന്ന് അനുവദിക്കുകയും അടിയൻ പ്ര

നിടക്കെ കണ്ടു എന്നുളളതിലേയ്ക്ക് ഒരു അടയാളം തന്നെയുള്ളതും വേണം" എന്നുവേക്കിട്ടു. ഉടനെ സീത തന്റെ അച്ഛൻ സമരാനിച്ഛയും തൻ ശിരസ്സിൽ ധരിച്ചുപോന്നതുകൊണ്ടു മൃഗമാണിതെ അഴിച്ചു ധനുമാന്റെ കയ്യിൽ അടയാളമായി കൊടുക്കുകയും ചിത്രകൂടത്തിൽ താമസിക്കുന്ന കാലത്തുണ്ടായ കാകന്റെ കഥയെ അടയാളവാക്കായി പറയുകയും ചെയ്തു. അന്നത്തരം ഹരതപാ സീതയെ വണങ്ങി സാമിയുടെ കയ്യിൽ നിവേദനിയ സ്ഥിതിക്ക് ഇതി എടുത്തുകൊണ്ടു നേരംപോക്കുണ്ടാക്കുന്നതെന്നു മനസ്സിൽ റിചിച്ചു ഇങ്ങിയെ പറഞ്ഞു. "അമ്മ! അടിയന്നു വല്ലാതെ വിശക്കുന്നു. ഈ ഉദ്യാനത്തിൽ ഒട്ടുമൊരു അന്തേകം മധുരഫലങ്ങൾ ഉണ്ട്. അവയെ പറിച്ചു തന്നുവാൻ അനുവാദം തരണം." ഇങ്ങിയെ പറയുന്ന ഹരതപാ സീത തന്റെ കയ്യിൽനിന്ന് ഒരു വള ഉദരി കൊടുത്തു. "ഇതാ ഇതുകൊണ്ടുപായി രാജധാനിയിൽ ഉള്ള അമ്മായിയിൽ ചെന്നു വേണം ഫലങ്ങൾ വാങ്ങി തിന്നു വിടരുപ്പം. ഓഹവും തിന്നു പുറപ്പെട്ടുകൊൾക. ഈ വനത്തിലെ പഴങ്ങൾ ഒന്നും ഹരിച്ചാണു" എന്നു പറഞ്ഞു.

ഹരതപാൻ അടിയൻ അത്യാവശ്യമുണ്ടു കയ്യിൽനിന്ന് ഒന്നു വാങ്ങി തിന്നു കൊല്ലെന്ന് ഒരു പ്രകാരം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അതുകൊണ്ട് ഇത് അടിയന്നു വേണം. അടിയൻ പോയി വരട്ടെ.

സീത — ഹേ വാനമന്ത്രേയ്യ! യോഗ! ഈ വനത്തിന്റെ താഴ്വരൻ ഭാവനാവാൻ ആകമാൽ ഇതിലെ ഫലങ്ങൾ പോട്ടികുവാൻ തിന്നുക ശക്തിപോര തിന്നേക്കൊണ്ട് അതു സാധിക്കായല്ല. ചിന്നെ എടുത്തു തിന്നു അവയെ പറിച്ചു തന്നു.

ഹരതപാൻ — അമ്മ! അടിയന്റെ ഏതെങ്കിൽ രാമമന്ത്രം എന്നു അയ്യം ഉണ്ട്. അതുകൊണ്ട് എത്ര രാക്ഷസന്മാർ വന്നാലും ഉദ്യോഗം അടിയന്നു തൃണപ്രായമാണ്.

സീത — ശരി! എന്നാൽ ഒന്നു ശബ്ദിക്കാതെയും മരണത്തിൽ

ന ക്കാലം ഹിന്ദുക്കളെ നിലത്തു വീണുകിടക്കുന്ന വഴി
കൾ മൂലം പെട്ടെന്നു തിന്നുകാർക്കു

[illegible]

[illegible]

അശോകവനത്തിൽനിന്നു വന്ന രാക്ഷസികൾ സഭാമണ്ഡപത്തിൽ ഇരിക്കുന്ന രാവണനോട് അവിടെ നടന്ന വഴക്കം തങ്ങൾ എല്ലാം മനോഹരം പരിഭ്രമത്തോടുകൂടി പറഞ്ഞു പറിപ്പിച്ചു. അതുകൂടി രാ.ണൻ കോപിച്ച് ആ ഹിന്ദുക്കളെ പ്പിടപ്പെട്ട അശോകവനം ഉടമിയെ ആനായ് എന്ന പേരിട്ടു കാവൽപ്പാലിൽ പ്രധാനിയായ ജംബൂമാലിയെ വനത്തിൽ അയക്കോട് ഇരുപതിനായിരം രാക്ഷസന്മാരോടുകൂടി ചേർന്ന് അശോകവനം തകർക്കുവാനുണ്ടെന്നു പിടിച്ചുകൊണ്ടുവരുന്നതിന്നു കൂട്ടിച്ചു കൂട്ടിയപ്പോഴെങ്കിലും ജംബൂതലി പരിവാരങ്ങളോടുകൂടി വേഗത്തിൽ പുറപ്പെട്ട് അശോകവനത്തിൽ വന്നു. ഹനുമാൻ അന്നോടു യുദ്ധത്തിനായി വന്ന ആ കഷ്ടസന്ധ്യയെക്കുറിച്ചു കണ്ട് അത്ഭുതത്തിൽ ഒരു സംഭവത്തോടും കൂടിയുള്ള ഒരു രാക്ഷസന്മാർ ഹനുമാന്റെ മേൽ ആഞ്ഞടിച്ചു പ്രതിരോധം ചെയ്തു. ഹനുമാൻ അവിടെ കാണപ്പെട്ട ഒരു ചന്ദ്രാണസ്മാരത്തെ പൂക്കി അതു കൊണ്ട് അടിച്ചു ഗർഭത്തിൽ കൊള്ളക്കളെ കൊല്ലുന്നപോലെ ആ രാക്ഷസസന്തന്ത്രങ്ങളെ എല്ലാം തിരിച്ചറിഞ്ഞു. പിന്നെ ഓടിച്ചെന്ന് ഒരു പന്ഥനത്തോടുകൂടി

പുഴക്കരക്കോണ്ടവന്നു കാവൽക്കാരിൽ പ്രധാനമായ ജാബു മാലിയേയും കൊന്നുകളഞ്ഞു. ജാബുമാലിയും കൂട്ടരും മരിച്ചതായി കേട്ടു ഭാവണൻ ചക്കം പാക്കുസന്താനോടു കൂടെ തന്റെ പഞ്ചസന്താനപതികളെ ഹന്തുമാനോടു യുദ്ധത്തെ നാനായി പറഞ്ഞയച്ചു. ആവശ്യം ഹന്തുമാൻ ആ തോരണസുരഭികൊണ്ടു കരണ അടിച്ചുകൊന്നു.

പഞ്ചസന്താനധിപന്മാരായും മരണം കേട്ടപ്പോൾ കാവണൻ തന്റെ പുത്രനായ അഷ്ടകമാമയെ ഹന്തുമാനോടു യുദ്ധത്തിനായി പറഞ്ഞയച്ചു. ഹന്തുമാൻ അഷ്ടകമാമയെ മരണത്തു അല്ലാത്തതുകൊണ്ടു മിൽഗരം എന്ന നല്ലയുദ്ധകൊണ്ട് അടിച്ചുകൊന്നു. ഈ സംഭവം ഭാവണനെ പൂർവ്വാധികം കോപിപ്പിച്ചു. ഉടൻതന്നെ ഭാവണൻ തന്റെ മറ്റൊരു പുത്രനായ ഇന്ദ്രജിത്തിനെ അനവധി സൈന്യങ്ങളാടു കൂടി യുദ്ധത്തിന് അയച്ചു. ഇന്ദ്രജിത് ഒരു കോടി സൈന്യങ്ങളാടു കൂടി മഹാത്മ്യമായിത്തീർന്നു. അസംഖ്യമിരുന്നതായ അനേകം അസുരസ്രന്ധികളെ പ്രാണാഗ്നിച്ച് ഹന്തുമാനെ മൂടി. ഹന്തുമാൻ തന്റെ വാൽക്കൊണ്ട് ആ കോടി സൈന്യങ്ങളേയും കെട്ടിപ്പിടിച്ചു. എല്ലാവരെയും തോരണകൊണ്ട് അടിച്ചുപൊട്ടിച്ചു ഹനിക്കുകയും പിന്നെ ഒരു മരം പുഴക്കി ഇന്ദ്രജിത്തിന്റെ ശരത്തെ ഏറ്റിയുകയും ചെയ്തു. ആ വൃക്ഷാലാതമേന്ത് ഇന്ദ്രജിത്തിന്റെ അവതവന്മാർക്കെ നൽകിപ്പോവുകയാൽ അവർ ഒരു ഗുഹയിൽ പ്രവേശിച്ചു അനുജനായും ചെയ്തു. ഈ സമയത്തു ബ്രഹ്മാവ് ഹന്തുമാന്റെ മുമ്പിൽ വന്നു, "ഹേ വര്യപുത്ര! നീ ഇന്ന് എന്റെ അസ്രുത്തിന്നു കീഴടങ്ങിയെന്നു കാവണന്ത സന്തോഷിച്ചാലും" എന്നു പറഞ്ഞു. ഹന്തുമാൻ ആ ഉപാശയെക്കണ്ടു സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്തു. പിന്നെ ബ്രഹ്മാവ് ഇന്ദ്രജിത്തിന്റെ അടുക്കൽ വന്നു "ഹേ മേഘനാഭ! വിദനായ തിന്റെ പരാക്രമം ഇന്ന് ഏകീകര്യമായി. നീ വിജയം ഹന്തുമാനോടു യുദ്ധംചെയ്ത് എന്റെ അസ്രുതകൊണ്ട് അവനെ ബന്ധിച്ചു തിന്റെ അച്ഛന്റെ മുമ്പിൽ കൊണ്ടുവെല്ലേ" എന്നു പറഞ്ഞു. അതുപ്രകാരം ഇ

ബ്രഹ്മിൻ്റെ ഹൃദയത്തോടു വീണ്ടും യുദ്ധം തുടങ്ങുകയും യുദ്ധമന്ത്രി
 ന്നിൽ ഹൃദയാതേ പ്രാപ്തവ്യവസ്ഥയാക്കി രാവണൻ്റെ ഭു
 വ്വിൽ കൊണ്ടുമാറ്റുകയും ചെയ്തു.

ഹൃദയാതേ തൻ്റെ മുമ്പിൽ കൊണ്ടുവന്ന സമമജ്ജ രാ
 വണൻ കഷ്ടൻ ശത്രിയായ പ്രഹരസൂത്രാഭ് അയാൻ ആരാണെ
 ന് അതേ ക്ഷിക്കാൻ കല്പിച്ചുപ്രകാരം പ്രഹരസൂൻ ഹൃദയാ
 തേ ട് "നീ ആരാണ് ? ഇവർക്കു വന്നത് ഏവിടെനിന്നാണ്.
 ആരാണു നിന്നെ അയച്ചത്." എന്നു ചോദിച്ചതിന്നു ഹൃദ
 യാൻ രാഗത്തോടെ തോക്കി ഇങ്ങിയെ മറുപടി പറഞ്ഞു. "ഹേ
 മന്ദോരുത ! നിൻ്റെ ഭൂതകാര്യവും ശത്രുത്വത്തെയും ട്ടാ യീ
 ക്കി ഭരണഗതവസ്ഥയായ ശ്രീരാജവേണു സ്വീകര്യേ കൊ
 ണ്ടുചെന്നു സമർപ്പിച്ചു നിൻ്റെ പുത്രശിശുക്കളുരുങ്ങാമുണ്ടു മന്ത്രി
 രാജാഭംകൂടി അദ്ദേഹത്തെ ചരണാദിവിരുത്ത ശരണം പ്രാ
 പിച്ചുവല്ല. അങ്ങനെയൊക്കെ നിങ്ങളുൾ അതേയും കിട്ടും.
 അല്ലാത്തപക്ഷം ദന്തങ്ങളും വലങ്ങളും ആയുധാദികി
 യും ചെയ്യുന്നവരും സ്വർഗ്ഗമുണ്യപര ക്രമന്തരും വയുതാകാമ
 ന്താരുമായ ദന്തരവിരോധർ ഈ ചെറു നഗരം ആക്രമിച്ചു താ
 റു വശേഷമാക്കിത്തീർക്കും. അതിന്നുശ്വാസമില്ലെന്നെ അതിദാ
 ഗതരിൽ സീതായ ശ്രീരാജനു കൊണ്ടുചെന്ന കൊടുക്കുകയാ
 ണു നല്ലതെ അങ്ങനെയൊക്കെ ചെയ്യുകയാണു് ദൈവനന്ദം പര
 മശിവനും നിന്നെ രക്ഷിപ്പാൻ ദന്നാൽകൂടിയും രാജൻ്റെ ക
 ത്തിൽനിന്നു താഴെക്കു രക്ഷപ്പെടുവാൻ സാധിക്കയില്ല. ഇതു
 നും തമനും നിന്നെ മടിയിൽ കയറ്റി ഇരുത്തി രക്ഷിക്കുന്നതാ
 യാലും നീ പാതളാലാകത്തിൽമെന്ന് ഒളിക്കുന്നതായാലും
 പ്രിയമൻ്റെ അസ്ത്രം നിന്നെ റിടുകയില്ല". ഉപകാരം ഹൃദ
 യാൻ പറഞ്ഞ ശുഭവും ശുഭാപ്തമായ ഹിതവാക്കുകൾ രണ്ടാമടു
 അതൊക്കെ മനസ്സിലാക്കുന്നതായ ചെറു കാവണന്നു ഹൈന്ദവദൈവ
 തെ പരിണമിക്കുകയാണ് ഉണ്ടായതെ രാവാണൻ കൊപത്തി
 ന്്റെ മൂലസ്ത്രവസ്ഥയെ പ്രാപിച്ചുകൊണ്ടു് ഹൃദയാതോടു് ഇ
 ണ്ടിന്നു പറഞ്ഞു. സർവ്വദൈവങ്ങളെയും ജയിച്ചുവന്നായ ഏ

ദൈവ ശക്തിയെത്രയാണെന്നു തിന്നെന്ന് അറിയില്ല. അതുപോലെ
 ഞാണു തീ ഇലിന്റെ പുലമ്പുന്നതും. ആകയാൽ തിന്നെപ്പോ
 കർച്ച വാങ്ങുക തന്നെയാണെന്നും. ഇതാ യോഗം. 'ബ്രഹ്മാവ്
 ഇവിടെ പഞ്ചാംഗം വായിക്കുന്നു. സൂര്യൻ എന്റെ രാജധാ
 നിയിൽ പാലപാലകനായി ഇരിക്കുന്നു. ചന്ദ്രൻ എനിക്കു ക
 ലാപിക്കുന്നവനാണ്. വരണൻ എനിക്കു മെളുക്കു ചുമന്ന
 കൊണ്ടുവരുന്ന കർമ്മോദ്ധാതാകുന്നു. വായുദേവൻ ഞാൻ എ
 ന്റെ രാജധാനിയെ തിരിയ്ക്കുകയും വിളക്കുകൊണ്ടുവരികുന്നു.
 അഗ്നി എന്റെ വസ്ത്രങ്ങൾ അലക്കുന്ന മെളുക്കുന്നതാണ്.
 ഇന്ദ്രൻ പുതിയ രാജകുടുംബം കെട്ടു തന്നു. തന്റെ കയ്യിൽ ഭ
 ഞ്യാം വെളിച്ചം പുറത്തു രാജധാനിയിൽ കാൽ നീട്ടുന്നു.
 അപ്പോഴായിട്ട് അറിവുകൾ തിരികെ വരുന്നു. ചങ്ങാതിയായവൻ
 കൈകളായും, ഗണപതി കരകളായും ഇരിക്കുന്നു. കരുൻ
 ഭയമായി ഗുഹയ്ക്കുള്ളിലും എന്റെ സിംഹാസനത്തിന്റെ പ
 ടികളായിട്ടാണ് ഇരിക്കുന്നത്. അപ്പോഴായിട്ട് ഇവിടെ കട്ടിക
 ല്ല യോഗം തന്നെ തന്നെയാണ്. കൈകൾ പരസ്പരം തൊ
 രുന്നതായാട്ടിലും, കാലയോധന മതിയായും പ്രാപിക്കുന്ന
 പല്ലം. ഇത്രയൊക്കെ വിളക്കുകൾക്കു കൂടി കൂടെയുള്ള എന്റെ മ
 ന്നിൽ അല്ലെങ്കിൽ മറ്റൊരു ഇത്തരം പുലമ്പുന്നതി വാങ്ങ
 ന്നതിൽമെല്ലെ അലയുന്നതാണ്. തന്റെ ബുദ്ധി കൂടിച്ചേർ
 ത്തിരിക്കുന്നു. കൂട്ടിൽ ചുറ്റിത്തീർന്നു കയ്യിൽ എന്നവൻ എ
 ന്നിൽ എത്രത്തോളമെന്ന് മനസ്സിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതാ
 രാമനെ തിരിയ്ക്കുന്നതെന്നുള്ളിൽ അന്ന് തിരിയ്ക്കുന്നതാണ്.
 ഇങ്ങനെ കൊടുക്കുന്ന കൂടി വാങ്ങുക വരണൻ യോഗം
 കൈപ്പറ്റുന്നതായി ഇരിക്കുന്നതെന്നു തന്നെ എഴുതുന്നതിന്നു
 അപ്പോൾ വിളക്കുതന്നെ "ശത്രുക്കളുടെ മുമ്പെ കൊല്ലുന്നതാ
 ഞ്യാംതന്നെ" എന്നു യുദ്ധപ്രമാണങ്ങളാകട്ടെ എന്തു
 കൂടി ചെയ്യുന്നതാ ആ സാഹസത്തിൽനിന്നു പന്തലാപ്പിച്ചു.
 അതന്നെ ചെയ്യുന്ന കപടതയ്ക്കു കരുൻ ഉത്തരവാദിയാ
 യായവൻ വാലു മറച്ചുകൊണ്ടു കൂട്ടിച്ചു അതുപോലെ അ

സംഖ്യ ഭൂതന്മാർ മൊന്നു റെട്ടുകിട്ടി, കോടാലി മുതലായ ആയുധങ്ങൾ കൈ ആവാനു ഹന്തമാന്റെ വാലിന്മേൽ വെട്ടുവാൻ തുടങ്ങി. ഓരോ ആയുധങ്ങൾ വഴുതിപ്പോയതല്ലാതെ വാലാനു താങ്ങാൻ കേടും ഉണ്ടായില്ല. വാലിക്കു മേൽ മോരം പോലും ഇല്ലകിയില്ല. ഇതു കണ്ടു രാവണൻ അത്യാശ്ചര്യപ്പെട്ട് “എന്താ മഹത്വം! തിന്റെ വാൽ മുറിക്കുവാൻ ഉപായമെന്താണ്! വീരന്മാർ കയ്യിലെ മോണയെക്കൊന്നു ചോഷിക്കുന്നതായാലും മറയ്ക്കാതെ പറയുന്നതു സ്വഭാവമാണ്” എന്നു മോദിച്ചതിന്നു താൻ ചിങ്ങപ്പിരിയാണെന്നു ഹന്തമാൻ മറുപടി പറഞ്ഞു. രാവണൻ അതു വിശ്വസിക്കാതെകണ്ടു “തീ പറഞ്ഞതു ചൊല്ലിയാണ് പരമാർത്ഥം പറയുക” എന്നു പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ ഹന്തമാൻ കന്റെ മനസ്സിൽ “അഗ്നികുലവാൻ എന്റെ അച്ഛന്നു മേന്മയുമാണ്. അതുകൊണ്ട് എനിക്കു അഗ്നിയെ പോഷിക്കേണ്ടതില്ല. എന്റെ വാലിന്മേൽ തീ കൊളുത്തുവാൻ പറഞ്ഞു പറഞ്ഞു ആ തിരുകൊണ്ടുതന്നെ മഹായഗ്നം മോപ്പിക്കുമല്ലോ” എന്നു വിചാരിച്ചു രാവണനോട് “എന്റെ വാലിന്മേൽ തീ വെച്ചാൽ തീച്ചന്തായും കത്തും. താൻ പറയുന്ന സംഭവമുണ്ടില്ല” എന്നു അതിനെ പറഞ്ഞു.

ഉപകാരം ഹന്തമാന്റെ വാലു കേട്ടിട്ടു രാവണൻ തന്റെ കൈകളോടോട് “ഇവന്റെ വാൽ എത്ര പ്രയത്നം ചെയ്യുകിലും തീ കൊളുത്തു. ഉപയോഗ പട്ടണത്താലൊക്കെ കൊണ്ടു ചേയി കാണിക്കുന്നു. ഇവനെ കണ്ടാൽ ധ്വജൻ എല്ലാ ശത്രുക്കൾക്കും മേമാകും” എന്നു കല്പിക്കയും ഭൂതന്മാർ ബഹുപ്പെട്ട അപ്രകാരം പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്തു. ചങ്ങനാശിപട്ടകളും വസ്ത്രങ്ങളും എണ്ണയായ് മുക്കി അമരയകൊണ്ടു നാക്കുസന്മാർ ഹന്തമാന്റെ വാൽ വളിക്കുകയുണ്ടി അപ്പോൾ വാലു വലുപ്പംകൊണ്ടുണ്ടായത്. അതു കണ്ടപ്പോൾ അവർ വസ്ത്രം വെച്ചുപോയവർക്കു തിന്ന കൊണ്ടുവന്നും കൊണ്ടുവെച്ചുകൊണ്ടു വന്നും ഉള്ള അയവധി വസ്ത്രങ്ങളെക്കൊണ്ടു ഹൃദയത്തിലുള്ള വസ്ത്രങ്ങളെ അതും ഹന്തമാന്റെ വെട്ടു മേന്മയെ വാൽ തുട

കി. എന്നിട്ടും ഫലം ഉണ്ടായില്ല. പിന്നെ ചാലകപ്പുതപ്പുകാ
 രു ചെങ്കതിലുള്ള സ്ത്രിപുരുഷന്മാരുടെ വസ്ത്രങ്ങളെല്ലാം സ്വയൽ
 കാക്കണ അപാരിഷ്കൃതകാണ്ടുവന്ന് അവരെ എല്ലാം തണു
 താക്കിക്കിടന്നിട്ടു അതുതൊണ്ടും മരിയായു. പിന്നീട് ചേര
 ന്മാരുടെ കിടത്തു രീതികളും സ്ത്രികളുടെ വസ്ത്രങ്ങളും കപ്പാതങ്ങ
 ലും രാജധാനിയിലുള്ള വസ്ത്രങ്ങളും കൊണ്ടുവന്നു. ഇങ്ങിയെ
 രാജസന്ധ്യമാക്കട്ടെയും രാജാവിന്റെയും വസ്ത്രങ്ങളും കൊടി
 കൾ, അപ്പാറകൾ, കേളിപ്പാറകൾ എന്നിവയും, ഗുഹക
 ള്ളുടെ വസ്ത്രങ്ങളും, രാജധാനിയിൽ ഉണ്ടായവയുടെ വസ്ത്രങ്ങളും,
 ശിശുക്കളുടെ മുണ്ടുകളും എന്തുവന്നു ചെങ്കതിലുള്ള വസ്ത്രമാണു
 വസ്ത്രമാക്കയും കൊണ്ടുവന്നു വാതമന്റെ വാലിനേൽ കൂട്ടി
 കെട്ടി. പിന്നെ സിതയുടെ അരികത്തേയ്ക്കും ആളുകൾ ചൊ
 തി അതറിഞ്ഞിട്ടു ഹയ്യമാൻ തന്റെ വാൽ മുഴുവനും കെട്ടിക്കു
 റിക്കത്തായി പ്രവേശിച്ചു. അപ്പോൾ ചെങ്കതിയിലെ ചേരന്മാ
 ള്ളെക്കൊണ്ടും വസ്ത്രത്തിനും എണ്ണയും തേച്ചിനോടെങ്കിലും വലുതാ
 യ കേരളപ്രവാളങ്ങളായി സ്നേഹദ്രവ്യങ്ങൾ ഉള്ളതും മുറുപ്പൻ
 ഹയ്യമാന്റെ വാൽ നന്നായി വായി കൊണ്ടുവന്നു. ചാലരിൽ
 വിളക്കു കത്തിപ്പാൻ എണ്ണയും കട്ടികൾക്കും കെട്ടപ്പാൻ തേ
 യും മെ വീട്ടിലും ഇല്ലാതായി അങ്ങനെയും പെണ്ണുങ്ങളും എ
 ള്ളാം തണുത്തുവരിച്ചുവെന്നു അർക്കം ചെയ്തപ്പോൾ. ഇ
 ത്തയ്യമാനതിനാശം രാജാവിനേൽ ചാലിനേൽ നിന്നു വി
 ശദിക്കുമ്പോഴു വിചിത്രമെന്നു. പാലു രി കത്തിയല്ല.
 കെട്ടപ്പാൾ ഹയ്യമാൻ പറഞ്ഞു. “രാജസന്ധ്യയുടെ എണ്ണയെ
 ന്നായ ചാവണൻ തന്റെ വാതമകാണ്ടുവന്നു ഉടക്കി അരികു
 ന്നതായാൽ ചാലിനേൽ തിരിച്ചുവരയും തി വിടിക്കും” ഇതും വാ
 ക്കു കെട്ടിട്ടു മരുമവൻ മുൻപോട്ടുവെന്നു തന്റെ എല്ലാ മുഖം
 മെളുകൊണ്ടും ഉദിക്കുന്നെന്നു. അപ്പോൾ അഗ്നി പെട്ടെന്നു ക
 ത്തുകയും ചാവണന്റെ പത്തു മുഖങ്ങളിലുള്ള മിശ്രമാണെൽ
 കത്തിപ്പോകുകയും ചെയ്തു. അതുകൊണ്ട് ചാവണൻ മിശ്രമി
 ലെ തി കെട്ടത്തുവാനായി ഇരുപതു കൈകളുമെങ്കൊണ്ടും തു

മുതലായി. അതു കണ്ടിട്ടു രാജാധിപന്മാരെല്ലാം ചിരിച്ചു. മറുതാൻ കൂട്ടത്തിൽ ചിരിച്ചു. അപ്പോൾ രാജാജനം കോപിച്ച് “ഇതു വായനക്കാരനെ ഇവിടന്നു കൊണ്ടുപോകുക” എന്നീ അഭിപ്രായം പ്രകാശമാക്കി.

[illegible]

ഇക്കേടി പരപ്രകാരമെന്ന വാക്ക് കളിയാക്കിട്ടു രാവണന്റെ മണ്ഡകത്തിൽ ചെട്ടു കാവിക്കുകയും മണ്ഡകത്തിലെ തോൽ പൊള്ളിക്കുകയും ചെയ്തു. ശോനന്തൻ ഹന്തമാന്റെ പട്ടാണിക്കൊണ്ടു ശോനായിട്ടു മോചനം നേടിയെടുത്തു. ശ്രീരാമന്റെ കീഴ്ത്തിയ കാക്കന്മാർ ചെന്നി ഹന്തമാൻ രാവണനെ കൊന്നില്ലെന്നുള്ളതു ഇപ്രകാരം തി പൊള്ളി മുതലിതയാത രാവണനെയും അന്നിശ്ശേനന്മാരായ രാക്ഷസന്മാരേയും കണ്ടിട്ടു രാവണപുത്രനായ ഇന്ദ്രജിത്ത് പ്രാണമെടുത്തെന്നായി കാലി ഗുഹയിൽ പ്രാപിച്ചു. ഇന്ദ്രജിത്തിനെ കാൽ കൊന്നാൽ പക്ഷുണനും പ്രീതി ഇല്ലാതെ കരഞ്ഞു വിചരിച്ചു ഹന്തമാൻ അറയെ ചിത്രയിട്ടില്ല. ഇപ്രകാരം ഹന്തമാൻ ഏല്പാ വരേയും അതിച്ചു ഗോപുരങ്ങളെക്കൊണ്ടും കൊത്തുതലമെ കൊണ്ടും അലംകൃതവും അതിവിശുദ്ധമായ ലങ്കാവട്ടണം മെപ്പിച്ചതിനാലേയും സമുദ്രത്തലേയ്ക്കു പോയി സമുദ്രതീരത്തിൽചെന്നു വാൽവെള്ളത്തിലേയ്ക്കു നീട്ടി ജലോപാകളായ ജന്തുക്കൾക്ക് ഉപദ്രവം വരാത്ത വിധത്തിൽ നന്മയ്ക്കുകയും സമുദ്രത്തിലെ നരംഗങ്ങളെക്കൊണ്ടു വെണ്ണപ്പിക്കുകയും പുകാതാമരൻറെ കണ്ണത്തിൽ കെട്ടിപ്പിടുന്ന കുമ്പരത്തെ സമുദ്രത്തിൽ കൈപിടിക്കുകയും ചെയ്തു.

[illegible]

[illegible]

ഞാൻ പറഞ്ഞ ഹന്തമാൻ ദൈവത്വഗുണിന് കൈയെടുക്കപ്പെട്ടാൻ ആകാശത്തുനിന്നു സന്തോഷപ്രദമായ ഒരു അശിരവിവാക്ക് ഉണ്ടായി "ഹേ വാതാ! നീ ദേവികളുടെ കല്യാണിയായ സീത മോചിച്ചുപോയ ദ്വീപ്. നീ ഉടനെ സീതയേ കവനങ്ങളെ ശ്രീരാമന്റെ സമീപത്തേയ്ക്കു പോയ്ക്കൊടുക്ക" ഈ വാക്ക് കേട്ടിട്ടു ഹന്തമാൻ ഞ്ഞാൻ അന്തരമൊത്തനായിത്തീർന്നുപിന്നെ ദേവഗന്ധിൽ ജാതകിയെ കാണുന്നതായി അദ്ദേഹവനികയിലേയ്ക്കു പോകയും ചെയ്തു.

ആ സമയത്തു ഹന്തമാൻ സപ്തർഷിപുത്രനായ ചക്രവർത്തിയെ കണ്ടു. ഈ സപ്തർഷിപുത്രനായിരുന്നതു കാരണത്താൽ ഹന്തമാൻ ഹേ വാതാ! നീ കേട്ടുകൊടുക്ക "ഹേ ദേവി! ഹേ ഉത്തമ! എന്ന പ്രസിദ്ധമായ ഒരു പദ്യം ഉണ്ടായി. അതു ക്ഷീരസമുദ്രത്താൽ ചുറ്റപ്പെട്ടതും പതിനായിരം ദയാദയ ഉയരമുള്ളതും അത്രയെന്ന വിസ്തൃതിയുള്ളതുകൊണ്ട് അതു മൂന്നു കൊടുമുടികൾക്കുമാകുന്നു സമുദ്രത്തെയും ദിക്കുകളെയും ആകാശത്തെയും ചിലിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ആ മൂന്നു കൊടുമുടികളിൽ മൂന്നു വെള്ളക്കൊണ്ടുള്ളതും മറ്റൊന്ന് ഇരുമ്പുകൊണ്ടുള്ളതും പിന്നത്തേതു സ്വർണ്ണമയവുമാകുന്നു. ഈ ദ്വീപുടാലയത്തിന്റെ താഴ്വരയിൽ മഹാത്മാവായ വരണാദിന്റെ പ്രതുരത്വം എന്ന ഉദ്യാനം സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നു. അതു വാസ്തവം കളിക്കുന്ന പുകയാനമാണ്. ഈ ഉദ്യാനത്തിൽ മറ്റു മിക്കവാറും പല നീർത്തടവും തുറത്തും ആമ്പൽപ്പുഴ്, കരിങ്കുറുപ്പുഴ്, കുറ്റാണസൈന്ധവപ്പുഴ്, ചാമരപ്പുഴ് എന്നിവയുടെ കാനൽ കവനം ഉള്ള വിശാലമായ ഒരു പൊതു ഉണ്ണ്. ഈ പൊതുയെ കൃത്യമെന്നും ശുദ്ധസ്ഥലം നന്നായി കണ്ടാൽ ആയാർ കാണാൻ കഴിയുകയും ചെയ്യും. ആ പൊതുയിലെ ജലത്തിൽ വലിയ ദൃഷ്ടം വിശുദ്ധതയും ദൃഷ്ടതയും മറ്റു ജലവാര്യമായിട്ട് ഒരു അന്തപിടിയന്മുതല ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ അതിനെ ഇരിക്കുന്ന കാലത്ത് ഒരു കൊമ്പനായ മെല്ലും ചെറിയൊരു മലയ്ക്കു ചിടിയവകളിൽ പരിവർത്തിതമായിട്ട് ആ

[illegible]

[illegible]

അയ്യപ്പൻമാർ പാലം കയറിയിട്ട്, അയ്യപ്പന്മാരെക്കൂടി എന്താ രാജ്യം
 ആകട്ടെന്ന് അറിയാതെ ഇരിക്കുകയാണ് ഇന്ന്

[illegible]

ന്നു മറ്റുള്ളവരാക്കിലും വീണ്ടെടുക്കുന്നതാകാൻ ഓമൻ അതു സമ്മതിച്ചിട്ടില്ല. അതുകൊണ്ടു തിരുമാൻ തന്നെ അതോളം കൊണ്ടുപോയി ഓമന്നു സമ്മതിച്ചാൽ മതി? എന്നിങ്ങനെ മറുപടി പറഞ്ഞിട്ടു സീതാദേവി ശ്രീരാമന്റെ മുദ്രമാതിര ഉദരി ഹനുമാന്റെ കയ്യിൽ കൊടുത്തു. അന്നുതന്നെ ഹനുമാൻ ആ മേന്മയും ഏറ്റുത്ത് തമസ്സും മൂലം വേഗത്തിൽ അവിടെയിന്നു പോയി. ലങ്കയിൽനിന്നു സമുദ്രം ചാടുവാനായിട്ടു ഹനുമാൻ സുവേദപവനത്തിന്റെ മുകളിൽ കയറുകയും ഗതിഭവഗംഗംഗം ആ പവനത്തെ മൂങ്ങുമാക്കിയിരിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇതിനിടയിൽ ബ്രഹ്മാവ് ഹനുമാൻ ലങ്കയിൽ എത്തുമ്പോൾ ചെയ്ത യോഗത്തിനെ എല്ലാം വിവരിക്കുന്നതായ ഒരു വാസ്യരിച്ചപത്രം എഴുതി ഹനുമാന്റെ ദൈവശരം കൊടുത്തു. ഹനുമാൻ അതു വായിച്ചു ബ്രഹ്മാവിനെ വണങ്ങി വിടപോയിട്ടു മോക്ഷപാപം അകാശമാഗ്നിയിൽക്കൂടെ താളമെളുത്തു ചെയ്തു. കറച്ചു സമോത്തിന്നുള്ളിൽ സമുദ്രത്തിന്റെ വടക്കുകരയിൽ തിരിയുന്ന വാനാർക്കും മുകളിൽ ഹനുമാൻ കാണപ്പെടുകയും ചെയ്തെന്നു ഭൂമിയിൽ ജാതുകയും ചത്തു അവിടെ വാനാർക്കും കണ്ടതിന്നു പുറത്തു ഒരു മഹിഷാസുരനെക്കൂടി ഹനുമാൻ കാണുക ഉണ്ടായി. അദ്ദേഹത്തെ കണ്ടപ്പോൾ അല്പം ഗർവ്വത്തോടെ ഹനുമാൻ പറഞ്ഞു. "അല്ലാതാ മുനിന്ദ്ര! ശ്രീരാമന്റെ കാര്യം സ്വധീമ്യവരികയാണു് അതിന്നു്. എന്തിന്നു് മധ്യസ്ഥം ഭാഗിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ട് ഒരു ജ്യാശയത്തെ കാണിച്ചുതന്നാലും." ഇതു കേട്ടിട്ടു മഹർഷി അദ്ദേഹത്തിന്നു് ഒരു ജ്യാശയത്തെ വിരലുകൾ ആ മൂന്നു കാണിച്ചു. അപ്പോൾ ഹനുമാൻ പലനല്ലു മറ്റും താളമോതിരവും ചുവലമണിയും ബ്രഹ്മാവു കൊടുത്ത പത്രവും മഹർഷിയുടെ ഭുവിൽവെച്ച് വെള്ളം കുടിക്കുവാനായി അദ്ദേഹം മൂങ്ങിക്കൂട്ടിയ തടാകത്തിലേക്കു പോയി. അന്നുതന്നെ ഒരു വാനരൻ ഹനുമാൻചെയ്ത അതോളമാതിരം ഏറ്റുത്ത മഹർഷിയുടെ സന്നദ്ധിയിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന ഒരു കിണ്ടിയിൽ താഴുകപിച്ചു. അപ്പോഴേക്കു ഹനുമാനും തിരിച്ചു

അതി ഹന്തമാൻ തോക്കിയപ്പോൾ മുഖം മണിത്തു പറ്റവും മാത്രം കണ്ടിട്ടു മോതിരം എവിടെ എന്നു ചെറുകിയോടു ചോദിച്ചു. മഹതിയാകട്ടെ കിണ്ടിയിൽ താക്കുവാനായി പുലകം കൊണ്ടു സംജ്ഞകാണിച്ചുകൊടുത്തു. അതുപ്രകാരം ഹന്തമാൻ കിണ്ടിയിൽ തോക്കിയപ്പോൾ ശ്രീരാമൻ, ഭദ്രാതിരക്കൾ, ആതിരകണകാൽ അതിൽ കാണപ്പെട്ടു. അപ്പോൾ പരിഭ്രമത്തോടുകൂടി, ഹന്തമാൻ മഹതിയോടു പറഞ്ഞു. "ഇത മോതിരങ്ങളെല്ലാം എവിടെനിന്നു വന്നവയാണ്. ഇവയിൽ ഞാൻ വെച്ച മോതിരം എന്തെന്നോണം പറഞ്ഞു ഞെക്ക" എന്നു കേട്ടിട്ടു മഹതി "ശ്രീരാമൻമാരുടെ ആത്മപ്രകാരം ഹന്തമാന്മാർ സീതമാരെ അന്വേഷിച്ചുവാനായി ലങ്കയിലെത്തി പോയിട്ടു കൊണ്ടുവന്നിട്ടുള്ള ശൂര്യ മോതിരങ്ങൾ അനവധി എന്തെങ്കിലും സ്ഥിതി ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നുണ്ട്. അത് എല്ലാ വാനരന്മാർ ഈ കിണ്ടിയിൽ ഇട്ടിട്ടും ഉണ്ട്. ആ മോതിരങ്ങളാണ് ഇതെല്ലാം. ഇവയിൽ ഏതാണ് നിന്റെ മോതിരമെന്നു തീരുമെന്ന തോക്കിക്കൊണ്ട് എന്നു ചോദിച്ചു. അനന്തരം ഹന്തമാൻ ഗർഭമല്ലാത്തതിന്നു മഹതിയോടു ചോദിച്ചു. 'ഹേ ഭാരിശാല! എത്ര ശ്രീരാമൻ ഉദയിച്ചു വരിക ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്?' മഹതി മറുപടി പറഞ്ഞു. 'ആ മോതിരങ്ങളെല്ലാം പുറത്തേക്കു എണ്ണിയോളം, എന്നാൽ അറിയാമല്ലോ, അപ്പോൾ ഹന്തമാൻ മേകുകൾ കടന്നുവരിക പിടിച്ചു' അതേക്കു പ്രാദേശം കിണ്ടിയിൽനിന്നു മോതിരങ്ങൾ വാരി പുറത്തേക്കിട്ടു. പക്ഷെ മോതിരങ്ങൾക്ക് അറുപതു കാണുക ഉണ്ടായില്ല. വിടുന്ന അവയെല്ലാം കിണ്ടിയിലെത്തുക എന്ന ഇട്ടു ഹന്തമാൻ മഹതിയോടു ചോദിച്ചു. അതേക്കു ഇതിന്നു വിചാരിച്ചു എന്നുപോലെ ഉള്ള അതേക്കുപർ ഉതിന്നുവന്നതെന്നു കരുതിൽ പോയിട്ടു സീതയുടെ ശൂര്യ മോതിരങ്ങൾ കൊണ്ടുവരിക ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ഈ സ്ഥിതിക്ക് 'എന്തിനെന്നോ' പ്രത്യേകം ഒരു മേയ്ക്കുള്ളത്, എന്നിങ്ങനെ മനസ്സിൽ ചിന്തിച്ചു. ഗൃഹത്തിൽ ഹന്തമാൻ മഹതിയുടെ വലത്തുഭാഗത്തു ഒരു അഗാധകിരം ഇരിക്കുന്നതി

കിലേയ്യ ചെന്നു. അവർ അവിടെ പ്രായോപവേശത്തിൽ
 ഉറക്കുകയായിരുന്നു. അവരൊന്നു ഹിന്ദു ഒരു കണ്ടു സമ്മു
 ഛിതനായത് അദ്ദേഹത്തെ ആശ്ചര്യപ്പെടുത്തുകയും അദ്ദേഹ
 ത്തിന്റെ ഉപജ്ഞയിനു സിരയെ അശോകവൃക്ഷത്തിൽ കണ്ടു
 ത്തായി അറിയുകയും ചെയ്തു. എല്ലാവരും കൂടി വേഗത്തിൽ
 എത്തുവാൻ സമീപത്തുള്ള പൊക്കൽ ചെന്നു.

പോകുന്ന വഴിക്ക് വായനാർ സുഗ്രീവന്മാർ കണ്ടിട്ടു
 ഉള്ള മധ്യമം തന്നെ കണ്ടിട്ട് അഗതിനോടു അനുവാദം ചോ
 രിച്ചു എല്ലാവരും കൂടി അതിൽകണ്ട കാമികൾ പൊട്ടിച്ചു
 തിന്നു തുടങ്ങി. അതു കണ്ടിട്ടു കാവൽക്കാരനായ ധീരവക്രൻ
 പുറത്തു വന്നതോടു അറിയുകയും ചെയ്തു. ധീരവക്രൻ സുഗ്രീവന്റെ
 അന്തരമായെന്നു അറിഞ്ഞിട്ടും അശ്വമേധയെക്കൂടി വായന
 ന്മാർ അറിയുകയും ചെയ്തിട്ടു വന്നിട്ടു. ആ വഴിയെപ്പോ
 തി ധീരവക്രൻ ഉണ്ടായ വർണ്ണനാശവും സുഗ്രീവന്മാർ
 ചെന്നു സുഗ്രീവന്മാർക്കു വർണ്ണനാശം ഉണ്ടാക്കി വിചാരിച്ചു.
 വായനാർ സത്യം കണ്ടിരിക്കുന്നു തൽമതം. ഇല്ലെങ്കിൽ
 അർദ്ധമായാലോ മധ്യമായാലോ കടന്ന് ഉണ്ടായെന്നും
 ചെയ്താൽ ഉപകാരം വിചാരിച്ചു സുഗ്രീവൻ ധീരവക്രന്മാ
 രു് 'അവർ ഏതെങ്കിലും കഷ്ടതയെ അത് അതികൂടാതെ
 തടസ്സം പറയുന്നു. അത് വേഗത്തിൽ ചെന്നു അവരെ
 എല്ലാം എന്റെ അടുത്തുള്ള പറമ്പത്തു ക' എന്നു പറ
 ഞ്ഞു. ധീരവക്രൻ അല്പകാലത്തെക്കൊണ്ടു വായനാർക്കു
 വിചാരം പറഞ്ഞു. വായനാർ സുഗ്രീവൻ പറഞ്ഞതുപ്രകാ
 രത്തിൽ എല്ലാവരും കൂടി അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുമ്പിൽ ചെന്നു
 സ്ഥിതിചെയ്തു. അപ്പോൾ ഹിന്ദുമാർ ബ്രഹ്മാവിന്റെ പത്രം
 സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുകയും മുമ്പാണി കൊടുക്കുകയും ചെയ്തിട്ടു
 ലിഖിതം പറഞ്ഞതുപ്രകാരം കാക്കുടൻ വായനാർക്കു
 ചൊല്ലിയവയെക്കുറിച്ച് പറയുകയും ചെയ്തു. ഹിന്ദുമാർ ചെ
 യ്തൽ ചെന്നു കാണിച്ചു വരുകയും ചെയ്തു. ബ്രഹ്മാവിന്റെ
 പത്രംകൊണ്ടു മറ്റൊരു മാതിരി പ്രിയൻ വളരെ സന്തോഷിച്ചു.
 അയ്യപ്പൻ പ്രിയൻ ഹിന്ദുമാരെ ആശ്ചര്യപ്പെടുത്തിയും

[illegible]

முதுமாந்தளி அழகுதான். 16 சென்கிடை 4 சங்குதூறு வடிவான ஆறு
நீர்வாழை மரங்களில், மூலாக்காய்களில், மரங்களிலிருந்து பூண்டு விழுவதை,
மரங்களிலிருந்து விழும் மரக்காய்களையும் கவனிப்பது.

പത്താം സർഗ്ഗം

പാതിവൽ പരമം.

അനന്തരം ശ്രീരാമൻ ഹസ്തനാഥനോടു "പക്ഷയുടെ സ്വഭാവത്തെ ഭട്ടയൻ വിസ്തരിച്ചു പറഞ്ഞാൽ. അതുകേട്ടു അൻമുഖമെന്ന പ്രതിവിധിയിൽ ചെയ്തുകൊള്ളൂ" എന്നു തളിച്ചു. രാമന്റെ ഈ വാക്കുകേട്ട അതി നാഴ് വരുന്നപ്രകാരം പറഞ്ഞു. "ഓരോ വക എന്നതു ക്രിട്ടപദ്യങ്ങളാൽ അഗ്രത്തിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതായ ഒരു വിദ്യ പുരിതാകന്മാരായ സ്വപ്നമതങ്ങളായ മതിലകളോടും കെട്ടങ്ങളോടും ഉൾക്കിട്ടിട്ടുള്ളതിൽ നിൽക്കുന്നവരായ കിടക്കകളിൽ ചുറ്റപ്പെട്ടിരിക്കുന്നവരായ ഉദ്യോഗങ്ങളുടെ പ്രകാരമുള്ളതിൽ, വിദ്യയായ പൊയ്കകളിൽ ആറാഞ്ഞു ചെയ്തപ്പോഴും വിവിധശാസ്ത്രമുള്ളതിൽ മണിപ്പൂർ മതങ്ങളായ ഹിന്ദുക്കൾ തിരഞ്ഞെടുത്തു. ആ പുരിയുടെ പടിഞ്ഞാറേ ഗോപുരത്തിൽ അനേകാതിരം ഗവരസേന്ത്യാക്കൾ താല്പനമുണ്ട്. വടക്കുശ്ശേരിയിൽ സംബന്ധിച്ചുള്ള അശ്വസേന്ത്യാക്കളും കൂടിയിരിക്കുന്നു. കിഴക്കു ഗോപുരങ്ങളിലും അങ്ങനെയുള്ളവരാണ്. തെക്കുശ്ശേരിയിൽ തെക്കുകിട്ടിയ അശ്വപുരം ചെങ്കുത്തായിൽ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നുണ്ട്. ഗോപുരം കടന്ന് ഉള്ളിലേയ്ക്കു ചെന്നാൽ മനുഷ്യാശ്രമത്തിലും അശ്വപുരങ്ങളിൽ കരുത്തുള്ളവരിലും ഉണ്ട്. ഓരോ പ്രാവീണ്യത്താലും അസ്പദികളിൽ വിശേഷമായ അന്തർ ഹിന്ദുവും പക്ഷേ കണ്ടിട്ടുകൊണ്ടു താല്പനം. പലവിധത്തിലുള്ള പാലങ്ങളും പാലകളും പക്ഷയിൽ ഉണ്ട്. ഉള്ളിലേയ്ക്കു തുടങ്ങിയവർ തന്നെയുള്ളവരും ഈ രാജൻ അവിടെ ചെന്ന് ഹിന്ദുക്കൾ കാണിച്ചുതന്നു കേട്ടാലും ശ്രദ്ധയോടെ വാണിജ്യം സേന്ത്യാക്കളിൽ താല്പനം ഒരു ശ്ലാക്കു അതിൽ കൊണ്ടു. പക്ഷപട്ടണം കൊള്ളിമറയ്ക്കു കണ്ടിട്ടു. സ്വപ്നമതങ്ങളിൽ അടിച്ചു തന്നു. ഓരോ ചെങ്കുത്തായി ചെ

തിരമ. പീഠികകളും പാലങ്ങളും അടിമൻ മമിന്നമിന്നരാ
ക്കി. എന്തി തിന്നിവെച്ചിട്ടുണ്ടു ദൈവമെന്നു കൊള്ളുതന്നെ
ലക മണ്ണുമാധി ഭവിക്കും. മകാപട്ടണത്തിന്റെ വടക്കുകാ
ഗത്തു സ്വേദമാൻ എന്ന ഒരു പദ്യം ഉണ്ട്. പടിഞ്ഞാറുകാ
ഗത്തു പലക എന്ന ഒരു സ്ഥലം ഉണ്ട്. കൈകൾക്കുതൊണ്
ന.കു.ഭി.ല. അവിടെ യോഗിനിമകം എന്നൊരു വൃക്കയും
സ്ഥിതി പലയുണ്ടു. കിഴക്കേഗത്തു ചെല്ലലക പൂക്കുന്നാല പ്ര
ദേശം ഉണ്ട്. അതു തിട്ടുടന.ചെത്തിന്റെ മക്കുത്തിൽ ഏ
നവും കറങ്ങിപ്പോട്ടു.യ. ഒരു മതോപദേശകനാണ്. ഒരു
സ്ഥലം എന്റെ ചെല്ലലാണിടകാളു. യാത്രയാശേഷമായി ക
ഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഹെ ദേവാരവേ! ഉടൻതന്നെ പുറപ്പെടുക. ന
മുക്കു ചെല്ലലാസമുദ്രകരതാലയ്യു. മൊല്ലുക. ഇല്ലുകാം. നമ്മു
ന്റെ വാക്കു കേട്ടു ശ്രീമാൻ സുഗ്രീവായാസ്. അനളിച്ചെടു
'ഹേ സുഗ്രീവാ! കൈന്യങ്ങളാക്കേല്ലാം മനക്കി പുറപ്പെടുവാൻ
കല്പിച്ചു. ഉന്നു ഇന്നിപ്പോൾ വിജയം എന്ന ഭിന്നതാ
ണ്. ആശ്ചര്യമാസത്തിലേ വെളുത്ത ദേശം കിരവോണം
നമ്മളും ചേന്നരിക്കുന്ന ഈ സമയം ഏറവും ശുഭേദോ
ണ്. ഹേ വാതാശ്രേഷ്ഠ! നമുക്കു ചെല്ലലാസമുദ്രത്തെ ചെല്ലാ
ക്കി ചെല്ലലകനാണ്. സേനാതായകന്മാർ മുന്നിലും പിന്നിലും
ഇടപാടാലിലും നിന്നു സേനയെ ക്ഷിക്കട്ടെ. നമുൻ മ
മ്പിൽ തടക്കട്ടെ. നമുൻ പിന്നിലും തിട്ടുടട്ട. സുപ്രഭാൻ
എന്റെ ഏടത്തുകാഗത്തും അംബരമാൻ വെള്ളുകാഗത്തും സ്ഥി
തി ചെയ്യട്ടെ. ഗമൻ, ഗവേഷൻ, ഗവേഷൻ, ഭേദനൻ എ
ന്നീ വാതാന്മാർ മറയ്ക്കു. അഗ്നിദകാണിലും നിമൃതദകാണിലും
രാമദകാണിലും ഇടതാതാകാണിലും തിട്ടുടട്ട. അപ്രകാരം
ന്നെ പിന്നിൽ മുതലായവക്കു യഥാക്രമം നിന്നു രാതാസേന
യെ ക്ഷിക്കട്ടെ. ശത്രുക്കളെ ഹനിക്കുന്നവരായ എല്ലാ വിര
ന്മാരും സൈന്യങ്ങളുടെ ചുമലും തിട്ടുടട്ട. അന്ന് ധന്വന്താ
ന്റെ പുറത്തു കയറി ചോകുക. ചെല്ലലാൻ എന്റെ മുമ്പിൽ
അഗ്നിയെന്റെ പുറത്തു കയറിയു ചോകട്ടെ. ഹേ സുഗ്രീവാ! മ

[illegible][illegible]

മുൻ അറിയാതെക്കൂടി അനുമതിയോടെ പ്രവൃത്തി ചെയ്തവർ
 കിടന്നു കിടന്നു എല്ലാം ശിക്ഷിക്കപ്പെട്ടു. ഹേ പ്രഭാ!
 മനുഷ്യൻ സ്വസ്ഥനായൊരുതരം ജീവിക്കുകയും ചെയ്യാൻ
 വേണം! എന്തിന് അനുമതിയോടെ എന്നാലും അന്തർദ്വൈതം
 കൊണ്ടു മാത്രമായും ചെല്ലുന്നതായും സുഗ്രീവനേയും വാണരന്മാ
 രേയും കൊന്നു വരുന്നുണ്ട്.” ഇപ്രകാരമുള്ള കർമ്മങ്ങളെപ്പറ്റി
 വാക്കു കേട്ടിട്ടു പരമേശ്വരനായ ശ്രീരാമനോടുകൂടി വിചിന്ത
 നെൻ മുമ്പെത്തന്നായ കർമ്മങ്ങളെപ്പറ്റിയും കാര്യമായതായ
 രാവണനെയും നോക്കി ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു. ഹേ രാജാവേ!
 ഈ പറഞ്ഞ കർമ്മങ്ങളും ഇന്ദ്രപിണ്ഡം മോഹാപാപവും മ
 ഹോരണവും നികത്തും കർമ്മവും അപ്രകാരമെന്ന അതികാ
 യനും ഭൂമിയിൽ ശ്രീരാമന്റെ ഭൂമിയിൽ തിരിച്ചുവന്ന ശക്തിയാ
 ള്ളു. അതുകൊണ്ടു സ്വതന്ത്ര സുഖമുള്ള മഹത്തമ മനുഷ്യന്മാ
 യെപ്പോലുള്ളി പ്രാണമെന്ന കൊണ്ടുപോയിക്കൊണ്ടു ഇവിടു
 ന്നു കഴിയാതെത്തന്നെയും ഇല്ലാത്തപക്ഷം ഉപദേശം ദേവ
 നാഥനോടുകൂടിയും പരമശിവന്റെ അനുമതിയും കർമ്മങ്ങളായാൽ
 ിയും ഇവിടുത്തെ ശ്രീരാമൻ ഭരിച്ചുകൊള്ളും” ഇപ്രകാരം വി
 ചിന്തനം പറഞ്ഞു മരിച്ചും, കൂടിയും, സുഖമേറിയവരായ വാ
 കിയെ രാവണൻ സ്വീകരിച്ചിട്ടു കാര്യങ്ങൾ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നതായ
 അദ്ദേഹം വിചിന്തനം ചെയ്തു പറഞ്ഞു. “നി കീഴ്ത്താലും അസു
 വിഷൻ താഴ്ത്താലുള്ള ശത്രുവാകുന്നു. നി കഴിക്കേ മറ്റൊര
 കിലുമായ് ഇങ്ങനെയെ പറഞ്ഞുകൊണ്ട് അല്ലാതെത്തന്നെ
 അന്തർദ്വൈതം വെക്കുന്നു. എന്താ ദൃഷ്ടി! ഇവിടെനിന്ന്
 എഴുന്നീറ്റു കടന്നുപോ. രാജസഭാശാലയിൽനിന്നു എന്തൊ
 രൊടുകൂടിയിരുന്നെങ്കിലും എന്തിന്നു വെട്ടാതെ നിന്നു കാണുന്നു”
 എന്നിങ്ങനെയെ രാവണൻ പറഞ്ഞുവെങ്കിലും പറഞ്ഞുപോയി
 അന്തർദ്വൈതം താഴ്ത്താലുള്ള ശത്രുവാകുന്നു സദാപരമ
 മായ്. ശ്രീരാമനോടുകൂടി വിചിന്തനം ചെയ്ത പരമാർത്ഥം അ
 റിഞ്ഞു അദ്ദേഹവുമായി ഒരു സഖ്യംചെയ്തു സമുദ്രത്തിന്റെ
 മധ്യത്തിൽ നിന്നുവന്നുവെങ്കിലും മറ്റൊരാൾക്കും ഒരു പക്ഷം ഉണ്ടാ

കി അതിൽ മിത്രമനു വിഭിഷണനെ പാക്കസരാജാവെന്ന നിലയിൽ വാണരനുഭവിക്കാൻ അഭിഷേകം ചെയ്തിക്കയും ചെയ്തു. ആ അവസരത്തിൽ ശ്രീരാമൻ പുഞ്ചിരി തൂകിക്കൊണ്ടു വിഭിഷണനോടു പറഞ്ഞു. ഈ വിശേഷപ്പെട്ട ലങ്കാനഗരം ഇപ്പോൾ അഞ്ചുവർഷം പഴക്കം പണയമായി ഇരിക്കട്ടെ. ഞാൻ രാവണനെ തിഗ്രഹിച്ചു ക്രമപ്രകാരം ഉൾ അങ്ങയ്ക്കു കൈമാറാം. ഈ ലങ്ക ഹനുമാന്റെ പേരിൽ പ്രസിദ്ധിയാർജ്ജിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഹേ പാർത്ഥ! സമുദ്രങ്ങളുടെ തീരങ്ങളിൽ ഹനുമാൻലങ്ക എന്ന സ്ഥലം ഇപ്പോഴും ഉണ്ട്. രാമ അവധാനന്ദൻമാർ വിഭിഷണനേതന്നെ അതിനെ വിഭജിക്കട്ടെ.

ഇതിനിടയിൽ ശൂകൻ എന്നവൻ രാവണനോടു അയയ്ക്കപ്പെട്ട ചാരതോടു രാമന്റെ താമസത്തിലേക്കു ആകാശത്തു തിന്നുകൊണ്ടു സുഗ്രീവനോടു ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു. "ഹേ സുഗ്രീവ! മഹാരാജാവായ രാവണൻ അങ്ങനോടു ഇങ്ങനെ പറയുന്നു. അങ്ങയ്ക്ക് ഈ സംഗതിയിൽ കയ്യേറ്റം ഉണ്ടെന്നു വരുമായില്ല. ഞാൻ രാമന്റെ കയ്യേറ്റം അപഹരിച്ചവരിൽ അമുക്കെണ്ട അങ്ങനെയെന്നു ഓർത്തു. ആകയാൽ രാമനായ രാമനോടു കിഷ്കിന്ധയിൽ കൂതുകൊണ്ടു ഓരോന്നുകൊണ്ടു ഓരോന്നു ഓർത്തുണ്ട്." ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞ ശൂകനെ വാതരന്ദൻ കടന്നുപിടിച്ച് ഇരിമ്പുവഞ്ചലപ്പട്ടക്കൊണ്ടു ബന്ധിച്ചുകുളങ്ങ. ഈ സംഗതിയും രാമന്റെ മന്ത്രേന്ദ്രസ്വന്നാഥവും രാവണന്റെ മഹാഭാരതമായ ശാസ്ത്രൻ നെക്കുറിച്ചു രാവണനോടു ചെന്നു പറഞ്ഞു. അതു കേട്ടിട്ടു രാവണൻ ദീഗമമായ വിചാരങ്ങളിൽ അകപ്പെട്ടിട്ടും ചെയ്തു ഈ സഭയ്ക്കു ശ്രീരാമൻ ഏക അത്തിൽ വിഭിഷണൻ, സുഗ്രീവൻ, ഹനുമാൻ എന്നിവരോടുകൂടി ഭേദിച്ച് ഭേദിക്കുന്ന കാര്യത്തെപ്പറ്റി പരസ്പരം ചർച്ച നടത്തുക ഉണ്ടായി. ആ സമയത്തു സമുദ്രം ഇരമ്പുന്നതുകൊണ്ട് എല്ലാവർക്കും വാക്യതല്പാലം കേൾക്കുവാൻ കഴിയാത്തതുകൊണ്ട് ഇടത്താലും വലത്താലും ഇരമ്പുന്ന കലാശത്തു ശ്രീരാമൻ ഏകത്തെ കൈകൊ

ആ തത്ത്വത്തെപ്പറ്റി ഉണ്ടാകും. ഇന്നും ആ സ്വഭാവത്തിൽ സമുദ്രം ശബ്ദം പുറപ്പെടുവിക്കുകയോ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നുണ്ട്. ഈ മന്ത്രാലോചനയുടെശേഷം ശ്രീരാമൻ സമുദ്രതീരത്തിൽ കർപ്പൂരം വിരിച്ച പ്രാതോപാസനയോടുകൂടി. “ഈ ഭിക്ഷുക്കു കഴിക്കാൻ ഉന്നതമെന്നു വിചാരിച്ചാൽ ദൈവതത്തിൽനിന്ന് ഏറ്റുമാനപ്പെട്ട പക്ഷിയാണെന്നു പറഞ്ഞാൽ, യാതൊരു പക്ഷിയോ! ഭയത്താൽ സമുദ്രഭാഗം ആഗ്രഹിക്കാത്ത എന്തിനെ കർത്താവെന്നല്ല. മനുഷ്യനായ ഇവൻ വാതവർഷത്തോടുകൂടി തന്നെ” എന്ന് ചൊല്ലാതാണ് എന്നാതിരിക്കാം വരുണന്റെ വിചാരം. അതുകൊണ്ട് കാട്ടിക്കൊല്ലാം. “ഓ മഹാവാതോ! ഇന്ന് ഈ സമുദ്രത്തെ ഞാൻ വന്നിരിക്കുന്നു” വാതവർഷം താതൊരു കർപ്പൂരം മുട്ടംകുടാദികൾ കാൽതടയാതിരിക്കുന്ന പാതയിലൊക്കെയും ഇതിനേ പരഞ്ഞു ശ്രീരാമൻ മില്ലുവെച്ചിട്ട് ഉത്തരമായ ഒരു ശബ്ദം തോന്നി. അപ്പോൾ ഭൂമി ആകാശം കയറി. മിക്കകൂടും എല്ലാം അന്ധകാരത്തോടെ ആവൃതമായി. സമുദ്രം എളുപ്പം കടലിൽനിന്ന് ഒരു യോജന അകലത്തോളം മാറിപ്പോയതും ചെയ്തു. തിരികെവന്നപ്പോൾ, തട്ടങ്ങൾ, മണ്ഡലങ്ങൾ മുതലായ ജലജന്തുക്കൾ മുട്ടപറ്റിയ മണ്ഡലം പരവശപ്പെട്ടു. ഇതിനിടയിൽ സാക്ഷാൽ സമുദ്രം ദിവ്യമായ രൂപം ധരിച്ചവന്ന് അന്തർവത്തം തന്നെത്തന്നെ കാഴ്ചവെച്ചു. ശ്രീരാമൻ തമസ്സലിക്കുകയും പാരവശ്യത്തോടുകൂടി പലപ്രകാരം സ്തുതിച്ചു “ഓ രാമ! എന്തിനെ അറിയുന്നോ! ലകയിലുള്ള വഴികളെന്തൊ?” എന്ന് ഉണർത്തിക്കുകയും ചെയ്തു. ആ രാമം കേട്ട ശ്രീരാമൻ സമുദ്രത്തോടു പറഞ്ഞു. “എന്തെന്ന് ഈ ശബ്ദം കേൾക്കും വിചാരിച്ചവയെല്ലാം ഇതിനേ ഞാൻ എവിടെയോണു വീക്ഷിക്കേ” ഓ സമുദ്രരാമ! ഈ യാണെന്നാണ് ഒരു പക്ഷിത്തലം വേഗത്തിൽ കാട്ടിക്കൊണ്ടുവരും” സമുദ്രം പറഞ്ഞു. “ഓ രാമ! വടക്കൻ ഭാഗത്ത് ദൂരകല്പം എന്തെങ്കിലും പാതകളുണ്ട്. അവിടെ അതേക്കു പാതകൾ പാടുന്നുണ്ട്. അവർ എന്നെ റാപ്പകൾ ഉപയോഗിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ആ പ്ര

അദ്ദേഹം അങ്ങനെയൊരു ശൈലിയിൽ പതിപ്പിച്ചപ്പോൾ ഇതിലൂടെ
 രാജൻ ആ പ്രദേശത്തെ പഞ്ചായതി ശാല പ്രമാണികളെ
 യും അത് ആ ആഭിമാനത്തോടു കൂടി തന്റെ തരിപ്പിച്ച വിദ്യ
 കാരന്റെ ആവരണത്തിൽ വന്നുചേർക്കുകയും ചെയ്തു. അതനു
 ളം സമുദ്രരാജൻ വിനയത്തോടുകൂടി ശ്രീരാമനോടു പറഞ്ഞു.
 “ഓഹ രാജാവേ! എന്നിൽ തളരെയൊക്കെയാണ് ഒരു കൽപിൻ കെ
 ട്ടിടുക. ഇത്ര തളൻ വിപ്രകർമ്മവിന്റെ പുത്രനാണ് ഇവ
 ന്” ഒരു വരും കിട്ടിയിട്ടുണ്ട്. ഗംഗാതീർത്തികൾ ഒരു ശ്യാമ
 ണന്റെ സാമഗ്രാമത്തെ തളൻ കളയുകയുണ്ടായി. അപ്പോൾ
 അദ്ദേഹം തിന്റെ കയ്യിൽനിന്നു കല്ലുകളും മറ്റും വെള്ളത്തിൽ
 വീണാൽ മൂന്നാകെ പോകട്ടെ എന്നു തളരെയെ ശപിക്കുക ഉണ്ടാ
 ന്നിട്ടുണ്ട്. ആ ശാപത്തെയാണ് ഞാൻ ഇവിടെ വരെ എന്നു
 പറഞ്ഞത്” ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞ രാമനെയെ അത്ഭുതപ്പെട്ട സമു
 ദ്രരാജൻ അത്ഭുതത്തെ പ്രാപിച്ചു.

അതനുശം ശ്രീരാമൻ സമുദ്രത്തിൽ സേതു തുറന്നപ്പോൾ
 തളരോട് അടുത്തുപോയി. സേതുതുറന്നപ്പോൾ പ്രാദേശ
 ത്തിൽ വിഷപ്പ്രദമായ പ്രതിഭാസം തവഗ്രഹങ്ങളെ പൂരിപ്പി
 യാതായി തളന്റെ കൈകൊണ്ട് മന്ത്രകളെക്കൂടിയും ആദ്യം
 സമുദ്രത്തിൽ പ്രതിഭാസം. അതനുശം രാജാവൻ സമുദ്രസ
 തോദനത്തോടു കൂടി തന്റെ പേരിൽ ഉത്തമമായ ഒരു വിപ്രത്തെ
 കൂടി പ്രതിഷ്ഠിക്കണമെന്നു മന്ത്രം കൊണ്ട് ഉറപ്പു പറഞ്ഞതോ
 ട്ടു “ഓഹ രാജാവേ! തീ കരയിൽപോയിട്ടുണ്ടു ശിരവിഗ
 ണ്തം കൊണ്ടുവരണം. ഒരു ഭൂമിത്തോടടുത്തുള്ളിൽ അവ
 ഇവിടെ കിട്ടിക്കുന്നു. ഇപ്പോൾ പ്രതിഷ്ഠാമന്ത്രം കൊണ്ടു
 സ്തോത്രം എന്നാണിതെ കല്പിച്ചു. മന്ത്രമാണ് കല്പനപോലെ എ
 ന്നാണിട്ടു അങ്ങനെയൊക്കെ ആകാശഗന്ധർവ്വന്മാർ പോയി
 എന്റെ (ശിവന്റെ) തിവാസസ്ഥാനമായ ശ്രീകാശിയിൽ എ
 കെ. അവിടെയാണ് ഏകദേശം തളരെയെക്കൂടി തളരോട് ശ്രീരാ
 മകാരുടെ പാദങ്ങൾ. അതു കേട്ടാൽ ഓഹ പാവ്തി! ഞാൻ
 ശ്രീരാമനോടടുത്തു ഉയർന്നുവന്നുവെന്ന് ആ വിപ്രന്മാരെ അവ

ഒന്നു കയ്യിൽ കൊടുത്തു. എന്നിട്ട് ആ വാഗ്ദാനം പാലക്കാട് അധ്യക്ഷനായിട്ട് അഗസ്ത്യൻ ഉള്ളതുകൊണ്ട് മുഖ്യമന്ത്രിക്ക് അഭ്യർത്ഥിച്ചു. ഇപ്പോൾ വിശേഷിച്ചും അദ്ദേഹം കയ്യിൽ കൊടുത്തു. ഇതിനാൽ അമ്മയ്ക്കു വേണ്ടതായ് ഇപ്പോൾ അന്ന് പറഞ്ഞതുകൊണ്ട് എന്തെങ്കിലും "എപ്പോഴാണ് ഇവിടെ" അമ്മയ്ക്ക് എഴുന്നള്ളണമെന്ന് അഗസ്ത്യൻ കയ്യിൽ കൊടുത്തു. അടിയന്തിര കരിവുണ്ടായിട്ട് ആ കഥ അമ്മയ്ക്കുണ്ട് എന്ന് അമ്മയ്ക്കു പറഞ്ഞു. എന്തെങ്കിലും വാഗ്ദാനം കൊണ്ട് അമ്മയ്ക്കു പറയുവാൻ ഇല്ല. എന്തെങ്കിലും വാഗ്ദാനം കൊണ്ട് അമ്മയ്ക്കു പറയുവാൻ ഇല്ല. എന്തെങ്കിലും വാഗ്ദാനം കൊണ്ട് അമ്മയ്ക്കു പറയുവാൻ ഇല്ല.

[illegible]

വിദ്യവിദ്യാകാണിക്കുന്നു. അതുകണ്ടു പരിഭ്രമിച്ചു പദ്യം വി
 ങ്ങും പറഞ്ഞു. ഹേ ബ്രഹ്മൻ ഇവിടുന്നു തെരുവിപ്പിട്ടതിന്റെ
 കാരണം എന്താണ്. ഹേ സ്വർഗ്ഗാർത്ഥത്തിലും സമർത്ഥനായ മ
 ഹാഷി ഇവിടെയ്ക്കു മറ്റൊരുപോലെയുള്ളതെന്നതായിരുന്നാലും
 ഞാൻ വീണ്ടുതന്നെയാണ് ഭൂമിയെ ഭരിച്ചുകൊണ്ടു നില്ക്കുന്നതിന്നു
 ഇസാമന്ദ്യം തെളുത്തൊരു പദ്യത്താലിരിക്കുന്നു. പൂർവ്വപക്ഷ
 ന്നാൽ വളർന്നിരിക്കുന്നതാകിലും വാസ്തവത്തിൽ ഞാൻ ഏകയാ
 ണ ഭൂമിയെ ഭരിക്കുന്നതു്. ഹിമവാൻ മൗനഭീഷണിയുടെ പി
 താവും പദ്യത്താലൂടെ ചാങ്ങവും പരമശിവന്റെ സംബന്ധിതം
 ആനന്ദകൊണ്ട് അദ്ദേഹം സ്തുതിക്കുകയും ചെയ്തതെന്നു. എ
 ന്നാൽ ഒരു സ്വപ്നം തിറഞ്ഞു. മഹാമയംകൊണ്ടു സാക്ഷര
 ലോകത്തിലും ദൈവനാമം വാസഭൂമിയായും ഇരിക്കുന്നുണ്ടെങ്കി
 ലും എന്തിന് അതുകൊണ്ടൊന്നും ചെയ്ത തോന്നുന്നില്ല. അ
 ത്തേകകരം പദ്യത്താലും ഈ ലോകത്തിൽ ഭൂമിയെ കാണുന്നതു
 യി വാങ്ങിക്കുന്നുണ്ട്. അവരല്ലാം സർവ്വതാലും ചെയ്തതാ
 മാണ്. എന്നാൽ അവർക്കുള്ള ചെയ്ത അവരുടെ സ്വന്തം
 ഭൂമികളിൽ ചെയ്താണ് ഉദയപദ്യം ചെയ്തല്ലേ അവന്റെ
 ഭൗമമേന്മയും ആശ്രിച്ചാണല്ലോ ഭൗമമേന്മയുടെ മഹാസമുദ്ര
 താലി നില്ക്കുന്നതു് തിരസ്കാരവും ചെയ്തല്ല. അവൻ മ
 ഹാഷികളെ ധരിക്കുന്നില്ല. അസുപദ്യത്തിന്നും ചെയ്തപോ
 ളു അവൻ തിട്ടയോകുന്നു. തിരസ്കാരം തിരസ്കരിക്കുന്നതാ
 ണ് മറ്റൊരു മേൽശാന്തി പോലാണവനാണ്. മലയാപദ്യ
 തം സ്തുതിക്കുകയില്ലെന്നു കേൾക്കുകയുണ്ടു് മാനന്ത
 പേരന് മേൽമേൽ, തിട്ടം മേൽമേൽ പദ്യത്താലും മൂലം എന്ന
 വസാതിക്കുന്നതാകയാൽ ശ്രേഷ്ഠതാലും. കഷ്ടസ്വപദ്യ
 തം, കഷ്ടസ്വപദ്യം, സന്ധ്യപദ്യം മേൽമേൽമേൽ മേൽമേൽ മേൽ
 മേൽമേൽമേൽ ശക്തിയില്ല. ഇല്ലാതെ വിന്യസിക്കുവാൻ
 കേട്ടിട്ടു നാമൻ മേൽമേൽമേൽ വിചാരിച്ചു. ഇത്ര വളരെ ഗദ്യ
 ഞാകുന്നത് ആകാം മേൽമേൽമേൽ മേൽമേൽമേൽമേൽ മേൽ
 മേൽമേൽമേൽ മേൽമേൽമേൽമേൽമേൽമേൽ മേൽമേൽ

പദ്മനാഭൻ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നില്ലാത്ത അവസ്ഥയിൽ കൊടുമുടിയിൽ
 ഉൾക്കൊള്ളാൻ കഴിയാതെ സന്നദ്ധനായിട്ട് മുമ്പേ വെ
 ന്നപ്പോൾ, ഇവനുള്ള ബലത്തെ ഉപയോഗിച്ച് പരിശോധിച്ചുനോക്ക
 ന്നു. എന്നിങ്ങനെ വിചാരിച്ചു താഴെൻ വിദ്യയാൽ പര
 ന്നു. അങ്ങനെ പദ്മനാഭന്റെ ബലത്തെ വിവരിച്ചുപറഞ്ഞ
 ഈ പരമാർത്ഥമാണ്. മേൽ കേൾക്കുന്ന പദ്മനാഭന്റെ വെളിച്ച
 മേൽ അങ്ങനെ അപമാനിക്കുന്നുണ്ട്. നമ്മുടെ കണ്ണുപ്പാർ
 മേൽവിന്റെ നന്മ കാണിച്ചാണു താൻ വിളിച്ചത് സഹായി
 താൻ അങ്ങനെയോ പരഞ്ഞുവന്നുവെന്ന്. അല്ലെങ്കിൽ എന്തെ
 പ്പോലെത്തന്നെ മറ്റൊരാളുടെ ഈ ചിന്ത എന്തെന്നാണ്
 അങ്ങനെയല്ലെന്ന് വരട്ടെ. ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു താഴെൻ ആകാ
 ശമാർത്തത്തിൽ പോയി.

മഹാത്മ്യം പോയതിനുശേഷം വിദ്യയാൽ തേങ്ങുന്ന അത
 യായ വ്യക്തിയായാട്ടുകൾ കണ്ടെന്നും സിദ്ധിച്ചു. മേൽവിനെ
 കണ്ടെന്നും പ്രത്യേകിച്ചൊരു എങ്ങനെയെന്നോ വിചാ
 രിക്കുകയും ചെയ്തു. മേൽവിനെ ഹൃദയത്തിൽ ഉൾക്കൊള്ളിയ ഈ
 സൂക്ഷ്മ പ്രതിഭയെ പ്രദർശിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. അതുകൊണ്ടായിരി
 കണം മേൽ വിന്റെ ബലവത്താണെന്നു ചാരിക്കുന്നത് എന്തെ
 വിചാരിച്ചു വിദ്യയാൽ വെളിച്ചമുണ്ടാകാൻ ഇടയി. മേൽവി
 വെളിച്ചമായി സൂക്ഷ്മൻ മാറ്റമുള്ള നിശ്ചയിച്ചിട്ടു വിദ്യയാൽ
 ആകാശത്തിൽ സ്ഥിതിചെയ്തു പിന്നെ വിദ്യയാൽ രാവി
 ലെ സൂക്ഷ്മൻ തെക്കേ ദിക്കിലുള്ള പോകാൻ ചാരിച്ചപ്പോൾ
 തനിക്കു പോകേണ്ടതായ മാറ്റം കണ്ടുവെട്ടുകയും ചെയ്തു. വ
 ല്ലാതെത്തന്നെ സ്വയംവർത്തി ചെയ്തു. താഴെത്തന്നെ മേൽവിന്റെ
 മേൽ തെളിച്ചിച്ചിട്ടുള്ള പകൽത്തെക്കുകൊണ്ടു രണ്ടായിരത്തി ഇര
 ത്താറിന്റെ തോളെല്ലാം പോകാൻ ആ സൂക്ഷ്മൻ ഉൾക്കൊ
 ള്ളതായാട്ടുകൾ സ്ഥിതിചെയ്തു. കൂടാതെ കണ്ണുപ്പാർ കിഴ
 കും വടക്കും പാർന്നു ഇത്തരം സൂക്ഷ്മൻ പ്രവേശിക്കുന്നു
 മറ്റൊരു മുട്ടുപറ്റത്തു പരവശായി ചെയ്തു. പരിശോധന മേ
 ക്കു ദിക്കുകളിൽ പാർന്നവർ ഉറക്കത്തിൽപെട്ടു കണ്ണു

അവരായും ഭവിച്ചു. അവർ താനെങ്കിലും ചൊല്ലുന്നില്ലാത്ത
 വരയിടത്തു കുന്നത്തു നൂറുകൾക്കു മുമ്പെ
 ും ഗുഹയ്ക്കുള്ളിലും താഴെത്താഴെ കൂടിയിരുന്നതെന്നു ഇ
 കുന്നു. ഇങ്ങിനെ ഭൂപാകത്തിൽ സ്വാധീനം സ്വയംവേഗം
 ല്ലാൻ എന്നിവ ഇല്ലാതെ തിന്നപ്പോൾ പഞ്ചതന്ത്രങ്ങളു
 യും വെളിച്ചം ക്രിയകളുടേയും മോചനകാലം മൂന്നു പാക
 ങ്ങളും വിവർണ്ണമായി. ഇതുമായപ്പോൾ ദേവനാഭല്ലാ
 വതകൂടി ബ്രഹ്മാവിന്റെ അഭിപ്രായപ്രകാരം ഇവിടെ വ
 ന്നിട്ടു വിന്യസിച്ചിരുന്നു. ഗുഹയായ അഗസ്ത്യൻ കൂടിയത്
 ഇതേ ആപത്തിന് ഒരു നിവാരണം വരുത്തി ഭരണര
 ന് അപേക്ഷിച്ചു. ആ മഹർഷി അപ്പോൾ വളരെ വിശ്വസ
 നായി ചോദ്യം അപ്പോൾ അന്ന്, ധേവ അഗസ്ത്യൻ തി കേടി
 അഭിപ്രായം പോലെയും അവിടെയെന്നു വിന്യസിച്ചത
 ണെ വന്നിട്ടുണ്ട്. എന്റെ അടുക്കൽത്തന്നെ വന്നുകൊൾക.
 തി ചേരിക്കുന്നു. അന്നു വളരെ താമസിക്കാതെ തന്റെ
 ചേരം കളയാതായിട്ടും സേതുവികൽ പ്രാതലായെ പൂജിക്കുവാ
 തായിട്ടും ഭക്തിപരമായിട്ടുള്ള വന്നുണ്ട് എന്ന് അഗ
 സ്ത്യൻ പറഞ്ഞു. ഇങ്ങിനെ എന്റെ വാക്കു കേട്ടിട്ട് അ
 ഗസ്ത്യൻ സമ്മതമാകയും കാശിയെ ഉപേക്ഷിച്ചു മോചന
 ദായകം കൂടി വിന്യസിച്ചുവന്നതിനുള്ള പൊക്കം ചെല്ല.
 അഗസ്ത്യൻ പരമേശ്വരകൂടി വന്നതു കണ്ടപ്പോൾ വിന്യസ്
 രല്ലാത്ത മഹദ്യുതി വിഷ്ണുക്കളും ഭൂമിയിൽ ഉള്ളിലുള്ള കല്ലോൻ
 കാലികൾക്കും എന്തെങ്കിലും അല്ല വളരെ മൂന്നായിട്ടെ
 വികളകളും ചെല്ല. എന്നിട്ടു ധേവൻ അങ്ങിനെ പ്ര
 സാദിച്ചു അതിൽ പത്തുചെയ്യണമെന്നു കല്പിച്ചു. അ
 തിന്റെ ഇവിടുത്തെ കിരണങ്ങൾ എന്നിങ്ങനെ പറ
 ന്തു. അഗസ്ത്യൻ വിന്യസന്റെ ആ വാക്കു കേട്ടിട്ടു
 ആരംഭിച്ചു കിരണങ്ങൾ. ധേവൻ വിന്യസൻ തി നല്ലവയാകുന്നു,
 ബുദ്ധിമാനും ആകുന്നു. തി എന്നു പറഞ്ഞതിനായി അറിയും
 ചെയ്യുന്നുണ്ട്. അന്ന് എനി ഉത്തമം വന്നതുകൊണ്ട് തി ഇ

ഇപ്രകാരമെന്നു മുണ്ടുതാഴെ സ്ഥിതിചെയ്താലും എന്നിങ്ങനെ പറഞ്ഞിട്ട് അഗസ്ത്യൻ കണ്ണടയോടുകൂടി പോയി. ആദ്യത്താൽ വീണ്ടും ജനിച്ചതുപോലെയാൽ എന്നിങ്ങനെ പറ്റും വിറച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. അതിനാലേയും പറ്റാത്തതൊക്കെയും കൂടുതലായി കൈകൾ മുതി വരുന്നതോ എന്നിങ്ങനെ വിസ്മയം തല ചൊരിക്കുകൊണ്ടു കണ്ടുകൊണ്ടു നോക്കും. മേൽക്കി വരുന്നില്ലെന്നു കണ്ടിട്ടു വീണ്ടും തല താഴ്ത്തി മുണ്ടുതാഴെ വേറൊരു പാലം. ഇന്നോ തലമുറയോ മറ്റൊന്നോ മേൽക്കി വരുന്നില്ല വിചാരിക്കുകുന്ന വലിയ കോണുകൾ ആകുന്നതായിട്ടെന്നുപോലെ വിസ്മയം എന്നറയും തന്നെയായിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. ഇന്നും മേൽക്കി വരുന്നില്ല. പറ്റും കൂടുതലായെന്നു കണ്ടു.

പറ്റും തന്നെ കണ്ടുപോയി കാലത്തായ അങ്ങനാൽ അപരങ്ങളെ കണ്ടിട്ടു. കോകം പറ്റുന്നതും മുറയ്ക്കുന്നതും പറ്റുന്നതും സമ്പാദിക്കുന്നതും സമ്പാദിക്കുന്ന പ്രാപിച്ചു. അഗസ്ത്യൻ കണ്ടുകൊണ്ടു ആ വഴിയെ നോക്കുന്നതോടെ കണ്ടിട്ട് എന്റെ വലയത്തെ സൂരിച്ചുകൊണ്ട് എന്നേ കാണുകയുണ്ടാകൂ. അതിനാലാണു മേൽ പറഞ്ഞതായ അന്തർ അങ്ങനെയു വരുന്നത്, എന്നിങ്ങനെ പറഞ്ഞു. അന്തർ പറഞ്ഞ കാര്യത്തിൽനിന്ന് അതയ്ക്കുകയും അന്തർ അന്തർ കൊടുത്ത രണ്ടു ചിഹ്നങ്ങളെയുംകൊണ്ടു അല്ലെങ്കിൽ ഗർവ്വത്തോടുകൂടി ആ കാശാഗ്നിത്തട്ടെ ശ്രീരാമന്റെ സമീപത്തുള്ള പൊകകയും ചെയ്തു. ഹൃദയത്തോടെ ഗർവ്വത്തെ ശ്രീരാമൻ മനസ്സിലാക്കിയിട്ടു സുഗ്രീവാദികളോടു പറഞ്ഞു. എന്തിനു പ്രതിഷ്ഠയുണ്ടാകും അതിക്രമിക്കാറിയിരിക്കുന്നു അതുകൊണ്ടു അന്തർ മനസ്സുകൊണ്ടാണു ചിഹ്നമുണ്ടാക്കിയിട്ടു സേതുവിന്റെ മുഖപ്രാദത്തു പ്രതിഷ്ഠിക്കുന്നുണ്ട്. ഇപ്രകാരം വായനയോടുകൂടി പറഞ്ഞു മേൽക്കോൽ പരിവൃത്തമായിട്ടു ശ്രീരാമൻ സേതുവിൽ മനസ്സുകൊണ്ടുള്ള ഒരു ചിഹ്നത്തെ ശാസ്ത്രധർമ്മപ്രകാരം പ്രതിഷ്ഠിക്കുകയും ചെയ്തു. ആ സമയത്തു ശ്രീരാമൻ കൈസുരേണത്തെ

മെസ്സിൽ സൂക്ഷിക്കയും ഗോവന്റെ ഇംഗിതം അറിഞ്ഞു കോടിസ്സുതു പ്രകാരം കവനമായ കൊസ്സുരേണം ആകാശത്തു നിന്ന് അവിടെ വന്നുചെന്നതും ചെയ്തു. ഗോവാൻ ആ മണിയെ കണ്ണത്തിൽ വെന്തിക്കുകയും സ്വപ്നമിഷ്ടഭാവം ചെയ്ത ന്ന ആ മണിയിൽനിന്നുണ്ടായ ധനങ്ങൾ, വസ്ത്രങ്ങൾ, കതിരുകൾ, ആഭരണങ്ങൾ, പട്ടുകൾ, ദിവ്യങ്ങളായ അന്നങ്ങൾ, പായനങ്ങൾ എന്നിവയെക്കൊണ്ടു പ്രതിഷ്ഠയ്ക്കും വന്നുചെന്നിരുന്ന മഹർഷിമാരും പൂജിക്കുകയും ചെയ്തു. ശ്രീരാമന്തൽ ഏറ്റവും പൂജിക്കപ്പെട്ടവരായ മഹർഷിമാർ സ്വസ്തു, നാരാദിത് അയവയരക്കു ആശ്രയിക്കുവേണ്ടു പോയി. പോകുമ്പോൾ അവർ ശ്രീകാശിയിൽനിന്നു വന്നു ഹനുമാനെ കാണുക ഉണ്ടായി. അവരോടു ഹനുമാൻ തിരുമുഖത്തു ആരാണു പൂജിച്ചതെന്നു ചോദിക്കുകയും അവർ വിശദീകരിച്ചു ആശ്രയിച്ചിട്ടു ശ്രീരാമനാൽതന്നെയാണു പൂജിക്കപ്പെട്ടതെന്നു പറയുകയും ചെയ്തു. ആ വാക്കു കേട്ടപ്പോൾ ഹനുമാൻ ക്രോധമണുനടുട്ടി ശ്രീരാമൻ തന്നെക്കൊണ്ടു ഇളയതാക്കു പണി എടുപ്പിച്ചത് വെറുതെയാണെന്നും രാമന്തൽ താൻ വഞ്ചിക്കപ്പെട്ടു എന്നും മെസ്സിൽ വിചാരിക്കുകയും പറയുകയും ചെയ്തു. ക്രോധം മേന്മയായിട്ടു ഹനുമാൻ രാമന്റെ മുമ്പിൽ ചെന്നു കാര്യമുണ്ടെന്നും ഉറക്കം തിമയ്ക്കു ചവിട്ടിക്കൊണ്ടു ചെന്നു ചാടി. അപ്പോൾ ആ കഷ്ടതയും രണ്ടും മുമ്പിൽ താണുപോയി. അപ്പോൾ ഹനുമാൻ ശ്രീരാമന്താട്ട് ഉണർന്നു. “എന്റെ സ്നാതാ ഇല്ലാതെയാവാവോ! അയാൻ ലകയിൽ ചെന്നിട്ടു സീമാശൂന്യം എന്നു അടയാളമോതിരത്തെ കൊണ്ടുചെന്നുചെന്നല്ലോ. അങ്ങനെയുള്ള എങ്ങന കാശിയിലല്ല സേയ്യ നിന്നിരവെടി അപഹരിക്കുകയാണു ചെയ്തത്. ഇവിടുത്തെ അനുഗ്രഹം ഇങ്ങനെയായിരുന്നു എങ്കിൽ എങ്ങനെ ശ്രമിച്ചുക്കൊണ്ടിരുന്നിരുന്നെ. ഇങ്ങനെയൊണ് വിചാരമെന്നു മുമ്പുതന്നെ അറിഞ്ഞിരുന്നുവെങ്കിൽ കാശിയിൽ പോയിട്ടു ഞാൻ ഇട വിശ്രമം കൊണ്ടുവരിക ഇല്ലായിരുന്നു. നിന്നിരവെടിക്കുവേണ്ടി ഒരു വി-

ഗം കൊണ്ടുവന്നിട്ടുള്ളതിന്നു പുറമെ എന്തെങ്കിലും ആവശ്യത്തിന് ഒരു ചിംഗവും കൊണ്ടുവന്നിട്ടുണ്ട്. തിന്നിക്കുവടിയുടെ മുമ്പിൽ എന്താണു അത് മോശയുടെ. ഇപ്രകാരം അല്പം ഗവ്വുങ്ങാ കൂട്ടിപ്പോ ക്രോഡത്തോടുകൂടിയും ഹനുമാൻ പറഞ്ഞ വാക്കു കേട്ടിട്ടു ശ്രീരാമൻ 'ഓ ധാരാളം തീ പാഞ്ഞതു വാസ്തവമാണ്. അത് പ്രതിഷ്ഠിച്ചതായ ചിംഗത്തെ തി പറിച്ചുകൂട്ടണമെന്നു കരീ കാശിയിൽനിന്നു കൊണ്ടുവന്ന വിശ്വനാഥചിംഗത്തെക്കുറിച്ചു അത് പ്രതിഷ്ഠിച്ചപ്പോൾ' എന്നു പറഞ്ഞു അപ്രകാരം വെട്ടെ എന്നറിയിച്ചു ഹനുമാൻ രണ്ടാമതുകൊണ്ടുവന്നാകട്ടെ ആ വ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ മണ്ഡകത്തിൽ തന്റെ റാഗ് മരിക്കത്തക്കട്ടി ശക്തിയാകട്ടെ ചിംഗത്തെ പുറമെവാൻ ശ്രമിച്ചു വീണ്ടും വീണ്ടും പുറത്തുപോയി ഹനുമാന്റെ വാക്ക് മുറിയുകയും മോഹാ മന്ത്രത്തോടുകൂടി ഹനുമാൻ മുമ്പിൽ റീട്ടകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ വാതരന്തോടുകൂടിയും ചിരിച്ചു പൂർവ്വ രാജൻ ചിംഗത്തെ കട്ടെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചു പടിയിൽനിന്ന് എളുക്കിയില്ല. അല്പനേരത്തിനുള്ളിൽ ഹനുമാൻ റാഗ്സ്ഥമായി ചിരിച്ചു. അപ്പോഴാണ് അവന്റെ ഉള്ളിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന ഗവ്വുവുമായി. എന്നിട്ടു മറ്റൊരാളോടുകൂടി ശ്രീരാമനെ നമസ്കരിച്ചു ഹനുമാൻ അദ്ദേഹത്തോട് സംസാരിച്ചു. "ഓരോ അടിയൻ ഇവിടെയ്ക്കു തെറ്റാകുമെന്നുപോലും ഹേ കൃപാതിരേഡി അതിനെ തുറന്നു കെട്ടിക്കൊണ്ടു" ഇങ്ങനെ ഹനുമാൻ പറഞ്ഞപ്പോൾ ശ്രീരാമൻ മറുപടിപറഞ്ഞു. "ഓണല്ല. താ കൊണ്ടുവന്ന ചിംഗത്തെ അത് പ്രതിഷ്ഠിച്ച ചിംഗത്തെന്റെ വടക്കുകാശിയ്ക്കു പ്രതിഷ്ഠിച്ചാലും" ഇതു കേട്ടു ഹനുമാൻ അപ്രകാരംതന്നെ ചിംഗപ്രതിഷ്ഠയെ ചെയ്തു ഹനുമാൻ പ്രതിഷ്ഠിച്ച ചിംഗത്തിന്നു വിശ്വനാഥൻ എന്നാണു പേര്. ആ ചിംഗത്തെത്താലോ ശ്രീരാമൻ ഒരു വരത്തെ മോശമെയ്ക്കു ഓരോ മാതാ! തീ പ്രതിഷ്ഠിച്ചു വിശ്വനാഥനെ ആദ്യം പൂജിക്കാതെകണ്ട്. ആതാണോ അത് പ്രതിഷ്ഠിച്ച രാജശേഖരൻ എന്ന ദേവനെ പൂജിക്കുന്നത് അവന്റെ പൂജ മുമ്പാറിപ്പോയി മരിക്കും എന്നു പറഞ്ഞിട്ടു മോശാ

ലോചനമായ രാമൻ വീണ്ടും ഹനുമാനോടു പറഞ്ഞു. എന്തിനുവേണ്ടി വിശ്വനാഥന്റെ ഒരു വചനം ലിംഗത്തെ നീ കോണ്ടുവന്നിട്ടുണ്ടല്ലോ. അതു വളരെകാലത്തേക്കു ഈ ദൈവാലയത്തിങ്കൽ പെട്ടുപെട്ടു നിൽക്കട്ടെ. അതും പൂരിക്കാനേയും ഭൂരിയിൽ പ്രതിഷ്ഠിക്കാനേയും ഇരിക്കുന്ന ആ ലിംഗത്തെ കപാലനരങ്ങൾക്കു കൈമാറുന്ന പ്രതിഷ്ഠിച്ചുകൊള്ളാം. ആ ലിംഗം ഇന്നും വിശ്വനാഥന്റെ സമീപത്ത് ഇരിക്കുന്നുണ്ട്. അതു ഭൂരിയിൽ പ്രതിഷ്ഠിച്ചിട്ടില്ല. അതും അതിയെ പൂരിപ്പുന്നതുമില്ല. പിന്നെ ശ്രീരാമൻ 'നീ ഈ സേതുവിങ്കൽ വാൽ മുറിക്കുകയുംയും കാലുകൾ നിലത്തു പൂണിയവനായും തിന്റെ ഗർഭത്തെ സ്പർശിക്കുകയും സ്ഥിതിപെടുകയും' എന്നിങ്ങനെ പഠിക്ക. അതുപ്രകാരം ഹനുമാൻ അംഗംകൊണ്ടു തന്റെ പ്രതിഭയെ അവിടെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചു. ഹനുമാന്റെ ആ പ്രതിഭ വാൽ മുറിക്കുകയും കാലുകൾ പൂണിയുള്ള തിരയിൽ ഇന്നും അവിടെ ഇരിക്കുന്നുണ്ട്. ഹനുമാൻ മൂലിച്ചു ഭൂരിയിൽ വിബാധനസ്ഥനായ ഹനുമാന്റെ പേരാട്ടകൂടിയായും, സുഗ്രാഹിയായും ഒരു തിരയ്ക്കു ഉണ്ടായി. ഇതിന്നു പുറമെ ശ്രീരാമൻ തന്റെ പേരാട്ടകൂടിയ ഒരു തിരയ്ക്കെയും അവിടെ ഉണ്ടാക്കി. മൂലത്തെ ശ്രീരാമൻ തന്റെ അംഗംകൊണ്ടു തന്റെ മൂർത്തിയെയും അവിടെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചു. സേതുമാധവൻ എന്നു പേരായ ആ വിഗ്രഹം രാമരൂപം ഇന്നും ഉണ്ട്. മട്ടവിൽ പക്ഷുബനും തന്റെ പേരിൽ ഒരു തിരയ്ക്കു ഉണ്ടാക്കി. ഇതാണു ചക്രണതിരയ്ക്കു എന്നു പറയപ്പെടുന്നത്. അതന്നും ശ്രീരാമൻ പ്രസന്നനായിട്ടു തൃക്കൈകൊണ്ടു ഹനുമാന്റെ വാൽ തഴുതുകയും അതുതിരിഞ്ഞു വാൽ മുമ്പത്തല്ലൊലെ മാനാഹരരായി ഭവിക്കുകയും ചെയ്തു. ഹനുമാന്റെ വലുകൊണ്ടു കെട്ടുകുതിരിയ്ക്കും രാമശാപമുക്തിയുടെ ശിരസ്സ് കൃശമായി ഭവിച്ചു. ഇന്നും അതുപ്രകാരം കൃശമായിത്തന്നെയാണ് ഇരിക്കുന്നത്. ഈ സംഭവത്തിന്നുശേഷം ഹനുമാൻ ഗന്ധർവിൽ ശ്രീരാമൻ അധികം കാത്തായി ഭവിച്ചു. അതന്നും അന്ന് (ശിവൻ) ശ്രീരാമൻ പ്രതി

ഏകദേശം മണലുകൊണ്ടുള്ള വിഗ്രഹത്തിൽനിന്നു പ്രത്യക്ഷി-
 വിച്ചു ശ്രീരാമനോടു പറഞ്ഞു. ഹേ പാർവ്വതീ! അതു ഞാൻ
 നിന്നോടു പറഞ്ഞതാണു. കേട്ടാലും, ഹേ ലഘുശ്രോതൃനായ
 രാമവത്സ! ഞാൻ ഒരു പഴയ കഥ പറയുന്നതു കേട്ടാലും. പ
 രമേശ്വരികൾ ഞാൻ മഖിയമായ വസ്ത്രം ധരിച്ച് ഒരു ബ്രാഹ്മ
 ണന്റെ വേഷത്തിൽ ഭൂമിയിൽ ചിങ്ങമെടുത്തു നടക്കുകയായി
 ഇന്നു. അമ്മിതേ മനസ്സിലാക്കട്ടെ ആശ്രമങ്ങളിലും മറ്റും സ
 ബ്ബാമിഭവന്ന എഴുന്നേക്കു ഭവനപിപണിമാർ എന്റെ രൂപ
 ഞാൽ മോഹിതമാകാതിട്ടു മോക്ഷാർത്ഥം കഴിഞ്ഞിട്ടും കൂട്ടാക്കാ
 കരുതണ്ട് ആതിരക്കണമെന്നായി എന്റെ പിന്നാലെ നടന്നതുക
 ള്ളി. അപ്പോൾ ഭവനപിമാർ എല്ലാവരും എന്റെ പരമാർത്ഥം
 മനസ്സിലാക്കുകയുണ്ടു കോപിച്ചവരായും ക്രോധംകൊണ്ടു
 മനസ്സിലാക്കി ഹൃദയമായ ഒരു ശാപത്തെ നൽകുക ഉണ്ടായി.
 ഹേ ചിത്രാധര! തീ തിരക്കുവേണ്ടി തെങ്ങുമ്പുറം സ്ത്രീകളെ മോ
 ഹിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ആകയാൽ തെങ്ങുമ്പുറം വാക്കുകൊണ്ടു തി
 യുടെ അംശമായ നിന്റെ ലിംഗം ഭൂമിയിൽ പതിക്കട്ടെ എ
 ന്നായിരുന്നു ശാപം. ഈ ശാപം തിരിഞ്ഞു ബ്രാഹ്മണവേഷ
 ധരിയ്ക്കുന്ന എന്റെ ലിംഗം ഭൂമിയിൽ പതിക്കുകയും അപ്പോൾ
 ഞാൻ അന്നുപോലും മെരുക്കും ചെയ്തു. അതു കണ്ടിട്ടു മ
 ഹനപിപണിമാരെല്ലാം അവരവരുടെ ആശ്രമങ്ങളിലേക്കു
 പോയി. ഭൂമിയിൽ പതിച്ചതായ ആ ലിംഗം വളർന്നു
 വന്ന് ഘടകാശം മുട്ടിക്കുറുത്തു സ്ഥിതിചെയ്തു. അതു കണ്ടിട്ടു
 ബ്രഹ്മാവു മേഘപ്പട്ടിച്ച് ആ ലിംഗത്തിന്റെ അവസാരം
 കാണുവാനായി പുറപ്പെട്ടു. ഒരു കോടി സംവത്സരം തോക്കി
 യിട്ടും ബ്രഹ്മാവ് അതിന്റെ അവസാരം കണ്ടില്ല. അപ്പോൾ
 ബ്രഹ്മാവു മേഘക്കുടുത്തി എന്റെ ഭൂമിയിൽ വന്ന് ഉണ്ടായ വി
 മലകളല്ലാ പറഞ്ഞു. ഹേ ശാപിനീ! ഇന്ന് അകാലത്തികൾ
 ചോകപ്രകൃതം വേിക്കും എന്നും ബ്രഹ്മാവ് അറിയിച്ചു. അ
 പ്പോൾ ഞാൻ ഭൂമി നടന്നതെല്ലാം ബ്രഹ്മാവിലേക്കു കേൾപ്പിക്കു
 യും മൂന്നു മുമ്പുള്ളതായ ത്രിശൂലത്തെ ആ ലിംഗം മോദിക്ക

വായനികൾക്ക് അദ്ദേഹത്തിന്നു കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. അദ്ദേഹം തുറന്നുവെച്ച അനന്തരാചാര്യൻ അന്നുതന്നെ മരിക്കുകയും ചെയ്തു. അന്നുതന്നെവേണം മരിക്കുകയാൽ എന്നു പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ അൻ ആ ലിംഗത്തെ പാശ്ചാത്യന്മാരുടെ ആ കൃതിയിൽ തിരുത്തുകയും ചെയ്തു. ഭൂമിയിൽ വീട്ടി. അതിൽനിന്നു ജ്യോതിർലിംഗങ്ങൾ എന്ന പേരായ ലിംഗങ്ങൾ ഉണ്ടായി. കോങ്കര, സ്വേദനാഥൻ, തൃപ്തകൻ, ജ്ഞാനാഥൻ, താപനാഥൻ, ദൈവമൃഗാഥൻ, കഷ്ടവിപര്യയാഥൻ, കേരളനാഥൻ, മഹാകാളൻ, മിഥുനൻ, ചന്ദ്രനാഥൻ എന്നിങ്ങനെയുള്ള പതിനൊന്നു ഭൂമികളാണ് ആ ജ്യോതിർലിംഗങ്ങൾ. ഇതു കൂടാതെ ഒരു ലിംഗമുണ്ടുണ്ട്. മേന്മാന്റെ ഉൾക്കാമ്പിലായിട്ടുണ്ടു് എന്നു പറയിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. വളരെക്കാലത്തോളം ആ ഭൂമിയിൽ ആർക്കും കാണാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. അയന്നു മഹാലിംഗം ലിംഗം കൊണ്ട് അതു ശിഖരമാക്കുന്ന് അറിയുകയും ശിഖരലിംഗം എന്ന പേരിൽ അറിയുകയും ചെയ്തു. അയന്നു ഗന്ധമേന്മാൻ എന്ന പേരായതും മഹാമേന്മാനാചാര്യന്റെ ഒരു ഉത്തമശ്യാഗവും ആയ ആ ലിംഗം പ്രളയപാകത്തിന്റെ ശേഷം കൊണ്ട് കടികൽ ഈ പ്രദേശത്തു വന്നുവീണു. അതാണ് ഈ മേന്മാനാചാര്യന്റെ ഭൂമിയും കഷ്ടനാഥൻ എന്ന ശ്ലോകം. ഇതാണ് എന്റെ പന്ത്രണ്ടാമത്തെ ലിംഗം. അതിന്നു അതു പ്രതിഷ്ഠിച്ചതായ ശിഖരലിംഗത്തിന്റെ അടുത്താണ് ഈശ്വരനാഥൻ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. ഈ കാലാവസരം ഇതിനെ ആരും കാണുക ഉണ്ടായിട്ടില്ല. ഇന്നു മോക്ഷപ്രദമാകുന്ന ഈ ലിംഗത്തെ അന്നുതന്നെ വായനക്കാർ കണ്ടു. അതു പ്രതിഷ്ഠിച്ചതായ ലിംഗത്തിന്റെ പ്രസാദം മേന്മാനായിട്ട് ഈ ലിംഗം ഭൂമിയിൽ വെച്ചതായ പ്രസാദത്തെ പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്നു. ഈ ഗന്ധമാന്മാനെ ലിംഗത്തിൽ എന്റെ സാന്നിദ്ധ്യംകൊണ്ടു താഴെത്തന്നെ കാണപ്പെടുന്നുവോ ആ ദൈവസ്തുതി അന്നുതന്നെ പ്രതിഷ്ഠിക്കപ്പെട്ട മഹാമേന്മാനാചാര്യന്റെ ലിംഗ

[illegible]

മിൽ വിസ്താരമുള്ള ഒരു പ്രദേശത്ത് ഇരുന്ന ഭഗവതിവനായ
 ഭാവണൻ വാതകസേവകങ്ങളെ തോക്കി കാണുന്നതായും ശ്രീ
 ഭാമൻ കണ്ടു. അനന്തരം ഭാമൻ ശുക്രനെ അറയ്ക്കുകയും അവ
 ന് ഭാവണന്റെ അടുത്തു ചെന്നു വാതകസേവകത്തെ കുട്ടി
 കൊടുത്തു 'ഓ ഭാവണ! സിതള ഭാമൻ കൊടുത്തൊരു ഏ
 ന്നിട്ട ചെങ്കരിൽ വിളിപ്പണനെ കൊല്ലാൻ കൊള്ള' അവനെ
 ശരണം പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്യാലും ഇല്ലാത്ത പക്ഷം ഭാമൻ
 തിന്നു തിന്നുക തോമതം കിട്ടുക വെല്ല' എന്നുള്ള സന്ദേശം അ
 വിചിന്തകയും ചെയ്തു. അതു കേട്ട ഭാവണൻ 'കാപിശു ശുക്ര
 നെ പിടന്നും പിടന്നും താങ്ങിക്കൊണ്ടു ദുഃഖപാപകൊണ്ടു
 ഗൃഹത്തിൽനിന്നു പുറത്തു പിടിച്ചുതള്ളിക്കൊണ്ടു ചെയ്തു. പി
 ന്ന ഭാവണൻ ഭാമന്റെ സേവനം സൂക്ഷിച്ചു തോക്കി.
 ഈ ശുക്രൻ പണ്ടു വസിച്ചു എന്ത പേര് മി ബ്രഹ്മണൻ
 തിട്ടല്ല ഒരു ബ്രഹ്മണൻ ആയിരുന്ന അദ്ദേഹം ദേവകളെ ഉ
 ദേശിച്ചു വളരെ യോഗങ്ങൾ ചെയ്തു. രാജസമുദായം, യ
 ധ്യം, വേദവും അദ്ദേഹത്തിന്മേലും. അക്കാലത്തു ദശരത്നൻ
 എന്ന ഒരു ചെറുവനും പണ്ടു വന്നു കടന്നു. യോഗ
 ത്തിൽ അഗസ്ത്യൻ മേലു ശ്രീ ശിവൻ വസിക്കുന്നതുകണ്ടു
 ചോദ്യം പറഞ്ഞപ്പോൾ ദശരത്നൻ ശുഭകൃത്യങ്ങൾ ചെയ്ത
 ശരിയു മനസ്സാക്കണം കൊണ്ടുവന്നു കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു.
 അദ്ദേഹം മേലപ്പുഴയിൽ ഉടലെ കൊണ്ടുവന്ന ഒരു കുട്ട
 പിന്നെ ശുക്രനെ ശവക്കോലം ചെയ്തു പിന്നെ ചൂതിരിച്ചതും
 കിരീടം ഉപയോഗിച്ചു പൂവെടുത്തു രാജസമുദായം
 അറിയാതെ ശിവമേൽത്തന്നായി ശുക്രൻ കൊണ്ടുക
 ളം ചെയ്തപ്പോൾ അഗസ്ത്യൻ 'മി ശ്രീരാമനെ കണ്ടു ഭാവണ
 നെ വസിക്കി പറഞ്ഞാൽ സമഗ്ര പരമേശ്വരനെ പ്രാപി
 ക്കും' എന്ന ശവമോക്ഷവും കേട്ടുള്ള അതുപ്രകാരം ശുക്രൻ
 രാജസമുദായം പോയി ബ്രഹ്മണനായാ സംഭവം ചെയ്തു.

അനന്തരം സുന്ദരവെപ്പുകൾക്കു മേൽ ശിവ അർപ്പി
 ത്ത ചെയ്യുന്ന രാമൻ വാതകസേവകമായി ആചരിച്ചു ദുഷ്ടൻ

[illegible]

ദിക്കിരിക്കെ കളിപ്പറമ്പുള്ള ഒരു ഭൂഗവതവനമാണ് തീ കടന്നു
 ചെല്ലുന്നതായ ഒരു സ്ത്രീ തിന്റെ മുഖത്തു കൈകൊണ്ട് അടി
 കൈ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. മിസ്സവിന്റെ പുത്രനായ ബ്രഹ്മാവ്. അ
 ഭ്യന്തത്തിന്റെ പുത്രൻ മരിച്ചിരിക്കുകയും പുത്രൻ കഷ്ടമുണ്ട്.
 അഭ്യന്തത്തിന്റെ പുത്രൻ അദ്വി ഇദ്ദേഹത്തിനായി മുഖമുണ്ടാ
 തരപ്പാടി തീ കാഴ്ചയെക്കണ്ട് കെട്ടി ഉറങ്ങിപ്പോയി. അന്നു കിട
 കുന്നു മിന്നിപ്പിടിച്ചിട്ട് അയ്യപ്പൻ വന്നുവെന്ന് കേൾക്കുകയും
 ആ മലിനമായ മുഖത്തോടു കിടന്നവനായ തീ. ഇതൊ
 രും എന്തിനെന്നു വിചാരിച്ചു. പ്രപഞ്ചമുള്ള അംഗത്തിന്റെ
 വാക്കുകളാകുന്ന ശാസ്ത്രമുള്ള പീഡിതനായപ്പോൾ അവനെ
 പരിചരിച്ചു മുഖത്തു തല്ലി പ്രഹരം കൊടുക്കുവാൻ അവന്റെ ഭൂത
 യാർക്കു് അനുസരിച്ചു. അതുപ്രകാരം ആതിഥേയനായിട്ടു
 ണ്ണു കാണുന്നവൻ ആയുധവും കയ്യിലാക്കിപ്പോയി. അംഗത്തിന്റെ നേ
 രം പാഞ്ഞു വെക്കും. അവരെ കണ്ടിട്ട് അംഗത്തിന്റെ തന്റെ വാ
 മുകൊണ്ടു അനുസരണത്തിനുള്ളിൽ മറിച്ചു ചെന്നു മറയ്ക്കുന്ന
 തന്റെ മുഖത്തിൽ കൈകളെക്കൊണ്ട് ചെറുവായി പ്രവേശിക്കു
 കയും അവന്റെ കൈകളെക്കൊണ്ട് ആദ്യം ദീർഘമായ വലു
 കൊണ്ടു കെട്ടി അവിടുത്തെത്തു ആ മറുപടിതന്നെ എടുത്തു. മ
 ലയിൽ വെച്ചു അകത്തുള്ളതും സുഖമുപയോഗിക്കുന്നതായ്
 പ്രവേശിച്ചു ശ്രീരാമന്റെ സമീപത്തുള്ള കരിങ്കൽക്കുളം മലയ്ക്കു.
 മാളികയും കലയിലേററു വരുന്ന അംഗത്തെ കണ്ടിട്ടു ശ്രീരാ
 മൻ പറഞ്ഞു. ഓ മലാ! തീ എന്നാണു പ്രവേശിച്ചിട്ട്
 മകനിലെ ഈ മാളിക എങ്ങിനെയായത് തീ എടുത്തുകൊണ്ടുവ
 ന്നത്. ഈ തഗാരി അൻ മിറ്ററായ വിളിത്തന്നു കൊടുത്തു
 കടത്തിക്കൊണ്ടു മിറ്ററുവെക്കുന്നതായ ഈ വസ്തു അൻ കൊടു
 ന്നതല്ല. പ്രവേശിച്ച ശ്രീരാമൻ പറഞ്ഞുകൊടുത്ത് അംഗത്തിന്റെ
 മേൽപ്പട്ടു ഉടുക്കി മേൽപ്പട്ടാക്കി തോക്കിത്തപ്പാഴ്ത്തു മാളിക
 കലയിൽ ഉള്ളതായി കണ്ടത് എന്നിട്ടു അംഗത്തിന്റെ പറഞ്ഞു.
 സത്യമായും അൻ ഈ മാളിക കലകൊണ്ടു മകനിൽനിന്നു
 ചുറ്റി തിരിച്ചുവരുന്നതായ സമീപത്തുള്ള കൊണ്ടുവന്നതായി

അതിന്റെ അറികളാണിത്. ഇതിൽ ഇതു ചെലവിലാക്കുന്ന ചെലവുകൾക്ക് സമാപിതമാകുമ്പോൾ എന്തും വരണം കല്പനയ്ക്കു കാരം ആ വഴിയായതാണ് മറ്റേതെങ്കിലും വഴിയായതെന്ന് മാറ്റിനിർത്തിയതിനുശേഷം ചെലവിലാക്കുന്ന സുവചനവുമായിട്ടുള്ളതാണ് പോസ്റ്റ് അക്കൗണ്ട് അക്കൗണ്ടിൽ ചെലവുണ്ടായ വർഷമായാലും അതേ അക്കൗണ്ടിലെ സംഭാവനയെക്കുറിച്ചും എല്ലാം ശ്രീരാമൻ ധർമ്മപ്പിള്ളി അക്കൗണ്ടിൽ ചേർത്ത ശ്രീരാമൻ വൃദ്ധിപ്പെട്ടതായി അക്കൗണ്ടിൽ വാങ്ങിയവയ്ക്കും ആവിശ്യാനു ചെലവു.

[illegible]

ല്ലാം ഉണർത്തിക്കുകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ രാമൻ സുഗ്രീവനെ ആലിംഗനംചെയ്ത് ആരോടോടുകൂടി പറഞ്ഞു. ധേമിത്രാരി ഏഴന്നാട് കുന്നാരിണ്ടാരുടെ ബാകൾ രോമമുഖന്റെ അരികത്തെയ്ക്കു പോയത് ഏന്താണ്? താങ്കളുടെ ജീവനും വല്ല ദോഷവും പററിപ്പോയെങ്കിൽ പിന്നെ എനിക്കു സൗകര്യമേകാൻ എന്താണു സാദ്ധ്യമെന്നുവാനുള്ളത് ഇങ്ങനെയുള്ള നാശനശം ചെയ്തുകത് ഇങ്ങിനെ രാമൻ പറഞ്ഞതിന്നുശേഷം വാനരന്മാർ ചെമ്പനവന മൃഗേശ മുതലായ രാജ്യങ്ങൾ മുഴക്കിക്കൊണ്ടു ചെന്നു ലങ്കാവട്ടണത്തിന്റെ നാലുശാലുക്കളിലും രാജ്യത്തു കഴിപ്പാൻ ശ്രീരാമൻ സുഗ്രീവൻ കോണ്ടുവന്ന രാവണന്റെ കീഴിടത്തേ സൈന്യാഭ്യുത്താനായ അംഗനേ സംസാർഷത്തോടുകൂടി കൊടുത്തു. പിന്നെ അംഗനേരെ തൊക്കുശാലുക്കളിൽ കയും. ഹനുമാനെ പടിഞ്ഞാറു ഗോപുരത്തിങ്കലും. നല്ലനെ കിഴക്കുശാലുക്കളിൽ കയും, സുഷണനെ വടക്കുശാലുക്കളിൽ കയും വെന്നു തിരോധിപ്പാതായി കല്പിച്ചുയർച്ച. കല്യനപ്രകാരം അവർ രാമനെ വന്ദിച്ചു തങ്ങളുടെ കീഴിലുള്ള സൈന്യങ്ങളോടുകൂടി ലങ്കയിലേയ്ക്കു ചെന്നു. നാലുശാലുക്കളിലും വാനരന്മാർ ചെന്നു ഉത്തമ ലങ്കയെ തിരോധിച്ചു.

രാവണൻ സുഗ്രീവന്റെ അടിക്കൊണ്ടു ഗുഹത്തിലേയ്ക്കു പോയതിനുശേഷം കുന്നം ഗിണ്ടാരുടേയും ആരും കാണാതെയും സുഗ്രീവന്റെ പരാക്രമത്തേ ചെത്തുംകൊണ്ടു സ്ഥിരംചെയ്തു രാവണനെ മല, സുരഭി, മാലുവാൻ, എന്നിങ്ങിനെ മൂന്നു മണ്ഡലന്മാർ ഉണ്ട് അവർ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാനാദഹനമാണ് അവർമേയിൽ ആലോചിച്ചു ചില കാൽക്കൂട്ടങ്ങൾ ചെന്നാൽ അറിയിക്കുവാൻ തീച്ചപെടുത്തി. അവരിൽവെച്ചു ബുദ്ധിമാനും ദണ്ഡമുള്ളവനുമായ മാല്യവാൻ രാവണന്റെ മുമ്പിൽചെന്ന പ്രകാശമായ മനഃസ്സോടുകൂടി ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. ധേമജായന്താൻ പറയുന്നതു കേട്ടാലും പിന്നെ ഇപ്പോൾപോലേ പ്രവർത്തനംകൊണ്ടുക. രാമൻ കാൽക്കൂട്ടയെ ശിക്ഷിച്ചുപോയെന്നു ലങ്കയിൽ കാര്യമെന്തെന്നുവെച്ചുകത് അ

[illegible][illegible]

ചതിക്കാനാണോ സർപ്പം.

പ്രകൃതിവിപ്ലവം ചർച്ചയ്ക്കുന്നു

[illegible]

ഒരു മാതിരിട്ടു വാതരസേന്ത്യക്കാരെപ്പറ്റി നന്നു ചെയ്താ
 രെ സ്ഥിതിചെയ്തു അപ്പോൾ കഴിഞ്ഞു സ്വസ്ഥതയെ പ്രാപിച്ചു
 പ്പോൾ തന്റെ രസേന്ത്യക്കാരെ തിരിച്ചറിഞ്ഞു ബ്രഹ്മസൂത്രവാദ
 കളിൽ കേട്ടിട്ടുള്ള ഭൂമിയെക്കുറിച്ചു കിടക്കുന്നതായി ശ്രീരാമൻ
 കണ്ടു. അപ്പോൾ ചിന്തനത്തോടു "നാമ സദാമിത്രേ! വിദ്യ
 കൊണ്ടുവരിക ബ്രഹ്മസൂത്രമാണു് ഈ സംസാരമാരെ എ
 ല്ലാ അണക്കൽ അന്തർ കണ്യമാണെന്നു്" എന്നു കളിമുട്ടു
 യെ കേട്ടിട്ടു മോഹത്താൽ ചെരിയപ്പെട്ടു പോയി. അപ്പോൾ
 ബ്രഹ്മാവന്റെ വശംകൊണ്ടു ജീവിതമാരെ വിടുന്ന ഹൃദയ
 നും വിടിയെന്നും തന്റെ സന്നിധിയിൽവെച്ചു വിവചിക്കുന്ന
 താമി കണ്ടിട്ടു ശ്രീരാമൻ അവരോടു പറഞ്ഞു. നിങ്ങൾ ചെയ
 ന്നു യുദ്ധത്തിൽ ജയംവെച്ചതെ വിടേണ്ടതാണുക. അവൻ
 ജീവതെപ്പറ്റി ഉണ്ടെങ്കിൽ എന്റെ വാക്കായിട്ടു വാതാമാ
 രെ ജീവിപ്പിക്കാൻ ഒരു ഉപായം ചിന്തിക്കേണ്ടതെന്നു പറ
 യെക്കൊല്ല. എന്നിങ്ങനെ താമന്റെ വാക്കു കേട്ടിട്ടു വിരീഷണ
 നും ഹൃദയം ജയംവെച്ചതെ വിടേണ്ടതാണു് അതൊരി
 തൽ കൊല്ലായ്മ മിന്നിക്കൊണ്ടു നടന്നു. അവർ ജയംവെ
 ച്ചതെ കാണുകയും മോഹം അറിയിക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ
 ജയംവെച്ചാൻ അതിസാധനമായൊരു ഓട്ടം കണ്ണു വിവിടുകൊ
 ണ്ടുതന്നെ അവരോടു പറഞ്ഞു. നിങ്ങൾ കണ്ടുവെക്കു ആരാ
 ണു്. ഹൃദയം യുദ്ധത്തിൽ ജീവതെക്കു ജീവിപ്പിക്കേണ്ടതിൽ
 വാതാമാരെ എല്ലാ ജീവിപ്പിക്കും അതു കേട്ടു വിരീഷണൻ
 "അയ്യോ! അഹമർ മുതലായവരോടുകൂടും വിട്ടു ഹൃദയ
 തെ മാത്രം ഇത്ര ആദരവെ ഓട്ടം ചോദിക്കുന്നതു് എന്താണു്"
 എന്നു ചോദിച്ചു. അതിന്നു ജയംവെച്ചൻ ഇങ്ങനെ മറുപടി
 പറഞ്ഞു. "ഹൃദയം സാധാരണമല്ല ഒരു വാതത്തെല്ല.
 അവൻ ആന്റെ അവതാരമായി വരുവാന്റെ പുത്രനായി ക
 ണാ പ്രഭാവശാലിയായ ഉപയോഗവതാണു്. ആകയാൽ അ
 വനെ വിടേണ്ട വിട ഉണ്ടുവു." ഇങ്ങനെ ജയംവെച്ചൻ പറ
 യെക്കൊല്ലാൻ ഹൃദയം അദ്ദേഹത്തെ നന്ദിയെപ്പറ്റി പറഞ്ഞു.

അമ്മേന്ന് ആരെ ചോദിക്കുന്നുവോ ആ ഹസ്തമാതാജ്ഞാൻ. ആരെല്ലാ സംസാരിക്കുന്നുവോ അതു വിചിന്തണമൊണ്. അന്ന് ജീവനാടെ ഇരിപ്പുണ്ട്. അതു കേട്ടു ജാബ്ബാൻ സന്തോഷിച്ചു ഹസ്തമാതാട്ടു പറഞ്ഞു. തീ ചോതിട്ടു ക്ഷീരമാരിയിരിക്കൽപോന്ന ദ്രോണപദ്മതഞ്ജന കൊണ്ടുവരണം. ഹസ്തമാർ അമ്മിനെ മെൽക്കൊണ്ടു സമതിച്ച് ഉടനേതന്ന ചോതി. ഇതു ദ്രോണപദ്മതം ഗന്ധപുഷ്പമാൽ മാർജ്ജിതമാണ് ഇരുന്നിരുന്നത്. കാമധന്യൻ ഹസ്തമാതാർ കണ്ണു എഴുതിച്ചു കൊണ്ടാണ് അതിനെ മറവുതിന്നു കണ്ടുവന്നു സാധിച്ചത്. കണ്ടു ഉടനെ ഹസ്തമാൻ ഒരു പുഷ്പാലം പട്ടുതഞ്ജന പരിച്ചെടുത്തു പകയിലേക്കു കൊണ്ടുവന്നു. പട്ടുതഞ്ജനമുള്ള വസ്തികളുടെ അടുത്തുവെച്ചു സുഗന്ധമറ രാക്ഷസന്മാർക്കു ടിയും ജീവിച്ചെടുത്തു എന്നു ശരിച്ചു രാജന്റെ ആജ്ഞപ്രകാരം ഗന്ധധനം വിചിന്തണമകുടി യുദ്ധത്തിൽ ചത്തുകിടന്ന രാക്ഷസന്മാരെ എല്ലാം കടലിൽ താഴ്ത്തിക്കളഞ്ഞു. വാനരന്മാരുടെ ഇടയിൽ സുഷേണൻ വരിച്ച ഒരു ചെട്ടുനാരികുന്നു. അദ്ദാഹം ആ പദ്മതഞ്ജന കണ്ണു അരികുളള വസ്തികളുടെ പ്രദോഷങ്ങൾ വന്നാൽ എല്ലാം ചാടിപ്പൊട്ടു. യുദ്ധത്തിൽ ഉതിർപ്പു വാനരന്മാർ കോട്ടുവെച്ച് ഇടംകണ്ണു എഴുതാനുപയോഗിക്കുന്ന ഹസ്തമാൻ ദ്രോണപദ്മതഞ്ജന യഥാസ്ഥാനം കൊണ്ടു പോയി ഒല്ലുകയും മൊയ്ത യുദ്ധത്തിൽ മൈശ്രവണൻ കൊണ്ടുവന്നുകൊടുത്ത ദിഗ്ഗന്തം കൊണ്ടു കണ്ണു തുടച്ചിട്ടു രാമാദികൾക്കു മാത്രമാൽ മാത്രമേ പൂന്ന രാക്ഷസന്മാരെയും കാണാൻ സാധിച്ചു.

അനന്തരം രാവണൻ തന്റെ മന്ത്രികളെയും യുദ്ധത്തിന്ന് അയച്ചത്. അതിനാൽ, പ്രഹ്ലാദൻ, മന്ധനാർക്കൻ, ദരിദ്രമുഖൻ, ദേവശത്രു, തികഷൻ, ദേവാനകൻ, നാഗനകൻ, സന്ദനൻ മുതലായവർ സൈന്യങ്ങളേ കൂട്ടി ചെന്നു വാനരന്മാരോടു യുദ്ധം തുടങ്ങി. യുദ്ധം എല്ലാവരെയും അംഗഭാദികൾ തിന്മയാസം കൊണ്ടു കൊല്ലാമിച്ഛിച്ചു. പ്രഹ്ലാദൻ ക

[illegible]

കൊണ്ട് അവന്റെ സൂര്യപ്രഭയാടുത്തിരുന്ന കിരീടത്തെയും
 രാമൻ കൈമാറ്റിച്ചു. അപ്പോഴേക്കും മറന്നാൻ പാർവ്വതയെ
 പരവശനായി. അതു കണ്ടു ഹരിദാമൻ പറഞ്ഞു. "ഇന്നു നീ
 ലകതിലേക്കു പോകുന്നതിനകം ഇന്നു രാത്രിയിൽ എടുത്തു നാശമു
 വന്നാൽ എന്റെ ജീവനും കാര്യവും നഷ്ടമാകും" അതു കേട്ടു നാ
 അപ്പോൾ നാശമുണ്ടാകാതെ കൈമാറ്റിച്ചു കൊടുത്തു. പക്ഷെ
 അന്നുതന്നെ ഹരിദാമൻ മൃതനായി. കിരീടത്തെ ലക്ഷണമെന്നു ക
 ണ്ടിട്ടു ഹനുമാന്മാർ കൈമാറ്റിച്ചു. ദ്രോണപർവ്വതത്തോളംകൊണ്ടു
 വന്നു ലക്ഷണമെന്നും വാതരഥനായും ജീവിച്ചിട്ടുണ്ടാൻ കല്പി
 ത്തതും അതുപ്രകാരം ഹനുമാൻ പുറപ്പെട്ടു പോകയും ചെയ്തു.
 ഈ വിവരം രാവണൻ അറിഞ്ഞു ഹനുമാനെ വില്ലപ്പെടുത്തു
 വാൻ വേണ്ടി കാലഭതമി എന്ന അസുരനാട് അയച്ചുകൊണ്ട്
 അവനെ പറഞ്ഞുവെച്ചു. അയാൻ ചെന്നു ഹിമവർഷ പർവ്വത
 ത്തിന്റെ പരിസരത്തിൽ മാതുകൊണ്ട് ഒരു അപമാനം ഉ
 ണ്ടാക്കി ഒരു അറക്കിടക്കം വേണം ശരിയ്ക്കു ശിഷ്ടമാകാൻ പരി
 വൃത്തമായിട്ടു സ്ഥിതിചെയ്തു. പോകാഴ്ചയ്ക്കു ചെന്നപ്പോൾ ക
 ണ്ടു ഹനുമാൻ ചെന്നും കടിക്കുന്ന നരി അതിൽ പ്രസാദിച്ചു.
 മിതാഭിനയി അപമാനം ചെയ്തായിട്ട് ചെന്നു വന്നു കടിക്കുക
 ഉള്ള അതിരും വേണ്ടും തരികു കടിച്ചു നരി അതിനകത്തു
 ന്നു ഹനുമാൻ പറഞ്ഞപ്പോൾ മുമ്പാകെ ചെന്നു കളഞ്ഞു
 "പാതി അപമാനം ചെയ്തും കടിക്കാൻ നന്നു എന്നാൽ അതിനെ
 ചെയ്യുന്നതു കണ്ണുകൾ കടിച്ചു നരി അതിനും പറഞ്ഞു. അതിനു
 കൂടി ഇങ്ങിനെയും മറന്നി പറഞ്ഞു "ചെയ്തും കടിച്ചു ഇവി
 ടെ തന്നെ മൺ എന്റെ സമപ്രായ സുഖമെന്ത് ഇന്നോ
 ലും. നീ വന്നുകൊണ്ടു എന്തിനു മനസ്സിലാക്കു ലക്ഷണമെന്തു
 സ്സോൾ കൈമാറ്റിച്ചു കൊടുത്തു പറഞ്ഞു. അതിനു ദ്രോ
 ണ പർവ്വതം കണ്ടു നീ കടിക്കുന്നതെന്തെന്നു അൻ ഉപദേശ
 ശിഷ്ടനായും അവനെ നീ ഗ്രഹിച്ചു ലും. നീ ഇപ്പോൾ കൊ
 ണ്ടുപോയാൻ വേണ്ടി എന്നു ദ്രോണപർവ്വതം ഗർജ്ജിച്ചതാൽ
 മറന്നുപോയാൻ ഇരിക്കുന്നതും. വാതരഥനായും ജീവിച്ചിട്ടുണ്ടാ

[illegible]

ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞുകേട്ട ഭാരതൻ അവതോൽ രാക്ഷസന്മാർക്കു നാമം വിചാരിച്ചു ഹന്തമാന്റെ നേരെ പ്രയാഗിക്കുവാനായി വീണ്ടും ഒരു ശരം വീട്ടിൽ കൊടുത്തു ശരം കയ്യിലേക്കിട്ടിരുന്ന ഭാരതനെക്കുറിച്ചു പറയാൻ ഇല്ല എന്നു ശബ്ദിച്ചു. ജമൻ ഭാരതല്ല എന്നിങ്ങനെ ചിന്തിച്ചു കണ്ണടയെ മൂടിയിട്ടു ഹന്തമാൻ ഭാരതനാടു പറഞ്ഞു. "ഞാൻ രാമകൃഷ്ണനാണ് എന്റെ ബലം നിങ്ങളു കണ്ടെന്നാവാമു" ആ വാക്കു കേട്ടപ്പോൾ ഭാരതൻ അവനോടു പറഞ്ഞു. എന്റെ ബന്ധുവായ രാമൻ ഭാരതകുമാരന്റെ ഇടയിൽ വസിക്കുകയാണല്ലോ. അദ്ദേഹവും നിന്നുചാടി എവിടെ പോയില്ലെന്നു കണ്ടെത്താതെ" ഇങ്ങനെ ഭാരതൻ ചോദിച്ചപ്പോൾ ഹന്തമാൻ ഭാരതൻ വർത്തമാനമെല്ലാം വിസ്മയിച്ചു പറഞ്ഞു കേൾപ്പിച്ചു. അപ്പോൾ ഭാരതൻ അന്നു പ്രയാഗിച്ച് പട്ടണത്തെ പൊക്കിക്കൊടുക്കുകയും പറയാൻ അതുകൊണ്ടു ലക്ഷ്മിക്ക് ഒരു പുത്തുകുട്ടിയെ പ്രദാനം ചെയ്തുകൊടുത്തതായും വാതാശ്വാസത്തോടു ബാധിക്കുകയും ചെയ്തു. ഭാരതൻ ചിന്തിച്ചതായും പ്രിയപ്പെട്ടതായും അറിയിച്ചു. പിന്നെ ദ്രോണാചലത്തെ യഥാസ്ഥാനം കൊണ്ടുപോയി വെച്ചു ലക്ഷ്മിക്ക് ജീവിച്ചു വർത്തമാനം ഭാരതനോടു അറിയിച്ചു. അക്കാലം ഗുരുവായൂർ പറമ്പിൽ വാസത്തിൽ ലക്ഷ്മിക്ക് എത്തിച്ചേരുകയും ചെയ്തു. ഭാരതൻ വർത്തമാനം കേട്ട ഭാരതൻ രാജാധിപൻ എല്ലാം അയോധ്യയിലുള്ള വർത്തമാനം ഗ്രഹിക്കുന്ന സഹായിപ്പാൻ ലക്ഷ്മിയിലുള്ള പോരേണമെന്നു തോന്നിയിൽ വിചാരിക്കുകയും ചെയ്തു.

അതേസമയം രാമന്റെ സഭയിൽ ഇങ്ങനെ രാക്ഷസന്മാർക്കു കല്പിച്ചു. ഭാരതനോടേ! നിങ്ങൾ വേഗത്തിൽ പോകുവിൻ. പാതാളത്തിൽ ഒരു ബലവാനായൊരു കൈവെട്ടുന്നതെന്നു കണ്ടാവാണെന്ന് എന്നും പോയതു രണ്ടു രാക്ഷസന്മാരാണ്. അവർ എന്റെ സുഹൃത്തുക്കളാണ്. അവർക്കു യുദ്ധവർത്തമാനം പറയുന്ന അറിയിക്കുവാൻ. ഈ കല്പനപ്രകാരം ഭാരതൻ പാതാളത്തിൽ ചെന്നു വർത്തമാനം അറിയിക്കുകയും കൈവെട്ടുന്നവരുടെയെല്ലാം പരിഭ്രമിച്ചു ലക്ഷ്മിയിൽ വരിക

[illegible]

വരകുടുംബത്തിൽ അവർ എവിടെ എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ട് ഇ
 അതിനെ ഹിന്ദുമാൻ പറഞ്ഞു കേട്ടപ്പോൾ കൈയൊപ്പം എ
 ന്നർ അപ്പോൾ ഹിന്ദുമാൻ ചകയാൽ സുഖമായി തന്നെ ഇ
 ടിക്കുന്നുവോ എന്നു ചോദിച്ചു അതു കേട്ടു ചകിരനായിട്ടു ക
 കൈയൊപ്പം ഹിന്ദുമാൻ പറഞ്ഞു. ഹിന്ദുമാൻ ഒരു തന്നെ
 ഇല്ലല്ലോ. പിന്നെ പുത്രൻ എങ്ങിനെ ഉണ്ടായി. ഈ ചോദ്യ
 അന്നു കൈയൊപ്പം ഹിന്ദുമാൻ മുമ്പു ചകിരനെന്നു കഴിഞ്ഞു
 തന്റെ വാൽ സമുദ്രത്തിൽ മുക്കി കണ്ടപ്പോൾ ഉണ്ടായി ച
 പുര നഗരത്തോടു കൂടിയിരിക്കുന്ന ഒരു കരം സമുദ്രമുഖ
 അതിൽ പതിക്കുക ഉണ്ടായി. അത് ഒരു പലശാസ്ത്രം വഴി
 അത് അവളിൽ ഉണ്ടായ മകനാണെന്നു. ഇതു കേട്ടപ്പോൾ
 ഹിന്ദുമാൻ ആ മകനെ അന്തരീക്ഷത്താൽ എന്ന് പറഞ്ഞു
 ആ സമയത്തു കൈയൊപ്പം അപ്പോൾ താഴെയിട്ടു വെട്ടാ
 തം ധരിപ്പിച്ചു. മാനസത്താൽ ദ്രോഹമിട്ട് ഒരു ബാലി കൊടു
 കവാൽ മുമ്പുതന്നെ തിരിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. അതിനാൽ
 ഞാൻ അവർ ചകയിൽ പോയി നാമകളെണ്ണുന്നതും കൈയെ
 പോന്നത്, താഴെയാണ് ദ്രോഹമിട്ടുകൊടുക്കുക മുമ്പിൽ ബാലി തി
 രിച്ചിട്ടുള്ളത് അതു കാട്ടിക്കൊടുത്തിൽ ചെന്നിരുന്നു നാമ
 ചകുണ്ഡത്താൽ എടുത്തു കൊണ്ടുപോയിക്കൊണ്ടു. ഇതു കേട്ട
 ഉടനെ ഹിന്ദുമാൻ അന്നു മുമ്പാകെ സ്വരൂപത്തെ ധാരാളം കേ
 തുത്തിൽ കണ്ടു വാതിൽ അടച്ചു സ്ഥിതി ചെയ്തു. അപ്പോൾ
 മാനസത്താൽ രണ്ടുപേരും പൂരി ചെല്ലാതായി വന്നുചെന്നു. അ
 ഇ കണ്ടു ഹിന്ദുമാൻ അന്നുസ്വരൂപത്തിൽ ദേവിയുടെ വാക്കായിട്ടു
 പറഞ്ഞു. പൂരി ചെല്ലുന്നതു ഈ ഗവേഷണത്തോടു കൂടെ ആയാ
 ല് മതി. മാനസത്താൽ കാട്ടിയെ കാൽകളെക്കൊണ്ടു പൂ
 ത്താകിക്കൊണ്ടു വഴിപാടെ പൂരിച്ചു വില്ലാ ആവരോഴി
 യും ധരിപ്പിച്ചു കാട്ടുപൂക്കളെക്കൊണ്ടുള്ള മാലയും അണിയിച്ചു
 അവനോടുകൂടിക്കുന്ന തടവുകൾ അല്ലാത്തവ എന്തെന്ന് അ
 ടക്കുമ്പോൾ അതെല്ലാം അതാണ് പൂരിയുടെ സന്തോഷം എ
 ന്നാൽ എല്ലാകാരത്തിലേക്കും എപ്പോൾ ഗോപികാണെന്നു

പഞ്ചം അഞ്ചിനെ കാണുന്നവന്റെ കണ്ണു നീല്പതായും ചൊല്ലി
 ചോദം. ഇപ്രകാരം ദേവി പറയുന്നതു കേട്ടിട്ടു രാജേന്ദ്രന്മാർ
 ദോഷം ചൂസാദിച്ചിരിക്കുന്നു എന്ന വിചാരിക്കുകയും ഗവായ്ക്ക
 അരികുത്തുടങ്ങുന്ന ദേവികൾ പൂജിക്കുകയും ചെയ്തു. ചോദ,
 പാമസം ഭുജിച്ചതിന്നിടം. ദ്രുതം അന്ധാധി ഗവായ്ക്കത്തിൽ
 കൂടെ നില്പാൻ പഞ്ചമൂതം തിറച്ചു കടന്നു, പലവക പ
 ണങ്ങൾ, ഭുജിച്ചവർ കൊണ്ടുവന്നതായി അകത്തേക്കു സ്വർണ്ണ
 മൂലം പത്തു പാദങ്ങളും മേൽച്ചിട്ട് 'എന്താണ് എന്തിനെ
 നന്ദി? എന്തിന് ഇതുകൊണ്ടെന്നും മതിയായില്ല. വിശപ്പ്
 ഇനിപ്പം അടുത്തിരിപ്പ്' എന്ന പറഞ്ഞു. അതു കേട്ടു രാജേ
 ന്മാർ പട്ടാഭരണ വിസ്തരിക്കുകയും ഭുജനം മരയച്ച് അക്കാലി
 കളിലും പാദങ്ങളുടെ ഗുഹങ്ങളിലും കൊള്ളു ചെയ്തിട്ടു നി
 ന്ന അല്ല പാദങ്ങൾ വളരെ വേർതിരിച്ചു കണ്ടെന്നായി നി
 ദാനം കണ്ടു ചെയ്തു. അങ്ങനെയൊരു ദാസ്യനികളിലുള്ള കേണ
 പാദ മരയ്ക്കം വേർതിരിച്ചു സാറ്റിച്ചു അപ്പോൾ വിദ്വാന്മാരും താ
 ളുക അർദ്ധ ദാസ്യം ഉണ്ടായി. മറ്റു വിദ്വാന്മാരിലും കൂടിക
 റിത്ത് അന്ധാസംഗതം ഇല്ലാതെകൊണ്ടായി ഇത്രയും കഴിഞ്ഞു
 നിന്നാശയ്ക്കു രാജേന്ദ്രന്മാർ കൂട്ടപൂജയും അണിയിച്ചു പലവക
 പാദങ്ങൾ ധരിപ്പിച്ചു ചെലവഴിക്കുന്നവർക്കും തടവാനുള്ളതും
 പാദം സാറ്റിച്ചു. അപ്പോൾ കണ്ടു ഹന്താൻ അഭിമുഖം ചെയ്തു
 കേളപാദം തൂണു രാജേന്ദ്രന്മാർക്കു ഭുജിച്ചു ചാടി. അ
 തന്നെ പാദങ്ങളെ നാൽക്കുളത്തിന്നു പുറത്തു ചെന്നു ശരണ
 ചെന്നു പ്രാപിച്ചു അന്നത്തരംകൊണ്ട് ഐശ്വര്യത്തെ
 വാണാരുതും അതാർക്കു പത്തുണ്ടയും അമ്പലക്കുളവും
 തിരിച്ചു ആ രാജേന്ദ്രന്മാർ രണ്ടുപേരെ പിടന്നു മീവിക്ക
 കയും ചാർ പിടന്നു അവരെ കൊല്ലുകയും ചെയ്തു. ഇങ്ങ
 നെ തുറ പ്രാപ്യ കൊണ്ടു. എന്നിട്ടും അവർ മോചിച്ചു അ
 തു കണ്ടു ചെലവഴിക്കുന്നവർ അത്ര ചെലുത്തു. അതന്നെ ഹ
 ന്താൻ ആ രാജസഭാജനായതിൽ ചെന്നു തടക്കുമ്പാൾ വി
 ജയസ്ഥലത്ത് മറ്റു പ്രതിപന്നരും കണ്ടു. അവർ ഐശ്വര്യ

[illegible]

[illegible]

ഈ കിടച്ചു വരികയും ചെയ്തു. എന്നിട്ടു രാജാക്കന്മാർ
 ഈ വാഗ്ദാനത്തെ മാനം നൽകിയിട്ട് ഉടൻതന്നെ ഉണക്കിപ്പു
 ഞ്ചെ! ഒരിക്കൽ താൻ കൂട്ടിൽപോയി ഇരുന്നപ്പോൾ നാ
 മകനായ കാക്കകളുണ്ടായി. അവർ എവിടെപ്പോയിത്തന്നെ
 എവിടെയിന്നാണ് ഇപ്പോൾ വരുന്നത് എന്നു ചോദിച്ചു
 പ്പോൾ താക്കൾ "താൻ ദൈവഭയംകൊണ്ടുതന്നെ അതോടുകൂടി
 ചെല്ലുകയാണു് വരുന്നത് മുതലായവയെ യുദ്ധത്തിൽക്കൊ
 ല്ലാൻ താൻ എന്നു പേരിൽ വിട്ടു മനുഷ്യനായി ജനിച്ചിട്ടു
 ന്നു്. അദ്ദേഹത്തെ അതിനു പ്രതിഷ്ഠിക്കുന്നവനായി ദൈവമാർ
 വരണമെന്നു് അതോടുകൂടിയിരുന്നതുകൊണ്ടു്" എന്നു
 പറഞ്ഞു പോയി അദ്ദേഹമായിരിക്കണം താക്കളെ ഇങ്ങിനാ
 ള്ളതുകൊണ്ടു് താൻ കേട്ടതായ ഈ വാഗ്ദാനം തിരിച്ചറി
 യ്ക്കുകയും ചെയ്തെന്നു്. അതുകൊണ്ടു് ഹേ പ്രഭോ സീതയെ
 താമസം കൊണ്ടുപോയിക്കൊടുത്തു് അദ്ദേഹവുമായി സഖ്യം ചെയ്
 തുകയെന്നല്ലത്. ഇപ്രകാരം കരകളെണ്ണൻ പാഞ്ഞുകേട്ടു
 വന്നപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തെ ചാഞ്ഞു തിരികെപ്പോയി പരക്കുക
 ണ്. ഉറക്കം തിരിന്ന കണ്ണുകളിൽ വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്നു. പോ
 തി സുഖമായി ഉറങ്ങുകയും ചെയ്തു. ഉടൻതന്നെ രാജാക്കന്മാർ
 വരണമെന്നു് കൂടെ കരകളെണ്ണൻ അദ്ദേഹത്തെ ന
 മസ്കരിച്ചു് അവിടെത്തന്നെ യുദ്ധത്തിന്നു് സന്നദ്ധനായി വ
 മതായ പ്രസാദത്തെയും കിന്നു് അതിവേഗത്തിൽ മെന്തു
 കരകളെണ്ണൻ വന്നു തകർത്തു വന്നതായതെയും കയ്യിൽക്കൊ
 മായി താടി താക്കളെ ചാലിച്ചതു മെന്തെന്നു്. അവിടെ
 കരകളെണ്ണനെ കണ്ടപ്പോൾ താക്കളെ താക്കളെ താക്കളെ
 നെ പറഞ്ഞു. താൻ ചാലിച്ചിട്ടു സീതയെ താമസം കൊ
 ള്ളതുകൊണ്ടു് താക്കളെ പറഞ്ഞുവെന്നാകി. അദ്ദേഹം
 എന്നു് തിരിച്ചു താക്കളെ ചാലിച്ചതായതായ് അപ്പോൾ താൻ
 ശ്രീരാമസ്വയം! ഇവിടെ വരികയും ചെയ്തു. ഉടൻതന്നെ
 താക്കളെ ചാലിച്ചു കരകളെണ്ണൻ "ഹേ വാസ! നി മെ
 യ്ക്കുന്നവനി എന്നാൽ എന്റെ മുമ്പിൽ അധികത്തരം

തില്ലെന്നു. ഇതാ ആയാൽ സ്വന്തം ആളു് ആകാൻ അ
 ത്വൻ ആകാൻ എന്ന് അറിയുകയില്ല, എന്നു പറഞ്ഞു. അ
 ഇല്ലാതാകാം വിചിന്തനൻ ദ്വേഷമന്ത വരിച്ചു ശ്രീരാമസവിധ
 അഭിർഭവണ ചെയ്ത.

അയാളുതന്താ കരകളു് കൈകളേക്കാളും കാ
 ചുകളേക്കാളും കൈന്മാക്കു ദുഷ്ടകൊണ്ടു വാതരസന്ത
 തിൽ സഞ്ചരിച്ചുണ്ടായി അവിടെ വാതരോത്തായ സുഗ്രീഹ
 തേക്കുണ്ടു തന്റെ ശ്രീഗുഹകൊണ്ട് അവനെ ദേഹിച്ചു സന്തപ്ത
 താങ്ങാത്തുട്ടി ചകുതയെല്ലു കൊണ്ടുപോയി. പോകുംവഴിക്കു
 സുഗ്രീവൻ സ്വസ്ഥതായി; ശത്രുവിന്റെ കാളം കൂടും നഖ
 അമളകൊണ്ടു മുറിച്ച് അവന്റെ കയ്യിൽനിന്നു കന്തിച്ചാടി
 ചാരസമീപത്തിൽത്തന്നെ വന്നുചാൻ. അതു കണ്ടു ചേര
 നാർ പരിഹസിത്തെയും കരകളു് പണ്ടുതാത്തുട്ടി പിന്നേ
 യും യുദ്ധത്തിന്നു പോകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ ശ്രീരാമൻ കൂ
 ള്ളുള്ള ബാണങ്ങളേക്കാളും അവന്റെ ശരം പിളർന്നു.
 അവൻ അങ്ങാട്ടും വൃക്കത്താളകൊണ്ടും കല്ലുകളേക്കാളും
 പ്രഹരിച്ചുവേതിലും ശ്രീരാമൻ അസ്പഷ്ടകൊണ്ട് അട
 ല്ലും നട്ടുകേയും വാതവ്യാസം പ്രതാപിച്ച് അവന്റെ കൈ
 കളെ മുറിച്ചുകളഞ്ഞു. കൈകൾ മുറിഞ്ഞശേഷവും അവൻ
 അധരിക്കാണ്ടു വരുന്നതു കണ്ടപ്പോൾ കാരൻ അത്ഭുതപര്യ കാ
 ണമൂലം അസ്പഷ്ടൻ അയച്ചു കാലുകളേയും ചേരിച്ചു കൈ
 കളു് ന്റെ കാലുകൾ വലുതായ ശബ്ദത്താത്തുട്ടി ഗോപുര
 പോക്കത്തിൽ പകിച്ചു. കൈകളും കാലുകളും മുറിക്കിട്ടുള
 ലിതും മേകളു് തിന്തായ കരകളു് ബാധവാമുലാഗ്നിയെ
 പ്പോലെ വായും പിളർന്നു ശബ്ദമേകാണ്ടു, ഓഹു ചന്ദ്രനെ
 ഗ്രസിക്കുന്നതൊപോലെ, മാരനെ ഗ്രസിക്കുന്നതായി എഴുത്തു.
 ശ്രീരാമൻ അവന്റെ വായിൽ കൂട്ടുള്ള അസ്പഷ്ടൻ തിറയ്ക്കു
 കയും ചെയ്തു. വായിൽ ശരങ്ങൾ തിറങ്ങിപ്പോ അവൻ മേക
 കൊമ്പല്ലും ശബ്ദിച്ചു. അപ്പോൾ ശ്രീരാമൻ സൂര്യനേപ്പോ
 ലെ കാന്തിയുള്ളതും അത്യന്തവ്യായാഹിതസ്പഷ്ടത പ്രതാ

അഥ ഏന്നിവരേകോഽപ്യു രതചരണമുത താനാഭിമുഖേ
 ദൃഢം ദാസ്യമഭ്യർത്ഥാപ്യം മന്ത്രിജനാർത്ഥമിത്യം ക്ലൃപുരഥ
 ചീഡിത്യം വളരേ തിഷ്ഠതിൽ ഉന്യജിതം ദാനാതാഭിരം
 ആ ധോമജിതൻ പുക മതകരമായി പൊങ്ങിപ്പോന്നു ക
 ണ്ഠാപാഥി വിഭീഷണൻ ശ്രീ ഹമനേഽഭിപാശ്വരേ, സ്വാമിൻ !
 ഇന്ദ്രജിതൻ ധോമം തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ദുർബ്ബലമായ അ
 വർണ്ണാ ജ്വല ധോമം തുടങ്ങാതെ അവസാനിക്കുന്നതായാൽ
 സുരസന്ദർശക ആകെ വിചാരിച്ചാലും അവനെ ജയിക്കുവാൻ
 കഴികയില്ല അതുകൊണ്ടു വേഗത്തിൽ ചെല്ലണമെന്നും എന്ന്
 അവനെ കൊല്ലിക്കണമെന്ന് എന്തിനു ഭയം എന്നും. അവനെ
 പ്രാപ്താവിന്റെ മേലു വരം ഉണ്ട് പന്ത്രണ്ടു സംവത്സരം ഉ
 ണ്ടും ഉറക്കവും കൂടാതെ ഇരുന്നിട്ടുള്ള ആൾക്കും അവരെ കൊ
 ല്ലുവാൻ സാധിക്കുമുള്ള ചെട്ടുണൻ തന്നിരുന്നതിനും പൂർവ്വ
 അന്താരാധ്യത്തിൽനിന്നു പോന്നതിൽപിന്നെ നിന്നിരുന്നതിനും
 ഇന്ദ്രജിതവേണ്ടി ഉടനും ഉറക്കവും അറയ്ക്കുന്നതായാ ഇ
 കണക്ക് എന്ന് എന്തിനു ചിന്തയുണ്ട് ഇങ്ങനെ വിചിന്തനാൻ
 പറഞ്ഞപ്പോൾ അതുപ്രകാരം ചെല്ലാൻ രാജൻ കല്പിച്ചു. ചി
 ന്തന വിഭീഷണൻ ചെട്ടുണനേർത്തുടി ഹന്താൻ ഇടങ്ങായാ
 വാതരേതാപതികളാൽ പരിവൃതനായി പോയിട്ടു ഇന്ദ്രാ
 ജിതന്റെ ധോമസ്ഥാനമായ നികുളിപ്പായ ചെട്ടുണനെ കണ്ടി
 ച്ചുകൊടുത്തു ചെട്ടുണൻ അംഗദന്റെ മുഖം കണ്ടി ആഗ്ര
 താസ്യം പ്രത്യേകിച്ച് ഇന്ദ്രജിതനിനാൽ കളുക്കകണ്ടു തിന്തിക്ക
 പ്പെട്ടതായ കോട്ടയെ കാണിക്കുകയും രാജസുകോട്ടയെ ശാന്ത
 മൂലക്കൊണ്ടു തിഗ്രഹിക്കുകയും സപ്തകോട്ടയെ ഗരുഡാസ്രംകൊ
 ണ്ടും, വ്യാഘ്രകോട്ടയെ പശുപാസ്രംകൊണ്ടും മേരിക്കുകയും, ചി
 കോട്ടയെ വർഷയാസ്രംമൂലക്കൊണ്ടു ശാന്തമാക്കുകയും ചെയ്തു
 കാനരകൊണ്ടുള്ള കോട്ടയെ കാവൻ മകനായ ഹന്താൻ ക
 ണ്ഠയേരംകൊണ്ടു ശമിപ്പിച്ചു. ചെട്ടുണകൊണ്ടുള്ള കോട്ടയെ ച
 ഷ്ടുണൻ വായുവ്യാസംകൊണ്ടു വഹിച്ചുകളഞ്ഞു. ഇങ്ങനെ
 കോട്ടകൾ ഏറ്റം തരിപ്പിച്ചുവെങ്കിലും ശത്രുവർണ്ണ വേദന

[illegible]

[illegible]

ഭാവങ്ങൾ തന്റെ മുമ്പിൽ വന്നുവീണ ഇന്ദ്രജിത്തിന്റെ നമക കാണ്മാനും അതിനാലേയും ഇന്ദ്രജിത്തിന്റെ മരണവും അന്യരും കേൾക്കുകയും ചെയ്തിട്ടു ചുരുറ്റുതലം സമീപഭവാൻ വയ്യ ഒരു ഭൂമിതനായിട്ടു സമീപം വീണു. തൽക്ഷണം ഉണ്ടായ ഭയാപനം താളിത്തം പെട്ടെന്നും കയ്യിലെടുത്തു സീതയെ ചെട്ടി ചെൽവാതായി ഭാവങ്ങൾ പൂർണ്ണമായി. അപ്പോൾ സുഹൃത്തുവാൻ സുപാശൻ എന്ന മന്ത്രി ഒരു സാഹസത്തിന്റെ പേരിൽ അദ്ദേഹത്തെ വിടുക. സുപാശൻ പെട്ടെന്നു തന്റെ ഭാവങ്ങൾ കൈകൊണ്ടു പിടിച്ചു ഭാവങ്ങൾ തിരിച്ചറിയാൻ ഉപയോഗിച്ചു തിട്ടപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. അദ്ദേഹം ഭാവങ്ങൾ കൈകൊണ്ടു പിടിച്ചു ഭാവങ്ങൾ തിരിച്ചറിയാൻ ഉപയോഗിച്ചു തിട്ടപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. അദ്ദേഹം ഭാവങ്ങൾ കൈകൊണ്ടു പിടിച്ചു ഭാവങ്ങൾ തിരിച്ചറിയാൻ ഉപയോഗിച്ചു തിട്ടപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു.

പാട്ടുതേടി. അന്നു നഗ്നനായ ആ കര സുഖമാവതായ ആശ്വാസിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് അന്നുകൊണ്ടു ഭൂമിയിൽ കൈമാറ അളയ അക്കാരാളൻ വെട്ടു "ഹേ സുന്ദരി! ധീ ലോകം ഞ, ഞാൻ സാക്ഷാൽ ആദിശക്തിന്റെ ശരം നെട്ടു ഭൂമിത്തട്ടു നു ചേർക്കുന്ന പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്നു. എന്റെ ശിരസ്സു കരന്റെ പതുലുണ്ട്" ധീ ചേന്ന് അതു കരവൻ അപക്കിടുക. എന്നാൽ ചേൻ കരയിരിക്കുകയില്ല. പിന്നെ ആ ശിരസ്സോടു കൂടി അഗ്നിപ്രഭവശരമായു ധീ എന്നെ പ്രാപിച്ചാകും" എന്നിങ്ങനെ ഇന്ദ്രസിന്ധിന്റെ സന്ദേശത്തെ എഴുതിയ ആ അക്കാരാളൻ സുഖമായ വായിച്ചുതൊക്കി സന്തുഷ്ടനായിട്ടു ചാവത്തൊട്ടും ഭണ്ഡാരമിടൊട്ടും ചോദിച്ചു സദ്യംചകാരമുണ്ടായിട്ടു പല്ലകിൽ കുത്തി ഭാരമു വിപരണമു പോയി. അവരേ കണ്ടിട്ടു വന്ദനാശ്രമങ്ങൾ ഇതു സീകരണമായാണ് ചേരനെ തെറ്റിച്ചു ചാവത്തൻ വിട്ടുതട്ടുകയിരിക്കണം എന്നു വിചാരിച്ചു സീകരണ കാന്തനായി പല്ലകന്റെ മൂററു കാളിച്ചെന്നു തിക്കി അറക്കിട്ടുകി അതു സീകരണ സുഖമായതായ പല്ലക ചേരുന്നമർ പാത്തറിത്തു. വാനത്തൻ ചേസതിപക്കിൽക്കൊന്ന ചെന്നു. ആ അദ്ധ്യക്ഷത്തിൽ സുഖമായ പല്ലകിൽതിന്ന് ജ്വാലി വീണ്ടു വീണ്ടു ചേരനെ താസ്സിച്ചു. അപ്പോൾ തന്റെ മേലാവിന്റെ ശിരസ്സു കാരണമേന്ന് അപക്കിച്ചു സ്റ്റേർഡി ശ്രീചേൻ പാത്തു. ഞാൻ തെമയതു തിന്റെ മേലാറയെ ജീവിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു ധീ ഇല്ലാർ തിരുളിൽ ചാരി ശിരംകൊണ്ടെന്നില്ല. തിന്നെന്ന് ഇപ്പോഴേക്കകിൽ എന്നൊരു പരക്കെച്ചു. ഇപ്പോൾ സുഖമായ ശ്രീചേനായാ "അപ്പോഴത്തെ ജീവിപ്പിച്ചാൽ പിന്നെ ചേരുന്നന്റെ കൈകൊണ്ടു മോക്കുകൊണ്ടെ തരണം മരിക്കുകയില്ലല്ലോ അതുകൊണ്ടു ജീവിപ്പിക്കണമെന്നില്ല" എന്നു പറഞ്ഞു മേന്മിതരക്കാരു കൂടി ചേരനെ വന്ദിച്ചു. പിന്നെ വാനത്തൻ ഭൂചര മേലാവിന്റെ കൈകളെ ചകയിൽതിന്നു വരക്കു അവനെ ശിരസ്സിനോടു തോമിപ്പിച്ചു തിക്കുകയിലേക്കുപോയി ശിരസ്സിനേക്കു കൈകളേക്കു

ചെയ്ത അനന്തരം ഓവണൻ ഗുഹാചാര്യന്റെ ഉപദേശപ്രകാരം വിജയനഗര സ്ഥലത്ത് ഒരു ഗുഹയുണ്ടാക്കി അതിൽ ഏകാകിതായും മോടിതായും ഇരുന്നു. അന്ത്യത്തിൽ ജന്മം വന്നാൽ അതിൽ ഒരു ഹോമം ആരംഭിച്ചു. മ.ക.യിലെ ഗോപുരം ഏതെങ്കിലും സ്വന്തിച്ചു ഭൂമി വീവരിക്കപ്പെട്ടവനായ ഹോമദ്രവ്യങ്ങളും ശേഖരിച്ചു കൈത്തിൽ കളിച്ചു ഗിരി കപലമൊഴുത്തു ശിശു പ്രേതസന്തതികൾ ഇരുന്നു. ഹോമകുടുംബത്തിന്റെ മൂലം അസുഖങ്ങളെകൊണ്ടു പാടിപ്പിരിച്ചു പ്രസവിച്ചിട്ടു പുത്രരിവരുമാവാത്ത കട്ടികളിൽ ശിശുക്കളെ മാംസവും രക്തവും കൊണ്ടു ശത്രുസംഹാരത്തിനായുള്ള ഹോമത്തെ രാവണൻ ചെയ്തു. ആ ഹോമത്തിലേ പൂജപടലം പൊങ്ങിത്തൂകണ്ടിട്ടു വിജയനഗർ കരക്കാർ ഈ ഹോമം അവസാനിപ്പിച്ചാൽ ഇടത്താൽ രാവണനെ ആരെകൊണ്ടും ജയിപ്പാൻ കഴികയില്ലെന്ന് അറിയിച്ചു. അന്ത്യം രാമൻ ഹോമം ഭൂമിയെ നാശി വാതനാശം പറഞ്ഞതല്ല. അവർ പോയി മതിൽകെട്ടുകൾ കടന്നു ഓവണന്റെ ഗുഹയിൽ ചെന്നു കാവൽക്കാരന്മാരുമായി ഏല്പം തച്ചുകൊന്ന് ഏല്പാടും തിരഞ്ഞു നോക്കിട്ടും ഓവണൻ ചേരംചെയ്തുന്നതായ ഗുഹയുടെ ചോരക്കുറുപ്പു കണ്ടില്ല. അദ്ദേഹം വിജയനഗർ കരയായ നഗര ഹോമസ്ഥാനത്തെ അധർമ്മം അറിയിച്ചുകൊടുത്തു. ആ ഗുഹയുടെയടുത്തായ കല്ലുപറ അഗ്നിയുടെ കാൽകൊണ്ടു മലിനമായിച്ചു. ഓവണന്റെ തേജസ്സെന്ന് അദ്ദേഹത്തെ മുഴുവനായി അടിച്ചു അതിനെ ഭൂമിയിലൊക്കെ വാതാൽ മരങ്ങളെകൊണ്ടു ഓവണനെ പ്രഹരിച്ചുതന്നെ എന്ന് ഓവണൻ ഒരു വിഷയത്തെക്കുറിച്ചു അറിയുന്നതുകൊണ്ടു വാതനാശം സാധിച്ചതായതെന്താണെന്നു ചോദിച്ചു പരിചിച്ച് ഇപ്പോൾ ഓവണന്റെ ഹോമസ്ഥലത്തെക്കുറിച്ചു വാചസ്പത്യകാണ്ടു വന്നു. അവർ കരഞ്ഞും വസ്ത്രം അഴിഞ്ഞും കണ്ണുകൾ പരിഞ്ഞും വളരെ പരവശമായി വന്നു. കണ്ടപ്പോൾ ഓവണൻ ഹോമം മതിയാക്കി നിട്ടുകൊടുത്തുകൊണ്ട് ഏഴുനേരം അനന്തരം വാതനാശം എല്ലാവരുമായി ശ്രീ

രാജന്റെ സമീപത്തേയ്ക്കു ചെന്നു. ആ കാലാവസ്ഥയിൽ മരണാ-
 രി വാണെന്നാൽ "യാഥാ! അതു ഞാൻ പറയുന്നതുപോലെ
 പ്രവർത്തിച്ചാൽ സീതയെ രാജൻ കൊണ്ടുപോയി കൊടുത്തു
 വിളിക്കണമെന്നു രാജാവായി അഭിഷേകം ചെയ്ത് എന്റോടു കൂടി
 കൂട്ടിൽപോയി പെണ്ണു ചെയ്തതാണ് അതു ചെയ്തതെന്ന്"
 എന്നു പറഞ്ഞു. മരണാശിഷ്ടയുടെ ഈ വാക്കു കേട്ടു രാവണൻ
 "പ്രിയേ! രാമൻ മറുവിട്ടുവെച്ച സീത ലക്ഷ്മീദേവിയെന്നാണ്
 എനിക്കു അറിവുണ്ട്. ഞാൻ പണ്ടു സീതയെ അപഹരിച്ചു
 തുടങ്ങുന്ന രാജന്റെ കൈകൊണ്ടു മരണം വരുവാനായിട്ടാണ്
 രാജന്റെ കൈകൊണ്ടു ദേഹം വേടിക്കൊണ്ട് ഞാൻ പരമപദം
 നേർ പ്രാപിക്കും. ഞാൻ മരിച്ചുപോയാൽ നീ ശേഷക്രിയ
 കൾ ചെയ്തു തിന്മയിൽ ചാടി ഭയപ്പെടാൻ വേണ്ടതല്ല. എ-
 ന്നാൽ എന്റോടു ചേർന്നു നില്ക്കും ആ പരമപദം പ്രാപി-
 ക്കാം" എന്നു പറഞ്ഞു. പിന്നെ രാവണൻ തേരിൽ കുത്തി
 പെരുന്നാടു കൂടി യുദ്ധത്തിന്നു പോയി. രാജധാനിയിൽനിന്നു
 പുറത്തു പുറപ്പെട്ടപ്പോഴേയ്ക്കു തന്നെ ഭൂമിയിൽ മോട്ടുകയറുന്നതായ
 മരുവരൻ കണ്ടു. ചതുരൻ കിടന്നു ശിരസ്സു ത്തന്റെ വീഴുക
 യും ചെയ്തു. ഈ ദൃഷ്ടകണ്ഠമുണ്ടാകുന്നത് ഉള്ളിൽ വെച്ചു കി-
 ട്തിട്ടു കിട്ടുന്നതാണ് രാവണൻ യുദ്ധത്തിൽ ചെയ്തത്.
 പിന്നെ കൂടുതൽ ശത്രുക്കളെക്കൊണ്ടു യുദ്ധം തുടങ്ങി. ചേക-
 വിരുന്നായ രാവണൻ രാജകൊണ്ട് ഒരു കൃത്രിമസ്വരത്തെ ഉ-
 ണ്ടാക്കി വാതന്മാർ കാണിച്ചുപറയുന്ന അന്റെ തേരിൽവെ-
 ച്ചു തിദ്യമായ വാതകൊണ്ട് അവളെ വെട്ടിക്കൊന്നു. അതു
 കണ്ടു വാതന്മാർ ഹാ! ഹാ! എന്നു നിലവെ ഉച്ചിക്കൊണ്ടു രാമ-
 നോടു വിവരം പറയുവാനായി പോയി. തേരിയിലേക്ക് ഗു-
 ഹ്വായു പ്രത്യക്ഷമായി രാമാദികളേ. "രാവണൻ വധിച്ചു
 കൃത്രിമസ്വരതാണ് അതുകണ്ടു ദുഃഖിക്കേണ്ട" എന്നു പറഞ്ഞ്
 അന്തർധാരം ചെയ്തു. അതുകേട്ടു സമാധാനിച്ചു വാതന്മാരും
 ശ്രീരാമാദികളും യുദ്ധം തുടങ്ങുന്നതിന്നു ചെന്നു. അപ്പോഴേയ്ക്കു
 ബ്രഹ്മാവിനായ രാമൻ ഇന്ദ്രന്റെ കീഴ്വരപ്രകാരം ശത്രുക്ക-

[illegible]

ഈ ഹിന്ദു ദേശികൾ താഴെ അതിന്മേൽ കയറി ഇരുന്നു. അതു കണ്ട്, ചാവണൻ അതിരേ ഗതകിൽ കയ്യാട്ടം വാണമെന്ന് പ്രാണമിട്ടു ഹിന്ദുക്കൾക്കു താഴെ വന്നുവന്നു കയ്യാട്ടം ചെയ്തു. ചാവണൻ ഹിന്ദുക്കളെ കയ്യാട്ടം ചെയ്തു. ചാവണൻ ഹിന്ദുക്കളെ കയ്യാട്ടം ചെയ്തു. ചാവണൻ ഹിന്ദുക്കളെ കയ്യാട്ടം ചെയ്തു.

[illegible]

ഭയം അസ്തമിക്കും നൃത്തം വെക്കുകയും ചെയ്യും. അപ്പോൾ ഭാഗ്യമായി ഉത്തരം കൊണ്ടുവന്നപ്പോൾ ദേവതാഗോപായു ആസ്വസ്ഥനായി കൊണ്ടുവന്നതായിരുന്നു പോയി. അന്നുതന്നെ രാമൻ വിഭീഷണനെക്കൊണ്ടു രാവണന്റെ ശേഷക്രിയ പറ്റം കുഴിപ്പിക്കുകയും ലക്ഷണനെക്കൊണ്ടു വിഭീഷണനെ ലക്ഷ്യം ചെയ്തുകൊണ്ടു അഭിഷേകം ചെയ്യിക്കുകയും അന്നുതന്നെ നൃത്തം ചെയ്യിപ്പിച്ചു. ഹനുമാൻ ലക്ഷ്യം വിഭീഷണനെക്കുറിച്ച് വിവരമുള്ള ഹനുമാന്റെ അധീനതയിലുള്ളതും ചെയ്തു. പലരും വിഭീഷണനെക്കുറിച്ചു ഹനുമാനെ അഭ്യർത്ഥിച്ചു. അതുകൊണ്ട് അതുകൊണ്ട് സകല ദൂതന്മാരും സിന്ധവ കേരളം ചെയ്തു.

നൂതനരാമായണം സാരകാണ്ഡം പതിനൊന്നാം സർഗ്ഗം സമാപ്തം.

പത്തൊമ്പതാം സർഗ്ഗം.

പാണ്ടിയിൽ പരമേശ്വരൻ.

അതേത്തന്നെ സുഗ്രീവാദികൾ സിന്ധവയുടെ കളികളിലും പല പ്രവൃത്തികളിലും ഉപയോഗിക്കുകയും അതിനായി പല പ്രകാരം കയറിയ വേദവ്യക്തികളായ ദേവന്മാരുടെ അകമ്പടി യോടുകൂടി അതിവേഗത്തിൽ ശ്രീരാമന്റെ സന്നിധിയിലേക്കു ചുട്ടുകൊണ്ടുവന്നു. സിന്ധവയുടെ മുമ്പെത്തിയ പലപല വൃന്ദൻ മുഴക്കിയും മെഴുപ്പുകൾ നൃത്തം വെക്കുകയും ചെയ്തു. പലരും സന്നിധിയിൽ എത്തിയപ്പോൾ സീതാദേവി പലപ്രകാരം എത്തി കാൽനടയായി പലപ്രകാരം നടന്നു കൊണ്ടു ശ്രീരാമനെ നമിക്കുകയും ദേവി അന്തവിന്റെ മുമ്പിൽ വന്നപ്പോൾ ലക്ഷ്മിയായി ചാർച്ച രാമനാകട്ടെ സിന്ധവയുടെ അടുത്തു ശ്രദ്ധയോടെ നോക്കിത്തന്നു. മഹാജനങ്ങൾ കൂടി വിശ്വാസം നൽകുന്നതിനായി ഇതിനെ പറഞ്ഞു. “അല്ലയോ

ശത്രുഹൃദയത്തിൽ പാടുന്നവളായ സാക്ഷാത്കാരി! ഹി തിരുനെൽവേലി എഴുന്നേൽക്കുക! പോയിക്കൊൾക. അന്ന് ഇപ്പോൾ ബ്രഹ്മവൃതരുന്ന പരത്താലും തിന്നുന്ന സ്വീകരിക്കുന്നതല്ല" രാമന്റെ ഈ വാക്കുകൾ സീതാദേവി ചങ്ങനാശ്ശേരിയെക്കൊണ്ടു ശുദ്ധമായ ഒരു ചിത ഉണ്ടാക്കിയിട്ടു സ്നാനംചെയ്തു ശുദ്ധിവേഷത്തിൽ അഗ്നിയോടായിട്ട് "ഹേ അഗ്നിഗേവാഹയ തോൻ രാമനെ ഒഴിച്ച് ആരേയും മനസ്സുകൊണ്ടു സ്വീകരിക്കുകപോലും ഉണ്ടായിട്ടില്ല. എന്റെ ഈ വാക്കിൽ സത്യമുണ്ടെങ്കിൽ അമ്മന്നം ശീതളരായി ഭവിച്ചാലും" എന്നിങ്ങനെ ശപഥംചെയ്ത ചിതാഗ്നിയിൽ ചാടി അപ്പൊഴു ജ്വലനം വേർപെടുത്തു ശപഥംചെയ്ത പത്മംപോലെയായി വന്ന പരമേശ്വരൻ സീത ശുദ്ധതയോടെ നീക്കം ചെയ്തു, ശ്രീരാമൻ സീതയെ സ്വീകരിച്ചതും ചെയ്തു. സീത അഗ്നിപ്രവേശം ചെയ്തതിനുശേഷം അഗ്നിഗേവാഹൻ മുമ്പു പഞ്ചവടിയിൽ വെച്ച ശ്രീരാമൻ തലയ്ക്കു മുകളിൽ എല്പിക്കപ്പെട്ട സീതാദേവിനെ ശ്രീരാമൻ കൊണ്ടുവന്നു ചെന്നു. ഇങ്ങനെ അഗ്നിയിൽ തലപ്പെട്ടവളും ആരോണമുണ്ടായിരുന്നതും ദേവകയെ രാമൻ ആവിഷ്കരിച്ചതും തന്റെ മടിയിൽ കുത്തി ഇരുത്തി. പണ്ടു പഞ്ചവടിയിൽ വെച്ച രാവണവധത്തിനുശേഷം സീത രാമ സി എന്നും, രാമസി എന്നും, സാക്ഷാത്കാരി എന്നും മൂന്നായി തിരിഞ്ഞിരുന്നുവല്ലോ. ആ മൂന്നുശക്തികളും ഇപ്പോൾ ഒന്നായി ചേർന്നു പ്രകാശിച്ചു.

അതന്നും ദേവകൾ രാമനെ സ്തുതിച്ചതും രാമന്റെ സങ്കല്പത്തിൽ മരിച്ചുപോയ വായുവെ ദേവന്ദ്രന്മാരെക്കൊണ്ട് അടുത്തവർഷം ചെയ്യിച്ചു ജീവിപ്പിച്ചതും ചെയ്തു. വായുന്റെ മരുവൻ കുറഞ്ഞതായി കണ്ടിട്ട് അതിനു കാരണമെന്തെന്നു രാമൻ ഹനുമാന്മാർ ചോദിച്ചു അപ്പോൾ ഹനുമാൻ പറഞ്ഞു, അവരെ കണ്ടെത്താൻ കഴിയില്ലെന്നും, അവന്റെ നഖമോ രോമമോ അന്ധമായിരുന്നതോ വല്ലതും അടുത്തിടെ കണ്ടെത്തിയെന്നായിരുന്നുവെന്നും ഈ അടുത്തവർഷം ആ നിശ്ചയമായും അവൻ ജീവിക്കുമായിരുന്നു, അടുത്തവർഷം ഉ

ജാതാൽ തുടങ്ങിയിൽ ചത്തുപോയ രാജസന്യാർ കൂടിയു മി വിദ്യയുതന്നെ കേരളപ്പട്ട രാജസന്യാരെ കൃതശരീരമല്ലാം അമ്മരി സമുദ്രത്തിൽ എടുത്തിടുകയുംചെയ്തു. ഉപകാരം ഹ ന്നൊൻ പറഞ്ഞതുകേട്ട ശ്രീരാമൻ അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നത മധ്യരാത്രിയിന്റെ മുഖൺ നന്ന തോടുകയും തന്റെ കേരളപ്പട്ട് ന്നു മരിച്ചുപോയ വാതത്തെ രാമന്റെ മുമ്പിൽ വെക്കുകയും രാമൻ വളരെ സന്തോഷിക്കുകയും ചെയ്തു.

അനന്തരം രാമൻ രാജവിതോടു സ്വഗൃത്തിലേയ്ക്കു പോ യ്ക്കോവിലെൻ പറയുകയും രാജവി റമ്മനെ വന്ദിച്ചു തേരിൽ കുതികെട്ടെ പൂട്ടി ഇന്ദ്രാജയാതിരിയേയ്ക്കു പോകയും ചെയ്തു. റമ്മനാകട്ടെ രാഗമുണ്ണാനും ചെല്ലാത്തതി വിളിക്കുന്നത് പല മവണയും പ്രാണിച്ച്തും ഭാരതെ സ്മരിച്ച് ന്നു പ്രാഞ്ചന്തനെ സ്വീകരിക്കുക ഉണ്ടായില്ല. അനന്തരം ശ്രീരാമൻ എല്ലാ വാ തത്തൊഴൊഴുകൂടി പുഷ്പകവിമാനത്തിൽ കുതിനി ഫലത്തൊടു കൂ ടി ഭാരതനും ഗരുഡൻ, മകരപുഷ്പൻ, വിളിക്കുന്നത് എന്നി വരും രാമന്റെ അഞ്ചുപ്രകാരം വിമാനത്തിൽ കുതിനി. അ പ്പോൾ അവിടെ കൂടിയിരുന്ന ദേവന്മാരെല്ലാം റമ്മനോടു താ ളു പറഞ്ഞു സ്വഗൃത്തിലേയ്ക്കു പോയി. ശ്രോമനും താളു പറ ണ്ണ വിമാനാമ്പ്രസ്തായി സ്വഗൃത്തിലേയ്ക്കു തന്നെ പോയി.

അനന്തരം പുഷ്പകവിമാനത്തിൽ ഇരിക്കുന്ന ശ്രീരാമ നോടു വിളിക്കുന്നത് ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. സ്വാമിനി! എന്തി കൂ തിനിനിയദിതോടു ചിലളു ചോദിപ്പാനുണ്ട്. എന്നോടു പരമാത്മ അഭിമുഖ്യത്തുണം “ഹേ പ്രഭോ! മുൻപു പാശാ മത്തിൽ ഐരാവതന്റെ ഗുഹത്തിൽ എഴുന്നള്ളിതപ്പോയി തിന്നിയദി തോതും ഭിക്കുകവാൻ കാക്കണം എന്നുണ്ടു ? മ ള്ളന്മാരായ ഐരാവതനെയൊവത്തനാകെ അപ്പോൾതന്നെ കണ്ണത്തൊക്കോട് എന്തെ നിഗ്രഹിക്കാത്തത് ? ” ഇങ്ങി നെ വിളിക്കുന്നത് ചോദിച്ചപ്പോൾ ശ്രീരാമൻ പുഞ്ചിരിപൂൺ അഭിമുഖ്യ. ഐരാവതന്റെ ഭീപതമാക്കാക്കളായ വരേ കഥാകു ഹന്തമാന്റെ കൈകൊണ്ടാണു മരണമെന്നു ഗ്രഹിച്ചു

വിധിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതുകൊണ്ടാണ് ഞാൻ ഹന്തമാരെ പ്രതി
 ക്ഷിപ്തം ചെയ്തതും പൂജിക്കുന്നത്. ഏതെന്നാൽ ഇല്ലാ, ശ്രീരാമൻ
 കൃഷ്ണന്മാരും അസുരന്മാർ പാപമുക്തിക്കായ്ക്കു കൊണ്ടുപോയ
 ശ്ലോകം ഹന്തമാന്മാരും വിഷകൊണ്ടുവന്നത് എന്നിങ്ങനെ
 ഹന്തമാന്മാർ പാപമുക്തിക്കു മന്ത്രങ്ങൾ പറയുവാൻ ഇടവരെയ്ക്കു
 എന്നും വിചാരിക്കു തുടങ്ങി. എന്റെ ബലവാനായിരിക്കു
 ന്ന രാസന്മാരും ഹന്തമാന്മാർ വിഷപ്രകൃതിയുള്ള വെടിപ്പിക്കു
 വാൻവേണ്ടിയാണ് ഞാൻ അവിടെ മൂന്നു പ്രവർത്തിക്കുന്ന
 ന്നത്. അതല്ലെങ്കിൽ അസുരന്മാർ എടുത്തുകൊണ്ടുപോകുന്ന
 വഴിയിൽത്തന്നെ കൈവല കൈ മുറുകാതെയാണ് അവരെ
 കഥ കഴിക്കുവാൻ എനിക്കു കഴിയുമായിരുന്നില്ലേ? ആർ
 രോമം കൂടിക്കൂട്ടുന്ന അസുരകൊണ്ടു കൈവലയ്ക്കുമായിതാ
 യ മന്ത്രങ്ങൾ മന്ത്രങ്ങൾ പിളർത്തുവാ, ആർ മാരകരായ അ
 സുരകൊണ്ടു സമുദ്രത്തിൽ തുങ്ങുന്നതും മൂടത്തക്കത് എറിക്കു
 വോ, ആ ഞാൻ ഏതാ മണ്ണ് കൈക്കൊള്ളാതിരുന്നവോ? പാ
 പമുക്തിക്കു ആ അസുരന്മാരുംകൂടി മൂന്നുകാൽക്കൽ കയറുമ
 മില്ലയോ എന്നു കരുതിയല്ലാ ഞാൻ എളുക്കുകയാണ്. ഹ
 ന്തമാന്മാർ പാപമുക്തിക്കു വെടിപ്പിക്കുവാൻ മാത്രമാണ്. പേ
 വിടിക്കുന്ന ഇതു സത്യമാകുന്നു. ഉപകാരം ശ്രീരാമൻ പാ
 പമുക്തിക്കു ഹന്തമാൻ ചിരിച്ചുകൊണ്ടു വിടിക്കുന്നതോടു പ
 നത്ത. ഓര വിടിക്കുന്ന! അത് കൈ സംഗതി മറന്നുവോ?
 സേതുബന്ധിക്കുന്ന സമുദ്രം ഗോവാൻ എന്നിവയ്ക്കു ഗുഹയ്ക്കു
 കണ്ടു ശിവലിംഗത്തെ പറിക്കുക എന്ന കാരണത്താലാണ് എ
 ന്ന്റെ വാൽ മുറിച്ചുകുളങ്ങിപ്പൂ? ഇതാണ് എന്റെ അവസ്ഥ.
 ഗോവാന്റെ മുഖത്ത് എന്തിനു വല്ല ബലവും ഉണ്ടെന്ന് അതു
 വിചാരിക്കുന്നുണ്ടോ? ഐവയണത്തെയും മേഘവയണത്തെയും
 കൊല്ലുവാൻ ശ്രീരാമസ്വാമിക്കു വല്ലതാത്മസമുപദേശിയിരുന്നു
 വോ? എന്തിനു പറയുന്നു. അവിട്ടുണ മന്മാർ രാസന്റെ കീ
 ങ്കിയെ വെടിപ്പിക്കുകയാണ് ചെയ്യുക. ഹന്തമാന്മാർ ഇതാ
 കണ്ടു വിടിക്കുന്ന പാപമുക്തിയോടു കൂടി കാര്യം തരുന്നതി

ആയിരുന്നു എന്നിങ്ങനെ സിന്ധോടു പറഞ്ഞിട്ട് ശ്രീരാമൻ
 വരികയുണ്ടെന്നു വാക്കുപ്രകാരം ചുറ്റുകുറിയെന്നുണ്ടായിരുന്ന
 മിഥിൽ എറങ്ങി തന്റെ ധനുസ്സു കയ്യിലെടുത്ത് അതിന്റെ
 കൊടി (അഗ്രം) കൊണ്ടു സേതുവിനെ മുറിച്ചു. ആ തീർത്ഥം
 “ധനുഷ്ഠാടി എന്നു പറയപ്പെടുന്നു. ധനുഷ്ഠാടിയിൽ സ്നാനം
 മഹത്തുണ്ണാകു കൈവെച്ചും ചെലിക്കും. അവിടെ അന്നമുതൽ
 മേലേണ്ണപാണി എന്നു പേരായ ശ്രീരാമമൂർത്തിയെ പ്രതിഷ്ഠി
 ത്വപൂജിച്ചുവരുന്നു. ഇതെന്നിടയിൽ സന്യാസി അഥവാ ഭവനം.
 ശ്രീരാമൻ സന്യാസിയെ ബുദ്ധിഗണ്യനാചെയ്തു പുണ്യദിനോടുകൂ
 ടി “തിരുനെ അനുജന്റെ ചവിൽ ഉൾ സേതുവിങ്കൽ നിന്നും
 ഒരു കീർത്തന്റെ ഉണക്കിക്കൊരിക്ക” എന്നുതളിച്ചെഴുതു. അതു
 പ്രകാരം സന്യാസി തന്റെ അനുജനായ ഭടനുമായിത്തന്നെ പ്രതി
 കാവണി ഒരു തീർത്ഥം തിരഞ്ഞു. അതിനെ ഭടനായ തീർത്ഥം
 എന്നു പറയുന്നു. അതന്നുതന്നെ തൊന്നിയ അനുസരിച്ചു സ
 ന്യാസിയും വിദ്വാന്മാരിൽ കൗറി. പിന്നെ ഗേഡാൻ സത്യ
 മോഹൻ കൊടുക്കുന്നതിനോടുകൂടിയൊന്നുകൊണ്ടു പോയി രാമ
 ശാലയ്ക്ക് എത്തും. അവിടെ രാമശാലയേവനെ പൂജിച്ചു ഗേ
 ഡാൻ സിന്ധോട് അരുളിച്ചെയ്തു “ഹേ രാമോഹോ! ഇതാ
 യോഗ്യ, ഇവിടെയാണു ഞാൻ മന്ത്രാദിമാവതയ്ക്കായി സ്ഥിതി
 ചെയ്തത്. ഇക്കാരണത്താൽ ഇതു സമുദ്രപ്രദിക്കായി ദേശ
 തനംചെയ്തു. ഇവിടെയാണു നവഗ്രഹപൂജയ്ക്കായി സമുദ്ര
 ത്തിൽ വെള്ളകല്ലുകൾ നാട്ടുന്നത്. ഇതാ ഇവിടെ ഏന്റെ
 ആത്മപ്രകാരം സമുദ്രം ശബ്ദംകൂടാതെ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതു ക
 രോദ്ധം” ഇങ്ങനെ കരോണൻ സിന്ധു ചാട്ടംചെയ്തതുകൊ
 ണ്ടു ഗേഡാൻ കിഷ്കിന്ധയിൽ ഏങ്ങ. അവിടെയായി വായ
 നെക്കുറേ സ്ത്രീകളും ഗേഡാൻ വരവത്താൽ കൗറി. പി
 ന്നേയും സിന്ധു് ഓരോന്നു കാണിച്ചുകൊടുത്തുകൊണ്ടു താള
 തുടന്നു. “ഹേ സിന്ധാ! ഇതാ പ്രവർത്തനചട്ടകത്തെയും, ദൃശ്യ
 മൂക പദ്യത്തെയും യോഗ്യ മോഹനമോയ പന്യാസസ്തോ
 ത്രനായി, മിരശ്ചിതരി, പുണ്യാദിയെയും കാണിച്ചു ഗേഡാൻ

വെളിപ്പെത്തിക്കൽ ശോഭിക്കുന്ന പ്രേമാനു പഞ്ചവടിത്തേയും ക
 ഞ്ചമം ഇതാ അഗസ്ത്യപ്രഭു, സുനീതുപ്രഭു, അമൃത
 കിരണ പ്രഭു, മിത്രപ്രഭു എന്നിവയും, കാളിന്ദീത
 ി, ഗംഗാതരി, ദേവപാദപ്രഭു എന്നിവയും കാണപ്പെടുന്നു”
 ഇപ്രകാരം സീതയോടു പറഞ്ഞതിനുശേഷം ഗോവൻ ദേവോ
 ജൻൻ അപേക്ഷപ്രകാരം വിമാനത്തിൽനിന്ന് എറങ്ങി അടുത്ത
 ഹത്തിന്റെ ആശ്രമത്തിൽ സുഖമായി സ്ഥിതിചെയ്തു. ദേവോ
 ജൻ രൂപശൃംഗികൊണ്ട് അവിടെ ഒരു സ്വർഗ്ഗത്തെ സൃഷ്ടിച്ചു
 ശ്രീരാമനേയും സീതയേയും കൂടെയുള്ള വാനരാളികളേയും കേ
 രമായി സ്വല്പവിദ്യ. അന്നു രാവേരസം വെളിച്ചം മാതൃത്വം പ
 രിയാലും സംഭവം അവസാനിപ്പിച്ചശേഷമായിരുന്നു. ആ ക
 ണ്കളിൽ വിചാരിച്ച ഗോവൻ ഹനുമാനോടു, “ഹേ മഹ
 രാജ! തി അതോജ്യയിൽചെന്നു കണ്ടതോട് എന്റെ വൃത്താ
 ന്തം പറഞ്ഞാലും. വഴിക്കു ശൃംഗിവെളിച്ചത്തിൽ എന്റെ മി
 ത്രമായ ഗുഹയോടു വർത്തനം പറയണം” എന്നു കല്പിച്ചു. അ
 ഇപ്രകാരം ഹനുമാൻ ഗുഹയ്ക്കു സമീപത്തുചെന്നു ചാമരത്താ
 ന്തം ഗ്രഹിപ്പിക്കുകയും ഗുഹയ്ക്ക് സന്നദ്ധനായി ചാമരമീപത്തേ
 ൽ പോകുകയും ചെയ്തു. പിന്നെ ഹനുമാൻ അകാശത്തു കേ
 യോജ്യതിലേക്കു പോയി.

അതോജ്യയിൽ തന്ദ്രിഗ്രാമത്തിൽ പാർത്തിരുന്ന മേന്മൻ
 ശ്രീരാമൻ പോയിട്ടു പരിന്നാലു സംഭവം കിടന്നുകയും, രാ
 ജൻ മർമ്മിയരതിരിക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ നിശ്ചയപ്രകാരം അ
 ഗ്നിപ്രവേശം ചെയ്താനായി കേൾക്കി. മേന്മൻ ശത്രുസ്ഥാനോട്,
 “ഭാവങ്ങൾ ആരത്തിൽവെച്ചു വിരോധമായ ചാമരത്തുണ്ടാ
 ക്കാ കോന്നിട്ടുണ്ടായിരിക്കുമെന്നു ഞാൻ ശങ്കിക്കുന്നു. അതുകൊ
 ണ്ണായിരിക്കണം അയർ ഇന്നിവിടെ എത്താത്തത്. ചക
 രത്തിൽചെന്നു ശ്രീരാമനെ സഹായിപ്പാൻ വേണ്ടി, സകല രാ
 ജാകുന്ദാരെയും മേന്മന്മാരോടുകൂടി വരുവാൻ അണിയിച്ചു
 ണ്ട്. ഇന്നു സൂര്യസ്മരണമായാൽ ഞാൻ അഗ്നിപ്രവേശം ചെയ
 യും. തി രാജാകുന്ദാരോടുകൂടി ചകരത്തിൽപോയി ആലണി

മാറണമെന്നുകൊണ്ടു 'സീതയെ വിടണമല്ലോ'കയും, പിന്നെ അമ്മയെ ഭൂതപേടം വിധിപോലെ പിന്തുളിത ചെയ്യുകയും ചെയ്താ" എന്നു പറഞ്ഞു. അതു കേട്ടിട്ട് അതോടുകൂടിയുള്ള നാട്ടുകാരും, ചങ്ങാക്കന്മാരും, ശത്രുക്കളും, അമ്മമാരും, ഉൾക്കിളി ഉൾക്കിളിയെ സ്രീകളും, സുമന്ത്രൻ മുതലായ മന്ത്രിമാരും, പെരും സ്രീകളും, സേവകന്മാരും എല്ലാം വ്യസനം സഹിക്കാതെ പരവശനാകാതിട്ട് കൈകൾ പറുവെ വന്നു വശായി. കൈകൾ അമ്പരം എല്ലാം സമാധാനിപ്പിച്ചു സമയമെങ്കിലും ചോതി ഒരു ചിതയുണ്ടാക്കി കിട്ടിച്ച് അന്തരം മോശമെയ്യും. പിന്നെ ശ്രീരാമനെയും സീതയെയും ചങ്ങാണിയെയും ധ്യാനിച്ചിട്ട് അഗ്നിയിൽ ഭൂതപ്രഭുക്കൾക്കിടയിലേക്ക്, അമ്മയെയും, ഗുരുവിനെയും, മഹാകാലനെയും തരസ്സുവെച്ചു കൈകൾ പരമമേവനാധ്യാതാക്കളായി വടക്കോട്ട് അഭിമുഖമായി സ്ഥിതിചെയ്തു. ഒരു സന്ധ്യാസമയത്തു സൂര്യകൾ ദാഹി പകിളിച്ചു സൂര്യൻ അസ്മിതകുന്നത്തു കാഞ്ഞാകാത്ത കൈകൾ അപ്പാരതം തിക്ഷകാണു. ബ്രഹ്മവസത്തിൽ വ്യസനാർത്തനായ സ്രീപുരുഷനായ ഒരു വലിയ കോലാഹലമുണ്ടായി. ഇതിനെയുള്ള പെട്ടെങ്കിൽ അകാശത്തു വരുന്ന ഹന്താമൻ അഗ്നിപ്രവേശം ചെയ്താൻ കൈയില്ലെന്ന കൈകൾ മുതൽ ചോരുന്നതായ വന്ന് അദ്ദേഹത്തെ അദ്ദേഹത്തിൽ അറുക്കിക്കൊന്നു. ധ്യാനം വാക്യത്തെ പറഞ്ഞു. "എന്തൊരു നായികയെന്നു വീട ! അമ്മ അഗ്നിപ്രവേശം ചെയ്താണു ശ്രീരാമസപാതി ഇന്ന് എഴുന്നള്ളിയിരിക്കുന്നു. അവിടുത്തെ സീതയോടും ചങ്ങാണിയോടും കൈപാതാശ്രമത്തിൽ ഉണ്ട്. വായനയോടുകൂടിയ അവിടുത്തെ നാളെ തിക്ഷയായും അമ്മയ്ക്കു കാണാം. ശ്രീരാമനും അമ്മയെ കാണാൻ വളരെ ഉൽക്കണ്ഠയുണ്ട്." ഇപ്രകാരം ഹന്താമന്റെ വാക്കുകൾ അമൃതവർഷത്തിൽ സിമിതമായ കൈകൾ സന്തോഷസമരം കേണിയെ തരസ്സുവെച്ചു കൈകൾ ചുറ്റപ്പെട്ട കൃത്യത്തിൽനിന്നു പന്തറിഞ്ഞു. ഹന്താമനെ തരസ്സുവെച്ചു ഹന്താമൻ കൈയെയും തരസ്സുവെച്ചു ശ്രീരാമന്റെ സന്തോഷം

[illegible]

ഒന്നു രാമന്റെ ശക്തിയടിക്കുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ പാദങ്ങളിൽ അറ്റിച്ചു ഭക്തിവിനയങ്ങളോടുകൂടി ശ്രീരാമനാട് "എന്റെ കയ്യിൽ സൂക്ഷിപ്പാൻ എല്ലിട്ടിരുന്ന അഞ്ചുദേവന്മാരും അഞ്ചു മനുഷ്യന്മാരും ഇതാ തിരിയെ അന്നിരിക്കുന്നു. രാജ്യത്തെ മനുഷ്യങ്ങളെയും, മേന്മാക്കളെയും, ചന്ദ്രനാട്ടിനായി ഞാൻ വെട്ടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതു സാധിച്ചത് ഇവിടുത്തെ തേജസ്സുകാരുടെതന്നെതാണ് ഇനി ഉവിടുത്തെ രാജ്യം ഇവിടുത്തെതന്നെ പരിപാലിക്കണം" എന്ന് ഉണർത്തിച്ചു. രാമൻ അപ്രകാരമാവാമെന്നു പറഞ്ഞ്, മരുതന്റെ ഭാരം മറ്റിച്ചു. അത്തരം രാമൻ ദിവ്യവസ്ത്രങ്ങളെ ധരിച്ചു സീതാസമേതനായി തേരിൽ കയറി വാദ്യഘോഷങ്ങളോടും, മന്ദരശബ്ദങ്ങളോടും, വാദ്യങ്ങളുടെ ആട്ടങ്ങളോടും, പാട്ടുകളോടുകൂടി മേഘാഞ്ജനമായി അന്റെ രാജധാനിയിലേയ്ക്ക് എഴുന്നള്ളി. ഈ സമയത്തു മാളികകളിൽനിന്നു മെഴുതൊരിമാർ പുഷ്പങ്ങളെക്കൊണ്ടു വെട്ടിച്ച്, വഴിക്കു പൊരിയണിഞ്ഞ് ബലികളെ ഉപഹരിച്ചു തിരുന്നതുമെല്ലാം മെഴുതും. ചീനേ രാമൻ ഫലങ്ങളിൽനിന്ന് ഏറത്തി നീക്കമെ ഗൃഹത്തിലേയ്ക്ക് അയച്ചു പുഷ്പവിമാനത്തോട് "ഇനി വീ മേ തി മെഴുതുന്നതെന്നതെന്ന വരിച്ചുകൊൾക" എന്നു പറകയും അങ്ങിനെയാവാമെ എന്നു സമർത്ഥിച്ചു വിമാനം പോകയും ചെയ്തു.

[illegible]

വെള്ള വശത്തുനിന്നു ചാക്കു വിട്ടുകൊടുത്തു, ശത്രുക്കൾ എടുത്തു
 മാറ്റത്തുനിന്നു ആയുധവും പിടിച്ചെടുത്തു. ചെമ്പു തന്മയമാൻ
 മുൻവശത്തു മെതിയുകയോളം കരിയുകയും ചെയ്തു. അങ്ങി
 കോണിലും തിട്ടതികോണിലും വായുക്കോണിലും തുടരാത്തതോ
 ണിലും സുഗ്രീവൻ മുതലായ നാലുപർവ്വതം ചെമ്പു സു
 ഗ്രീവൻ മലപാലത്തെയും, വിഷ്ണുനാഗൻ, വർകുണ്ഡലത്തെയും
 അംഗുലൻ മലപ്പുഴപ്പട്ടിയെയും, അഞ്ചുപർവ്വതം വസുമാന്ധാര
 യും കരിയുകയാണെന്നു തിന്നു. തുടർന്നു ശ്രീരാമൻ ചാക്കു
 കൊണ്ടും അരിയെയും ഉള്ളതായ സിംഹാസനത്തിൽ ഇ
 രുന്നതല്ല. ചക്കുണക്കൻ എടുത്തുവെച്ചു സമ്പന്നിയും, ഭരത
 ന്നൻ എടുത്തുവെച്ചു ഗുഹയും, ശത്രുക്കൻ എടുത്തുവെ
 ച്ചു മകുടപാദനും, തന്മയമാൻ എടുത്തുവെച്ചു ഗന്ധമാ
 സ്ഥിതി ചെയ്തു. സുഗ്രീവൻ തുടർന്നു നാലുപർവ്വതം എടു
 ത്തുമാറ്റത്തു ചിലയേൻ, വിജയൻ, സുന്ദരൻ, മാതകൻ
 എന്നീ നാലുപർവ്വതം തിന്നു. അപ്പോൾ മഹാഭരതസമീപത്തായ
 സുന്ദരൻ, കക്കരൻ, ഗന്ധമാന്മാൻ, കിന്നരൻ എന്നിവ
 രെയും മഹാപാലത്തായ പല ഉപകരണങ്ങളും കയ്യിൽ
 എടുത്തു. രണ്ടു ശ്രീരാമനാമിയെ സന്നിധിച്ചു. ദാമധികൻ,
 പശുതന്മാൻ, വൃഷഭൻ, സമുദ്രൻ, തരികൻ എന്നിവരും
 ശിവരൂപധാരികളായി സന്നിധാനം ചെയ്തു. അപ്പോൾ വാ
 യുദേവൻ ദേവേന്ദ്രൻ ആളായിട്ടു വന്നു. കൈപ്പറ്റുമാല
 യെ കാലു ചെയ്തു. ദേവേന്ദ്രൻ ഭരതൻ തേളിട്ടു രണ്ടു മകന്മാരോ
 ള്ളെ സമുദ്രത്തോളം കരിയുകയും, മണികണ്ഠത്തോളം വായു
 അലകൾക്കുപറ്റിയതായ കൈമാറ്റത്തു ശ്രീരാമൻ ചാക്കു സ
 ള്ളിച്ചു. ദേവന്മാരും ഗന്ധമാന്മാരും സഹിതം പോയിപോയി
 ചുറ്റുമുറ്റത്തു മുറുക്കിയവർക്കു ഭരതൻ. ആകാശത്തുനി
 ന്നു പൂർവ്വവൃത്തിയും പരിച്ചു.

അതേനേരം അന്നു (ശിവൻ) ശ്രീരാമനാമൻ ചാക്കു
 തേകുന്നതിൽ സന്നദ്ധനായ ചെമ്പു മകന്മാൻ എന്നും പൂ
 ളികപ്പെട്ടവനായിട്ടു മഹാപാലിയെ തുടർന്നു സുഗ്രീവൻ.

ശ്രീഭീമ ഉവാച.

സുഗ്രീവമിതം പരമം പവിത്രം
സീതാകുളം തവമേഘ ഗാത്രം
കാരുണ്യചാത്രം ശതപത്രമേത്രം
ശ്രീരാമചന്ദ്രം സന്തതം നമാമി.

1

സംസാരചാരം തിഗമപ്രചാരം
ധർമ്മധർമ്മാരം ഹൃതഭൂമിഭാരം
സഭാ വികാരം സുഖസിന്ധു സാരം
ശ്രീരാമചന്ദ്രം സന്തതം നമാമി.

2

ലക്ഷ്മീവിഖാസം ജഗദാരം നിവാസം
ലങ്കാവിനാശം ഭൂവനപ്രകാശം
ഭൂദേവവാസം ശരഭീന്ദ്ര ധാസം
ശ്രീരാമചന്ദ്രം സന്തതം നമാമി.

3

1 സുഗ്രീവന്റെ ബന്ധുവും ഹിറാവും പരിശുദ്ധനും സീതയാകുന്ന ഭാര്യയോടു കൂടിയവനും പുതുമഴക്കാറ്റൊത്ത തീരഭേരിയോടുകൂടിയനും കാരുണ്യത്തിന്നു പാത്രമായവനും താമരപ്പൂവുപോലെയുള്ള കണ്ണുകളാടുകൂടിയവനുമായ ശ്രീരാമചന്ദ്രനെ ജ്ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

2. സംസാരത്തിൽ സാരമായവനും വേദപ്രചാരത്തിന്നു കാരണമായവനും ധർമ്മത്തിനായി അപകാരം ചെയ്യുവാനും ഭൂഷാലഭനും ഉപയുക്തനും എല്ലാഭയ്ക്കും വികാരമില്ലാത്തവനും സുഖസമൃദ്ധത്തിന്റെ സത്തായവനുമായ ശ്രീരാമചന്ദ്രനെ ജ്ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

3. ലക്ഷ്മീഭാഗ്യംകൊണ്ടു വിഭാസത്തിന്നു സ്ഥാനമായവനും, ലോകങ്ങൾ എല്ലാം വസിക്കുന്ന സ്ഥലമായവനും, ലങ്കയെ തരിപ്പിച്ചവനും ലോകങ്ങൾക്കു പ്രകാശം തല്പന്നവനും, ബ്രാഹ്മണന്റെ ആശ്രയഭൂതനും ശരഭക്കുലചന്ദ്രനാർപ്പിച്ചുവെച്ചവനുമായ പുഞ്ചിരിയുള്ളവനും ആയ ശ്രീരാമചന്ദ്രനെ ജ്ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

മന്ദാരമാലഃ വചനേ രസാലഃ
ഉണ്ണൈപ്പിശാലം ഹൃതസപ്തതാലഃ
കൃത്യദകാലം സുരഭോകപാലഃ
ശ്രീകാമചന്ദ്രം സതതം നമാമി.

4

വേദാന്തഗാന്ധം സകലൈസ്സമാനം
ഹന്താരിമാനം ത്രിശൈലധാരം
ഗഭജന്ദ്രനാഥം വിഗതാവസാനം
ശ്രീകാമചന്ദ്രം സതതം നമാമി.

5

ശ്യാമാഭികാമം നന്ദനാഭിരാമം
ഗുണാഭിരാമം വചനാഭിരാമം
വിശ്വപ്രണാമം കൃഷ്ണകുങ്കുമാരം
ശ്രീകാമചന്ദ്രം സതതം നമാമി.

6

4. മന്ദാരമാലയണിഞ്ഞവന്ദം തേൻമാമ്പഴംപാലം മധുരമായ വചനത്തോടുകൂടിയവന്ദം എന്നവുപിസ്തുതങ്ങളായ ഗുണങ്ങളോടുകൂടിയവന്ദം ഏഴു താലവൃത്തങ്ങളെ നശിപ്പിച്ചവന്ദം കാഞ്ചസന്ദാംബ് ജന്തകന്ദം ദേവകൾക്കു ചങ്ങനമാ യ ശ്രീകാമചന്ദ്രനെ ഞാൻ നമസ്സരിക്കുന്നു.

5. വേദാന്തത്തിൽ ഗാന്ധം ചെയ്യപ്പെടുന്നവന്ദം സകലരിലും സമഭാവത്തോടുകൂടിയവന്ദം ശൈലകുളിയിൽ അഭിമാനത്തിന്നു തുല്യം ചെയ്യവന്ദം ദേവശ്രേഷ്ഠന്ദം ഗഭജന്ദ്രഗാമിയും ഏന്ദം അവസാനമില്ലാത്തവന്ദം ആയ ശ്രീകാമചന്ദ്രനെ ഞാൻ നമസ്സരിക്കുന്നു.

6. ശ്യാമളനിഗമാന്തി മന്ദനാഹരതായി സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നവന്ദം കണ്ണുകൾക്ക് അഭിരാമമായവന്ദം ഗുണങ്ങളെക്കൊണ്ടു ശോഭിക്കുന്നവന്ദം വാക്കുകൾക്ക് ആനന്ദം വളർത്തുന്നവന്ദം സർവ്വജനങ്ങളിലും വന്ദിക്കപ്പെടുന്നവന്ദം മമതന്ദാക്ക് അഭിഷ്ഠദാതാ ചെയ്യുന്നവന്ദമായ ശ്രീകാമചന്ദ്രനെ ഞാൻ നമസ്സരിക്കുന്നു.

ലീലാശരീരം രണരംഗധീരം
വിശേഷകസാരം രാജവംശഹീനം
ഗാർഹസ്ഥ്യം ജീവസർവ്വപാലം
ശ്രീരാമചന്ദ്രം സതതം നമാമി. 7

ഖലേ കൃതാർത്ഥം സ്വജനേ വീരീതം
സാരോപഗീതം മനസാ പ്രതീതം
രാഗാഭാഗീതം വചനാഭിതം
ശ്രീരാമചന്ദ്രം സതതം നമാമി. 8

ശ്രീരാമചന്ദ്രസ്യ വരാജകം തപാ
രാജകം ദേവി മനോഹരം യേ
പാൽക്കി ശൃണു. അതി ശൃണുനി മഹദ്യോ
തേ സ്വീയകാമാൻ പ്രലഭന്തി നിത്യം. 9

7. ലീലാശരീരമായി ശരീരമെടുത്തവനും യുദ്ധകളിൽ ധീരനായെടുത്തവനും ലോകങ്ങളിൽ ഹൃദ്യ സാരഭീതനായവനും രാജവംശത്തിനു മുത്തുതണിപോലെ ഉൾക്കൊണ്ടവനും ഗാർഹസ്ഥ്യം ജീവനായ ശബ്ദം തെടുത്തവനും എല്ലാ വാദങ്ങളെയും ജയിച്ചവനും ആയ ശ്രീരാമചന്ദ്രനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

8 ലോകത്ത് അനേകത്തോളം പേരുള്ളവനും സ്വജനത്തിൽ വീരനായെടുത്തവനും സാംഗങ്ങളായ വേദങ്ങളാൽ കിത്തിരപ്പെട്ടവനും മനസ്സുകൊണ്ട് അറിയപ്പെടുന്നവനും രാഗാഭാഗത്തുട്ടി ഗാനം ചെയ്യപ്പെടുന്നവനും വാക്കിനെ വിഷയമല്ലാത്തവനും ആയ ശ്രീരാമചന്ദ്രനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

9 ഓ പാപ്പരി! നിങ്ങളെ ഞാൻ പറഞ്ഞുവന്ന മനോഹരവും ശ്രേഷ്ഠവും ആയ ഈ ശ്രീരാമചന്ദ്രനെയെങ്കിലും വാചികമായി മനസ്സിലാക്കുകയും കേൾക്കുകയും പ്രശംസിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവർ അരാർ ദിവ്യവും ആശ്ചര്യമുൾപ്പെട്ട വസ്തുക്കളെ ലഭിക്കുന്നു.

ഇപ്രകാരം തമിഴനായ സൂതരിച്ചിട്ടു ഞാൻ പട്ടാഭിഷേക സഭയിൽ ഇരുന്നു. ഇതിനിടയിൽ അറുപതേ മഹാനായ ദേശ മഹാരാജാവും വന്നുവേണം. സൂര്യനെപ്പോലെ ചാത്തി തോടുകൂടിയ അദ്ദേഹം വിമാനത്തിൽ ഇരുന്നു സിന്ധവേശ്വരനായ തമിഴനുകളിട്ടു പരമാത്മാവായ അദ്ദേഹത്തെ സൂതരിച്ചു രാജാഭിഷിക്ഷനായി ബന്ധുക്കളാൽ പരിവൃതനായി അദ്ദേഹത്തെ സന്ദർശിക്കേണ്ടതോടുകൂടി പറഞ്ഞു.

ദശേഗൽ പരമേശ്വരൻ.

ഞാൻ ധത്യനായി കൃതാർത്ഥനായി എന്റെ മാതാപിതാക്കളോടും ബാല്യവാനായി. എന്റെ ദേശവും വംശവും ധത്യനായ പ്രാപിച്ചു. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ, ദേശം നാശമായി എന്തിന്നു നിന്നെ രാജാഭിഷിക്ഷനായിക്കൊണ്ടാൻ സാധിച്ചുവല്ലോ? എന്നുപോലെ നിന്റെ അമ്മനായ കേശവപുത്രൻ രാജാമുഖ്യവളാകുന്നു. അവൻ രാജാഭിഷിക്ഷനായ നിന്നെ കണ്ണുകൊണ്ടുകൊണ്ടാൻ എന്തുകൊണ്ടല്ല.

ഇപ്രകാരംപറഞ്ഞ ദേശമഹാരാജാവിനെ ശ്രീരാമൻ നമസ്കരിച്ചു. കേശവപുത്രനായ രാജാമുഖ്യനും പുരവാസികളായ സകലജനങ്ങളും ചെങ്കുണൻ, മേതൻ, ശത്രുഘ്നൻ എന്നിവരും മന്ത്രിമാരും വിദഗ്ദ്ധന്മാരായ രാജാവിനെ സന്ദർശിക്കേണ്ടതോടുകൂടി നമസ്കരിച്ചു. ദശേഗൽ അവരോടൊന്നും പ്രത്യേകം പ്രത്യേകം യാത്രപറഞ്ഞു എല്ലാ ദേശസമുദായങ്ങളോടും കൂടി തമിഴനായ പൂജയെ സിദ്ധിപ്പെടുത്തി എങ്ങനാകട്ടെ മടങ്ങിപ്പോന്നു അനന്തരം എല്ലാ ദേശവർത്തമാനങ്ങളും അന്വേഷിച്ചു പൊകയും ഞാൻ എന്റെ സമാന്തരങ്ങളായിരിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇപ്രകാരം സമുദായങ്ങളെക്കൊണ്ടും സമാനമായ ശ്രീരാമനെക്കുറിച്ചു രാജാഭിഷിക്ഷനായ അദ്ദേഹം ഭൂമിസന്ധി അളക്കുകയോണ്ടു സമുദായമായിത്തീർന്നു. വൃക്കങ്ങൾ എല്ലാം ഹൃദയപരിപൂർണ്ണങ്ങളായും തീർന്നു. സൗരഭ്യമില്ലാത്ത പുഷ്പങ്ങളും സൗരഭ്യമുള്ളവയായിത്തീർന്നു. അനന്തരം രാമൻ നാമം അശേഷങ്ങളും, നാമം പശുക്കളും, നാമം കാള

[illegible]

ലഭിക്കാമെന്നു വാഗ്ദാനം ചെയ്തതല്ലേ? ഇതിനെ ഹന്ത
 രാൻ പറഞ്ഞപ്പോൾ രാമൻ "അതുപോലെ എല്ലാം വേണ്ടി
 നീ പിന്മാറ്റം ചെയ്താൽ സുഖമായി ഇരിക്കുക പ്രയാസം
 തന്നെ. തീർച്ചയായും നീ എന്റെ സാക്ഷ്യമുള്ള പ്രാപിക്കു
 മെന്നു ചെയ്താൽ" എന്നുവെച്ചു. അതന്നു സിതാദേവി
 ഇതിനെ പറഞ്ഞു. "ഓ! വാങ്ങുവല്ല! നീ എന്തുസ്ഥലത്തിൽ
 നിന്നു സുഖസ്ഥലം എന്റെ ആനന്ദപ്രകാരം തിരക്കു
 കൊൾക. ഗൃഹം, ഉദ്യോഗം, പട്ടണം എന്നിവയിലും ഗോഷ്ഠം,
 ദേവാലയം, എന്നിവിടങ്ങളും വനങ്ങൾ, തോടുകൾ, പശ്ചി
 മങ്ങൾ എന്നിവയിലും തരികൾ, കേരളങ്ങൾ, തീർത്ഥങ്ങൾ, മ
 മലായങ്ങൾ, പുരങ്ങൾ എന്നിവയിലും വാടകൾ, ഉപവന
 ങ്ങൾ, അശ്വശൃംഗങ്ങൾ, ദൈവങ്ങൾ, മൃഗാവതങ്ങൾ
 മുഖേനയായിട്ടും മനുഷ്യർ തിന്റെ പ്രകാരം പ്രതിഷ്ഠി
 ത്തിരിക്കുന്നതിനായിട്ടും പൂജ ചെയ്തും തിന്റെ സ്മരണ
 മാത്രംകൊണ്ടുതന്നെ ഭുജപ്രസാദം ലഭിക്കുകയും
 ചെയ്തും" ഇതുപോലെതന്നെ അയ്യപ്പൻ ചെയ്ത വന്നിട്ടു
 ണ്ടായിരുന്ന എല്ലാ വന്ദനങ്ങളും ശ്രീരാമൻ വിചാരി
 യ്ക്കുന്നതെന്നു മനസ്സിലാക്കി സന്തോഷിച്ചു. സ്വർഗ്ഗ
 വൻ ഭുജായ വാതന്മാരും, വിചിന്തനം മകുടാലൻ,
 സന്നാദി എന്നിവരും രാജാക്കന്മാർ ഭുജായവരും തന്മാത്രാ
 ഗ്നം ദണ്ഡാകൾക്കൊണ്ടു രാമന്റെ പൂജിക്കപ്പെട്ടു. അത
 ന്നും ശ്രീരാമൻ എല്ലാമോടും കൂടി ഭോജനം കഴിപ്പാത്താൽ
 ഇരുന്ന. രാമന്റെ പ്രാണാഹുതി കഴിക്കുന്നതിന്നു പാത്രം
 ഹന്താൻ കണ്ടിട്ടുണ്ടെന്നു ഭുജിൽ മകുടാലൻ ഇരി
 കുന്നതും വകപമായ അന്നം തിന്നെ ഉള്ളതായ സ്വച്ഛന്ദപാ
 ത്രത്തെ എന്തെങ്കിലുംകൊണ്ടു എടുത്തു ചിറിയുകൊണ്ടു രാ
 ദ്രപ്രാപ്തിയായ അന്നത്തെ ഭക്ഷിക്കുകയും മാന്ദ്യമായതായ് ഭ
 ക്ഷിപ്പാത്താൽ വന്ദിക്കുകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ വി
 ചിന്തനൻ ഭുജായവരും തന്മാരും വേറെ വിഭുവിനെന്ന
 പാത്രങ്ങളെ ഉപേക്ഷിച്ച് ഹന്താരായ പ്രസാദിക്കുകയും ഹന്ത

മാൻ ദീനിക്കൊടുത്ത ചാമരമിപ്പോഴും അന്നത്തെ സംഭവ
 ന്നൊടുക്കി കേൾക്കുകയും ചെയ്തു. ചാമരമിപ്പോഴും കിട്ടുവാൻ
 യി അധിക ആകപ്പാടെ വലിയ കോലാഹലമുണ്ടായി അതു
 കണ്ടിട്ടു സീതയും ശ്രീരാമനും സന്നദ്ധരായിട്ടുള്ളി ദന്തസ്ഥിതം
 ചെയ്തു. ഇപ്രകാരം പല ദൈവങ്ങൾക്കും മൊത്ത ശ്രീരാമ
 നെ സന്നോഷിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു സുഗ്രീവൻ മുകുന്ദനാഥൻ കര
 ദ വസം സുഖമായി അയാശ്വരയിൽ താമസിച്ചു.

അതിയിടയിൽ ഒരു ദിവസം പുഷ്പകവിമാനം ശ്രീരാമ
 ന്റെ സമീപത്തു വന്ന് ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. "ഈ ദൈവ
 എന്ന കൃഷ്ണൻ വീണ്ടും ഇവിടുത്തെ അടക്കം ചെയ്ത് അന്ത
 രാലിക്കുന്ന കാണ്ഡൻ എന്നൊരു പറഞ്ഞതുമുണ്ടായി പര
 യം കേട്ടല്ലോ. 'നീ (വീരാവം) ആദ്യം വരുന്നതാൽ ജയിക്ക
 മെല്ലെ. പിന്നെ രാമനാണകയാഴ്ച വരുന്നതും ജയിക്കുമെല്ലെ
 അതുകൊണ്ടു രാമൻ ഭൂമിയിൽ ഇരിക്കുന്നതാണെന്നു കേൾക്ക
 ത്താഴ്ചയ്ക്കു വരികുന്നു. രാമന്റെ ഉപദേശത്താലുള്ളതാ
 യ്ക്കു നീ എന്റെ അടുത്തു വന്നുകൊൾക' എന്നാണു കണ്ഡ
 നൻ ചുറ്റിച്ചിരിക്കുന്നത്" പുഷ്പകവിമാനം ഇങ്ങിനെ പറ
 ഞ്ഞതുകേട്ടിട്ടു ശ്രീരാമൻ സന്തോഷിച്ചു. "എന്നാൽ നീ സു
 ഗ്രീവാദികളെ അറക്കട്ടെ സ്വർഗ്ഗത്തിൽ കൊണ്ടുപോയാക
 ല്ലിരിക്കുവന്ന് അന്തര്യന്തഗതിയിൽ ഗോപുരപാർത്തി
 ന്റെ പുറത്തു സ്ഥിതിചെയ്തുകൊൾക" എന്നതല്ലൊയ്യ. വി
 രാമൻ അതു സമ്മതിച്ചു രാമന്റെ വലനപ്രകാരം വാതാദിക
 ലെ അവാവയുടെ സ്ഥാനത്തിൽ കൊണ്ടുപോയതി അതോ
 കൃതിയെല്ലാമെന്ന മന്ത്രം കേട്ടുവന്നതു സ്ഥിതിചെയ്തു അ
 തന്നെ വരികയാണു കേൾക്കൽ മന്ത്രപ്രകാരം ചെയ്തപരിപാ
 നംചെയ്തു. പാതാളത്തിൽ കേൾക്കുവാനും, അങ്ങിനെത്തന്ന
 ചെല്ലും വരിച്ചു. ഗന്ധൻ, സന്ധാദിയെ യുദ്ധാഭാവത്തി
 വരിച്ചു കരന്റെ രാജ്യത്തെ പരിപാലിച്ചു കിഷ്കിന്ധയിൽ
 വാതരാജാവായ സുഗ്രീവനും വാതരാജാക്കൂട്ടി ചെല്ലുപ
 രിപാതയെ ചെയ്തു ശൃംഗദൈവപട്ടണത്തിൽ ഗുഹനും ചെല്ല

വായിവാണു അനന്തം ഹൃദയം ചേരിയോട്ടൂടി രാമ
നെ തമ്മുരിച്ചു കെട്ടുകയെന്നായി വിമലാൻപയ്യതതി
കയ്യോപോയി. വീട്ടിലുണ്ടാകുക പടന്നു അഞ്ചു
എഴുതിവസു കൂട്ടുമ്പോളിൽ അതേയെഴുതിൽ വന്ന്
അത്രയും ദിവസങ്ങൾ അവിടെ ചാടിയിട്ടു നിൽക്കേ പോകുക
പരിചരിക്കുന്നു ശ്രീരാമൻ എല്ലാവരെയും പെരിച്ചു വാങ്ങ
ച്ചുതന്നോട്ടൂടി! രാജ്യം പരിപാലിക്കുകയും ചെയ്യുന്നത് അഗ്ര
ഹരില്ലാതിരുന്നു എങ്കിലും അദ്ദേഹത്തെ യുദ്ധഭാരമായി അ
ഭിയിഷ്ടം ചെയ്യയും ചെയ്യുന്നത് പരമഭക്തിയോടുകൂടി ശ്രീരാമ
സ്വാമിയെ സേവിക്കുകയും ചെയ്യും

ഓഹ പാവുതീ! പണ്ടു വിപ്രാമിളംഗമിളക്കേ യാഗത്തി
കൽ ശ്രീരാമൻ ആരംഭിച്ചതായ രണയാഗത്തിന്നു പൂർത്തി വര
ത്തിയിരുന്നില്ല ആ രണയാഗത്തിന്റെ പൂർത്തിയ അദ്ദേഹം
ഇല്ലാതിരുന്നെങ്കിൽ രാജപരിവർത്തിൽ ഇന്നു നിർത്തിയിട്ടു. രണ
യാഗത്തെ അതിന്നിന്നോടു വിസ്മയിച്ചു പറഞ്ഞതും. കേട്ടാ
ലും ഈ രണയാഗത്തിന്നു രണം ചെയ്യുന്നതായ രാജാക്കന്മാ
ന്മാനു യജ്ഞകണ്ഡം രണത്തിൽ നിന്നു പിന്നിടിക്കൽ കേ
രത എത്രത്തുറയില്ലെന്നതാണ് ഈ യാഗത്തിന്റെ ചുരുക്കി
തരണം ബ്രഹ്മസമരമെന്നും (ബ്രഹ്മയിരിക്കാൻ) പറയപ്പെട്ട
താണ്. ആയുധങ്ങളുടെ ഘോഷണശബ്ദമാണു യാഗത്തിന്റെ
ജാഗരായ ഘോഷാപം. കല്ലുകൾ കൂട്ടുവെന്നതാണ് ബ്രഹ്മം
കൂട്ടലും സന്മാർദ്ദതം ചെയ്യൽ. ആയുധങ്ങളിൽ പാറിത ച
ല്ലു കളയുവാനായി ശരങ്ങളെ തിളക്കു പരത്തുന്നതാണ് അ
ഗ്നിഷ്ടം ചെയ്യുന്ന പരിസരണം. യോദ്ധാവിന്റെ മെയ്യുമാ
ണു പരിസരമിതം. (അഗ്നി കൂട്ടുക) യമൻ എന്നതാണ് അ
ഗ്നി. ഈ യാഗത്തിൽ യാണമാകുന്ന ബ്രഹ്മകാണു മാസമാ
കുന്ന അഹ്വതി ഹോമിക്കപ്പെടുന്നു. ശത്രുക്കളുടെ കൈയോരതാ
ണ് വസുധാ. ശത്രുക്കളുടെ ഹാഥാ എന്ന യേകരായ
ആർക്കായാണു രണയാഗത്തിൽ ചാകാത്തതിന്റെയും പ
രയാകാത്തതിന്റെയും രഹസ്യം. ശത്രുക്കളുടെ കൈയോരതാ

അഗ്നിശക്തി പാല. ദരിദ്രങ്ങളിൽനിന്നുപോകുന്ന വിതർപ്പണ
 ചുരുക്കം വിവരങ്ങൾ ചെയ്യുന്ന ഉത്തരമായ ശവേകമാണു യാഗാ
 ഗ്നിശക്തി അധികമായ പാലയെ ശമിപ്പിക്കുവാനായിട്ടുള്ള വൃദ്ധ
 ജാത്യസമയം (അഗ്നിയിൽ ഒന്നു കഴിക്കുക) അറിഞ്ഞുകൊ
 ന്നു ചെയ്യുന്ന ജീവശ്യാഗ്രാഹം അഗ്നിയിൽ ചെയ്യുന്ന ദീപവ
 ലി. യാമകിന്റെ ദൈവത്തിലുള്ള കോതിയിലിന്നും മരി
 പ്പാൻ മരിക്കുന്നു. അവരാണ് അഗ്നികണ്ഡത്തിലുള്ള
 ബലിദീപങ്ങളെ ഏറ്റക്കൊന്നുവരുന്നവർ ഓരോന്നു കൈ
 കൊണ്ടു മരണം വരുന്നതു മേ. ഒന്നുവെച്ചു വി.തിരിയ്ക്കൽ ഓ
 ടുന്നവർ ദൈവസ്വത്തിൽനിന്നു മുക്തനായി മരിക്കു
 ന്നല്ല. ഇദ്ദേഹം അഗ്നികൽ ശിശ്നുകൾ അറയ്ക്കു കൂട്ടുന്ന
 തരമുള്ളതായി. വിവരമായ യോഗംകൾ ജനസമൂഹം
 മോശി ഏറ്റം തിരിയുന്നതാണ് ഉപരികൽ ചെയ്യുന്ന അഗ്നി
 പ്രദക്ഷിണം. അതിട്ടു യുദ്ധംചെയ്തു മരിച്ചവരെ ശ്രീ മരുതൻ
 മന്ദൻ വരായ ദൈവകണ്ഡാപകരനെ കൊടുക്കുന്നുണ്ടല്ലോ അ
 വാണ് ഉദ്ദാ യാഗത്തിലുള്ള ദക്ഷിണ ദൈവങ്ങൾ ചെയ്യുന്ന
 പുഷ്പവൃത്തിയാണു വിപ്രന്മാർ ചെയ്യുന്ന അതിദൈവം. യുദ്ധ
 തരമുള്ള ജനമാകയാണു യാഗത്തിലുള്ള ശ്രീയാഗം. യു
 ധ്യാനത്തിൽ ചരാമരണങ്ങൾക്കുള്ള ആനന്ദമാണു യാഗം മേ
 രുചായിട്ടുള്ള ആനന്ദം. മരിച്ചവരുടെ ഉടലുകളെക്കൊണ്ടു ഉ
 കാപ്രവാദികൾ തൃപ്തിപ്പെടുത്തുന്നതാണു ബ്രാഹ്മണഭോജനം.
 ഉപകാരമുള്ള ഒന്നായ ശാന്ത സുഖാഹ്ലാദിയാകുള്ള യുദ്ധത്തി
 കൽ ശ്രീയാഗം സഹജമായ യാഗത്തെ മറ്റൊരു വി
 ശ്വാമിത്രമെന്നതിന്നു കരുതിച്ചാണു പണ്ട് ആരംഭിച്ചത് വി
 ശ്വാമിത്രൻ ആ യാഗത്തെ അനുവരുന്ന സമാപ്തികരിച്ചിര
 ന്നു മരുതൻകളെ മന്ദൻ മരുതാഗ്നികൽ കാലയാകുന്ന
 അഗ്നി സുഖാഹ്ല യുദ്ധംകൊണ്ടു തൃപ്തിപ്പെടാതെ പിന്നെ ആ
 അഗ്നിയെ തൃപ്തിപ്പെടുത്തുവാൻ ഉറപ്പുകയാണു ചെയ്യുക. ശ്രീ
 മരുതൻ മരുതാഗ്നിയെ ന്കാലം അഗ്നി കേ ചിത്രാഹ്ലാദിയെ ചെ
 യ്തുന്നായി കൂടിക്കെട്ടുന്ന ഒരു വലിയ പാത്രമാണു വിവേചനൻ

കൈകൊണ്ട് ആദ്യം ആ വാളത്തെ പ്രാണമോടെയും പിന്നെ ശുദ്ധീകരണമോടെയും കൃത്യമായി പരിശോധിച്ചതായും ചെയ്തു. ത്രിശുക്ലം, മരം, മൃതം, മരിച്ചവൻ, കയ്യടക്കി എന്നിങ്ങനെ അഞ്ചുപേരെ കൊണ്ട് അഞ്ചു പ്രാണമെങ്കിലും ചെയ്തു. ശബരിയുടെ സംസാരസന്ധ്യയെക്കുറിച്ച് നാം മോചനം നൽകിയാൽഗോദായ ശിഖാരോചനത്തെയും തിരിച്ചറിച്ച് പിന്നെ ജലസന്ധ്യയെ ചെറുത്തുനീന്തുന്നവന്റെ ബാഹ്യമായ തേളിപ്പത്തോടുകൂടി അസ്പഷ്ടമായ പ്രതിമിച്ച് ആ മരത്തെ സ്വീകരിച്ചു. ലഭ്യമാകുന്ന അടുപ്പിൽ തി കയ്യിൽ കൈകൾക്കുതന്നെ കാര്യങ്ങളെയും, ഉന്മൂലിക്കുന്ന ലക്ഷ്യം അതേ പാടും ചെയ്തു. ശാകപദാർത്ഥങ്ങളായിട്ട് രാജസന്ധ്യയായും തിരിച്ചു. ഈ യോഗ്യതയെക്കുറിച്ച് സാരമെന്ന് പഠനവും, പ്രാഥമിക വാക്യം, തിരക്കു പറ്റിയും, കൈ പവനവുമായി ചെയ്തു. പാതസമാപ്തിയായും കാലതേളിയെയാണ് ശക്തമായതിൽ അതികാലത്തെയുമായി. മറ്റൊരാളെ പാലായും മറ്റൊരാളെ നേതൃത്വം വരികയായി. യോഗസംസ്കൃതികൾ രാവണനെ ദേവപ്രാണം (മരണമുളിയോട്) ആയിട്ട് കല്പിച്ചു. ഇതിനുള്ള എല്ലാം പ്രിയമെന്ന് കൂടിയാകുന്ന പാത്രത്തിൽവെച്ചു കാലതാകുന്ന അഗ്നിക്ക് തിരിച്ചറിച്ച് പിന്നെ തിരിച്ചുപോയ യോഗ്യതയെ ദാമ്യം, കോലി, എല്ലാ മുതലായവയെക്കൊണ്ട് ഉല്പാദിപ്പിച്ചതായും തിരിച്ചുചെയ്തു. ഉല്പാദിപ്പിച്ചു ചെയ്യാൻ കാലതാകുന്ന അഗ്നി തൃപ്തമായി വെച്ചു. രാവണയുടെ കഴിഞ്ഞ പ്രിയമെന്ന് അതേപ്രകാരം തിരിച്ചുവെച്ചു. അതാണെന്നയാഗത്തിന്റെ പരമവസ്ഥയായ വിസ്മയം. മറ്റൊരാൾ! അതിനേയും അതിൽനിന്നും വിചരിച്ചതായും. പ്രിയമെന്നായും രാജാവിനോടൊന്നു എന്നയാഗത്തിന്റെ അവസാനസന്ധ്യയായും. അത് ഗോദായി വികലപ്പെട്ട് എല്ലാ ദേശങ്ങളിലും പ്രിയമെന്ന് പൂർണ്ണമായും തിരിച്ചറിച്ച് എന്നു മനസ്സിലാക്കണം. ഇതാണെന്നതിൽ പ്രിയമെന്ന് മരണത്തെ പൂർണ്ണമായി മറയ്ക്കുന്ന

ത്. ഫേ ദേവി! ഇപ്രകാരം ജെൻ മാരന്റെ രണയാഗത്തെ
 നിന്നോടു വിസ്മരിച്ചു പറഞ്ഞു. ശ്രീരാമൻ സാക്ഷാൽ പ
 രമോത്ഥാവും, സർവ്വപാപകളിന്നും അദ്ധ്യക്ഷനും ഏറവും നിൽ
 ലനും, കിന്തു പാപാക്രമപാപികൾ ഇല്ലാത്ത ചന്ദ്രൻ നിവൃത്തികാരനും
 തന്റെ സന്തതദൈകാണ്ടുതന്നെ സന്തുഷ്ടനും ആണെന്നിലും മോ
 ക്കുന്നിന് ഉപദേശം പൂർവ്വാനായി ഗൃഹസ്ഥനായുള്ള ലംഘി
 ക്കാരികളുടെ പല പ്രകാരത്തിലുള്ള ധർമ്മകർമ്മങ്ങളെ പയ്യുവ
 ന്ന. മാരന്റെ കാലുകാലത്തു വിധാകൾ വിലപിറ്റാതിട
 താമല്ല. സ്പഷ്ടിതനിന്നുള്ള യേവും ഉണ്ടായില്ല. വ്യാധിക
 കളെക്കൊണ്ടുള്ള മേയവും ആർക്കും വെച്ചില്ല. കൈ പിതാവു ന
 ന്റെ കരസമുത്താമര എന്നപോലെ മാരൻ പ്രഭകളെ പ
 റിപാലിച്ചുപോന്നു. ഇങ്ങനെ അതോദ്ധ്യാപുരിയിൽ സിത
 യോടും ബന്ധുക്കളാടുംകൂടി സുഖമായി താമസിച്ചു ഫേ ദേ
 വി! മാരന്റെ ഇര യുദ്ധചരിത്രത്തെ നിന്നോടു ജെൻ പറഞ്ഞു
 കഴിഞ്ഞു.

ആനന്ദരാമായണം സാഹിത്യം പത്തുണ്ടാം സ്കന്ദം അമ. ൧൧൦

പതിമൂന്നാം സർഗ്ഗം

പരമേശ്വരൻ പറഞ്ഞു

കൈകൾ ശ്രീരാമനെ കണ്ടെന്നായി അഗസ്ത്യശ്ലേഷി മറു
 ചില മഹർഷിമാരോടുകൂടി അതോദ്ധ്യാതിദാസ്തു പോകുമ്പോ
 യി. മാരൻ അദ്ദേഹത്തെ ബഹുമാനിച്ചു പൂജിച്ച് ആസന്ത
 തികൽ ഇരുത്തി മറുതള മഹർഷിമാരെയും മാരൻ അമാന്തോ
 ഗ്ഗം പൂജിക്കുകയും എല്ലാവരും സാന്താനിച്ചു ആസന്തസ്ഥരും,
 കയും ചെയ്തു. എല്ലാവരും ഇരുന്നതിന്നുശേഷം ശ്രീരാമൻ ക
 ശലപ്രശ്നം ചെയ്തതും എല്ലാവരും അങ്ങവകൾ കേൾക്കുന്നതും പ

നമുക്കും ചെയ്യൂ. "ഹേ മഹാത്മാ! ഏതായാലും മഹത്വം അങ്ങനെയല്ല. ക്ഷീപരമെന്നു മറ്റല്ല; ഹേ ശത്രുമന്ത്ര സഞ്ചയ, മാനുഷകം ആ ശത്രുസംഹാരംചെയ്യൂ ശക്തികളാണു അങ്ങനെയെന്നും കാണുന്നു. ലോകത്തിന്റെ മാനുഷകം ആണെന്നു മേലന്മാരേയും ഉന്നിയ അസുരന്മാരെ സ്വീകാരം ചെയ്താൽ രാജസംവത്സരത്തിന് ഉന്മൂലനാശം വരുത്തി കൃഷ്ണനാശി ഭീമിക്കുന്നു" എന്നിങ്ങനെ മഹാത്മാർ പറഞ്ഞു ചേട്ടിട്ടു ശ്രീരാമൻ മനസ്സിലാ ചെയ്തു. "തിരുവിതാംകൂറാണ് ഒന്നാമത്തെ മഹത്വമേറ്റ പേർ പറഞ്ഞത്" എന്നു ചോദിച്ചു അപ്പോൾ മഹാത്മാർ അഗസ്ത്യന്റെ ഉപാസനയ്ക്കു യോഗ്യതയും കർമ്മശതമായ അഗസ്ത്യൻ പ്രതിഷേധിച്ചു ശ്രീരാമന്മാർ ഉടനടി പറയുകയും ചെയ്തു.

മേലന്മാരന്റെ കര

ഹേ മാർ! മേലന്മാരേന്റെ ജന്മം, കർമ്മം, വെല്ലുപി മുതലായവയെക്കൊണ്ട് സംക്ഷിപ്തമായി പറയാം. കേട്ടുകൊൾക. ഹേ മാർ! വഞ്ച കൃത്യഗുണത്തിൽ ബ്രഹ്മപുത്രനായ പുലസ്ത്യനമ്മി തൃണബാഹുവിന്റെ പുത്രിയെ വിവാഹംചെയ്തു ഒരുലോകപ്രസിദ്ധനും വേദവിദ്യയായ വിശ്വവസ്സിയെ അവിളംബരം ചെയ്തപ്പോൾ വിശ്വവസ്സു മേലോക്കുമതിയുടെ പുത്രിയെ വിവാഹം ചെയ്തതും അവിളംബരം അംഗീകരിച്ചതും ഹേ ശത്രുമന്ത്ര എന്ന പുത്രൻ ജനിക്കുകയും ചെയ്തു ഒരു ശത്രുമന്ത്രൻ വിരക്തനായ പുലസ്ത്യനോടു ബ്രഹ്മവേദം സമ്മാനിച്ചു അംഗീകരിച്ചു എന്നും തരികൊണ്ടു യാഗശാസ്ത്രങ്ങളും, പുസ്തകം എന്ന വിശാലങ്ങളും ദാനംചെയ്തു. ബ്രഹ്മവിനാൽ നല്ലപ്പെട്ട സാസ്യമായ പശുവികാരത്തിൽ കയറി ധനുശ്ശക്തനായ ഒരു ശത്രുമന്ത്രൻ കരികൾ തന്റെ പിതാവായ വിശ്വവസ്സിയെക്കൊന്നു നശിപ്പിച്ചു. ഒരു ശത്രുമന്ത്രൻ അപ്പോൾ മനസ്സിലെച്ച് "എന്തിനെ ഇരിക്കുവാൻ ബ്രഹ്മവേദം ഒരു സ്വർഗ്ഗം തരികളുണ്ടായില്ല. അതു കൊണ്ടു ഞാൻ ഏകമുണ്ടായത് ഇരിക്കേണ്ടതെന്ന് അപ്പോൾ ആലോചിച്ചുപറയണം" എന്ന് അറിയിച്ചു.

വിശ്വരസ്സിന് അർപ്പണമാകട്ടെ “വി.കൊത്തുവിതാൽ ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ടതായി ലഭിക്കുന്ന പേരായി ശ്രേഷ്ഠമായ ഒരു നഗരം ഉണ്ട്. വിചിത്രമാകത്തക്കവിധമായി ആ നഗരം സമുദ്രത്തിലോണു സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. അതിലെ ഉണ്ടായിരുന്ന കരേളന്മാർ വിശ്വരസിയെ തേർപ്പെട്ടു ലഭിക്കേണ്ടിട്ടു പാതാളത്തിങ്കലേയ്ക്കു പോയിരിക്കുന്നു. തീ ആ നഗരത്തിൽചെന്നു സുഖമായി താമസിച്ചാലും” എന്നീതിനെ പറഞ്ഞു. കരേളന്മാരാണ് അതു പ്രകാരംകേൾക്കാൻ സമ്മതിച്ചു. വളരെക്കാലം ആ ലഭ്യപ്പെടുന്നതിൽ പിതാവിന്ന് അഭിമതനായിട്ടു പാക്കുകയും ചെയ്തു. അതിനെ കരകഴിക്കത്തക്കവിധം തരികൽ സുമാലി എന്ന രാജസന്തൻ തന്റെ പുത്രിയോടു കൂടി സഞ്ചരിക്കുന്നതിനായി ഭരിതരികൽ പുസ്തകവിമാനത്തിൽ ഇരിക്കുന്ന കരേളന്മാരോടൊന്നിച്ച് ഉണ്ടായി. മഹാമതിയായ സുമാലി അപ്പാൾ രാജസന്തന്റെ ശ്രേഷ്ഠസ്തോത്രമായാകട്ടെ ഒരു വാദ്യം ആരംഭിച്ചു തന്റെ പുത്രിയായ കരകന്തിയോടു പറഞ്ഞു. “കന്തിയല്ല കരേളവനന്റെ കരേളവനം പുരയന്നാൽ ഇങ്ങിനെയാണു വേണ്ടത് തീയ്യം വിശ്വരസ്സിന്റെ അടുക്കൽച്ചെന്നു പുത്രപുത്രികളായി അദ്ദേഹത്തിന്റെ മിത്രത്തെ അപേക്ഷിക്കുക. എന്നാൽ നിങ്ങളു ചെയ്യേണ്ടതോടേ ഇപ്പോഴാണു രാജസന്തന്റെ അടുക്കൽ വിരകാരികളും ഉള്ള പുത്രന്മാർ ഉണ്ടാകും.” ഇങ്ങിനെ സുമാലി പറഞ്ഞപ്പോൾ കരകന്തി അപ്പാൾക്കു നന്നായ പേരിനു സന്യാസനെന്നു വിശ്വരസ്സിന്റെ മുമ്പിൽ മോന്നാവണം. കാലിന്റെ പെരുമ്പിരിയെക്കൊണ്ടു ഭരിതരികൽ വന്നു മുഖം താഴ്ന്നു കാലികാരാത്താകട്ടെ നില്ക്കുന്ന അർപ്പണമാകട്ടെ തീ ആരാണ് എന്നു മറുതി ചൊരിച്ചപ്പോൾ അങ്ങയെന്നു അറിയാമല്ലോ എന്ന് അറാൾ മറുപടി പറഞ്ഞു അപ്പാൾ മറുതി അപ്പാഴ്ത്തരം ധ്യാനിച്ചു സംഗതി അറിഞ്ഞാട്ട് അർപ്പണമാകട്ടെ പറഞ്ഞു “തന്റെ കുലവും എതിർക്കേണ്ടതല്ലാതി. തീ എന്നിയിനിന്നു പുത്രന്മാരോടൊന്നിച്ച് മോഹിച്ചുവന്നവരാണ്. എന്നാൽ, ഹേ സുന്ദർ, തീ വന്നതു ഭയപ്പെടാതെ സര

ആത്മവിഗ്രഹത്തെ കാണുമെന്നായില്ല. നിന്റെ അന്തർഗ്ഗതം എ
 തിന്ന തെസ്സിയാതി അതുകൊണ്ടു തീ സ്വന്തം സ്ഥലത്തെ
 ജ്ഞാനം പോയിക്കൊൾക എന്നു ചർമ്മൻ ചാവണനെ അ
 വന്റെ സ്ഥലത്തേയ്ക്ക് അയയ്ക്കുന്നു. ഇങ്ങിയെ ശിവന്റെ
 അരുളപ്പാടു കേട്ടു തന്ത്രികേശ്വരൻ ചാവണന്റെ അടുത്തുചേ
 ന്ന കൈകൊണ്ടു ശിഷ്യനെ അതിർപ്പിച്ചു ശിവൻ അരുളി
 ചെച്ചതു് അവനോടു പറഞ്ഞു. എന്നിട്ടും ചാവണൻ ആ ചരി
 കഴിഞ്ഞതിന്നുശേഷം മണ്ഡാദിരസം പിടന്നയും മുമ്പത്തെ
 പ്ലോമല വീണ വായിച്ചു സേവിച്ചവൻ തുടങ്ങി. അപ്പോഴും
 ശിവൻ തന്ത്രികേശ്വരനെ ൩ തവണ മുമ്പത്തെപ്പോലെ പറയി
 ച്ചു. ഇങ്ങിയെ ചാവണൻ വീണവായിക്കുകയും തന്ത്രികേശ്വ
 രൻ അതു തടുക്കുകയുമായിട്ടു പത്തു ദിവസം കഴിഞ്ഞു. പക്ഷെ
 നോന്നാമത്തെ ദിവസം പരമശിവൻ ചാവണന്റെ വീണ ഗാ
 തകൊണ്ടു പ്രവൃത്തിയായിട്ട് അമന്റെ മുമ്പിൽ പ്രത്യക്ഷതാ
 തി ഇഷ്ടമുള്ള വശങ്ങളെ വരിച്ചുകൊൾവാൻ അനുവാദിച്ചു.
 ശിവനെ കണ്ടപ്പോഴുണ്ടായ ചാവണന്റെ മറുത്ത ശിഷ്യ
 മുമ്പത്തെപ്പോലെ സന്ധിക്കുകയും ചെയ്തു. ചാവണൻ അ
 പ്ലോമരെന്ന ഒരു മരങ്ങളെ വരിച്ചു. അതിൽ നിന്ന തന്ത്രിക
 ശ്വരന്റെ ആത്മവിഗ്രഹത്തെ കണ്ടെന്നെന്നും, മറ്റൊന്നു തന്റെ
 ഭാര്യനാകാതായി ശ്രീചാവുതിയെ കണ്ടെന്നെന്നുമായിരുന്നു.
 ശിവൻ അതുപ്രകാരം സമ്മതിച്ചു ആ രണ്ടും ചാവണന്നു തല്ല
 കയും ചെയ്തു. ഇങ്ങിയെ വരങ്ങളെ ലഭിച്ച ചാവണൻ പോ
 കാൻ ചാരിച്ചപ്പോൾ ശിവൻ പിടന്നയും അരുളിച്ചെയ്തു "ഹേ
 മി! തീ എന്നെ പ്രസാദിപ്പിക്കുവാനായി പത്തുപ്രാവശ്യം ശി
 ഷ്യനെ വാളുകൊണ്ടു മുറിക്കുകനിടത്തും നിന്നാകു മത്ത ശി
 ഷ്യകളും, അതനുസരിച്ചു ൧൦ കൈകളും ഉണ്ടായിക്കൊള്ളൂ." അ
 ത്തുകൊണ്ടു ചാവണൻ അധികം സന്തോഷിച്ചു ശിവനാൽ
 തല്ലപ്പെട്ട ശ്രീചാവുതിയൊടും ശിവവിഗ്രഹത്തോടും ഉരുവ
 ല്ല കൈകളും പത്തു കൈകളുമുള്ളവരായിട്ടു സ്വപ്നധാരണയ്ക്കു
 പോകുവാൻ പൂർണ്ണകയും ചെയ്തു. ചാവണൻ തന്റെ

ശ്യാം ജലതന്തുവേഷം അതുകൊണ്ട് അദ്വൈത മറ്റു തലകളും 200 കൈകളും ഉണ്ടാകുന്നത് മത പക്ഷമുണ്ട് ഇതു കല്പമേ കേകൊണ്ടു വന്നതായിരിക്കണം. ഭാവണൻ മേന്മിപ്പോക സ്വാധീന വഴിക്കുമെല്ലാ മോഹിപ്പൂ അതെ വെച്ചിട്ടു തിന്നുന്ന (പാർവ്വതിയെ) അപഹരിക്കുകയും അപ്രകാരമെന്ന സമുദ്രകീ മേന്മകൾ ഭാവണന്റെ കയ്യിൽനിന്നു വിശ്വം അപഹരിച്ചു കൊണ്ടു് എന്ന സാധുക്കൾ തിന്നാൽ സാധിക്കുമ്പോഴും ചെല്ലു ഭാവണൻ മട്ടവിൽ തലകളും കൈകളും മാത്രമായി സമുദ്രമെങ്ങിലെയ്തു പോകയാണെന്നായത്. എന്നാൽ ശ്രീപാർവ്വതയുടെ സ്ഥാനത്തു മതന്റെ പുത്രിയായ മേന്മയോളമെ വിശ്വവിന്റെ വാക്കുപ്രകാരം ഭാവണന്നു ലഭിക്കുക ഉണ്ടായി. എങ്കിലും അത് എല്ലാ കാര്യമായ ശിവവിശ്വം കോണ്ടുമെല്ലാ വാൻ സാധിക്കാത്തതുകൊണ്ടു ഗുഹത്തിലേങ്ങിപ്പോയി ഭാവണന്നു വലിയ ലക്ഷ്യമുണ്ടായി അതെന്നും ഭാവണൻ സന്തോഷിക്കാത്തതി മേന്മയോളമെ വിവാഹം ചെയ്തു.

പിന്നീട് ഒരിക്കൽ കൈകൾ വിട്ടുകവിമാനത്തിൽ ഇരിക്കുന്ന ഭവേശ്വരനായ കണ്ടിട്ട് അസ്മയ സമീകാരമെ തന്റെ ചുറ്റുമെങ്ങി നിന്നിപ്പോകൊണ്ടു പറഞ്ഞു "തിരുവിട കേയും ശുദ്ധ തപഃസകങ്ങളും ജീവിച്ചിരിക്കേണ്ടാതിട്ടു മരിച്ചവരോടു ഇപ്രകാരമാണ്. തിരുവിടക തിരുമുതല ശത്രുവും ഭവസ്വവിന്റെ തിരുമുതലായ ഭവേശ്വരന്റെ പ്രകാരം കണ്ടിട്ടു മേന്മയോലും ലക്ഷ്യം തോന്നുന്നില്ലല്ലോ" അതായതും ഇട ശകാരം കേട്ട ഭാവണാരികൾ ഉണ്ടായ ഗോകുളത്തിലേങ്ങിപ്പോയി. അവിടെയെല്ലാ കൈകളു് പരമമായും സംവേദനം തപസ്സുചെയ്തു. ഗുഹാവാസം സത്യ ഗുഹപരായണനായ വിദിതന്തൻ അയ്യായിരം വർഷം തപസ്സുചെയ്തു ഭാവണനാകട്ടെ കാലിന്റെ പെരുവിൽ മാത്രം മുമ്പിൽ ഉണ്ടായി യുദ്ധം മാത്രം ആഹാരം ചെയ്യുകൊണ്ട് ആയിരം ദിവ്യസംവേദനം തപസ്സുചെയ്തു. ആയിരം കൊല്ലം തികഞ്ഞപ്പോൾ അവൻ തന്റെ ഒരു തല മാറ്റി അഗ്നിയിൽ ചോ

മിച്യു. ഇങ്ങനെ കണ്വകിതായിര സംഭാഷണങ്ങൾ കഴിഞ്ഞു. പണ്ടുണ്ടെന്നു വക്തൃസമുദായത്തിൽ തന്റെ പണ്ടത്തെ കലയും അറയ്ക്കു മോതിരവുമാണ് കാവണൻ മനസ്സിൽ പ്രേരിയ യജ്ഞാതാവായ ബ്രഹ്മാവു പ്രസാദിച്ചു അവന്റെ മുമ്പിൽ പ്രത്യക്ഷമായി. ബ്രഹ്മാവ് ഇപ്പോളുള്ള വരം വരിച്ചു കൊടുവാൻ പറഞ്ഞപ്പോൾ കാവണൻ പറഞ്ഞു. "ഞാൻ അധർമ്മം എന്നുള്ള വക്കേതാണ് അപേക്ഷിക്കുന്നത്. ഗരുഡൻ, യാഗം, യജ്ഞം, യജ്ഞാൽ എന്നിവയൊക്കെ, ദൈവത്തോടൊക്കെ അനുസരണമൊക്കെ, അന്നതൊക്കെ ശിവനൊക്കെ, മറ്റാവില്ലവിതാളം ഞാൻ അധർമ്മൻ (കൊല്ലപ്പെടുവാൻ കഴിയാത്തവൻ) ആയിരിക്കണം. അനുസരണമൊക്കെ എനിക്കു തൃണപ്രായമാണ്." ബ്രഹ്മാവ് അപ്രകാരമൊക്കെ എന്നു വശംകൊടുത്തു കാവണനെ പറ്റി ശിരസ്സുകുളുപ്പം തോൽ കലയ്ക്കു വിളിക്കുന്നതൊക്കെ സർവ്വമായിത്തന്നെ അമരം (കൊന്നുവെക്കുന്നവനെ) അവസരം അതും ബ്രഹ്മാവു സന്തോഷസമരം തോൽ കലയ്ക്കു കരം + സ്തൻ ദൈവത്തന്റെ സ്ഥാനം കിട്ടുന്നതാണ് അപേക്ഷിച്ചതാണ് കാലിച്ചതാണ് എന്നാൽ സംസ്കാരിതവേ അന്നത്തെ മോഹിച്ചിട്ട് അന്നത്തെ വാക്കിനെ പിഴപ്പിച്ചു തന്റെ മിഷൻ ബ്രഹ്മാവു കരംകൊടുത്തോട് ഇപ്പോളുള്ള വരം കാലിച്ചാൻ പറഞ്ഞപ്പോൾ അവൻ ആരമാസത്തെ വിളിയെന്നാണ് അപേക്ഷിച്ചത്. വിളിക്കാമെന്ന ആരമാസത്തെ കേൾക്കും മറ്റൊരു സംഭവം ആരമാസത്തെ എന്ന ബ്രഹ്മാവു കല്പിക്കുകയും ചെയ്തു. ആരമാസം ബ്രഹ്മാവ് അന്നുതന്നെ ചെയ്തു സത്യം ചെയ്തതും കാലസമയം സ്വപ്രാപ്തിയെല്ലാം പോയി തന്റെ കൈകൾ മെല്ലെ കാവണാദികൾക്കു വരം കിട്ടിയ സംഭവം സമാധി അറിഞ്ഞിട്ടു പ്രാസം മുറുകായവരോടുകൂടി പാതാളത്തിൽ നിന്ന താഴെത്തന്നെയും കൂടും സുഖമായി കൂടിയിൽ വന്നു. കാവണാദികൾക്കു തന്നെയും വലതപ്രകാരം ദൈവശ്രവണത്തെ പുകയ്ക്കിയിൽ തന്നെ കാലസമയംകൊണ്ട് ആദ്യ കാലിച്ചിട്ടു പുകയാൽ കാവണാദികൾ വാഴ്ചയാണ് ഇതേ. മറ്റൊരു കീഴ്തി

തായ മൈത്രവണൻ അച്ഛനുമായി ബന്ധപ്പെട്ടു ചിലപ്പോൾ
 വിട്ട കൈലാസ ശിഖരത്തിൽ പോയി തപസ്സുചെയ്തു ശിവനെ
 പ്രസാദിപ്പിക്കുകയും ശിവനുമായി സഖ്യം പ്രാപിച്ച് അദ്ദേഹി-
 ത്താൽ അഭിതന്നിക്കൂപ്പട്ടു കൈമാസസമീപത്തു കുന്നെ വി-
 ശ്വകർമ്മാവിത്തമകൊണ്ട് 'അളക' എന്ന പുരിയെ നിമജ്ജി-
 ക്കുകയും ശിവന്റെ മരപ്രഭാവത്താൽ ദീപ്തപാലകന്മാരിൽ ഒ-
 രാളായി ഭവിക്കുകയും ചെയ്തു. അതന്തരം മാവണ്ണൻ തന്റെ
 സഹോദരനായ ശുദ്ധ്വണവരയെ വിദ്യജ്ഞാപൻ എന്നവനെ
 കല്യാണം കഴിച്ചുകൊടുത്തു ഭണ്ഡകാരന്മാരെ സ്ത്രീധനമായി
 തട്ടുകയും, തന്റെ മാനദണ്ഡമനുസരിച്ച് ബന്ധുക്കളായ മൃ-
 ശരസ്സു, ഖരൻ, ദൃഷ്ടാണൻ എന്നിവരെ ശുദ്ധ്വണവരയ്ക്കു സഹായ-
 ത്തിനായി അയച്ചുകൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. ശുദ്ധ്വണവരുടെ
 മേൽവേല അധികം താമസിക്കാതെ മരിച്ചുപോയി. പിന്നെ
 മാവണ്ണൻ കർമ്മശാസ്ത്രി എന്ന സഹോദരിയെ ഭർത്താവായി
 പേരായ മൈത്രവണൻ വിവാഹം കഴിച്ചുകൊടുക്കുകയും അവർക്കു
 സ്ത്രീധനമായി ഭർത്തവരയെ കല്പിച്ചു കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു.
 മൈത്രവണൻ എന്ന സഹോദരിയെ മാവണ്ണൻ ഖരഗുരുജനാ-
 കല്യാണം കഴിച്ചുകൊടുത്തു അവർക്കു സ്ത്രീധനമായിട്ടു കന്യാ-
 ഹരമായ പരമകന്യയെ സമ്മാനിച്ചു. പിന്നെ മാവണ്ണൻ
 മൈത്രവണന്റെ പെരുമയും വ്യക്തിത്വവും എന്ന പ്രസിദ്ധത-
 മായ സ്ത്രീയെ അറിയുകയും അപകടപ്പെടുകയും കർമ്മശാസ്ത്രത്തെക്കൊ-
 ണ്ടു വിവാഹം ചെയ്തിട്ടിട്ടു കൈക്കൽക്കൊണ്ടു എന്ന ഗന്ധർവ്വ-
 ജനന്റെ പുത്രനായ സരഭയെ വിഭിഷ്ഠനെക്കൊണ്ടും വിവാഹം
 ചെയ്തിട്ടിട്ടു.

അനന്തരം മാവണ്ണൻ മണ്ഡലത്തിൽ ചെന്നു. ദൈവം എ-
 ന്നു പേരായ പുത്രൻ ജനിച്ചു. അദ്ദേഹം പ്രസവിച്ചു വന്നതുകൊ-
 ണെ മേഘത്തിന്റെ താഴെ വെള്ളത്തു താഴെ പൂർണ്ണമായി കെ-
 കയ്യാൽ ജനങ്ങളെല്ലാം അറിയുന്ന മേഘനാഭൻ എന്നു വിളിച്ചുവ-
 ന്നു. കർമ്മശാസ്ത്രം ഒരു ഗുഹയെ തുറന്നു ഉറങ്ങുന്നതല്ല സാധ-
 നാകിയതായ്ക്കു അറിയുക വേണ്ടതായി പാണ്ഡിത്യം വന്നു മാവ-

[illegible]

മാനം കേട്ടു വാണകൻ പൂതനും പ്രതാപശാഠിയുമാനും മേഘ
 നാദൻ പൊടുന്നതവേ സ്വർഗ്ഗലോകത്തു ചെന്നു മേഘമാന
 യുടെ ചൊയ്യ ദേവനന്ദനെ തോല്പിച്ചു പിരിച്ചുകെട്ടി തന്റെ
 അച്ഛനെ മണ്ഡനത്തിങ്കൽനിന്നു വിടുവിച്ച് ഇന്ദ്രനേയുംകൊ
 ണ്ടു ലങ്കയിലേയ്ക്കു പോന്നു. പിന്നെ ബ്രഹ്മാവു വന്നു മേഘന്മാ
 രെന്നു പില വരങ്ങൾ കൊടുത്തു ദേവനന്ദനെ അവന്റെ മണ്ഡ
 നത്തിൽനിന്നു വിടുവിക്കുകയാണുണ്ടായത് അന്നമുതലു മേ
 ഘനാദൻ ഇന്ദ്രജിത്ത് എന്നു പേരുണ്ടായി ഇന്ദ്രജിത്തു രാ
 വണനേക്കാൾ ബലവാനും സമരത്തിങ്കൽ സാഹസികനാ
 യിരുന്നു. അതുകൊണ്ടാണു മേഘ ശ്രീരാമചന്ദ്രി അവന്റെറുപർ
 ഞാൻ കുന്നാമനായി പറഞ്ഞത്.

അതന്നു വിജയിച്ചാരു രാവണൻ കൂടമണ എല്ലാ ലോ
 കങ്ങളേയും ഭരിച്ചു ഭിക്ഷുപാവകനായ അഗ്നി, തിളനി, വാ
 യ എന്നിവരേയും യുദ്ധത്തിൽ തോല്പിച്ചു ശിവന്റെ അടുക്ക
 ലേയ്ക്കു ചെന്നു. അവൻ കൈലാസപർവ്വതത്തെ പരിഘമുല്പ
 അളായ കൈകളേക്കൊണ്ടു പോക്കി എടുത്തു പറക്കാട്ടുവാൻ
 തുടങ്ങിയപ്പോൾ ശ്രീപാദുതി മന്ദരപ്പട്ട മണ്ടു കൈകളേയും
 കൊണ്ടു ശിവനെ കെട്ടിപ്പിടിച്ചു. ആ സമയത്തു ശിവൻ എന്തെ
 മെന്നു കപലിന്റെ പെരുവിൽ കൈലാസത്തന്റെ മുകളിൽ
 അല്പം മണ്ണ് ഉണ്ടാകയാൽ ആ ഭാരം സമ്മിപ്പാൻ മന്ദാരത
 പർവ്വതം പതുക്കെ പതുക്കെ കീഴ്പോട്ട് അണു. അപ്പോൾ
 കൈലാസപർവ്വതത്തിങ്കലുള്ള വണ്ണികളിൽ രാവണന്റെ കൈ
 കൾ കടക്കി അങ്ങനെയൊക്കാണ് ഇരുപതു കൈകളും അര
 ഞിപ്പായി. ആ സമയത്തു രാവണൻ തുണയെൽ പിടിച്ചു
 കെട്ടിയ കള്ളനേപ്പോലെ നിലവിളിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. അതു
 കേട്ടു നന്ദികേശ്വരൻ 'യി എന്നാണ് ഒരു കരഞ്ഞന്റെ മൃഗൽ
 ചാപവും പ്രവർത്തിക്കുന്നത് കരഞ്ഞനേപ്പോലെ പ്രവർത്തിക്കു
 ക നിമിത്തം കരഞ്ഞന്മാരെയും മനുഷ്യന്മാരെയും കൈകൊണ്ടു
 തിന്നുക നാനും മോക്ഷമേ' എന്നിങ്ങനെ കൊപത്തോടു
 ചി രാവണനെ ശപിച്ചു. രാവണന്നു പററിയ ഈ കൈലാസ

[illegible]

ഗണിക്ക് കിഞ്ചിസയിട്ടു ചെന്നു. അപ്പോൾ ശിശുവായ
 അംഗദനെ കണ്ടിട്ടു പ്രിയമോടെ ചുംബനം ചെയ്തതായി
 ആ രാജകുമാരനും കൂടി കട്ടിയെ ഏറ്റത്തു മടിയിൽ വെച്ചു. ആ
 സമയത്തു കൽ ഉറുകിത്തപ്പോൾ കക്കത്തുനിന്ന രാവണൻ
 ഭൂമിയിൽ വീണു. അതുപോലെയാകയാൽ അവനെ ബാലി ക
 ണ്റെറു വലയത്തോടും സ്ത്രീകൾക്കും കാണിച്ചുകൊടുത്തു ചി
 ണ്റെന തന്റെ പുത്രനായ അംഗദനെ ഉദ് ആട്ടുന്ന തെളിമുക്ക
 മുകളിൽ തര ചിത്രം കൊട്ടിത്തക്കി വളരെക്കാലം കളിപ്പിച്ചു.
 ഏതൊരു മോദകിട ചായ അംഗദന്റെ ഉണ്ണി മൂലമോടെ
 യാണന്റെ മേലുള്ള പൂന്തൂക്കം തളിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു.
 ഉഷ്ണമായ വളരെക്കാലം കഴിഞ്ഞതിന്നുശേഷം ബാലിക്കുത
 ണ്ണ ഭയം തോന്നി കാരണമായു പൊയ്ക്കൊൾവാൻ കല്പി
 ച്ചു. രാവണൻ അപ്പോൾ ബാലിയുദ്ധതി സഖ്യം ചെയ്തു ബ
 സസരിലായിൽ പോകയും ചെയ്തു പിന്നെ രാവണൻ പുഷ്പക
 വിമാനത്തിൽ കയറി വന്നുവരികകളിലുമുള്ള വീരന്മാരെ ചാ
 ണ്റെനയിലുംകൊണ്ടു ചാറുകയും അടുത്തതിൽ പാതാളത്തിൽ
 മെല്ലുകയും ചെയ്തു. അവടെ ചെമ്പാലയുടെ വക കൊടാസ്സു
 യുദ്ധകാശത്തോടു കൂടിയ പൂരം കാണപ്പെട്ടു ആ പുരത്തിന്റെ
 തേജസ്സു നശിക്കത്തക്ക പത്തുകവചം തുറന്നുകൊണ്ടു നിന്നു
 പോയി. അതുകൊണ്ടു രാവണൻ വിമാനത്തിൽനിന്ന് എറ
 ങ്ക്കി ഏകനായിട്ടാണു മോഹലിപുരത്തിങ്കലേയ്ക്കു ചെന്നത്.
 ഗോപുരപ തത്തിൽ മോടിസൂര്യനാമൊപ്പാമെ. തേജസ്സുണ്ടാ
 നും മഞ്ഞപട്ടത്തവനും നാലു കൈകളോടു കൂടിയവനും ആ
 യ നിന്നിരുവിടി (വിഷ്ണു) മാതൃദയമുള്ളി വാമനമുക്തിയാതിട്ട
 വാലിൽ കയ്യാ നില്ക്കുന്നതായിരുന്നു വാമനമുക്തിയെ മണി
 ട്ടു കാരണൻ ആരാണ് ഇവിടെ കാണാവു എന്നു ചോദിച്ചു.
 അപ്പോൾ വാമനമുക്തിയായ നിന്നിരുവിടി ശത്രുവായ രാവണൻ
 ചോദ്യം കേട്ടതായിത്തന്നെ സദിക്ക ഒരു മോദനം മരിക്കുകയ
 അങ്ങായത്. അപ്പോൾ രാവണൻ ഇറന്നു ചെവി കേൾക്കി
 ല്ല യിരിക്കുക എന്നു വിചാരിച്ചു മറുത്തുവരികയും ചെയ്തു.

തിലുള്ള കടന്നുചേരണം. അതിന്റെ മഹാബലി കാട്ടുതോറ്റു
 ടി ഇതന്നെ മൂല കളിക്കുന്നതായി കണ്ടു വാണുൻ കുറച്ചുനേ
 രം മന്നം മിന്നാതെ മഹാബലിയുടെ ഐശ്വര്യസമൃദ്ധി ക
 ണ്ടുകൊണ്ടു നിന്നു. അതിനിടയിൽ മഹാബലിയുടെ കയ്യിൽ
 നിന്ന മുതിർന്ന കര തിഖത്തുവീണു കുറച്ചു അകലത്തുള്ള
 തെരിച്ചുപോയി അങ്ങേയ്ക്കു കൊണ്ടുവരവാൻ മഹാബലി
 കല്പിച്ചുപുകയും വാണുൻ കരവിന്റെ സമീപം ചെന്നു നി
 ലത്തുനിന്ന് അങ്ങേയ്ക്കുപ്രാർത്ഥിച്ചു. കരവകുട്ട അശേഷം
 അനങ്ങിയില്ല. അപ്പോൾ വാണുൻ ക്രമേണ കാരാണായി
 തന്റെ ഇരുപതു ഭേകകളോടു കൂടി ചുറ്റുകൾ എടുക്കുവാൻ നോ
 കി. പക്ഷെ കരവിന്റെ കനംകൊണ്ടു കൈവിരലുകളെല്ലാം
 ചതഞ്ഞു പോക ലിച്ഛ ഭേകകൾ ദഹിക്കുമ്പോൾ വയ്യാതെ
 നന്മയ്ക്കുതന്നെ ധമമോരണം ഉണ്ടായില്ല. വാണുൻ വളരെനേ
 രം അവിടെനിന്നു കാഞ്ഞുപോയി. കര കഴിഞ്ഞപ്പോൾ
 മഹാബലിയുടെ കര രൂപം വാണുനനു പറ്റിയ അബലം ക
 ണ്ടു ചിരിച്ചുകൊണ്ടു തിശ്ശുനാസാതി കര എടുത്തു മഹാബ
 ലിയുടെ കയ്യിൽ കൊണ്ടുപോയി കൊടുത്തു. തന്നെ എന്തിനു
 കൊള്ളാം എന്നു ചോദിച്ചു വാണുനെ രാജഗൃഹത്തിൽനിന്നു
 പുറത്താക്കുകയും ചെയ്തു അപ്പോൾ അവനെ രാജകുന്യാൾ
 ഏറ്റത്ത് അവന്റെ എല്പിൻമോദ കൊടുത്തു ചോദനവന്നു.
 കരിരാവഴത്തിൽനിന്നു പതിവായി കരിക്കെളുക്കു മാണകം
 റാരി കളയുന്ന പ്രവൃത്തി രാജകുന്യാൾ വാണുനനു കൊടുത്തു.
 ഇങ്ങിനെ വാണകവും വാരി ദിവാസം കഴിക്കുന്ന കാലത്ത് ക
 റിക്കൽ വാണുൻ ഗോപുരം കാരാൽക്കാരനായ തിന്നിത്തവടി
 യുടെ (വ.മനേന്ദ്രൻ) കാക്കൽ വന്നു വീണ് അമരം പ്രാപ്തി
 ചു. അപ്പോൾ അങ്ങു കാക്കൽ വിണിരിക്കുന്ന വാണുനെ കാ
 റിന്റെ പെരുവിൽകൊണ്ടു തട്ടി ആകാശത്തേയ്ക്കു എറിയുക
 യും 'ഭരതൃ ജയിച്ചു' എന്നു വിചാരിച്ചു സന്തോഷിച്ചു വാ
 ണുൻ കരവിധം കരയിൽ എത്തി വിഴുകയും ചെയ്തു. മഹാ
 ബലിയുടെ ഗൃഹത്തിൽനിന്നു വെട്ടുപാറനതിൽ രണ്ടാമത് കര
 ജനം എടുത്തു ഉപാപെരുത്തു സന്തോഷം വാണുനനുവായി

വിന്നയും ഓവണൻ പൂർവ്വകവിമാനത്തിൽ കയറി ചോകുന്നതിലുള്ള വീരന്മാരെ എല്ലാം കയ്യിൽക്കൊണ്ടു അയിച്ചു കീഴടക്കുവാൻ നോണ്ടി പാലം കിടന്നു സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അതുതന്നിൽ ഒരിക്കൽ ഇവിടെ അന്യായപ്രതിപാദനം വരികയുണ്ടായി. അന്ന് അന്യായപ്രതിപാദനം പൂർവ്വ നാൾക്ക് മുമ്പത്തായ 'അനന്തരായാസ' താഗം ചൊല്ലുകൊണ്ടിരുന്നു. ഓവണൻ അദ്ദേഹത്തെ കൊണ്ടുവരികയെന്നുവരികയെന്നു തീർത്തു നിശ്ചയിച്ചു. മരിപ്പാൻകാലത്ത് അനന്തരായാസൻ ഓവണൻ എന്റെ വംശത്തിൽ ഒരു കാലത്തു ശ്രീമാൻ അവതരിച്ചു. അദ്ദേഹം നിന്നോടു യുദ്ധം ചെയ്തു നിന്നെ കടംവാങ്ങാതെ കൈമാറ്റം ചെയ്തു" എന്നു ശഠം കൊടുത്തു സ്വർഗ്ഗത്തിലേക്കു പോയി. ഓവണൻ അവിടെനിന്നു ലഭിച്ചിട്ടുള്ളതു പോലെ, അങ്ങനെയൊക്കെയായി ഒരിക്കൽ ഓവണൻ വിജയപ്രദേശത്തിൽവെച്ചു ശ്രദ്ധാവിന്റെ പുത്രനായ സന്തതകുമാരന്റെയെ കാണുകയുണ്ടായി. ഓവണൻ കൈമാറ്റത്തിൽ അദ്ദേഹത്തെ നോക്കിയിട്ട് "ഹേ ഭൂത! ഭവേന്മാരിൽവെച്ചു ശ്രേഷ്ഠനായിട്ടുള്ളത് ആരാണു?" എന്നു ചോദിച്ചു. മഹാബലനായൊന്നു മേൽക്കു മേൽക്കു ചെന്നു. അതുകൊണ്ട് ഓവണൻ വിജയവിന്റെ കൈമാറ്റം ചെയ്തു പോകാൻ എന്തു ഗതിയാണു കിട്ടുക എന്നു ചിന്തിച്ചു. ചോദിക്കുകയും വിജയവിന്റെ കൈമാറ്റം മേൽക്കു മേൽക്കു വരികയും ചെയ്തു. പിന്നെയും ഓവണൻ മേൽക്കു മേൽക്കു നോക്കിയിട്ട് "എന്നാൽ എന്തിനു വിജയവിന്റെ കൈമാറ്റം മേൽക്കു മേൽക്കു. അതിന് എന്താണ് ഉപായം" എന്നു ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ മേൽക്കു "ശ്രേഷ്ഠഗുണത്തിൽ മഹാബലനായൊന്നായിട്ടു വരിക എന്നു പോലെ അന്യായപ്രതിപാദനം അവതരിച്ചു. അപ്പോൾ നി അദ്ദേഹത്തോടു കഠിനമായ ശത്രുതയെ നടപ്പു ചെയ്തു പരോധനായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ തുടർക്കുകയായ മേൽക്കു പ്രാപിക്കുക. എന്നാൽ നിന്നുടെ മുമ്പെ സിദ്ധിച്ചു."

എന്നുള്ളിപ്പോഴും, അതുപ്രകാരം മോചിപ്പിച്ചവരായ അങ്ങനെയോ
 ട് വീരോധം വരുത്താത്തവരായ ഭാവനാൻ ഗൗരവമിരിക്കുന്ന
 തിന്ന സീതയെ അപഹരിച്ചതും കരളിൽ കൊണ്ടുപോയി അ
 ശോകവതികളിൽവെച്ച് അമ്മയെപ്പോലെ ഭരിച്ചതും.

പിന്നീടൊരിക്കൽ ഭാവനാൻ താഴെത്തറയുടെ തടസ്സരി
 ക്ക് ഇരിക്കുന്ന ചോദിച്ചു. "ഗേവൻ, എന്തിനെ യുദ്ധം ചെയ്
 ത്തതായി പ്രബലമായ ഒരു രീതിയായി എവിടെയാണുള്ളതെന്ന
 വറഞ്ഞുതന്ന ചുരുക്കം വലവയറുചെയ്ത യുദ്ധം ചെയ്തതെന്നെന്ന്
 എന്തിന് സുഗ്രഹമുണ്ട് ഇവിടെയുണ്ടെന്നതിൽ മുന്നോടുക
 അരികൾ വർത്തമാനവും അറിവുണ്ടുതന്നെ." ഈ ചോദ്യങ്ങൾ
 യുദ്ധത്തിൽ കുറച്ചുതന്നെ അറിയപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ഒരു ചുരുക്കം വറഞ്ഞു. "ഈ
 ഭാവനാൻ! ശ്രേഷ്ഠപത്മികൾ മറ്റൊരു ചെലവായാതെ ദുരഗ്രാ
 ഹിതമാക്കി പലകുറുപ്പ് അറിയപ്പെട്ടവർ വിട്ടുവെക്കുന്നതിൽ
 കൽപമുള്ളവർ വിട്ടുവിട്ടാൽ കൊല്ലപ്പെട്ടവരാണ്. അങ്ങനെയുള്ളവർ മാത്രമേ ശ്രേഷ്ഠപത്മികൾ ഒരിക്കലും
 ഇല്ല. അവരെക്കൊല്ലുവാൻ സുഗ്രഹനായാൽ സഹ്യമല്ല." ഇ
 തുകേട്ട ഭാവനാൻ തന്ത്രമനുസരിച്ച് പുതുക്കവിമാനത്തിൽ ക
 തറി ശ്രേഷ്ഠപത്മികൾ ഇരിപ്പുതായി പോയി. അദ്ദേഹം
 പിന്നെ അങ്ങനെയൊരു പുതുക്കവിമാനത്തിന്റെ പ്രഭവത്തിൽ
 പ്പോകയാൽ പുതുക്കം എളുക്കമെങ്കിലായി. ഭാവനാൻ അതിൽ
 തിന്ന് എറങ്ങി കാൽതടയാതിട്ടെന്നു ചിലപ്പോൾ പ്രവേശി
 ക്കു ചെയ്തപ്പോഴേക്കുതന്നെ പുതുക്കം പരിപ്പുതായി കാട്ടിയെടു
 പോകുന്ന ഒരു ഭാഗം "താഴെ" എവിടെയെന്നു. അതെല്ലാ
 വരുന്ന" എന്നുമാറി ക്കു ഭാവനയെ പിടിച്ചു. അദ്ദേഹത്തെ
 ഉണ്ടായിരുന്ന സിംഹം മാറ്റിയെക്കൊണ്ടു ഭാവനാന്റെ കയ്യിൽ
 ഉൾ അടിച്ചു വളരെ നേരം അവനെ കയ്യിലായിത്തൂങ്ങി
 പിടിച്ചു വയ്ക്കുപോലെ അങ്ങാട്ടുനിൽക്കാനും എറങ്ങുക കളിക്കു
 വാൻ തുടങ്ങി. ഒരിക്കൽ എറങ്ങാൻപോകാൻ ഭാവനാൻ പലത
 ത്തിൽ അന്റെ സഹോദരിയായ 'കൃഷ്ണ'യുടെ സൗഖ്യ
 പത്തൽ ചെന്നുവന്നു. ഈ സൂക്ഷ്മത കയ്യിൽനിന്നു വിട്ടു

പോന്നതിൽ മാവണൻ വലുതായ സന്തോഷവും ആശ്ചര്യവും ഉണ്ടായി. അവൻ വിചാരിച്ചു. "അമ്പാ മഹാവിഷ്ണുവിന്താൽ കൊല്ലപ്പെട്ടവരുടെ ശരകി? അദ്ദേഹം എങ്ങനെയും കൊന്നുവെങ്കിൽ എന്തിനും ശോചനീയത്തിൽ ജയിക്കാനല്ലല്ലോ. അതിനാൽ വിഷ്ണുവിനോടു ചിന്താധാരാണ് ഇങ്ങിനെ വിചാരിച്ചിട്ടാണ് മാവണൻ സീമയെ അപഹരിച്ചത്. സീമ മഹാലക്ഷ്മിയാണെന്ന് അറിഞ്ഞതുകൊണ്ടാണ് അമ്മയെപ്പോലെ കെട്ടിപ്പിട്തത്. അമ്മയുടെ ചെങ്കകൊണ്ടു മരണം വരുവാനാണ് മാവണൻ ഇങ്ങനെയൊരു പ്രവർത്തിച്ചത്"

ശ്രീരാമചന്ദ്രൻ പറഞ്ഞു.

അല്ലയോ മന്ദിരപ്രഭു! അമ്മയുടെ ദുഃഖത്തുനിന്നു മാധവി സുഗ്രീവന്മാരുടെ അനന്തമൂടി കേൾക്കേണമെന്നു മോഹം ഉണ്ടു് സൂര്യനും ദേവന്ദ്രനും വാതകാകൃതികളാക്കി ജനിച്ചവരെന്ന സുഗ്രീവനും മാധവിയും എന്നു കേട്ടിട്ടുണ്ട്.

അനന്ദ ഗുഹ പറഞ്ഞു

മേര കാകചന്ദ്ര! പണ്ടു സ്വർഗ്ഗമത്രമായ മഹാമരുവിൽ ബ്രഹ്മാവിന്റെ സഭയിൽ ചെല്ലു് കെൾക്കൽ ബ്രഹ്മാവിന്റെ കണ്ണുകളിൽനിന്ന് ആനന്ദബാഹ്യം പൊഴിയുകയുണ്ടായി. അതിനെ കയ്യിൽ എടുത്ത് അല്പനേരം ധ്യാനിച്ചു ഉപേക്ഷിച്ചു ആ ജലം ഭൂമിയിൽ വീണപ്പോൾ അതിങ്കൽനിന്ന് ഒരു മഹിയ വാതകൻ പിറന്നു. ബ്രഹ്മാവ് അവനോടു തന്റെ അരികത്തു തന്നെ എന്നും വസിച്ചുകൊൾവാതാനായി അരുളിച്ചെയ്തു. ഈ വാതകൻ വിരജസ്സ് എന്നു പേരായിരുന്നു. വളരുകൊണ്ടു ആ വാതകൻ ബ്രഹ്മാവിന്റെ സമീപത്തു വസിച്ചതിന്നു ശേഷം കെൾക്കൽ മഹാമരുവിൽ സഞ്ചരിച്ചു ഫലഭൂതങ്ങളെ വറിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയാപ്പോൾ അന്നുണ്ടു് കണ്ടുകൊണ്ടു പടുകുളിപ്പട്ടമുൾക്കൊള്ളുന്ന ഒരു ജലത്തോടു കൂടിയതുമായ ഒരു ദേവതാകണ്ടു. അതിൽ ഇറങ്ങി വേരും കെൾക്കുവാൻ ചെവിപ്പൊറ്റാൻ അ ജലത്തിൽ പ്രതിപതിച്ചുകാലം തന്റെ നീഴൽ കണ്ടിട്ട് അതു തന്നെന് എന്തുകൊണ്ട് വന്ന മഹാമരു വാതകനാണെന്നു വിചാരിച്ചു് അ

വൻ ചെങ്കുത്തിലുള്ള മാധി. അപ്പോൾ അതിന്റെ ഏക രാജ
വാതകരായ കാണാത്തതാൽ വേഗത്താൽ കരയ്ക്കു കയറി തടന
ളങ്ങി. അപ്പോൾ അൻ കര സുന്ദരിയായ സ്ത്രീയായു കണ്ട്
അശ്ചര്യപ്പെട്ടു. ആ സുന്ദരിയെ ദേവനാൽ കണ്ടിട്ടു കാമ
ത്തായ മരണത്തിൽ തന്റെ വീര്യത്തെ പ്രദർശിപ്പിച്ചു ആ വ
ീര്യം അപ്പോൾ പ്രവേശിക്കാതെ അപ്പോൾ വാലിന്റെ സ്ഥാന
ത്തു പതിച്ചു. അപ്പോൾ തിന്ന് ദേവനാൽ പ്രദർശിപ്പിച്ച പരാ
ക്രമേണി വാതകരായ അപ്പോൾ ഉത്തരിച്ചു. അപ്പോൾ
സുന്ദരിയെ അവിടെ വരികയും ആ കാമത്തിൽ കണ്ട കാമ
പരവശതയ്ക്കു അപ്പോൾ തന്റെ വീര്യത്തെ പ്രദർശിപ്പിക്ക
കയും ചെയ്തു. സുന്ദരിയുടെ വീര്യം അവളുടെ ഗ്രീവാ (കഴുത്തു)
സ്ഥാനത്താണ് പതിച്ചത്. ആ വീര്യശക്തിയാൽ അവളിൽ
നിന്നു ബലവത്തായ സൂര്യവന്ദനം ഉണ്ടായിച്ചു. ഇങ്ങനെ ഉ
ണ്ടായ ഒരു പുരുഷനായും ഏകത്തുകൊണ്ടു ആ സുന്ദരി കരി
ത്തു ചെന്ന് കിടന്നു. പിന്നീട് വാതകരായ പ്രകാശത്തിൽ ഉ
ണ്ടാൻ ഏകതീയതാധി സുന്ദരിയായ സ്ത്രീ ചോതി ഉണ്ടാക്ക
വോളെ വാതകൻ തന്നെയായിത്തീർക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ സം
ഭവം ബ്രഹ്മാവിന്റെ വാതകത്തായ വിശ്വസ്തിയെ അദ്ദ
ഹം കിട്ടിസ്ഥാപിച്ചതായതായതായ വിശ്വസ്തി കിട്ടിസ്ഥ
യിൽ രാജാവായി പുരുഷനായ ബ്രഹ്മാവിന്റെ വാതകത്തു
അവിടെ താങ്ങിപ്പിച്ചു. കര കഴിഞ്ഞു വിശ്വസ്തി മരിച്ചു പാ
യപ്പോൾ അപ്പോൾ രാജാവായി കിട്ടിസ്ഥയിൽ വാതക
തും ചെയ്തു. ഈ രാജാ ബ്രഹ്മാവിന്റെ വാതകത്തു കര അപ്പോ
ലായിച്ചുകൊണ്ടു അൻ പറഞ്ഞിരുന്നതും.

ശ്രീരാമന്റെ പരമ്പര

ബ്രഹ്മാവിന്റെ വാതകത്തു വാതകത്തിൽ നിന്നു പു
റത്താക്കിയപ്പോൾ വാതകത്തിന് തന്റെ അംഗത്തി
ന്റെ മന്ത്രിയായിത്തീർന്നുവെച്ചു. ബ്രഹ്മാവിന്റെ വാതകത്തു
തന്റെ അന്നു തന്റെ ബലത്തെ അറിയുന്നതില്ലേ? ഇ
ങ്ങനെ ശ്രീരാമന്റെ വാതകത്തു മരിച്ചു വീണതും പറഞ്ഞു.

[illegible]

ஹைதராப் கட்டாயமாகவேயும் நூதனப் பித்திராக்
 இக்கத்திநாநாஜ் கிளவ்யமாணாஸ் பிதாமித் தாநிக்
 பிதிக்ஷயாதயி க்ஷிதாயித் தேவ்யோத் தாத்க்ஷயாதி
 வ்யாபக்யஸாத் தி தாநாநா தே துந தோவ்யோத் ஹைதராப்

[illegible]

ആനന്ദരാജാജ്ഞാപനം ജീവൻ കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. പിന്നെ ബ്രഹ്മാ
വ്യ മന്ത്രിയിൽ നില്ക്കുന്ന ഹനുമാൻ വരും നൽകി. "ഹേ വാത
ക! നീ എന്നും മരണമില്ലാത്തവനായും വരുംപോലെ ഉറപ്പു
ള്ള ദേഹത്തോടുകൂടിയവനായും ഭവിക്കും. എന്റെ വരപ്രഭാ
വകൾക്കു നീ മഹാവിഷ്ണുവിനുകൂടി സഹായം ചെയ്യുന്നവ
നായി ഭവിക്കും. ഹേ ആജ്ഞാനന്ദാ, ഭക്താഭാക്തൃത്വത്തിൽ എ
വിടേയും നിന്റെ ഗതിക്കു നന്ദസ്ഥം വരികയില്ല. നിന്നെക്കു വി
ഷ്ണുവിനുകൂടി എന്നും ഉത്തമമായ ഭക്തി ഉണ്ടാവുകയും ചെയ്യും."
ഇങ്ങനെ അഭിമുഖ്യം ബ്രഹ്മാവ് അനുഭവിക്കുകയും ചെയ്തു. അ
നിനാശത്തോളം രാഹു പിന്നെയും സൂര്യനെ ഗ്രഹിക്കുവാനായി
മെന്തും.

ശ്രീരാജരാജൻ പഠിക്കുന്നു

ദേവേന്ദ്രൻ രാഹുവിന്നു ഗ്രഹിപ്പാൻ സൂര്യനെ കെട്ടേ
കൂടാ എന്നുള്ളതായാണ്? ആ കെട്ടി എന്നോട് വിവരിച്ചുപറ
യണം.

അസൂരൻ പഠിക്കുന്നു

ചന്ദ്രൻ അമൃതമന്ദിരകാലത്തു രാഹു എന്ന അസൂരൻ അ
മൃത സേവിച്ചുകൊണ്ടു മരണമില്ലാത്തവനായി ഭവിച്ചു. എ
ന്നിട്ട് അവൻ നവഗ്രഹങ്ങളിൽ എട്ടാമത്താമത്തെ മിഥുനം.
അതായത് അവൻ ദേവന്മാരെ പിരിയ്ക്കിക്കൊണ്ട് മെല്ലെക്കു
റോടുകൂടി ദേവന്മാർ അവനെ സൂര്യചന്ദ്രന്മാരെ കൊടുക്കുക
യും ചെയ്തു. രാഹു സൂര്യനെയും ചന്ദ്രനെയും ഗ്രഹിക്കുവാൻ
വരുന്നവൻ അനന്തരജ്ഞാപനം ചെയ്തു. പലപല സർക്കുലേഷനും
ധർമ്മങ്ങളും ചെയ്തും അതിന്റെ ഫലംകൊണ്ടു രാഹു സൂര്യ
ചന്ദ്രന്മാരെ വിട്ടുപോകയും ചെയ്യുന്നു. രാഹു സൂര്യചന്ദ്രന്മാ
രെ പിരിയ്ക്കിക്കൊണ്ട് കൊല്ലുന്നതിനായാണ് ബോധത്തിൽ സൂ
ര്യഗ്രഹണമെന്നും ചന്ദ്രഗ്രഹണമെന്നും പറയുന്നത്. ഈ ഗ്രഹ
ണകാലങ്ങളിൽ അനന്തര ജന്മങ്ങൾ സർഗ്ഗത്തിൽ ചന്ദ്രന്മാർ
ജാലസർക്കുലേഷനും ചെയ്തു. രാഹുവിനെ സന്തോഷിപ്പിച്ചു
സൂര്യചന്ദ്രന്മാരെ മോചിപ്പിക്കുന്നു. ഇത്രയും വേഗം ചന്ദ്രൻ

ഗ്രഹണത്തിന്റെ കാരണങ്ങളും ഹന്തമാന്റെ ജന്മവും പരാ
 ക്രമം, വംശസ്വഭാവം, എന്നിവയെയും വിവരിച്ചുപറഞ്ഞു. ഹ
 ന്തമാന്റെ വലമഹാത്മ്യത്തെ വർണ്ണിക്കുവാൻ ആദ്യം സ്വധി
 ക്ഷിപ്തം. അവൻ കരിക്കൽ മഹാതിമന്തന്റെ ആശ്രമത്തിൽ
 സഞ്ചരിച്ച് അവിടെ കൂട്ടിയിരുന്ന പുല്ലു ചന്ദനമുതലായതെല്ലാം
 അങ്ങനെയും ചിന്നി താനാവിധമാക്കുകയും മൂന്നിരമ്പന്മാരോടൊ
 കൂടെപ്പോട്ടുപോകയും ചെയ്തു. ഈ ചപലപ്രവൃത്തികളെ ഹേതി
 മൻ കേൾപ്പിച്ചു "ഹേ വന്ദനശ്രേഷ്ഠ! ഇന്നുമുതൽക്കു നിന്നെ
 തിന്റെ ബലം അറിയില്ലാതെ പോട്ടെ. എപ്പോൾ മരണാ
 വൻ പറഞ്ഞു നിന്റെ വലത്തെ തീ കേൾക്കുന്നുവോ അ
 പ്പോൾ നിന്നെ പൂച്ചന്യൂനയും പെരുന്തും ഉണ്ടാകയും ചെ
 യ്യും" എന്നു ഹന്തമാനെ ശപിച്ചു. ഈ ശാപം ഹേതുവായി
 ട്ടാണു ഹന്തമാൻ സൂര്യന്റെ മന്ത്രിയായിരിക്കുമ്പോൾ സ്വ
 ന്നം പരാക്രമത്തെ അറിയാത്തതും. സീതാസ്തവചണ്ഡനത്തിൽപ്രാ
 തോപശ്വേദന സമയത്തു ജംബവന് വാക്ലിപറഞ്ഞപ്പോൾ
 ഹന്തമാനു പൂച്ചന്യൂനയും ഉണ്ടാകയും സ്വന്തംബലം മനസ്സിലാ
 കയും ചെയ്തു. ഇങ്ങനെ അങ്ങനെയോടിച്ചപ്രകാരം എല്ലാം
 അന്തർ വിവരിച്ചു പറഞ്ഞുതന്നു. ഹേ രാമ! അങ്ങനെയോടൊ
 ശാന്തമാകുന്ന അന്തഃകണ്ഠസ്തോകങ്ങളു കൂടെവിശ്വരൂപം
 തന്നുള്ള എല്ലാം ശരിയുമാകയും ചെയ്യുന്നു. കലത്രയത്തിങ്കലും
 സാക്ഷിയായി വികല്പരഹിതമായ അങ്ങനെയോടൊന്നുഗ്രഹത്തി
 ന്നായി എല്ലാപ്രവൃത്തികളും ചെയ്യുന്നു. മാനുഷാകൃതിയാ
 യ ഇവിടുന്ന് എന്റെ ചാക്കിനേയും കേൾക്കുന്നു അങ്ങനെയോടൊ
 കൂടെമാകുപൂജിതനായി ശോഭിക്കുന്നു.

പാശ്ചിമൻ പറയുന്നു.

അഗസ്ത്യമഹർഷി ശ്രീരാമനെ മേൽപ്രകാരം സൂചിച്ച
 പ്പോൾ ശ്രീരാമൻ അദ്ദേഹത്തെ പൂജിക്കയും ആ പൂജയെ സ്വധി
 ക്ഷിപ്തം മഹാതിമന്തോടുകൂടി അദ്ദേഹം തന്റെ ദേഹം മറച്ചു
 പോകയും ചെയ്തു. ദേഹംകണ്ടാൽ വിവൃതവൃന്തം വീക്ഷ
 പ്പോത്തോ എന്നു ശങ്കിച്ചപ്പോൾ അഗസ്ത്യൻ അന്നഭിമുഖീതനാ

തില്ലോയത് മോപതിയാത ശ്രീഭാഗതാകളു അനന്തരഭാ
 ദം മന്ത്രിഭാഗതാകളായി മരിച്ചുകൊണ്ടു സ്വഹൃദത്തിൽ വസിച്ചു.
 വിഷയകോശത്തിൽ അസക്തി ഉൾപ്പെട്ടിട്ടും അദ്ദാഹം
 സംസാരിയാത കൈവശത്തുപോലെ ഭാഗ്യയോടു കൂടി വിഷയ
 ത്തെ അനുഭവിച്ചു ഹൃദയം മുതലായ സൗഖ്യങ്ങളും
 വാതകങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തെ സ്പന്ദിച്ചുവന്നു. ലോകതാഹ്നമായ
 ശ്രീഭാഗന്റെ രാജ്യഭാരകാര്യങ്ങളെ സമുദയസമുദയമായും
 വൃഷ്ടതയും പലവണ്ണങ്ങളായും അതർക്കം സ്വയംസംസാരങ്ങൾ
 യും സ്രീകൾ ഭക്തരായിത്തീർന്നുവന്നു മരിച്ചു. അവരെന്നും ക
 റിത്തും ഉണ്ടായില്ല. ഇതിനെ ഉൾക്കൊണ്ടിരിക്കുക ദിവസം
 ശ്രീഭാഗൻ പുത്രകവിഭാവത്തിൽ കയറി സിംഹാഭാരം വാതക
 ത്താകളും അനന്തരഭാഗതാകളായി ഉൾപ്പെടുന്നതും ചെറുതാകുന്നതി
 പരമമായവായ ശ്രീഭാഗൻ അനന്തരഭാഗതാകളായ കർമ്മങ്ങൾ വള
 രും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. താനാലിക്കിട്ടും കോടിക്കണക്കായി ശിവ
 ലിംഗങ്ങളെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചിട്ടുണ്ട്. അശ്വമേധയും മുതലായ അനേ
 ക താഗങ്ങൾ വലിയ രക്ഷണകളോടു കൂടി ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. സി
 ങ്കകളെ അനന്തരഭാഗതാകളാക്കുകയും എല്ലാ ദിനം മൊഴിച്ചുവ
 ന്നു. പരമേശ്വരനായ ഭാഗൻ രാജ്യം പരിപാലിച്ച സമുദയ
 കപാലത്താലായ ഭാഗൻ കഥകളെ ലോകത്തിൽ സ്ഥാപി
 ച്ചു. ഭക്തരായുഗത്തിൽ സാധാരണക്കാരെപ്പോലെയും ശ്രീഭാഗൻ
 പതിയോരായിരത്തി പരമേശ്വരൻ സംവത്സരം ധർമ്മപ്രകാരം
 രാജ്യഭാരംചെയ്തു കവിതാപ്രകാരം കണക്കാക്കിയാൽ പതി
 യോന്നു പത്തായി പതിനാലായിരം കോട്ടമാണു ശ്രീഭാഗന്റെ
 രാജ്യഭാരം ശ്രീഭാഗൻ ഏകപത്നീവ്രതക്കൊടുക്കിയവനും സ
 മൃദാ ശുഭനായ രാജകീയാതിരുന്ന ഭാഗൻ ഭാഗ്യയും വാ
 തകൾക്കും മനോ ഉണ്ടായിരുന്നതു ഹൃദയസ്ഥിതിയും എല്ലാം
 സിംഹാഭാരം ചേരിൽ ഉള്ള പ്രേമത്താൽ ഭക്തം വിട്ടുതന്നു ഭാഗൻ
 അനുഭവിച്ചുവന്നു. പതിവുനായ സീത വിത്തയകൊണ്ടും
 തോമരകൊണ്ടും ഭാഗംകൊണ്ടും പത്മംകൊണ്ടും ദേവഹരതാ
 യും ഭക്താവിന്റെ ഭാവാത്മനായും ഉണ്ടെന്നും ഭാഗൻ മൊഴിച്ചു.

കരുണയോടെ പൊതുവായി ഇല്ലാത്തതാണ് നീ അറിയുന്നില്ലേ? പ്രിയപ്പെട്ടവരേ! പ്രിയപ്പെട്ടവന്റെ കൈകളെ നീക്കം ചെയ്തുകൊണ്ട് പ്രിയപ്പെട്ടവനെ സത്യ പാപങ്ങളെയും കളഞ്ഞു വലിയ മേൽക്കൂരയെയും കൊടുക്കുന്ന ഈ സാക്ഷാത്കാരം കേൾക്കുന്നവരായ മനുഷ്യന്റെ സർവ്വമനോഭാവങ്ങളും പരിപൂർണ്ണമായി ഭവിക്കും.

മനുഷ്യാകൃതിയാ സാക്ഷാത്കാരം പരിപൂർണ്ണം സത്യം സമാപ്തം.

സാക്ഷാത്കാരം സമാപ്തം.

ശ്രീഗണേശായനമഃ,

ആനന്ദരാമായണം

യാത്രാകാണ്ഡം.

ഒന്നാം സർഗ്ഗം

ശ്രീപാലുനി പറഞ്ഞു

നാഥാ! ശ്രീരാമന്റെ ചരിത്രത്തിൽ എന്തൊരു വൃന്ദാപ്രദമായ സൗകാണ്ഡത്തെ ഇവിടുന്നു പറയുകയും, ഞാൻ കേൾക്കുകയും ചെയ്യൂ. ഇനിയും എന്തിക്കു ചിലതെല്ലാം ചോദിക്കേണ്ടതുണ്ട്. അതും ഇവിടുന്നു പറഞ്ഞുതരണം. മഹാത്മാവായ ശ്രീരാമൻ അശപഥേയന്മാരെപ്പറ്റി ചെയ്തതു എങ്ങിനെ എന്തും, രാമാദികളായ നാലുപേരുടേയും സന്തതികൾ അന്വേഷിക്കേണം, രാമന്റെ പുത്രന്മാരും, അനുജന്മാരുടെ പുത്രന്മാരും എന്തു സ്ത്രീകളെയാണ് വിവാഹം ചെയ്യുകതന്നെ പറഞ്ഞുതരണം. ശ്രോതാക്കളുടെ പരിഭവനാശത്തിൽ പരിഹാസം സംഭവിക്കും ശ്രീരാമൻ രാജ്യഭാരം വെട്ടു എന്തെ പറഞ്ഞുവല്ലോ. ദീനമരായ ആ കാലത്തിനിടയിൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള പ്രധാനകഥകൾ ഒക്കയും എഴുന്നാട്ടു വിവരിച്ചു പറയണം. ഇപ്രകാരം ശ്രീപാലുനിയുടെ വാക്കുകേട്ട് ചേരൻ വീണ്ടും പാശ്ചാത്യൻ ഇടത്തി

ശ്രീശിവൻ പറഞ്ഞു.

ഓ ഓ! ശ്രീരാമന്റെ കഥയെ പറ്റി നീ ചോദിച്ചതു വളരെ നന്നായി. അതിനെ പറയുന്നതിൽ എന്തൊരു ഉത്തമ സൗന്ദര്യമുള്ളതുകൊണ്ട്, ഞാൻ പറഞ്ഞുതരാം. രാജാവാന്റെ ചരിത്രം ആദ്യകാല ഗ്രന്ഥങ്ങളെക്കൊണ്ടു ചിലപ്പോ

ജോൻ ലോകത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു പ്രാപിച്ചു. വിശുദ്ധകാണക്കു
 ന്നാൽ ക്രൈസ്തവ മിഥ്യതയിൽ (മാവത്താൽ, മാവത്താൽ) എ
 ന്നിവരികിലേയ്ക്കു കാലത്തുമായ ഒരുവനെ അതായതു മാവ
 ത്താൽ കൊണ്ടുവെല്ലാ. മാവത്താൽ നിമിത്തം അങ്ങനെയെ
 കിട്ടി എന്നെന്നും ലോകത്തിൽ നിശ്ചയിക്കുന്നതായി ഭവിച്ചു
 എന്നു സാരം]

ഇപ്പോൾ പഠിക്കുന്നവർ മനസ്സിൽ ഒരു വിചാരമു
 ണ്ടായി. ശോകത്തി മുഴുത്ത പൂർവ്വത്തിൽ ഞാൻ ഇങ്ങനെ പ
 റത്തതുകൊണ്ട് എന്താണ് കാരണം എന്നു വിചാരിച്ചു മ
 ഞ്ചെയ്തതായ മനസ്സിൽ മേൽപറഞ്ഞ രാജ്യത്തെത്തന്നെ
 തന്റെ ശിഷ്യന്മാരും പഠിക്കും ശോകത്തിനായ എന്നിൽനി
 ന്ന തന്റെ പുറപ്പെട്ടതും, നാലു പാദങ്ങളായി തിരിച്ചതും,
 കഴിവാതെ പാദങ്ങളിലും അർദ്ധങ്ങൾ സമമായിട്ടുള്ളതും, ചൊല്ലു
 ബോധ വിജ്ഞാപനങ്ങളുമുള്ള ലയംഭാവം ഉണ്ടെന്നതും ആയ
 ഈ ചക്രം ഒരു ശ്ലോകമായി ഭവിക്കട്ടെ മനസ്സിലുള്ള ഈ
 ചക്രത്തെ ശിഷ്യൻ സാന്നിദ്ധ്യത്തോടുകൂടി സ്വീകരിച്ചു അ
 പ്സേവിത മനസ്സിലും ഉപരിയ സന്തോഷമായി. പിന്നെ തമസാ
 തീർത്തതിൽ വിശിഷ്ടമായ സ്വന്തമൊരു കണ്ണിൽനിന്നുണ്ടാ
 യ ഒരു ശ്ലോകത്തിന്റെ അർത്ഥം എന്ന ആശ്ചര്യമായിട്ടുകൊണ്ട്
 അഭിമാനം അഭിമാനമായിട്ടുള്ള മടങ്ങുപോന്നു. അതിൽ
 പിന്നെ മനസ്സിലും ശിഷ്യനും വിശിഷ്ടം ശാസ്ത്രങ്ങളുമായ
 മേലോർന്നു തിരിച്ചിട്ടുണ്ട് ഒരു കടം മേൽക്കും മേൽക്കും
 ഈ സമുച്ചയമായ മനസ്സിലും പിന്നാലെ പോന്നു. അത്രേ
 ത്തിൽ വന്നിറങ്ങാത്ത പർവ്വതമായ വാൽമീകിയെക്കൂടി ശി
 ഷ്യന്മാരുംകൂടി പഠിക്കുവാൻ കഥകളിലും പാട്ടുകളും, ഗദ്യ
 ധാരാളം ഇതിലുംകൂടി ചൊല്ലും.

അതിനാൽ, ലോകത്തിന്റെ സൃഷ്ടിക്കുപോലും മറ്റൊ
 പ്രദേശം പരമേശ്വരനായി ചതുർവർണ്ണമായ ബ്രഹ്മവു മറ്റൊ
 കിടപ്പു കാണുന്നതായി എഴുന്നള്ളി. വാൽമീകി അദ്വൈതത്തെ
 കണ്ടു ചൊല്ലുന്നതായ ഏഴാമത്ത് അഞ്ചുവർണ്ണമായ വ

ഹിം ആശ്ചര്യത്തോടുകൂടി അദ്ദേഹത്തെ കാൽ കഴുകിച്ച് അ
 ഗ്നസ്തംഗത്തിൽ കിട്ടി, ഉരിപ്പാൻ ആസനവും കൈകളും വയറും ച
 യ്ക്കു ചുറ്റി വിധിപാലതരസ്സോടു കരളം ചോരിച്ചു. അ
 നന്ദനും ബ്രഹ്മദേവൻ പരമേശ്വരിതരായ ആനന്ദത്തിൽ ഇര
 ന്ന വാൽഭീകിരഹിതരായും ഉരിപ്പാൻ പറഞ്ഞു. ബ്രഹ്മാവ്
 അകളിച്ചെഴുപ്പുകാരും മേന്മയും ആസനസ്ഥനായി. ചോല
 പിതാമഹനായ വാഹിരവ് ആനന്ദത്തിൽ ഇരിക്കുമ്പോഴും മ
 ഹിതിയുടെ തേസ്സ് ആ ക്രോഡ്ധപക്ഷിയിൽ ആയിരുന്നു. മ
 ഹിതി ധ്യാനത്തിൽ ഇരുന്ന് ഇങ്ങിനെ വിചാരിച്ചു. അഹോ
 കന്യോ! പാപിയായ ആ കുട്ടാളൻ ദൈവദത്തോടുകൂടി ആ മ
 തോഹാരശബ്ദത്തോടുകൂടിയ ആ ക്രോഡ്ധപക്ഷിയെ ആകാശ
 നായി കൊണ്ടുപോയതല്ലോ. ഉഷ്ണിയെ വിചാരിച്ചു ദൃഢ
 നിമ്നകോണു വീണ്ടും ഒരിക്കൽക്കൂടി ആ ക്രോഡ്ധപക്ഷിയെ ഉ
 ദേശിച്ചു മഹിതി മുൻപറഞ്ഞ ശ്ലോകത്തെ ഗായത്രിയെ പി
 ന്നതും മഹിതി ശ്ലോകപരമ്പരണമായിട്ടുതന്നെ സ്ഥിതിചെയ്തു.
 അങ്ങിനെ ഇരിക്കുന്ന മഹിതിയുടെ ബ്രഹ്മവു ചിരിച്ചുകൊ
 ണ് അകളിച്ചു. മഹാമുന! അയ്യോനാക്കിയതു ശ്ലോക
 തന്നെയാണ്. അതിൽ സംശയിപ്പാതില്ല. സന്യാസഭവേ
 ശ്ലോകരൂപം ഇങ്ങിയ അങ്ങനാൽ പ്രവേശിച്ചത് എന്റെ
 അഭിപ്രായപ്രകാരമെന്നതാണ്. ധർമ്മം ലഭ്യമല്ല! അ
 യ്യനു ശ്രീരാമൻ ദാരിദ്ര്യം മുഴുവനും നൽകിക്കൊണ്ടും ധർമ്മ
 വും, ഇണവാനും ധീരനായ മേന്മൻ കഥ താഴെകൽതിനു
 കേട്ടപ്രകാരം അത് ഉണ്ടാകണം. മഹസ്വമായിട്ടും, പ്രകാശ
 മാതിട്ടും ശ്രീരാമൻ, കഷ്ടനൻ, സീത, രാജനന്ദൻ എന്നി
 വർ എന്തെല്ലാം ചെയ്താവാ അതൊക്കെയും ആരാലും അറിയാ
 ന്നോടാതെ അധികരിച്ചിട്ടും അങ്ങയ്ക്ക് അറിയാത്തതായി മ
 രിക്കും. അയ്യോനാക്കുന്ന കാര്യങ്ങളാകാവുന്നതിൽ ഒരു വാക്കു
 കഥയും അസത്യമായിരിക്കാതില്ല. അതുകൊണ്ട് അയ്യനും മ
 തോഹാമായ രാമകഥയെ ശ്ലോകരൂപം നൽകിച്ചു. ചോ
 കത്തിൽ പദ്യങ്ങളും നാടകങ്ങളും തിളങ്ങുന്നതെന്നുള്ളതും കാ

ലം രാമായണകഥയും തിഖതില്ല. എന്നുതന്നെയല്ല, അങ്ങനാക്കിയ രാമായണകഥ ചോകത്തിൽ എത്രകാലം തിഖതില്ലമോ അത്രയും കാലം എന്നാൽ സ്തബ്ധിക്കപ്പെട്ട ചോകത്തിൽ ഉഷ്ണപ്രഭാതത്തിലും, അശ്വപ്രഭാതത്തിലും അമ്മയ്ക്കു സഞ്ചരിക്കുവാനും സാധിക്കും. ഇപ്രകാരം അരളിച്ചെയ്തു പുണ്യപ്രദങ്ങളായ വേദവക്യങ്ങൾ മുഴുവൻ രാമായണകഥ മുഴുവൻ ബ്രഹ്മാവു മഹാകവിയെ കേൾപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. പിന്നെ അദ്ദേഹം മഹാകവി ചെയ്തു പൂജയെ പരിഗ്രഹിച്ചു അവിടത്തെ ഒന്നു അനുജനായും ചെയ്തു.

അയ്യോ! വാൽവീകിമഹാകവി വലുതായ വിസ്മയത്തെ പ്രാപിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുഖത്തുനന്നു തനിയെ ഉണ്ടായ ശ്ലോകത്തെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യന്മാർ അതിസന്തോഷത്തോടുകൂടി പിന്നെയും പിന്നെയും പാടുകയും അതിനെപ്പറ്റി തന്നെ വിസ്മയത്തോടുകൂടി കി മോന്നു സംസാരിക്കുകയും ചെയ്തു. മഹാകവി പിന്നെ സമാക്കരങ്ങളായ നാലു പാദങ്ങളെക്കൊണ്ടു താൻ പാടിയ ആ ശ്ലോകം പിന്നെയും പിന്നെയും ആവർത്തിച്ചു ഗാനംചെയ്തു. അത്രയ്ക്കൊളം അദ്ദേഹത്തിന്നു മനസ്സിൽ ഉണ്ടായ ശോകം അധ കരായി വന്നു. ആ ശോകംതന്നെ ശ്ലോകമായി പരിണമിക്കുകയും ചെയ്തു. നഗാധിപതി ഇരുന്ന മഹാകവി ഇങ്ങനെയൊന്നു ഇതുപോലെത്തന്നെ ശ്ലോകത്തെക്കുറിച്ചു രാമായണം കഥ മുഴുവൻ ഞാൻ തിരുക്കുന്നേ എന്നു വിചാരിച്ചു മഹാകവി ഉദാരങ്ങളായ വൃത്തങ്ങളോടും അത്യാത്മീയവും പദങ്ങളോടുകൂടിയവയും, അതിമനോഹരങ്ങളും സമാക്കരങ്ങളും ആയ വിശേഷപ്പെട്ട ശ്ലോകങ്ങളെക്കുറിച്ചു കീർത്തിമാനായ ഭാരതന്റെ ചരിതത്തെ ശതകോടി സമ്മിതമായ കാവ്യമാക്കി തിരിച്ചു.

ഇങ്ങിനെ ശതകോടി രാമായണാത്മീയവും പാഞ്ചമകളായും ആനന്ദാകാശത്തിൽ യാത്രാകാണ്ഡത്തിൽ ഒന്നാംസർഗ്ഗം അവസാനിച്ചു.

അന്തരം സർഗ്ഗം.

ശ്രീതിരുവൻ പാഞ്ചം.

വേദം വേദി വാൽമീകിയാൽ ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ട ശതകാണ്ടി വിസ്മയമായ മായാമയങ്ങളാകാവുന്നതെന്തെ മഹാകാളൻ സസന്ദോഷം സ്വീകരിച്ചു. അദ്ദേഹം അതു വാൽമീകിയുടെ ആശ്രമത്തിൽവെച്ചു വായിക്കുകയും അതിനെപ്പറ്റി പ്രശംസിക്കുകയും ചെയ്തതുകൊണ്ട്. അതു കേൾപ്പായായി സർവ്വദോഷാഭാവം വിമാനത്തിൽ കയറിവന്ന് ആകാശത്തിൽ സ്ഥിതിചെയ്തതുകൊണ്ടു സവിസ്മയമായി കേട്ടിട്ടു ഭൂമിയിലുള്ള വാൽമീകിയെ പൂജിക്കുകയും ചെയ്തതുകൊണ്ടു വാൽമീകിയുടെ അനുജന്മാർ പരമേശ്വരൻ പ്രശംസിക്കുകയും ചെയ്തു. അതുകൊണ്ട് മഹാകാളൻ, ഗന്ധർവ്വന്മാർ, യക്ഷന്മാർ, നാഗന്മാർ, കിന്നരന്മാർ, മഹാകാളൻ, ഗന്ധർവ്വന്മാർ, യക്ഷന്മാർ, നാഗന്മാർ എന്നിവരും, ബ്രഹ്മാവും, അരുന്ദതയും ആ മായാമയങ്ങളാകാവുന്നതിൽ കിട്ടണം, എന്തിൽ കിട്ടണം എന്നുവെച്ചു പരസ്പരം കലഹിച്ചു. ബ്രഹ്മാവും മഹാകാളൻ എന്നിവർ പരസ്പരം കലഹിച്ചു, മഹാകാളനും, മഹാകാളനും "വാൽമീകിയാൽ മായാമയങ്ങളെ അങ്ങനെ സ്വീകരിക്കുകയും കൊണ്ടുപോകും" എന്നു പറഞ്ഞു. മഹാകാളനും, പരസ്പരം കലഹിച്ചു, പരസ്പരം കലഹിച്ചതുകൊണ്ട് അങ്ങനെ പരസ്പരം കലഹിച്ചതുകൊണ്ടു കൊണ്ടുപോകും എന്നും പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ മഹാകാളൻ മായാമയങ്ങളെ 'ഇത് മായാമയങ്ങളെ അങ്ങനെ ഭൂമിയിൽനിന്നു പാതാളത്തിലേക്കും സ്വീകരിക്കുകയും കൊണ്ടുപോകും' എന്നതുകൊണ്ടു 'ഇത്' എന്നായി. ഇപ്രകാരം എല്ലാവരും മായാമയങ്ങളെ സ്വീകരിച്ചു കൊണ്ടുവന്നതുകൊണ്ടു കലഹം ഉണ്ടായിപ്പോയി. അന്തരം തല്ല വാൽമീകി പരമേശ്വരൻ അദ്ദേഹം എല്ലാം വിരക്തി അനുഭവിച്ചതുകൊണ്ട് ശ്രീവാൽമീകിയിൽ ചെന്നു അനന്തരായനത്തിൽ പാതികൊള്ളുന്ന വിഷ്ണുവിനെ വേദോക്തങ്ങളായ പല മന്ത്രങ്ങളാകുന്ന സൂക്തികളെയും പലപല പൂജാവിധികളെയും കൊണ്ടു പൂജിക്കുകയും ചെയ്തു. ഗീതം, വാഗ്ഗേ മായാമയങ്ങളെ

വിജ്ഞാപനത്തിലൂടെ പ്രഖ്യാപിച്ചു. അപ്പോൾ മഹാവി
ജ്ഞാപനത്തിലൂടെയാണ് ഉണ്ടായത് എന്ന് എന്തിനാ താഴ്
വര ഉണ്ടായിരുന്നത് എന്ന് എന്തിനാ താഴ്വര ഉണ്ടായിരുന്നത്
അത് ഉണ്ടായ വഴിയെന്തെല്ലാം വിശദീകരിച്ചു പറയുകയും ചെയ്
തത് താഴ്വരയെക്കുറിച്ചുള്ള വാർത്തകൾ വേണ്ടി വേദാദികൾ തമ്മി
ൽ കലഹമുണ്ടായതു കേട്ടു ജഗദീശ്വരൻ പൂജയിൽ തുടങ്ങിയ
താണ് ആ കലഹത്തിൽ ഒരു തീരുമാനം ഉണ്ടാക്കി. ദൈവസ്വഭ
വമായ വിജ്ഞാപനത്തെ മുന്നോക്കി മാറ്റിച്ച് കാരോ മാഗ
ത്തിലും 33,33,33,33 മൂലകങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. ശേഷമു
ള്ളതിനെ പണ്ട് അക്കരമുള്ള മന്ത്രങ്ങളായിട്ടും തിരിച്ചു. അവ
യിൽവെച്ചു മണ്ടക്കര അത് അപേക്ഷിച്ചപ്രകാരം വിജ്ഞാ
പനം നടന്നു. ആ മന്ത്രത്തെ അത് കഴിയിൽവെച്ചു പ്രാണാ
വസാനകാലത്തിൽ മന്ത്രങ്ങളുടെ ചെവിയിൽ ഉപദേശിച്ചു
ന്നു. ദൈവപ്രതി 'താഴ്വര' എന്ന നാമകരണമാണ് അത് എ
ന്നാണെന്നും ലോകമെല്ലാ മന്ത്രങ്ങളിൽ ഉള്ളത് എല്ലാം വി
ജ്ഞാപനത്തിലൂടെ, ഗന്ധർവന്മാരും, ആദിദേവന്മാരും അവർ അഭി
ഷിച്ഛിച്ചപ്രകാരം ദാനം ചെയ്തു. ആദിദേവൻ തന്റെ മന്ത്ര
ത്തെ ചാതാമുഖത്തിലൊഴുക്കി, ലക്ഷ്മിദേവിയെ കിട്ടിയ മന്ത്ര
ത്തെ ദൈവകണ്ഠത്തിലൊഴുക്കി കൊണ്ടുപോയി. ഗന്ധർവന്മാർ മ
ഹാമന്ത്രത്തെ അവർ ഭൂമിയിൽ ചെച്ചുവെന്നു ധരിക്കുകയും
ചെയ്തു. ചാതാമുഖത്തിലൊഴുക്കിയ ചാതാദികൾക്ക് ആദിദേ
വന്റെയും സർവ്വചാതാമുഖത്തിലൊഴുക്കിയ ദൈവദികൾക്കും മറ്റാരു
ക്കുമില്ലാത്തതും മൂലചാതാമുഖത്തിലൊഴുക്കിയ ഗന്ധർവന്മാർ
തിന്നും ആ മന്ത്രങ്ങൾ ഉണ്ടായി. ആ മന്ത്രങ്ങളുടെ സ്വരൂപം എ
ന്തെന്നും ഇങ്ങനെ. ദൈവപ്രതി അത് മന്ത്രശാസ്ത്രത്തിൽനി
ന്നുതന്നെ അറിഞ്ഞതാണ് ഇപ്രകാരം മന്ത്രങ്ങളെ അത്
മെന്തെന്നുവേണ്ടും മഹാവിജ്ഞാപനം മുമ്പു ചാതാമുഖത്തിലൊഴുക്കി
താഴ്വരയെക്കുറിച്ചുള്ള ഒരു മാഗം (33,33,33,33, ദൈവമാക്കും
ഒരു മാഗം മുമ്പു ചാതാമുഖത്തിലൊഴുക്കിയ മാഗം താഴ്വരയെക്കു
റിച്ചും ചെയ്തു അതിൽ ദൈവമാക്കിയ മാഗത്തെ അത് സ്വ

അവർ ഉപകാരമായിത്തീർക്കുകയും ചെയ്യും. എന്നതെന്നതല്ല, ശ്രീകൃഷ്ണൻ വ്യാസനായി ഭൂമിയിൽ അവതരിച്ച മനുഷ്യരും ഉപകാരമാവാതായി ഭക്തമർക്കുതിലേയ്ക്കു കിട്ടീട്ടുള്ള കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള ചോദ്യത്തിന്റെ ഭാഗത്തിൽനിന്ന് എടുത്ത് 17 പുരാണങ്ങളിലും അതിശ്രേഷ്ഠമായ മോക്ഷം എന്ന ഇതിഹാസത്തിലും ഉണ്ടാക്കും. മനുഷ്യനും ഭക്തമർക്കുതിലേയ്ക്കുള്ള കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ചു സാരം സംഗ്രഹിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ പുരാണങ്ങൾ കണ്ടും ഉണ്ടാക്കിട്ടും വ്യാസൻ മനശ്ശാസ്സി ലഭിക്കാതെ ചത്തവർ വ്യാസൻ സത്യാതിഥിയുടെ തിരുത്തലിൽ മനശ്ശാസ്സി സുഖമില്ലാതെ സ്ഥിതിചെയ്യും. ഇതിനിടയിൽ ബ്രഹ്മവ്യക്തിക്കു വിഷ്ണുവിനാൽ ദാനമാക്കപ്പെട്ട കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ചു വ്യക്തികളെ മോക്ഷമാത്രം നൽകുന്നത് ഉപദേശിക്കും. നാൽപ്പത് അവയെ സ്വരൂപിതമാക്കി വീണയിൽ പാടിയുകൊണ്ട് സമസ്തത്തിനെയും തീർത്തിൽ ചേന്ന് ആ വ്യക്തികളെ മോക്ഷം നൽകുന്നത് ഉപദേശിക്കും. മോക്ഷം നൽകാൻ കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ചു നാലു വ്യക്തികളെ ഉൾക്കൊണ്ട മനശ്ശാസ്സിയിലെ ലഭിച്ച അവയുടെ അർത്ഥത്തെപ്പറ്റി സംഗ്രഹിച്ച പതിനെണ്ണിയുടെ വ്യക്തികളെ ഉൾക്കൊണ്ടിട്ടുള്ള പ്രതിമകൾ ഭാഗവതം എന്ന പുരാണത്തിൽ ഉണ്ടാക്കും. ഈ ഭാഗവതം മനോഹരമായ ചരിത്രമാണെന്നു പുരാണമായി ചേർക്കും. ഭാഗവതത്തിലെ മായ മറ്റു പുരാണങ്ങളിലായിട്ടുള്ള മറ്റും ചേർക്കും. മറ്റു പുരാണങ്ങളിലെ ചേർ ചേർച്ചകൾ ഉണ്ടാക്കിയതായാ സമാധാനം ചേർക്കും. ഈ വ്യാസൻ ആ കാര്യങ്ങളിലും, വിവിധങ്ങളായ ഉപപുരാണങ്ങളിലും ഉണ്ടാക്കും. എന്നാൽ അതൊക്കെയും മൂലമനുഷ്ഠാനത്തിന്റെ ഭക്തമർക്കുതിലേയ്ക്കു കിട്ടീട്ടുള്ള ഭാഗത്തിൽനിന്നും സംഗ്രഹിച്ചു വേർതിരിക്കും. ഇതുവരെ കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ചു സംഗ്രഹിച്ചതിൽ ആർ ശാസ്ത്രത്തിലും മോക്ഷം നൽകും. എന്നാണു ഭൂമിയിൽ എത്രയും കർമ്മങ്ങൾ കീർത്തിക്കപ്പെടുന്നുണ്ടെന്നു കരുതപ്പെടുകയും നാലു ഭാഗങ്ങളെക്കുറിച്ചു അഭ്യർത്ഥിക്കുകയും ചെയ്യും. മറ്റു വ്യക്തികളെക്കുറിച്ചു കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ചു മറ്റും ചേർച്ചകൾ

ശ്രീപാർവ്വതി പറയുന്നു.

ഹേ നാഥാ! നാകഭൻ ബ്രഹ്മാവിന്റെ മുഖത്തുനിന്നു പ
റിച്ച വ്യാസനോടു ഉപദേശിപ്പാൻ പോകുന്നതും, വ്യാസൻ താ
ഗവതത്തിന്നു മൂലമായി എടുക്കുവാൻ പോകുന്നതും മഹോഘോ
രങ്ങളും പാപഫലങ്ങളുമായ കാര്യങ്ങളായിലെ ആ നാലു ശ്ലോക
ങ്ങൾ, ഏകജ്ഞാനമാണെന്നു ചോദിപ്പാൻ എനിക്കു് ആഗ്രഹമു
ണ്ടു്. ദയ ചെയ്ത് അറയെ പറഞ്ഞുതരണം.

പരശുരാമൻ പറയുന്നു.

ഹേ ദേവി! ചേരിയുടെ ചോദ്യം ഉചിതമെന്നു. മന
സ്സിന്നുണ്ടി കേട്ടാലും. നമ്മുടെ പറഞ്ഞവയായ നാലു ശ്ലോക
ങ്ങളെ ഞാൻ വഴിയെ പറയാം. നാമെന്ന് അറയെ ബ്രഹ്മാ
വാനെ പറഞ്ഞുകൊടുത്തത് ബ്രഹ്മാവിനോടു പറഞ്ഞതു വി
ജ്ഞാതം. വിജ്ഞാതമായതെങ്ങനെ ചോദിച്ചതിൽ ബാഹ്യതാ
യിരുന്ന നാലു ശ്ലോകങ്ങളെ ബ്രഹ്മാവിന്നു പറഞ്ഞുകൊടുക്കേ
ണ്ടെന്ന് ചെയ്തതും. വിജ്ഞാതബ്രഹ്മാവിനോടു പറഞ്ഞു നാലു ശ്ലോ
കങ്ങൾ അദ്ദേഹം അറയെ പറഞ്ഞുതന്നതാണ്.

അഥഭേ വാസമേവാശ്ര

മാന്യശ്രുൽ സന്ദേശക് പരം

പശ്ചാദഥം യദേതമു-

യോവശിഷ്യേത സോസ്തപഥം.

൧

ജ്ഞാതം യൽ പ്രദീദേന

നപ്രകാശത മാത്മനീ

1. ഞാൻതന്നെയേ ആദ്യം ഉണ്ടായിരുന്നല്ലോ. മറ്റൊരാ
ന്നും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ഞാൻതന്നെയാകെ പ്രകാശം ഇല്ലാത്തതാ
ണ്. ഞാൻ മേലിലും ഉണ്ടായിരിക്കും. ഏല്ലാം ഇല്ലാത്തതാ
യാലും അവയെല്ലാം ശേഷിക്കുമോ അതാണു ഞാൻ.

2. യാതൊന്നിനോടുകൂടാതെ എളുവയ്ക്കവും തോന്നുക
യില്ലയോ, യാതൊന്നു് ആത്മാവിൽ തോന്നപ്പെടുകയും ചെയ
്കുന്നവയാ, അത് ആത്മാവിന്റെ മാത്രമാണെന്ന് അറിയു

തദിദ്വയാ കാതകാതാമാദാ

യഥാഭാസോ യഥാനമി.

൨

യഥാമഹാഭാസി ഭൂതാനി

ഭൂതേഷ്വച്ചാവചേപന്ത

പ്രവിഷ്ണാസ്ത്വ പ്രവിഷ്ണാതി

കഥാഭേദേണൈവേപഥം.

൩

യേനാവദേവജിജ്ഞാസ്ത്വ

തത്പരിജ്ഞാസുജാതമതഃ

അഥായവൃതിരേകാദ്യം

തൽസ്യാൽ സർവ്വതി സർവ്വദാ

൪

ശ്രീഭീഷൻ ചരയന്ത.

ഈ നാലു ശ്ലോകങ്ങളാണു വിഷ്ണുഭഗവാൻ ബ്രഹ്മാവിനു പറഞ്ഞുകൊടുത്തത്. അവയെ ഒന്നാൻ തിന്നക്കും പറഞ്ഞു കുന്നു. ഇവ പരിശുദ്ധങ്ങളും പാപഹരങ്ങളും മനുഷ്യർക്കു ജ്ഞാനം.

എന്തുപാഠമെ എന്നാൽ വെളിച്ചത്തുകാഞ്ഞ ഇരുട്ട് ഇല്ലല്ലോ. അതുപോലെ, വെളിച്ചം എന്നെന്നാൻ ഇല്ലെങ്കിൽ ഇരുട്ട് എന്നെന്നാവസ്ഥ തോന്നപ്പെടുകയില്ല. വെളിച്ചം ഉണ്ടെങ്കിൽ ഇരുട്ടും ഉണ്ടുതാനും. അതുപോലെ എന്നർത്ഥം.

൩. പലപ്രകാരത്തിലുള്ള ജീവജാലങ്ങളിൽ പൃഥവി മുതലായ പഞ്ചഭൂതങ്ങൾ പ്രവേശിച്ചു തില്പനങ്ങളെങ്കിലും അപ്രവിഷ്ണുങ്ങളായപോലെ ഇരിക്കുന്ന അതുപോലെ എല്ലാജീവജാലങ്ങളിലും ജ്ഞാനം അനുഭവിച്ചിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ അവയിൽ ജ്ഞാൻ ഉണ്ടെന്നായി തോന്നുകയുമില്ല.

4. ഇത്രമാത്രമേ ആത്മതത്വത്തെ അറിയാനാഗ്രഹിക്കുന്നവൻ അറിയണമെന്നു മോഹിക്കേണ്ടതുള്ളൂ. ഇത് എല്ലാ ജ്യോഷം എല്ലാവസ്തുവിലും അന്ധയന്ത്രപേണയും വൃതിരേകന്ത്രപേണയും സംഭവമായിരിക്കുന്നു. ഒന്നുള്ളപ്പോൾ മറ്റൊരും ഉണ്ട് എന്ന അവസ്ഥയെത്തന്നെ സംഭവസ്ഥയും ഒന്നില്ലെങ്കിൽ മറ്റൊരും ഇല്ല എന്നവസ്ഥ വൃതിരേക സംഭവസ്ഥയും ആകുന്നു.

തന്നെകുന്നവരും അഞ്ചുപാദത്തെ പൊട്ടുന്നതവേ തരിപ്പി
ക്കുന്നവരുമാണ്. അഞ്ചുപാദം ഇവയെ കിടത്തും ചെയ്യണം.
ഇപ്രകാരം ഹേ ദേവി! തീ ചോദിച്ചതിന്നു ഞാൻ സമാധാ
നം പറഞ്ഞു. ഇനി മുമ്പു ഞാൻ പറയാൻ തുടങ്ങിയ കഥയെ
തന്നെ പറയാം.

മഹത്വിമാരാൽ നാനാവിധമായി ചെയ്യപ്പെട്ട നാശാ
ണത്തെ വ്യാസൻ മനസ്സിലാക്കിപ്പോയപ്പോൾ ഏഴു കാണ്ഡങ്ങളു
ള്ള ഗ്രന്ഥകൃത്തിന്റെ 24000 ശ്ലോകങ്ങളിലായി ചോദ്യങ്ങളെ
ക്കുറിച്ചും ഹേ പാശുപതി! അതിന്റെ ആദ്യവശാത്തങ്ങളിൽ
ഏതാനും ശ്ലോകങ്ങൾ തിന്റെ കയ്യിൽനിന്നു കിട്ടിയവയായി
രിക്കും. 24,000 ശ്ലോകങ്ങളിൽ ആദ്യം മഹാഭാരതം മുതലാ
യവയിൽ ചിലതു വ്യാസന്റെ വകയായും ഉണ്ടായിരിക്കും.
അതന്നുകൊണ്ടുതന്നെ അഗസ്ത്യൻ മുമ്പായ പ്രയീശ്വരന്മാ
രും ഭാരതവംശത്തിൽ അന്തർവിച്ഛിന്നങ്ങളായ ചോദ്യങ്ങളിന്റെ
മാഗ്ദന്തത്തിനനുസാരം സമ്പാദിച്ചു പാ ചോദ്യങ്ങളാലു
യും ആവശ്യപ്പെട്ടാൽ പെട്ടെന്നു ഉണ്ടാക്കും. എന്നാൽ വാൽമീ
കിയുടെ ചോദ്യങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള മേൽപറഞ്ഞ ചോദ്യങ്ങളു
ന്നും വിചാരിച്ചാൽ അറിയാത്തതൊന്നുമില്ല. ഹേ ദേവി!
ഞാൻ നിന്നെക്കുറിച്ചു പറഞ്ഞുവന്നതായ സാരകാണ്ഡവും വാൽമീ
കിയുടെ ചോദ്യങ്ങളിൽനിന്നു സാരം സംഗ്രഹിച്ചു പറഞ്ഞു
കൊണ്ട് മെന്ററ കഥയെ വിവരിച്ചു പറയണമെന്നു തീ
യ്യവശ്യപ്പെട്ടതുകൊണ്ടാണ് ഇപ്പോൾ ഇതു തിന്നോട് പാ
രുന്നത്. ചാമകഥയുടെ വലുപ്പം ആകോടിയാകയാൽ ഞാൻ
അഞ്ചു ഭാഗങ്ങളിലുകൊണ്ടു ചരിയായിട്ടു വിവരണങ്ങൾ
മുറയ്ക്കുകയും പറഞ്ഞാലും വിവരിച്ചു വിവരിക്കുവാൻ കഴിക
യില്ല. വാൽമീകീചോദ്യങ്ങൾ തിരിച്ചുതന്നു തപശ്ശകരി
കുകൊണ്ടാണ്. ആകയാൽ തിന്റെ പ്രതികരണത്തിന്നു സാരമാ
യിട്ടുള്ളതെല്ലാം സംഗ്രഹിച്ചു സംക്ഷിപ്തമായിട്ടു യാത്രാകാണ്ഡ
ത്തെ വിവരിച്ചു പറയും. മേൽ പറയുവാൻ പോകുന്ന കഥ
കൾ ചാമകഥയുടെ വിവരണത്തോടു പറയുന്നതായിട്ടാണു കാ

ണന്നത്. ശതകോടിരാമായണങ്ങളിൽനിന്നു തിരഞ്ഞെടുത്തുകൊണ്ടു കണ്ടറിഞ്ഞിട്ടുള്ളതാണ് ഈ പാഠ്യം.

ഇതിനെ ശതകോടിരാമായണാശാസ്ത്രമായ അനന്തരാമായണത്തിൽ
അപ്രകാരത്തിൽ രാമായണവിസ്മയകഥയെ എന്ന
രീതിയിൽ സർഗ്ഗം ചെയ്തു.

—*—

മൂന്നാം സർഗ്ഗം.

ശ്രീപാദ്യം പാഞ്ച.

അതാണു രാമദാസൻ എവിടെത്തുടങ്ങിയതാണ് വിഷ്ണുദാസനും അതാണ് എങ്ങിനെയൊക്കെ രാമദാസൻ പറയുന്നത്. ഈ സംഗതി സവിസ്തരം പറഞ്ഞുതരണം.

ശ്രീനിവസ് പാഞ്ച.

രാമദാസൻ കേൾക്കുന്നതിനായിട്ടുള്ള താമിസ്സായുള്ള ശോഭിക്കുന്ന ഭംഗംകാണുന്നതിൽ അപ്പോഴുള്ളതിൽ നിന്നും
യൻ എന്ന പേരായ ഒരു മഹാൻ ഉണ്ടാവും. അദ്ദേഹത്തിന്നു
രാമൻ എന്ന ഒരു പുത്രനും, ആ പുത്രനു വിഷ്ണു എന്നൊരു ശി
ഷ്യനും ഉണ്ടായിത്തീർന്നു. ഈ മൂന്നുപുത്രന്മാർ എപ്പോഴും രാമ
ദാസനായിട്ട് തല്ലുന്ന രായി കേൾക്കും. ശ്രീരാമന്റെ ഭാഗ്യം
തന്നെയായിട്ട് അദ്ദേഹം രണ്ടുപുത്രം രാമദാസനെന്നും വിഷ്ണുദാസനെ
ന്നും പ്രസിദ്ധിച്ചു പ്രാപിക്കും. ശോഭിക്കുന്നതിനായിട്ടുള്ള ഒരു
രായിട്ട് ഗയയിൽവെച്ചു രാമദാസൻ പിതാവിന്റെ ശ്രാദ്ധം
ചെയ്തതിന്നുശേഷം കൂടിയിൽ എത്തിച്ചേർന്നു തിരുമുഖം ഉണ്ടാ
വരികിൽ എല്ലാം ചെയ്ത് അമാത്യം ശിഷ്യന്മാരെ പഠിപ്പിക്കുക
യും ചെയ്തും വിഷ്ണുദാസൻ ശോഭിക്കുന്നതിനായിട്ടുള്ള ഗൃഹസ്ഥ
ശ്രമിയായിരുന്ന രാമദാസന്റെ മുമ്പത്തുനിന്നു പല കഥകളേയും
കേൾക്കും. അവയിൽവെച്ചു രാമായണത്തിലെ സാരകാണ്ഡം
കേട്ടിട്ട് അതിനാലായിട്ട് കേൾക്കുന്ന പേരും ചോദിച്ചാൽ
അവിടു രാമദാസനോട് ഇതിനെ പറയും. വിഷ്ണുദാസൻ പറ
ഞ്ഞു. മേൽ ഗുരോ അൻ ചോദിക്കുന്നതിന്നു പരമാർത്ഥം പാ

ജ്ഞാനം. മാനുഷജ്ഞാനം സാക്ഷാത്കാരം അല്ല പദത്തെ
തു അന്തർ കേട്ടുവെല്ലാ അതിൽ രാഗം സ്വീകരണം മേൽപോ
ലും സേവ്യമുണ്ടായതായി കേൾക്കുക ഉണ്ടായില്ല. മാരണൻ
മാന്യവിസ്മയവും അദ്വൈതം മേൽ താഴെക്കൂടി അദ്വൈതത്തി
ന്റെ സ്വരൂപവും മാരണനും അനുജനായതേയും റിവാനും മ
രുഗതനും, സാക്ഷാത്കാരത്തിൽനിന്നു കേൾക്കുക ഉണ്ടായില്ല.
അതെല്ലാം വിസ്മയിച്ചു കേൾക്കുവാൻ ആഗ്രഹമുണ്ട്. രാജ
വിനായക മാരണൻ പാവനവും പാപഹരവും ആനന്ദപ്രദവും
ആനന്ദമോഹരചരിതത്തെ വിസ്മയിച്ചുപറഞ്ഞു.

നാമംസൻ പറയുക.

ഓം വസന്തീ ചോദിച്ചതിന്നു അന്തർ കേട്ടറിഞ്ഞുപോ
ലെ വിസ്മയിച്ചു പറഞ്ഞതും. രാജൻ മാരണമനോഹരനും
ശത്രുക്കൾ ഇല്ലാത്തതായ രാജ്യം കയ്യേറ്റ് ഭക്തിസ്ഥായമായ
അതോത്യാപ്യരിയിൽ രാജവായി വാങ്ങ അദ്വൈതത്തിന്റെ
വാളുകാലത്തു യാതിൽ ഭക്തിക്കുറിച്ചു, കളവില്ല, അമൃതപ്രിയ,
ശത്രുവേദപ്രിയ, മോളി, മാനുഷപാമലി, ധ്യാനമുറച്ചു,
ഭക്തിമാമിഷണവാനും, പാപം പ്രവർത്തിക്കുന്നവനും, ശൂന്യം,
ശ്രോധശിലനും, കൃതാർത്ഥമായിട്ട് ആനന്ദത്തെ ലഭ്യ. ചരി
തെ വാഴുന്ന കാലത്ത് ഭക്തിക്ക് വിജയസ്ഥനായ മാരണാദ
ലക്ഷ്യമുളളവളും ദിഗ്വാരണങ്ങൾ അണിഞ്ഞവളും മാത്രം ക
യ്യിൽ പിരിച്ചുവളും ആനന്ദ സ്വീകരിച്ചതേക്കാട്ടുള്ളത് "ഓം രാജ!
രാജിവശോധര! മാരണ അക! എന്റെ നാഥാ! ഇവിടുന്ന്
അന്ധാലം തന്നെപക്ഷം എനിക്ക് ഇവിടുത്തോടു ഗർവ്വമുപോ
യ കര സംഗതി മോഹി, ദിക്കുണ്ടുണ്ട്" എന്നു പറഞ്ഞു.
സ്വീകരണ വാക്കു കേട്ടു ശ്രീരാമൻ "ഓം സീതേ! പത്മചാമ
രേ! എന്റെ പ്രാണനാഥാ! നിന്നെ" എന്നൊരു വേദത്തെ
കിൽ അതു പറഞ്ഞാലും. എന്നൊരുമ അതു അന്തർ കേ
യ്യാ" എന്നു മറുപടി പറഞ്ഞു അതു കേട്ടു സ്വീകരിച്ചു എന്നും
സംസാരമുണ്ടാക്കുകയും അതിനോടു പറഞ്ഞു. ഓം രാജ
നാഥാ! ഇവിടുന്ന് അച്ഛന്റെ കല്പനപ്രകാരം എന്നൊരു പ

കുഞ്ഞായ കുട്ടി തിരക്കുകളിൽനിന്നു പോയി ഗൃഹിതവേഷ്യ
കളിൽ ചെന്നു ഗൃഹത്തുകെ കടക്കുവാനായി തള്ളെല്ലാവ
രും കുട്ടി കോണിൽ ഉരന്നപ്പോൾ അത് ഒരു സങ്കല്പി
കുണ്ടായിരുന്നു. അത് ഉച്ചിട്ടുപോയ പാതയ്ക്കു മേൽ ഗൃഹിതവ
േഷി നിൽക്കുമ്പോൾ, അത് കരയുകയും ചെട്ടുനടയ്ക്കുകയും
കൂടെ വയറുവായു കഴിഞ്ഞു മരണിപ്പാനായി മദ്യമാസാദികളെ
ബലികഴിച്ചു തിന്നുന്നവുമാകാം എന്നു അത് ഗൃഹത്തോടു പറ
കുളുണ്ടായി. അത് ഉച്ചിട്ടുനോക്കിത്തുടങ്ങുകയാണ് വയ
റുവായു കഴിഞ്ഞു പതിയാലമരണം കേവലത്തിൽ വിമന്ത
ത്തിൽ കൂടെ മരണപ്പെടുന്നപ്പോൾ ശരീരശൃംഖലയോടു വി
രോധമായ ഒരു സമുദായം വിചാരിച്ചു അത് ഗൃഹത്തു
ചെയ്തിരുന്ന മേയ്ക്കുയോടുകൂടെ കയ്ക്കുകയുണ്ടായില്ല. ഉ
ന്നാൽ പിന്നെ ആ കഥ കർമ്മത്തിൽ വന്നത് അതുകൊ
ണ്ട് ഉച്ചിട്ടുനോക്കുന്ന എന്റെ സങ്കല്പത്തെ തിരുവേണമെന്നായി
എന്നതും അമ്മയോടും മണ്ഡലത്തോടും കൂടി ഗൃഹിതവ
േഷ്യ പോകണമെന്ന് എനിക്ക് അപേക്ഷയുണ്ട്. ഈ അ
പേക്ഷ ഇവിടെയുള്ള ഉത്തരവാകുന്നവരും അമ്മയെ പ്രവർത്തിക്കു
ന്നവരെന്നല്ലാതെ അത് ഉച്ചിട്ടുനോക്കു തിരുവേണമെന്നല്ല.
ഇല്ലാതെ സിംഹ പാഞ്ഞു കടന്നു ശ്രീമന്ത് മന്ത്രിയെക്കൊ
ല്ല സന്ദർശന ആധിപത്യം ചെയ്തുകൊണ്ടു വരുന്നു. ഈ രേ
ഖാ സംസ്കരിക്കുന്നതിലുള്ള ഈ ചായയ്ക്കും തിന്നുക എവിട
ന്നാണ് മന്ത്രിയായത്. ഇതു തിന്നുന്ന വാക്കല്ല. ഗൃഹത്തു
ടെ മന്ത്രിയായ കലനമാണ് തിന്നുന്ന ഉത്തരവാകും ത.മെ
ക്കുന്ന ഗൃഹിതവേഷ്യ വാക്കല്ലാത്തതും എന്നാൽ ഗൃഹത്തു
തിൽ എവിടേക്കു പോവുന്നതാണ് തിന്നുക ആഗ്രഹമുള്ളത്
അതു പറഞ്ഞാൽ അവിടെ ഇരിക്കുവാനും അവിടേയ്ക്കുള്ള വ
രി സേവകളോടുകൂടി പോകണമെന്നുവരും തേക്കോക്കുവാനും
അത് ഉത്തരവാകു കല്പിച്ചേയ്യൂ. അതു കേട്ട സിംഹ ഗൃഹത്തും
സംയുക്തത്തിൽ കൂടിച്ചേരുന്ന സംഗമസ്ഥാനത്തിന്റെ വാക്കേ
കടയൽ പോകുന്നതാണ് എനിക്ക് ആഗ്രഹം. എന്നിങ്ങനെ

സീതപറഞ്ഞു. സീതയുടെ വാക്കുകൾ ശ്രീരാമൻ പോരായ്മയെ വിളിച്ചു സീതയെ ഭൂതപടംകൊണ്ടു ഭൂമി സീതാസഹിതയാക്കിട്ടു പോരായ്മയാക്കി കല്പിച്ചു. തീ പോയി ഏകാന്ത വാക്കു പ്രകാരം ലക്ഷ്മണനോടു പറഞ്ഞു. നാളെ തോൽ സീതയോടുകൂടി സരയുസംഗമത്തിൽ ഗംഗാപൂജയ്ക്കായി പോകണമെന്നു വിചാരിക്കുന്നു. അങ്ങനെയോ മന്ത്രിമാരും സൈന്യങ്ങളും ബന്ധുക്കളും ശത്രുക്കളും മരണവും പുരോധികളും എല്ലാമുണ്ടായിരിക്കണം. വഴിക്ക് അറിയാത്ത ചെല്ലമ്പോൾ കഴിയും സൈന്യങ്ങളെ തിരഞ്ഞുനന്നു കാവലങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കണം. അവയിൽ അന്നും രാത്രി മുതലായവ എല്ലാം തെരുവുവഴികളായിരിക്കണം. ഉപകാരം മാമന്റെ വാക്കുകൾ പോരായ്മയെ കല്പനപോലെ എന്നു പറഞ്ഞു. മാമനെ വന്നിട്ടു പോയി ലക്ഷ്മണന്റെ അടുക്കൽ ചെന്നു മാമവാക്യങ്ങൾ സവിസ്തരം അറിയിച്ചു. ഇവർക്കുവായ ലക്ഷ്മണൻ മാമന്റെ കല്പനകൾ മന്ത്രിമാരെ വിളിച്ചു സമീപിച്ച് ഭൂതനാശ പറഞ്ഞു. തീ പോയി ശ്രീരാമനോട് അറിയിച്ചു പറഞ്ഞതുമുതലായ എല്ലാം കേൾക്കിക്കൊള്ളാമെന്നു തോൽ പറഞ്ഞതുമുതലായി പറഞ്ഞു. ഭൂതൻ അങ്ങനെയെന്നു മറുപടിയിൽ വിരലം ശ്രീരാമനെ അറിയിച്ചു. ലക്ഷ്മണനും സമീപിച്ച് ചെന്നു ഭൂതനോട് ചേർന്ന് ഇങ്ങനെയെ പറഞ്ഞു. 'നിങ്ങൾ വെളിച്ചം പൊട്ടിച്ചു ഉടുപ്പുകളും ധരിച്ച് അന്യോന്യോപദേശത്തിലുള്ള അർദ്ധകാലങ്ങളും നാളെ ശ്രീരാമൻ എഴുന്നള്ളത്തു പുറപ്പെടുന്ന വിരലം അറിയിക്കണം. ഇതു കേട്ട ഭൂതന്മാർ ഏറ്റവും എന്നു പറഞ്ഞു പോയി പട്ടണത്തിൽ ചെന്നു കൈകൾ ചൊരിച്ചിറങ്ങലിൽ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു. എല്ലാ ജനങ്ങളും ഭക്തികളും. നാളെ സീതാദേവിയെ ശ്രീരാമനും ബന്ധുക്കളോടും അനുജന്മാരോടും കൂടി ഗംഗാപൂജയ്ക്കായി സരയു സംഗമത്തിലുള്ള എഴുന്നള്ളത്തു പുറപ്പെടുന്നുണ്ട്. ഉപകാരം ജനങ്ങളോടു പറഞ്ഞതിനു ശേഷം ഭൂതന്മാർ പോയി ലക്ഷ്മണന്റെ കല്പന തടയുക വിചരം അദ്ദേഹത്തെ അറിയിച്ചു. പരന്ന ലക്ഷ്മണൻ

[illegible]

[illegible]

ശ്രീരാമൻ, സീതയോടു കൂടി തന്റെ രത്നമയമായ ദേവീരത്നത്തിൽ മഞ്ചത്തിന്മേൽ വിശിഷ്ടപ്പെട്ട പുഷ്പശതങ്ങളിൽ സീതയെ ആലിംഗനം ചെയ്തും സ്വപ്നാഭിരഞ്ജിതരായിത്തീർന്നു. സീതാമാൽ താലവൃത്തങ്ങളെക്കൊണ്ടു വിശപ്പോടുകൂടിയതും മാത്രയിൽ സുഖമായി നിദ്രചെയ്തതും ചെയ്തു.

ഇങ്ങിനെ ആനന്ദരാമായണത്തിൽ യാത്രാകാണ്ഡത്തിൽ
ഉദാത്താവസ്ഥയും എന്ന മൂന്നാം സർഗ്ഗം കഴിഞ്ഞു

— പാതം —

നാലാം സർഗ്ഗം.

രാമദാസൻ പറയുന്നു.

വിരോദിചസം പ്രഭാതത്തിൽ ശ്രീരാമൻ പരിവേഷിച്ചു
ജ്വലാഗ്നിമയമായും, വരുകൾക്കു പാട്ടും കേട്ടും സീതയോടു കൂടി ഉണർന്നു എഴുന്നേറ്റു. പിന്നെ നിത്യകർമ്മങ്ങളും വിശേഷാൽ ചില ഭക്തികളും ചെയ്തു ഗോപാലൻ എന്ന പേരായ ജ്യോതിഷക്കാരനെ വരുത്തി രാവിച്ചു പൂജിച്ച് ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. ഓ! ബുദ്ധിമാനും ബ്രാഹ്മണസത്തമനും ആയ ഗോപാലാ! ഞാൻ ഇന്നു ഗംഗാതീരത്തിങ്കലേയ്ക്ക് ഒരു യാത്ര പോകാൻ വിചാരിക്കുന്നു. അതിന്നു വഴിപാടാല ആലോചിച്ചു മുഹൂർത്തം കുറിച്ചതെന്നും. ഈ കല്പന കേട്ടു ഗോപാലൻ പഞ്ചാഗ്നിയെ തിരുത്തുവാൻ ഗുണഭോജങ്ങളുടെ ബലാവലം ഹോക്കി ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. ഓ! രാമ! ഇന്നു യാത്രാമുഹൂർത്തം ഉണ്ട്. ആദ്യത്തെ യാമത്തിൽ പൂയം തക്ഷകത്തിൽ ഏറ്റവും ശ്രേഷ്ഠമായ മുഹൂർത്തമാണ് ഉള്ളത. അതിന്റെ ഘടം ഞാൻ പറയുന്നത് ഇവിടുന്നു മഹാകുമാരനും ഗുരുവും കേൾക്കണം. ഈ മുഹൂർത്തത്തിൽ യോഗങ്ങളുടെ സന്ധിയും ഉഗ്രാശിരം താകുകാചന്ദ്രബാലവും ഗുരുവിന്നു ബലവും യോഗിനിയും രാഹുവേളയും ഇല്ല. പൂയം തക്ഷകം സൂര്യകാന്തങ്ങളായും സാധാപ്പിക്കയും ചെയ്യും. ഈ തല്പ തക്ഷകത്തിൽതന്നെ സിതയോടു കൂടി പുറപ്പെട്ടാലും. ഇങ്ങിനെയാണു ഞാൻ യാത്രാമുഹൂർത്തം

കൊണ്ട് ഇദ്ദേഹം പാലം ഗണ്യമായ തുകയെ വാങ്ങിയതിനെ ഭക്തിയോടെ ചെയ്തു. പിന്നെ ചെട്ടിയെ വിളിച്ച് ഭക്ഷണമെടുത്തു. സുന്ദരൻ അന്നു പുറത്തു കയറിയപ്പോൾ ഇതിനേതെന്ന ചോദ്യം അയാൾക്ക് ചോദ്യം ചെയ്തു. എന്താ? നമ്മെ പരിചരിക്കാൻ വന്നിട്ടുണ്ട്. അതിന്റെ പേരിൽ നീയെങ്കിലും വന്നിട്ടുണ്ട്. സീതയുടെ പിന്നിൽ നിന്റെ പണിയായ ഭക്ഷണവും, അതിന്റെ പേരിൽ അതേയായ ഭക്ഷണവും, അതിന്റെ പേരിൽ അതേയായ ഭക്ഷണവും വന്നിട്ടുണ്ട്. ചോദ്യത്തിന് ഇത്രയും ഉത്തരം കൊടുത്ത ശേഷം കൊണ്ട് അന്നു ചോദ്യം വിചാരത്തിൽ കയറി താളമെടുത്തു. നീ സീതയെ വന്നു പിടിച്ചാൽ കളിയാക്കിയെടുക്കുന്നതായി എന്റെ സമീപത്തു വന്നാൽ, അതിനാൽ അന്നു ഗണ്യമായ അന്നു ചെയ്തു. ഇപ്പോൾ അയാൾ കയറിയപ്പോൾ ചെട്ടിയെ വിളിച്ച് ഭക്ഷണമെടുത്തു. സീതയെ വന്നു പിടിച്ചാൽ കളിയാക്കിയെടുക്കുന്നതായി എന്റെ സമീപത്തു വന്നാൽ, അതിനാൽ അന്നു ഗണ്യമായ അന്നു ചെയ്തു. ഇപ്പോൾ അയാൾ കയറിയപ്പോൾ ചെട്ടിയെ വിളിച്ച് ഭക്ഷണമെടുത്തു. സീതയെ വന്നു പിടിച്ചാൽ കളിയാക്കിയെടുക്കുന്നതായി എന്റെ സമീപത്തു വന്നാൽ, അതിനാൽ അന്നു ഗണ്യമായ അന്നു ചെയ്തു.

അനന്തരം ശ്രീരാമൻ ചക്കുണയോടു 'താവളത്തിന്റെ അതൃത്തിയിൽ ഒരു നാഴികയകൾ തോറും എട്ടുഭാഗങ്ങളിലും ഏറു ഭേദമാർ വിതം തിട്ടുതട്ടു. ഇങ്ങിനെ തിപ്പുന്നത് ഒരു യോജന വരെ വേണം' എന്നു കല്പിച്ചു. ചക്കുണൻ അതുപ്രകാരം കാവൽസേനയെ തിന്തുകയും ചെയ്തു. അതിനശേഷം ശ്രീരാമൻ ബ്രാഹ്മണരോടും സുഹൃൽജനങ്ങളോടുംകൂടി ഘൃതശ്രാദ്ധത്തിന്റെ ഉച്ഛിസ്തംകൊണ്ടു താനാദിദാ അഭോക്തൃകൃതിയാത ഭോജനത്തെ തമ്പ്രാമിച്ചു. പിന്നെ ബ്രാഹ്മണന്റെ അംബുധഭാരവും ക്ഷിണയും കൊടുത്തു ഉപശുദ്ധി ചെയ്തു. സിംഹാസനത്തിൽ സ്ഥിതി ചെയ്തു അനന്തരം ശാസ്ത്രപുരാണശ്രവണം വേദാർത്ഥശ്രവണം എന്നിവ കഴിഞ്ഞു ദൈവകണനമെന്ന സമ്പ്രദായത്തവും ധേനുവും ചെയ്തു സിംഹാസനാസിതനായിട്ടു വേദ്യജനങ്ങളുടെ നൃത്തം കാണുകയും സംഗീതം കേൾക്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ടു രാത്രിയിൽ ഒരു യാത്ര തതിച്ചു. സീതയോടുകൂടി സ്വപദാമി തിദന്ത ചെയ്തു. രണ്ടാമത്തെ ദിവാസം അവിടെതന്നെ താമസിച്ച് താനാകോതുകത്തളെ ശോധിച്ചു കഴിച്ചുകൂട്ടി. മൂന്നാമത്തെ ദിവസം മണ്ഡ പരത്തുപ്രകാരമുള്ള വാദ്യഘോഷങ്ങളോടുകൂടി അവിടെയിന്നു പുറപ്പെട്ടു രേണുവസ്ഥാതരണമേറ്റ് എഴുന്നള്ളി ഇങ്ങിനെ രാത്രിയിലുള്ള താവളങ്ങളിൽ ചിലതിൽ നന്നു ചിലതിൽ രണ്ടും ചിലതിൽ മൂന്നും ദിവസങ്ങൾ താമസിച്ച് താനാകൽത്തകെയു കക്കൊണ്ടു സീതയെ അണിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു വളരെ സാവധാനത്തിലാണ് എഴുന്നള്ളത്തു പോയത്. ഒരു രാസംകൊണ്ടു ശ്രീരാമൻ മുൽഗമരഹിതി മുൻപു പാർത്തിരുന്നതും, ജിഹ്വവൃദ്ധത ആശ്രമത്തിൽ എത്തിച്ചേന്നു. മുൽഗമരന്റെ പുതിയ ആശ്രമം ഗംഗാതരിയുടെ തെക്കുഭാഗത്തായിരുന്നു. രാമൻ തന്റെ പഴയ ആശ്രമത്തിൽ എത്തിട്ടുള്ളതായി കേട്ടു മുൽഗമൻ അവിടെയു ചെന്നു. മഹാഭാരത കണ്ടു ശ്രീരാമൻ ആദരവുറ്റും വതിച്ചു പുളിച്ചു കമൻ കൂടാരത്തിലേയ്ക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടു പോയി ഉചിതമായ ആസനത്തിൽ ഇരുത്തു വാതയത്തോടുകൂടി അഭേദമതൊടു

ചോദിച്ചു. "ഹേ ഭൃതീന്ദ്ര! എന്തു കാരണകൊണ്ടാണ്
ഞാൻ ഈ ആശ്രമം വിട്ടു പോയത് എന്നു നന്യമായും സ
വിസ്മയമായും പറഞ്ഞുവു." എന്നിങ്ങിനെ ചാമൻ ചോദി
ച്ചപ്പോൾ മുക്തഗവൻ മറുപടി പറഞ്ഞു. "ഹേ ചാമ! ഇ
ന്നു ഞാൻ ധന്യനായി വെച്ചു എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ ദയ
യാസം കഴിഞ്ഞു മരണിയുന്ന നമ്മുടെ ചികൊലമായി ക
ണ്ണുകൊണ്ടു കാണാൻ സാധിച്ചത് ഇന്നാണല്ലോ. പണ്ടു
സിതാവിധവയെ കഴിഞ്ഞു മരണിപ്പോകുമ്പോൾ മേനന്റെ
പ്രാണമെല്ലായി എന്റെ ഈ ആശ്രമത്തിൽനിന്നു മോചി
തയായുള്ള കൊണ്ടുപോയില്ല, എന്നാണു ഞാൻ മുമ്പ് ഞ
ക്കളെ കാണുക ഉണ്ടായത്. ഈ ആശ്രമത്തെ ഞാൻ വിട്ടു
പോവാൻ ഉണ്ടായ കാരണം എന്നാണെന്നു പറയാം. ഇവി
ടെ ഗംഗയുടെയും സരയുവിന്റെയും സാന്നിദ്ധ്യം ഉള്ളെന്നു വി
ചാരിച്ചാണു ഞാൻ മുമ്പത്തായ ഈ ആശ്രമത്തെ വിട്ടു പോ
യത്. ഈ സ്ഥലത്തു പണ്ടു നാദകുമാരനായും അതിരക്ത
നായും ഉള്ള ഭൃതീസങ്കരന്മാർ തപസ്സുചെയ്തു തപസ്സുചിന്ത
പ്രാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. അന്നും ഈ ആശ്രമത്തിൽ കുറേക്കാലം തപ
സ്സുചെയ്തുകുറേക്കാലം ഹേ ചാമ! ഇതാണ് ആശ്രമം വിട്ടു പോ
യതിന്റെ കാരണം. ഇതിനിന്നാണ് നമ്മുടെ കേൾവിക്കാണ
ത്" ഇങ്ങിനെ മറുപടി പറഞ്ഞു കേട്ടു ശ്രീരാമൻ "ഹേ ഭൃതീ
ന്ദ്ര! ഇതിനിന്നു എന്തു ചെയ്യാവൂ എന്ന് ഞാൻ ഉറപ്പിക്കുന്ന തരംഗം
ചെയ്യുമല്ലോ" എന്നു ചോദിക്കയും അദ്ദേഹം മുക്തഗവനായി
'ഈ സ്ഥലത്തു സരയുതടയുടെ ഗംഗാതടയുടെ വിഴും കൂടിച്ച
ന്ന സാന്നിദ്ധ്യം പ്രാപിക്കുന്നപക്ഷം ഞാൻ എന്തിനും ഇവിടെ
രുന്ന മാമസമാക്കിക്കൊള്ളാം' എന്നു പറഞ്ഞു. അതു കേട്ടിട്ടു
പിന്നെയും ശ്രീരാമൻ 'ശ്രേഷ്ഠമായ സരയുതടയി എന്തു കാരണ
ത്താലാണു ഭൃതീനെ പ്രാപിച്ചത്' എന്നുള്ള പരമാർത്ഥം വിസ്മയി
ച്ചു പറഞ്ഞതാണു' എന്നുപേക്ഷിച്ചുകയും മേന്മയി അതാണ്
ഇങ്ങിനെ മറുപടി പറയുകയും ചെയ്തു. ഹേ ചാമ ഞാൻ എ
ന്റെ ഉപജ്ഞയിന്നു കേൾപ്പാത്തശ്രമിക്കുന്നത് അങ്ങനെയോ

ലിംഗത്തെ തന്നെയാണു് അങ്ങിനെ അങ്ങയ്ക്കു ആഗ്രഹമിറങ്ങ
 ളിൽ അന്തർ അതു പറയുകയും ചെയ്തു. അങ്ങനെയുടനെ
 മി.ക. ചാണു് ശേഷാസുരൻ എന്ന പേരായ ചെങ്കുത്തുൻ ദ.ദ
 അംഗു എല്ലാം അപഹരിച്ചു കൊണ്ടുപോയി സമുദ്രത്തിൽ
 വാരി വിതറി സമുദ്രത്തിൽ തടന്നു ചാഞ്ഞുവന്നു. അപ്പോൾ
 ഇവിടുന്നു ഭയപ്പെട്ടായി അതുകൊണ്ടു ശേഷാസുരനെ തിഗ്രാരിക്ക
 കയും വേദങ്ങളെ ബ്രഹ്മാവിന്നു മനസ്സിലാക്കുകയും ഉണ്ടായി.
 വേദശാസ്ത്രങ്ങളെക്കുറിച്ചു അങ്ങൻ വലിയൊരു സാധനം
 അക്കാട്ടുകൂടി ഭവിക്കുന്നതുപോലെ തന്നെ സ്വീകരിച്ചു ആ സ
 മസ്തത്തു അങ്ങയുടെ കണ്ണിൽനിന്നു ഹിമവത്. വൃത്തിന്റെ
 മുകളിൽ സന്തോഷാശ്രുക്കൾ വിഴുകു ഉണ്ടായി. അതിൽനിന്നു
 ശോഭനമായ ജലം അക്കാട്ടുകൂടി, ഒരു പുണ്യനദി ഉണ്ടായി. സാ
 ങ്കാൽ താഴെത്തന്നെ മൂർത്തിയുടെതന്നെ അതന്താശ്രുക്കളിൽ നി
 ന്നങ്ങനായ ആ തദി പരമേശ്വരൻ ഒഴുകി ബിരുതസംസ്കൃതയും
 അവിടെനിന്നു പോയി മനുസസംസ്കൃതയും പ്രാപിച്ചു. അ
 ശേഷമു് അങ്ങയുടെ പൂർവ്വം മനസ്സിലാക്കുന്ന ചൈവസംസ്കൃതം
 ഒരു യാഗം ചെയ്താൻ അങ്ങി ഇങ്ങിനാട്ടു പറഞ്ഞു. അ
 താദിയാത കാരണം ഉണ്ടായതും അന്തർ ദിശകൾ പരിശു
 ക്കിച്ചു വാനം വാഗ്വശാക്കിക്കൊടുത്തുമാണ് ഈ അതേയ്യനുഗ
 ളി. ഇവിടെയെല്ലാ ഒരു യാഗം ചെയ്യുന്നതു തല്പരമാണെന്ന്
 അങ്ങയ്ക്കു് അഭിപ്രായമുണ്ടാകും അതു ചെയ്യുന്നതെന്ന് എ
 ന്നിൽ ആഗ്രഹമുണ്ട്. ഒരു പ്രതിഭാ പരമാർത്ഥ്യം മൂല
 "ഇവിടെ ശ്രേഷ്ഠമായ ഒരു വിരോധം ഉണ്ടായ ഒരു ശൈവ
 മായ ഇല്ല. യാഗം ഇവിടെയെല്ലാതന്നെ ചെയ്യുന്നതെന്ന
 മോഹം ഉണ്ടാകിൽ മറ്റു ചങ്ങമ്പ്രഭുവി മനുസസംസ്കൃതനിന്നു
 പാപഹരിഞ്ഞിരുന്ന നദിയെ ഉപയോഗിച്ചു കൊണ്ടുവരണം" എ
 ന്നു പറഞ്ഞു. അതിനകട്ടു മറ്റൊരാളായ ചൈവസംസ്കൃത
 മോഹം പാപം കയ്യിൽ എടുത്തു അപഹരിച്ചു ഉദ്യ
 മായ ഒരു ശൈവ തോടത്തു അഭിമുഖിച്ചു ഉപയോഗിച്ചു ആ
 ശൈവ പോയി മനുസസംസ്കൃതത്തെ മോക്ഷിച്ചു ചെവിൽനിന്നു ത

മിത്ര വലിച്ചെടുത്തു ഒരു വടികാട്ടിയുടെ മേൽ തിരിയെ പോ
ന്നു തരിയെ അടയാളം തിടവെക്കൊണ്ടുവന്നു. ശരണാർത്ഥ
ജനസമിത്ത് അടയാളം തിടവെക്കൊണ്ടു വന്നതായ ആ തരി പൂർവ്വ
ശത്രുവെപ്പു സമുദ്രാർത്ഥം. ശരണാർത്ഥ ആനന്ദിക്കപ്പെ
ട്ടുകൊണ്ട് അതിനെ ശരണ തരി എന്നും സദാചാരത്തിൽ
തിന്നു പൂർവ്വദായകമാണു സദാചാരം എന്നും പറഞ്ഞു.
അതിനനുശേഷം അങ്ങനെയെ പൂർവ്വദായകം കൊണ്ടു മരിമേൽ
കുപിതരായിത്തീർന്നു. ശ്രീധർമ്മത്തിൽ ഭരിച്ചുപോയ പിതൃ
കൾക്കു ഗതി വരുത്തുവാനായി മരിമേൽ എന്നു പറഞ്ഞുപ്രക
രണത്തു, അങ്ങനെയെ പൂർവ്വദായകത്തിൽനിന്നുണ്ടായതായ ഗം
ഗാതരിയെ കൊണ്ടുവന്നു. മരിമേൽ പോയതായ പെണ്ണു
കൊണ്ടു പരമേശ്വരായ പ്രസാദിച്ചിട്ടുണ്ടാണു ഗംഗയെ അത
യിച്ചത് ആ ഗംഗാതരി സായുധിതരായിട്ടു ചേക്കുകയും
ചെയ്തു. ശിവന്റെ വരണവും നിമിത്തം കുപിതരായിത്തീർ
ന്നതായ പ്രസിദ്ധിയെ പ്രാപിക്കു. ഈ തരിയെ സമുദ്ര
ത്തിൽ എറുത്തുനീക്കിയതും ഗംഗ എന്നതാണു പറഞ്ഞു. അ
ങ്ങനെയെ പൂർവ്വദായകത്തിൽനിന്നുണ്ടായ ഗംഗാതരി ഭവനത്തെ പര
മേശ്വരത്തിൽ ചെയ്തു. ഒരു തരി അങ്ങനെയെ കാലിൽനിന്നും
മറ്റൊരു കണ്ണിൽനിന്നും ഉണ്ടായതാണ്. ഇവയെപ്പറ്റി ഇ
തിൽപരമായി എന്നാണു പറഞ്ഞത്. ആയിരക്കോടി സം
വത്സരം ഉണ്ടായിട്ടും സദാചാരത്തിൽ മറ്റൊന്നും പറഞ്ഞു ക
ല്പിക്കുവാൻ അങ്ങനെയൊന്നും സാധിക്കുകയില്ല. ഓ ഓ! അങ്ങ
നെയെപ്പറ്റി പ്രകാരം ഇതു അതിൽ സായുധിതരായ ചരിയെ പറ
ഞ്ഞു. ഇപ്രകാരം മറ്റൊന്നുമുള്ള വാക്കുകളെ ശ്രീരാമൻ ചങ്ങ
ണാനാട്ടു സദാചാരത്തെ ശരണ പ്രദാനം ചെയ്തുകൊണ്ടു വരുവാനാ
യി കല്പിക്കുകയും ചെയ്താൻ അതുപ്രകാരം വിദ്യയുള്ള ശരണ
പ്രദാനം ചെയ്തു തന്നു മേൽക്കൂ അങ്ങനെയൊന്നും സദാചാരത്തിൽ
കൊണ്ടുവരുകയും ചെയ്തു. സദാചാരം അതു കൊണ്ടുവന്നായി
പ്രകടി മേൽഗംഗാതരിയെ അങ്ങനെയെപ്പറ്റി ഗംഗാതരി
യെപ്പറ്റി കേൾക്കുക. അതു കൊണ്ടു ശ്രീരാമൻ പറഞ്ഞു. ഇതു

ഭടവെച്ചാണല്ല, ചക്ഷുണൻ ഈ മഹാനദിയെ ദോഷം ചെ-
യ്ക്കത് (പിളർത്ത്) അതുകൊണ്ട് ഈ സ്ഥലം ദ്രോ ഏന്ത ചെ-
രായ തഗരിയാതിത്തിൻ പ്രാശിദ്ധിയെ പ്രാപിക്കും ഈ ദ്രോ
തഗരി ചോകത്തിൽവെച്ചു പ്രസിദ്ധമായ വെരവീടേക്കത്രേണ
കാളും ഒരു തവപ്രമാണമേ മുതിരിയ്ക്കും. ഹേ മുൽഗലമുതേ അ-
ഞ്ചയുടെ വാസമേകൊണ്ടു വിശേഷിച്ചും ഇത് ഒരു പുണ്യസ്ഥല-
മായി ഭവിക്കും. ഇങ്ങിയെ പറഞ്ഞതിനുശേഷം ശ്രീരാമൻ
സീതയെ വിളിച്ച് അങ്കളിച്ചെയ്തു ഹേ ദേവി! ഇതാ മുൽഗ-
ലാശ്രമത്തിലേയ്ക്കു ചക്ഷുണൻ ഏന്റെ ചേക്കുകൊണ്ട് അടയാള-
പ്പെട്ട ശരണ പ്രയാഗിച്ചു സരയൂതരിയെ കൊണ്ടുവന്നിരി-
ക്കുന്നതു കണ്ടാലും ഹേ സീതേ! സരയൂതരി ഗംഗയോടു ചേ-
രുന്നതായ സംഗമസ്ഥാനത്തു നീ സ്രീഭയത്തോടും അമ്മമാരോ-
ടും ഗുരുവിനോടും ബ്രാഹ്മണരോടും കൂടി പുണ്യകവിമാന്മാരിൽ
കയറി ചെന്നു സവിസ്മരമാകുവണ്ണം പൂജയെ ചെയ്ക്കു ഈ സ്ഥ-
ലത്തേയ്ക്കുതന്നെ വന്ന് ഏന്റെ സന്നിധിയെ പ്രാപിച്ചാലും
ഇന്നു വിശേഷിച്ചും മുൽഗലമഹൽക്കയുടെ സന്നിധിയിൽ പതി-
യ സരയൂതരി ഗംഗയോടു ചേർന്നിരിക്കുന്നു. ആ സംഗമസ്ഥാ-
നത്തുരൊച്ച് എന്തൊടുകൂടിയും നീ പൂജചെയ്യുന്നു. ശ്രീരാമ-
ന്റെ ഈ ആജ്ഞയെ അംഗീകരിച്ച് സീത ഗംഗാപൂജയെത്തി-
ന്നായുള്ള സാധനങ്ങൾ എടുക്കുവാനായി കൂടാഞ്ഞിരേ യ്ക്കു
ചെന്നു.

ഇങ്ങിനെ ആനന്ദപരമാർത്ഥത്തിൽ താത്രാകാണ്ഡത്തിൽ സരയൂ
വിധാകാണ്ഡം എന്ന സാധാരണശ്ലോകം സമാപ്തം.

അഞ്ചാം സ്കന്ദം.

ശ്രീ രാമരാംഗൻ പറഞ്ഞു.

സീതാദേവി പൂജാസാധനങ്ങൾ എല്ലാം എടുത്തു കൊ-
സപ്തമുതലായവരോടുംകൂടി വേഗത്തിൽ പുണ്യകവിമാന്മാരുടെ
ആരോധനമേകിയ്ക്കു അന്നന്തരമേകൊണ്ടു വൃതമായ (ചെയ്ത)

സർവ്വതലി ഗംഗയോളം ചേരുന്ന സംഗമസ്ഥാനത്തിൽ സീത കലവചേഴ്ച. സുഗന്ധമിതായ ചെ പരിവൃതയ്ക്കു കൊമ്പിനോളം കട്ടകാതെ കണ്ണിനുമായി ദൈവാനുജ്ഞയ്ക്കു പോകുവാൻ പാടില്ലെന്നുള്ള സ്രദ്ധമുണ്ടെന്നു സിതയുടെ ഈ യാത്ര ഭോജകമൊല്ല എന്നു വിചാരിക്കണം എന്തു കാരണത്താൽ സീതാദേവി പോയതു ഭൂമിയിൽ ഉള്ള ദൈവത്തെ കണ്ടിട്ടല്ല. പിന്നെയാതെ കാശ്മീരത്തു കൂടെയായിരുന്നു. സത്യ സംഗമത്തിൽ എത്തിയപ്പോൾ സീതാദേവി വിചാരത്തിൽനിന്ന് എറക്കി തരി സംഗമത്തെ നശിപ്പിച്ചു പുറംതിരുത്തു ഉപദേശപ്രകാരം ഗംഗയരിക്ക് കര താമിടുകയും സമുദ്രിച്ച് വിധാപാലേ സ്നാനം ചെയ്ത കയ്യും സ്നാനത്തോടെ സത്യവും ഗംഗയും കൂടിച്ചേരുന്നതായ പൂണ്ണിരയ്ക്കെ വീശിപ്പുകാരും പൂരിപ്പുകയും ചെയ്തു. മറ്റൊരുകാരും എന്നിവയെ തമ്മിലു സമുദ്രിയ്ക്കുകയും പകലായ അന്നത്തെ തിയാലിക്കുകയും പട്ടാഭാരം, ഭട്ടവാരമുഖമായ വസ്ത്രങ്ങളും, മുളച്ചാലികളും, ചന്ദനവും തന്താത്തണിമുള്ള വെട്ടാക്കണവും മറ്റും നാലിപ്പിരിച്ചായി സമുദ്രിയ്ക്കുകയും ചെയ്തു. തദന്തരം സുഗന്ധമിതായ സ്രീകണ്ഠയും അഭയമിടവേദനയും വസന്തമണിയും മറ്റുള്ള ബ്രഹ്മണങ്ങളും പൂരിച്ചു കാൽകഴുകിച്ചുട്ടി പട്ടാഭാരം, ഭട്ടവാരമുഖമായ വെട്ടാക്കണങ്ങളും മറ്റും ചെയ്തു മഹാപ്രസാദിയ്ക്കുകയും ബ്രഹ്മണങ്ങളും സന്തോഷിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. സീത ഉപവാസം ചെയ്തിട്ടാണ് ഈ പൂജാ യാത്രയിൽ. ഇങ്ങനെ സീതാദേവി ശ്രീരാമന്റെ പാദ അർച്ചന ചെയ്തു പരിവാരങ്ങളാകട്ടെ തിരികെപോന്നു പൂജാ വിധായകനായി മുൽഗല ശുഭത്തിൽ ഉരിക്കുന്ന തമിഴ് സ്ത്രീപണ്ഡിതനായ മേന്മ. അതിനാലേ ശ്രീരാമപ്രസാദം സീതയെ ഭംഗം കൂടി നോക്കി ബ്രഹ്മണാഭം മുൽഗലശുഭത്തിലുള്ള ഗംഗയുടേയും സത്യവിഷ്ണുയുടെ പൂരിയ സംഗമസ്ഥാനത്തുള്ള മുൽഗലശുഭകാരമുള്ള പൂജയെ മറ്റൊരുസ്ഥലത്തു സീത ചെയ്തതായാലും അവിടുത്തെ ദൈവങ്ങൾക്കായിട്ടുള്ള ബ്രഹ്മണങ്ങളെ മേ

[illegible][illegible]

ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. ചന്ദ്രപുഷ്പം! ആ കീകടദേശം ആകപ്പാടെ ഒരു ഭക്തുമിയാണ്. അവിടെ അങ്ങയുടെ ആത്മരൂപം ആ പുണ്യസ്ഥലങ്ങൾ ഉണ്ടായിത്തീർന്നു എന്ന് എങ്ങനാളെ പറഞ്ഞുതരണം. ഇങ്ങിനെ ചൂവാനൻ പറഞ്ഞതിന്നു, ശ്രീരാമൻ "കീകടദേശത്ത് എന്തൊരു അധികം പുണ്യമായ ഗന്ധർവ്വരും ഉണ്ടായിത്തീർന്നു. അങ്ങയുടെ ആശ്രമവും വലിയ പുണ്യസ്ഥലമായി മിക്കവാറും ചാലവനം എന്നു പേരായ പുണ്യസ്ഥലവും അവിടെ ഉണ്ടാകും. ചന്ദ്രപുഷ്പം! അതിനാൽ പാവനം. കീകടദേശം പുണ്യസ്ഥലങ്ങളാകട്ടെ പൂർണ്ണമായിരിക്കട്ടെ." ഇപ്രകാരം ശ്രീരാമൻ അരുളിച്ചെയ്തുകേട്ടു സന്തോഷിച്ചു ചൂവാനനെക്കി യാത്രയുംപാഞ്ഞു തന്റെ ആശ്രമത്തിലേക്കു പോയി.

ഇതിനിടയിൽ മുൻഗല ശ്രമത്തിൽ ശ്രീരാമനാൽ നയിക്കപ്പെട്ട സഭയിൽ ദിവസംതോറും ബ്രാഹ്മണരും താപസന്മാരും ചേർന്നു കഴിവുന്നപോൾ ആളുകൾ വന്നു ഭജനം കഴിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അന്നു കർക്കിരേൻ എന്നു പേരായ മഹാജനം ഒരു അനുജനായൊരാളുടെ ഭൃത്യയിൽ പെട്ടു അദ്ദേഹം ഗഹയിലുള്ള യാത്രപുറപ്പെട്ടു ഗതയിലേക്കു പോകുവാനായി പ്രയാഗത്തിൽനിന്നു വരികയായിരുന്നു. വഴിയിൽ ഭൂതമാരെ കണ്ട് അദ്ദേഹം പോയില്ല. ചന്ദ്രപുഷ്പം! തിങ്ങി അരുടെ കല്പനയിൽ നില്ക്കുന്നവരാണ്. ഇവിടെ ആകാശത്താലും മുട്ടിക്കണപ്പെടുന്ന ഈ വിചിത്രങ്ങളായ കൊടിമരങ്ങൾ ആരുടെയാണ്? അന്ധൻ, ഹിന്ദുവൻ, കൊറിയൻ, ഗന്ധർവ്വൻ, ബാണൻ എന്നിവരുടെ ചിഹ്നങ്ങളാകട്ടെ വെളിച്ചം നീലയും വെളിച്ചം മഞ്ഞുവെളിച്ചം കാണപ്പെടുന്ന മനോഹരങ്ങളായ കൊളുത്തുകളും ആരുടെയാണ്? ജയശബ്ദം കേൾക്കുന്നവർക്കും അതു ആരും ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുണ്ടാ? മഹാജനം ഈ ചോദ്യംകേട്ട ഭൂതമാർ സന്തോഷിച്ചു പറഞ്ഞു. അതോടുകൂടി പലരും യാത്രയെ ത്വരിതപാതി എഴുന്നള്ളിത്തു പുറപ്പെട്ടു. ഇവിടെ എന്തെല്ലാ അങ്ങനെയും ആ തിരുമേനിയുടെ ആത്മരൂപം നില്ക്കുന്നു.

[illegible]

മെന്തെത്തിയവെച്ചു മനുഷ്യരുടെയടുത്തു അതിനെ സ്പഷ്ടമായി പ്രസംഗിച്ചു. മന്ത്രിമാരോടും യാസ്യക്കുടുംബാംകളോടും വഴക്കായിത്തന്നെ വസിയ്ക്കുന്നതോടുംകൂടി ആരോപിച്ചതിൽ ആ മറ്റി പറഞ്ഞതായ വാക്കു സത്യമാണെന്നു രാജന്നു വേദാന്ത്യമാവുകയും ചെയ്തു. അതിന്നുശേഷം രാമൻ ഔദ്യോഗികത്തിൽവെച്ചു വഴക്കായിത്തന്നോടുംകൂടി ആദ്യം തീരുമാനമായാണു ചെയ്യേണ്ടതെന്നും യാസ്യക്കുടുംബം ചെയ്യേണ്ടതു് തന്നെയെന്നുമാണെന്നും തീർച്ചപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു.

അതിന്നുശേഷം രാമന്റെ കല്പനപ്രകാരം മൂന്നുമാർ അയോദ്ധ്യപുരിയിൽ ചെന്നു് ഇദ്ദേഹം സാധനം എല്ലാം സവിശ്വരമായി സമന്വയമായി പറഞ്ഞു. സമന്വയം വിവരം ധരിച്ചു വസ്ത്രങ്ങൾ, ധനങ്ങൾ എന്നിവയെയും, ഭട്ടക്കങ്ങൾ, കരികൾ, മെങ്ങൾ, ഗജങ്ങൾ മുതലായവയെയും ധാരാളമായി ശ്രീരാമസവിധത്തിൽ ചെയ്തു് അയച്ചു. പിന്നെ രാമൻ പുഷ്പകുന്തോട് നിന്നു ചെന്നു് എന്തിന്നും ശക്തിയുണ്ടല്ലോ. നിന്റെ ആ ശക്തികൊണ്ട് മെങ്കിലും വേണ്ടതുണ്ട്. നിന്റെ ഉള്ളിൽ ഭട്ടക്കങ്ങളും കരികളും മെങ്ങുകളും ഗജങ്ങളും മറ്റും കയ്യിൽനിന്നുണ്ടാക്കിയവ നിന്റെ ദേഹത്തെ വിസ്മയപ്പെടുത്തണമെന്നു അവയുടെ എല്ലാം രാമൻ ചുമക്കുവാൻ വേണ്ടശക്തി എന്റെ അനുഗ്രഹപ്രകാരം തന്നെക്കുറവുകൂട്ടം എന്നു തന്നെയല്ല, ചില സമയങ്ങളിൽ ചെറുതായാണും, മറ്റുചില സമയങ്ങളിൽ വലുതായാണും ഉള്ള ശക്തിയും ഞാൻ നിന്നെക്കുറയിക്കൊണ്ടു തന്നിരിക്കുന്നു" എന്നു് അരുളിച്ചെയ്തു. അതുപ്രകാരം പുഷ്പകുന്തോട്നിന്നു വന്നു സ്മാരം വെട്ടിയതായതും, ഉത്തരം രണ്ടു തോളായതുമായി വരുത്തി സപ്തർഷികൾക്കും മറ്റുള്ളവർക്കും പട്ടത്തുണ്ടാക്കിയ സോപായങ്ങളോടും അനവധി തിരികുടാടുംകൂടി കൊടിസ്തൂപപ്രകാരമുള്ളതായി, നന്ദാധാരകൾക്കുണ്ടാകുന്ന ചിത്രപ്പണികൾക്കുണ്ടാകുന്നതായി, അസംഖ്യം സപ്തർഷികൾക്കുണ്ടാകുന്നതും മറ്റും, ജലകുളങ്ങളും, മറ്റുമായവകളും, അലങ്കരിക്കപ്പെട്ടതായി വല വല കണ്ണാടിയായിവെക്കുകയും, ജല

ധാരാതന്നെക്കൊണ്ടു പരിവൃതമായി, പൂർണ്ണമായിക്കൊണ്ടു പരിമുഖിതമായി, നന്ദപ്രതികരണ കളിനിരണങ്ങളാകട്ടെതന്നെയും, അസാധാരണമായ സ്വർഗ്ഗസ്വഭാവങ്ങളാൽ ഉണ്ടായതായി പറയാനാകാത്ത ഇപ്രകാരം പൂർണ്ണവിമാനം ശോഭിച്ചു. അതിൽ ഭാഗ്യവശങ്ങളിൽ സർവ്വങ്ങളുടെ ശിഷ്യങ്ങളുള്ള മണികളുടെ മധ്യമധ്യത്തിലുള്ള പ്രകാശം പരന്നു വരുന്ന പ്രകാശം ഉണ്ടാക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അതുകൊണ്ടുപോലും, പൂർണ്ണവിമാനത്തിൽ ഉല്പന്നമായി കാണപ്പെട്ടു. ഈ വിമാനത്തിന് അതേകാലം തലകൾ ഉള്ളതിൽ ഒന്നാമത്തെതിലതിൽ മേൽമേൽ കല്പനപ്രകാരം മുകളിലേയും, കനികകളും, തേക്കുകളും ഗന്ധങ്ങളും, മൃതന്മർകരനിരത്തി മഞ്ജരീകൾ തലയിൽ അടുക്കുമ്പോൾ ഉപാധിത്തന്നുള്ള വിവരകൾ, പൂർണ്ണകൾ, ഉപകരണങ്ങൾ, മുതലായവയെ കരണിയെച്ചു. മൂന്നാമത്തെ തലയിൽ മുഴുവൻ തെളും അരിയും നിറച്ചു പരത്തുന്നതായിരുന്നു നാലാമത്തെയില പാലകകൾക്കായിട്ട് ഉപാധിത്തന്നുള്ളതിൽ അഞ്ചാമത്തെയിൽ തേക്കുകൾ മുതലായ മഞ്ജരീകൾ, ആറാമത്തെയിൽ താഴെത്തലയിലുള്ള ആഴ്ചകളും, ഏഴാമത്തെയിൽ രാജധാനിയായ കനികകൾ, കളികൾ, തേക്കുകൾ, ഗന്ധകൾ എന്നിവയുണ്ടായിരുന്നു. എട്ടാമത്തെ തലയിലും അതേവിധത്തിൽ പള്ളിയാകൾ മുതലായവ ചെന്നെത്തുന്നതിലുള്ളതിൽ താഴെത്തലകൾ, ദ്രവ്യങ്ങളുടെയും ദ്രവ്യങ്ങളുടെയും, തന്മയകൾക്കും ദ്രവ്യങ്ങളുടെയും പാറ്റകൾ, എന്നിവയായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു മേൽപ്പറഞ്ഞ തലകളിൽ, തുലാവിത്തർ, കാലാവർത്തകൾ, അപ്രകാരം മുതലായവയെ സങ്കേതമായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു മേൽപറഞ്ഞ തലകളിലുള്ളതും അതിനോടും കൂട്ടിൽ ഗന്ധകൾക്കും, സ്ഥാനമായിരുന്നു. തന്മയകളുള്ള തലകൾ രാജ്യത്തർ, രാജാവിന്റെ അധികൃതന്മാർ, മേൽപറഞ്ഞവകൾക്കും സാധനങ്ങൾക്കും മേൽപറഞ്ഞവകൾക്കും ഉള്ളതായിരുന്നു.

അളമായിരുന്നു. ഉഷ്ണിതവ പുഷ്പകാന്ത നന്മയിൽ തന്റെ ഇ
 സ്തുപ്രകാരത്തെ ശോഭകളെല്ലാം ഉണ്ടാക്കി കണ്ടപ്പോൾ,
 ശ്രീരാമൻ ആദ്യമായി വിമാനത്തിൽ അന്തര ഹിണമെടുത്തു.
 ആ സമയത്തു രാത്രിയിൽ മുഴങ്ങിയും നാഥൻ സ്മരിക്കുകയും,
 വാസസ്തീകൻ സന്തംശമായി, കൊടിക്കാകൻ ആദ്യകണ്ഠം
 ചെയ്തിരുന്നു. ഭാരതൻ ആത്മപ്രകാരം വാഗ്ദാനം നേടിക്കെ
 കളയും പ്രകാശിപ്പിക്കും. ദ. സ്ഥിതി ചെയ്യും. സൂര്യപ്രകാശം
 അന്തർദ്വാരമായ പുഷ്പകന്തിനാ അകാശമാർഗ്ഗത്തു യാത്ര
 ചെയ്തതിൽ കിരണനിറംകളുടെ കിരണമുദാഹരണമാർഗ്ഗത്തി
 കിഴക്കേ ദിക്കിൽനിന്നു പടിഞ്ഞാറുനിന്നു ശ്രീരാമന്റെ കൊ
 ടിക്കടുത്തുള്ള പ്രകാശിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു പ്രയാഗമേരുത്തി
 ചേർന്നു പോയി.

വിശ്വാസൻ പറഞ്ഞു.

ശ്രീരാമൻ നാമധേയങ്ങൾ ഉള്ളതായി മുൻപു പറകളു
 ന്നായപ്പോൾ അവാദനപരി സവിസ്താരമായി അഞ്ചുനൂതനനു
 പാണയകേന്ദ്രംകൊണ്ടാമണ് ആഗ്രഹം ഉണ്ട്.

അഭാസൻ പറഞ്ഞു.

ശ്രീരാമൻ കൈശോഭകാലത്തു തന്റെ പിതാവിന്റെ തേ
 ടിൽ ഇരുന്നിരുന്നു. ആ തരിശെപ്പോലും കാവിയോദ്ധ്യക്കുമാ
 യിരുന്നു. അതിനെപ്പോലും കോവിയോദ്ധ്യക്കും ഏറ്റവും പറയുന്ന
 ത്. യാണാപ്രഭുക്കൾ അന്തർദ്വാരത്തിൽ കയറിട്ടു സ്
 കരൻ പന്തത്തിൽവെച്ച് കൈശോഭകളെ കാട്ടുകയെ കൊന്ന
 ത്. അതിൽ പഞ്ച ധർമ്മങ്ങളും വാഗ്ദാന പ്രധായമായിത്തീർന്നു.
 കാവണയുദ്ധത്തിൽ ഉദ്യോഗവും നാണനാൽ മോദിക്കപ്പെട്ട
 പ്പോൾ വാഗ്ദാനത്താൽ ഹിന്ദുമാരെ യാജ്ഞാനത്തു കന്യാ
 ഇരട്ടിക്കുകയുണ്ടായി. അതുകൊണ്ടു ഹിന്ദുധർമ്മവും ഭാരത
 പ്രധാനമായി ഭാവിച്ചു. യുദ്ധത്തിൽ തന്നെ ഇന്ദ്രസാമന്തമായ
 മാതലി മുദ്രിതനായി വീണപ്പോൾ നന്മൻ ഗർവ്വധർമ്മംകൊണ്ടു
 ദുഷ്ടിത സ്വന്തമായ കൈപ്പറ്റാൻമുഖം വെത്തി അതിൽ ക
 യറിനെന്നു യുദ്ധംചെയ്തു. ആയുധം ഗർവ്വധർമ്മവും പ്ര
 ധാനമായിത്തീർന്നു. മേൽപറഞ്ഞ യാജ്ഞയിൽ കോവിയോ

അപരം ഒരു വെളിപ്പെടുത്തലിൽ കോവിദാമൃതത്തിന്റെ ചിത്രങ്ങളാക്കിയതാണ്. ബാണമുഖമെന്നതു തീലകൊട്ടിപ്പുറത്തിൽ ബാണമിണിത്തന്നെക്കൂടിയിരുന്നതും, ശരണമുഖമെന്നതു പശുക്കൊട്ടിപ്പുറത്തിൽ വാണമുഖമെന്നാക്കിയതും, ഗരുഡമുഖമെന്നതു മഞ്ഞുകൊട്ടിപ്പുറത്തിൽ ഗരുഡന്റെ രൂപത്തോടുകൂടിയതും ആകുന്നു. ഇപ്രകാരം ശ്രീരാമന്റെ നാലു മന്ദിരങ്ങളിൽ നാലുവിധത്തിലുള്ള അംഗങ്ങൾ പ്രസിദ്ധങ്ങളായിട്ടുണ്ട്. ശ്രീരാമൻ കോവിദാമൃതം, ബാണമുഖൻ, കപിമുഖൻ, ഗരുഡമുഖൻ എന്നു തുടങ്ങി അനന്തരം തിരുനാളിൽ ഉണ്ട് രാവണയുദ്ധത്തിൽ ഇന്ദ്രൻ കൊടുത്തതുമൂലം, വജ്രരൂപമേകുന്നതായിത്തീർന്നതുകൊണ്ട് കയറി യുദ്ധം ചെയ്യുന്നതുകൊണ്ടു ശ്രീരാമൻ വജ്രരൂപമെന്ന പേരിലും പ്രസിദ്ധനായി പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്നു. അതും രാമന്റെ രൂപങ്ങളിൽ ഒന്നാണ്. അതിനെ മേറിട്ടു പറയുന്നില്ല. തന്റെമിത്തമാണ് ഞാനെന്നു നാലു രൂപങ്ങളെ മാത്രം പറഞ്ഞത് കോവിദാമൃതമുള്ളതായതുകൊണ്ട് സുമന്ത്രനും, ബാണമുഖമേകത്തിൽ മിത്രം മന്ദം, കപിമുഖമേകത്തിൽ വിജയനും, ഗരുഡമുഖമേകത്തിൽ ഭയങ്കരമാണെന്നു സാധിച്ചത്. ഇപ്രകാരം മേരിയ്ക്കുന്നതിലോടുകൂടിയതായ ശ്രീരാമന്റെ രൂപങ്ങളെപ്പറ്റി ഞാൻ വിവരിച്ചു പറഞ്ഞു.

ഇതിനെ അനന്തരകാവ്യങ്ങളിൽ അത്രാകാണത്തിൽ കണ്ടാൽ അറിയാവുന്നതും എന്തെന്നു അറിയാവുന്നതും സമാപ്തം.

—*—

ആനന്ദസർഗ്ഗം.

ശ്രീരാമൻ പറയുന്നു

തീർത്ഥയാത്രപൂർത്തിയാക്കി ശ്രീരാമചന്ദ്രൻ വിജയപട്ടണത്തിൽ കരഞ്ഞൊന്നു പടിഞ്ഞാറു ദിക്കിലുള്ള പേരുന്നെല്ലം ശാലഭം തുടങ്ങി സംഗമസ്ഥാനമായ പ്രയാഗത്തിലേക്കു തിരിച്ചു. പ്രയാഗത്തുനിന്നും ഒരു നാഴിക അടുത്തുള്ളതായ

പ്രോഹി രാമൻ സീതയോടുകൂടി വിരോധംവിട്ട് എറണി കാൽതയോതിതന്നെ പതുക്കെ തന്നെ ത്രിവേണിസംഗമത്തിലേയ്ക്കു ചെന്നു. ത്രിവേണിയിൽ ആദ്യം താളികേരം സമർപ്പിച്ചു, താമ്രജംഗമം തീർത്ഥത്തിൽ സീതയുടെ കേശവസ്ഥയെ അതിലുള്ള ആരാധനയോടുകൂടി ചേർത്തു് എടുത്തു ത്രിവേണിയിൽ ചേരുന്ന ചെറുതും, പിന്നെ കാൽ കൈകൾ കഴിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. ചെട്ടുണ്ണൻ മുതലായ യാസ്യക്കളോടും കൂടിനാണു കൈകൾ ചെയ്തത്. പിന്നെ അയ്യോധ്യാഭ്യം കൈവിട്ട് അന്നത്തെ ദിവസം ഉപവാസമായി ഇരുന്ന രണ്ടാമത്തെ ദിവസം ശ്രാദ്ധവും ഏല്പണവും തിരിച്ചറിയുകയും ചെയ്തു. യൗദ്ധമന്യു മുഴുവൻ പ്രയാഗത്തിൽക്കുന്നതാണു ശ്രീരാമൻ താമസിച്ചത്. അതിനുശേഷം അയ്യതിർത്ഥത്തിൽ ചെന്നു് അന്തേകം ഭാരതങ്ങൾ ചെയ്തതും അക്കരവരും എന്നു പേരായ വടവൃക്കളെ സന്തോഷിക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ അക്കരവരും ഏററവും മഹത്യാഹരമായ ഒരു വൃക്കമാണ്. അതാണ് പ്രാചീനകാലത്തിൽ ഗോദാൻ വടപ്രളാതാതിയായി തിരിച്ചെത്തുന്നതായ സ്ഥാനം അതിനെ കണ്ടിട്ടു ശ്രീരാമൻ കുറുക്കുന്നപോലെ മന്ത്രധാരിക്കുകയുണ്ടായി. പിന്നെ സീതയോടും അയ്യോധ്യാഭ്യം കൂടി വെട്ടുചന്ദ്രനുള്ളകോണു ദിവ്യകൃഷ്ണങ്ങളുള്ളകോണു വിധിപ്രകാരം ത്രിവേണിപ്പുറത്തു ചെയ്തു. പിന്നെ അന്തേകത്തിൽ കാലകുടുംബരും (മുതുമ്പാളങ്ങൾ) തിറച്ചു ഗംഗാജലം എടുത്തു വിരോധത്തിൽ കുത്തുകയും തീർത്ഥസ്നാനത്തിന്നു പുരോഹിതന്മാരായിരുന്ന ബ്രാഹ്മണരെ പൂജിച്ചു താമസിച്ചു് അവരോടു താമ്രപാഞ്ചം വിരോധത്തിൽ കുത്തി അകാരമാർഗ്ഗത്തു് പ്രയാഗത്തു്നിന്നു പോകയും ചെയ്തു.

പിന്നെ ചെന്നതു വിന്ധ്യപർവ്വതത്തിലേയ്ക്കാണ് അവിടെ വിന്ധ്യവാസിനി എന്ന പേരായ മുക്താഭേരി സന്നിധിയാതം ചെയ്യുന്നത്. അവിടെ തീർത്ഥസ്നാനവിധിപ്രകാരം മുൻപറഞ്ഞപോലെ സ്നാനംചെയ്തു വിന്ധ്യവാസിനായ ഒരു വന്യരെന്നാദികളെക്കൊണ്ടു പൂജിച്ചു് അന്തേകം ഭാരതങ്ങളും ചെയ്തു തീർത്ഥപുരോഹിതന്മാരെയും സന്തോഷിപ്പിച്ചു പൂജകവിരോധത്തിൽ ക

ආගම: ප්‍රදේශ: උපදේශක: ප්‍රාග්ධන:

നാടി സിതതോടു കൂടി പാശ്ചാത്യർ എഴുന്നള്ളി കാശിയിൽ
 താമസിക്കുന്ന ജനങ്ങൾ കൊടിസ്തൂപപ്രകാരത്തോടു കൂടിയ പൂ
 ളുകവിമാനം പടിഞ്ഞാറേനിന്ന കിഴക്കോട്ട് കാശിയഗരത്തി
 ന്് നെരിയുമ്പോൾ ഏതാനും മണൽ കയ്യിട്ട താമ്പ്രകാ
 തിൽ തലിക്കുകയുണ്ടായി. ചിലർ പറഞ്ഞു പദ്യത്തലിന്റെ
 മുകളിൽ കാട്ടാറുള്ളത് കണ്ടു നന്മ. മറ്റു ചിലർ ആ
 കാശിലാലായ സൂര്യരേഖൻ ദിക്കുളം നിമിത്തം വഴിപിഴ
 ക്കു വരികയാണെന്നു അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. വേറെ ചിലർ മോ
 ചാരുവിനായ താമരമേന്തിയുടെ എഴുന്നള്ളത്താണെന്നു പ
 റഞ്ഞു. ഇതി ചിലർ സൂര്യരേഖാ പാശ്ചാത്യർക്കു വഴി
 കയാണെന്നു ശങ്കിച്ചു. അതിലും മേലാണു ചിലർ വായുപു
 ത്രായാ ഹനുമാൻ ദ്രോണപര്യടവും എടുത്തു വരികയാണെ
 ന്നു പ്രസ്താവിച്ചു. ചിലർ മാന്ത്രികശക്തി പരീക്ഷിക്കുകയാണെന്നും
 ചിലർ കാശി വിശ്വനാഥൻ തന്നെയാണെന്നും, ചിലർ സൂര
 ശതലകൂമാരനെന്നും, ചിലർ സ്വർണ്ണമേന്തിയ മോരേഖയാണ
 ന്നും, ചിലർ ആകാശശേഖരൻ കൂട പദ്യമാണെന്നും, ചി
 ലർ ഗന്ധർവ്വനെന്നും, ചിലർ പ്രളയ നിറം എന്നതാണെന്നും,
 ചിലർ ഭാഗ്യാകാശി വിട്ടു ആഗന്യ സ്രാണെന്നും, ചിലർ ത
 ന്തിക്കളക്കുന്ന ആശ്ചര്യകരമായ സൂര്യശേഖരനെന്നും, പൂർവ്വക
 വിമാനം കണ്ടിട്ടു ശങ്കിച്ചു പറഞ്ഞു. കാര്യങ്ങൾ കാശിമാ
 സികളായ ജനങ്ങൾ ആശ്ചര്യപരമായിട്ടു കൂടി ചിന്തകോ
 ലാലാളുകളായി. ഒടുവിൽ അതേയുദ്യമിനായ ത്രിശതമാ
 ന്നൻ തഗരവാസികളായ ജനങ്ങളോടുകൂടി കിന്തോള പുറ
 മ്പുട്ടു വന്നിറങ്ങുന്നതു പാഞ്ഞു. അതു കേട്ടു കാശിവി
 ശ്വനാഥസ്വാമി എന്ന ത്രിപാലകിയോടുകൂടി കാളയുടെ പുറ
 ത്തുകയറി കാശികണ്ഠാൽ പരാവുന്നതായിരുന്ന ത്രിപാലസ്വാ
 മി എന്നൊരു ത്രിശതൻ വശ്വനാഥസ്വാമിക്കു പര കാള
 ദൂതങ്ങളും സമുപേക്ഷയും, സാമി അതേല്ലാം സ്വാമരിക്കുക
 യും ചെയ്തു. ത്രിശതൻ അവിടെയെല്ലാ വിശ്വനാഥസ്വാമിയെ
 ശിഷ്യനെന്നു താത്പര്യംകളും സാമിയൻ അഭിപ്രായം

നായിട്ടു സ്വാമി സമർപ്പിച്ച ഉപാസനാധനങ്ങളെ കൈ
 കൊള്ളുകയും ചെയ്തു പിന്നെ വസ്ത്രങ്ങളെക്കൊണ്ടും അരണ
 മുകളുകൊണ്ടും വിശ്വനാഥനെ പൂജിച്ചു വിശ്വനാഥന്റെ തു
 കക്കു പിടിച്ചുകൊണ്ടു കാശിയിലേയ്ക്ക് എഴുന്നള്ളി ശിവനും
 ശ്രീ രാമനും വാനരന്മാരിൽ കന്യാകയെ നമസ്കരിക്കേണ്ടതെന്നു
 അറിയിച്ചുകൊടുത്തതിലേയ്ക്കു ചെന്നു അവിടെ ശ്രീരാമൻ സി
 താമസിച്ചു കിടന്നു കിടന്നു സമർപ്പിച്ച കണ്ഠാഭരണവും സമേധ
 യ്ക്കായവരും വാഹനവും ചെന്നു പിന്നെ നിത്യോപവേശിനും
 ശേഷം കൈ നന്ദം ഉപാസിച്ചു തിരുശ്രീരാമനെയും കൈയെ
 പാർത്തതും ചെയ്തു എടുത്തു മഹാതാമരയെ വഴിപാടായി
 വെച്ചു പിന്നെ രണ്ടു ചന്ദ്രസമംഗങ്ങളായും, ൪൪ ശിവലിംഗ
 ങ്ങളായും, അഷ്ടലിംഗങ്ങൾ എന്നു പറയപ്പെടുന്ന ൮ ലിംഗങ്ങ
 ലായും, ൪൫ ഗണേശലിംഗങ്ങളായും, ൪ കൈരടലിംഗങ്ങളായും,
 ൪൪ ചന്ദ്രഗിരികളായും, ൪ ദേവീമാതാമാർ അഷ്ടദിക്പാലന്മാ
 രായും നവഗ്രഹങ്ങളായും, പൂജിക്കുകയും കൈകൾക്കിടന്നവയും
 പഞ്ചാഗൃഹീതായും നിവൃത്തിയുണ്ടായും ചെയ്തു. മേൽപറഞ്ഞ
 പൂജയ്ക്കായി പതിനാലു പൂജാസ്ഥാനങ്ങളിൽ യാത്രചെയ്തതിന്നു
 ശേഷം രാമ ചന്ദ്രലിംഗങ്ങൾ കാശിക്കടുത്തതിന്റെ വായുകൊ
 ന്നിലായി വരുന്നതുമായ ഒരു തിരുമുഖം കൽ പ്രത്യക്ഷയായുണ്ടാ
 യ്തു. ഇതിന്നു പൂജയ്ക്കായി ശിവനും ഗംഗാതരയിൽ ചെന്നു പേ
 രാൽ ചെറിയൊരു ചുണ്ണാമ്പു തിരുമുഖം നിൽക്കുകയും ചെയ്തു.
 അതുകൊണ്ട് വായു പുത്രനായ ഹനുമാനും ശ്രീരാമൻ തിരു
 നാളൂർ എഴുന്നള്ളിയ രാമനന്തരമായി കെട്ടു കാശിയിൽ വന്നു
 ചെന്നു. അദ്ദേഹം പിതൃരാമനോടൊന്നിച്ച് ഉറങ്ങിയതിന്നുശേഷം
 ഗംഗാസ്നാനം ചെയ്തു ഗംഗാതീരങ്ങളിൽ തന്റെ ചവിൽ പ
 ളയ്ക്കൽ ചെയ്തു. എഴുന്നാൽ തിരുമുഖം ഉറങ്ങിയപ്പോൾ ഗംഗാതീരത്തി
 ല്ൽ കല്പുകൊണ്ടു വടയ്ക്ക് ഒരു സ്തംഭത്തെടുത്തതും ഹനുമാൻ ഉ
 ണ്ടാക്കി. ഹനുമാൻ പെട്ടെന്നു പെരായ അസ്തമയപ്പോൾ ഉ
 ന്നും കാശിയിൽ കാണപ്പെട്ട നരങ്ങ്, പരമേശ്വരസ്തംഭം ശ്രീ
 മഹാദേവൻ പേരിൽ ഒരു സ്തംഭത്തെടുത്തതും ഉറങ്ങിയപ്പോൾ

കൂടാതെ ദിവസശങ്കാരം ദേവന്റെ താഴ്വാരങ്ങളെ ഭക്തികളും, വിശേഷിച്ചു സീതയോടു കൂടി കാക്കിക്കണ്ണാൻ തിരിയ്ക്കുകയും ചെയ്തു. ശ്രീരാമൻ ഒരു വാക്കുമാത്രം കാര്യത്തിൽ താമസിച്ചു. അക്കാലത്തു മിന്നിവാസികൾക്കു പല വസ്തുക്കളും ഭാഗംചെയ്ത് അവരെ സംതോർത്തിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. മൃഗങ്ങളായ ജനങ്ങൾ, വൃന്ദാവാസികൾ, അശ്വങ്ങൾ, ആര്യജനങ്ങൾ, പശുക്കൾ, സ്വപ്നം വെണ്ണി മുതലായ ചോരകളെക്കൊണ്ടുമാക്കിയ പലപല പാത്രങ്ങൾ, അടുത്തുപോലെ മധുരമായ പകുത്തുപായസങ്ങൾ, നെയ്യ്, തണുത്ത മുതലായ ഗോരസങ്ങളാർക്കു കിട്ടിയ അന്നങ്ങൾ എന്നിവയുടെ ഭാഗങ്ങളും ഗന്ധഭാഗ്യം, ചന്ദനഭാഗ്യം, കുർപ്പൂരഭാഗ്യം, താമരപ്പൂവ്, ചാമരഭാഗ്യം എന്നിവയും ശ്രീരാമൻ ചെയ്തു പണത്തിരിച്ചു കിടക്കുകയും, വിളക്കുകൾ, കണ്ണാടികൾ, പീഠങ്ങൾ, പല്ലക്കുകൾ, ഭാസന്മാർ, ഭാസിന്മാർ, വാഹനങ്ങൾ, ഭൂമിങ്ങൾ, പേരങ്ങൾ, പുകകുടും എന്നിവയും ശ്രീരാമൻ ഭാഗംചെയ്തു വിശേഷപ്പെട്ട പല ഗുണങ്ങൾ അനുഭവിക്കുകയും, പേരുകൾ, വാക്കുകൾ, മുതലായ വാക്യങ്ങളും ചെയ്തുകൊണ്ടു. സന്യാസിമാരും പരസ്യികളുമായവർക്കു മേന്മയെടുത്തു, ചെറിയ, പൂ, ദൂതലം, ചിത്രകുടുംബങ്ങൾ, ഭണ്ഡം, കരണ്ഡം, മൃഗങ്ങളുടെ തോലുകൾ, കൈപിന്തങ്ങൾ, ഉത്തമങ്ങളായവയും എന്നിവയെയും ഭാഗംചെയ്തു. വിദ്യാഭ്യാസശാസ്ത്രങ്ങൾ, അനുസരണങ്ങൾ, അഭിമാനശാസ്ത്രങ്ങൾ, മുതലായവയും വളരെ ധനം ചിലവുചെയ്തു ഉണ്ടാക്കിപ്പോയവയെയും പല ഭാഗങ്ങൾക്കും കൊടുക്കുകയും, കാര്യത്തിൽ താമസിച്ചു ചികിത്സിക്കുവാനായി അവർക്കു ധനസഹായം ചെയ്തും വഹിതപുസ്തകങ്ങൾ സംഭരിച്ചുകൊടുക്കുകയും, പുസ്തകപലകന്മാർക്കു ജീവനും പരിച്ചുകൊടുക്കുകയും അഭ്യർത്ഥനകളായ സോദരങ്ങളെ കൊടുക്കുകയും, സമുദാനം ചെയ്തും ചെയ്തു. ശ്രീകൃഷ്ണാചാര്യൻ പാശ്ചാത്യങ്ങളും, മേന്മകൾക്കു കൈയെഴുത്തുകളും, വാക്കുമാക്കി കട, ചുരുപ്പ് മുതലായ സാധനങ്ങളും, കായികത്തിൽ വാതിക്കുവാൻ വിളക്കുക

ഭം പാപമൃഗത്തിന്നുള്ള സാധനങ്ങളും 'ശ്രീരാമൻ ഭായമവ
 യും. ഷേളങ്ങൾതാനും സപന്നം ചിലവിൽ പുരണവായന
 കാരായും, നൃത്തഗീതാദികളെ പ്രയാഗിക്കുന്നവരേയും തിരു
 മിപ്പുകൊടുത്തു. മീറ്റുന്നപ്പോൾ ഷേളങ്ങളെ വെള്ളയടിക്കുക, ജ
 ഷേറ്റാലാലാലാലാലാ, ചിത്രമെഴുതിക്കുക, രംഗമാല ഭരതായ
 തലകാരണമെ ചൊല്ലിക്കുക, ദീപാലായനയും, ഭഗവദ്ഗുപ്തം
 ഭരതായ പൂപാലായനയും, കർപ്പൂരകിരി ഭരതാരി വേവു
 ജാലാതികളായ സാധനങ്ങൾക്കും എപ്പാഴ് ചെയ്യാമെന്നും.
 പഞ്ചാഭരതാദികൾ, സുഗന്ധദ്രവ്യാലങ്കാരം, എന്നിവയേ
 യും ഭവവാസം ഭരതായവയായും ഷേളങ്ങളിൽ പതിവായി
 താങ്ങുവാൻ എപ്പാഴ്ചെയ്യും. വേവായങ്ങളിൽ ഭൂതം പൂജയും,
 വേരുന്ന രാലകളടയും ഭാഗം ആവശ്യത്തിനായി പുഷ്പാഭര
 തങ്ങളും തിമ്മിച്ചു. ശിവജിത്തങ്ങളിൽ ശംഖ്, മേരി, ഭൂതം
 ഗം, ഭരതായ വെച്ചുതന്നെ പതിവു ചെയ്യുകയും ഷേളങ്ങള
 ുൽ മണി, ശംഖ്, പൂത്തുകൾ ഭരതായയും കലാദിങ്ങുക
 കിനുള്ള പാത്രങ്ങളും ഭഗവത്പണ്ണങ്ങളായ മാങ്ങാവസ്ത്രങ്ങ
 ും, സുഗന്ധമുള്ള വസ്തുക്കളും സമർപ്പിക്കുകയും ചെയ്യും. ഉള്ള
 ഭാരത പപം, വോമം, സ്പോളപാലം, ഉല്ലക്കിവളി ശിവനാ
 മോച്ചാലണം, 'തൽതം, പ്രദക്ഷിണം ഭരതായവയേയും ചെയ്യും.
 ഉല്ലക്കിയെത്തുള്ള ഗംഭീരമാത ശ്രീതാകാഞ്ചനങ്ങളോടുകൂടി ശ്രീരാ
 മൻ ഒരു വർഷക്കാലം കൗശിൽ നാമസിക്കുകയും, അനേകം
 തീർത്ഥങ്ങളെ തിമ്മിക്കുകയും ദ നന്മാരും അയാലന്മാരായവക്കു
 തൃപ്തിതാകുവാലും ഭായമവയ്ക്കയും വിദഗ്ദ്ധശാസ്ത്രജ്ഞാലും
 ബ്രഹ്മചര്യം തിരുമങ്ങളും സമ്പ്രദായങ്ങളാലും ഭാഗംകൊണ്ടു
 കീർത്താപവരസംസിദ്ധി വരുത്തുകയും ചെയ്യും പിന്നെ ശ്രീവി
 ശ്വായനമാനയും കാളപരമാനയും ഗംഗാശാലനയും അന്നപൂ
 ജ്ഞശാലിയേയും ബന്ധുപാലിയേയും തൊഴുതു സൂതിച്ചു തരസ്സു
 റിട്ടിട്ടു ശിവന്റെ അനുവാദം വാങ്ങി ശ്രീരാമൻ പുണ്യകാര്യ
 നായി അകാശമെഴുത്തുകേ തിരിച്ചു. ഗംഗാതരിയുടെ കക്കിണ
 കീഴ്ത്തികെടുത്ത 'കന്യായം' എന്ന നദിയെ ശിശുവ് ഒരു വഴി

ചവരക്കുറിക്കിയുടെ ആശ്രയിതാവായിട്ട് എഴുന്നള്ളി അ
 വടെ സ്നാനംചെയ്തു മഹികിയെ തഴസ്സുകിച്ചു രാജാജം എ
 ന്ന പേരായ തിരുമം നിശ്ചയിക്കയും, രാജന ഗന്ധപാദിയെ പ്ര
 തിഷ്ഠിക്കുകയും ചെയ്തു. താൻ അറങ്ങുകൊണ്ടു തിരിച്ചതായ
 പേരയെ ശ്രീരാമൻ ജന്മങ്ങൾക്കെല്ലാം കാണിച്ചുകൊടുത്തു.
 ഈ പുണ്യസ്ഥലത്തു കൗശികിയിൽ ചെയ്തുകിടന്നുകാൾ അധിക
 മായ ദാനങ്ങളും ചെയ്തു. ചിന്ന അറിയെത്തിന്നും വിമാനാ
 ബ്രഹ്മണാദിപോലി ശോണഭൃതീർത്തികൾ സംഗ്രഹമാന
 ത്തുമെന്തെ എറിയെട്ടെ എറിയെട്ടെ എറിയെട്ടെ തിരുത്തുക ഉണ്ടോ
 അവിടെ എല്ലാം ശ്രീരാമൻ പോകുകയും മുമ്പു ചെയ്തുകിടന്ന
 കാൾ അധികമായ ദാനങ്ങൾ കൊടുക്കുകയും ചെയ്തുകിടന്ന
 ശ്രീരാമൻ നിത്യയൊട്ടുകി എറിയെട്ടെ എറിയെട്ടെ എറിയെട്ടെ അ
 വിടെ കൊണ്ടും വലിയായ അടനകം തിരുത്തുക ഉണ്ടാകയും
 ചെയ്തുകിടന്നു. ആ തിരുത്തുക എല്ലാം പുണ്യം പറയുവാൻ അ
 നന്ദനരായണൻ സാധിക്കുകയും, എന്നാൽ ആര നിത്യ
 കാൾ അവയിൽ ചെയ്തു പ്രധാനമാണെന്ന് അറിയെട്ടെ
 ന്. രാമൻ ജം, രാജാജം, രാജാജം, രാജാജം, രാജാജം, രാജാജം,
 തീർത്ഥം, സിദ്ധാതിർത്ഥം, ചന്ദ്രാതിർത്ഥം ഉള്ളതെന്നു അ
 പ്രധാനമായ ആര തിരുത്തുക. ഈ ശ്രീരാമൻ എഴുന്ന
 ള്ളിയിൽ എല്ലാ ദിക്കുകളിലും പ്രധാനങ്ങളായി ഭവിച്ചു. ശ്രീരാ
 മൻ സൗരഭ്യം, ഗംഗ എന്നിവയുടെ സംഗ്രഹമാനങ്ങളിൽ
 സ്നാനം ചെയ്തു മൂന്നു ദിവസം ചാർച്ച ഗണ്ഡകിനദിയുടെ
 സംഗ്രഹമാനങ്ങളായിട്ട് പുഴയ്ക്കി. മിഥി നദിക്കരയിൽ മൂന്നു
 ദിവസവും, മിഥി താൽ അഞ്ചു ദിവസവും, ചിലകൽ ഏഴു ദി
 വസവും, ചിലകൽ പന്ത്രണ്ടു ദിവസവും, മിഥിയിൽ പതി
 നെട്ടു ദിവസവും, ചിലകൽ ഇരുപത്തൊന്നു ദിവസവും, ചി
 ലകൽ മൂന്നുദിവസവും ശ്രീരാമൻ താനാധാരങ്ങളെ ചെയ്തു
 കൊണ്ടു തിരുത്തുക. ഗണ്ഡകി സംഗ്രഹങ്ങളിൽ സ്നാനം ചെ
 യ്തു തേപ്പാളുകൾക്കു കരയ്ക്കു ഭഗദിശ്വരനെയും, ദൈവ്യ ശ്ര
 രാമൻ വിശ്വേശ്വരനെയും കൈകൾക്കു പോലും ഉള്ളതെന്നു തിരു

ഇവ വർത്തമാനം സിന്ധുക്കൾ സഖിപരോ ശ്രീരാമൻകണത്തോ
അറിഞ്ഞില്ല. ശ്രീരാമൻ കേട്ടാൽ എന്താണ് ആവാ പറയുക
എന്ന ഭയത്താൽ സിന്ധുക്കൾക്കുണ്ടാകാൻ പറ്റാത്തതുമാത്രം.

പിന്നെ ശ്രീരാമൻ പഞ്ചാലത്തുനിന്നും ചെട്ടു പ്രത്യേക
വൃന്ദങ്ങളിൽ ചെന്നു യഥാവിധി പിണ്ഡത്തോടെ ചെട്ടു. അദ്ദേ
ഹം തന്റെ പേർ കൊണ്ടിയതായ സ്വപ്നത്തോടുകൂടി ചെറുവി
ഖലിൽനിന്ന് ഉദി 'അപഹന്ത' എന്ന മന്ത്രംകൊണ്ടു ഭൂമിയിൽ
ഭൂതരേഖകൾ വരച്ചു. ആ രേഖകൾ ഭൂതങ്ങൾ ഉന്നം അവിടെ
തെളിഞ്ഞുകാണുന്നു. ആ രേഖകളിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള
വെർവ്വകൾകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ പിണ്ഡത്തോടു എണ്ണയും തെളയും
തന്നെ ചേർത്തു മെഴുകുണ്ട് എടുത്ത ശ്രീരാമൻ വെണ്ണവെൽ
താവിച്ചപ്പോൾ പിന്നാലിന്റെ കരക്കൽ കാണുക ഉണ്ടായിട്ടു.
അപ്പോൾ പിണ്ഡത്തോടെ ചെട്ടിക്കുന്ന ധ്രുവങ്ങൾ ചെട്ടു
തോളത്തിൽ 'ഇവിടെ പിണ്ഡം വെണ്ണവെൽ പിന്നാലി സാ
ന്നിപ്പും ചെട്ടു വെണ്ണ കൈ തീട്ടി പിണ്ഡത്തെ സ്വീകരി
ക്കുകയാണു പതിവ്' അങ്ങനെയെ പിന്നാലിന്റെ കയ്യു കാണ
പ്പെടുന്നതുമാത്രം. ഇങ്ങനെയെ രേഖകൾ കാണുന്നതാണെന്നു മ
തസ്സിപറയുന്നില്ല' എന്നിങ്ങനെയെ പറഞ്ഞു. അതുകേട്ട ശ്രീരാ
മൻ വിസ്മയത്തോടും ഭയത്തോടും കൂടി ചെട്ടുത്തോളം 'വെണ്ണ
കുണ്ടാ' നി സ്വരീകാതാണല്ലോ. ഇതിന്നു കാരണം എന്താ
ണെന്നു തിന്നെ അറിവുണ്ടല്ലോ' എന്നു ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ
ചെട്ടുത്തോളം പറഞ്ഞു 'തമ്മിൽ ഗോതാവരിയിൽ ചോതി കര
കുകായത്തോടു പിന്നാലുകൊണ്ടു പിണ്ഡം വെണ്ണപ്പോൾ പിന്നാ
ലിന്റെ കയ്യു കാണുക ഉണ്ടായി. ഇവിടെ അതു കാണുന്നതു
മാത്രം. എന്തിനും ഇക്കാര്യത്തിൽ വലിയ ആശങ്കയും ഭയത്താണു
ണ്ട്. സിന്ധുക്കൾ ഇതിനെപ്പറ്റി ഒന്നു ചോദിക്കേണ്ടതാണെന്നു
തോന്നുന്നു' ചെട്ടുത്തോളം ഉടൻ വാക്കു കേട്ടപ്പോൾ സീകാ
ദേവി മനത്തോളത്തിൽ 'എന്തിന് ഭയത്താണു പിന്നാലുകോ
യി. കയ്യു ചെട്ടു അറിഞ്ഞു അതിനെക്കുറിച്ചു' എന്നു പറഞ്ഞു.
ശ്രീരാമൻ സിന്ധുക്കൾക്കു കൂടാതെ ഉണ്ടായ വെണ്ണകൾക്കും പറ

വാൻ ആത്മാപിടകയും അമൂല്യകാരം സീത ദുഷ്ടപ്രതിഷ്ഠ
 ജ്ഞാതി മണൽ ഉരുട്ടി വെച്ചപ്പോൾ ശേഖരന്റെ കൈ കാണ
 ക്കപ്പെട്ടതായ സംഗതി അറിയിച്ചു. അപ്പോൾ ശ്രീരാമൻ തീ ചെ
 യ്ക്കു കർമ്മത്തിൽ ആരാണ് സാക്ഷി എന്ന ചോദിച്ചു. ഇതാ ഇപ്പോ
 നില്ക്കുന്ന മാവുരം തന്നെ സാക്ഷി എന്നു സീത പറയുകയും
 ശ്രീരാമൻ ആ വൃക്കയോടു ചേരിച്ചപ്പോൾ വൃക്ക സീത പ
 നയുന്നതുപോലെ ഉണയാതിട്ടില്ലെന്നു പറയുകയും ചെയ്തു. അപ്പോ
 ഡം സീത തീ ചൊല്ലി പറഞ്ഞതുകൊണ്ടു തീ കായ്ക്കുവാനും കാ
 ല്യാണം പൂർവ്വജ്ഞതയും ചേർക്കു എന്ന് ആ വൃക്കയെ ശപി
 ച്ചു പിന്നെ സീത ഫൽഗുദീനമിതന്നെ തനിക്കു സാക്ഷി പറ
 യ്ക്കു എന്നു പറഞ്ഞു. ശ്രീരാമൻ ചോദിച്ചപ്പോഴാകട്ടെ ഫൽഗു
 തീയദിയും മരംകൊണ്ടു പറയാതെ ഇരിക്കുവാനു ചെയ്തത്.
 അപ്പോൾ സീത 'ഞാൻ സത്യമായി ചെയ്ത കർമ്മത്തെപ്പറ്റി
 തീ അസത്യം പറഞ്ഞതുകൊണ്ടു തിന്റെ പ്രവാരം കീഴ്പോ
 ളായി പോകട്ടെ' എന്നിങ്ങനെ തരിഞ്ഞു ശപിച്ചു. പിന്നെ
 സീത ഇവിടെ കൂടിയിരിക്കുന്ന ബ്രാഹ്മണരെല്ലാം ഞാൻ കർമ്മ
 ചെയ്തപ്പോൾ എന്റെ സമീപത്ത് ഉണ്ടായിരുന്നു. ഇവർ എ
 തനിക്കു സാക്ഷികളാണ്' എന്നിങ്ങനെ പറഞ്ഞു. ശ്രീരാമൻ
 ചോദിച്ചപ്പോൾ അവരും മയപ്പെട്ട തരം സീത കർമ്മ ചെ
 യ്ക്കുന്നതു കണ്ടിട്ടില്ലെന്നു പറഞ്ഞു. കണ്ടതായി പറഞ്ഞാൽ
 ശ്രീരാമൻ ശപിച്ചപ്പോൾ എന്തു വിചാരിച്ചാണ് അവർ സ്വഗ
 തി പറയാത്തത്? അവരേയും സീത 'നിങ്ങൾക്ക് എത്രദണ്ഡം
 കിട്ടിയായും തൃപ്തി വരാനെ പോകട്ടെ. ദണ്ഡുപോകുകൊണ്ടു ടി
 യത്രപിടിച്ചായി നിങ്ങൾ താത്യാദികൾക്കു ഉടന തടക്കമൊരു
 കട്ട' എന്ന് അവരെയും ശപിച്ചു. അതന്തരം സീത അവിടെ
 നിന്നിരുന്ന ഒരു മാഞ്ചരനെ മുണയിക്കാട്ടി 'ഇതാ ഇപ്പോ മാഞ്ച
 രൻ ഞാൻ കർമ്മ ചെയ്യുന്നതു കണ്ടിട്ടുണ്ട്' എന്നു പറഞ്ഞു.
 ശ്രീരാമൻ ചോദിച്ചപ്പോൾ മാഞ്ചരനും ഇല്ലെന്നതന്നെ
 പറഞ്ഞു. "ഇപ്പോ തീ ആ സമയത്തു വാലാന്റെ
 കൈ മുൻപോട്ടു തള്ളി തിന്നിന്നില്ലേ? തീ അസത്യം പറഞ്ഞു

ഇതുകൊണ്ടു തിന്റെ വാച്യം അശുഭമായി ഭവിക്കട്ടെ. എന്നു താഴ്മയോടെയും ശുദ്ധിയോടെയും സീത ഗൗരവത്തോടെ, സാക്ഷി പറയുമെന്ന് അറിയിച്ചുവെങ്കിലും ഓരൻ ചോദിച്ചപ്പോൾ ഗൗരവത്തോടെ ഇല്ലെന്നാണു പറഞ്ഞത്. തിന്റെ മുമ്പെ അശുഭമായി ഭവിക്കട്ടെ എന്നു ഗൗരവത്തോടെയും ശുദ്ധിയോടെയും പറഞ്ഞ അശുഭസംഭവം സാക്ഷി പറയുമെന്നു സീത അറിയിച്ചു. അതും ഇല്ലെന്നാണു പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ സീത തിന്റെ ഇലകൾ എപ്പോഴും ഇളകിക്കൊണ്ടിരിക്കട്ടെ എന്നു ശുദ്ധിയോടെയും സാക്ഷി പറയുമെന്ന് ഓരൻ കർമ്മത്തിന്നു സാക്ഷി ചർമ്മസാക്ഷിയായ സൂര്യഗോപാലനാണെന്നു പറയുകയും, സൂര്യനോടു ശ്രീമാൻ ചോദിച്ചപ്പോൾ "ശരിയാണു സീത പറയുന്നത്. സീതയുടെ പിതൃകർമ്മംകൊണ്ട് അങ്ങനെയുടെ പിതാവു സന്തുഷ്ടനായിരിക്കുന്നു" എന്നു പറയുകയും ചെയ്തു. ഈ അഭിപ്രായത്തിൽ അവിടെ ദശരഥനോടു സൂര്യനോടു കാണിക്കുന്നതായുള്ള വിചാരത്തിൽ കർമ്മം നൂറുമാത്രം അഭിപ്രായം അഭിപ്രായം ചെയ്തു. പക്ഷെ, 'തിന്നാൽ അൻ എന്നും ഏകദേശം നാലുമാത്രം നാലുമാത്രം കർമ്മംകൊണ്ടു സീതയുടെ പിതാവു സന്തുഷ്ടനായിരിക്കുന്നു. എന്നു ചുരുക്കത്തിൽ ഇതിന്നു ചോദിക്കുന്നതിന്നു ഗൗരവത്തോടെയും ശുദ്ധിയോടെയും ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു പിതാവിനോടു ചാർത്ത "അങ്ങനെയുള്ള അഭിപ്രായംകൊണ്ടു സീതയുടെ കയ്യിൽനിന്നു മണൽപിണയത്തു വാങ്ങിയത്" എന്നിതാണ്. എന്നു പറഞ്ഞു കൊണ്ടു" എന്നുപറഞ്ഞു. ദശരഥൻ പറഞ്ഞു. ഓരൻ അഭിപ്രായം ചെയ്തപ്പോൾ അതേകരീധത്തിലുള്ള വിഷ്ണുക്കൾ ചാർത്തുന്നതാണ്. അതുനിമിത്തമാണു അൻ പിണ്ഡസംഹാരത്തിൽ അതു ചെയ്യാൻ കാണിച്ചത്. ഇപ്രകാരം ശ്രീമാനോടു പറഞ്ഞുകിട്ടുന്നതും ദശരഥൻ ചാർത്താൻ നല്ല കാര്യമായ കാര്യങ്ങളും സഹിക്കിച്ചു വിചാരംകൂടെയായി അവിടെനിന്നു ചാർത്തു. അതിന്നുശേഷം ഓരൻ പ്രേതഗതിയിൽ പിണ്ഡംകൊണ്ടു പ്രേതഗതിയിൽ കാലകൾക്കായി അലിയുംതു

കി യത്നാമണ്യത്തിൽ ചേർന്ന് മനു കന്ദ ഭവന്തര സ്ഥാനത്തു
 ഉൽ മലപ്പെട്ടിടം എണ്ണം നേരവും ശരണതോഴ്ചയിൽ പായ
 സയും ചെയ്തു മദ്ധ്യവുറേ വിണ്ഡങ്ങളെച്ചെയ്തു അതിന്നുശം
 ങ്കം മടശ്രാമവും അപ്പുറത്തുവെച്ചും താഴ്ന്നിട്ടു മൂന്നു സ്ഥ
 ലങ്ങളിൽ വിധിപ്രകാരം സന്ധ്യ ചാസനയും ചെയ്ത് അന്ത
 രം മേന്മയുള്ള തൽകി. പിന്നെ വഴിയ വിവേചനമോർത്തടി
 ഗതപാതെ പൂരിച്ചു കീടമ്പാധാരമോർത്തടി മൂലവും
 അതിന്റെ കടലൂൽ മെല്ലെകൊണ്ടു സമാനമോർത്തടി മൂലിയ
 യ മേറൻ (റാമൻ) കടത്തിലെ ഗർഭമെല്ലെകൊണ്ടു മൂലവും
 അതിന്റെ കടലൂൽ സമാനമോർത്തടി മൂലത്തിന്നു തന്ത
 വും പിതൃകൾക്കു ചൂഷിതമാകുന്ന രണ്ടു കാൽക്കൾ കെട്ടിയിട്ടു
 സന്ധിച്ചു. മേ കയ്ക്കുകൊണ്ടു രണ്ടു കാൽക്കൾ ഉണ്ടാകുന്നതു
 പ്രസിദ്ധമാണല്ലോ. അതുസമാനത്തിന്നുശംകരം വിഷ്ണുപര്യ
 മവും മറവാ രാമീടാരംവെ കഴിച്ച് ശ്രീരാമൻ പരിചാരസമേത
 നായി വിചാരം കഴി. ഗതമിലെ ശ്ര കാശികയ്ക്കുതരി നി
 ദ്ധിയിലെ പന്താതി ചെന്നു മൂന്നുമാസകാലം വെണ്ടിവന്നു. ഗത
 യിൽനിന്നു പോയതു കിഴക്കു ദിക്കിലേയ്ക്കു ചേർന്നു ഗതയിൽ
 ഫൽഗുനീയതിയുടെ കിഴക്കു കിഴക്കുകലാണു ശ്രീരാമന്റെ
 വിചാരം നിവർത്തലാക്കുന്നത്. വിചാരം തിന്നിത്തന്നതായ സ്ഥാ
 യത്തിന്ന് അഭിജ്ഞാൻ രാമഗത എന്നു ചേർ പരയുന്നു. അ
 വർക്കു രാമശര. മന്ധാലീയും പരിശുദ്ധമായ രാമദീർഘവും ഉ
 ണ്ട് രാമൻ ഫൽഗുനീയതിയും ഗംഗയെക്കൂടി കീഴടക്കുന്നതായ
 സംഗമസ്ഥാനത്തും എഴുന്നള്ളുകയുണ്ടായി. അതു ഗതയുടെ പുറ
 ത്താണ് അതിന്നു ഫൽഗുനീയതി എന്നുതന്നെയാണു നാമ
 മേയറം അവിടെനിന്നു രാമൻ മുൽഗമതമിതിയുടെ പുതിയ
 ആശ്രമത്തിലായി പോയി. അവിടെ ചാപനാശമായിത്ത
 ഗംഗാനദി വടക്കോട്ട് ൪ മിഥുവരായി പ്രവഹിക്കുന്നു. അവി
 ട്തെവെച്ചു സീത ഭിദ്യോഭകരാനും മേയ്ക്കുമെന്നു കണ്ടിട്ടു ശ്രീരാ
 മൻ മൂന്നുതന്നെ അവിടെ രാമനാശംവെക്കുന്നത കിടന്നു ഉണ്ടാ
 കി. രാമനാശമായ മൂന്നുപേരെ നാമങ്ങളിലെ അവിടെ

കീഴ്മ്മതാലം ഉണ്ട്. സീത മാളം തന്റെ പേരിൽ അറിയേ കി
 ത്തിനായിരുന്നു ചെയ്തില്ല. അന്ന് ഇവിടെ ഉണ്ടായിരുന്ന ഭി
 രാജകുമാരൻ ചെമ്പുതല അതു കീഴ്മ്മതാലം ചാർത്തുന്നത് അ
 റിയെട്ടാക്കി സീത കീഴ്മ്മതാലം ചാർത്തത്. അവിടെനിന്നു രാ
 മൻ ഉത്തരവാതിനി എന്ന് പേരായ പുരിയിലേയ്ക്കു പോ
 ത്ത്. അവിടെ ഗംഗാനദി ഉത്തരവാതിനിയാക്കി ഭക്തനും,
 ആ ഗംഗയുടെ തീരത്തു വിശ്വേശ്വരൻ എന്നൊരു പദ്മനാഭൻ ഉ
 ണ്ട്. അവിടെയുള്ള ശൈലതാമരക്കുളത്തിലെ ശിവനെയും
 രാമൻ ഭക്തനായി കൂട്ടിച്ചു. ആ ശിവൻ രാമനോട് പ്രതിഷ്ഠയാ
 ണ് അവിടെനിന്നും വിശ്വതാമരയിൽ പല സ്ഥലങ്ങളിലും
 കണ്ടുകൊണ്ടു രാമൻ ചാർത്തുകയായിരുന്നു. ശൈലതാമര
 കായി ഭക്തിക്കുന്നതായ സ്ഥലത്തു ചെന്നു. ആ സ്ഥലം പ്രയാഗ
 യിൽനിന്ന് 100 യോജന അകലെയാണ്. പിന്നെ ഗംഗാ
 നദി സമുദ്രത്തോടു സംയോജിക്കുന്ന സ്ഥലമെന്നു തള്ളുചെന്ത
 സ്ഥലത്തു ചെന്നു. അതിനടുത്തു കാളിവിതരി സമുദ്രത്തിൽ ചെ
 ന്ന സ്ഥലത്തു ചെന്ന് അവിടെയും സ്നാനം ചെയ്തു. തുടർന്നു
 രം പല പുണ്യസ്ഥലങ്ങളും പുണ്യനഗരങ്ങളും സന്ദർശിച്ചു
 കിടന്നു. സമുദ്രത്തു തന്റെ തീരത്തു ചെന്നു. പ്രാചീനാലയത്തു
 വന്നു. പ്രാചീനാലയ പല ഭവനങ്ങളും മറ്റും. പിന്നീട് പൂ
 ജകപിതാമഹത്തിൽനിന്നു പല ദേവന്മാരെയും പല തരികളേ
 യും ഭജിച്ചു. പല ദേവന്മാരെയും കടന്നു പോയി. ഗോദാരി
 തരികളുടെ തീരത്തു ചെന്നു. അവിടെ രാമനാൽ എ
 ന്ന പേരായി ഒരു പദ്മനാഭനെയും രാമൻ തിരിച്ചു. ഗോദാരി
 തരികൾ സമുദ്രത്തിൽ ചെന്നു. എഴുതുകയായിട്ടുണ്ട്.
 അവിടെ സപ്തസ്ഥലത്തു എന്ന് പറയുന്നു. ഈ സപ്തസ്ഥ
 ലസ്ഥലത്തു ചെന്നു. പ്രാചീനാലയ സ്നാനം ചെയ്തു. കിടന്നു. കിടന്നു
 സ്നാനം ചെയ്തു. ഈ കീഴ്മ്മതാലത്തിൽ അവിടങ്ങളിലുള്ള സ്ഥലത്തു
 ചെന്നു. രാമനെയും കൂട്ടിച്ചു. കൂട്ടിച്ചു. കൂട്ടിച്ചു. രാമൻ അവ
 നെയും കൂട്ടിച്ചു. സ്നാനം ചെയ്തു. അവിടെയുള്ളതായ ഒരു
 കീഴ്മ്മതാലത്തിൽ സ്നാനം ചെയ്തു. സ്നാനം ചെയ്തു. സ്നാനം ചെയ്തു.

[illegible]

ഒരു ഗംഗാദീപംകൾക്കുമേൽ കമാകുമായിക്കള ഉപേക്ഷിച്ചതിനുശേഷം ധനുഷ്ഠാദിയിൽ റിട്ടിമൻ്റെ അഗ്രകോണുകൊടി തീർത്തു എന്നു പേരായ ഒരു ദീപവും തിരിച്ചു. അത്രയും വാസത്തിൽ സംഭവിക്കുന്ന വാപങ്ങളുടെ ശമനത്തിനാണു കൊടിതീർത്തതെന്ന് ഉണ്ടാക്കിയത്. അതന്നു ശേഷമാവശ്യമെന്നായിട്ടു പലപല ദൗത്യങ്ങളും ചെയ്തു. അദ്ദേഹത്തു ശ്രീരാമൻ്റെ മംഗലത്തെ താമസം ഉണ്ടായി. അക്കാലത്തു ദേവന്മാർ ഉണ്ടായ കഴിക്കുകയും അത്രവാപശാസ്ത്രത്തിൽ കൊടിതീർത്തതിൽ കളിക്കുകയും ഗണപതിയെ വന്ദിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. അതിൽപ്പിന്നെ സമുദ്രപ്രയാണത്തെ കടന്നു വിമാനത്തിൽ കയറി ആകാശത്തിൽക്കൂടെ ദർശനത്തിലേയ്ക്കു പോയി. പിന്നെ തിരക്കുവികാശമെങ്ങിലും താമ്രപട്ട്യിനത്തിലും മേൽത്താമ്രവും കൂടെയുണ്ടെന്നു തീർത്തതിലും സ്നാനംചെയ്ത് അന്നേരം ദൗത്യങ്ങളെയും ചെയ്തു. അതന്നു സമുദ്രതീരത്തിലുള്ള സുന്ദരത തമ്മുണ്ടിച്ചു താമ്രപട്ട്യിലൂടെ തീരത്തുകടന്നെന്നു പോയി പല പുണ്യസ്ഥലങ്ങളിലും സന്ദർശിച്ചു ചെങ്കടയാഥരൻ എന്നു പറയപ്പെട്ട ദേവതയെ ദേവന്മാരെ പൂജിച്ചു അതാദ്യായയും കടന്നു കത്യാകമാരിയിൽ ചെന്നുചേർന്നു.

കത്യാകമാരി സമുദ്രതീരത്തിൽ ഉണ്ടെന്നു തന്നെ മാർക്കുണ്ടെന്നു പ്രവീക്ഷിക്കുന്നവരും കയ്യിൽ സ്വയംവരമാവരയെ ധരിച്ചു കൊണ്ടുവരുന്നതായ കത്യാകമാരിയുടെ സന്ദർശിച്ചു ശ്രീരാമൻ "ഐ സുവ്രത! തിരക്കു് ഉന്മൂലമുണ്ടായതെങ്ങനെ വരിച്ചാലും" എന്നു പറഞ്ഞു. അതിന്നു അവർ തമ്മുണ്ടുപറ്റും രാമനോടു "പ്രഭാ! വളരെകാലമായി താൻ വൃതത്തിൽ ഉരിക്കുന്നു. അയാൾ മുതിപ്പുകൂടിയാണു്, എന്നു സുസന്ദ്രനും വിവാഹം ചെയ്തു കൊടുക്കുവാനാണു് അച്ഛൻ തിരിച്ചറിച്ചുകൊണ്ടു്. വിവാഹത്തിനായി വരത്തുപറ്റു സുസന്ദ്രൻ്റെ ഒരു യോഗത്തു് രണ്ടിൽ എത്തിട്ടുണ്ട്. അച്ഛന്മാർ അങ്ങനെയെങ്കിലും തെറ്റുപറ്റി കേട്ടു. അച്ഛന്മാർ എന്തിന് അങ്ങനെയെങ്കിലും തിരിച്ചറിക്കണമെന്ന് ആഗ്രഹം ഉണ്ടായി. ഈ ആഗ്രഹം

[illegible]

ലയിൽ) ചെന്നു ദേവനെ തരസ്സാർച്ച കർത്ത വാവുന്നാ
ളും മറ്റുള്ളവ വാവുന്നാളും ഗംഗാധാരംസ്വഹർമ്മിൽ സ്നാന
വും ജ്ഞാതൃവപുജയും ചെയ്തു പിന്നെ നാലിരട്ടുകേര (ചേൺ
ചെയാളത്തേ) സന്ദർശിച്ച് അധികം ദിക്കുകളിൽ നാളചെയ്യാ
തെ ചോകശിക്ഷാജ്ഞാതി ശ്രീരംഗൻ മടങ്ങിപ്പോകതാണ്
ചെയ്യുത്. ഏകദാഹ, കൃതമാഹ, സന്ധ്യ എന്നീനദികളിൽ
സ്നാനംചെയ്തു തൊട്ടാട്ട്തി തക്കെങ്കിലുള്ള ഗാരുന്ദാക്ഷരണ
സന്ദർശിച്ചു തൊട്ടാട്ട്തിയുടെ ഉത്തരസ്ഥാനത്തു മേ
രാളനീർക്കരയിലും കളിച്ചു ചന്ദ്രകരാവെച്ചതത്തിൽ ചെ
ന്നു. അവിടെനിന്നു വിജയം വടിക്കു കേരക ശിഥിൽ ചെന്നു
കാശിവിശ്വനാഥനെ വന്ദിച്ചു ചമ്പകാരണ്യത്തിൽ പോയി
ചിത്രഗംഗാജലത്തിൽ സ്നാനംചെയ്തു ഹരിദത്തും ഹരണയും
പൂജിച്ചു. അവിടുനിന്നും ചന്ദ്രനാഭപുരത്തിൽ ചെല്ലുവിതിൽ
(ചെല്ലത്തിൽ) ചെന്നു വേഗവതീനദിയിൽ കളിച്ചു സുന്ദരശ്വേ
രത്തയും മേഘാജി പാക്കിയേയും തെഴുതു കഷ്ടദിഷ്ടസ്വരൂപനായ
ഓ കോളിയിലും ശ്രീരംഗനാഥനും ചെന്നു തൊട്ടാട്ട്തേരപോ
ന്നയും ജംബൂകശ്വേരക്കുളത്തിലെ ശംഭനാഥനെയും തരസ്സാ
ർച്ചിച്ച് അധിതാശിമിതേജ്ജ്വലമായി. പിന്നെ ശ്രീരംഗചട്ടേ
ത്തിൽ ചെന്നു മൈശ്വരനദിയിൽ സ്നാനംചെയ്തു സമഗ്രാ
പുജയെ ചെയ്യുന്നിന്നുശേഷം ദാമനാഥപുരത്തേയ്ക്കു പോയി. അ
വിടെ കാരാധാമയിൽ സ്നാനംചെയ്തു സുപ്രമണ്യനെ പൂജി
ച്ചുന്നിന്നുശേഷം ഉഡുപ്പിയിൽചെന്നു ശ്രീകൃഷ്ണനെ തരസ്സാർച്ച.
പിന്നെ തുഗ്ഗനാഥിയുടെ തീരത്തിൽ ശൃംഗഗിരിയിൽ (ശൃം
ഗഗിരി) ചെന്നു ശാരദാമേഖലയെ വന്ദിച്ചു കഷ്ടകാശിയിൽ പോ
യി കോടീശ്വരത്തേ ശിവാദനയും തരസ്സാർച്ച കൂടാമലിഷക്കു
ത്തിൽ ചെന്നു കൂടാമലികുശമേഖലയെയും മണലശ്വേരനെയും
ഗുണപരണശ്വേരനെയും, ധാരാശ്വേരൻ, ശ്വേതശ്വേരൻ, സ
മുദ്രശ്വേരൻ എന്നിങ്ങനെയും തരസ്സാർച്ചയെന്നുശേഷം ഗോകുള
ത്തേയ്ക്കു ഏഴുന്നൂറ്റി പരമശിവനെ തരസ്സാർച്ച. പിന്നെ മം
ഗലക്കുളത്തിൽ പോയി തൊഴുത അന്തേകര മന്താമുഖ സന്ദ

[illegible]

കാമനീതത്തിൽ സ്നാനചെയ്തു സിദ്ധേശ്വരനെ വന്ദിച്ചതി-
 വാസപുരം, ആപുരപുരം എന്നിവയിൽ പോതി പല പുണ്യ-
 സ്ഥലങ്ങളും കണ്ട ഗോദാനദിയുടെ കിരണമെടുത്തു പോ-
 തി പുണ്യസ്നാനത്തെ പ്രാപിച്ചു അവിടെനിന്നു പോയ കുറ്റ-
 സംഗമം, വിനയാസംഗമം, ജനസ്ഥാനം എന്നിവയിൽ ചെന്നു
 ബ്രഹ്മദേശ്വരനെയും യമസ്തുരിച്ചു ഈ ഭക്തിഭാഗ്യശക്താ-
 തിൽ ശ്രീരാമൻ ഭക്തിഭാഗ്യശക്തനായ രാജാക്കന്മാർക്ക് ജാല-
 മാനപുത്രം പൂജിക്കപ്പെട്ടു അവരുടെ പൂജാധാരം അവർക്ക്
 നൽകപ്പെട്ടു കരങ്ങളും സ്വീകരിച്ച് അവരെയും കൂട്ടിക്കൊണ്ടാ-
 ണ് കാമൻ യാത്രചെയ്തു. ഇപ്രകാരം ദൃഢവക്ത്രേണവരേ-
 യുള്ള ശ്രീരാമൻ ഭക്തിഭാഗ്യശക്തനായ വസ്തു കഴിഞ്ഞു.

ഇങ്ങനെ ആനന്ദകാമധരണിയിൽ യാത്രകാഴ്ചയിൽ
 തീർത്തപ്പോൾ എന്താണു് സമാപനം.

എട്ടാം സർഗ്ഗം.

വിശ്വഭാസൻ പറഞ്ഞു.

വേദ ഗുഹാ! എനിക്ക് ഒരു സന്ദേശം ഉണ്ടായിരിക്കുന്നു.
 അതിനെ അങ്ങനെയെഴുതണം. സന്ദേശങ്ങൾ ആരും വാരി-
 ന്നതിൽ കയറി തിരുത്താതെ പോകാറില്ലെന്നാണു കേട്ടിട്ടുള്ള
 ക് ശ്രീരാമൻ വിമാനത്തിൽ കയറിയാണു പോയതെന്നും
 അങ്ങു പറഞ്ഞുവല്ലോ. ഇതിന്നു കാരണം എന്താണെന്നു പറ-
 ഞ്ഞുതരണം. ഇങ്ങനെ ശിഷ്യൻ പറഞ്ഞതു കേട്ടിട്ട് ഗുരു മ-
 ളപ്രതിപരഞ്ഞു.

രാമഭാസൻ പറഞ്ഞു.

മരുഭൂമിയിൽ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുള്ളവരും, ദീപാധിപതിയു-
 മായ മഹാഭാസവും കാൽക്കടയായി യാത്രചെയ്താൻ പാടില്ല.
 മണ്ഡലേശ്വരനായ സാമന്തപ്രഭുവാണെന്നുകിട്ടേ അങ്ങനെയൊ-
 സ്താൻ പാടില്ല. മഹാഭാസവ്, ദേവൻ, ദാധിപതി എന്നി-
 വർ കാൽക്കടയായി പോവാൻ പാടില്ലെന്നാണ് ന്യായം.

അതുകൊണ്ട് തിങ്ങുക ശ്രീരാമൻ പറവി സ്വന്തം വേണ്ടതില്ല. ഓടമന്ത്രന്റെ കല്പനയും കരണവും തിരിഞ്ഞമാങ്ങ മറയ്ക്കുവാൻ പൂക്കളിൽ കയറിത് ഇടശ്ശേണനാരുടെ പ്രവർത്തിയ ആരാണ് അറിയുക. കേളുപാകട്ടെ ശ്രീരാമന്റെ ആ പഴയ കഥകളെന്നെ അൻ പറയ ക നീ കേട്ടാലും.

കൃഷ്ണകുടുംബത്തിൽ തിന്ന ശ്രീരാമൻ പോയവൻ പുറപ്പെട്ട ഭൂതദിവസം സിന്ധവകുടുംബ പദ്മകളിൽ ഇരുന്നു. പിന്നെ സപ്തഗൃഹഗിരിയിൽ ചെന്ന് അഗസ്ത്യ ധാരാളത്തിലും പോയതിന് ശേഷം സ്വാർത്ഥതയുടെ അശ്രമത്തിലേയ്ക്ക് എഴുന്നള്ളി. അവിടെനിന്നു പോയി കലശലായ ഈ ചെറു ഏകാന്തതയെ നശിപ്പിച്ച ശിവകുടുംബത്തിൽ സ്നാനം ചെയ്ത് മന്ത്രാധിപനായ ദേവഗിരിയേയും ഭരിച്ചു വിരോധകളിൽ ചെന്നു ചെന്ന്. പിന്നെ മാനുഷസ്വഭാവ ദേവിയെ വരിച്ച പല സ്വഭാവങ്ങളും ഭരിച്ച് ദേവാലയങ്ങളിൽ ചെന്നുതന്നിരുന്നതും നശിപ്പിച്ചു ചെന്ന് സീതയോടും അന്യമനസ്സുള്ളപ്പോൾ പഴയ ശ്ലീ തരിയിലും ചെങ്കിതരിയുടെ ഉത്തരസ്വഭാവവും സ്നാനം ചെയ്തു. പിന്നെ തന്റെ പേരിൽ പ്രസിദ്ധമായ മാനുഷി എന്ന പദ്മകളെ ഗമിക്കുകയും, മേലാതിയിൽ സ്നാനം ചെയ്ത് കാനാപുറത്തു ചെല്ലുകയും ചെയ്തു. അവിടെനിന്നു പടിഞ്ഞാറ് അരിയലായി പല പുണ്യസ്ഥലങ്ങളും കണ്ടുകൊണ്ട് തന്നെയും കലശലായിയുടെയും തർക്കമുണ്ടാകയും സംഗതസ്വഭാവത്തിലും മേലിതിരി ചെങ്ങലും സ്നാനം ചെയ്തു പ്രഭാതം തിരിച്ചു ഭജിച്ചു പോയി. പിന്നെ സന്ധ്യയായി തരിയുടെ അഞ്ചു സംഗമസ്ഥാനങ്ങളിലും സ്നാനം ചെയ്തു സെട്ടാറു അരിയലുള്ള സന്ധ്യതന്മസ്വാമിയെ വരിച്ചു സന്ദർശി എന്ന നദിയേയും തന്നെ പുണ്യസ്ഥലങ്ങളും കണ്ടു ഗംഗാലയത്തിലേയ്ക്കു പോയി പിന്നെ ഗേരൂരി തരിയിൽ സ്നാനം ചെയ്തു ചൊടാറായി എന്ന പരിതിൽ പ്രവേശിച്ചു. ഈ പുരി അറാലിയിലും എഴു പരികളിൽ ചെല്ലു പ്രസംഗവും അകന്നു. അവിടെ നിൽക്കുന്ന

നവം ഭാഗങ്ങളും മൊയ്തീനിക്കുശേഷം ശ്രീമാൻ പല പുണ്യതീ
 ങ്ങളിലും പുണ്യസ്ഥലങ്ങളിലും ഒഴിച്ചും ചടങ്ങുകൾക്കു
 കാരായ രാജാക്കന്മാരായ് സാഹസ്യമായി പൂജിക്കപ്പെട്ടും സാധ
 രിൽനിന്നു കിട്ടിയ കരങ്ങളെ സ്വീകരിച്ചും സാമ്രാജ്യത്തു
 ക്കുട്ടിയും സമസ്തതീ തുടിയുടെ തിരഞ്ഞുകൾ എഴുന്നള്ളി പുണ്
 കരപുരങ്ങളിൽ ഇരുന്ന പുണ്യസ്ഥലങ്ങളെക്കണ്ടു കെടത്തുക
 കണ്ടു യ കാഴ്ചകളെ സ്തബ്ധ കാണിച്ചുകൊടുത്തും സർവ്വ
 ത്രമായുക്തം. അങ്ങിനെ ചാതി പുണ്യതീർത്ഥത്തിൽ മെന
 മേന.

[illegible]

കാര്യം പകരം തിരിച്ചറിയൽ രജാജിരണം ഇങ്ങിനെ സ
കലസുവ സൗകര്യങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള പുസ്തകവിതരണം മിഖ
സ്റ്റേറ്റിം പകർപ്പ് ഉൾപ്പെടെ മിഖസ്റ്റേറ്റിം കളിയിൽ കൂടുതൽ പരി
കാരണമുണ്ട്.

[illegible]

ഇപ്രകാരം നാനാവിധവും ധനിയെ കേട്ടിട്ടു പുഷ്പം
 സ്തന്ധാതായ ഭവനങ്ങൾ അതേനന്നുണന്നിയാകെ പരിഭ്രമിച്ച്
 ആ ധ്വനി വരുന്നതായ പടിഞ്ഞാറെ ദിക്കിലുള്ള പശുക്ക
 യാമായി തോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. നന്ദികേശ്വരന്റെ ഘണ്ടാ
 മധുരം കേൾക്കുന്നതന്നു മിലർ പറഞ്ഞു ദേവേന്ദ്രൻ വി
 മാതാസ്രവണമായി സ്വർഗ്ഗത്തിലേയ്ക്കു പോകയാണെന്നു ഭവമി
 ലർ പറഞ്ഞു. മിലർ മേൽമേലായ അസ്സാസ്ട്രികൾ ആകാ
 ശത്തൂടെ വരുന്ന കോലാഹലമെന്നാണ് അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. മി
 ലർ ഇടിമുഴക്കമാണെന്നും മിലർ ഐക്യത്തിന്റെ ശ
 ബ്ദമാണെന്നും പറഞ്ഞു. മിലർ പ്രളയമല്ലാത്ത കാലത്തുത
 യും സമുദ്രം കരകവിഞ്ഞു വരികയാണെന്നു പറഞ്ഞു. മിലർ
 രാജപുത്രനായ ഹനുമാന്റെ ശബ്ദമാണെന്നും മിലർ ഗന്ധ
 ന്ന്റെ ശബ്ദമാണെന്നും സംശയിച്ചു. മിലർ സംഗീതവിശ്വ
 നാഭായ ഗന്ധർവ്വൻ വിമാതാസ്രവണമായിപ്പോകുമ്പോൾ
 ലഭിക്കുന്ന ധ്വജമെന്നും മിലർ നാഗകന്യകയുടെ ഗീതസ്വനി
 താമെന്നും കേട്ടിട്ടു ഇങ്ങിനെ പലവിധത്തിലും സംശയി
 ച്ചുപറയുന്നതിനിടയിൽ ഭവനങ്ങൾ പുഷ്പവിതാനം വരുന്നതു
 കണ്ടുനാശി. കയർ എഴുന്നള്ളിക്കതായി അറിഞ്ഞു വലുതാ
 യുവനോഷ്ഠത്താളം ചേതിരപ്പട്ടുതി പല കാഴ്ചദ്രവ്യങ്ങള
 യും എടുത്തുകൊണ്ടുചെന്നു പുഷ്പവായുധികൾ അദ്വൈതത്തെ
 എതിർന്നു പൂർത്തിയു. ശ്രീരാമൻ സബഹുമാനം ആരോക്ക
 മെട്ടിപ്പാലം പുഷ്പവായുധികൾ ജന്മസമ്പന്നരെന്നതായി വി
 മലകിട്ടു. ശ്രീരാമൻ വിമാതാസ്രവണത്തിന് ഏറക്കു പുഷ്പവായ
 സികളായ ബ്രാഹ്മണരെ നോക്കി പൂജിക്കുകയും ആ തീർത്ഥേ
 ദാകന്മാരെപ്പട്ടു പുഷ്പനിരയ്ക്കിപ്പോയ്ക്കു പോകയാകയാലും അ
 വളരെ മധ്യപ്രകാരം സമാപ്തപ്പെടുന്നതും തിരുവനന്തപുരം ക
 ശിയിൽ ചെന്നുനിൽക്കേ കോടി അധികമായ ദായങ്ങളും
 മദ്ധ്യം ധനം, ആഭരണ, ദ്രവ്യം മുതലായവയെക്കൊണ്ടു
 ബ്രാഹ്മണരെ പ്രീതിപ്പെടുത്തുന്നതിനാലേയും അവയുടെ അനു
 വാദത്തോടു കൂടി വിമാതാസ്രവണത്തിൽ കയറി ശ്രീരാമൻ പുഷ്പനിരയിൽ

ണിൽ നിന്നുപോയി ഇങ്ങിനെയാണു നാമകൻറ പശ്ചിമഭേദ
ശയാത്ര ഉണ്ടായത്

ഇങ്ങിനെ കേന്ദവരാകാശങ്ങളിൽ യാത്രാകാണ്ഡത്തിൽ
പശ്ചിമഭാഗത്തുവണ്ണനം എന്ന എളുപ്പമുള്ള സമാപ്തം.

കമ്പതാം സർഗ്ഗം.

ശ്രീരാമദാസൻ പറഞ്ഞു.

വ്യക്തിമയാത്ര കഴിഞ്ഞതിന്നുശേഷം പല സ്ഥലങ്ങളെയും
കണ്ടുകൊണ്ടു വടക്കൻദിക്കിലുള്ള തിരിച്ച് അദ്ദേഹം പവ്യതനി
സ്ഥാത്തയും പിന്നെ പാലാമുഖമേയും ഗമിച്ചു. പിന്നെയും പ
ല സ്ഥലങ്ങളിലും പോയി. ശ്രീമതകണ്ണികാ നദികടന്നു കര
തോറായനദിയുടെ തീരത്തിങ്കൽ തിരുസ്സായമ്പുരയ്ക്കു താമസി
ച്ചു. അവിടുന്ന് അങ്ങോട്ടു നടക്കോട്ടു പോകുന്നതു ദോഷകര
മാണെന്നു ചേട്ടിട്ടുള്ളതുകൊണ്ടു ശ്രീരാമൻ പിന്തിരികുകയാണു
ഉണ്ടായത്. കണ്ണനാശാനദിയെ സ്പർശിക്കുകയും കരതോറായ
നദിയെ കടക്കുകയും ഗണ്ഡകീനദിയുടെ കൈവഴി കടക്കുകയും
ചെയ്യുന്നതായാൽ ധർമ്മപാപം വരുമെന്നാണ് അഭിജ്ഞവച
നം. ആകയാൽ ദേവപ്രയാഗത്തുപോയി അളകനദീതീരമു
ടെ തീരത്തുളള ബദരികാശ്രമത്തിൽചെന്നു ദശരഥാഗ്രന്ഥാൽ
മനുഷ്യക്കു മുമ്പത്തെ കൊടുക്കുന്ന തരതായനാശാശരയും കേ
ദാരനാഥാപാദിനേയും തസസ്സരിക്കുകയും പരന്ന ദേശഗന്ധ
വൃന്ദസദാനമായ ഹിമവാൻപവ്യതങ്ങളുള്ള മഹാപഥം എന്ന
സ്ഥലത്തേ പ്രാപിച്ചു മാതസസരമാവരത്തിലേയ്ക്ക് എഴുന്നള്ളി.
ഈ മാതസസരസ്സിൽനിന്നാണു ഗംഗാനദിയും സരയൂതനദിയും
ഉത്ഭവിച്ചിട്ടുള്ളത്. ആ സരസ്സിൽ സ്വർണ്ണമയങ്ങളായ താമര
പ്പൂക്കളും ചുവന്ന കണ്ണും കാലും മുഖവും മുത്തുമണികളെ കേൾ
ക്കുന്നതിൽ അല്പയുവകളുള്ള അരയന്നങ്ങളും താമസിക്കുന്നു. ഈ
മാതസസരസ്സിന്റെ സര പത്തു ദിശകളോടുകൂടിയ ഭൂ
മിയിങ്കൽ ദേശഗന്ധവൃകിനനാമൻ അപ്പൊസ്തലകളോടുകൂടി

അയോധ്യ ക്രിഡിച്ചു. ഇങ്ങനെയുള്ള മനോധർമ്മത്തിൽ
 സ്നാനം ചെയ്തതിനുശേഷം ശ്രീരാമൻ ബന്ധുസംസ്ഥിയിൽ പോയി
 തുടങ്ങിയതായും താനും തങ്ങളും ചെയ്തതും ചെയ്ത പി
 ന്ന ഹിരദാക്ഷന്റെ ദീവ്യാത്മ പ്രാപ്തിയായ സന്ദർശിച്ചു. അ
 തു ശേഷമേതരകർമ്മങ്ങളെ നൃപതിയായാട്ടു ഉദ്യോഗത്തിന്നു. ശ്രീ
 രാമൻ സിന്ധവർഷം ദീവ്യാത്മ ദോഷംകൂടി പട്ടകത്തിൽനി
 ന്ന് ഏറ്റവും പ്രാപ്തിയായ മോന്നാപ്പാതി പ്രാപ്തിയായ
 സന്ധവർഷം ദീവ്യാത്മ ദോഷംകൂടി അദ്ദേഹത്തെ തരസ്സാക്കുകയും ശ്രീ
 രാമൻ പ്രാപ്തിയായ ആലിംഗനം ചെയ്തിട്ടു പ്രാപ്തിയായ ഉൾപ്പ
 മെയ്ക്കു ഏറ്റവും ദോഷംകൂടി പട്ടകത്തിൽനിന്നും പ്രാപ്തിയായ
 ശ്രീരാമൻ വിധിപോലെ പൂരിപ്പിച്ചു കാര്യങ്ങൾവിതേ അദ്ദേ
 ഹത്തിന്നു നടപ്പിച്ചു രാമൻ കാര്യങ്ങൾവിതേ വിതരണത്തിൽ
 കഴിവാൻ പ്രാപ്തിയായ ദോഷംകൂടി മേകാസനത്തി
 ൽ പോയി. മേകാസനത്തിൽ ശ്രീരാമൻ വന്നുകാതി അറി
 ണ്ടിട്ടു ഗിരിരാജനായ ശിവൻ ശ്രീപാർവ്വതിദോഷംകൂടി വൃ
 ണ്ണാപ്രദനാക്കിപ്പോന്നു അദ്ദേഹത്തെ ഏതീടാമ. അപ്പോൾ
 ശ്രീരാമൻ വിതരണത്തിൽനിന്നു ഏറ്റവും ശിവനെ തരസ്സാക്കുക
 യും ശിവൻ അദ്ദേഹത്തെ ആലിംഗനം ചെയ്തതും ചെയ്തു. അ
 ത്തിനിടയിൽ ശ്രീപാർവ്വതി സിന്ധവർഷം ആലിംഗനം ചെയ്തതും
 ദീവ്യാത്മദോഷം, ദീവ്യാത്മനം, കോടിസ്തൂപകാശം അ
 ട്ടകൂടിയ ദീവ്യാത്മനം ദോഷം സമ്മാനിച്ചു സമ്മാനിക്കുകയും
 ചെയ്തു. ദീവ്യാത്മനം കർമ്മദോഷം, കർമ്മദോ
 കൾ, ദീവ്യാത്മനം, ദീവ്യാത്മനം, കർമ്മദോഷം, കർമ്മദോ
 ണ്ണ അമ്മാണ, കർമ്മദോഷംകൂടിയ സിന്ധവർഷം
 യും, ദീവ്യാത്മനംകൂടിയ കർമ്മദോഷംകൂടിയ ദോഷംകൂടി
 നിവർത്ത ശ്രീപാർവ്വതി ത്വകിദോഷം തൽക്ക ഉണ്ടായി.

അതന്നും പരമശിവൻ താനായിരിക്കട്ടെകൂടി രാ
 മൻ പൂരിപ്പിച്ചു ഇങ്ങനെ പാഞ്ഞു ഏതാ! അങ്ങനെയെ
 തരീകമെങ്ങനെയെന്നും ചതുർത്ഥനായ ഈ പ്രാപ്തിയായ
 രാമൻ പ്രാപ്തിയായ അന്നും ഉണ്ടായി മനോധർ

[illegible]

അവണിപ്പരിനിൽ പോകയും മഹാകല്പശാലയിലെ ശിവനെ വന്ദിക്കുകയും ചെയ്തു. പിന്നീട് പല തീർത്ഥങ്ങളിലും വിശേഷിച്ചു ഗന്ധർവ്വം, സാഗരമുഖം എന്നിവിടങ്ങളും സന്ദർശിച്ചു. തന്മൂലം അന്ത്യത്തിൽ പോതി ഗോമതിതടവിൽ സ്നാനം ചെയ്തും പരമേശ്വരനായ സൂര്യനെ കാണുകയും ഗോമതിയിൽ കുളിരായ മൃഗങ്ങളെ പൂജിക്കുകയും ബ്രഹ്മരോഗാണസരസ്സിൽ കുളിക്കുകയും ചെയ്തു. ഉപാസിച്ചിട്ടിരിക്കാൻ ഉത്തമ മതിയാകി മെമ്പനാൽ ഒരു കടന്നുപറന്നു സ്വന്തമായ അന്തഃശ്വാന്തരമെന്നു സന്ദർശിച്ചു. ശ്രീരാമൻ എഴുന്നേൽക്കുമ്പോൾ അറിഞ്ഞു സുന്ദരൻ പ്രതിപെട്ട് ഉന്നതങ്ങളായ കൊരിമങ്ങളും തോണങ്ങളും കൊരിളുകളും താട്ടകളും മേന്മയുള്ള പൂജാലയം തുടങ്ങിയവയും. അന്തഃശ്വാന്തരം അവകളിച്ച അന്തഃശ്വാന്തരം അടിച്ചു പെട്ടപ്പോൾ പന്തലാലും കൊണ്ടു തളിച്ചു മിശ്രപുഷ്പങ്ങൾ വിവിധ ബലിദിപങ്ങളും കൊണ്ടു ശോഭിപ്പിച്ചു. പിന്നെ കൊമ്പത്താഴെ ഭൂമിയിൽ തടക്കി സേവ്യങ്ങളാൽ പരിപൂർണ്ണമായി സുന്ദരൻ ചാർച്ചിതനായ രാമേശ്വരൻ പൂജകളിൽനിന്ന് എഴുന്നേൽക്കുകയും സുന്ദരൻ എതിരേറേ ഭഞ്ജനമയ്ക്കാരും ചെയ്തു കാഴ്ചവെച്ചു വന്നതിൽ രാമൻ സുന്ദരനെ ആലംഗനം ചെയ്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്നവ്യവസ്ഥയിൽ കൃത ജ്ഞാനം പ്രാപിച്ചു. പിന്നെ വാദ്യമോടും കൂടിയും സ്ത്രീകളുടെ നന്മയുള്ളതും ബ്രാഹ്മണരുടെ മേൽശാന്തികളാകട്ടെങ്കിലും രാമൻ വളരെ രാമിത്തത്തിലുള്ളവനും. ഉപാസിച്ചും രാമൻ വന്നതിൽ നിത്യകർമ്മങ്ങളായതിട്ട് സഭയുദ്ധത്തിൽ ചണ്ടു തിരിച്ചുകൊണ്ടു അതിൽ സ്നാനം ചെയ്താൽ വസിക്കുവാൻ വിധിയനുസരിച്ച് ഒരു ദിവസം ഉപവാസം ചെയ്തു വിഭാഗവിവസം ഭിക്ഷുക്കും കഴിക്കുകയും അന്തഃശ്വാന്തരങ്ങളും ചെയ്തും ചെയ്തു. ഭൂതാദിവസം ശ്രീരാമൻ പൂജകളിലാത്തതിൽ കന്യാ ആകാശത്തിൽ കൂടെ ചന്ദ്രി സ്വപ്നംകൊണ്ടു തന്നെകേൾക്കും നന്മയുള്ളതും മതിൽ കെട്ടുകൾ കടന്നു മോപുക്കങ്ങളുകൊണ്ടും അലങ്കരിക്കുകയും

കൊണ്ടു അലകൃതവും അഭീമികാളും തേതവുക
 ഭോഭം കൂടിയതും കൂട്ടുനീകളുകൊണ്ടു ഭോഭിഭാനതും
 ആത അതോക്യനഗ്നിതേ സന്ധിയിതന്റെ രാജസഭാ
 പോരത്തിൽ ചെന്നു. അവിടെ വിഭാഗം ഭൂമിയിലൊരു ഏ
 നമി സഭയിൽ എഴുന്നള്ളി ഇരിക്കുകയും ചെയ്തു. അത
 ന്നാ സുഗ്രാതന്റെ പത്നിയേ കരികാവാദകൊണ്ട് ഉ
 പേക്ഷിയ അധികളെ മട്ടാലങ്ങളിൽ നിശ്ചയിച്ചു എണ്ണ
 യും വെണ്ണയും നിറച്ച കടലകളുകൊണ്ടു സിന്ധുവടയും ശ്രീരാമ
 ന്ന്റെയും ഭേദത്തിൽനിന്നു ഉഴിഞ്ഞുകളഞ്ഞു കളിച്ചു മെറ്റ
 ഫത്തിലൊരു പോയി. ശ്രീരാമൻ വിഭാഗത്തിൽനിന്നു ഏറത്തി
 ബന്ധുക്കളോടും ഗൗരോസിങ്കളോടും കാങ്കാക്കന്മാരോടുകൂടി
 ആ സ്ഥാനസഭയിൽ ചെന്നു ചിന്താമണി തേക്കെ അണി
 തെക്കുകൊണ്ടു സിംഹാസനത്തിൽ എഴുന്നള്ളി ഇരിക്കുകയുംചെ
 യ്തു. മാരാൽ സവിശേഷം തേക്കുപുറ്റുകായ കാങ്കാക്കന്മാ
 രും സഭയിൽ ഇരുന്നു. സീതമാകട്ടെ കാര്യേണവിതെ ഭൂമിയിൽ
 നൽകുകൊണ്ട് അതിസന്തോഷത്തോടുകൂടി റിചിത്രതേനി
 മിതമായ നന്ദൻ ഗുഹത്തിലുള്ള പോയി. പിന്നെ രാമൻ
 കാര്യേണവിൽനിന്നുണ്ടായവയും തെയ്യ ചെയ്തു പാകംചെയ്തു
 പെട്ടുവയും യഥിസ്രുണമോളു ചേന്നവയുമായ പരമേന്ദ്രത്ത
 മളുകൊണ്ടു പ്രാഹ്ണനരെ ഉടുക്കയും മണ്ഡലപയസ്സുനുള്ള സ
 കല ഭയത്തോളയും അന്നഭാനത്തോളുകൊണ്ടു തുപ്പു പ്പെട്ടത്തുക
 യും ചെയ്തു് താനും ഭോഭനം കഴിച്ചു. രാജ അന്ധരുകല്ലും
 നിദ്രാചയ്താൻ വിഭാഗത്തിൽനിന്നു സമഭം എപ്പോഴുകൊണ്ടു
 കൊടുത്തു. കാങ്കാക്കന്മാരെ എല്ലാം അഞ്ചുദിവസം തന്റെ അ
 തിഥികളാൽ താമസിപ്പിച്ചതിന്നുശേഷം മന്ത്രേണമെയും ആരേ
 ണത്തോളയും അശ്വത്തോളയും സമ്മാനിച്ചു താമ്രയാക്കി. താമ്രാ
 വസ്ത്രത്തിൽ അഞ്ചുദിവസംചെയ്തു നാലുന്ന കാങ്കാക്കന്മാരോ
 ടു ശ്രീരാമൻ 'താമസിതാതെ അശ്വത്തോളം ഉണ്ടായും അ
 തിൽ തന്നെഗതായ അശ്വം വന്നതാൽ കണ്ടാൽ അതിന്റെ
 പിന്നാലേതന്നെ നിങ്ങൾ പരിവാരത്തോളം മെന്തുത്തോളം

ഓ പുരോഗതികളോടുകൂടി ഇങ്ങോട്ടു വരണം എന്നു കല്പിച്ചു. ആ കല്പനയെ ശിശുവായിച്ചുകൊണ്ടു രാജാക്കന്മാർ സൈന്യസേനയെ സ്വദേശങ്ങളിലേയ്ക്കു മടങ്ങിച്ചോരി. സുഗ്രീവൻ മൗലാവദിയെയും പരിവാരങ്ങളെയും അശ്വമേധയാഗം കഴിഞ്ഞിട്ടു പറഞ്ഞുയരുത്തു. എന്നു നിശ്ചയിച്ച് അവിടെ എല്ലാം പ്രാണികളും ഗൃഹങ്ങളിൽ പക്ഷികളും ചെയ്തു പിന്നെ താഴെ പറയുന്ന വാളുംവരും പെരുമ്പറകൊട്ടി താട്ടിലൊക്കയും അറിയിച്ചു.

“ഇന്നുതന്നെ” അതോക്യാനഗത്തിൽ അനുസിക്കുന്ന സുര്യനക്ഷത്രം വിദഗ്ദ്ധമായി വഴിയാളക്കാരും രാജധാനിയിൽക്കൊണ്ടു കഴിക്കേണ്ടതാണ്. അന്ന് സിന്ധോട്ടകുടി ഭൂമിയിൽ വസിക്കുന്നവർക്കൊക്കെയും അങ്ങിനെ ചെയ്യണം. എന്നാൽ സ്വന്തം ഗൃഹങ്ങളിൽ ഗൃഹസ്ഥവൃത്തിയോടുകൂടി ഇരിക്കുന്നവർ അവിടെത്തന്നെ ഭോജനം കഴിക്കുന്നതിന്നു വിരോധവുമില്ല. നമുക്കു നിശ്ചയിക്കേണ്ടതാണിത്. എല്ലാവരും സുഖമായി ഇരിക്കേണമെന്നു ഉദ്ദേശമുണ്ട്.”

ഇങ്ങിനെ കല്പിച്ചിട്ടു ശ്രീരാമൻ നീക്കോട്ടുകുടി സുഖമായി സ്ഥിതിചെയ്തു. അന്ന് അതോക്യാനിൽ ഗൃഹസ്ഥരോടും വേഷധാരി മുഴങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്നു. മംഗലകർമ്മങ്ങൾ ഉപജാപനം ചെയ്തപ്പോൾ ഏകദേശം ഉപവാസം നിറഞ്ഞു. വാത്സ്യകളുടെ അടുത്തും പുരാണപാരായവും ഹരിതാക്ഷീയായവും മറ്റുമായി അതോക്യാനഗരി മുഴുവൻ സന്തോഷമയമായി ഭവിച്ചു.

ഹേ ശിഷ്യ! ഇപ്രകാരം ഉത്തമാജ്ഞമായ യാത്രാകാണ്ഡാൽ അന്ന് പറഞ്ഞതന്നു. ഇതിനെ കൈയോടുകൂടി കേൾക്കുന്നവർക്കു ഷിശുവാകട്ടെ ചെമ്പുവൃദ്ധൻ മലം വേക്കു. തിരുമന്ദിരത്തു വേണ്ടിയ ശരണം സമ്പാദിച്ചാൽ പൂർണ്ണനാഥൻ ഈ യാത്രാകാണ്ഡം വാഴിച്ചു പുറപ്പെട്ടപ്പോഴാൽ സുഖമായി ഗൃഹത്തിൽ മടങ്ങിയപ്പോൾ ബ്രഹ്മരത്നാഭികളായ മഹാപാപങ്ങൾ ചെയ്യാത്തതുകൊണ്ടാൽ ഈ യാത്രാകാണ്ഡം വാഴിച്ചപ്പോൾ ഷിശുവായും വൃദ്ധനായും പൂർണ്ണനാഥൻ

യുദ്ധങ്ങളാലുണ്ടായ ഹൃദയം ഈ താത്ത്വകാശം കേട്ടാൽതന്നെ ഉണ്ടാവും. താത്ത്വകാശങ്ങളുടെ പ്രവണതകളെക്കൊണ്ടു പരാജയം സംഭവിക്കുകയും ചെയ്യും. കാര്യം കാര്യം കൈകാര്യം പാടി പെട്ടെന്നു ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതും പ്രാപിക്കേണ്ടതും എന്തെന്നും കേൾക്കേണ്ടതും സമ്പന്നതയ്ക്കായി പാടിതന്നെ ഈ താത്ത്വകാശങ്ങളെ പഠിക്കുന്നതും ആകാം. അവന്റെ അഭിപ്രായം എല്ലാം ശ്രീമാനായതന്നെ നിറവേറുകയും അതന്നെ സമ്പന്നതയ്ക്കായതന്നെ കിട്ടുകയും ചെയ്യും. എന്നതെന്നതല്ല, മുഴുവനുള്ളിൽ വല്ല പാപങ്ങളും ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അവയും കൂടി താത്ത്വകാശങ്ങളുടെ പ്രവണതകളെക്കൊണ്ടു നശിച്ചു പോകും.

ഇങ്ങനെ ശതകോടിക്കാലത്തുണ്ടായും പാപികളായും മറ്റും
 എന്നൊക്കെയുള്ളതും താത്ത്വകാശങ്ങളിൽ
 ചെന്നതും സർവ്വം കഴിഞ്ഞു.

താത്ത്വകാശം സമാപ്തം.

ശ്രീഗണേശായനമഃ

ആനന്ദരാമായണം.

യാഗകാണ്ഡം.

ഒന്നാംസ്കന്ദം.

ശ്രീരാമേശ്വർ പറയുന്നു.

തീർത്ഥയാത്ര കഴിഞ്ഞതിന്നുശേഷം ഭദ്രകാളി ശ്രീരാമൻ സമാധ്യുത്തമികൾവെച്ചു ഗുരുവിന്ദാദ് പരഞ്ഞു. “വേദഗുരോ! ഞാൻ കൗമാരമുതിരുടെ വചനപ്രകാരം തീർത്ഥാളിയെ നിർവ്വഹിച്ചുവല്ലോ. ഇനി അദ്ദേഹംപറഞ്ഞ മരണാർത്ഥ കാൽമായ അശ്വമേധയാഗത്തെയും ചെയ്യാനാഗ്രഹമുണ്ട്. അതിന്നു വേണ്ടുന്ന ഉപകരണങ്ങൾ എന്തെല്ലാമാണെന്നു ലക്ഷ്മണനോടു പറയണം. തല്ല മുറ്റുതടവും മഗ്നവും നോക്കി നമ്മുടെ പ്രധാനപ്പെട്ട കീർത്തിയായ ശ്രാമകണ്ഠതൈക്കുന്ന ദിവ്യവസ്ത്രാദികളെ കൊണ്ട് അലങ്കരിച്ചു ഭൂപ്രദക്ഷിണത്തിനായി വിടണം. അതിന്റെ പിന്നാലെ ശത്രുഘ്നൻ സുന്ദരസഹായനായിട്ടു പതിനാലരും ചെമ്പന്തട്ടെങ്കിളാടുകൂടി പോകയും വേണം.”

വസിഷ്ഠൻ അത്തരംപ്രകാരങ്ങളെ പറയുന്നതു്

ഇങ്ങിനെ രമൻ പറഞ്ഞതുകേട്ടു മുതിസന്തതയായ വസിഷ്ഠൻ ചോദിച്ചുകൊണ്ടോടുകൂടി അപോദ്ധ്യ് അഭ്യർത്ഥകരമായ തല്ല മുറ്റത്തും നോക്കി നിശ്ചയിച്ച സമാധ്യുത്തമികൾ ശ്രീരാമസന്നിധിയിൽ വെച്ചു ലക്ഷ്മണനോടു പറഞ്ഞു. “വേദലക്ഷ്മണാ! ഇന്നുമുതൽ വരുന്ന ഏഴാമത്തെ ദിവസം രാമൻ അശ്വമേധം ചെയ്യാനുള്ള യാഗദിക്കുള്ള തല്ല മുറ്റത്തുമാണ്. രാമനീയമങ്ങൾ സമീപത്തു അങ്കുരചെമ്പ്താനായിട്ടുള്ള ഭൂമി ഉ

ഭൂതവെടിപ്പാക്കിക്കണം. ഈ യജമാനൻ വെടിപ്പാക്കുവാനുള്ള കരിമുതലായ ആയുധങ്ങൾ സ്വച്ഛന്ദംകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയവയും വിവൃതമാക്കിയിരിക്കണം. ബ്രഹ്മണമുടെ സാന്നിദ്ധ്യവും അപ്പോൾ ഉണ്ടായിരിക്കണം. കൂടാതെ അദ്ദേഹം ക്യായഗർഭത്തിന്റെ ഖനിഭാഗത്തു പത്തുശ്ലോകത്തോളം വാചിപെത്തി കല്ലുകളെക്കുറിച്ചുള്ളതും, മന്ത്രയജ്ഞികളെക്കൊണ്ടു ചിന്തിക്കാനുള്ളതും, ശോണവും ആയ കണ്ഡപം പരമിയിക്കുകയും വേണം. കല്ലിന്റേയും മന്ത്രയജ്ഞികളെക്കൊണ്ട് അലംകൃതമായ രണ്ഡപത്തിന്റെ മൂന്നാം ഭാഗവും, മാവു തുടങ്ങിയ പദങ്ങളും കെമ്പുകളും പൂക്കളും, തളികകളുംകൊണ്ടു വിവിളിപ്പിയിച്ചുള്ള തോരണങ്ങൾ കെട്ടുകയും പുണ്യധാരങ്ങളും നാനാതരങ്ങളിലുള്ള കായകളുടേയും തുക്കുകളും വേണം. വേദികൾ (തറകൾ) അസംഖ്യമായും കന്യാ യവും കല്ലും ഉപ്പികളുംകൂടി പട്ടണവത്തായും പണിയിക്കണം. എന്റെ സാന്നിദ്ധ്യത്തോടുകൂടി ഉത്തമമായ ഒരു വലിയ കണ്ഡവും ഉണ്ടാകണം. ആ കണ്ഡത്തിന്റെ ഉപരിഭാഗത്തു കലിക്കാലികൊണ്ടു ഭക്താഹാരമായ ഒരു ഗോമുഖവും തിരുക്കണം. ഇതു വസുധാഭയം ആര വൃത്തിനാശിയാണ്, ഇതിന്നു പുറമേ കണ്ഡത്തിന്റെ താലുപുറവും വെള്ളപ്പ്, ചുവപ്പ്, കറുപ്പ്, നീലം, മഞ്ഞ മുതലായ വർണ്ണങ്ങളുംകൂടിയ സ്വാസികളെല്ലാം ധാതുക്കളുടെ കല്ലുകൾ പൊടിച്ച്, പൊടികളും, ചായങ്ങളുംകൂടി എഴുതുകയും വേണം. വിവിളങ്ങളായ താമരപ്പൂക്കളേയും കല്പകാരംതന്നെ എട്ട് ഇതളാൽ താമരപ്പൂക്കളേയും, എഴുതണം. ശംഖ്, ചക്രം, ഗദ, പത്മം എന്നിവയേയും വർണ്ണകളേയും അറയകം എഴുതണം. യജമാനൻ തന്റെ മൂന്നാം പുണ്യങ്ങൾ വിനാശം. യജ്ഞസംരംഭം ഇരുപത്തിനാലെഴുതും. ഏറ്റവും ഉയരത്തിൽ സ്വച്ഛന്ദംകൊണ്ടു പണിമെട്ടു മുത്തുറാലുകളെക്കൊണ്ട് അലംകരിച്ചു വെടിപ്പാക്കുകയും വേണം. യജ്ഞകണ്ഡത്തിന്റെ താഴെത്തലുള്ള അലംകരവതമായ സവ്യതോദളം എന്ന സൂക്ഷ്മമായ മിത്രംപ്രദനങ്ങളെക്കൊണ്ടും അലംകരിക്കണം. അതിനുമേൽ നാനാവർണ്ണങ്ങളെക്കൊണ്ടു യജ്ഞകണ്ഡ

തേയും പുഴുക്കളും തടയുന്നതിന്നുള്ള പാത്രങ്ങൾ പുല്ലും എങ്കൽ പ്രാശ്യകളായിത്തോർത്തുകൊണ്ടു വന്നിരിക്കുന്നു. എല്ലാ ഉപകരണങ്ങളും വരണമെന്ന താഗതത്തിലൊപ്പമുള്ള സ്വസ്ഥതകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയതായിരിക്കുന്നു. മോർമോഷ് ഇരിപ്പിനുള്ള ആസനങ്ങളും ഉറക്കുവാനുള്ള തൂണുകളും പണിയിക്കുന്നതുമാത്രമല്ല ഏഴുതും മണികളും കൊണ്ടുള്ള പാകശാലകളും പണിമെത്തുന്നു. ഭോജനശാലകൾ, ദ്രവീഡാലകൾ, തടയണപകരണങ്ങളും സൂക്ഷിപ്പാനുള്ള ശാലകൾ എന്നിവയും അഗിയാതി ഉണ്ടാക്കിക്കുന്നു. കാലാകാശം ഇരിക്കുവാനുള്ള സമീകരണപങ്ങൾ, വിശേഷപ്പെട്ട വസ്ത്രങ്ങളെ കൊണ്ടു വിതയിച്ചവയും ആസനങ്ങൾ മിക്കമെത്തത്തോർത്തുകയും പാകമെത്തത്തോർത്തുകയും ഉള്ളവയുമായിരിക്കുന്നു. അവ പക്കികളുടെ പിന്നെത്തലും പഞ്ഞിയും നിറച്ചു വിചിത്രാകൃതിയിൽ പണിമെത്തപ്പെട്ടതും വലിയതും ആയിരിക്കുകയും വേണം. മറ്റൊരു കണ്ണാടി പത്തൊത്തുവെച്ച മഹാഹിഷമായ പന്തലാളങ്ങൾ, തന്നാസപരിപൂരികളെളുപ്പിച്ച സദസ്സിൽ കെട്ടിവെക്കുന്നു. പലതരം പട്ടങ്ങളും സുഗന്ധദ്രവ്യങ്ങളും കാശങ്ങളും (കുതരും പാനീയങ്ങൾ) വിചിത്രരൂപങ്ങളായ മദ്യങ്ങളും മാകുകയുള്ളതും തന്നാസുഗന്ധമെന്തെലങ്ങളും നിറച്ച പാത്രങ്ങളും ഉണ്ടായിരിക്കുന്നു. ചന്ദനം, സുഗന്ധക്കരകളെന്തെലമെന്തെന്തെന്തെ പല ഉപയോഗദ്രവ്യങ്ങളുള്ളതായ താമരപ്പലങ്ങൾവെച്ച പാത്രങ്ങളും രാജസദസ്സിൽ ഉണ്ടായിരിക്കുന്നു. മാമരങ്ങൾ, വെളുത്തതും കണ്ണാടകൾ എന്നിവ വിചിത്രങ്ങളായും ആയ കൊണ്ടായും തെളുത്തുണ്ടായിരിക്കുന്നു. കാലാകാശം കളിപ്പായായി ചിത്രപ്പണികളോടുകൂടിയ പല ശ്രീരഥാപകരണങ്ങളും സമീപിൽ ഉണ്ടായിരിക്കുന്നു. മണപട്ടികളിൽ വെച്ച പൂക്കളോടുകൂടിക്കൊണ്ടുള്ള പൂശുവുള്ളതായ മറ്റും വെള്ളം എടുക്കുവാനുള്ള മലമ്പത്രങ്ങളും ഉണ്ടായിരിക്കുന്നു. സ്വച്ഛന്ദം, ഞം, മുത്തു, പവർ, പട്ട്, എന്നിവയെ കൊണ്ട് അലക്കിക്കെട്ടിയവയും വെള്ളവും അന്നവും നിറച്ചു

റഞ്ചറായ വിചിത്രങ്ങളും പക്ഷിത്തടകൾ മണ്ഡപങ്ങളിലെ
 പൂക്കളും കെട്ടിത്തൂങ്ങുന്നു. കടന്നു കടന്നു കടന്നു കടന്നു സമീപത്തിൽ
 വെട്ടുമ്പോൾ അപ്പോഴപ്പോഴും ആടവും സുഗന്ധമുള്ള പൂക്കളും
 ഗാതകന്മാരും പാട്ടുകൾ, വിവിധവാദ്യങ്ങളും വേണം.
 വൃദ്ധപക്ഷികളെക്കൊണ്ടു പൂരിതങ്ങളായ പാത്രങ്ങളും ഓ
 മസകളിൽ ഉണ്ടായിരിക്കുന്നു. അപ്രകാരംകൊണ്ടു പ്രതിസർ
 തിപ്പം വേണ്ടതല്ലെന്നു കേൾക്കുന്നു. അവിടെ പൂജ, ചന്ദ്രൻ,
 മണ്ഡ, കിരീടം മുതലായവ എല്ലാം അസംഖ്യം ഉണ്ടായിരിക്
 കുന്നു. ഉടുപ്പായുള്ള വസ്ത്രങ്ങൾ, കെട്ടിത്തൂങ്ങുക, മെഴുകുതി
 ലുകൾ വൃണനങ്ങൾ, പൂജാദ്രവ്യങ്ങൾ എന്നിവയും മലകൾ
 അല്ലെങ്കിൽ അസംഖ്യം ഉണ്ടായിരിക്കുന്നു. മോചനത്തിന്നു ശുദ്ധമാ
 യ മണ്ണും പല്ലഭ്യമായ പാത്രങ്ങളും പാത്രങ്ങളും
 കറിയുള്ള മലകൾക്കു കയ്യോളം നന്നായവയും പ്രതിസർ
 തിൽ തയ്യാറാക്കുന്നു. ഇങ്ങിനെതന്നെ സിംഹത്തിലും മലക
 ലാതങ്ങൾ കൈ വെക്കുന്നു. അവിടെ സൗകര്യമുള്ളതെല്ല
 കൊണ്ടു പൂജിക്കുന്നതായ പൂജാപാത്രങ്ങൾ, സുഗന്ധപൂരിതങ്ങ
 ലായ വിചിത്രപാത്രങ്ങൾ, മഞ്ഞുതൂട്ടുകൾ, കൈമെപ്പുകൾ,
 പെട്ടികളിലാക്കിയ തൂങ്ങിയുള്ളതായ അലക്കങ്ങൾ, മലകൾ മുത
 ലായ വസ്തുക്കൾ മലകളുകൾ, വസ്ത്രങ്ങൾ, വിശ്വകർമ്മ, ചാ
 മരങ്ങൾ മുതലായ എല്ലാ വസ്തുക്കളും സ്പർശിക്കാൻ ഉണ്ടാക്കി
 കുന്നു. മണ്ഡപങ്ങളായവകൾ പ്രാദേശികർ മുദ്രയാടുക
 തിയ എഴുത്തുകൾ എഴുതി അടക്കുന്നു. മറ്റൊരാളായിത്തീർ
 ന്നും, കൈയൊഴിക്കാൻ കഴിയും, കൈയിലെ സമീപം എന്നിവയ
 കളെ പ്രാദേശികന്മാരായ വർദ്ധകന്മാരായും അടുത്തുള്ള വേഗം
 തടക്കാവുന്ന ദൂരത്താലെന്ന അയക്കുന്നു. ഉടവക കൈ
 കൾ ചെക്കുന്നതായും, മലയിൽ, കലും, വലും കമ്പത്തിട്ട
 കളെ ശ്രദ്ധകണ്ഠൻ എന്ന പേരിൽക്കൊണ്ടു കൈകൾക്കായും അ
 മലകളെക്കൊണ്ടു പാത്രങ്ങളെക്കൊണ്ടും അലക്കിച്ച് അതി
 ന്റെ പുറത്തു ദിവ്യമായ വാസത്താക്കിയിട്ടു, ചാമരങ്ങൾ, മ
 ലകൾ, മലകൾ, പൂജാദ്രവ്യങ്ങൾ കമ്പിയിട്ടിട്ടുള്ളതായ

നമ്മുടെ ആഭിമാനം എന്തിനായിരിക്കട്ടെ. അതിന്റെ ഹോറിംഗ് സമീപത്തുനിൽക്കെ എഴുതിയ ഒരു പത്രം അമ്മയുടെ കയ്യിൽ പതിച്ചുകൊടുത്തു. പത്രത്തിൽ എഴുതിയതാണ്, "എല്ലാ രാജാക്കന്മാരും അറിയിക്കുന്നത് എന്തെന്നാൽ—ഈ കർമ്മകോശം ധാരാളമായ രാജാക്കന്മാരുടെയും ഗോത്രങ്ങൾക്കും ഉപയോഗപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഇതിനെ വിട്ടിരിക്കുന്നത്, ആരാധനയ്ക്കു ശക്തി ഉണ്ടോ അല്ല എന്നു കർമ്മകോശം വിട്ടിട്ടു കിട്ടുന്നതല്ല. ഇല്ലാത്തതിൽ പ്രാബല്യമുണ്ടാകുമ്പോൾ നമ്മുടെയും കർമ്മങ്ങളിലും നഗ്നതയ്ക്കും നാശനഷ്ടത്തിനും ഇടയുണ്ടാകുമ്പോൾ ഇത് വേണ്ടതല്ല. അതിന്റെ പിന്നാലെയാണു നമ്മുടെയും കർമ്മങ്ങളും അഭിമാനം. എല്ലാ രാജാക്കന്മാരും അറിയാം." ഇതിനോടു കൂടി പത്രം എഴുതി വെച്ചു കൊടുത്തു. അതിൽ അമ്മയുടെയും കർമ്മങ്ങളും അഭിമാനം ഉണ്ടാകുമ്പോൾ ഇതിനെ വിട്ടിരിക്കുന്നത്, ആരാധനയ്ക്കു ശക്തി ഉണ്ടോ അല്ല എന്നു കർമ്മകോശം വിട്ടിട്ടു കിട്ടുന്നതല്ല. ഇല്ലാത്തതിൽ പ്രാബല്യമുണ്ടാകുമ്പോൾ നമ്മുടെയും കർമ്മങ്ങളിലും നഗ്നതയ്ക്കും നാശനഷ്ടത്തിനും ഇടയുണ്ടാകുമ്പോൾ ഇത് വേണ്ടതല്ല. അതിന്റെ പിന്നാലെയാണു നമ്മുടെയും കർമ്മങ്ങളും അഭിമാനം. എല്ലാ രാജാക്കന്മാരും അറിയാം."

പ്രത കൊടുക്കണം. രാജമാതൃക്കളെല്ലാം ചാടിച്ചുവെറി വെട്ടുപ്പാക്കി ചന്തത്തുവെള്ളം തളിച്ചു ശരിയാക്കി. അതോടുകൂടി ലോകത്തും മനോഹരങ്ങളായ ചിമിപ്രകാശങ്ങൾ എഴുതിക്കൊടുക്കും അവയുടെ ചുഴലവും മുത്തുകൾക്കിടയിലും വേണം. മാണിക്യം, പവിഴം, കൈയൂർ, കറുപ്പിരം, സ്വർണം മുതലായ വരയക്കൊണ്ടും പൂപ്പുക്കളിലും കൊണ്ടുള്ള നാനാഭാവങ്ങളുള്ള ഹാരങ്ങളും പഴുത്തവയായ ഫലഭൂതികളിലും കൊണ്ടുള്ള ഹാരങ്ങളും എങ്ങും ബന്ധിക്കണം. രാജകുമാരിയുടെ ജാതകപാത്രങ്ങളിൽ പ്രാത്യകിച്ചും അവ ബന്ധിക്കണം. ഉപകാരം അതിവിടെ എടുത്തു സംഗതികൾ വേണമെന്നു പറഞ്ഞുവോ അതെല്ലാം തിരിച്ചറിയുന്നതിനായി തിരുത്തുന്നതിനാലും.”

ഇപ്രകാരമുള്ള ഇവയിന്റെ കല്പനകളിൽ “അങ്ങിനെയാണെന്നു എല്ലാം പ്രവർത്തിക്കും” എന്നു പറഞ്ഞ് പക്ഷിണൻ ഇരുവിന്റെ ആജ്ഞയനുസരിച്ചു അധികമായി വരുമാനം എല്ലാ കരകളിലും ചെയ്തു.

ഇങ്ങിനെ ശ്രീരാമകാടി രാജാജ്ഞാതൃക്കളായ ആനന്ദകാകാതണത്തിൽ അഗ്രകണ്ഠത്തിൽ യോഗാപരമാണ് വിദ്യാഭ്യാസം എന്നു കേൾക്കും സർവ്വം കഴിഞ്ഞു.

—*—

രണ്ടാം സർഗ്ഗം

—*—

ശ്രീരാമകാടി പരമേശ്വരൻ

അനന്തരം എഴുതുകയായ ദിവസം ശുഭരവിമുഹൂർത്തത്തിൽ ശ്രീരാമൻ സീതയോടുകൂടി കേരളത്തിലേക്ക് ചെന്നു. ചെന്നു കിട്ടിയ കണ്ണൂരിൽ തെമ്പായ അലങ്കാരങ്ങളെല്ലെഴുതി നാലു കോരമെഴുത്തുവാക്കുമാർക്കും സുരമണകളും ദേവദാസന്മാരും മറ്റും പെരുന്നെഴുതിക്കുമാറുമാർക്കും മറ്റും കൊടുത്തു. അതോടുകൂടി എഴുന്നള്ളി മനോഹരമായ സമാധാനത്തിൽ ചെന്നു ചിമിതുമായ സിംഹസവാളിടയ്ക്കു ചെന്നു.

മനസ്സുവെക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ ഒരു സ.സ്കീകാസനത്തിന്മേൽ ഇരുത്തി. പിന്നെ കൈകൾ ശിഷ്യന്മാരെ അയച്ചു സീതയെ വീളിച്ചുകൊണ്ടു വരുത്തി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഇടത്തുഭാഗത്തും ഇരുത്തി. പിന്നെ വസിയുടെ മഹിമിമാരായ് ചുറ്റപ്പെട്ടവരായിട്ടു ശ്രീരാമനെക്കൊണ്ടു വിചാരിച്ചപ്പോൾ മുതലായ ഭവനങ്ങൾ പൂജിപ്പിച്ചു അതോടുകൂടി പൂജാധാരം മുതലായവയും ചെയ്തു. തദനന്തരം ശ്രീരാമനും സീതയ്ക്കും വസിയുടെ യാഗശീലത്തെ ദാനം ചെയ്തു.

പ്രതിഗ്രഹം ചെയ്ത അദ്ദേഹം നമസ്കരിച്ചു.

ഇത്രയും ചെയ്തുകഴിഞ്ഞതിനുശേഷം അദ്ദേഹം അപരം (കൊടിയേറ്റ) അതിന്റെ വിവിധകാരം ഉത്തരങ്ങളായ അപരങ്ങളെ നട്ടി, ശ്രീരാമനെക്കൊണ്ടു മഹിമി പത്രങ്ങളു കൂട്ടി വരിപ്പിച്ചു. സപ്തകർമ്മങ്ങളും അറിഞ്ഞവനായ വസിയുടെ അപേക്ഷയായിരുന്നു. ബ്രഹ്മനായതു സാക്ഷാൽ ബ്രഹ്മവുതന്നെയാണു്. മോക്ഷവിന്റെ സ്ഥാനം ഗാമിസുതയായ വിചാരിച്ചു സ്വീകരിച്ചു ഉൽഗാതാവായതു മുതലായവയെക്കുറിച്ചുള്ള അറിവുള്ളതാണു്. ശരിയായതു തന്നെയാണു്. പൂർവ്വകർമ്മങ്ങൾ ചെയ്തതിന്റെ പരിഹാരം കൂട്ടിക്കൂട്ടിയായിട്ടു മോക്ഷമായതു ശ്രീരാമൻ വരികയുണ്ടായി. ഇങ്ങിനെ സപ്തകർമ്മങ്ങളും മോക്ഷമായതല്ലാ വരിച്ചതിനുശേഷം യാഗകണ്ഡത്തിൽ അഗ്നിമയ സ്ഥാപിച്ചു, യാഗപാത്രങ്ങളെയും മോക്ഷതുപോലെ സ്ഥാപിച്ചു. പിന്നെ ബ്രാഹ്മണനായ അദ്ദേഹത്തെ യഥാവധി പൂജിച്ചു പ്രേക്ഷണത്തിനായി വിട്ടയക്കുകയും ചെയ്തു. ആ അപേക്ഷിന്റെ അനുഷ്ഠാനത്തിനായിട്ടു മേ.കൂലമായ ശത്രുക്കളെ സുരസുരയോടും പകിനായിരം സൈന്യങ്ങളോടുംകൂടി പറഞ്ഞയക്കുകയും ചെയ്തു. ഇത്രയും ചെയ്തുകഴിഞ്ഞതിനുശേഷം ഗുരുവായ വ

സീക്തമഹതി സ്വസ്ഥതയിട്ടിരുന്നു. ശ്രീരാമനും സത്യഭാമി
 ത്തിങ്കൽ മുതിർന്നൊരുൾ നിറയപ്പെട്ടതായ ആ യുദ്ധവാട
 ത്തിങ്കൽ കൃഷ്ണപിതനും ധരിച്ച ഭർത്തൃ കയ്യിലേക്കി ഉചിതങ്ങ
 ലായ കൃത്യങ്ങളെ ചെയ്തുകൊണ്ടും പുണ്യകഥകളെ ശ്രവിച്ചു
 കൊണ്ടും, കോടിസൂയകാത്തിയുള്ളവനായിട്ടു സീതയോടുംകൂടി
 ഗുരുസന്നിധിയിൽ ഒരുതമിഴെഴുത അപലംബിച്ചുകൊണ്ടു സ്ഥി
 തി ചെയ്തു. ഇപ്രകാരം ജ്യേഷ്ഠനായ ശ്രീരാമന്റെ അഗഭീഷ
 തടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹോദരന്മാർ
 സ്താനം ചെയ്തു ശുഭദ്രാസ്യം ധരിച്ചു നാരദപുരാവരുണിങ്ങ
 സവിശേഷമായ അലങ്കാരങ്ങളോടുകൂടി ശോഭിച്ചു. അവരുടെ
 പത്നിമാരും, കഴുത്തിൽ താലിയും കെട്ടി റിശേണപ്പെട്ട വസ്ത്ര
 ങ്ങളും ധരിച്ച കുറിക്കൂട്ടുകളും പൂശി കയ്യിൽ ഓരോ വസ്തുക്കളു
 മെടുത്തുകൊണ്ട് അതിസന്തുഷ്ടരായിട്ടു അഗഭീഷാശാലയി
 ലേയ്ക്കു വന്നു. ആ സമയത്തു വാദ്യങ്ങൾ മുഴങ്ങുകയും വാഗ്വീ
 കർ റ്റുറയും ചെയ്തുകയും ചെയ്തു.

കൗഷീമാതാടെ വാഗ്

(തുടർച്ച)

അതിനിടയിലഭിതരമാകി തേറ്റു മുതിർന്ന
 കഷ്ടദേവത്തിന്റെ വാങ്ങിയതേറ്റുകൊണ്ടാൽ
 അനുഭവമുരവിടകിൽ വന്നു ചേർന്നിടയാ.
 കായിരമാനായിട്ടു നിർഭരം—
 ഉചിതമതി കശ്യാപനന്ദി ഭരപോരു.
 നൽകൃത്യനായ വികാരിതമാമുനി
 ചുവന്നമുനി തസീതമുനി മുൽഗം ന്ൻ ഗൌതമൻ
 ചാരുമുണ്ഡ രാജാജ്ഞാനം തഥ
 നലമുടയ മുതികൾ മണി ജാമദഗ്നൻ ക്രമ
 നാരായണൻ വൃന്ദവനനല്ല ദേവലൻ
 ഭൂലവിദ്യമോരലമുനിതാകം വിഭാജനകൻ
 ഭൂജ്വരനാരദൻ ഗാലവൻ താനുമേ
 മഹിമരണ പരിമരണമുടയന്റെ ദൗണ്ഡര്യം
 ശ്രീശിവഭാസനും ഭാനുഭാസൻ തഥാ

ശിവപത്മിഷേവകന്മാര ശിവശർമ്മാ
 ശ്രീശിവവർമ്മാജി കന്യാവർമ്മാജി
 ഏവന്മാർ പണിത്തൊഴി സമ്പത്തുഗൻ മുനി-
 യേകശ്വഗൻ ത്രിശ്വഗൻ ചതുശ്വഗൻ
 സുഗുണാതിപി ഭൂതവൃന്ദം കാശ്വൻ വാക് പതി
 ശ്രീജിഗണ്ഡനാമം ധ്യാനനാമം കണ്ഡനം
 ഏകദേശ വരമിടമുനി തിരകൾ തോഴിതീർത്തൊ
 രേകവാദോദ്ധ്യൻ ത്രിപാദാഭിധൻ മുനി
 ഉടമമതിനമേഷപദ ഭൂപാപാദൻ മുനി-
 യുദ്ധപാസ്വനമുദ്ധ പണ്ഡിതമുദ്ധപാസ്വനമുദ്ധ
 സുഗുണഗണ്ഡമുദ്ധമുനി പണ്ഡിത 'നാമം നാമം
 ശ്രീമുദ്ധ ഗണ്ഡനമുദ്ധ ശ്രീശ്വഗൻ
 ചതുരമതിമണിസുമുനിചന്ദ്രൻ ശാശ്വത-
 ശ്വഗൻ കുംഭസംഭവൻ സുതനം
 ജഗദാനന്ദ നിഖിതമതി ജഗദ്വാഹി ഭഗവതകൻ
 പിതൃനസ്സുത. ഏകൻ ഭഗവതം ഭഗവതൻ
 സർവ്വം കവിതയുടെ സർവ്വ സ്തിഭൂതന
 സാർവ്വ കശ്വഗൻമുദ്ധ വാക്മുനി
 ശ്രീമുദ്ധനി ഭഗവതപദവത ഭൂതസാധു
 മനമുദ്ധമുനി ശ്വഗൻ മുനിമുനി
 ഗുഹിണികളുമെഴൊരു കന്യാമുനി ശിഷ്യ-
 മന്ദാജനശ്വഗൻഗണ്ഡനമുനിമുനി
 ചിലമുനികളുമെഴൊരു വാക്മുനി നിത്യവും
 പണ്ഡിതനമുദ്ധ ശിഖിമുനിമുനി
 ചിലമുനി വാക്മുനിമുനി കശ്വഗൻ
 തോഴിമുനിമുനിമുനിമുനിമുനിമുനി
 ചിലമുനികളുമെഴൊരു കശ്വഗൻ
 മിതാശ്വനിമുനി മന്ദാജനമുനി ചിലമുനി
 ജഗദ്വാഹി മന്ദാജനമുനി മന്ദാജനമുനി
 മന്ദാജനമുനി മന്ദാജനമുനി മന്ദാജനമുനി

മുനികളുടെ നികടമതിലെത്തിയാൽക്കൂടിയും
 മെന്തെല്ലാം പൂണ്ടിരിപ്പവരായ്ചിലർ
 മേവുകിടൻ വീരവിനോദപ്പുവരായ്ചിലർ
 മേന്മുള്ളവർ ചിലർ കാഷായധാരികൾ
 ചിലമുനികളുടേകിടനോട്ട മാന്മാലുടുപ്പവർ
 പിന്നെച്ചിലർമറ്റൊക്കാരും പണ്ഡിതർ
 മരയിരുകൾ തളിരുകളുടുപ്പവരായ്ചിലർ
 പഞ്ചാഗ്നിസാധകർ ധൂതപാത്രവൗ
 ചിലമുനികൾ ചിതമൊഴുപിടേണമാവഴിതർ
 ചിന്നസംസ്ഥാപനാധാരാർ സമസൃതം
 യഥമുടമുനികൾ പലരിവിധമുള്ളവർ
 നാശാവനാശമ ഭൂഗ്ദ്ധാഭിവാസികൾ
 ഭൂധിഗമ ചരിതരവിടത്തിലെത്തിയിതാർ
 ഭാകകദാരശിഷ്യന്മാരൊക്കെ പർ
 പൃഥ്വിയിലെ പതിമൂടനാലുപരത്തിനാലാ
 പത്തുദിക്കുകനമെന്തെ മുനീശപരർ
 പരിചിന്തോട്ട ജഗദവതരീഖൻ ഐയ്യതമൻ
 പാഞ്ചമുനേനാ മുനിമാക്കു സാദരം
 പരമേശ്വരവനമഖമലം വ്യം നന്മപു.
 പരമേശ്വര തൽക്കി പ്രാമാദം ഉത്തരൻ

കാമധേനുവും വിനോമണിയും

അനന്തരം ശ്രീകാമൻ മെണിയമായ യജ്ഞവാടത്തിൽ
 സാക്ഷാൽ കാമധേനുവിനെത്തന്ന കൊണ്ടുവന്നുനിറുത്തി
 വസ്ത്രമണിഞ്ഞുകൊള്ളുകൊണ്ടു പൂജിച്ചു. പൂജാനന്തരം കാമധേ
 നുവിനോട് "അല്ലയോ സാഗരസമുദയായ മേന്മയ്ക്കു എന്റെ
 യാഗത്തിൽ വ്യാഘ്രനോട് കൂടും" എന്നുപറയാദികൾ ഇവിടു
 ന്നതന്നെ തൽകണമു; എന്റെ പേരിൽ പ്രസാദിക്കണമേ"
 എന്നിങ്ങിനെ പ്രാർത്ഥിച്ചു. ഇപ്രകാരം പ്രാർത്ഥിച്ചു് ആ കാമ
 ധേനുവിനെ കൈവണങ്ങിയൊട്ടു ശ്രീകാമൻ പലാകരണവായ
 കാമധേനുവാഹന പാകശാലയിൽ പട്ടാസനത്തിന്റെ മുക

ളിൽ ബന്ധിച്ചു. ശ്രീരാമന്റെ പ്രാർത്ഥനകളുടെ സന്തുഷ്ടതയായ ആ സ്മരണി, സീതാദേവിക്കു സമാസതയവും ക്ഷുബ്ധസംഭവമായ അന്നം മുതലായ പല ഫലങ്ങളെ കൊടുത്തുകൊണ്ടിരുന്ന അവിടെയുള്ള പാകശാലകളിൽ അഗ്നിമയകൊണ്ടു കാൽമേളണ്ടാതില്ല. ദേഹിസങ്കരമന്ദാരകളും തണുത്ത ഇമരജ്ജ്വലത സുഖഭക്ഷണകൊണ്ടു സദാ സന്തുഷ്ടന്മാരായി വേിച്ചു. ശ്രീരാമൻ തന്റെ മനസ്സിൽ എന്തെല്ലാം വേണമെന്നു വിചാരിച്ചുവോ അതുകൾക്കുളും അതിവേഗത്തിൽ ചിന്താമണിയെന്ന രീതിയുണ്ടെന്നു സാധിച്ചിട്ടു കൊടുത്തു. രാപ്രകാരമെന്നു, സീതാദേവി എന്തെല്ലാം വസ്തുക്കൾ വേണമെന്നു മനസ്സിൽ ആഗ്രഹിച്ചുവോ അവയെല്ലാം കാമധന്യവും കൈവരുന്നുകൊടുത്തു. ആകയാൽ സീതാരാമന്മാർക്കു മേത്രപോകൂ ദുഃഖങ്ങളായ കാമങ്ങൾ കൂടിയും സാധിച്ചു. ച്ചാമണാദികൾ ഭുജിക്കുന്ന പരീകളിൽ സീതമുതലായവർ പദാർത്ഥങ്ങൾ വിഭുവുസ്വരൂപം അവരുടെ കകണയാദിവും ആപുരംശിണിയും ഭഴിഞ്ഞിട്ടുള്ള സമയമില്ലെന്നായി.

ശ്രീരാമന്റെ ആശങ്കകൾ

അന്തരം തക്കദീക്ഷണമായിരുന്ന ശ്രീരാമൻ സേവകിളിയെ വിളിച്ച് അരുളിച്ചെയ്തു. — 'ഘോരലക്ഷ്മണ! നീ അതിർപ്പ്രദേശങ്ങളിലുള്ള ചാരന്മാരെ വിളിച്ച് എന്റെ വാക്കായിട്ട് ഇങ്ങിയെ ആജ്ഞാപിക്കണം. എങ്ങിയെത്തെന്നാൽ, ബ്രഹ്മചാരികളാകട്ടെ ഗൃഹസ്ഥന്മാരാകട്ടെ വാതപ്രസ്ഥന്മാരാകട്ടെ സന്ന്യാസ കളാകട്ടെ ആരായിരുന്നാലും ആരെല്ലാം പാണ്ഡന്മാരായിട്ടു വന്നുവോ അവരെ ആരായും തിങ്ങൽ യോഗ്യസ്ഥലത്തേയ്ക്കു പ്രാപകരവെന്ന് അനുവദിക്കാതെ നിൽക്കട്ടെ. എന്റെ കല്പന കിട്ടുവാൻ പ്രവർത്തിക്കേണ്ട ആരടേയും നേരെ കൊപിക്കയും അതെ 'ഉപകാരമുള്ള ശ്രീരാമന്റെ അരുളപ്രാപ്ത കേട്ടു ലക്ഷ്മണൻ സീതാചാരന്മാരെ വിളിച്ച് അങ്ങിയെത്തന്ന കല്പിച്ചു. അവിന്നശേഷം ശ്രീരാമൻ വീണ്ടും ലക്ഷ്മണനെ വിളിച്ചു ഉപജ്ഞാപിക്കുന്നു. — 'ബ്രഹ്മചാരി, ഗൃഹസ്ഥൻ വാ

തപ്രസ്ഥൻ സന്ത്യാസി' എന്നിവരും ബ്രഹ്മകാണ്ഡത്തെപ്പറ്റി
മാരുടെ പണിമാരും കിടന്നു കിടന്നു കിടന്നു സംബന്ധികളും
പട്ടണവാസികളും തഗവായസികളും ആയവരും അവരുടെ
സംബന്ധികളും സ്ത്രീകളും ഭാസീഭാസന്മാരും എന്നിവരുടെ സ
ർവ്വം എന്തെല്ലാവരും കൂടെ ആഗ്രഹിക്കുന്നതോ ആ വസ്തുക്ക
ളൊക്കെയും പൂർണ്ണാർത്ഥം ചോദിക്കാതെത്തന്നെ നിവൃത്തിയാക്കിയതി
നേരം ചെറുത്തും എന്നിവരുടെ അന്ത്യജന്മാർവരെയുള്ള സർവ്വ
ജന്മങ്ങളെയും തിമനരും സന്തോഷിപ്പിക്കണം. അതുകൊണ്ട് അ
ഭിലാഷങ്ങളെ തൃപ്തിയാക്കിക്കൊടുക്കണം. ചിന്താമണി, പുഷ്പ
കവിമാനം രാജകീയഭരണാധികാരം എന്നിവയിലേക്കെങ്കിലും
അധികാരവരുണെങ്കിൽ അവരുടെയോടും അവർക്കുപ്രകാ
രം ഓരം വെണ്ണില്ലെന്നു കേട്ടാൽ എന്തിന്റെ തിന്റെ പേരിൽ
സന്തോഷിക്കേണ്ടതാവും. അതുകൊണ്ട് എന്നിങ്ങിനുള്ള ജന്മ
ത്തെ കാര്യം നീ എല്ലാവരും നിവൃത്തിയാക്കിയതിനേ ചെറു
ത്തും. അതിനകളുടെ യാചനാഭംഗം ചെയ്യവെങ്കിൽ നീ എ
ന്റെ കലയവരുണവരായി കരുതപ്പെടും. ഹേ ലക്ഷണ! എ
ന്റെ ഇത വാക്കുകൾ എപ്പോഴും ഓർത്തിരിക്കട്ടെ."

ഇപ്രകാരം ശ്രീരാമന്റെ ശാസനമേ അംഗീകരിച്ചിട്ടു
ലക്ഷണൻ അദ്ദേഹം കല്പിച്ചതുപോലെ എല്ലാം തുടങ്ങി.

ഇതിനെ ശങ്കരകോടി രാമാനുജാസ്തമകാൻ വാർത്തികയുടെ
അനന്തരാമയങ്ങളിൽ, യാഗകാണ്ഡത്തിൽ
നല്ലൊരു സ്തോത്രം കഴിഞ്ഞു

മൂന്നാം സർഗ്ഗം.

ശ്രീ രാമഭാസൻ പറഞ്ഞു:

മിഥാശയമായ ശ്രീരാമൻ വിശ്വവ്യാപകനായി വി
ട്ടിട്ടുള്ള ശ്വാമകുണ്ഡൻ എന്ന യജ്ഞാശ്രം കുന്നത്തായി കിടക്കു
മിരിക്കുവെണ്ണയെ പോയത് അതു സൈന്യസമേതനായ ശത്രു
പ്പുറത്താടു കടന്നുവന്ന ഗംഗയുടെ തടങ്ങളിൽ എന്നതി.

മരണ ഖനാഭൂമിയിൽനിന്നു സുവ്യക്തമായ ശ്രീരാമപ്രതിമ ഒരു ഏറ്റവും നല്ലപ്രകാരം അറക്കൽ സങ്കല്പവും നമുക്കു നൽകി. ചിലർ അത്ഭുതപ്പെട്ടു മുഴുകി.

[illegible]

ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းရှိ အသက် ၁၀ နှစ်အောက် ကလေးများ

[illegible]

(അഭിഷേകം) എന്നിവയെ അതിക്രമിച്ച് ആരവംഗം എന്ന ദേശത്തു ചെന്നു. ആ ദേശത്തെയും കണ്ടുപോയി കാഞ്ചി മുതലായി പല പ്രകാരത്തിലുള്ള നല്ലനല്ല രാജ്യങ്ങളെയെല്ലാം കണ്ടു കാവേരിതീരത്തു ചെന്നു ആ നദിയേയും കടന്നു ചോളദേശത്തേയും അതിക്രമിച്ചു സേതുബന്ധവും സന്ദർശിച്ചു പിന്നെ പശ്ചിമദേശാഭിമുഖമായിട്ടു താളു ചെയ്തു

പശ്ചിമദേശാഭിയാളു.

താളുപള്ളി നദിയെ കടന്നു ചോളദേശത്തേയും അതിക്രമിച്ചു പന്ത്രണ്ടു ദേശങ്ങളെയും (ചേർപ്പരം, കോമാദേശങ്ങൾ) പിന്നിട്ടു ഗോകുണ്ഠത്തേയ്ക്കു പോയി കൃഷ്ണനദിയുടെ തീരത്തുള്ള പ്രദേശങ്ങളെല്ലാം ലംഘിച്ച് ആ അശ്വം മഹാദേശമായ കണ്ണാടകത്തെയും കടന്നു താമസംകൂടാതെ കൊങ്കണദേശത്തെയും കടന്നു തെരുവുശങ്ങളിലുള്ള രാജാക്കന്മാരോടുംകൂടി കിമാനദിതീരപ്രദേശങ്ങളെല്ലാം കണ്ടു മഹാഭായുജ്ഞിൽ ചെന്നു. അവിടെനിന്നു ഗൌരവ് നദിയെ കടന്നു വിദർഭരാജ്യത്തെയും അതിക്രമിച്ച് ആഭിരണ്ഡവജ്ഞിലെത്തു പോയി. മാളവദേശം വഴിയായി പോയി പുണ്യ എന്ന മഹാനദിയെ കടന്നു സന്ദ്രമതി എന്ന പുണ്യനദിയെയും കടന്നു പിന്നെ ഗുണ്ടരദേശത്തു ചെന്നു. പിന്നെ പ്രഭാസം, ആനന്ദം, സൈധീരം എന്നിവിടങ്ങളെ കടന്നുപോയി അശ്വം മന്ദദേശത്തു പ്രാപിച്ചു. അവിടെനിന്നും പോയി ധർമ്മദേശം, സാരസ്വതദേശം മണ്യദേശം എന്നിവിടങ്ങളെ കടന്നു മാന്ദിരദേശത്തു ചെന്നു. പിന്നെ ഗുരുസേനരാജ്യം കടന്നു പാഞ്ചാലരാജ്യം വഴിക്കുപോയി കന്ദർക്കത്തെയും കടന്നു കന്ദർക്കംഗലാദേശത്തേത്തി. പിന്നെ ചേകയദേശത്തെ ലംഘിച്ച് ഉത്തരമായ കാശ്മീരദേശത്തെ പ്രാപിച്ചു. അത്തന്തരം ദില്ലീദേശം ഗൌഡദേശം ശേഖരദേശം എന്നിവയിലെയും ചെന്നു. പിന്നെ യവനദേശം താമ്രദേശം എന്നിവയെക്കടന്നു നാനാദേശങ്ങളെ കണ്ടുംകൊണ്ടു കരക്കായാനദിയുടെ തീരത്തുളള വായുഗതിയൊടുക്കി പാലാമുഖി

തെക്കുറിച്ചു താഴെ ചെല്ലൂ. കുരുകോയാ * നദിയെ കടന്നുമാവാ
ട്ടു പോയാൽ കോണ്ടുളളതുകകുണ്ട് അങ്ങിനെ ചെല്ലൂ ല്ല

“കുരുകോനാനദീസുശാൽ കുരുകോയായിലുംലൊരു

ഗണ്ഡകീബാഹുതരണ മുമ്മുടസ്സുചലതി കീഴ്ത്താൽ”

എന്നുണ്ട്. ജപാലമുഖയിൽനിന്നു ചോരയ്ക്കു ഹരിപോദത്തെ
യ്ക്കുണ്ട്. ഹരിപോരയ്ക്കുനിന്നു നിരാലയത്തിന്റെ സമീപത്തു
ളള പ്രദേശങ്ങളിലേയ്ക്കു ഗംഗാനീതളളതരണ പോയി. അ
തിന്നുശേഷം കുതിര ബദരികാശ്രമത്തെ സന്ദശിച്ചു കലാപ
ഗ്രാമവാസികളായവരുടെ സമാധാനം സ്വീകരിച്ചു മാനസമെ
ന്നു സുപ്രസിദ്ധമായ സരസ്സിനെ ഗമിച്ചു. അവിടെയുള്ള ഹരി
ഹരകേതുക്കളെ സന്ദശിച്ചു സേനാനായാടുംകൂടി മിഥിലയിൽ എ
ത്തിച്ചെന്നു. പിന്നെ യാനാദേശങ്ങളെ അതിക്രമിച്ചിട്ട് ആ
യ്ക്കാവത്തത്തെ പ്രാപിച്ചു പിന്നെ കാശി, ത്രിവേണി എന്നി
വയിൽ പോയിട്ട് അനുദ്യുതിയിൽ ചെന്നു അനന്തരം ശുംഗി
മോരപുരയ്ക്കു ചെന്നു, കരസായദിയേയും കടന്ന്, പരിശുദ്ധമാ
യ നൈരാജാനസ്ത്രത്തിലും പോയി, ഗോമുനിയദിയേയും കട
ന്നു ബ്രഹ്മാപുരത്തമെന്ന സരസ്സിലും ചെന്നു, മനോഹരങ്ങളായ
പല പല ദേശങ്ങളെ കണ്ടുംകൊണ്ടു പോയിട്ട്, ആ അശ്വം
കോസലമെന്ന മധാരദേശത്തെ കണ്ടു. പിന്നെ അശ്വംച്യ
യൽ എത്തിച്ചെന്നുകയും ചെല്ലൂ ഇങ്ങിനെ നായാമാജ്ഞ
ളിൽ സഞ്ചരിച്ചു കുതിര മടങ്ങിറങ്ങുവാൻ ആരമാസകാലം വേ
ണ്ടിവന്നു.

ശ്യാമകണ്ഠനെ സമീകരിച്ചു”

ശ്യാമകണ്ഠന്റെ രക്ഷയിലും പല രാജ്യങ്ങളിലുമുള്ള കാരുക്ക
ന്മാരോടുകൂടിയും വന്നുചേർന്ന ശ്യാമകണ്ഠന്റെ വരവു കേട്ടിട്ടു
സിന്ധവതിയായ ശ്രീകാമൻ അതാതെ എതിർക്കല്ലുവാനായി ല
ക്ഷണമോടു ചില്ലിച്ചു ലക്ഷ്മണൻ കൂടെ ഗമിച്ചെന്നു എഴുന്നേ

* കുരുകോനാനദിയെ ചാഴിമരണത്താൽ ധർമ്മസംഘാരം കവിശ
മെന്നു ഇതിൽനിന്നു കാണുക.

ഇച്ചുകൊണ്ടു ചെന്നു ദേശികൾ, ഭൃത്യരികൾ മുതലായ വാദ്യങ്ങളുടെ ശോഭയോടൊപ്പം വാനാഗ്നിനമാരുടെ സുന്ദരഗീതപ്രയോഗത്തോടൊപ്പം ബ്രാഹ്മണരുടെ വേദപാഠത്തോടൊപ്പം കൂടി ശ്യാമകണ്ഠനേയും രാജകുന്ദാരനേയും ചിന്തിക്കുന്ന സവിന്ധുരപൂരിച്ച ഭക്തരും യജ്ഞവാടത്തിലേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടു വന്നു.

കുതിരയുടെ മുമ്പു കണ്ടപ്പോൾ അതേയജ്ഞയിലുണ്ടായ മഹോത്സവം വളരെ വലുതായിരുന്നു. അതേയജ്ഞയിൽനിന്നു മുറുകെ പറ്റി യോജന വിസ്താരത്തിലുള്ള സ്ഥലം രാജാക്കന്മാരുടെ സമുഹങ്ങളെക്കൊണ്ടുതന്നെ നിറഞ്ഞു. അവിടെ കൂടിയിരുന്ന രാജാക്കന്മാരെയും, മുന്യന്മാരെ അയച്ചിരുന്ന ചെറുജനങ്ങളെയും ഭാര്യപത്നികളെയും കണ്ടിട്ടു വണ്ടുകളെന്ന പോലെ വലിയ പരിഭ്രമം കാണിക്കുകയുണ്ടായി. അവർ തങ്ങൾ തങ്ങളുടെ ആളുകളെ കാണുന്നതിന്നു ശ്രമിച്ചപ്പോൾ സേനാഭകൂട്ടി കിടന്നു നിൽക്കുന്നതായി നോക്കുമ്പോൾ ആളുകൾ തികിത്തീരക്കിട്ടുകിടന്നതുകൊണ്ട് എല്ലാവരും ഞങ്ങളുടെ ആളുകളെ കണ്ടെത്തുവാൻ അവിടെവെച്ചു സ്ഥായികളായി വന്നുപോയി. ചിലർ ചിറ്റാ ദിവസം സ്വന്തങ്ങളെ കാണാൻ പോയിട്ടു. ചിലർ മൂന്നാം ദിവസവും, ചിലർ അഞ്ചാം ദിവസവും, ചിലർ എഴാം ദിവസവുമാണ് ആളുകളെ കാണാൻ സ്ഥായിയത്. ചിലർ ഭൃത്യപാലായം മുഴുകിയിട്ടു തങ്ങളുടെ ആളുകളെ തിരഞ്ഞു കണ്ടെത്തി. ചിലർ കാണാത്തവരെ കാണാൻ ഒരു പക്കവും മററു ചിലർ ഒരു മാസവും താമസിക്കേണ്ടിവന്നു. വേറെ ചിലർ ഈ അഞ്ചു കൊല്ലത്തു പ്രിയജനങ്ങളെ കാണാതെതന്നെ കഴിച്ചുതുടങ്ങി വന്നു.

തേ പ്രശ്നേനസ്ഥിതഃ

മുതൽനിന്നു വന്നിട്ടുള്ളവർ സ്വന്തങ്ങളെ കാണാൻ പ്രയാസപ്പെടുന്നതായിത്തീർന്നു. ചിലർക്ക് ലക്ഷ്യത്തെ വിളിച്ചു ഇങ്ങിനെ കല്പിച്ചു—“ഹേ ലക്ഷണ! ഈ യാഗമണ്ഡലത്തിൽ ജനസമുദായം അധികമേറിയതുകൊണ്ട് ആളുകൾക്കു സ്വന്തങ്ങളെ

ഉമായി വിരഹം വരുന്നു. ഈ രേഖയ്ക്കും തിരുവാൻ മകളായി അൻ പറഞ്ഞതും നീ അതുപ്രകാരം ചെയ്യണം. തന്നോടുകൂടെ തിരുക്കൽ വിശാലവും മനോഹരവുമായ ഒരു പ്രദേശംശാല പണിയിക്കുക. ആരേല്ലാം സ്വന്തത്തിലേക്കു അതെ ഉദ്യോഗങ്ങൾ അവരോടും ആ ശാലയിൽ മേന്മ കണ്ടുകൊള്ളണമെന്ന് ഉറപ്പും പേരുംപറ കൊട്ടി അറിയിക്കയും ചെയ്യും. ആദ്യകാല കാണാതായി വരുന്നവരെല്ലാം ആ ശാലയിൽ പ്രവേശിപ്പിക്കുക. അവിടെവെച്ചു വേദവേദവും പണ്ഡിത കണ്ടുകൊള്ളട്ടെ. മാതൃക്കൂട്ടം ഉണ്ടാക്കി എത്ര ചെറുവായ വസ്തുക്കളും അന്ത്യന്റെ വകയാക്കിത്തന്നു കണ്ടുകിട്ടിയാൽ അതേല്ലാം മേല്പറഞ്ഞ പ്രദേശംശാലയിൽ കൊണ്ടു പോയി ചെയ്യണം. അവിടെ വന്ന് എല്ലാവരും അവരവരുടെ യോഗ്യതയനുസരിച്ചു കണ്ടുകൊള്ളട്ടെ" ഇപ്രകാരം ശ്രീരാമന്റെ വാക്കു കേട്ടു മരുതന്റെ "അമ്മിണിയെന്ന" എന്നു പറഞ്ഞ് അതു പ്രകാരമല്ലം പ്രവർത്തിച്ചു തന്നിരിക്കും പുല്ലാ മരുതന്റെ തന്നോടൊത്തുള്ള ശാലയിൽമേന്മ തന്നെ അന്നുതന്നെ സ്വീകരിച്ചു, കട്ടികൾ, മന്ത്രിമാർ മുതലായവരെ കണ്ടു സന്നദ്ധമായി അവിടെവെച്ചുതന്നെ ഏതൊരു തരത്തിലും വകയാക്കി കയ്യിൽ നിന്നു പോയ മാതൃക്കൂട്ടം വസ്തുക്കളെല്ലാം തിരികെ കിട്ടുകയും ചെയ്തു. തൊറും വല്ല ദിക്കിലും വെച്ച് ഏതൊക്കിലും ഒരു സാധാരണ മനുഷ്യന്റെ അതു കിട്ടുന്നവൻ അതെത്തന്നെ പ്രദേശംശാലയിൽ എത്തിക്കുക. അവിടെവെച്ച് അതു ശരിയായ ഉപയോഗംതന്നെ കാട്ടുകയും ചെയ്യും.

ക്രിമിനൽ ലുട്രേഷൻ കേസുകളിൽ ഉണ്ടായ ദുരവസ്ഥകൾക്ക് അക്കിരിപ്പായിരുന്നു. അയാൾക്കുമുമ്പ് അക്രമകേസുകളിലായിരുന്ന പരാതികളും അതു കേസായി കേൾക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നില്ല. കനാദിത്തം യാഗ്ദത്തം വന്നപ്പോൾ അയാൾക്കുമുമ്പ് കേസായിരുന്ന പരാതികളും അതു കേസായി കേൾക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നില്ല.

ഇക്കീഴെ ഇ്തിശ്ശരകകാപി റാധാജ്ഞാ ജഗ്ഗരകാജ്
ജഗ്ഗരകാജ്ഞാജ്ഞാജ്ഞാജ്ഞാജ്ഞാജ്ഞാജ്ഞാജ്
ജ്ഞാജ്ഞാജ്ഞാജ്ഞാജ്ഞാജ്ഞാജ്ഞാജ്

അനന്തരം ശിവനൊരുമിച്ചു വന്നിട്ടുള്ള ആ ദേവന്മാരെ
 ല്ലാം സിന്ധവേദിനെയും ശ്രീകാമദേവനെയും കണ്ടു. അവരുടെ
 കടാക്ഷം ഏറ്റവും അതിയായ സന്തോഷാത്മകതയോടെ വിധേ
 യന്മാരായിട്ടു, ചിത്രശില്പകൃതിയതുപോലെ അനിമേഷന്മാരാ
 യി സ്ഥിതിചെയ്തു. കണ്ഠം ജ്വരാദണന്നുള്ള കഥതന്നെ അ
 വർ അറിയാതെക്കൂടായി. ആ ദേവന്മാരിൽ ചിലർ സന്തോ
 ഷത്തോടുകൂടി ശ്രീരാമനെ സ്തുതിച്ചു. മറ്റ് ചിലർ അഞ്ചലി
 ബന്ധം ചെയ്യുകയാണു ജാതുകീദേവിയെ സ്തുതിച്ചു. കോടി
 ദൃഷ്ട്യപ്രകാശത്തോടുകൂടിയതായ സിന്ധരാമന്മാരുടെ ദിവ്യരൂഗ
 ഉവിഗ്രഹം കണ്ടിട്ടു സകല ദേവസമൂഹങ്ങൾക്കും അളവറയാ
 യ സന്തോഷം ഉളവായി.

ശ്രീരാമനും ശ്രീപരമേശ്വരനും.

തദനന്തരം ശ്രീകാമൻ ഗിരിജാപതിയായ ശങ്കരനെ സി
 ത്തോടുകൂടി താൻതന്നെ പൂജിക്കുകയും സകല ദേവന്മാരേയും
 യഥാക്രമം ലക്ഷ്മണനെന്നെപ്പോലെ പൂജിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യിട്ടു, പല
 കണ്ഠികൾക്കുലും ശൗഭ്യം തരുന്ന ശ്രീപരമേശ്വരനെപ്പറ്റി ഇങ്ങി
 നെ പറഞ്ഞു.

ഇന്നു ഞാൻ ധന്യനായ് സിന്ധവേദിക്കൊന്നിച്ചു
 നിന്നുടെ രൂപം നിമിഷിക്കു കാണും;
 ഇന്നു ഞാൻ സൂര്യവംശത്തിൽ പാറുന്നതും
 വാണു സഫലമായ് ശ്രീകങ്കാപ്രഭാ !!

ഇങ്ങിനെത്തന്നെ ശ്രീകാമൻ വാക്കു കേട്ടു ചന്ദ്രകുന്ദന്മാ
 യ ശ്രുപദമശേഷൻ മന്ദഹസിച്ചുകൊണ്ടു രാമനോട് അരുളി
 ചെയ്തു.

(പ്രതികരണം)

നാമായണ മന്ദര! നിന്നുടെ മായകം
 ഉദാണറിഞ്ഞതിപ്പാരിടത്തിൽ ?
 നിൻതാലിപ്പകജമധ്യത്തിൽനിന്നു താ
 ഹ്നവരുപൻ മുന്നമുണ്ടാസ്തനേ.
 നാലാമ്പതനൻ തന്നിൽനിന്നുണ്ടാമി.

പോലാമരിച്ചാടിമാമുനിമാർ.
 ക. ജെസ്സുമവരേഴുമുനീന്ദ്രം
 ഹേ ജഗദേന്ദ്ര! നിൻ പെട്ടെല്ലോ
 അമ്മിരിചിരന്റെ തന്മകൻ കശ്യപൻ
 തന്മതിൽ ഏങ്ങി വിധി തുടന്നോൻ;
 കശ്യപൻ തന്റെ തനയൻ സവിതാവോ
 വിശ്വനാഥ! നിന്റെ പെരുതന്ത്രേ;
 ആരവിതന്നിയിതിന്നുണായി മുന്നേ
 സ്തു വയംശക്തിയിൽ നീ പിറന്നു
 സൂര്യവംശത്തിൽ പിറന്നവൻ നീയല്ല
 സൂര്യനല്ലോ നിന്റെ വംശജാതൻ!
 മാതാപൈതൃകം നീ മോഹിപ്പിച്ചിടൊല്ലാ
 മാതാമതനായ മാതാമതൻ!
 ദേവകായുജാതമൊക്കിത്തന്നുവേറൻ നീ
 ദേവലാഭമേജനാദിദേവൻ.
 മാതാമതൻ നീ യഥാർത്ഥം കളിക്കുന്നി-
 തീയാത്രാതന്മതാദിപ്രകാരമുതന്നെ.
 അല്ലെങ്കിലിവക ലഭ്യമല്ലാത്തതും
 നല്ലതും ലോകശിക്ഷയ്ക്കു യുദ്ധം

ഇല്ലാത്തതും ശ്രീപരമേശ്വരൻ അരുളിച്ചെയ്ത കേട്ടിട്ടു
 സീതാദേവിയും ശ്രീരാമനും രാമസ്തീരം ചെയ്തു തന്നെകണ്മണി
 നട്ടുള്ള ഇഹലോകത്തിന്റെ സമീപത്തായിട്ടുണ്ടാ. ഇതിനിടയിൽ
 അവിടെ ഗന്ധർവന്മാർ, കിന്നരന്മാർ, അസുരന്മാർ, മുതലായ
 വർണ്ണങ്ങൾക്കുണ്ടായിരുന്നവർ. ദേവകപാലന്മാർ, ദി
 ക്ഷപന്മാർ, പാതാളവംശികൾ എന്നിവരും ഏതാനും നര
 ഹൃദയന്മാർ, ആർദ്രന്മാർ, അർദ്ധസംവത്സരന്മാർ, നക്ഷ
 ത്രന്മാർ, തിഥിന്മാർ, യോഗന്മാർ, കർമ്മന്മാർ, കാലികൾ എന്നി
 ന്നവരും പട്ടന്മാർ, വൃക്കന്മാർ, സമുദ്രന്മാർ, നദീന്മാർ, സ
 മസ്തകന്മാർ, നദീന്മാർ, പൊന്നുകൾ, കൃഷ്ണന്മാർ, പക്ഷികൾ ഇവ
 ണ്ണിവരും ജഗദന്ത്രപഞ്ചമുപരിച്ച ശ്രീരാമന്റെ തന്നെകണ്മണി

പത്തിൽ സന്നിധാധം ചെയ്തു. താനെ മഹാപുകാർത്തായ സമ്പാതിയും ഗുഹനും മകരവേഷനും ഈ അഗ്രത്തിന് വന്നു ചേർന്നു. ലങ്കാപതിയായ വിഭീഷണനും സവുരാജസസമേതനായി വന്നു. അവരെല്ലാവരും ശ്രീരാമന്റെ യഥാഭയാഗ്രമുള്ള ഉപചാരങ്ങളെ സ്വീകരിച്ചു സന്തുഷ്ടനാകായി സ്ഥിതിചെയ്തു. മുസ്സക്കന്ന വന്നിരുന്നവരും ശ്രീരാമനാൽ തന്റെ സമീപത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടവരുമായ വന്ദനന്മാരും ഇവരുടെ കൂട്ടത്തിലുണ്ടായിരുന്നു.

കുമാരഭക്തൻ വർവ്

ഇതിനിടയിൽ മഹാഭരതജനപിതായ കുമാരഭക്തൻ എന്ന മുയിശ്വരൻ അവിടെ വന്നു. അദ്ദേഹം വരുന്നതു കണ്ടിട്ടു സീമാചാരന്മാർ ഭയപരവശന്മാരായിത്തീർന്നു. അവർ തങ്ങളിൽ ഇങ്ങിനെ ചോദിച്ചു. 'ഹേ കുന്ദൻ! പണ്ടത്തെ കുമാരഭക്തനിപിന്നെയും വന്നുവല്ലോ. ഇദ്ദേഹം നിമിത്തമായിട്ടാണു രാഘവസ്വപ്നമിന്നു വരുത്തായ അത്യാഗ്രഹം സംഭവിച്ചത്. ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ വാക്കു നിമിത്തമാണ് ഭരതപദധത്തിലും ഇത്രയേറെ ശ്ലോകം ചേർത്തിരുന്നത്. എത്ര വളരെ ആളുകൾക്കു കഠിനപ്പാറയ്ക്കു കയറി ചോരകുടുംബം കെട്ടിപ്പിരിയ്ക്കുന്നവനും! ഇപ്പോഴും ഈ വിരോധം വന്നിട്ടുള്ള സ്ഥിതിക്ക് ഇന്നുമേൽ എന്തൊക്കെയാണാവോ വരുവാൻ പോകുന്നത്! ശ്രീരാമനെപ്പോലും മുഷിപ്പിക്കുന്നവനായ ഇദ്ദേഹം എന്തെല്ലാമാണാവോ ഇനെയും ഉന്മാക്കിത്തീർക്കുക! ഇപ്രകാരം സീമാചാരന്മാരായ ഭരതന്മാർ പരസ്പരത്തിലും പാഞ്ഞു വാക്കുകൾ കേട്ടിട്ടും മറുപടിയും പറയാതെക്കൂടി യങ്ങുളമിയിലേയ്ക്കു പോയി.

മഹാക്ഷി തങ്ങളുൾക്കിടയിലുള്ള നന്മകളെന്തായിത്തന്നെ സീമാചാരന്മാർ കാട്ടിക്കിട്ടു വാറു വൃതിപ്പെട്ടുകൊണ്ടു ശ്രീരാമന്റെ സന്നിധിയിൽ ചെന്നു ഇങ്ങിനെ ഉണർത്തിച്ചു— 'ഹേ മഹാബാഹുവാരാ രാമ! ഹേ പ്രഭുവായ ലങ്കേശ്വര! കേട്ടാലും ആരുടെ വാക്കു നിമിത്തമാണോ ഈ അഗ്രവും യങ്ങുളമിയിലേക്കു ചേർത്തിരുന്നത ആ കുമാരഭക്തനെയെന്നു പിന്നെയും വ

നിമിഷമെന്നു ധേനു കാമ! ആ മഹിമി നിന്തിരവദിയുടെചേരിൽ
കൂടിയും നിത്യനാണെന്നു അറിയാമല്ല..". ഇപ്രകാരം ഭൂത
ന്മാർ പറഞ്ഞതു കേട്ട് ഏല്പാവരും അർദ്ധവരന്റെ പ്രവൃത്തി
കൾ നിന്തിവെച്ച് നന്ദ മഹിമിയെ കാണാനായി എഴുന്നേറ്റു.
സുതപിക്കുകയും ശ്രീരാമനും സ്നേഹം മാത്രം മഹിമിയിൽനിന്നു
യാമകാശവിധത്തിലുള്ള മമത്തയും ശങ്കിച്ചിട്ടു ഏല്പാവരും
കാമന്റെതന്നെ കഷ്ടമാരേൽ യജ്ഞവാടത്തിലേയ്ക്കു കടന്നു
പെന്നു.

കുറിയൊരുപുറമെറസ്സലമാകും ശിരസ്സു
കുറുനിറമിടതിങ്ങും കണ്ണുവും ചേന്നിണത്തി
പെരിയവരന്മാർന്നു വിശേഷം കണ്ണുതായി.
കൂടെ ഭൂമി വളങ്ങി യജ്ഞവാടാനിടത്തിൽ.
മുറകിയ ജടകെട്ടി പൂജയ്ക്കുചേർത്തമന്ത്രി.
പുല്ലിതൊരുപുറമെറത്തിൽ ശ്വേതജാലം നിറഞ്ഞും
മെമ്പുകിട്ടുകയും ചെയ്തുകൊണ്ടു കയ്യിൽ
പെരുമയ്ക്കുയരേയും കിണ്ടിയും പൂജയ്ക്കുകണ്ടു.
ജന്മിയടികൾ ധരിച്ചുനടന്നുകാൽച്ചവിട്ടിൻ
ഗുരിമുറകിയ മട്ടിൽതെല്ലെ മെമ്പുകിട്ടു.
പുതിയൊരു യജ്ഞമന്ത്രിയെത്തെയും പരത്തി
കൂടെമെറാരിമാചാരാമുനിനാർ വളങ്ങി.

ഇങ്ങിനെതിരുന്ന കഷ്ടമാരേയ കണ്ടിട്ട് ആളുകളെല്ലാം മ
യസംഭ്രമങ്ങൾകൂടിയായി ചിലച്ചു അദ്ദേഹത്തിന്റെ പൂർവ്വ
കർമ്മത്തെ കുറിച്ചും മറുപറ്റുവർ കാമനാ പറഞ്ഞു കേട്ടുമാണ്
ഇതും തോന്നിയത്.

കഷ്ടമാരേയ സാധനം.

കഷ്ടമാരേയ യജ്ഞവാടത്തിലേയ്ക്കു വരുന്നതു കണ്ടപ്പോൾ
ശ്രീരാമൻ വേഗത്തിൽ ചെന്നതിനോടു സഹോദരനായി വീ
ണ നമ്പ്വരിച്ചു കൈകൾ പിടിച്ചു യജ്ഞ ചേർത്തിലേയ്ക്കു കൂട്ടി
കൊണ്ടുവന്നു വിവൃതായ ഒരു സ്വപ്നാസനത്തിനേൽ ഇരുത്തി.
അപ്പോൾ കഷ്ടമാരേയ ഭണ്ഡവും കരണങ്ങളും ചീരാ സ്രവ്യം

മുറിയിൽ വെച്ചു ശ്രീരാമനെ ഗമസ്കരിച്ചു. രാജനാകട്ടെ അദ്ദേഹത്തെ കൈകളെക്കൊണ്ടു പിടിച്ചെടുത്തു. ഗാഢമായി ആലിംഗനം ചെയ്തു 'ഓമ മുനിസ്വന്തമ! രാവണനെ നിഗ്രഹിച്ചു ഞാൻ അങ്ങനെയു വന്ദനത്തിന്നു യോഗ്യനല്ല' എന്നു പറഞ്ഞു. ശ്രീരാമന്റെ ഈ വാക്കുകൾ ബാണങ്ങളെന്നപോലെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയത്തിൽ തറച്ചു. എന്നിട്ട് ആ മഹർഷി പുറംവൻ ഗുഹവാടത്തിൽ വെച്ചു ശ്രീരാമനോടു താഴെ കാണിക്കുന്നപ്രകാരം പറഞ്ഞു. --

(കിളിപ്പാട്ട്)

രാമ രാമ മഹാബാഹോ രാജ്യത്തെ
തീ മയികൊപം തിന്മയ്ക്കുതടയ്ക്കുമേ
ജായാമപദാധിപാകിപ്രം തീ രാജ്യം
സുതോ പൊരുത്തരല്ലെന്നു മഹാമതേ!
സ്വസ്ഥസിദ്ധിക്കല്ല ഞായങ്ങയിൽ ദോഷം
സ്വസ്ഥശരം ചൊന്നതെന്നോടുകൂടാമുള്ളിൽ തീ,
പാരം പരോപകാർത്തിനായും അവ
സ്വാരഥം കീർത്തി പരക്കുവായായുമേ,
ചോകശിക്ഷയ്ക്കാണു ഞാൻ കുമിഴ്ച്ചതതു
ചോകപ്പാദം തീയറിഞ്ഞുമരിക്കുന്നേ.
എങ്ങിനെയി മുനിജാലങ്ങളൊക്കെയും
മംഗലമുണ്ടെ! മയാന്റെ സമൃത്തികൾ
ഇഷ്ടവെന്നല്ലാത്തതല്ലപ്പോയോ ഞാനും,
മങ്ങിനേവന്നിങ്ങേതരം കഴിച്ചു തേ.
എന്നുവന്നാലെന്നു കീർത്തിയാണുള്ളതു
വന്നുതുടന്നതു സീതാപദേ വിപ്രാ!
എന്നു മനസ്സിലാച്ചു ഞാനോതിതേ.
നന്മ ദോഷങ്ങൾ ചോകത്തിൻ ഹിതത്തിനാൽ
അത്രയും ഞാനനുചെയ്തില്ലെങ്കിലോ
നാത്രാസമുദ്യോഗമുണ്ടായെന്നതോടു

പൊല്ലാവാടേതാപിന്നെ നമ്മൾക്കെഴും കഥ
 നില്ലാതെ തീർത്തുളളാടുവാൻ പോകയാൻ
 എന്നുനിറച്ചു തെളിപ്പട്ടു മാലോകം
 രിന്നിമേൽ തീർത്തയാളുണ്ണാതെത്തങ്ങിടും
 എങ്ങുംനിറഞ്ഞ പരശുരാമനാ നിന്നി-
 ലെങ്ങിനെ മോഷ്ടാവിനെ മൊപതേ!
 ഘോരഗണാഥ! സന്തോഷപത്രത്തിൽ
 ഹാ! ജലസ്പർശം മരിക്കുന്നതെങ്ങിനേഴ്
 നിന്നുടെ ഭൂപാഗലേശമാത്രത്തിയാൽ
 വന്നുപോം പ്രാർത്ഥനാണയനാശം മൊപതേ!
 അങ്ങിനെയാളു മോഷ്ടാ മോഷ്ടാമോപ-
 മെങ്ങിനെ സംഭവിക്കുന്നു ജനാർദ്ദന!
 നിന്നടേതാണുതാൽ മൃത്യുഭവൻ ജഗ-
 ത്തിന്നവരത്തന്നെ സംജാതം ശ്രീപതേ!
 അപ്പോളൊക്കെ നിമിത്തമപരന്ന
 കെട്ടോട്ടു മോഷ്ടം മരിക്കുന്നതെങ്ങിനേഴ്
 കിത്തയിൽ ചിത്രങ്ങൾ താഴെവരെയൊരാൾ
 സത്പരനായതു മാജിനം ചെയ്യുകിൽ
 മരണാശാപംകൊതിയിൽ മോഷ്ടാലേരും വിടയാ-
 പറുന്നതെങ്ങിനേ വാങ്ങു നോമിട്ടുകിട്ടിട്ട്
 മൂന്നായിരിഞ്ഞ ഗുണങ്ങളാലാണു
 മൂന്നായി ലോകകായങ്ങളും തറത്തുനൂത്
 സൃഷ്ടിച്ചിട്ടുണ്ടു രജസ്സിതാലങ്ങളു
 വിഷ്ണുപം മെട്ടിച്ചിട്ടുന്നിതു സത്പത്താൽ
 തമ്മുടാകുന്നു തമസ്സിതാലം പര-
 മേഷ്ഠി ഹരിതദ്ര ക്രൂപനായ് സന്തതം
 നിന്തിരുവുള്ളം മെളിവകിന്നായ് തെങ്ങൾ
 സന്തതംചെയ്യുന്നു തീർത്താളാമൃതം
 തീർത്തുതന്നുണന്നായിട്ടുണ്ടല്ല
 തീർത്തുളളവെണ്ണ സാക്ഷം ജഗപതേ!

സദ്വൃത്തികളിൽ മുഖ്യമെന്നൊതുങ്ങ
സദ്വൃത്തം സ്വപ്നാതിയാക്കോരു ഗംഗയെ
അഗംഗയിന്റെ വലത്തു പെരുവിരം
ലഗ്നത്തിൽ നിന്നുളവാതെ ഉല്പാദിതം
തിന്നുക കാണ്മാനില്ലാത്ത പരമമായത്.
വന്നതു മുഖമഗംഗയിന്നും വിരകാ!
അപാദനമെന്നു ചേർന്നുപോൽ ശുഭമായത്
തില്ലെന്നു തന്നെയല്ല നല്ലവരേ!
മേന്മയുള്ളതല്ല നാശിപ്പോകാല
കാണുന്നപാരിപ്പറന്നുകൊണ്ടുണ്ടിതേ?

ഇപ്രകാരം പലതും പറഞ്ഞു കഴിഞ്ഞു മുമ്പെ സ
ന്നോടിച്ചിട്ടു. പിന്നെ ശ്രീരാമഭക്താഭിമാനമെന്നൊരു
എന്ന ദിവ്യസ്നേഹംകൊണ്ടും അദ്ദേഹം മാമലഗ്രന്ഥ സൂതിച്ചു.
അതന്നു മഹാശി ശ്രീരാമനാൽ ചെയ്തപ്പോൾ പൂജയെ സ്വീക
രിച്ചു സന്തുഷ്ടനായി സ്ഥിതിചെയ്തു ശ്രീരാമനും സീതയോ
ടുകൂടി ഗുരുവിന്റെ സന്നിധിയിൽ എഴുന്നള്ളിക്കുന്നു. എ
ല്ലായതും അവയെക്കൂടി ആനന്ദങ്ങളിൽ തഥാപൂർവ്വം ഇരിക്കുക
യും ചെയ്തു.

ഇതിനെ ശങ്കാകാരി രാമായണാത്മകമായ ആനന്ദരാമായണത്തിൽ
യാഗകാണ്ഡത്തിൽ അഭിമാനമർദ്ദനം എന്ന നാലാംസ്കന്ദം സമാപ്തം.

—o—

അഞ്ചാം സർഗ്ഗം.

ശ്രീവിഷ്ണുഭാസന പാഠഃ —

ദേവി ഗുരോ! ഞാനങ്ങനോട് ഒരു സംഗതി ചോദിക്കു
വാന്മാഗ്രഹിക്കുന്നു. ഇതിന്റെ തലം സവിന്ദുരമായി എന്തി
ക്കു പറഞ്ഞുതരണം. മഹാമായ കഷ്ടഭാരമുമ്പെ അദ്ദേഹത്തെ
ശതം (മെന്തെന്നോട്) ശ്രീരാമനാമങ്ങളെപ്പേർ ഉണ്ടാക്കിയതാ
യ ശ്രീരാമസ്നേഹം കേൾക്കുവാൻ എന്തിന്നു വലുതായ കഷ്ടത
കുണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്നു. ദേവചെയ്യ് അതു പറഞ്ഞുതരണം.

ശ്രീരാമനാഥൻ പറഞ്ഞു:

അല്ലയോ വലിയ ബുദ്ധിമാനായ ശിഷ്യ! തി ഏന്നാടു ചൊരിച്ചതു രാജകേതനായതി. ശ്രീരാമപുരുഷന്റെ അഷ്ടോത്തര ശതനാമസ്തോത്രത്തെ അൻ പറഞ്ഞുകൊൾവ സമ്പൂർണ്ണവും സമ്പൂർണ്ണതരംഗം ഉപകാരം ചെയ്യുന്നവനുമായ സമ്പൂർണ്ണന്റെ സ്വയം ആകൃതിയില്ലാത്തതരംഗങ്ങളിലും ചോകാനുഗ്രഹത്തിനായി ആകൃതിയെക്കൊണ്ട് ഈ ചോകങ്ങളിൽ അരാതരം ചെയ്തു സംസാരത്തോടൊന്നു തഴെപ്പിക്കുന്നു. ഏറ്റപ്പാഴ്ത്തേറ്റം ചോകങ്ങളിൽ ഒരു ജനിക്കുന്നതോ അപ്പാഴ്ത്തേറ്റം ആ സമ്പൂർണ്ണന്റെ അഭയനാമംചെയ്തു മുഹൂർത്തമായ അസ്പഷ്ടമായതാക്കിപ്പിക്കുന്നു. സത്യത്തരം സത്യകാലങ്ങളിലും ഉപകാരം ചെയ്യുന്നവനുമായ ഗോപൻ മണ്യുതന്റെ രാഹിതകളുടെ രൂപമെടുത്തു പലപ്പോഴും അവനെ കൈയെഴുതിയിട്ടുണ്ട് ഈശ്വരൻ നാരായണനാണെന്നിലും മഹാഭാരതനാമകത്തും സാധുക്കളും സമചിത്തന്മാരുമായ മേന്മയുള്ള അനുഗ്രഹിപ്പാത്തവരായാണു ആ സ്വകാരനായി അവരൊക്കെയും. ജന്മവാശനരഹിതരും സത്യതത്വജ്ഞിയുമായ ആരാധന മേന്മയുള്ള പേരിലുള്ള അനുജനരായാണ് അപ്പാഴ്ത്തേറ്റം അവതരിക്കുന്നു. ക്ഷിപ്രശ്ചി ശാക്തിയായിരിക്കുന്ന ദേവദേവനായതായ ആ കഷ്ടിന്മാരായണ സാമി ബ്രഹ്മാദികളായ അശേഷാദോഷമുള്ള അത്യന്തിതനായിട്ട് അഭിശേഖനനാടും ശോഭപത്രങ്ങളിലുംകൂടി ഗ്രാമരായി അവതരിച്ചു ദേവന് ചാങ്ങുന്നതായും, പത്തു ദിവസനായാലും ശോഭപത്രങ്ങൾ കൈയെഴുതി വായയും കുറിച്ചു ദേവന്മാരെല്ലാവരും മുഹൂർത്തമായ അവരുടെ മേന്മയുള്ളവരായാണു ആ വായനയായാലും ജനിച്ചു അവതരിപ്പിച്ചു നിന്മാരായണനാണു ശ്രീരാമൻ എന്നു പ്രസിദ്ധമായതും. സത്യദോഷാനുഗ്രഹത്തോടെ സ്വയംജ്ഞാനം അവതരിച്ചു ഈ ദേവശൻ കേവലമായ ഗുണങ്ങളെ മഹാ പാപങ്ങളെക്കൂടിയും തരിപ്പിക്കുന്നവനാകുന്നു. താമസകിടത്തും കഥാശ്രവണവും ഏകനവയെ ചെയ്യുന്നവർക്കു ബ്രഹ്മവ്യക്തിത്വം അപ്പോഴും

ശ്രീരാമൻ തരിപ്പിക്കും. കലികാലത്തിൽ കേവലം നാമ സകീർത്തനംകൊണ്ടുതന്നെ സർവ്വപാപങ്ങളും തീർക്കും. "രാമ രാമ രാമ" എന്നിങ്ങിനെ, മഹാപാപികളായ യാവചിക്ഷർ ജപിക്കുന്നതോ അവരെ അവിടുന്ന് പാപകോടിസഹസ്രങ്ങളിൽനിന്ന് ഉദ്ധരിക്കും. പാപമോചനത്തിന് ഇതല്ലാതെ വേറെ വഴിയില്ല. അങ്ങിനെയിരിക്കുന്ന ശ്രീരാമന്റെ അഷ്ടോത്തരശതനാമസ്തോത്രത്തെ ഞാൻ തിരുക്കുപദേശിച്ചതും

ഒ ൦ ൦

അസ്യ ശ്രീരാമഃ ഏതാമാഷ്ടോത്തരശതസ്തസ്യ ബ്രഹ്മാളംഭിഃ. അനുഷ്ഠം മരന്ദി. ജാതകീവല്ലഭഃ ശ്രീരാമചന്ദ്രോ ഭവതാ. ഓം ബീജം. നമഃ ശക്തിഃ. ശ്രീരാമചന്ദ്ര ഇതി കീലകം. ശ്രീരാമചന്ദ്രപ്രിത്യാഞ്ജനം ഭവേ മിനിഷോഗം. ഓം നമോ ഭഗവതേ രാജാധിരാജായ രാമായ പരമാത്മാന ഏദേയായ നമഃ. ഓം നമോ ഭഗവതേ രാജാധിരാജായ പഞ്ചാശോഽസ്താനന ശിരസേ സ്വാഹാ. ഓം നമോ ഭഗവതേ വിദ്യാധിരാജായ ഹയഗ്രീവായ ശിഖാഭയായ ഝര. ഓം നമോ ഭഗവതേ രാജനന്ദനായാചിതകേതസേ കവചായ ഹ്രം. ഓം നമോ ഭഗവതേ ക്ഷിരാബ്ധിമധ്യസ്ഥായ നാമാതണ്ഡായ നേത്രകൃതായ വന്ദിതഃ ഓം നമോ ഭഗവതേ സർപ്പകാശായ രാമായ അസ്ത്രായ ഫട് ഇതി ക്ഷഡ്ധശഃ ഏവം അംഗുലിത്യാദിഃ കാണ്തഃ.

അഥ ശ്ലോകം.

മനോരാത്രനി പുണ്യധാരവിഖസഭാഷ്ടം സാലം കോമളം ശാന്തം കാന്തമഹേന്ദ്രനീലമചിരാമാസം സഹസ്രാനന്ദം വരേഹം രാജനന്ദനം സുരപതിം കോദണ്ഡഭീഷണാഭം രാമം സർവ്വജഗത്സംവിതപദം സിംഹാമതാ വല്ലഭം.

സഹസ്രഭീഷ്ടം വൈതളം, സഹസ്രാക്ഷാതനേനമഃ	
തമസ്സഹസ്രാപന്ധായ സഹസ്രചരണായച	1
നീരാ ജീമൂതവസ്ത്രായ നമസ്സ വിശ്വതോമുഖ	
അച്യുതായ നമസ്തത്രം നമസ്സേ ദോഷശായദന	2

തമോമിരണ്യഗർഭാത പഞ്ചമൃതാത്മനേ തമഃ	
തമോമൂല പ്രകൃതയ ദേവാനാം ഹിതകാരിണേ	5
തമസ്യ സർവ്വലോകേശ സർവ്വഭൂതമിഷ്ടനേ	
ശഖേചക്രഗദോപത്ത ജടാമകടധാരിണേ	6
തമോഗർഭാതതപാൻ ജ്യോതിഷാം ജ്യോതിഷേതമഃ	
കാന്തമോ വാസുദേവായ തമോദേശമൊത്തമഃ	5
തമോനമസ്യ രാജേന്ദ്ര സമൃദ്ധസ്തപ്രദായച	
തമഃ കാരുണ്യ കൃപാത കൈകേയിപ്രിയകാരിണേ	6
തമോഭാണായ ശാന്തായ വിശ്വാമിത്ര പ്രിയായതേ	
യജ്ഞശായ തമസ്യഭ്യം തമസ്യ കൃതുപാലക.	7
നമോതമഃ കേശവായ തമോന്താമായ ശാർങ്ങിണേ	
തമസ്യ രാമചന്ദ്രായ തമോ താതായണായച	8
തമസ്യ രാമചന്ദ്രായ മാധവായ തമോതമഃ	
ഹോവിതായ തമസ്യഭ്യം തമസ്യ പരമാത്മനേ.	9
തമോ വിഷ്ണുസംഗ്രഹായ രഘുനാഥായതേ തമഃ	
തമസ്യതാമനാമായ തമസ്യ മധുസൂദന.	10
ത്രിവിക്രമ തമസ്യസ്യ സീതായാഃ പതേതതമഃ	
വാമനായ തമസ്യഭ്യം തമസ്യ രാഘവായച	11
നമോതമഃ ശ്രീധരായ ജാനകീവല്ലഭായച	
തമസ്യസ്യ ഹൃഷീകേശ കന്ദോഭായ തമോനമഃ	12
തമസ്യ പത്മനാഭായ കൈടസഭ്യം ഹർഷകാരിണേ	
തമോ രാജീവനന്ത തമസ്യ ലക്ഷ്മണഗുണ	13
തമോ തമസ്യ കാകൽസ്ഥതമോഭോഭാഭരായച	
വിഭീഷണചക്രിതാതനമസ്സംകഷണായച	14
വാസുദേവതമസ്യസ്യ തമസ്യ ശങ്കരപ്രിയ	
പ്രത്യുക്തായ തമസ്യഭ്യമതിഭക്തായതേ തമഃ	15
സദേസദ്യേഷി ബ്രഹ്മായ തമസ്യ പൃഷ്ഠേഷാത്മതേ	
മഹേശാക്ഷതമസ്യസ്യ സപ്തരാലഹരായച	16
ഖരഭൃഷണ സഹദേവ ശ്രീനൃസിംഹായതേതമഃ	
ണപുതായ തമസ്യഭ്യം തമസ്യ സതുഭാസധക	17

സ്റ്റിൽ ഉപയോഗിച്ചു കയ്യാളുകയും ചെയ്തുകഴിഞ്ഞുവെന്നു മാത്രമേ പ്രാണികൾക്കു ശ്രീം മഹാ സ്വരൂപം അറിയാൻ പ്രയാസമുണ്ടായിരിക്കുന്നുള്ളൂ. ആദ്യത്തെവൻ ഈ സ്പോളത്തെ അന്വേഷിച്ചതിനു കേൾക്കുന്നയാൾ അയാൾ സമ്പാദിച്ചതിൽ നിന്നും മോചിക്കും. ബ്രഹ്മതത്ത്വത്തിലായ മഹാപാപങ്ങൾക്കു പ്രായശ്ചിത്തം ചെയ്തുകൊണ്ടു വിചാരിക്കുന്നവർ ഈ സ്പോളം ഒരു മംഗം ജപിച്ചാൽ അവൻ പാപമുക്തനായിരിക്കും. വാഷാൻപാടില്ലാത്ത പ്രതിഗ്രഹം വാഷുക, അർദ്ധപ്രാണികൾക്കു, പായാൻപാടില്ലാത്തതു പാഷുക എന്നിവ കൊണ്ടുള്ള ചാപത്തെ ഈ സ്പോളം ഏകവാക്യകീർത്തനംകൊണ്ടുതന്നെ ഫലിക്കിക്കും. ശ്രീകീർത്തി, സൂരികീർത്തി, പുരാണങ്ങൾ ഇതിമാസങ്ങൾ, ആഗമങ്ങൾ എന്നിവ പുത്രകീർത്തിയും ഈ ശ്രീരാമതാമരകീർത്തനത്തിന്റെ ഒരു കലശയാകുമ്പോൾ സമമാതിരിക്കയില്ല. സീതാരാമന്റെ ഈ അപ്പോഷകതന്ത്രങ്ങൾ പരമപാരമ്പര്യങ്ങളാകുന്നു. ഇവയുടെ കീർത്തനമുത്തമം മനുഷ്യനു സമുക്തമെന്നും അർത്ഥമുമാകും. പുത്രന്റെ മേന്മയായും പുത്രന്റെയും മന്ദം വേണ്ടപോലും മന്ദം ലഭിക്കും. പത്നിയെ ഇച്ഛിക്കുന്നവനു പത്നിയുണ്ടാകും. ഈ സ്പോളത്തിന്റെ പാശ്ര്വഭാഗത്തിൽകിട്ടിക്കൊണ്ടു സമുക്തമെന്നും സാധിക്കും. ഹേ ശങ്കര! പണ്ടു തന്നെവാടത്തിൽവെച്ചു കഴിഞ്ഞാൽ യാതൊരു സ്പോളംകൊണ്ടു ശ്രീരാമൻ സ്മരിച്ചയോ ആ സ്പോളം ഇക്കാണാൽ നിനക്കു പാങ്ങുതന്നു.

[illegible]

மாண்புமிகு பேரவைத் தலைவர் அவர்களே, கீழ்க்கண்ட கேள்விகளுக்கு பதிலளிப்பேன்.

ആനാം സർഗ്ഗം.

പ്രതികരണങ്ങൾ ചുരുക്കം.

അനന്തരം ചെറുനായ കണ്ടമാറ്റത്തിനു സന്നദ്ധനായി. അപ്പോൾ ഈ ചിത്രകർമ്മ മേഖലാധ്യക്ഷനായ ശ്രീ

മകളുണ്ണയെ തന്നെയും അങ്ങനെയൊരു മനസ്സിലുണ്ടായി. ഫെ പ്രിൻസിപ്പൽ
 യ്ക്ക് ആ പ്രതിഭകൾ പ്രാദുർഭൂതമാകാൻ എല്ലാ അംഗങ്ങളും
 വെച്ചുവെച്ചിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതുകൊണ്ട് അഭിമാനിച്ചു ശക്തിയായ്
 കൊണ്ട് അവനെ ഹരിപ്പിച്ചു. പിന്നെ ആ മേൽപ്പാത്രത്തി
 ന്റെ മാംസഭംഗങ്ങളെ നെടുമുടിയിൽ തയ്ക്കിച്ച് അവയെ അഗ്നി
 യിൽ ഹോമിച്ചു. അപ്രകാരമെന്ന മലഞ്ചാടി, ചായസ്ക,
 പശുവിൻമെയ്യു മുതലായും നേർപുറട്ടിയ എണ്ണ കുറുകു മുത
 ലായവണ്ണ മാന്ദ്യപദാർത്ഥങ്ങളെക്കൊണ്ടും ഹോമം കഴിച്ചു. ച
 മനങ്ങളെക്കൊണ്ടുള്ള ഹോമവും ഉണ്ടായി. പിന്നെ കേവലമായ
 പശുവിൻ നെരുകൊണ്ടു കഴിച്ചു. ധാരാളമായിട്ടും ധാരാളമായ
 തേയുമുള്ള "വസുധാ" എന്ന ഹോമവും ചെയ്തു. ഈ വസു
 ധാ ഉപാസനയായ ഗോമുഖത്തിൽ കൂടേതാണ് ചെയ്യുന്നത്.
 അതു തന്നെയാണു പൂവകാ ചികക ലഭനത്തു നിങ്ങളിൽക്കു
 ണ്ടു ചെയ്തു. അപ്പോൾ അതിയിമ്മിശ്രമായ ധൂമപങ്കം ചൊ
 ണ്ടി ആകാശം മുഴുവനും വ്യാപിച്ചു. ഇന്നു ആകാശം ശുഭമാ
 യി കാണപ്പെടുന്നു. ഇതിലവസ്തമായിത്തന്നെയുണ്ടെന്നതേ
 യുള്ളു. ഇപ്രകാരം പ്രതിഭകൾ ശുഭാവാഹനമായ വസന്തത്തി
 യിൽ ഹോമിച്ചുവന്നുവെന്ന് രാജാ-മാന്ദ്യത്തിൽ ശ്രീരാമദേവന്റെ
 അശ്വമേധയാഗത്തെ വിധിപോലെ തന്നെയും
 അഗ്നിക്കു പരിവ്

ശ്രീരാമൻ സിന്ധവേദിയും പ്രതിഭാസം പ്രകാശത്തിൽ
 ഏകദേശം അഗ്നിമയാത്മാവായി പ്രാകൃതങ്ങളും വൈകൃത
 ങ്ങളുമായുള്ള തന്നെത്തന്നെക്കൊണ്ടു വിദ്യയുണ്ടായശ്വമേധ
 യ ദേവനെ മുതിക്കും. പിന്നെ ശിവനേയും ബ്രഹ്മാവിനേയും
 ദേവന്മാരേയും മുതിമാരേയും വേദാഭിമാന തമസ്സരിച്ചു, കേര
 സപ്പു മുതലായ അമ്മമാരേയും കാര്യവശമെന്നും ഏതെങ്കിലും
 തായ ചിന്താമണിയേയും കണ്ഠത്തിൽ അങ്ങനെയെ സൂര്യപ്രകാ
 ശമുള്ള കൊഴുക്കുന്നതും പുഷ്പകവിമാനത്തും തന്നെയും
 ദേവതയായ തന്നെയും തന്നെയും തന്നെയും. അതന്നെ
 രാമൻ തന്നെയും പാതി അഗ്നിയിൽ സ്നാനംചെയ്തു തിന്മകളെ

അദ്വൈതം തിരിച്ചറിഞ്ഞു ശ്രീശങ്കരനെ പൂജിക്കും. ശ്രീശങ്കരനെ പൂജിക്കുന്നതു കാമധേനുവിൽനിന്നുണ്ടായവയും സിന്ധവേദിയാൽത്തന്നെ സമ്പന്നപാത്രത്തിലാക്കിക്കൊണ്ടുവരപ്പെട്ടവയുമായ ഉപഹാരദ്രവ്യങ്ങളെ സമർപ്പിച്ചിട്ടാണ്. ശ്രീശങ്കരപൂജയനുഷ്ഠിക്കാമെന്നുവരികയും പ്രാപ്താവുന്നതും പ്രതപിക്കുകയും സവിസ്തരം പൂജിച്ചു ശ്രീമാൻ സിന്ധവേദിതനായി ഗുരുസന്നിധിയിൽ സ്ഥിതി ചെയ്യും.

ലക്ഷ്യം പൂജ.

പ്രതിദിനവും പ്രഭാതസമയത്തു് എല്ലാ പ്രതപിക്കുകയും ദേവന്മാരും മനുസന്മാരും സാത്തവും നിത്യകർമ്മവും ചെയ്യുന്നതും തത്സമയം പത്തിൽ സ്ഥിതിചെയ്തു പതിവായിരുന്നു. അവരെല്ലാം ലക്ഷ്യം ശ്രീമാന്റെ അനുഗ്രഹം വഴി പൊല പൂജിച്ചുവന്നു. അവരുടെ പൂജയും കാമധേനുവിൽ നിന്നുണ്ടായ പലവിധം ദ്രവ്യപഹാരങ്ങളെക്കൊണ്ടായിരുന്നു. അവരെ പൂജിച്ചതിനാലും ലക്ഷ്യം ദിവ്യവസ്തുക്കളാക്കിയെടുക്കുകയും വിവിധങ്ങളായ പകുപന്നങ്ങളെക്കൊണ്ടും താജാജാർ തുടങ്ങിയവയെയും വഴിപോലെ പൂജിച്ചുവന്നു. അപ്രകാരംതന്നെ യാഗത്തിന്നു സന്നിഹിതമായ സ്പ്രകൾ കൊല്ലാം സീതയുടെ അനുഗ്രഹത്താലും ലക്ഷ്യം പതിയായ ഉത്തമിയും മാന്യവിയും ശ്രീതീർത്തിയുട്ടി ഉപതമായ പൂജയെ ചെയ്യുന്നതും.

വിധ പ്രധാനപ്പെട്ട ചടങ്ങുകൾ.

മേൽപറഞ്ഞപ്രകാരം പൂജിതമായ പ്രതപിക്കുകയും തത്സമയം പത്തിൽവെച്ചു സുഗന്ധങ്ങളായ നവനാദ്രവ്യങ്ങളെ കൊണ്ടു നിരന്തരമായ സ്വഹാകാരങ്ങളെ ടൂട്ടി അഗ്നിയിൽ ഹോമം ചെയ്യുന്നതും കാരണം സിതയോടു കൂടി ദിവ്യങ്ങളും ശ്രേഷ്ഠമായ പുഷ്പാഭരണങ്ങളെ ഹോമിച്ചു. ഹവിസ്സുകൾ അഗ്നിയിൽ മോചിക്കുമ്പോഴേയും അവയുടെ അധികാരികളായ ദേവന്മാർ സാക്ഷാൽ അന്നു സന്നിഹിതമായ സ്പ്രകൾ കൂടി കൊടുത്തു. അവർ "അസ്മദഗ്രാഹൻ" എന്നു അനു

[illegible]

പ്രാജ്ഞാദികളും സദൃശം.

(തുടരും)

“മുഷ്ടമാനയല്ലാത്തതായി കഴിക്കുകയും
 നിഷ്ഠമെന്തെന്നാലതു പറഞ്ഞാടുവിൻ
 വേണ്ടതെന്തെന്നതിലും വിളമ്പിപ്പുകിൽ
 വേണ്ടതെന്തു ഭൂതം തീർക്കുകയും.
 ചോദിച്ചിടാശ്ശിലുതല്ലാ പദംതന്നെയും
 കേൾക്കുന്ന വിളമ്പിപ്പാലല്ലാത്തതും
 സൈവമേതോപമമായ നെന്തിന്റെ
 ധാരമറിയാതെനാഴിക്കും നിമത്തം”
 ഇങ്ങിനെത്തോന്നുന്ന ചേട്ടിക്കെല്ലാടവും
 അഗതിപ്രവണനാണെന്നു പറഞ്ഞിടുക.
 വേണ്ട കേൾക്കുകയും വിളമ്പുവോർ
 വേണ്ട വേണ്ടന്നു വിളക്കുന്നിതെന്നാർ
 വേണ്ടതോ വല്ലതുമെന്നായ് മറുപുറത്തൻ
 ശ്രേണിയിൽ തിളന്നതന്നു ചോദിക്കയും
 കണ്ടതും വേണ്ടന്നു കൈകാട്ടിയെല്ലാതും
 മൊന്നുമറിയാതിടാത്തുകൊൾകയും
 നല്ല വിശദീകരിക്കാണ്ടു വീശിക്കൊണ്ടു
 നല്ലവണ്ണമുണ്ടു തുറന്നിടുകയും.
 മുഷ്ടമാനയ്ക്കി കഴിച്ചുയച്ചാൽ
 മുഷ്ടമായ് കയ്യും കഴുകി മുതിശ്ചരൻ
 താങ്ങുപയ്യുന്നും മൊയ്ത ചൊന്നാണുതും
 ഭൂതാദി കേൾക്കുന്ന വാങ്ങി പ്രസന്നനായ്
 തന്നെ തന്നെക്കേൾക്കു വാ സന്തപ്തനായി.
 ലഭ്യ മൊന്നൊട്ടെഴു വിശ്രമിച്ചിടാതാക.

അതിന്നുശേഷം മുഖവർണ്ണപ്രകാരമുള്ള ഉപമാരോടുക
 ലോകത്തിലുള്ളതെന്നു അറിയാനാവാം മറ്റൊന്നുമാത്രം, അതെന്നതും
 കൈശ്രമത്താലും മോക്ഷനും മൊയ്തും. ഇങ്ങിനെത്തന്നെ സ്പീകർ
 യും മോക്ഷനും സ്പീകർയും സ്പീകർയും വാങ്ങിക്കൊണ്ടുതന്നെ. ഒന്നാ

കൊതി ദേവസ്ത്രീകൾ മുനി പത്നിമാരോടുകൂടി ഭോജനം കഴിച്ചു. അതിനെത്തുടർന്നുകൊണ്ടു ക്ഷത്രിയസ്ത്രീകളും സീതയുടെ അഭയ ക്ഷപ്രകാരം ഭോജനം കഴിച്ചു. തന്മേന്തരം ദേവപ്രസ്ത്രീകളും അതിൽപിന്നെ പൊഴഞ്ഞാരിമാരും ഉഭയം കഴിച്ചു. കടുവിൽ ശൂദ്രസ്ത്രീകളും മൃഗമായി ഭരിച്ചു. പുരുഷന്മാരുടെ ഭോജനശാലകളിലാകട്ടെ മറ്റേ ശ്വഭോജനത്തനരും വാനരന്മാർ, ചാക്കസന്മാർ, ഇക്കന്മാർ, പെരുന്മാർ, ജാതപരന്മാർ എന്നിവരും അയർക്കുശേഷം ശൂദ്രാദികളും അതിൽപിന്നെ രാജദേവകന്മാരും ഭോജനം ചെയ്തു. ഈ യാഗസ്സദ്യയിൽ കൊല്ലെങ്കിലും വിശന്നംകൊണ്ടിരുന്നില്ല. ഒരാൾക്കും ഭോജനത്തിന് തടസ്സവും ഉണ്ടായില്ല. ഇങ്ങിനെ എല്ലാ ജനങ്ങളുടേയും ഉഭയം കഴിക്കുന്നതിനശേഷം ശ്രീരാമൻ സ്വസ്ഥനായിട്ടു സീതയുടെ സന്നിധി സ്ഥമായ അപേക്ഷപ്രകാരം അടുത്തുള്ള കഴിക്കുകയും ചെയ്തു. അടുത്തതിൽ അവിടുത്തെ സുഹൃത്തുക്കളും സഖിമാരികളും ഉണ്ടായിരുന്നു. രണചിൽ എത്ര രാകുകളുണ്ടോ, വെള്ളത്തിൽ എത്ര ഇഞ്ചികളുണ്ടോ, ആകാശത്തിൽ എത്ര നക്ഷത്രങ്ങളുണ്ടോ അത്ര ജനങ്ങൾ ധ്രുവമണ്ഡലം മററുമായിട്ടു, ശ്രീരാമന്റെ അധിപരത്തിൽ പ്രതിഭിന്നം ഭജനം കഴിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. മറ്റു ജന്മവരരുടെ എല്ലാം ഉഭയം കഴിക്കുന്നതിനശേഷം സീതയും രാമനും വിദൻ അമ്മമാർ, മന്ത്രിപത്നിമാർ, ക്ഷേത്രസംഹാരാദിപേന്തിമാർ എന്നിവരോടുകൂടി സ്വസ്ഥചിത്തനായിട്ടു ഭവ്യാനുഭോജനം തീർത്തിട്ടു.

കഥാകൃതനും തുടരുക

ഭോജനാനന്തരം മാതൃത്വപ്രധിമാവസരത്തിൽ തന്നെ രാജപത്തിൽ എല്ലാ ദിനം ദിവസം സഭ കൂടി കഥാകഥനം, നാമസംകീർത്തനം, സംഗീതം, ശാസ്ത്രപാഠം മുതലായ വാഗ്ഗേയങ്ങളെ നന്നായി പഠിപ്പിച്ചിരുന്നു. തേൻപറഞ്ഞ വിനോദങ്ങളെക്കൊണ്ടും വാക്യസ്തോത്രങ്ങളുടെ നൃത്തനീതങ്ങളെക്കൊണ്ടും ശ്രീരാമൻ ദിവ്യവസാനം ചെയ്തശേഷമുള്ള സമയം നയിച്ചുവന്നു. പിന്നെ സമ്പൂർവ്വനന്നം കഴിച്ചു യഥാവിധി ചോരവും ചെയ്തു പൂജാഗുണങ്ങളാ

യ കഥാവിം. ൨. കോണ്ടു നാളിയുടെ മണ്ടു പ്രഹരത്താലും കഴി
ച്ചുട്ടി ഏല്പാവാദരും നിറയ്ക്കുയി കോണ്ടു വിസർജ്ജനം. ഏ
ല്പാവരും താനാത്തരും കള്ളി സ്ഥാനങ്ങളിൽക്കൂട്ടന്നു സുഖമായി
കിടന്നുറങ്ങുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം ശ്രീരാമനും സിതയോ
ടുംകൂടി ഭൂമിയിൽ പട്ടാസനം വീഴിച്ചു ജിതേന്ദ്രിയമായി ഇഷ്ട
ദേവതാമൃഗാന്തരത്താടു കൂടി പങ്കിടുകയും കൈ 'ഇല്ലം. കാടാക്ക
രുഷം' എന്നു മേഗവും, ധ്യാനമെന്നു മേഗവും, സ്രാ
കുറിക്കു മേഗമായിന്നു വിവിധങ്ങളു പരന്നുവരും തന്മൂലംകൂടാതെ
കൊല്ലുന്നതിന്നു പ്രേരകമായ പ്രഭുവായ ശ്രീരാമൻ സിതാസ
മേതനായിട്ടുതന്നെ മയരം ചെയ്തു വന്നു. ഇങ്ങിനെയാതിര
ന്ന ശ്രീരാമന്റെ മരഗാമേധയ ഗാരുതി പ്രതിഭിനം ഉണ്ടായ
തന്ന ദിനപഞ്ചാത്രം.

ഇങ്ങിനെ ഗതകാടി രാജാക്കന്മാന്മുതലായ അനന്തരാമൻ അമ്മിൽ
അഗതികാശ്വരത്തിൽ അങ്ങനാശ്രമിവിദിഗാശ്വാവസ്താനം എന്ന
മേരം സ്തംഭം കഴിഞ്ഞു.

—o—o—o—

ഏഴാം സർഗ്ഗം.

ശ്രീരാമരാസൻ പറഞ്ഞു

അനന്തരം 'സൂര്യ'മെന്നു പറയപ്പെടുന്നതായ ദി൩സം മ
ഹാഭാവാവു സദൃശ്യന്റെ അധിപതിമാരും മഹാഭാഗന്മാരുമാ
യ അജകന്മാരും വിധിപ്രകാരം പൂജിച്ചു. പിന്നെ മൈതൂരാ
സത്തിൽ ശുദ്ധപക്ഷത്തിൽ പ്രതിപദിക്കുന്നതിന്നു രാജാക്കന്മാർ
അങ്ങനെയപത്തികൾ വിധിക്കു തക്കമെണ്ണം പാജാദോപണ
മെന്ന കർമ്മവും നടത്തി.

പിന്മുദാസൻ പറഞ്ഞു

ഓഹ ഗുരോ ! രാജാക്കന്മാർ അങ്ങനെയപത്തികൾ പാ
ജിക്കുളെ ആരാധനയും ചെയ്യുകയും പഠിക്കുകയും ചെയ്തു. എ
ന്നാൽ ഈ പാജാദോപണത്താന്റെ സ്വഭാവം ഒരു വിധി
ച്ചു പറഞ്ഞുതരണം.

ശ്രീരാമദാസൻ പറഞ്ഞു—

മേറ ശിഷ്യ ! നീ ചോദിച്ചതു വളരെ യന്നായി എന്നു മാത്രമല്ല ഈ ചോദ്യം ലോകത്തിന് ഉപകാരപ്രദമായിട്ടുള്ളതും കൂടിയാണ് നീ അവഹിതമാത്മസാതിഭന്ത കേട്ടാലും അതിന് പരിണതഭയമുണ്ടാകും.

അപരാദരാപണം.

അപരാദരാപണമെന്നതു സമവസ്ഥകളിലൊരിക്കൽ നടത്തുന്ന ഒരു വ്രതമാകുന്നു. ഈ വ്രതത്തിനുള്ള സമയം വന്നതായിക്കണ്ടിട്ടു രാജകുമാരന്മാരായാലോ വരുംകൂടി ശ്രീരാമന്റെ യജമാനത്തിങ്കൽ സദാസമുപസരണം പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്യും. യജമാനത്തിലുള്ളതിൽ പിന്നെ അപരാദരാപണം ചെയ്യേണ്ടതു വിഷ്ണുക്കേളത്തിലൊരിക്കലും. കോല്യാണോടും മൈത്രമാസത്തിലെ പുണ്യദിവസവും ചെല്ലുന്ന പ്രതിപദത്തോളമാണ് ഇതു ചെയ്യേണ്ടതു്. നാളെല്ലെങ്കിൽ ശ്രീരാമനവമി ദിവസവും ആകാം. മധ്യ രാത്രിയിലെ ശുഭദൃശ്യം, ആശ്വിനമാസത്തിലെ ശുഭദൃശ്യം, ഉഷ്ണമാസത്തിലെ ശുഭപ്രതിപദം എന്നിവയിലും ഇതു ചെയ്യാം. ഇങ്ങിനെ ഈ വ്രതത്തിന്റെ കാലം നിമിത്തമാണ് അതിന് പരിണതം.

ഇതി സമുപാപഹരവും സുശുഭകരവും ശ്രീരാമൻ പ്രത്യേക പ്രീതിപ്രദമായ അപരാദരാപണമെന്ന വ്രതത്തെ അതിന് വിവരിച്ചു പറയുന്നു. ഈ കാലവൻ വിഷ്ണുക്കേളത്തിൽ ഉത്തമമായ അപരാദരാപണവ്രതത്തെ അനുഷ്ഠിക്കുന്നവരായാ അതിന് അനുമാദികളായ ദാസന്മാരായാലും പൂജിക്കപ്പെടുന്നു. അധികം പഠത്തിട്ടു കാഴ്ചമില്ലാത്തവർ, കടുക്കിയായ ഒരു വ്രാഹ്മണന് ആയിരം ഭാരം സ്വർണ്ണം ദാനംചെയ്താലുള്ള ഹിതം അപരാദരാപണവ്രതം ചെയ്താൽ സിദ്ധിക്കുന്നതാണ് ഗുഹാസ്ഥാനം ചെയ്യുന്നതുകൂടിയും അപരാദരാപണത്തോടു തുല്യമാകുന്നതല്ല. അല്ലെങ്കിൽ, തുല്യസമവസ്ഥയോ ശിവകഹപൂജയോ ആയാൽക്കൂടിയും ഇതിന്നു തുല്യമാകയില്ല. ചുറ്റും വ്രതചെയ്തിലും ചെയ്തു മഹാപദമുള്ളതും സമുപാപഹരവുമായ ഒരു വ്രതം.

നാം സ്വാമികൾക്കു തട്ടി എടുത്തതിനെ മോചിക്കണം. അപ്പോൾ 'സോമനാഥൻ' എന്ന പ്രകാരം ഉദ്യമങ്ങൾ ചെയ്ത് എന്തും പ്രയത്നമായി മോചിക്കുകയും നന്ദാശ്രമങ്ങളിലും ശാന്തിസ്തലങ്ങളിലും കർമ്മം തട്ടി പഠിക്കുകയും വേണം. ചരിത്രകൽ വിജ്ഞാനിയിൽത്തന്നെ ഉൾപ്പെട്ടവരും വേണം. ഇങ്ങനെ വെറു ദിവസം ഉത്സാഹം തി പൂർത്തിയാക്കുകയും ആ വെറു ചരിത്രകളിലും ഹരിനാമകീർത്തനം ചെയ്തു ഉറക്കമില്ലാതെ ചെയ്യണം.

പത്തൊമ്പതാം ദിവസം പ്രഭാതത്തിൽ തുടങ്ങുന്നവൻ ശുദ്ധനായി സ്നാനവും നിത്യകർമ്മവും മറ്റും ചെയ്തു ഭക്തിപരമായിത്തന്നെ ചന്ദനം പൂച്ച മുതലായ മെഴകുവസ്തുക്കൾ ഉപയോഗിക്കണം. അതിനുമുമ്പ് ശരീരം മുക്കിക്കൊണ്ടും മറ്റും മനങ്ങളും ശുദ്ധീകരിക്കേണ്ടതും ഇങ്ങനെ സ്നാനം എന്നിവയോടുകൂടിയും അദ്ധ്യക്ഷൻ ദൈവലാഭത്തിനായിട്ട് എഴുന്നള്ളിക്കണം. മറ്റൊരു പരമശാക്തനായ ആ അദ്ധ്യക്ഷൻ ദൈവലാഭം വേഗത്തിൽ ലഭിക്കണമെന്നും ഉപദേശം തന്നെ പഠിക്കുകയും വേണം. അതിനുള്ള ഗണ്യചട്ടക്കൂട് അറിയാതെ മറ്റൊരാളോടു നിശ്ചയപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതും കേവലാഭ്യർത്ഥനയോടുകൂടി തന്നെയുള്ളതും കൊണ്ടു വിജ്ഞാനരത്നം കൈക്കലാക്കുകയും ചെയ്യണം. പ്രതിപദം മുതൽ ദശമിവരെ അദ്ധ്യക്ഷൻ ശരീരം നശിക്കാതെ വെച്ചു പൂജിച്ചു എങ്കിൽ ദിവസം അറുപതു ദിവസങ്ങളിൽ കൊണ്ടുപോയി ശിഖരത്തിലോ പൂജാശാലയിലോ ആരാധനം ചെയ്യണമെന്ന സാരം. അല്ലെങ്കിൽ ശരീരം വെച്ചു കൊണ്ടു ആരാധനം ചെയ്യും. അതുപ്രകാരമെന്നു തവമി, മഹിമി, ചന്ദ്രമി, അയ്യമി എന്നീ തിഥികളിലും അദ്ധ്യക്ഷൻ ചെയ്യും. അങ്ങനെ ചെയ്യുന്ന സംഗതകളിൽ പൂജകൾ പൂർവ്വമുട്ടി തുടങ്ങണം. തുടങ്ങിക്കൊണ്ടു പ്രതിപദത്തു നാൾത്തന്നെ വേണം മറ്റു തിഥികളിലും പാടില്ല. ചെറുവിന്നാഴ്ചകളിൽ പൂർവ്വമുട്ടിയോടുകൂടി പാടുന്നതും മറ്റു മി

സഞ്ചിയിൽ പാടില്ല. ശിവാക്ഷേത്രത്തിലൊക്കെങ്കിൽ അപജനകാപണം ചെയ്താണു മഹാമത്സത്തിലെ കവചം ചതുർത്ഥി ദിവസമാണു്. അതിന്നു കൊതിക്കുകകളിൽ നന്ദികേശപരമേശ്വരനും ഭൂഗിരിപ്പിള്ളിക്കും ത്രവഞ്ചൂരണ ഭൂതേശനും. ശ്രീ പാർവ്വതിയുടെ ക്ഷേത്രത്തിൽ അപജനകാപണം നാശകപിതമാസത്തിൽ വെളുത്ത അണുറ്റിപ്പി ചാണങ്ങമെ മഹാമത്സത്തിലെ വെളുത്ത അണുറ്റിയാ കൊള്ളാം ഗണപതിക്ഷേത്രത്തിൽ വേണ്ടതു തന്ത്രം മഹത്സത്തിൽ ചതുർത്ഥിനാളാണു്. രാജകാണ്ഡ ക്ഷേത്രത്തിലൊക്കെങ്കിൽ മേൽശാന്തികളിൽ വെളുത്ത അണുറ്റിനാൾ വേണം. ഇപ്രകാരം എല്ലാ ദേവന്മാർക്കും പാതപ്പെട്ട ഉത്സവദിവസങ്ങളിൽ അപജനകാപണം അണുറ്റിക്കൊന്നു. എന്താൽ മഹാമത്സകപിതമാസങ്ങളിൽത്തന്നെ മേൽശാന്തിനാളാകട്ടെ ഇവ പ്രകാരം അണുറ്റിക്കൊല്ല. ഇതുവും വിവരിക്കപ്പെട്ട വിധിപ്രകാരം ദേവവായത്തിൽ അപജനകാപണം സ്ഥാപിച്ചു, വാണശാസ്ത്രം കൂടാതെ വിഷ്ണുവർമ്മ വിധിപ്രകാരം പൂജിച്ചു, പ്രദക്ഷിണമെടുത്തു് താഴെ കാണിക്കുന്ന ന്യായം ജപിക്കണം.

അപജനകാപണംസ്തോത്രം.

യമദംസ്യ പൃഥ്വീശ്വരീകാക്ഷ തമാസ്യ വിശ്വപാദം
തന്മസ്യസ്യ ഹിഷ്ടികേശ മഹാപുരുഷപുരുഷ
യേശേശമേഖിലം ജിതം തസ്മിൻ സർവ്വം പ്രതിഷ്ഠിതം
ലക്ഷ്മണപുരി ത്തദൈവതം തപ്രപന്ന സ്മിതധർമ്മ
തപ്രപന്ന പരമേശ്വര സർവ്വം പ്രതിഷ്ഠിതം
കൃപാതന്ത്രിയാഗിതന ത്തദൈവതം വരേണ ത്തന്നരൂപണം
അന്തരിക്ഷത്തു പന്നാദിദൈവമുഖം മന്യുരഖോരവി
പാദോച്ചാഭിമുഖം വപുസ്ഥിതം വരേണ വിശ്വപ്രദിണം
അസ്യഭൂതാമൃതം ദിശസ്സത്യ മമുഷ്ടിദനകൃഷ്ണശീ
തകൃസാമരജ്ജ്വലാദിതനം വരേണ ബ്രഹ്മരൂപിണം
തന്മവാൽ ബ്രഹ്മണാ ജിതം ത്തസ്മിൻ മഹാഭവനേന പാദ
കൈര്യം മന്യുരഖോര ജിതം ദിശസ്സത്യം ബ്രഹ്മപ്രദിതം
മന്യുരഖോരജിതം ദിശസ്സത്യം ദൈവതം അജ്ഞാതം

പ്രാണേന്ദ്രി പദാന്തരജപേന മുഖാഗ്നിരജപേന
പാപസന്ധാരോക്താർത്ഥേന ധർമ്മേന പൃഥ്വിയുതം
സ്വപ്നാവധിരഖ്യായേന തിന്ദ്വികാരം തിരഞ്ഞനം
ജീവാഞ്ജലാധിനമേവ മനസ്സപരാജിതം
സൽക്കോസലം വിഷ്ണുർലക്ഷിഗതം നാഗാദൃശം
പൃഥ്വിയാദീനിതൃക്കാതി തന്മാത്രാണിനൃ മണിമ
സുസൂക്ഷ്മാണിരയേതാസൽ കം വരേസ്യുക്തമുഖം
തൽ ബ്രഹ്മപരമേധം സർവ്വലോകതത്ത്വമാത്മം
തിഗ്ഗുണം പരമം സൂക്ഷ്മം പ്രണതോന്തി പുനർ പുനർ
തിന്ദ്വികാരമഖ്യായേന സർവ്വേണാ മണിപ്രപം
തത മനസ്സാദിഗീന്ദ്രാ സ്സ്യുക്തമേന മനസ്സാ
പ്ലികോവിഷ്ണുർത്ഥർമ്മേന പൃഥ്വിരീകാന്തനേകശഃ
തിന്ദ്വികാരം പ്രാപ്യ മൃതാത്മാ ഭൂതകാലിശാദിഗാത്രം
തിഗ്ഗുണം പരമാത്മസ്സമവിഷ്ണുഃ പ്രസിദ്യേ
ഹൃദയേ സ്ഥാപിതാസ്ഥാ മാതാ മാതാപിതാമതാം
ജാതിനാം സത്യധർമ്മസു സതേ ചിത്തം പ്രസിദ്യേ
ചതുർവിധചതുർത്വം പ്രാപ്യ പഞ്ചഭിരോമ
ബ്രഹ്മൈകചതുർത്വം പ്രാപ്യ പഞ്ചവിഷ്ണുഃ പ്രസിദ്യേ
ജാതിനാം കമ്മിണാശ്ചൈവ മഥാജ്ഞാതാ മഥാജ്ഞാ
ഗതിഭാഗ വിശ്വഭൂതസ്യ മവിഷ്ണുഃ പ്രസിദ്യേ
ജഗദ്വിതാത്ത്വം താദോഹൈകപ്രതിബദ്ധവി
തമ്യതന്തി വാഷ്ടധർമ്മേന ചിത്തം പ്രസിദ്യേ
തദാത്മനന്തി പഞ്ചസന്തസ്സ്യുക്തമേനവിഗ്രഹം
തിഗ്ഗുണൈഗുണധരം സതേ വിഷ്ണുഃ പ്രസിദ്യേ
പരേതേ പരമാത്മേ പരമപരേതേ പ്രദി
ചിദ്രവചരഭിരേതേ സ്സമവിഷ്ണുഃ പ്രസിദ്യേ
ത ബ്രഹ്മ കീർത്തനനിത്യം മേഘ പ്രാണാദിതത്ത്വമാത്മം
സത്യപരപവിനാശമേകേ നിയുക്തം മേഘമേഘം

ഭോജനത്തിന്റെ അദ്ധ്വാനമണ്ഡപത്തിൽത്തന്നെയാണ് എല്ലാവരും ഭോജനമുള്ള പ്രതിഷ്ഠിച്ചത്. ഭാദരാദിവസം അവതവന്റെ വാസഗൃഹങ്ങളിൽ പൂജിച്ചിട്ടുണ്ട്. അയാൾ ഈ വ്രതം അനുഷ്ഠിച്ചത്, ഭോജനത്തെ അവനവന്റെ ഗൃഹങ്ങളിൽ വെച്ചുവെച്ചുവെച്ചു അല്ലെങ്കിൽ ശക്തിപാലമെന്നാൽ ചുരുങ്ങിയത് ഒരു ദിവസമെങ്കിലും പൂജിക്കണമെന്നാണ് വിധി. പ്രകൃതത്തിൽ തന്നെ അവനവൻ കാണുന്നതിൽ കരുതുകയും രാജാക്കന്മാർ കരുതിപോയ പൂജിക്കണമെന്നുള്ളത്. ശ്രീരാമൻ ഇതിനനുസൃതം എന്ന ഭാദരാദിവസം അനുഷ്ഠിച്ചിരിക്കുന്നു. അതു മാത്രമാസത്തിൽ കറുത്തപക്ഷത്തിൽ ചന്ദ്രശിവദിവസം ശിവന്റെ ആലയത്തിലാണ് ചെയ്തിരുന്നത്. ഇങ്ങനെ എല്ലാവരും പ്രതിഷ്ഠിച്ചവരും അത്യുന്നതങ്ങളായ ഭോജനങ്ങളെക്കൊണ്ട് ആകാശം സവിശേഷം ശോഭിച്ചു. ഏറ്റവും മനോഹരവും ശുഭമായവയായ ഈ ഭോജനങ്ങളെക്കൊണ്ട് ആർ പഠിക്കുകയും കേൾക്കുകയും ചെയ്യുന്നതോ അവന്റെ അഭിഷേകമെല്ലാം സാധിക്കും.

ഇങ്ങനെ ശതകോടിമാനങ്ങളായ ആനന്ദരാമായണത്തിൽ യാഗകാണ്ഡത്തിൽ ഭോജനരാമായണം എന്ന ഏകാംശം കഴിഞ്ഞു.

—*—

എട്ടാം സർഗ്ഗം.

—*—

ശ്രീരാമദാസൻ പറഞ്ഞു.

ദുർഗ്ഗതന്ത്രം, ചൈത്രമാസത്തിൽ വെളുത്ത പക്ഷത്തിൽ ശ്രീരാമവതാരമെന്നായ തവമി തിഥിയിൽ, ഗുരുവായ വസിഷ്ഠമഹർഷി, അശ്വമേധത്തിന്റെ ഫലസംഭരിക്കാൻ അചക്രമസ്താനം ചെയ്യേണ്ടതിന്നു ശ്രീരാമചന്ദ്രനാഥൻ പറഞ്ഞു. സൂര്യന്റെ ചുറ്റിനെ ഭയപ്പെട്ട മഹർഷി രാമനെ സ്നാനത്തിനായി ധൃതിപ്പെട്ടു. അപ്പോൾ ശ്രീരാമൻ ലക്ഷ്മണനോടൊന്നിച്ച് ചെന്നു. 'ഹേ ലക്ഷ്മണ! ഇന്ന് ഏനിച്ച് അചക്രമസ്താനത്തിന്നായി ഉത്തമസമേതം ചമതിയെത്തിച്ചെല്ലേ വേദകണം. അതിന്നു തോ

ന് പഠിക്കുന്ന പക്ഷം തീ എപ്പോഴും ചെയ്യണം. രാജാക്കന്മാരെ
 പറ്റം അധികാരമുള്ള ഗവണ്മെന്റിലെ സത്യങ്ങളോടും അന്തർവേദ
 സ്രീകളോടുംകൂടി മനസ്സിലാക്കി കേൾക്കി വിചിന്തനമെന്നു കല്പ
 ന കൊടുക്കണം. നമ്മുടെ സൈന്യവും, പട്ടികൾ, തേമ, ആത്മ
 എന്നിവയോടും കൂടി കലാപം എന്നിവയോടുംകൂടി അയ്യോ
 രാക്കണം. നവവാദ്യങ്ങളോടും തുളുവോടികളോടും ശബ്ദം മുഴ
 കണം. കൊടിയുറക്കുക കൊടിയുറക്കുക മനോഹരമായി എന്നീ
 വയം മുതലായവ പ്രവാളമായി പൂർണ്ണമായി മുതലായവയും
 അന്തർവേദപണ്ഡിതന്മാർ തുടങ്ങി രാമകീർത്തികൾക്കുവേണ്ടിയും
 തുടങ്ങും. കീർത്തിസെക്കുണ്ടിൽ ചുറ്റും കലവഴകളും കരി
 വീൽതണ്ടുകളും നാട്ടുകൾ വേണം. പൂർണ്ണകളിൽ വിവിധ
 രീതിയിൽ തിമ്മിക്കപ്പെട്ട പൂർണ്ണകളും എല്ലാവരും ഉണ്ടാ
 കണം. രാമസ്മരണം നോക്കും ചെയ്യണം. രാമകീർത്തികൾക്കു
 വേണ്ടി മാത്രം പന്തലമെല്ലാം തെളിച്ച പരമമുജ്ജ്വലമായതാക്കിത്തന്നി
 ണം. വഴിയിലെ പൂർണ്ണങ്ങളുംകൂടാതെ പരമധാരികളെക്കൊ
 ണ്ടും അർപ്പണമെന്നും ചെയ്യണം. ചേർത്തുവെക്കുക, അത് പ
 നയമെന്നായി പൂർണ്ണമുണ്ടാക്കി അതും എന്നോട് ചോദിക്കാ
 തേക്കേണ്ടതെന്ന നിസ്സംശനം കാലവിളമ്പോടൊത്ത് അയ്യോ
 രാക്കണം. ഇപ്രകാരം പ്രിയമെന്ന വാക്ക് കേട്ടു ലഭിക്കുന്നതിനേ
 ളായിത്തന്നെ എന്നു പറഞ്ഞുവായി കല്പനപ്രകാരമെല്ലാം
 എപ്പോഴും ചെയ്യണം ചെയ്യണം

അധ്യക്ഷനായി: എ.കെ. ജി. ജോർജ്ജ്

അതനുസരണം പ്രതിപക്ഷികൾ ഗതാവസരത്തിൽ വേ
 ങ്ങത്തായ ഇല്ലാതെ സ്വപ്നം ചെയ്യൂ. ഗുരു, കുതിരകളെപ്പോ
 ടിയ മലഞ്ചാൽ അണിയിച്ചും തടസ്സപാത്രങ്ങളെയും ശ്രീരാമ
 നെപ്പോ സീമാപാത്രം കയറി, താനും പ്രതിപക്ഷികളോടുകൂടി അ
 ത്താൽ കയറി. മറുപടിക്ക് മറ്റാരും നിന്നു ചോദിക്കാത്തതല്ല
 ശങ്ക. ശ്രീരാമൻ നല്ല കുതിരകളോടുകൂടിയതും സുവർണ്ണാക്ഷാ
 തവുമായ മലഞ്ചാൽ ആനുകൂല്യമായി വഴിയിൽ വന്നുവന്നു
 ഉൾ സുരികളെപ്പോലെയോ വളരെക്കുറച്ചോ ഏകദേശം

ഇങ്ങി വിദ്യാനിധി എന്നിൽ ഗജേന്ദ്രം കൊടിയേറ്റുന്നതി
 മുമ്പു കൊണ്ടു നടന്നു. അതിന്റെ പിന്നെയു അശേഷമു നട
 ന്നു പിന്നെ കുതിച്ചപ്പോളു കരറി തുരുമാറ്റം ലോലിക്കുന്ന
 വരണം പോയതു്. അതിനെത്തുടർന്നുകൊണ്ടു വിചിത്രമായ ഉ
 സ്തിക്കും ഭണ്ഡവും ധരിച്ചവരായ മലമുരന്മാർ നടകൊണ്ടു.
 തരണങ്ങൾ വന്ദിക്കുക, വാണാർ മുതലായവരും അവരുടെ പി
 ന്നിൽ വരുന്നതിനിടയ്ക്കു നടന്നു. അതിൽപിന്നെ ദേവന്മാർ
 ഗന്ധർവ്വന്മാരോടുകൂടിയും, തരണങ്ങൾ ശ്രീരാമൻ സീതയോടുകൂ
 ടിയും പോയി ശ്രീരാമൻ ചെന്നിതോടുകൂടി ബ്രഹ്മിണന്മാരവ
 തിതനായി മഹാശ്രവണമായിട്ടാണ് എഴുന്നള്ളിയത്. ശ്രീരാമ
 ന്റെ പിന്നിൽ മുനിശ്വരന്മാരും അതിന്റെ പിന്നിൽ ദ്രവിപ
 തിമാരും അതിൽപിന്നെ കുളിയമ്പതിരിയ്ക്കു മുതലായവരും പ
 തുക്കു കുന്നും മേയ്ക്കു പിന്നെ കുളിയമ്പതിരിയ്ക്കുവരും പല
 തരത്തിലുള്ള വരണങ്ങളിൽ നരിയെ കായി നാളുകൊണ്ടു.
 അതിൽപിന്നെ അവിടുടെ അസുരന്മാരും തരണങ്ങൾ രാജാക്ക
 ന്മാരും സേവകന്മാരും പോയി. അനന്തരം നാവാമുണ്ഡൻ
 കരറി ചിട്ടുള്ള ഗജേന്ദ്രം, അസുരൻ കരണി ചിട്ടുള്ള മട്ടക
 ണ്ഡൻ, ആയുധപുരം പള്ളി പാലംകൾ എന്നിവയൊക്കെ പോ
 യതു പിന്നെ നാവാമുണ്ഡൻ കര. ആശാരിയർ, തേക്കല്ല
 ന്നികൾ, കരളം മലക്കുരുമുട്ടത്തു മുള നിവരളയുകാർ എ
 ന്നിനരും യഥാക്രമം പരമേശ്വരസ്വരൂപരായി നടകൊണ്ടു.
 ഈ അവസരത്തിൽ വാദ്യങ്ങൾ മുഴങ്ങുകയും, വാദ്യികൾ വ
 രണം മെക്കുകയും, മുറുകുപതിപ്പിക്കും രാജവഴിമാരും പുണ്യവ
 ള്ളി പൊഴിക്കയും ചെയ്തു. വന്ദിക്കുക മുതലായവർ നാളത്തൽ
 ശ്രീരാമനെ സ്തുതിക്കുകയും, ഗന്ധർവ്വന്മാർ ഞമ്പ്ജാലികളായ
 വലരങ്ങൾ ചാടുകയും, മുറുകുപതിപ്പിക്കുകയും വേദോക്താ
 മായി ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. ഉല്പാടനം അവർക്കു നമയ്ക്കു
 വംശധരന്മാരും മറ്റു മേലാക്കുത്താളാടുകയും നടക്കുകയും വ
 ചിയലുള്ള കാര്യം കൊമ്പുകൾക്കു നേക്കു ചെയ്യുകയും ചെയ്
 തുമാറാതെ മിഥുനം മെയ്യെടുത്തുകൊണ്ടു നാമൻ പുഴ
 ന്നുള്ളിലേക്കു

ജനങ്ങൾ സീതാദാമനന്തര കാണാൻ തുടങ്ങിയെന്നത്

ഇപ്രകാരം എഴുന്നള്ളത്തു പോയിക്കൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ എല്ലാ ജനങ്ങളും ശ്രീരാമദാമനന്തരം സീതയുടേയും മുഖപങ്കളത്തെ സന്ദർശിപ്പാൻ ധൂതിപ്പെട്ടു തിരിഞ്ഞിറങ്ങി വലുതായ കോലാഹലമുണ്ടാക്കി. അപ്പോൾ അവരെ വേഗപ്രാണികളായ കക്കിജനങ്ങൾ പ്രഹരിച്ചുതുടങ്ങി. തന്നിമിത്തം ജനങ്ങളുടെ കോലാഹലം അധികമായി. ഇതെല്ലാം കണ്ടും കേട്ടും എഴുന്നള്ളുന്ന ശ്രീരാമചന്ദ്രൻ ലക്ഷ്മണനോട് "ഈ ജനങ്ങളെല്ലാം പുഷ്പകവിമാനത്തിൽ കയറി സീതയെയും എഴുന്നേയും യഥേഷ്ടം കണ്ടുകൊള്ളട്ടെ. ഈ സംഗതരിൽ കലഹംവേണ്ട" എന്നരുളിച്ചെയ്തു 'കല്പനാചാര്യ' എന്ന പദത്തെ ലക്ഷ്മണൻ അവരെയെല്ലാം പുഷ്പകവിമാനത്തിൽ കയറി അപ്പോൾ അവർ പുഷ്പകാത്രവന്ദനംരാതിട്ടു, സീതാദേവിയോടുകൂടി എഴുന്നള്ളുന്ന സർവ്വമനോഹീകാരമായ ശ്രീരാമനെ സായധാരത്തിൽ യഥാസുഖം സന്ദർശിച്ച കൃതാർത്ഥരായി ചിലർ,

ഈനും ധന്യരായ് സമ്പൂർണ്ണമായായ്
വന്നിതു മുൻചെയ്തു പുണ്യപുണ്യത്തിനാൽ
ഇന്നല്ലായ മഹത്താകുളീരുത്സവം
തന്നിൽ നന്ദനാഭിപ്രസന്നം കാമനെ
ജായകീദേവിയോടൊന്നിച്ചു നമ്മൾ
കാണാമെന്നുള്ള കണ്ണു കുളിക്കുമ്പോൾ.

എന്നു പറഞ്ഞു മറ്റൊരാൾ,

നമ്മുടെ ജനമേതും അലാതൃന്നുള്ളോ
മമ്മേതല്ല നമത്വസധന്യന്മാർ
ആനന്ദമുചെയ്തു പുണ്യങ്ങളാലല്ലായ
മായമകന്നിന്ന സീതാസദമതായ്
കണ്ണിന്നു പുണ്യോദയമായ താമരനെ
അല്ലതുകൾ കണ്ടും കളിക്കുമ്പോൾ കണ്ടതാം
കേവലാനന്ദപിണ്ഡം ചാറാക്കിയി.
ലീലിധമാനാടിയെന്ന യഥാസുഖം ഏന്നു പോയിച്ചു.
48 *

ഇങ്ങിനെ ശ്രീകൃഷ്ണൻ എഴുന്നള്ളുന്നസ്ഥിതി സ്രീകളല്ലാം തമ്മിൽതമ്മിൽ മന്ത്രിച്ചു തങ്ങളെയും പുഷ്പകവിമാനത്തിൽ കയറാനിഷ്ഠകൊള്ളാമെന്നായി സ്വീകരണമുണ്ടായു. അപ്പോൾ സ്വന്ത പുഷ്പവിമാനമായ ലക്ഷ്മണനോട ഈ സ്രീകളെയെല്ലാം പുഷ്പകവിമാനത്തിൽ കയറ്റി നാരിശാലകളിൽ ഇരുത്തുക. ഇല്ലെങ്കിൽ ഇവർ ഇനിയും ഏതെന്ന അറിയാൻ. അപ്പോഴുള്ളപ്പോൾ എന്ന് പറകയും, ലക്ഷ്മണൻ അതുപ്രകാരം അവരെല്ലാം പുഷ്പകവിമാനത്തിലേക്കു സ്രീശാലകളിൽ കയറുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം അവിടേ പുഷ്പകവിമാനത്തിലിരുന്ന, പുല്ലുകളെക്കൊണ്ടു വസ്ത്രങ്ങളെക്കൊണ്ടുമുള്ള മറകളുടെ മേൽയിരുത്തി സിന്ധുസമുദ്രമായ ശ്രീരാമനായ സന്ദർശിക്കുകയും അവരെ ശിരസ്സിൽ പുഷ്പങ്ങൾ വെക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ അവസരമായാൽ ചാൽ മുളംഗം, ശംഖം, പണാ, റവേലി, ജനകം, ഗോമുഖം മുതലായി വിവിതങ്ങളായിട്ടുള്ള വാദ്യങ്ങൾ മുഴങ്ങി. തന്റെ കീഴൽ സമരനാജാക്കളാട്ടുകി വരുത്തുമായ്ക. പാട്ടുകാർ സംഘം സംഘമായി ചേർന്നു പാടുകയും പാടി. വിണകളുടേയും മാടകളുടേയുംയും സ്വരം സമഗ്രമായി കേൾക്കാവുന്നതായി. രാജാക്കന്മാരെല്ലാം വിവിതങ്ങളായ യുദ്ധോപകരണങ്ങളാട്ടുകിയ ശങ്കരനാഥന്റെ പുറത്തു മെങ്ങിലും കയറി നാനാലക്ഷങ്ങളിൽ അലങ്കരിച്ചപ്പോൾ കേൾക്കേണ്ടതായി. യമുനാദേവ, സുബാഹുദാമൻ, കാരായാണാദാമൻ, കരുണാദാമൻ, കൈകയറാദാമൻ, കോസലരാജാവിൻ മുതലായവർ കൈസന്ദർശനങ്ങളെക്കൊണ്ടു കേൾക്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ടു. സത്യനാഥൻ, പ്രഭാഷകൻ, ബ്രഹ്മണശ്രേഷ്ഠനാഥൻ എന്നിവർ യമുനാപുരസ്സരനാഥനോടു ചേർന്നു വേദപ്രഘോഷണങ്ങളാട്ടുകിയും പോയി. ദേവനാഥൻ, പ്രജാപതി, വിതരണൻ, ഗന്ധർവ്വനാഥൻ എന്നിവർ പുഷ്പവൃഷ്ടിയായും ചെയ്തു. ചന്ദനമഞ്ജുശങ്കരനാഥികളാൽ അലങ്കൃതനായ സ്രീപുരുഷനാഥൻ കിരീട്ടുകയും പൂക്കളും ആറലും നാനാമന്ദിരങ്ങളാട്ടുകി കിരീടം പുഷ്പവും ചന്ദനവും മഞ്ഞളും ചേർന്ന കർമ്മപത്രങ്ങളെ

കൊണ്ടു പുരുഷന്മാരാൽ പൂശപ്പെട്ടും സാവകമു പൂശിയും വാമ
താമിതാനും വിഹരിച്ചു. ഇപ്രകാരം താനാസമുത്സാഹങ്ങൾക്കു
കൂടി ശ്രീരാമൻ സീതാസമേതനായി തേരിലിറങ്ങു വിവിധ
കെടുകളുടേതു കണ്ടതായിപ്പോകൊണ്ടു വരുതേക്കു എഴുന്നള്ളി സ
രസ്വതദിയുടെ തീരത്തിങ്കലുള്ള രാമതീർത്ഥത്തിൽ എത്തിച്ചേന്നു.
ശ്രീരാമൻ അവളുടേയും

സരസ്വതീരത്തിങ്കൽ തേരിൽനിന്നിറങ്ങി, ശ്രീരാമൻ സീ
തയോടുകൂടി പ്രതാപകുളാൽ പരിവാരിതനായിട്ടു ജലോഷ്ഠി
എന്ന കരമന്തമെ ചെയ്തു. പ്രതാപകുളം ശ്രീരാമനെ പണി
യോടും സംയാജനമാരോടും സാവകമുത്സാഹരോടുകൂടി രാമഹൃദ
ത്തിൽ ഇറക്കി ആചരിപ്പിച്ചിട്ടു സീതയോടുകൂടി സരസ്വതദി
യിൽ സ്നാനം ചെയ്തിച്ചു ശബ്രപുത്രനെക്കൊണ്ടു മുന്യുതന്നെ
കൊണ്ടുവരണമെപ്പട്ടവനായ താനാതിർത്ഥജലങ്ങളെക്കൊണ്ടു മ
ഹിഷിമാർ ശ്രീരാമനെ മന്ത്രപൂവും അഭിഷേകം ചെയ്തയും ചെ
യ്തു. ഒരു സാവകത്തിൽ ദേവന്മാരുടെ ഭൃത്യകുമാര്യങ്ങൾ മനു
ഷ്യരുടെ ഭൃത്യകുമാര്യങ്ങളോടുകൂടി കേന്ദ്രം മുഴുക്കിക്കൊണ്ടിര
ന്നു. ദേവന്മാരും പ്രതികളും, ചിത്രങ്ങളും മനുഷ്യരും പൂർണ്ണവൃഷ്ടി
കൾ ചെയ്യിക്കയും ചെയ്തു. ശ്രീരാമന്റെ സ്നാനത്തിനുശേഷം
ഒരു തീർത്ഥത്തിൽ റല്ലാശ്രമിതനായതായ എല്ലാ ജനങ്ങളും
സ്നാനം ചെയ്തു മഹാപാപികളായവർക്കുടിയും സ്നാനം ചെ
യ്തു സമ്പ്രപാപങ്ങളിൽനിന്നും മോചനത്തെ പ്രാപിച്ചു അവ
ഭൃമസ്നാനത്തിനുശേഷം

താനാപര്യുഷി മേന്മ നിമിപതര

കെട്ടമണ്ഡം ചുറ്റിക്കെട്ടി

മെല്ലെപെരുമനംകൾകൾബലസമർ.

മേയ്യമഹാമണ്ഡലം

മാതാതിരുമനാങ്ങകണ്ഡംമഹാ

മണ്ഡലം മേന്മ കൽ

സമാധാനംബരമൊത്തതീവ വിവസ

കാകൻ ജഗദ്രാമന്മാൻ.

കോടികോണന്മാരും കോസ്മാലാമണിയും
 ചിന്താമണിത്തറവും
 കൂടിപ്പുനർത്തിയത കാന്തിപടലം
 പൊങ്ങിപ്പറന്നങ്ങിനെ
 കോടിയുഗസ്തരബിംബമൊത്തു നൂർമി
 ചിദംവിധം സെതുകേം
 കൂടിപ്പുനർ വിളങ്ങി സൈകന്തരേ
 രാമൻ പെന്മാശ്ചമളൻ.

അഗദകിണ—ഒരു സന്ദേശസംഭവം.

മേൽപ്രകാരം ശ്രീരാമൻ സർവ്വലങ്കാരഭൂഷിതനായി സീ
 താദേവിയോടു കൂടി പ്രതാപകകളിൽ പരിവർത്തിതനായി നീർമ്മ
 സൈകന്തരയിൽ പ്രശസ്തമായ ആനന്ദത്തിൽ എഴുന്നള്ളിയി
 രുന്നതിനാശയം, സ്തംഭവും, മേന്മാലങ്കാരവും മൊത്തുമെന്നവരാ
 നപ്രതാപകകൾക്കു വഴിവെക്കലു കേൾക്കുകൾ കൊടുത്തു ഗോ
 ദാതാ, ഭൂതാന, ഇന്ദ്രദാനം, ഗന്ധദാനം മുതലായ വലിയ വ
 ലിയ കേൾക്കുകൾ തഥാശോഭ്യം കൊടുക്കുകയുണ്ടായി. ഇത
 വായ വസിഷ്ഠമഹർഷിക്കു കേൾക്കുന്നതായി സാക്ഷാൽ കാമധേനു
 വിനെത്തന്ന ദാതാ ചെയ്യാനാണു ശ്രീരാമൻ ഉദ്ദ്യമനായ
 ത്. ഈ വിവരം അറിഞ്ഞു വസിഷ്ഠമഹർഷി മനസ്സിൽ ഇങ്ങി
 നെവിചാരിച്ചു “ഈ കാമധേനുവിന്റെ മകളായ നന്ദിനി എ
 ന്ന ദിവ്യപശു എന്റെ കൈവശമുണ്ട്. ഇനി കാമധേനുവി
 നെ കൂട്ടിയിട്ട് എനിക്കു പ്രദാനമെന്നൊരുമിട്ടു. അതുകൊ
 ണ്ട് ഇവിടെ ഞാൻ ഒരുത്തരും കാണുകയുണ്ടാകും. കാമധേനു
 രാമനെന്നു ഇരിക്കട്ടേ. കാമധേനുവന്നു ചേർന്നവൻ രാമൻ
 കെന്നതാണ്. അതുകൊണ്ട് ഈ പശുവെന്ന ചേക്കേണ്ടതു പറ
 ഞ്ഞു, രാമന്റെ കിത്തി വെളിപ്പിക്കുവാനായി, സീതയെത്ത
 നെ വഴിവെക്കലു അലങ്കരിച്ചു കേൾക്കുന്നതായിത്തന്നെത്തന്നെ
 ഞാൻ താചിക്കുന്നുണ്ട്. രാമന്റെ കുടുംബത്തെ അന്തിന്നു
 ലോകസമുത്തം കാട്ടിക്കൊടുക്കും” ഇങ്ങിനെ മനസ്സിൽ വിചാ
 രിച്ചു വസിഷ്ഠമഹർഷി ശ്രീരാമനോടു പറഞ്ഞു. “അങ്ങു പോ

വിത്തു ദാനം ചെയ്യാനാണോ മാവിക്കുന്നത്? അങ്ങിനെ
 അങ്ങനെയിൽ എനിക്കുള്ളകൊണ്ടു തൃപ്തിയുണ്ടാകയില്ല. എനി-
 ക്കു ദാനം ചെയ്യുമെങ്കിൽ സീതയെക്കൊണ്ടെന്ന ആരോപണം
 തയ്യാറായി ഭാഗം ചെയ്യണം സീതയെക്കൊണ്ടല്ലാതെ മറ്റു
 ഇതരഭാര്യക്കളെക്കൊണ്ടും എനിക്കു തൃപ്തി വരികയില്ല.”
 ഇങ്ങിനെ വസീഷ്ഠന്റെ വാക്കു കേട്ടിട്ടു അയ്യപ്പൻ “ഹാ-
 ഹാ!” എന്നു ഉച്ചത്തിൽ പറഞ്ഞു. മഹാജനങ്ങൾ പലരും
 പറഞ്ഞുതുടങ്ങി.

(പാന)

എന്തു കഷ്ടമിത്തന്നെക്കിഴവച്ചാൽ
 ഭാഗത്തെങ്ങോ വസീഷ്ഠനെന്നാൽ ചിലർ
 ഭാഗത്തായതിന്നു വിനോദത്തിനാൽ
 ഭാഗത്തുപോലെ പൊന്നുതെന്നാൽ ചിലർ
 മാമുനീന്ദ്രൻ പരിക്ഷിക്കയാണിത
 കാമചന്ദ്രന്റെ ഭയത്തുമെന്നും ചിലർ
 നല്ലതല്ലതിൽ ശ്രീരാമനോടുകൂടി
 തക്കപോലെയാണു കാണുമെന്നും ചിലർ
 മാമുനീന്ദ്രനെ കിഴപ്പാൻ ഹേതുതമ.
 പാമിചെയ്തു കാണാമെന്നും ചിലർ.

ശ്രീരാമൻ സീതയെ അനുചെയ്തു

ഇങ്ങിനെ പലരും പലരും പറഞ്ഞുകൊണ്ടു നല്ല
 സ്ഥലം, ശ്രീരാമൻ മഹാകവിയുടെ വാക്കുകൾ ഒരു മനോഹരി-
 യായി സീതയെ നേരുകയെന്നു കേൾക്കുക. ആ ഗുഹയിന്റെ സന്നിധിയി-
 ലേക്കു വരികയും എന്നിട്ടു തന്റെ കൈകൊണ്ടുതന്നെ സീതയു-
 ടെ എടുത്തു കൈപിടിച്ചു സന്തോഷത്തോടുകൂടി സഭയിൽ
 വെച്ചു വസീഷ്ഠനോട് അരുളിച്ചെയ്തു “ഇതാ ശ്രീരാമനാ-
 ന്റെ മന്ത്രം പറഞ്ഞാലും. അങ്ങല്ല ഞാൻ സീതയെ ദാനം
 ചെയ്യുന്നുണ്ട്.” “അങ്ങിനെയാകട്ടെ” എന്നു മറുപ്രകൃഷ്ടനാൽ
 പറഞ്ഞപ്പോൾ വസീഷ്ഠൻ ശ്രീരാമനോടു സമുപരിതമായ സ്ത്രീ-
 ഭാഗത്തെ യഥാവിധിയായുകൊണ്ടും അംഗീകരിച്ചു. ഇതുകണ്ടു
 സ്ഥാപകശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരും സഭയിൽ പ്രാമുഖ്യം ചെയ്തതും

പ്രാതിപദിച്ചു. ജനങ്ങളെല്ലാം അവനവന്റെ ദേഹത്തെപ്പറ്റിയ കാര്യമില്ലാത്തവരായി ചിത്രങ്ങളെപ്പോലെ തലകൊണ്ടു. അപ്പോൾ മുതിർന്നവരായ “ഹേ മഹാമഹാ നീ എന്റെ പുറത്തു കയറിയിരിക്കുക. നാമന്തിന്നെ എവിടെ നൽകിയിരിക്കുന്നു. നമ്മെ ഞാൻ എന്റെ മകളെപ്പോലെയാണു കരുതുന്നത്” എന്നു പറഞ്ഞു. അതു കേട്ടു സാക്ഷാത്കാര സീത അല്പം മന്ദമന്ദമെന്നോടുകൂടി കണ്ണുകളെ മറയ്ക്കുകയും തിരിച്ചുകൊണ്ടു മഹാകവിയുടെ പുണ്യത്തിൽ കയറി ഇരുന്നു. അപ്പോൾ സീതയ്ക്കു കണ്ണുകളിൽ വെള്ളം നിറയുകയും ദേഹമാസകലം ദോഷാവസ്ഥയായിപ്പോകയും ചെയ്തു.

അനന്തരം ചെറു വിയര്പ്പോടുകൂടി വാസിയായിട്ടു പറഞ്ഞു. “അമ്മ കാര്യമനുഭവിച്ചതുകൊണ്ടു സിതയെ കാര്യമനുഭവിച്ചതെന്നു സിതയ്ക്കായി തൽക്കല്പിച്ചതാകുന്നു. എന്റെ വക ചന്ദ്രമാണിപ്പോൾ സന്താനം ഉണ്ടെന്നുവരികെ ഇതു കാര്യമനുഭവിച്ചു. അമ്മയെ ഞാൻ കൈമാറാത്തതുകൊണ്ടു സിതയ്ക്കു സന്താനമില്ലാത്തതെന്നു തോന്നിയതാകുന്നു. എന്നാൽ, അമ്മയ്ക്കു സന്താനമുണ്ടെന്നു ഉണ്ടാകുന്നതുകൊണ്ടു സിതയെ ഇവിടെ കൊണ്ടുവന്നിരിക്കുന്നതും” ഇങ്ങനെ ചെറു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു ഗുരുവിനോടും പറഞ്ഞു. “ഹേ മഹാമഹാമഹാമഹാ! ഞാൻ അമ്മയുടെ കൈമാറ്റത്തെ മറയ്ക്കുന്നതുകൊണ്ടു കാണിച്ചതായിട്ടുണ്ട് അമ്മയുടെ പത്നിയായ സിതയെ യാചിച്ചത് ഇവർ ഇനിയും അമ്മയ്ക്കുണ്ടെന്നു ചോദിക്കട്ടെ. ഇതിൽ സിതയെ ഇവിടെ സ്ഥിരപ്പെടുത്തി സന്താനമുണ്ടെന്നു തോന്നുക. സിതയുടെ ഭർത്താവായ സമന്താദി എട്ടുപ്രാവശ്യം തുക്കിയെന്നാകുന്ന സന്താനം എനിക്കു യാതൊരു ചോദ്യമുണ്ടെന്നു. എനിക്കുതന്നെ സിതയെ അമ്മയുടെ വകയെപ്പോലെ ഈ സന്താനമുണ്ടെന്നു വിചാരിക്കുന്നതുകൊണ്ടു അമ്മയെന്നതല്ല, ഒരു സംഗതിയിൽ പറയുമ്പോൾ, അമ്മ അമ്മയെക്കൊണ്ടു കാര്യമനുഭവിച്ചു, സിതയെക്കൊണ്ടു കാര്യമനുഭവിച്ചു, പുണ്യകഥാമാതാ, അമ്മയെപ്പോലെ, പത്തുപത്തും എന്നിവയെ അമ്മയെക്കൊണ്ടു ചോദിക്കുന്നതും എ

[illegible]

3.3 നാലാം ചുട്ട

അനന്തരം ട്രിരാജൻ അനേകാധിപത്തിലുള്ള ഭാഗങ്ങളെ
മെച്ചയ്ക്ക് ഭരിച്ചുകൊണ്ട് പരിസ്ഥിതിക്ക് മുതലായവയെ സരിസ്ഥിതി
പുനർനിർമ്മിക്കുകയും തന്റെ ജനതയെ കേരളം രാജാക്കന്മാരെയും മിത്ര
ജനങ്ങളെയും സുഹൃത്തുക്കളെയും കരുതുന്നതും പരിസ്ഥിതി
കൊടുത്ത സാമ്പത്തികവും മെച്ചയ്ക്ക് പരിസ്ഥിതി രാജാക്കന്മാർ
ദാസ്യാധികാരികളായാ ദാസ്യം പുനർനിർമ്മിക്കുകയും സമാധാനം
കിട്ടാത്ത സന്ദർഭത്തിൽ.

உதாரணமாகக் கொள்வதற்காகவும்

பொருளாதார அமைதி

കണ്ഠകുണ്ഠിയിട്ടു കൃപാഭാഷയല്ല
മഞ്ചിതമായ മഹാഹരികഹാരവും
ഏല്പാദനിക്കെ തെളിക്കെ വീളിക്കിനാ
കെല്പാദനിക്കെ മഹാഹരികഹാരവും
സുന്ദരിമാരെ മഹാഹരികഹാരവും
മഹാഹരികഹാരത്തെ പാഞ്ഞുവെ
കണ്ഠകുണ്ഠി പരിഞ്ഞ കരനിമ
തന്നാൽ മഹാഹരികഹാരം മുഖമേന്മാ
പൊന്നമഞ്ഞാണാടുമൊത്തു സകീർത്തി
കിന്നിയാരവ്യന്ത മഹാഹരികഹാരം.

മുതലിനെ ശതകോടി വാങ്ങുന്നതിനുള്ളതായി ആനന്ദകാവ്യങ്ങളിൽ
യാഗകാണ്ഡത്തിൽ താലമുഴക്കം വെണ്ണുന്നു എന്നു ഏറ്റുമാനൂർ സഭാപുരം.

—൧൯൧൧—

കവനം സർഗ്ഗം

ശ്രീരാമദാസൻ പറഞ്ഞു:

ശ്രീരാമദാസൻ സമാഭ്യുദയം കഴിഞ്ഞതിന്നുശേഷം, പര
മേശ്വരൻ ബ്രഹ്മാദികളായ ദേവന്മാരെ ദൂതിച്ച് കൗരവനെ വേദസ്യ
വഞ്ചിച്ചുകൊണ്ടു സൂതിച്ചുട്ട് അദ്ദേഹത്തെ ഒന്നര മുഷിക്ക് വെച്ചു
ഇങ്ങിനെ അരുളിച്ചെയ്തു:—

ധന്യരായ് അങ്ങളെല്ലാകൾ നരകമഹാമതം
ഇന്നല്ലോ വാമിമേധത്തിൻ പുണ്യാവൃതമരംഗമം.
മംഗളസ്തോതനാശ്ചാജ്ഞാതെ അജ്ഞാനകീപാതം
അങ്ങനെയൊക്കെ കാണുന്നവർ ഇംഗപുണ്യപരങ്ങളായി.
ഇന്നാണു അങ്ങനെയൊക്കെ സന്ദാഹകരതാം ദിനം
വന്നിടുമതിനാലവനും പുണ്യമാണ് അന്നെന്നയിട്ടിനും
കരം വരങ്ങൾ വളരെ വിരവിൽ സ്വീകരിക്കതി
പരമീദിവസം കാണാത്തതും തന്നെ മേലധം
ഇന്നല്ല പുണ്യതീർത്ഥത്തിനെന്നല്ല കഷ്ടതയ്ക്കത്
മുന്നം യാത്രയിൽ നിന്നീക്കു പുണ്യതീർത്ഥമെങ്ങിനെയും

മലന്നാശാകി വന്നേക ശിവാലിംഗചതുർത്തിനും
തന്നതാണിന്നേതരം വരങ്ങൾ കരണായിഡേ!
പുതികൾക്കുത്തമമുൽപുതിയ ഭീരുതൊഴുതാൻ
സകിന്തു കൾക്കുത്തമ മിസ്സരയ്യനദികാൻ വിഭോ!

കാമൻ സിദ്ധനാഭ വരം വരികൊണ്ടു്

ഇപ്രകാരം പരമശിവന്റെ അനുജപ്പാട്ടുകേട്ടു പുഞ്ചിരി
പൂണ്ടു ശ്രീകാമൻ പറഞ്ഞു: --

അരുളിച്ചെയ്യുപോലാണെൻ കരളിൽ കാക്കുതിരുപ്പദമാ!
വരിച്ചിട്ടെന്നേനിനെയും വരങ്ങൾ ചിലതിന്നു ഞാൻ.
എല്ലാമാസത്തിനും മെരുവിക്കല്ലാത്തുണമീ ഡ്യു;
മൊല്ലാം മെരുവരാസത്തിൽക്കൊല്ലെൻ കാക്കികളുളും
കാക്കികളെത്തൊല്ലെല്ലം കീർത്തി നാലേത്തിനനിടും
കീർത്തിക്കുമതിലുംപൂണുപൂർത്തി മെരുവുന്നതിനാകുന്നു;
ഞാനങ്ങ ധ്വനനതും താഴസ്സുനാമയ്യുതുമോക്ഷകിൽ
നന്മമെല്ലെല്ലം സത്തിൽത്താനുപാരകൃപായിഡേ!
ആകയാലിങ്ങെല്ലെല്ലം സമാകണം മോചനസ്ഥനും
ഏകിണം വരമെങ്ങുനും മേറ കലേശകലാധര!
ഈ മാസത്തിൽ കൃതംഭാരം മോശം സ്താനം വിചിന്തനം
അശേഷവും കോടിഗുണം, വിശേഷിച്ചു മതൊഴുതിൽ
കുന്നാമതാസ്തന്നിടണമെന്നൊരുപുര താരിതു
പുന്നല്ലതൊഴുതുകൾക്കു മുന്നെസ്ഥാനമാകണം.
യെഴിസംവത്സരകൃതം മറിക്കളെല്ലെല്ലം
മററൊരു വിടൈയ്യെല്ലം മററമെന്നാകണം വിഭോ!
എതിർക്കുതിപ്രായപുരിയതൊഴുതപുരോസത!
കാശിയാകാലം ശതഗുണം മേലൊത്താണു സമാ,
സകയുതരിയ.കണം സകിന്തു കളിലുത്തമാ
നദികൾക്കൊന്നിനുമെ തിൻ സദൃശനും മേറിക്കൊലാ.
അതിൽറൊച്ചും നാമതിന്തിരിയ മൽകൃതമുത്തമാ
വരണം സവ്യസത്തിന്തിരികിടേണിയാം!.

ഈ കാതകീർത്തി പാപങ്ങൾ ഭൂതദോഷങ്ങളെന്നതുകണം
 നേരായ് ഞാൻ പണ്ടയിർത്തിട്ടു സാമന്തിന്മാരുടെയും
 ഞാനെൻ്റെ മനസ്സിൽനിർത്തിച്ചുയാതാവിടങ്ങളുംവിരോ
 ണ്ണാവാട്ടുതാദിയാൽ മുക്കിപ്പറക്കേണ്ടതുകണം.
 ചൈത്രമാസത്തിലിരുന്നിരുന്നതിൽ ൩൮ മന്ത്രിയും
 പ്രത്യുഷ്ടം വിധിപോൽ സ്നാനകൃത്യം മുട്ടാക്കി ചെയ്തതും
 അശുഭമേവം സോമയാഗം പശുശമധരിവാനിയാൽ
 ഉള്ളവർക്കുവരികൊണ്ടിരിക്കുകയാൽ സിദ്ധമാകണം.
 എന്തെന്നെയല്ല

(പാത)

ജ്ഞാനമോക്ഷാനന്ദം കരുതേണ്ടതും
 സ്നാനദാനങ്ങളുംചെയ്യാവുന്നതും ഫലം
 ഇങ്ങനെ ചെയ്തതിൽ രാമനീർമ്മത്തിൽ
 മുക്കിയെന്നുവളവാങ്ങേണ്ടതും.
 ഇങ്ങനെയുണ്ടാകിൽ ചൈത്രമാസസ്നാനം
 ചെയ്തും പാപങ്ങൾ മുക്കിയിരിക്കേണം.
 മാസമാസത്തിൽ ശ്രീ പ്രയാഗത്തിൽ
 സ്നാനം ചെയ്തതും സൽഫലമിച്ഛിപ്പാൻ,
 കാശിയിൽത്തന്നെ കാൽകിമാസത്തിൽ,
 ചൈത്രമാസത്തിലോ ചോരകാശിയിൽത്തന്നെ,
 ആമട്ടിൽത്തന്നെയോകൂടിയിൽ ചെയ്തതിൽ,
 കാശിയിൽത്തന്നെ സ്നാനം ശുഭപ്രദം.
 ഇങ്ങനെയും നാൽ മാസങ്ങൾക്കു മാസം
 നടന്ന മുഖ്യമാം മാസമെന്നോതിനാൻ
 ഇന്നിപ്പോൾ മാസങ്ങൾക്കൊക്കെയും
 മുക്കിയിട്ടെത്രമാത്രം വന്നിടണം.
 ദേവകൾക്കൊക്കെയുമായിക്കൂടി കവാ
 നാവിധംതന്നെ മാസങ്ങൾക്കൊക്കെയും
 മുഖിൽ നില്ക്കുന്നതാകുന്നതിനെയും
 തന്മൂലം! പൂരികൾക്കായോദ്ധ്യയും.

മൈത്രമാസമെന്നെന്ന മനസ്സു
 വൃതവൈരി തുടങ്ങിയ വേവനാർ
 മന്നിഖിത്തിമകോതത്തിൽ തിന്മയും
 സന്നിധാനവും ചെമ്പുതളിടണം
 വർഷതോറമിമെല്ലെളൊസത്തികൽ
 ഹിംസ പൂർവ്വ ഭഗവതവ്യാസികൾ
 വൃതരാജാർക്കർമ്മാരിമാരെന്നിവ-
 കൊത്തുവന്നിട്ടു രാമകീർത്തികൾ
 ഇന്നുണ്ടല്ലോ കാണ്മാനാകുന്നു-
 മിന്നിമേലിലും ശ്രീശങ്കരപ്രഭോ!

ശ്രീപാർവ്വതി സിന്ധു വരം നൽകുന്നു

മേൽപ്രകാരം ശ്രീരാമൻ ശിവയോടു പറഞ്ഞതിനാലേ
 ഈ ശ്രീപാർവ്വതി സ്വകരോടു 'ഹേ സീതേ, സ്ത്രീകളുടെ നന്മ
 ക്കായി മരണം വരുത്തും മരണി എന്നിൽനിന്നും രാജിക്കൊ-
 റം' എന്നുള്ള മുമ്പേ അതു കേട്ടു സീതാദേവി ആരോടോ
 ടിച്ചി പറഞ്ഞു. 'ഭഗവതേ എന്റെ വകയാട്ടുള്ള കീർത്തി
 ണ്തും ആതിരക്കേണമെന്നായിട്ടുണ്ട്. അവയിലൊന്നാണിവിടെയുള്ള
 ഇത്. എന്നാൽ ഞാനാണു സ്താനം ചെയ്യുന്നത്. ഈ കീർത്തി
 മറന്നുവെക്കാൻ ശ്രേഷ്ഠമാകുന്നു. മൈത്രമാസത്തിലെ തൃതി-
 യ, വൈശാഖത്തിലെ വെളുത്ത തൃതീയയായ അഷ്ടമിതൃതിയ
 എന്നീ പൂണ്യദിനങ്ങളിൽ എന്റെ വക കീർത്തിങ്ങളിൽ സ്താ-
 തം ചെയ്യുന്നതിന്നു ഡിഗ്ഭാഗംനിസ്താനം എന്നു പേർ പറ-
 യും. ഈ സ്താനം സ്ത്രീകൾക്കു വാശേന്ദ്രമാകുന്നു ഒരു മാസകാ-
 ലം എന്റെ കീർത്തിങ്ങളിൽ സ്താനം ചെയ്യുന്നതു സ്ത്രീകൾക്കു
 സൗഭാഗ്യത്തേയും പുത്രപൗത്രസമൃദ്ധിയേയും നൽകുന്നതാക-
 ണം. എല്ലാദിക്കിലും രാമകീർത്തിത്തന്റെ ഇടത്തുകാണു എ-
 ന്റെ കീർത്തിയും ഉണ്ട്'. മേൽപ്രകാരം സന്താദേവി വരുത്തലു വ-
 ടിച്ച മൗനത്തെ അവലംബിച്ചുകൊണ്ടു രാമസന്നിധിയിൽ
 സ്ഥിതി ചെയ്തു

എറണാകുളം റവന്യൂ

[illegible]

അനുകൂലമായ പ്രാദേശിക വാതാവസ്ഥയിലുള്ളതും സമുദ്രനിരപ്പിൽനിന്നും 100 മീറ്റർ വരെ ഉയരമുള്ളതുമായ പ്രദേശങ്ങളിലാണ് ഇവയെ കാണാറുണ്ടെന്നും അറിയിക്കുന്നു.

ചിലർക്ക് അദ്ദേഹം അശേഷമുള്ള മാനം ചെയ്തു. മറുചിലർക്ക് പല്ലക്കുകൾ നല്കി. ചിലർക്ക് ഗജങ്ങളെയും ചിലർക്ക് മഥങ്ങളെയും ചിലർക്ക് ആയുധങ്ങളെയുമാണു നല്കിയത്. ഇപ്രകാരംതന്നെ കാജാക്കന്മാരെയും അറിയപ്പെടാത്ത അറുപതോളം ജനങ്ങളെയും സേവകന്മാരെയും ശ്രീരാമൻ വിശിഷ്ടങ്ങളായ വസ്ത്രങ്ങൾ, ആഭരണങ്ങൾ, വാഹനങ്ങൾ എന്നിവയെക്കൊണ്ടു സന്തോഷിപ്പിച്ചു. അതിനശേഷം ഓരൻ തന്റെ ദേവന്മാരിൽ ഒിവ്യങ്ങളായ വസ്ത്രങ്ങളെ ധരിച്ചു. അപ്പോൾ ദേവന്മാരും നാജാക്കന്മാരും ശ്രീരാമനെയും താനാതെത്തരിച്ചുള്ള ഉപഹാരങ്ങൾ നല്കി പൂജിക്കുകയുണ്ടായി നദികൾ, സമുദ്രങ്ങൾ, നാഗങ്ങൾ, ഗോകൾ, പക്ഷികൾ, മൃഗങ്ങൾ, ആകാശം, ഭൂമി എന്നിവയും എല്ലാ ജന്തുജാലങ്ങളും ശ്രീരാമൻ ഉപഹാരങ്ങൾ (കാഴ്ചകൾ) സമർപ്പിച്ചു. ആ അവസരത്തിൽ ശ്രീരാമൻ വസ്ത്രാധിപന്മാരെ അഭിഷേകം ചെയ്തുകൊടുത്തു. കൂടിയൊന്നായി ബന്ധുക്കളിൽ സേവിക്കപ്പെടുന്നവന്മാരിട്ടു മരണാശങ്കിതരായിത്തീർന്നു കൊണ്ടു മാർഗ്ഗം കാട്ടി.

ശ്രീരാമനുള്ള ഉപഹാരങ്ങൾ.

ധനത്തോടു കൂടിയവരാണ് പാലക്കാട് സ്വർണ്ണമയവും വിശിഷ്ടവുമായ ഒരു വിചാസനം ഭാര്യ ചെയ്തു. മകളാണ് ചന്ദ്രനെപ്പോലെ മൃഗങ്ങളെയും സമീപം ജലം സ്പർശിക്കുന്നതുമായ ഒരു അപരവും നല്കി. വാഷുദേവൻ രണ്ടു വെണ്മണികളെയും, പർവ്വതദേവൻ കിഷ്കിന്ദിയുമായ ഒരു മാലയും കൊടുത്തു. പൂനൻ ഉൽകൃഷ്ടമായ ഒരു കിഷ്കിന്ദിയും, തമിഴ് സംഗ്രഹമായ ഭണ്ഡവും ഭാനു ചെയ്തു. ബ്രഹ്മാവു ബ്രഹ്മ(മന്ത്ര)മായ ഒരു കവചവും, സന്ധ്യകീടവിമോഹനമായ ഒരു ധാരവും സമ്മാനിച്ചു. ശിവൻ പത്തു ചന്ദ്രവലങ്ങളുള്ളതും ശ്രീപാർവ്വതി നൂറു ചന്ദ്രവലങ്ങളുള്ളതുമായ ഒരു വസ്ത്രം സമ്മാനിച്ചു. ചന്ദ്രൻ അമൃതമയങ്ങളായ കിഷ്കിന്ദികളെയും, തപസ്സാവു സ്വർണ്ണമായ ഒരു മഥത്തെയും, അഗ്നി ആജ്ഞയെന്ന പാപത്തെ നശിപ്പിക്കുന്നതുമായ ഒരു വസ്ത്രത്തെയുമാണു നല്കിയത്.

ഭൂമി'യോഗമയങ്ങളായ ജന്മമൃതേതിതദികളെയും, ആകാശം പ്രതിദിനം പുഷ്പബലിയേയും കൊടുത്തു. ആകാശലാരികളായ മറുത്തവർ ഗീതവാദ്യങ്ങളോടുകൂടിയ നാട്ടാടത്തെയും അന്നു മറ്റാരുവിട്ടുടയയും കൊടുത്തു. പ്രതികൾ സവ്വദാ സത്യങ്ങളായ ആശീർവാദങ്ങളെയും സമുദ്രം തന്നിൽനന്നുണ്ടായ ശംഖത്തെയും കൊടുത്തു. സമുദ്രങ്ങൾ, പർവ്വതങ്ങൾ, തദികൾ എന്നിവ മഹാശാലായായ രാമനെ മഹാശാസ്ത്രങ്ങളേയും കൊടുത്തു. ഇതുപോലെതന്നെ രാജാക്കന്മാരും ഭരതകൾ, കുതിരകൾ, ആനകൾ, പല്ലക്കുകൾ, പശുക്കൾ, കാളകൾ, വസ്ത്രങ്ങൾ, ഭാസികൾ, ഭാസന്മാർ, മട്ടകൾ, പക്കികൾ തുടങ്ങിയ ഗാനാത്മകകളെയും കൊടുക്കുകയുണ്ടായി. രാജാക്കന്മാരുടെയും ദോഷങ്ങളെയും പണിമാർ സീന്ദാദേവിയുടെ മംഗല്യങ്ങളായ വസ്ത്രാലങ്കാരവാഹനങ്ങളേയും കലയകങ്ങളേയും ക്രീഡോപകരണങ്ങളേയും പക്കിക്കുട്ടികളേയും ദാനം ചെയ്തു.

അനന്തരം അവരുടെയല്ലാം പൂജകളെ സ്വീകരിച്ച ശ്രീരാമൻ വന്ദിതയങ്ങളാൽ സ്മൃതിക്കുറപ്പെട്ടവനായിട്ട് അഗ്നിയോടും സീന്ദാദേവിയോടും ദിവ്യമായ മഹത്തര ആശോഹണം ചെയ്തു. കൂടെ രണ്ടു അന്ത്യപുണ്യകളും ധ്യാനപണിമാരും ഉണ്ടായിരുന്നു. മുനീശ്വരന്മാരെല്ലാം വിമാന്താഭ്രമണമാചരിട്ട് ആകാശത്തു് അയോദ്ധ്യയിലുള്ള രാജഗൃഹത്തിലേയ്ക്കു പോയി. അയാദ്ധ്യയിലേയ്ക്കുള്ള എഴുന്നള്ളൽ'

മഹാഭ്രമണായ ശ്രീരാമചന്ദ്രൻ പൂർവ്വാഗതങ്ങളായ ഉണ്ഡവങ്ങളോടുകൂടിയും, സ്മൃതമാഗധന്മാരാൽ സ്മൃതിക്കുറപ്പെട്ടുകൊണ്ടു പരിഭ്രമണമുറക്കു നഗരത്തിലേയ്ക്കെഴുന്നള്ളി. ഈ അവസരത്തിൽ

(ഭക്ത)

നീകൾക്കിനാളിമുക്കാലങ്ങൾ കിളഞ്ഞു
 മലങ്കാർക്കു ചിദിമ്ലീടിതാൻ സെമിമിതാൻ
 ആലവട്ടങ്ങൾ ചിദിമ്ലീടിതാൻ അതന്നും
 ശ്രീലങ്കാ വെഞ്ചാമരം വീശിതാൻ ശത്രുക്കളനും

സമീപം വരിച്ചിട്ടു കാണപ്പെടാത്തതും
 ഗ്രാമം വായ്പയുടെ സമീപ പാത്രങ്ങളും
 ഉപ്പിൻകോളാമ്പിയെടുത്തിടുന്നതിന് തുടർന്നും
 കെട്ടിപ്പിടിക്കുകയും കഴിയാതെത്തുടരുകയും
 ശ്രീമാനും വിളിക്കുന്നത് വരിച്ചു വന്നുവെന്നും
 ഗൃഹപാത്രങ്ങളെടുത്തിടുന്നതിന് അനുവാദം
 ലഭിച്ചതും പൂർണ്ണമായും പലതരം
 വിവരങ്ങൾ ഗണ്യവ്യക്തികൾ പാത്രങ്ങളും
 മറ്റുള്ള സുഗന്ധവസ്തുക്കളും മന്ത്രിയന്മാർ
 ചുറ്റുമെ കൈമാറിയെടുത്തു തുടങ്ങിയതിന്
 ഇതിനുമുമ്പായിട്ടും സിതയെക്കൊണ്ടിട്ടു
 സ്വന്തം തന്നിരിക്കുന്നതും രാമചന്ദ്രൻ
 സാരമായ സുഗന്ധവസ്തുക്കളെക്കൊണ്ടിട്ടു
 വാങ്ങിയതിനെക്കുറിച്ച് തുടർന്നും
 തന്നെ ചിത്രം ചെയ്തതും നിറച്ചിട്ടു
 ചൊന്നതെല്ലാംതന്നെ പലതരം
 വാങ്ങിയതിനെക്കുറിച്ച് തുടർന്നും
 ശിരസ്സ് കയ്യാടുകയും തൻ തിരുവു വസ്ത്രങ്ങളും
 കയ്യാടുന്ന വസ്ത്രങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള
 ചെണ്ടയിൽ തിരുവോടെ ചുവപ്പിച്ചിട്ടു രാമൻ
 സുഗന്ധവസ്തുക്കൾക്കുവേണ്ടിയുള്ളതെന്ന
 മുക്കിയെടുത്തതിനെക്കുറിച്ച് തുടർന്നും
 വാങ്ങിയ പരിമളപൂക്കൾ കോരിക്കൊട്ടി
 ചേർത്തു വീശിയെടുത്തതായിട്ടും തുടർന്നും
 വാങ്ങിയതെല്ലാംതന്നെ വാങ്ങിയതും
 പാത്രങ്ങളെക്കുറിച്ചും തുടർന്നും
 പൂർണ്ണമായും കൈമാറ്റത്തിൽക്കൂടെ
 കോളാമ്പിയെടുത്തിടുന്നതിന്
 വഴിയെല്ലാതെയും കൈമാറ്റത്തിൽക്കൂടെ
 വഴിയെല്ലാതെയും തുടർന്നും

ബഹിരിപഞ്ചിനം, പൂണ്ണകുടുംബലിഖകൊണ്ടു
 പലചൈതന്യനാമിന്റെ നിന്നു തിന്നുന്നതിനെ
 തീരാജ്ഞ ചെയ്തതു ജാനകീദേവിയേയും
 നീരസ്യതീരഭാനാകിയ മാമന്തേയും

സമാപ്തവരും.

ഇതിനേത്തുളള ചോഷയാത്ര രാജധാനിയിൽ എത്തിയ
 രാജാവിനെ ശ്രീമാമൻ സീതയോടുകൂടി കേരളത്തിന്നിറങ്ങി അ
 ഗ്നിയെ അഗ്നിഗ്രാമത്തിൽ കൊണ്ടുപോയി സ്ഥാപിച്ചു അന്റെ
 ആസ്ഥാനസഭയിൽ എഴുന്നള്ളി സിംഹാസനത്തിൽ ഇരുന്നു.
 അദ്ദേഹം സർവ്വരാജാക്കന്മാരും ശ്രീമാമനെ തടസ്സരിച്ചു. സിം
 ഹാസനത്തിൽ—

നാനാഭംഭകിവിടകോട്ടിരിലസദൃശങ്ങൾ തൻ കാണിപ്പും
 കേനാഭന്നവതംസപൂജ്ഞിതൻപൂജ്യതപരാഗങ്ങളും
 മാന്യാതിതരിഞ്ഞിതി കേനാഭംഭകിവിടം ചെല്ലും മേവാദി
 ഇനാദപതമപൂർവ്വകാന്തി തോമേജ്ജിതീകല്ലെതരും
 കകംപോലെ നല്ലവർട്ടും ജനകന്മാ പാരോദയിറപയ—

ത്തിങ്കൽദേവതമേന്ദ്ര ത്രാവിണകൾ ശിരസ്സുറിച്ചു വന്ദിക്കവേ
 തകൽമുടിയ പൂജ്ഞാണനിയും സീതേശ്വരേശ്വരജപാൽ
 ത്തികൾസൂര്യനേപ്രഭാ പാലവും മേന്മല്ലസിച്ച് ഇരോം
 ദൈവകുടുംബം മറ്റും യാത്ര.

അതിനശേഷം സഭയിൽചെയ്തു മഹേശ്വരൻ ശ്രീമാമ
 നെ ശ്രീമാമസ്വരൂപഭാദ കളായ ബുദ്ധങ്ങളെക്കൊണ്ടു വഴി
 പോലെ സ്തുതിക്കുകയും ശ്രീമാമൻ അറയിട്ടുണ്ടു വളരെ വിശ
 ങ്കതായി പൂജിക്കുകയും ചെയ്തു. എന്നിട്ടു ശ്രീമാമന്റെ അനുജ
 വാണി വൃന്ദാത്രയന്മാരായിട്ടു അവരോധജനങ്ങളോടും ദേവക
 ഭോട്ടം മേന്മ സ്വസ്ഥാത്മജന്മു രോപകവാൻ പുറപ്പെട്ടു. രാ
 ജാക്കന്മാരുടെ പത്നീമാരും സിതയോടു വിടവാങ്ങി യഥാസ്ഥ
 വാനിറങ്ങിയിൽ കയറി അയോദ്ധ്യയിൽനിന്നു പോയി. രാ
 ജാക്കന്മാരും രാജന്റെ അനുജന്മാരും അവരോധ ജനങ്ങളോ
 ടും മരണശ്വാസമേറ്റുകൂടി സ.സ്വ.ക ഭൂമിയിലേയ്ക്കു തിരിച്ചു.

ശിവൻ കൈലാസത്തിലേയ്ക്കും ബ്രഹ്മാവു സത്യലോകത്തേയ്ക്കും ഇന്ദ്രാദിദേവന്മാർ സ്വർഗ്ഗലോകത്തേയ്ക്കും പോയി. കദനന്തരം സുശീലന്മാരായ പ്രതിഷേകളും ബ്രഹ്മാദികളായ സന്യസ്തരും സമസ്മദതിഗ്രന്ഥാഭം അയോദ്ധ്യയിൽ സ്വസ്ഥരായുള്ളിലേയ്ക്കു പോയി.

ഉപസംഹാരം.

അതിന്നുശേഷം ശ്രീരാമൻ മുമ്പത്തെപ്പോലെതന്നെ രാജ്യവരിപാലനും മൊയ്തു ജാനകീദേവിനോടു കൂടി ചിരകാലം സുഖമായി മരിച്ചുകൊണ്ടു താമസിച്ചു. ഒന്നിടവിട്ടു കൊല്ലങ്ങളിൽ ശ്രീരാമൻ കാരോ അശ്വമേധങ്ങൾ ഇതുപോലെ ചെയ്തുവന്നു. അങ്ങിനെ ഇരുപതു സംവത്സരങ്ങൾ കൊണ്ടു പത്തു ശ്വമേധങ്ങൾ മരിച്ചു. പത്താമത്തെ അശ്വമേധത്തിൽ ഗുരുവിന്റെ വാക്യം അനുസരിച്ചു ശ്രീരാമൻ സർവ്വസ്വാദം ബ്രാഹ്മണക്കായി ദാനംചെയ്തതായി. അന്നു നാലുദിക്കുകളും പ്രതിഷേകർക്കു ദേഹിണയായിക്കൊടുത്തു എന്നാണു കേട്ടിട്ടുള്ളത്. അങ്ങിനെ ദാനംകിട്ടിയ ദിക്കുകളെ പ്രതിഷേകർ പിന്നെ സംരക്ഷണാർത്ഥം മാരുന്നതെന്നു തിരിച്ചെ കൊടുത്തുവെന്നും കേൾപ്പിച്ചുണ്ട്.

മേൽ ശിഷ്യ! ഉപകാരം തിന്റെ മോദ്യമനുസരിച്ചു ശ്രീരാമപുത്രന്റെ താഗമരിക്കും അറു കറുത്തൊന്നു പറഞ്ഞുതന്നു. പുണ്യമായ ഈ താഗകാണ്ഡം അവനൊക്കത്തൻ പ്രഭാതത്തിൽ ഏഴുനേരമുറപ്പിക്കുന്നുവോ അവന്നു സർവ്വകാമങ്ങളും കൈവരും പുത്രാത്മിക പുത്രനുണ്ടാകും; ധനാത്മിക ധനം ലഭിക്കും. ഈ താഗകാണ്ഡം ശ്രവിച്ചാൽ അശ്വമേധത്തിന്റെ ഫലം ലഭിക്കും. മോക്ഷം ചെയ്യുംവാഴ്ചം മാതൃജാസ്പാദികളിലും വശ്യായപുജാദ്യംകളിൽ ഉത്തു വാരിക്കുന്നു.

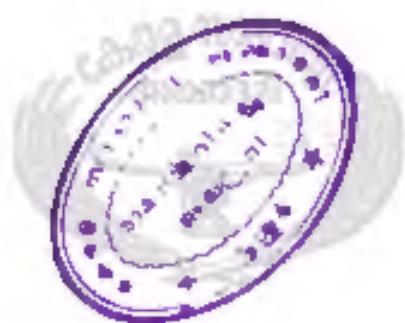
രത്നം പവിത്രം ചോദ്യവീരനാഥൻ.

അന്നശ്വമേധത്തിലേഴും ചരിത്രം

പറിക്കയും കേൾക്കുവാനുതമൊയ്തി.

കവകുസംവൃഷ്ട സമൃദ്ധിയുണ്ടാം.

ഇങ്ങിനെ ശമകോടി രാമാനുജാത്മകമായ അശ്വമേധമാണത്തിൽ താഗകാണ്ഡത്തിൽ വേദകാസ്യം സമാപ്തം.

പുതിയ പുസ്തകങ്ങൾ.

[illegible]

പുസ്തകങ്ങൾ, വലിയ കട്ടിയിൽ ബന്ധിതം.

400473

ജനനം ൧൯൦൭-ൽ ചെന്നൈ, തൃശ്ശൂർ.

